IDG BOOKS WORLDWIDE

KOSSUTH KIADÓ RT.

VILÁGSZERTE 45 MILLIÓ ELADOTT DUMMIES KÖNYV

DUMMIES® KÖNYVEK WINDOWS 98

ANDY RATHBONE

A tudás öröm!

Könnyedén, érthetően, szakszerűen A WINDOWS 98-RÓL

Hasznos tanácsok

- ✓ Ne kapcsold ki a számítógépet anélkül, hogy erről szólnál a Windows 98 rendszernek. Előbb tehát kattints a Start gombra, és válaszd a Leállítás parancsot. Amikor a Windows 98 megkérdezi, hogy valóban ezt akarod-e, kattints az Igen gombra. Várd meg az újabb üzenetet, és utána kapcsold ki a gépet.
- ✓ Ha nem tudod, hogy mire való az eszköztár valamelyik gombja, vidd föléje az egérmutatót, és hagyd ott egy kicsit. Kisvártatva a Windows 98 egy dobozban kiírja funkcióját.
- ✓ Ha zavarba kerülsz, nyomd meg az F1 funkcióbillentyűt a bal felső sarokban. Az adott programnak és az aktuális helyzetnek megfelelő segítő információt kapsz (vagy a teljes Súgó jelenik meg).
- ✓ Az asztalon található ablakok gyors rendezéséhez kattints a tálca üres részére az egér *jobb* oldali gombjával, és válaszd valamelyik ablakrendező parancsot: tetszetős lépcsőzetes vagy mozaikszerű képet kapsz.
- ✓ Ha azt akarod, hogy a mappákban vagy az asztalon az ikonok mindig szépen rendezettek legyenek, kattints a mappa vagy asztal üres területére az egér jobb gombjával, és válaszd az Ikonok elrendezése, majd Automatikus elrendezés parancsot.

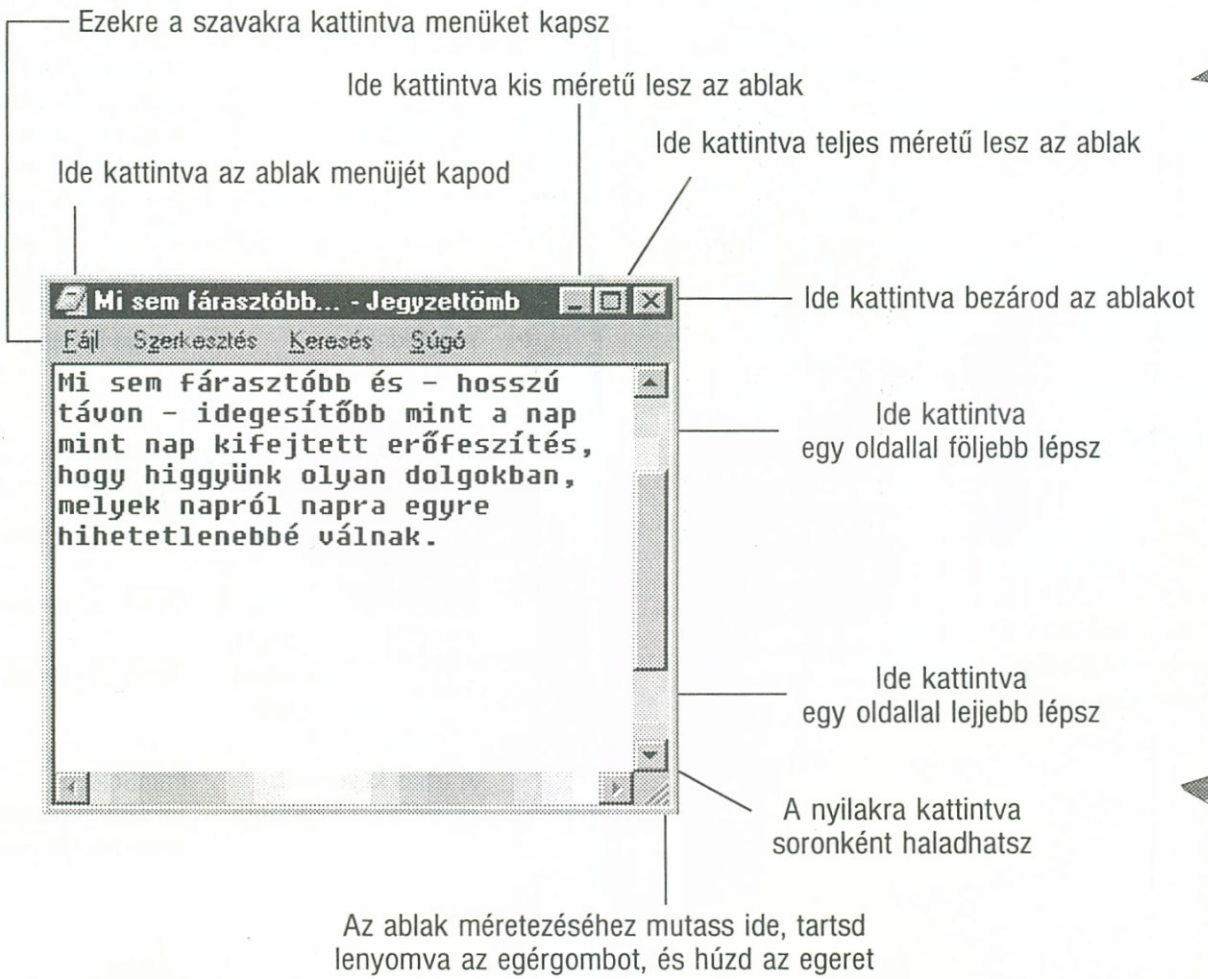

Fájlok kezelése programban

Ehhez...	*...tedd ezt*
Új fájl	Ctrl+N
Meglévő megnyitása	Alt, F, M vagy Ctrl+O
Mentés	Alt, F, E vagy Ctrl+S
Mentés más néven	Alt, F, S
Nyomtatás	Alt, F, N vagy Ctrl+P

Ablakok kezelése

Ehhez...	*...tedd ezt*
Megnyitott ablakok listája	Nézd meg a neveket a tálcán
Áttérés másik ablakra	Alt+Tab+Tab vagy kattintás nevére a tálcán
Ablakok mozaikszerű elrendezése	Kattints a tálca üres részére az egér *jobb* oldali gombjával, és válaszd a vízszintes vagy a függőleges ablakrendező parancsot
Ablakok lépcsőzetes elrendezése	Kattints a tálca üres részére az egér *jobb* oldali gombjával, és válaszd a lépcsőzetes ablakrendező parancsot
Ablak ikonná kicsinyítése	Kattints az ablakra, majd Alt, Szóköz, K
Teljes képernyőt betöltő ablak	Kattints az ablakra, majd Alt, Szóköz, T

DOS ablak

Ehhez...	*...tedd ezt*
Teljes képernyős és ablakos futás közötti váltás	Alt+Enter
Tálcán lévő DOS program futtatása teljes képernyőn	Kattints a program ikonjára a tálcán

Az Intéző és a Sajátgép program

Ehhez...	*...tedd ezt*
Fájl másolása másik helyre *ugyanazon* a lemezen	Tartsd lenyomva a Ctrl billentyűt és húzd át az egérrel
Fájl másolása *másik* lemezegységre	Húzd át az egérrel
Fájl áthelyezése másik helyre ugyanazon a lemezen	Húzd át az egérrel
Fájl áthelyezése másik lemezegységre	Tartsd lenyomva a Shift billentyűt és húzd az egérrel
Parancsikon készítése a fájl húzásával	Tartsd lenyomva a Ctrl+Shift billentyűt és húzd az egérrel az asztalra
A másolás és az áthelyezés egyszerűbb módja	Az egér húzását a *jobb* oldali gomb lenyomásával hajtsd végre, és válaszd a megjelenő menü megfelelő parancsát
Több fájl kijelölése	Tartsd lenyomva a Ctrl billentyűt és így kattints sorra a fájlnevekre
Másik mappa megtekintése	Kattints duplán a mappa ikonjára

Másolás, kivágás és beillesztés

Ehhez...	*...tedd ezt*
Kijelölt rész másolása a Vágólapra	Ctrl+C (Ctrl+Insert)
Kijelölt rész kivágása és másolása a Vágólapra	Ctrl+X (Shift+Delete)
A Vágólap tartalmának beillesztése az aktív ablakba	Ctrl+V (Shift+Insert)
A teljes képernyő másolása a Vágólapra	PrintScreen (néhány billentyűzeten Shift+PrintScreen)

A billentyűkombinációk végrehajtása: a vesszővel elválasztott billentyűket *egymás után* kell megnyomni (és elengedni); a pluszjelet tartalmazóknál lenyomva kell tartani az elsőt, és úgy megnyomni az ezután állót.

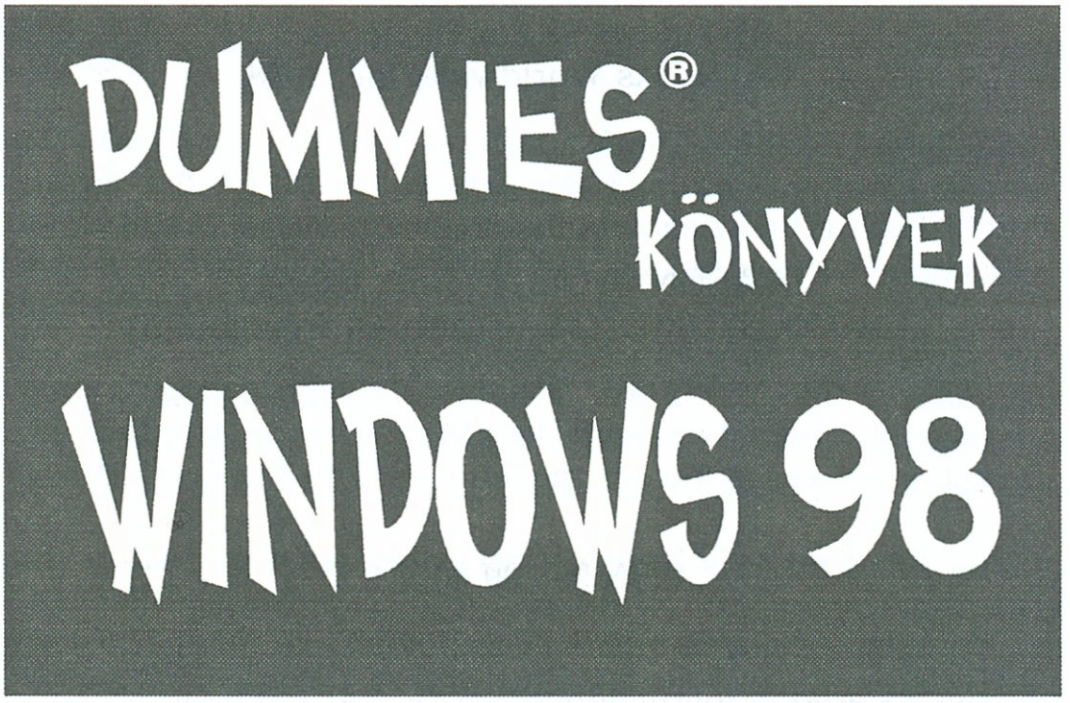

Andy Rathbone

KOSSUTH KIADÓ

A fordítás alapja
Andy Rathbone:
Windows 98 For Dummies
IDG Books Worldwide, Inc. 1998

Fordította
DRAGON GYÖRGY (1–10. fejezet)
TARJÁN GYÖRGY (11. fejezet – Tárgymutató)

ISBN 963 09 4061 2

Ez a kiadás az eredeti jogtulajdonossal, az IDG Books Worldwide, Inc.
(Foster City, California USA) történt megállapodás alapján jelent meg.

This edition published by arrangement with the original publisher,
IDG Books Worldwide, Inc., Foster City, California, USA.

Minden jog fenntartva. Jelen kiadvány semmilyen része nem másolható,
semmilyen formában és eszközzel nem terjeszthető, nem tárolható adatbázisban
vagy visszakereső rendszerben.

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part
in any form.

A For Dummies, a Dummies Man és az IDG Books Worldwide Logo
az International Data Group, Inc. regisztrált márkaneve

For Dummies, Dummies Man, and the IDG Books Worldwide logos are trademarks
under exclusive license to IDF Books Worldwide, Inc., from International Data
Group, Inc. Used by permission.

© 1998 by Kossuth Kiadó
Original English language edition © 1998 by IDG Worldwide, Inc.

A szerzőről

Andy Rathbone 1985-ben kezdett számítógépekkel foglalkozni, amikor megvásárolt egy CP/M rendszerű, zöld kijelzős Kaypro 2X dobozt. A hozzá hasonlóakhoz, ő is hamarosan null-modemes adapterekkel, felhívható számítógépes hirdetőtáblákkal kezdett játszadozni, és részmunkaidős lett a Radio Shack cégnél.

A számítógépes ügyködés mellett szerkesztőként tevékenykedett a *Daily Aztec* újságnál, a San Diego State University lapjánál. Az összehasonlító nyelvészetből szerzett diploma után egy kis lapnál kezdett dolgozni.

Andy ezután összekapcsolva két fő érdeklődési területét, amely a szavakhoz és a számítógépekhez kötötte, cikkeket kezdett megjelentetni a helyi számítógépes újságban. Az elkövetkező néhány évben a sokkal ismertebb szerzők nevében könyveket írt, és több száz cikket jelentetett meg szakfolyóiratokban (Supercomputing Review, CompuServe Magazine, ID systems, DataPro és Shareware).

1992-ben Andy és a *DOS For Dummies* szerzőlegendája, Dan Gookin összeállt, és megírta a *PCs For Dummies* könyvet, amely a Computer Press Association második díját nyerte el 1993-ban. Andy ezt követően elkészítette a *Windows For Dummies* első változatát, majd a sorozat számos egyéb könyvét, így az *OS/2 For Dummies*, a *Multimedia For Dummies*, az *Upgrading Fixing For Dummies*, a *Multimedia CD-ROMs For Dummies*, a *MORE Windows For Dummies* és a *Windows NT For Dummies* kötetet (utóbbit Sharon Crawford társszerzővel).

Andy kiváló feleségével, Tinával és a macskájával a kaliforniai San Diegóban él. Amikor nem az írással foglalkozik, MIDI szintetizátorán hegedül, és megpróbálja az összes billentyűzettől távol tartani a macskáját.

Ajánlás

Feleségemnek, szüleimnek, nővéremnek és macskámnak.

A szerző köszönetnyilvánítása

Köszönetemet fejezem ki a következőknek: Dan Gookin és felesége, Sandy, Matt Wagner, Kleske és Trageser család, Sandy Blackthorn, Jennifer Ehrlich, Jim McCarter, Terrie és David Solomon, és mindenki másnak, aki segített, hogy ez a könyv sikeres legyen.

Tartalomjegyzék

Bevezető *1*

Erről a könyvről 1
Hogyan használd ezt a könyvet 2
Kérlek, ezt el ne olvasd! 3
Mi a helyzet teveled? 3
Könyvünk szerkezete 4
A könyvben használt ikonok 6
Hová haladhatsz tovább innen 6

I. rész: Puszta tények a Windows 98-ról (Startolj innen!) *7*

1. fejezet: Mi az a Windows 98? **9**

Mi az a Windows és a Windows 98? 9
Mit tesz a Windows? 10
Hogyan befolyásolja a Windows 98 a régebbi programjaimat? 13
Szükségem van egyáltalán a Windows 98-ra? 14
Kösd be magad (és a számítógépet) a Windows 98 használatához 16

2. fejezet: Hagyd ki ezt a számítógép részeiről szóló fejezetet **17**

A számítógép 17
A mikroprocesszor 18
Lemezek és lemezegységek 20
Az egér és az a dupla kattintásos dolog 24
Videokártyák és monitorok 27
Billentyűzetek 28
Modemek és az Internet 32
Nyomtatók 33
Hálózatok 34
Hangkártyák (Ugató hangok létrehozása) 34
Mire van szüksége a Windows 98-nak? 35

3. fejezet: Olyan Windows 98 dolgok, amelyekről mindenki azt hiszi, hogy már tudja **37**

Biztonsági másolat készítése 37
Kattintás 39
A kurzor 39
Alapbeállítások (és a Bármelyik Billentyű) 40
Az Asztal (és tapétázása) 40
Könyvtárak 41

A DOS parancssor 42
Dupla kattintás 42
Húzás az egérrel (húzd és dobd) 43
Illesztőprogramok 44
Fájlok 44
Grafikus felhasználói felület 45
Hardver és szoftver 46
Ikonok 46
Az Internet 47
Kilobyte, megabyte és ilyesmik 48
Betöltés, futtatás, végrehajtás és indítás 49
Memória 49
Az egér 50
Multitask és taskváltás 50
Hálózatok 51
Egérkurzorok/nyilak 51
Plug and Play 51
Kilépés 52
Mentés parancs 53
Mentés másként parancs 54
Rövidebb utak 54
Temp fájlok 55
Az ablakok 56
A Világháló 56

II. rész: Végre tesz is valamit a Windows 98! *57*

4. fejezet: A Windows 98 elindítása **59**

Felpörgetjük a Windows 98-at 59
Legördülő menük 66
A billentyűzet használata 70
Munkád kinyomtatása 71
A munka mentése 72
Kilépés a Windows 98-ból 73

5. fejezet: Útikönyv gombokhoz, sávokhoz, ablakokhoz, mappákhoz és fájlokhoz .. **75**

Egy tipikus ablak 76
Sávok és sorok 77
Szegélyek 82
A gombcsalád 82
Az az ostoba Vezérlő menü gomb 86
Párbeszédpanel dolgok (vagy egy csomó halandzsa) 87
Mappanézegető beállításaid megváltoztatása 92
Csak azt mondd meg, hogyan kell megnyitni egy fájlt! 95
Hé! Mikor kattintsak és mikor kattintsak duplán? 97
Mikor használjam a bal egérgombot és mikor a jobbot? 98

6. fejezet: Ablakok körbemozgatása 99

Legfölülre egy ablakot 99
Innen oda mozgatod az ablakot 100
Kisebbre vagy nagyobbra veszed egy ablak méretét 101
Az ablak betölti az egész képernyőt 102
Lekicsinyíted az ablakot a tálcára 103
A tálca ikonjai újra ablakokká válnak 106
Átkapcsolás ablakról ablakra 106
Nagyon menő tálca 108

7. fejezet: Nem találom! 113

Az elveszett ablak visszaszerzése a tálcáról 113
Egy olyan ablak megtalálása, mely lelóg a Asztalról 114
Lépcsőzetes ablakok
(Az „Oszd le az összes ablakot elém" megközelítés) 115
Egymás mellé rendezett ablakok
(A „Ragassz mindent a képernyőre egyszerre" megközelítés) 116
DOS anélkül, hogy elvesznél 117
Elveszett fájlok, mappák és számítógépek megtalálása
(de nem a rossz helyen hagyott laptopoké) 118
Tárolt információk részleteinek felfedezése 120
Gyors kukkantás ikonokba a Nézőke segítségével 121

**8. fejezet: A „Kivágás és Beillesztés" cucc
(Szavak, képek és hangok áthelyezése) 123**

Megvizsgáljuk a kivágás és beillesztés koncepciót (és a másolást is) 124
A fontos dolgok kiemelése 125
Törlöd, kivágod vagy másolod, amit kiemeltél 127
Az információ beillesztése másik ablakba 129
Használjunk másolást és beillesztést DOS programokban 130
A CV használata 133
Megnézzük a mókás Objektumok csatolása és beágyazása dolgot 135
Töredékeket helyezünk az Asztalra 137
A nyomtatóvezérlés 138

**9. fejezet: A Windows 98 beállítása
(játszadozás a Vezérlőpulttal és egyéb beállításokkal) 141**

A Vezérlőpult felfedezése 142
A képernyő beállítása 147
Vidám asztali témák és effektek hozzáadása 156
A True Type betűtípusok körüli sok hűhó megértése 157
Elintézzük, hogy a Windows 98 felismerje a dupla kattintásodat 159
A számítógép dátumának és idejének beállítása 161
Játszadozás a nyomtatóval 162
Hang és multimédia 165
Új hardver hozzáadása 167

Programok hozzáadása ... 168
Az elkerülendő ikonok megtalálása ... 169

III. rész: A Windows 98 alkalmazásainak használata (meg egy kis szörfözés a Hálón) ... 171

10. fejezet: A Windows 98 asztala, Start gombja és tálcája ... 173

Csellengő objektumok a Windows 98 asztalán ... 173
A Start gomb létjogosultsága ... 180
A tálca ... 186
Automatikusan induló programok ... 191

11. fejezet: Az a rettenetes Intéző és Sajátgép ... 193

Miért oly rettenetes az Intéző? ... 193
Mappák „vesézése" ... 195
Lemezek és mappák felosztása ... 196
Program vagy fájl betöltése ... 200
Fájlok és mappák törlése és helyreállítása ... 201
Fájlok másolása és áthelyezése ... 202
Több fájl vagy mappa kijelölése ... 204
Fájl vagy mappa átnevezése ... 205
Törvényes mappa- és fájlnevek ... 205
Teljes floppylemez másolása ... 207
Mappák létrehozása ... 208
További információ megtekintése fájlokról és mappákról ... 209
Húzás és futtatás ... 211
Munka hálózatban ... 212
A hiányzó fájlok megjelenítése ... 214
Új floppylemez formázása ... 214

12. fejezet: Programok ingyen ... 217

Kellékek ... 218
Internet Explorer ... 240
Indítópult ... 240
MS-DOS parancssor ... 240
Windows Intéző ... 241
Az én Windows 98 telepítésem nem a megfelelő programokat tartalmazza ... 241

13. fejezet: A jó öreg DOS programok futtatása ... 243

DOS programok futtatása Windows 98 környezetben ... 243
Saját PIF-ed DOS programokhoz ... 244
A DOS ablak gombjai ... 245
Betűtípus megváltoztatása DOS ablakban ... 246
Elszabadult DOS programok leállítása ... 248

14. fejezet: A World Wide Web becserkészése 251

Ki használja az Internetet és World Wide Webet? 252
Mi kell a World Wide Web eléréséhez? 254
Mi is az a böngészőprogram? 255
Az Internet Explorer használata 256
A Windows 98 és az Internet 259
Valami nem működik! 260

IV. rész: Áttérés a Windows 98 rendszerre: gyorstalpaló 263

15. fejezet: A Windows 98 működtetése a *régi* Windows szerint 265

Windows 95 stílusú működés 265
Hová tűnt a Windows 3.1 Programkezelő? 266
Hová tűnt a Fájlkezelő? 267
Hová tűnt a Futó programok? 269
Hol van a Naptár, a Kartoték és Paintbrush? 270

16. fejezet: Csak egyszerűen, ha úgy is lehet! 271

Hogyan másolhatok fájlokat floppylemezre (és vissza)? 271
Hogyan másolhatok teljes floppylemezt? 272
Hol van a Start gomb és a Start menü? 272
Hogyan indíthatok el egy programot? 272
Hogyan kereshetek meg fájlt, mappát vagy programot? 273
Hogyan tehetek programokat a Start menüre? 273
Hogyan rendezhetem el takarosan az ikonokat? 274
Hogyan rendezhetem el a megnyitott ablakokat, hogy mindegyik látható legyen? 274
Hogyan állíthatom be a dátumot és az időt? 274
Hogyan tudom eltávolítani a CD-lemez műanyag borítását? 275
Hogyan cserélhetem le a képernyő tapétáját? 275
Hogyan változtathatom meg egy fájl vagy egy mappa nevét? 275
Mennyi szabad hely van a merevlemezen? 275
Hogyan telepíthetek új programot? 276

V. rész: Segítség! 277

17. fejezet: A betört ablak esete... 279

Indítólemez készítése vészhelyzetre 279
Az egerem helytelenkedik 280
Fulladozás a menütengerben 281
Félő, hogy új illesztőprogramot kell telepíteni 281
A barátom gépén a Windows 98 sokkal több programot tartalmaz 282
Rossz gombra kattintottam (de még nem engedtem fel az egérgombot)... 283
A lefagyott számítógép 283
A DOS programom kétségbeejtően néz ki egy ablakban 284

Nem nyomtat a nyomtató 284
Dupla helyett egyszeres kattintás 285

18. fejezet: Hibaüzenetek (amikor valami baj van) 287

Nincs elég memória 287
A: nem elérhető. Az eszköz nem áll készen. 288
A céllemez megtelt 288
A parancsikonnal hivatkozott fájl vagy mappa nem található 289
A fájlnév érvénytelen 289
Nincs olyan megjelenítő,
amely képes WordPad dokumentumfájl megjelenítésére 289
Ha eltávolítja, akkor többé nem tudja futtatni a programot,
illetve bizonyos dokumentumokat nem fog tudni szerkeszteni 290
Társítás... 290
Fájlnevet kell beírni 290
A számítógépem állandóan azt mondja,
hogy a Windows 98 nem volt megfelelően leállítva 291

19. fejezet: Súgó a Windows 98 Súgóról 293

Egy kis segítséget, de gyorsan 293
Segítség a problémádra 299
Segítség különleges problémánál 300
Gyors visszatérés egyszer már megtalált oldalakhoz 301

VI. rész: A tízek bandája 303

20. fejezet: Tíz, kipróbálásra érdemes dolog 305

Az asztal átalakítása „weblappá" 305
Több monitor egyszerre 307
A Windows 98 frissen tartása 308
A nagyszerű jobb oldali egérgomb 308
Bepillantás a fájlokba megnyitásuk nélkül 310
Sokkal hosszabb fájlnevek 311
Törölt fájlok életre keltése a Lomtárból 311
Több ikon kijelölése lasszóval 312
Munka a Windows 98 varázslóival 312

21. fejezet: Néhány bosszantó dolog (és a megfelelő megoldás) 315

Duplán szeretnék kattintani egyszeres helyett (vagy megfordítva) 315
Nem szeretem az egeret 316
Nehéz nyomon követni a megnyitott ablakokat 316
Eltűnt a tálca 317
A Print Screen billentyű nem működik 317
A Windows 98 nem telepítette a dobozon felsorolt összes programot 318
A DOS programok lassan (vagy sehogy sem) futnak a Windows 98 alatt ... 318

Nehéz elrendezni az ablakokat a képernyőn 319
A Sajátgép vagy az Intéző a floppym helytelen tartalmát mutatja..... 319

22. fejezet: Néhány drága(látos) dolog a Windows 98 gyorsabb működéséhez 321

Vegyél több memóriát..... 321
Guberálj össze egy kis pénzt nagyobb merevlemezre..... 322
Rendelj egy gyorsabb Pentium gépet 322
Hitelezz magadnak egy 3-D gyorsítós grafikus kártyát 323
Kérj kölcsön egy nagyobb monitorra (vagy mindjárt kettőre) valót 323
Tégy szert gyorsabb CD-egységre 324
Vegyél tv-kártyát..... 324
Szerezz egy gyorsabb modemet 325

23. fejezet: Az a tíz (és még egynéhány) borzalmas rövidítés..... 327

ASCII 327
BIOS..... 327
DDE..... 328
DLL 328
DRV..... 328
EMS..... 329
FAQ..... 329
GPF 329
HTTP 329
IBM 330
INI 330
IRQ..... 330
ISDN..... 331
ISP..... 331
JPEG 331
MSN 331
OLE..... 332
PCX..... 332
PIF..... 332
PNP..... 333
RAM..... 333
ROM..... 333
URL..... 334
USB 334
WWW..... 334
XMS 334

24. fejezet: Windows 98 ikonok és jelentésük 335

25. fejezet: Tízféle útja az Internet, a Web és az Active Desktop kikerülésének ... 337

A probléma lényege 337
Mi van, ha nem használom az Internetet a Windows 98 rendszerrel? 338
Az internetes befolyás eltávolítása 339

A) függelék: A Windows 98 telepítése 341

A számítógép bekapcsolása 341
Bontsd ki a CD-lemezt 342
Frissítés a Windows 98 rendszerre 342
A Windows 98 elhagyása 348
A számítógép kikapcsolása 349

B) függelék: Szógyűjtemény 351

Tárgymutató 355

A könyv részei

Rich Tennant rajzai

„APU! A WINDOWS TÉNYLEG AZT JELENTI MAGYARUL, HOGY ABLAKOK?

7. old.

„A TELEFONTÁRSASÁG A GYÁRTÓT OKOLJA, AKI SZERINT EZ A SZOFTVERCÉG HIBÁJA, A CÉG MEG AZ EGÉSZET A HOLDRA HÁRÍTJA, AMIÉRT AZ ÉPPEN A VÉNUSZ HÁZÁBAN TARTÓZKODIK, A SKORPIÓ PEDIG ÁTSÉTÁLT A SZOMSZÉDOS MÉRLEGBE"

57. old.

„TÍZEZREKET FIZETEK ÉVENTE AZ EGYIK LEGJOBB EGYETEMEN, HOGY A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA SZAKÉRTŐJE VÁLJÉK BELŐLED"

171. old.

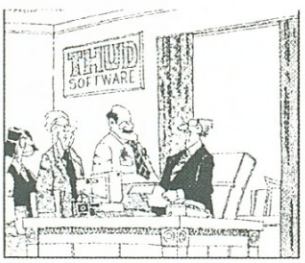

„URAIM, A HIBÁK KIJAVÍTÁSA HELYETT ÉN INKÁBB AZT JAVASLOM, MÓDOSÍTSUK A DOKUMENTÁCIÓT, ÉS NEVEZZÜK ŐKET »JELLEMZŐKNEK«"

263. old.

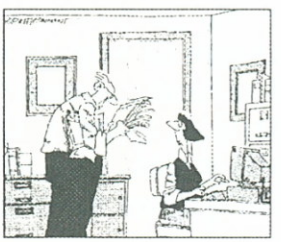

„ITT EGY SZOFTVER DOKUMENTÁCIÓJÁBÓL IDÉZNEK. EZ VAGY AZT MAGYARÁZZA EL, HOGYAN HASZNÁLJUK AZ ÚJ WINDOWS 98 FELÜLETET, VAGY UTASÍTÁSOKAT TARTALMAZ A SZÁMÍTÓGÉPEK LÁVAKITÖRÉSSÉ ALAKÍTÁSÁRA."

277. old.

303. old.

Bevezető

Üdvözöllek a Dummies könyvek legújabb kötetében, amely a *Windows 98*-ról szól!

Ez a könyv abból az egyszerű tényből indul ki, hogy mindig akadnak olyanok, akik Windows-varázslókká, számítógéptudorokká akarnak válni. Imádnak társalogni a párbeszédablakokkal. A billentyűzet előtt ülve véletlenszerűen nyomogatják a billentyűket, hátha előkerül a számukra eddig ismeretlen, nem dokumentált programrész. Hosszú számítógépes betűkombinációkat memorizálnak, miközben a mosogatógép befejezi helyettük a mosogatást.

És veled mi a helyzet? Már nem vagy egészen járatlan a dologban, ebben biztos vagyok. Sőt, tény, hogy sokkal képzettebb vagy, mint amennyire egynémely számítógép megkívánja. Képes vagy elbeszélgetni a szomszédaiddal anélkül, hogy közben arról motyognál: kéne egy pizzát rendelni az Interneten. Amikor azonban szóba kerül a számítástechnika, illetve a Windows, már nem találod élvezetesnek a csevegést. Haza kívánkozol, eszedbe jutnak a tennivalóid, például, hogy fel kell töltened a macska vizestálját, meg aztán szívesen pihennél is egy keveset. Eszedbe se jut, hogy ezen változtatni kellene, pedig semmi sincs rosszabb ennél.

Nos, ilyen helyzetben lehet segítségedre ez a könyv. Nem próbál Windows-mániákussá változtatni, de olvasás közben felszedegethetsz belőle néhány hasznos számítástechnikai információt. Ahelyett, hogy a Windows 98 szakértőjévé lennél, inkább megtanulhatod belőle, hogyan használhatod gyorsan, értelmesen, és a lehető legkevesebb izgalommal ezt a rendszert, s így marad időd az élet egyéb fontos dolgaira is.

Erről a könyvről

Meg se próbáld elolvasni ezt a könyvet úgy, hogy le sem teszed: erre semmi szükség. Kezeld úgy, mint egy szótárt vagy enciklopédiát. Lapozz oda, ahol a megfelelő információt megleled, aztán elmondhatod: „Szóval ez az, amiről itt beszélnek." Ezután rakd le a könyvet, és tedd, ami a dolgod.

Meg se próbálj emlékezni minden érthetetlen Windows 98 varázsmondatra, amilyen például a „válaszd ki a menüpontot a legördülő lista ablakból". Hagyd ezt a dolgot a komputergurukra. Ha valamilyen technikai jellegű információ következik a szövegben, egy útjelző tábla még idejében figyelmeztet, hogy lelassíthatsz, ha el akarod olvasni, vagy egyszerűen kihagyhatod.

Ebben a könyvben nem kell érthetetlen számítógépes szlenggel küszködnöd, itt magyarul ismerkedhetsz meg mindezzel:

- ✓ A számítógéped felkészítése a Windows 98 futtatására.
- ✓ A tegnap mentett fájl fellelése.
- ✓ A képernyőn látható kicsi ablakok odébbmozgatása az egér segítségével.
- ✓ Kedvenc régi programjaid futtatása Windows 98 alatt.
- ✓ Napi munkavégzés a Windows 98 alatt, ahogy a korábbi Windows verziókkal tetted.
- ✓ Programok elindítása egy egérkattintással.

Nem kell semmit se megjegyezned vagy megtanulnod. Csupán a megfelelő oldalra kell lapoznod, elolvasod a rövid magyarázatot, aztán máris visszatérhetsz a munkádhoz. Egyéb hasonló könyvektől eltérően, ez megengedi, hogy kihagyd a technikai maszlagot és csak a lényegre koncentrálj.

Hogyan használd ezt a könyvet

Előbb-utóbb megesik, hogy valami tanácstalan fejvakarásra késztet a Windows 98-ban. Eddig egyetlen program sem mutatott a képernyőn ennyi gombot, sávot és mindenféle bigyókat. Amikor valami megakaszt a Windows 98 alkalmazása közben, használd ezt a kötetet kézikönyvként. Keresd meg a problémádat a kötet tárgymutatójában, ahol megtalálod a megfelelő oldalszámot. Lapozgass a tartalomjegyzékben vagy a tárgymutatóban, hogy megtaláld azt a helyet, amely válaszolhat aktuális kérdésedre. Csak azt olvasd el, amire szükséged van, majd csukd be a könyvet és hasznosítsd az olvasottakat.

Ha még mindig zavarban érzed magad és meg akarsz tanulni valamit, olvass kicsit tovább. Találsz majd néhány, mélyebben érdeklődőknek szóló extra részletet vagy néhány olyan kereszthivatkozást, amelynek érdemes utánanézni. Ez azonban nem kötelező. Senki nem kényszerít arra, hogy olyat tanulj meg, amit nem akarsz, vagy amire nincs időd.

Ha valamit be kell írnod a számítógépbe, ezt a könnyen felismerhető szöveget látod majd:

```
http://www.vw.com
```

Az előző példában begépeled majd a titokzatos **http://www.vw.com** betűkombinációt és megnyomod a billentyűzet Enter billentyűjét. Ha bizonyos szavakat írsz egy számítógépbe, az sokszor félreérthető lehet, ezért az ilyen

eseteket mindig magyarázat követi. Így majd biztosan úgy gépelsz be mindent, ahogy azt be kell gépelni.

Amikor egy képernyőn megjelenő üzenetet vagy információt ismertetek, így fogom leírni:

```
Ez egy képernyőüzenet.
```

Ez a könyv sosem hagy cserben, nem írja le azt a mondatot, hogy „További információkért forduljon a kézikönyvhöz". Nem kell vándorbakancsot húznod, ebben a könyvben mindent megtalálsz, amire a Windows 98 használatához szükséged lehet. Az egyetlen dolog, amit nem fogsz megtalálni, az a régi DOS operációs rendszer használata. (A Windows 98 nem használja ugyan a DOS-t, de képes futtatni régi DOS-os programokat.)

Nem találsz információkat olyan programokról, programcsomagokról se, amelyek a Windows 98 alatt futnak, hiszen a Windows 98 már önmagában is meglehetősen bonyolult. Szerencsére azonban a Dummies könyvek sorozatának más kötetei foglalkoznak ezekkel a népszerű programokkal.

Azért ne érezd magad elhagyatottnak és magányosnak. Ez a könyv is foglalkozik egy kicsit a DOS-szal és néhány népszerű alkalmazással, így nyugodtan végezheted velük a munkádat.

Végezetül, ne felejtsd el, hogy ez a kötet egy kézikönyv. Nem arra szolgál, hogy megtanítson a Windows 98 használatára. Ellenkezőleg, pontosan olyan információkat tartalmaz, amelyek segítségével *nem kell* megtanulnod a Windows 98 használatát. (Ha egy komplett oktatási anyagra vágysz, válassz másik könyvet.)

Kérlek, ezt el ne olvasd!

A számítástechnika alapja maga a technológia. Szerencsére majd előre figyelmeztetlek arra, ha ilyen, fehér ember számára érthetetlen rész következik. Ez általában egy-két, általad már olvasott részlet pontosabb kifejtése. Nyugodtan hagyd ki a *Technikai duma* ikonnal jelzett részeket. Ezek az információk nem követik a könyv lényegét. Azért vannak ott, hogy ha kíváncsi vagy a részletesebb magyarázatra, azt is megismerhesd. (De nehogy valaki meglássa, mit művelsz!)

Mi a helyzet teveled?

Mi tagadás, elég nagy az esélye annak, hogy számítógép-tulajdonos vagy. Valószínűleg már Windows 98 felhasználó vagy, netán most gondolkodsz a beszerzésén. Tudod, mire akarod használni a számítógépedet. A probléma csak az, hogy ezt a számítógéppel is tudatosítani kell. Gondolom, ismereteid-

ben valameddig már eljutottál egy komputerguru segítségével – aki lehetett egy munkahelyi barátod, vagy esetleg egy távoli ismerősöd is. Sajnos az ilyen szakértők nem lehetnek mindig a közelben. Ez a könyv azonban helyettesítheti őket abban az esetben, ha gondod adódna. De azért mindig legyen kéznél egy friss pizza, vagy egy üveg sör, ha mégis meg kellene vesztegetned egy ilyen szakértőt.

Könyvünk szerkezete

A kötetben található információkat alaposan átszűrtük. Az anyag hat fő részből áll, mindegyik rész az aktuális témáról szóló fejezeteket tartalmazza. Minden fejezet rövidebb szakaszokból áll, amelyek segítségével biztonságosan navigálhatsz a Windows 98 viharos tengerén. Előfordulhat, hogy amit keresel, egy kisebb keretes szövegben található. Néha egy egész részen vagy fejezeten végig kell majd haladnod, hogy megtaláld, amit keresel. Ez persze tőled, illetve az adott feladattól függ.

Lássuk, hogy néz ki ez a gyakorlatban:

I. rész: Puszta tények a Windows 98-ról (Startolj innen!)

Ez a könyv az alapoktól indul. Itt megtalálod, hogyan kell bekapcsolni a számítógépedet, hogyan vizsgálhatod meg a gép részeit, illetve hogy a Windows 98 hogyan használja azokat. Elmagyarázza a Windows 98 azon részeit, melyekről mindenki azt hiszi, hogy már ismered. Bemutatja a Windows 98 új tulajdonságait, elválasztva a szénát a szalmától, kihagyva minden technikai borzalmat. Elmagyarázza, van-e a számítógépedben elég erő ahhoz, hogy futtassa a Windows 98-at. Ezt a részt nagy megkönnyebbüléssel és a számítógép kikapcsolásával zárjuk.

II. rész: Végre tesz is valamit a Windows 98!

A program a képernyődön látható, jazzes dallamokat játszik és szép képeket villant fel. De hogy lehet, hogy ez a kis hamis valami hasznosat műveljen?

Itt megtalálod azt, hogyan győzheted le a Windows 98 frusztrálóan játékos természetét, és hogyan kényszerítheted arra, hogy dolgozzon is valamit.

III. rész: A Windows 98 alkalmazásainak használata (meg egy kis szörfözés a Hálón)

A Windows 98 mellé rengeteg ingyenes szoftvert adnak. Ebben a részben hasznos infókat kapsz az új szövegszerkesztőről és persze a World Wide Webről (az internetezés szó talán ismerősebben hangzik), amelyről mostanában boldog-boldogtalan beszél. Felfedezheted, milyen is a Windows 98 új Active Desktopja, és miért néz úgy ki a képernyőd, mint egy Microsoft termékeket reklámozó plakát. Ha megfelelő billentyűket nyomogatsz, akkor a képernyőd háttere akár egy weblap is lehet, különböző csatornákkal az Internettohoz, a Fornaxhoz vagy bármi máshoz.

IV. rész: Áttérés a Windows 98 rendszerre: gyorstalpaló

Sok millióan vették meg világszerte a Windows 3.1-et, illetve a Windows 95-öt, amelyek a Windows 98 elődei. Ez azt jelenti, hogy több millió frusztrált Windows 98 felhasználó kérdezgetheti kétségbeesetten: „Hogyan érhetem el, hogy a Windows 98 is úgy működjön, mint a régebbi Windowsok?" Kötetünknek ez a része gyors tippeket, feladatokat ismertet, és tájékoztatást ad arról, hogyan tudod megrögzött szokásaidat a Windows 98 alatt is megtartani – vagy fordítva.

V. rész: Segítség!

Elakadt a Windows? Lefagyott? Új képernyők kellenek? Amellett, hogy nem jegesedik el semmi, amikor a Windows 98 lefagy, ettől még fájhat. Ebben a részben találsz néhány trükköt a főbb hideglelések elkerülésére. Emellett elmondom, hogyan használhatod a Windows 98 Hibaelhárítás varázslóját. Képzeld csak el: egy számítógép, amely magától felolvasztja a jegesedést!

VI. rész: Tízes listák

Mindenki imádja a listákat (kivéve adóbevalláskor.) Ez a rész Windowszal kapcsolatos fejtörőket tartalmaz – tíz nagyon fontos és súlyos Windows 98 gondot és ezek megoldását, tíz zavaró internetes problémát, tíz különleges Windows 98 ikont és jelentésüket, tíz drága dolgot, amitől könnyebb lesz a Windows 98 használata, tíz misztikus rövidítést, és más, további fejtörést mellőző megoldásokat a nehezen megoldható problémákra. (A vicc az egészben, hogy a listák a legritkább esetben állnak pontosan tíz részből, de ezzel ne törődj.)

Függelékek

A Windows 98 nincs rajta gyárilag a számítógépen? Lapozd fel a könyv utolsó fejezeteit ahhoz, hogy megtudd, hogyan telepítheted át a szoftvert a dobozból a számítógépedre. A hivatalos Windows 98 összefoglaló is itt terpeszkedik, készen arra, hogy vad számítógépes szlengben mondja el, hogy például mi a „32 bit".

A könyvben használt ikonok

Láttál már Windowst? Akkor már az ikonjait is láttad, amelyek tulajdonképpen kicsi képecskék. Több programot ezek segítségével lehet elindítani. Ebben a könyvben is alkalmazunk ikonokat, ezek a megértést és az áttekinthetőséget egyszerűsítik.

Figyelj! Ez a tábla arra figyelmeztet, hogy felfoghatatlan technikai jellegű információ közelít! Kanyarodj el ettől az ikontól, és megmenekülsz az értelmetlen technikai dumától!

Ez az ikon arra figyelmeztet, hogy a számítógépes életedet könnyebbé tevő értékes információ következik. Például, vedd ki a farzsebedből az új Windows CE palmtopodat, *mielőtt* leülsz.

Ne felejts el emlékezni ezekre a fontos pontokra! (Legalább jelöld meg ezeket a lapokat, hogy könnyen megtalálhatóak legyenes később is.)

A számítógép azért nem fog felrobbanni, miközben ilyen ikonnal jelölt, fontos dolgokat végzel rajta. De azért nem árt a védőfelszerelés és az óvatosság ilyen esetekben.

Elég jól ismered a Windows 95-öt, a Windows 98 elődjét? Ez az ikon megkönnyíti az áttérést egyik rendszerről a másikra.

Hová haladhatsz tovább innen

Most már bevetésre készen állsz. Gyorsan lapozd át a kötetet, és nézz meg néhány szakaszt, amelyre majd szükséged lehet a későbbiekben. Nos, ne feledd, hogy ez a *Te* könyved – hatékony fegyvered a számítógépes gazfickók ellen, akik elfertőzték az informatikai világot. Szóval nyugodtan alakítsd a dolgokat kedved szerint: ha egy mondatot hasznosnak találsz, karikázd be, húzz ki fontos részeket, ragaszd le a technikai dumákat és rajzolj gótikus vízköpőket a margóra a komplikált dolgok mellé. Minél alaposabban jelölöd ki a könyvet, annál könnyebb lesz a jó dolgokat ismét megtalálnod.

I. rész

Puszta tények

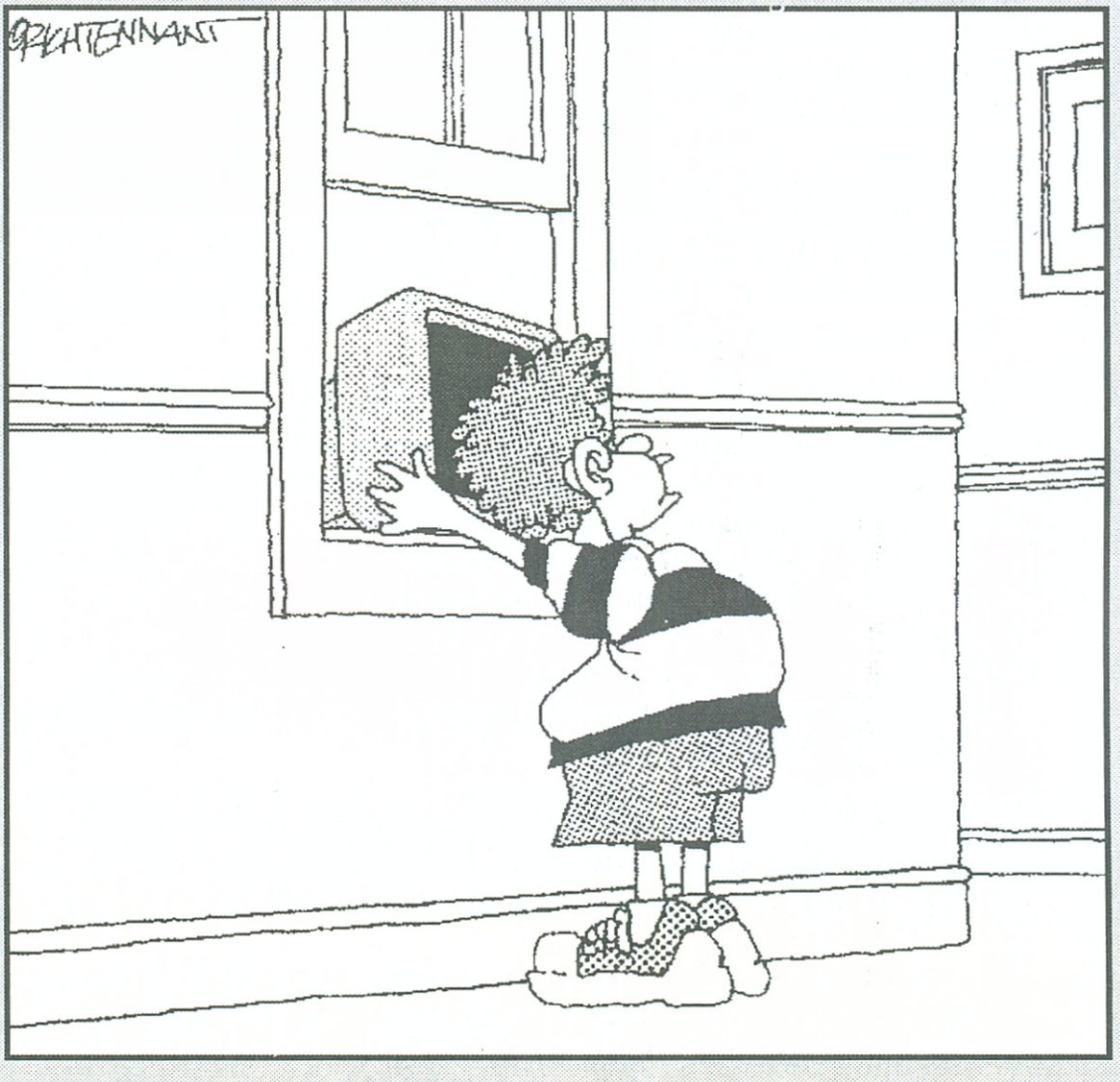

„APU! A WINDOWS TÉNYLEG AZT JELENTI MAGYARUL, HOGY ABLAKOK?”

Ebben a részben...

A Windows 98 új és igen élvezetes módja annak, hogy miként használjuk számítógépünket. Ez egyben azt is jelenti, hogy legalább annyira bonyolult, mint egy új gépkocsitípus műszerfala. Még a legidősebb és leglelkesebb számítógép-rajongók is szívesen merülnek el az ablakok, gombok és menük világában.

Még sohasem használtál számítógépet, de most megvetted a Windows 98-at csupán azért, mert ez „könnyen kezelhető"? A Windows 98 meglehetősen intuitív, de ez mégsem jelenti azt, hogy olyan egyszerűen érthető, mint a konyhakés működése.

Tény, hogy ma sokan kénytelenek a Windows 98-at használni. Újonnan vásárolt számítógépedet valószínűleg már a Windows 98 verzióval kapod meg. Számítógépeden esetleg már ez működik a munkahelyeden is, ahol persze mindenkinek meg kellene ismerkednie vele. Kivéve a grafikus Józsit, aki átvonult a művészeti osztályra, saját Macintoshával együtt. Meglehet, kedvenc programod, a Microsoft Word legújabb változata csak Windows 98 alatt hajlandó futni, ezért aztán kénytelen vagy ezt az akármit bevonni az életedbe.

Nem érdekes, hogyan jutottál hozzá, de meg kell szoknod ugyanúgy, mint kollégiumi szobatársadat, aki hosszú hajszálaival mindig eldugaszolta a mosdólefolyót.

Bármi legyen is a helyzet, a könyvnek ez a része olyan megbízható és gördülékeny, akár a vízfolyás. Ha számítógépes újonc lennél, akkor az első fejezet elmagyarázza neked a választ arra a fel nem tett kérdésedre: „Egyáltalán, mi is ez a Windows 98 akármicsoda?"

1. fejezet

Mi az a Windows 98?

Ebben a fejezetben

- Megérted, mi az a Windows 98, és mire képes
- Felfedezed, miképpen befolyásolja futó programjaidat a Windows 98
- Eldöntöd, mikor érdemes továbblépni a Windows 98 használatára

A Microsoft Windowsról már biztos hallottál. Windows-posztereket minden számítógépboltban láthatsz. Mialatt a forgalmi dugóban toporogsz, egy harsány Microsoft-plakát megkérdezi tőled: „Where do you want to go today?", azaz, „Te merre tartasz manapság?" Mindenki ismer valakit, aki lelkesen beszél a Windowsról, az Internetről, a World Wide Webről. Magazinokból, újságokból és hirdetésekből furcsa kódszavak merednek rád, amilyen például a www.vw.com.

Ahhoz, hogy megálljad a helyed a Windows világában, ez a fejezet feltárja előtted a Windows legújabb verziójának, a *Windows 98* -nak az alapjait. A fejezet elmagyarázza, mi is az a Windows 98, mire is képes. Megtudhatod, hogyan működik együtt a Windows 98 a régebbi programjaiddal (a DOS-os alkalmazásokkal, amelyeket *réges régi* számítógépeken alkalmaztak valamikor, s amilyeneket még néhány szatócsboltban vagy a fogorvosodnál láthatsz).

Mi az a Windows és a Windows 98?

A Windows tulajdonképpen csak egyike a sok százmillió számítógépprogramnak, amelytől roskadoznak a boltok polcai. De ez bizony nem olyan program, mint a többi, amivel szép, formás leveleket írhatsz, vagy esetleg autóversenyt játszhatsz. A Windows azt is ellenőrzi, hogyan használhatod a számítógépet.

A számítógépeket esztendőkig csak szövegszerkesztésre használták. Ahogy egy írógépen, ugyanúgy gépeltek a népek mindenféle leveleket és számokat a számítógépbe is. A gép megértette ezeket a jeleket, majd elhelyezte a betűket és számokat a képernyőn. Ez az idő próbáját kiállt rendszer ma is jól működik. Azonban rettentő sokáig tart megtanulni a kezelését, és legalább olyan unalmas, mint egy alacsony zsírtartalmú majonéz összetevőit böngészni a tubuson.

A módszer végtére is azért unalmas, mert néhány évtizede még a számítógépeket mérnökök tervezték mérnököknek. Úgy gondolták, hogy ezek a gépek mindig is elzárt központokban lesznek, ahol fehér köpenyes emberek sürögnek-forognak majd, miközben óriási szalagtárlók surrognak a háttérben.

Senki nem hitte, hogy a hétköznapi ember is számítógépet fog használni – főleg nem az irodákban, otthon, vagy ne adj' Isten a konyhában.

- ✓ A Windows program az írógép analógiából táplálkozik, de megadja a módját a dolgok látszatának is. A Windows vidám, színes képecskékkel és gombokkal helyettesíti a szavakat, azonkívül szörnyen okos és olyan jól fényezett, mint egy drága, új kávéfőző gép.

- ✓ Tekintettel arra, hogy ez a Windows program másképpen viselkedik, mint a hagyományos programok, megértése beletelik néhány napba. No de tökéletes kávét se tud mindenki elsőre főzni.

- ✓ A Windows 98 a Windows programok legújabb verziója. Ezt a programot már nagyon sokszor átírták azóta, hogy 1985 januárjában először megjelent.

- ✓ Oké, nem is mondtam igazat. A program legújabb és legbővebb verziója a *Windows NT*. Ez nagyobb teljesítményű és több opcióval rendelkezik, főleg vállalati hálózatok szeretik a beépített hálózati lehetőségei miatt. A Microsoft azt tervezi, hogy nem fejleszti tovább a Windows 98 vonalat, inkább az NT mellett voksol.

Mit tesz a Windows?

Akár egy szigorú édesmama a csemetéjét, úgy irányítja a Windows a számítógép minden részegységét. Te csak bekapcsolod a gépet, elindítod a Windowst és futtatod a programokat. Minden egyes program a saját *ablakában* (window) fut a képernyőn. A Windows aztán rendben tartja a dolgokat akkor is, ha a programok hamburgerrel kezdenék dobálni egymást.

Minthogy fenntartja a rendet, a Windows megkönnyíti a számítástechnikai eljárásokat. A Windows tisztába teszi a régi-régi számítógépes megszokást, a *DOS parancssort*. Ez a parancssor egy kicsi, zavaros szimbólum, a *DOS prompt* mellett elevenedik meg, amely valahogy így néz ki:

```
C:\>
```

A DOS korszakában a népek még úgy használták a számítógépet, hogy ebbe a sorba parancsokat gépelgettek. A WhipIt program elindításához például be kellett írni a parancs nevét, majd meg kellett nyomni az Entert, ahogy itt is látod:

```
C:\>WHIPIT
```

Hát ez az, beírták, hogy **WHIPIT**, és megnyomták az Entert. A számítógép kötelességtudóan betöltötte a WhipIt programot és az megjelent a képernyőn. A DOS bizony nehéz, emberpróbáló dolog. A használatához meg kellett jegyezned valamennyi programod nevét, mert a DOS semmiféle segítséget

nem nyújt – még egy betűnyi tanácsot sem (Aki több információt keres a DOS-ról, lapozzon a 13. fejezethez.)

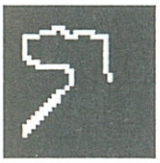

A Windows ezzel szemben a rettenetes DOS parancssort kicsi képecskékkel helyettesíti. Ahhoz, hogy a Windows alól elindítsd ezt a programot, meg kell keresned a kis képecskét, amelyik ezt a programot képviseli. Valahogy úgy nézhet ki, mint a margón látható kép.

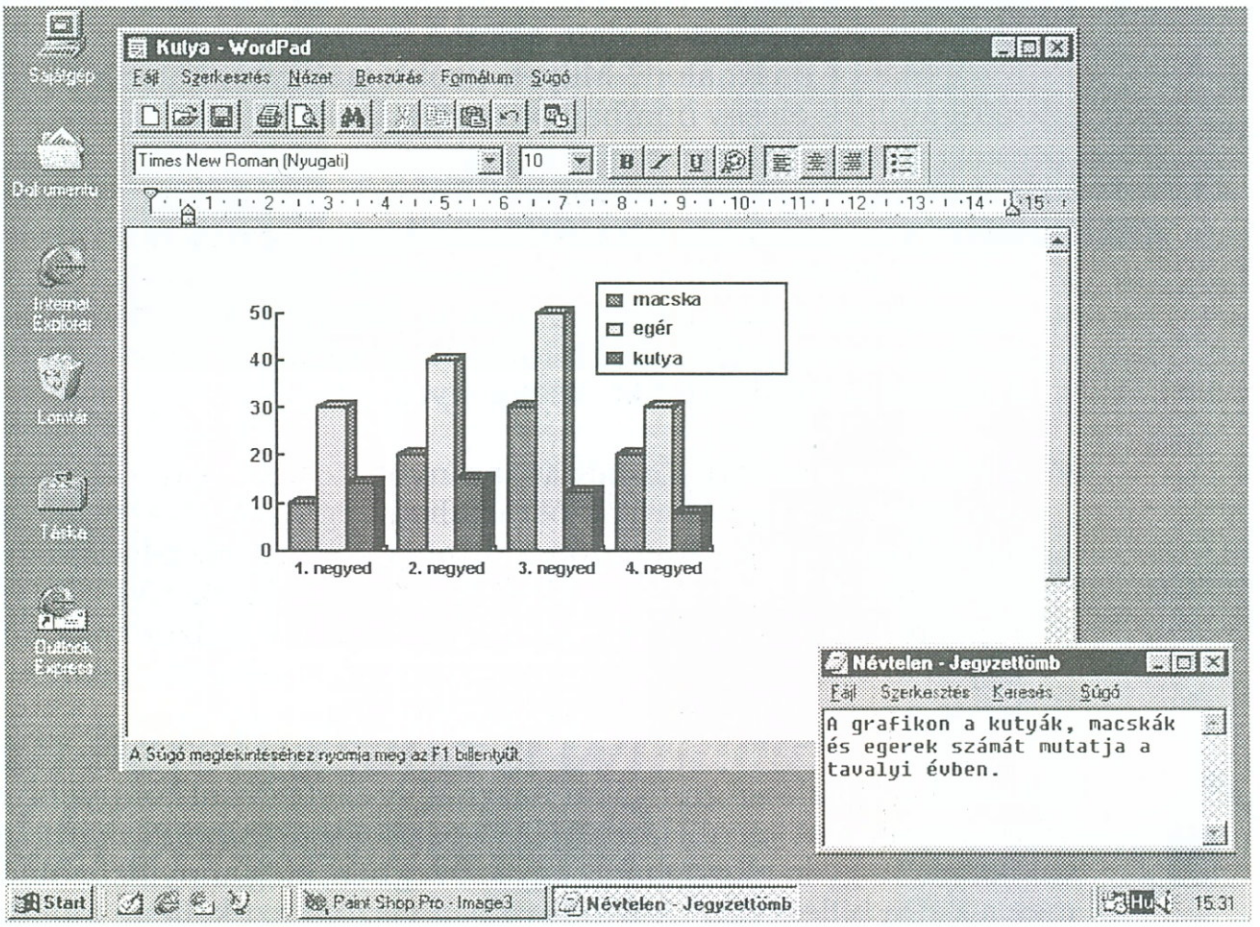

1.1. ábra. A Windows 98 segítségével ugyanolyan rendetlen lehet a munkaasztalod, mint azelőtt

Kiválasztva az ostor képét (Whip=ostor), a Windows-felhasználó el tudja indítani a WhipIt programot akkor is, ha nem tudja, hogyan kell leírni a program nevét. Az 1.1. és 1.2. ábra összehasonlítja, hogyan is néz ki a Windows, illetve a DOS.

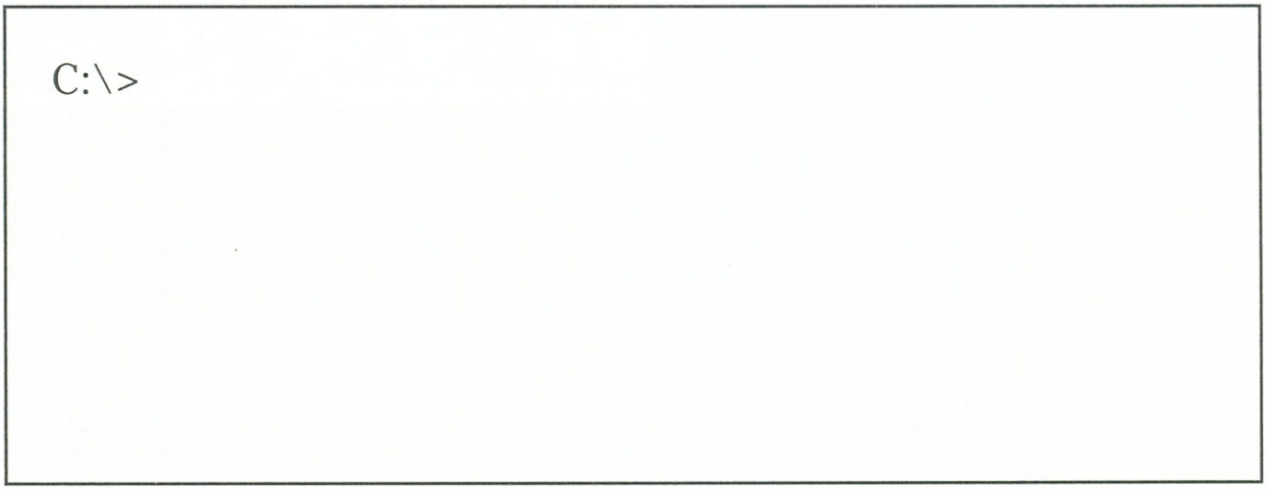

1.2. ábra. A DOS képernyő csak a parancssort mutatja

A Windows egy csomó vidám dobozkával és képecskével tölti be a képernyőt. A DOS viszont azoknak az ósdi cégeknek való, akik fantáziamentes, szigorúan haszonelvű könyvelőkkel dolgoznak, akik nem képesek az újat megtanulni. A fantasztikus Windows 98 képes Windows és DOS programokat is futtatni, ahogy erről a következő szakaszban is olvashatsz majd. (Azt is kitalálhatod közben, mely programokat jobb futtatni.)

- ✓ Sokan azt mondják, hogy a színes képek miatt könnyebb a Windowst használni; mások szerint viszont a Windows túlságosan művészi. Ha egy levelet akarsz írni Windows 98 alatt, akkor a jegyzettömb képét, a tollszárat vagy a vágólapot használod? Milyen problémák adódhatnak például a forgó földgömb- vagy egy bombaikon aktiválásakor?

- ✓ Azt a számítógépes környezetet, amely a kis képeket és szimbólumokat használja, *grafikus felhasználói felületnek* nevezzük (angol nevén: graphical user interface vagy GUI). A képekhez több számítógépes erőforrásra van szükség, mint a betűkhöz, s ez azt jelenti, hogy a Windows 98 használatához viszonylag nagyobb teljesítményű számítógépre van szükség. (A 2. fejezet tartalmazza a követelmények listáját.)

- ✓ A Windows a képernyőn látható aranyos kicsi ablakokról kapta nevét. Minden ablak egy-egy információt tartalmaz: egy képet, vagy például az éppen futó programot. A képernyőn több ablakot is elhelyezhetsz egy időben, és ugrálhatsz is ezek között az ablakok között, beletekintve más és más programokba. (Az ablakok tulajdonképpen kicsi téglalapoknak látszanak, de ugyan ki venne meg egy olyan programot, amelynek *Squares*=Téglalapok lenne a neve, *Windows*=Ablakok helyett?)

Minthogy a Windows grafikákat használ, ezeket sokkal könnyebb alkalmazni, mint a folyamatot leírni. Ha a régi DOS-os alkalmazásban el akarod magyarázni valakinek, hogyan mozoghatsz egy szövegben, elég annyit közölnöd: „Nyomd meg a PgDn billentyűt." A Windowsban viszont azt kellene mondanod: „Kattints a függőleges csúszkára a görgető mező alatt." Ez az utasítás nagyon vadul hangzik, de miután végrehajtottad, azt fogod mondani: „Hát csak ennyi? Hiszen ez bakfitty!" (Emellett persze a Windows alatt is használhatod a PgDn – Page Down – billentyűt, nem kell „kattintani a függőleges csúszkára a görgető mező alatt", ha nem akarsz.)

A Windows 98 alatt a munkaasztalodnak nem kell úgy kinéznie, mint egy valódi asztalnak vagy egy írógépnek. Most már olyan külseje lehet, mint egy internetes oldalnak, ahogy ezt az 1.3. ábrán is láthatod. (További információk a 14. fejezetben találhatók az Internetről és weblapokról.) A valóságban a kaméleonszerű Windows 98 futhat úgy, mint egy weblap (Web page), használhatod a „Klasszikus Windows 95" beállítást vagy bármilyen más kombinációt. Ettől persze még rengeteg minden félresikerülhet.

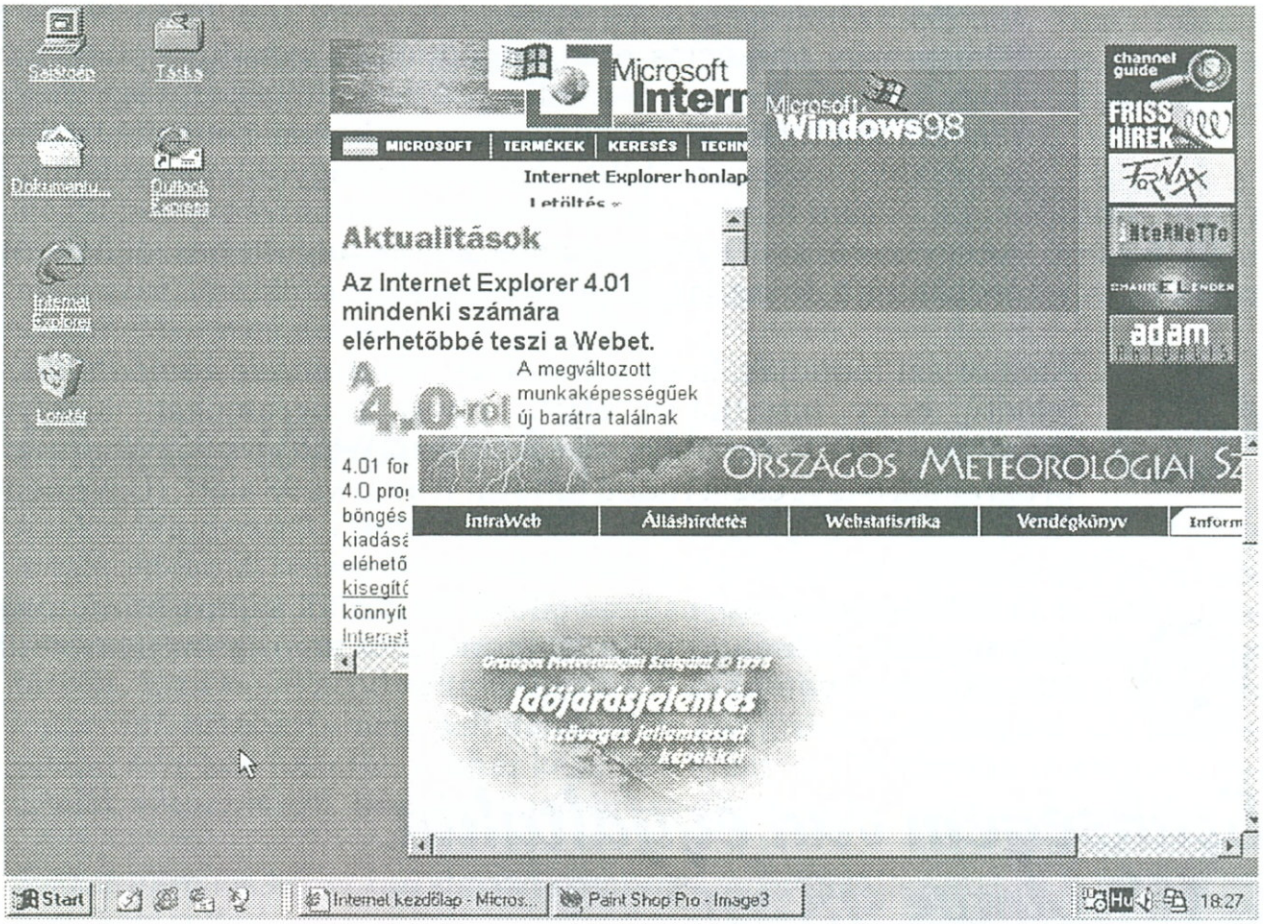

1.3. ábra. A szörfölők kielégítésére (és azért, hogy még jobban összezavarják azokat, akiket nem érdekel az Internet), a Windows 98 segítségével számítógéped munkaasztala úgy nézhet ki, mint egy weblap

Hogyan befolyásolja a Windows 98 a régebbi programjaimat?

Még mindig egy régi számítógéppel dolgozol, amely DOS-t használ? A Windows 98 valószínűleg futtatni tudja majd régi DOS programjaidat is. (A régi, poros számítógéped valószínűleg nem elég gyors ahhoz, hogy futhasson rajta a Windows 98, de ez egy másik történet, majd a fejezet végén írok erről.)

A Windows 98 szerencsére a régebbi Windows programok nagyon nagy részét is futtatja. Ez azt jelenti, hogy miután megvetted a Windows 98-at, nem kell azonnal rengeteg pénzt költened új programokra.

✓ Amikor azt mondják, *Windows 3.1*, általában régebbi Windows verziókra gondolnak, amilyen a *Windows 3.11, Windows for Workgroups 3.1* és *Windows for Workgroups 3.11*. Tulajdonképpen mindegyik csak egy kicsit megváltoztatott verziója az elődjének. Azonban azt a legkönnyebb kimondani, hogy *Windows 3.1* (Magyarországon úgy mondják: három egyes Windows).

✓ Több olyan program, amely Windows 3.0 vagy korábbi verziókhoz készült, nem képes a Windows 98-cal együttműködni. Felejtsd el ezeket az alkalmazásokat.

- ✓ Azt nem teheted meg, hogy előveszed a Windows 98-at, felrakod egy ötesztendős számítógépre, és elvárod, hogy jól működjön. Nem, a Windows 98 egy nagy operációs rendszer egy nagy számítógéphez. Ez azt jelenti, hogy valószínűleg venned kell egy új számítógépet, vagy meg kell izmosítanod a régit. (A számítógépes zsargonban az izmosítás azt jelenti, hogy gyorsabb processzor, több memória és nagyobb merevlemez kell.)

- ✓ Az egyszerűcske DOS túl unalmas ahhoz, hogy itt beszéljünk róla. Ha mégis érdekelne a dolog, lapozz a 13. fejezethez.

Amikor azt mondják, hogy a Windows 98 *visszafelé kompatíbilis*, ez csak azt jelenti, hogy futtathatsz alatta olyan programokat, amelyek régebbi Windows- és DOS verziókhoz készültek. A Windows 95, Windows 3.1 és DOS programok nagy részét tudod futtatni Windows 98 alatt. (Ugye nem gondolod, hogy Macintosh programokat is fog futtatni?)

A DOS kiejtése „dosz" és nem „dos". Ez utóbbi sajnos rossz magyar szokás szerint előfordul néha, de aki ezt mondja, ha nem szekrényméretű és kopasz, akkor bátran javítsuk ki.

Szükségem van egyáltalán a Windows 98-ra?

Windows 95 felhasználók idegesen tekingetnek egymásra, és elhaló hangon teszik fel a Nagy Kérdést: Miért kéne megvennem a Windows 98-at, elvesztegetni az időmet a telepítéssel és megtanulni az új programok használatát? Először is a Windows 98-at gyárilag feltelepítik sok számítógépre, ez azt jelenti, hogy többeknek nincs is választási lehetősége. Emellett a Windows 98 jó néhány továbbfejlesztést kínál az előző verziókhoz képest.

Frissítés Windows 95-ről

Windows 95-ről frissíted az operációs rendszered? Akkor rájössz majd, hogy a Windows 98 telepítése sokkal könnyebb. Emellett sokkal gyorsabban kezeli a fájlokat a mai számítógép-erőműveken.

Automatikusan képes a háttérben karbantartó tevékenységet végezni. Ha van Internet-hozzáférésed, akkor megnézi, a legújabb változat fut-e, és ha nem, akkor letölti a frissítéseket.

Azok a technológia-őrültek, akik mindenből a legújabbat használják, imádni fogják az új „TV Tuner" programot, amivel tévét is lehet nézni a monitoron (feltéve, ha hajlandó vagy néhány István-királyt áldozni egy spéci tv-kártyáért.) Ha elég nagy az asztalod, elhelyezhetsz rajta még egy monitort. A Windows segítségével a munkaasztalodat mindkét monitorra kiterjesztheted, megduplázva ezzel a helyet. Jupíííí!

Ha Internet-rajongó vagy, imádni fogod, hogyan kapcsolódik egybe a Windows 98 és a Microsoft böngészője, az Internet Explorer. Nem csak azt teheted meg, hogy a számítógéped úgy nézzen ki, mint egy weblap, de a munkaasztalodra beilleszthetsz az Internet bizonyos részeit, és futtathatod őket a háttérben – persze csak akkor, ha a főnök nem veszi észre.

Végül pedig a Windows segítségével az Internet inkább úgy működik, mint a televízió, mert könnyen átkapcsolható – és beállítható – csatornákat alkalmazhatsz. Például a Fornax, InterNetto, Euroweb, ChannELender és az Adam Channel ilyen csatorna.

Frissítés Windows 3.1-ről

Azok a Windows 3.1 felhasználók, akik kihagyták a Windows 95-öt, kellemes meglepetésben részesülnek: nem kell majd annyit kattingatniuk egy programhoz, mint azelőtt. Például a Windows 98 megjegyzi azt a néhány utolsó fájlnevet vagy programot, amit használtunk, és ezek nevét egy speciális helyen tárolja. Újra be akarod tölteni ugyanezt a fájlt? Csak kattints a fájl nevére a legördülő listában – nem kell mindenféle menükben bolyongani, sőt programokat sem kell futtatni: a fehér kesztyűs Windows 98 kinyitja előtted a kocsi ajtaját, s hozzásegít, hogy azon nyomban elindulj.

Sokkal több kis képet tartalmazó gombot – *ikont* – találsz majd a Windows 98-ban. Nem tudod, mit is csinál az az ikon, amelyen egy kicsi rendőr képe látható? Vidd csak az egeret az ikon fölé és pihenj meg egy kicsit; néhány másodperc múlva megnyílik egy keskeny ablak, amely elmagyarázza, mit csinál ez a rendőr a Windows 98 útjain. A leghasznosabb segítséget akkor kapod, ha a kurzort a jelöletlen gombok fölött tartod, amelyek a programok tetején ülnek. Ez főleg a szövegszerkesztőkre és táblázatkezelőkre jellemző – az eszköztárukon.

A Windows 98 hosszabb fájlneveket engedélyez, ahogy a Windows 95 is tette. 15 év kudarcélményei után a PC-felhasználók végre többet mondó fájlneveket használhatnak, mint amilyen például a RPT45.TXT. Valóságosan 255 karakter áll rendelkezésedre kreálmányod elnevezésére.

Kell-e frissítenem egyáltalán Windows 95-ről Windows 98-ra?

Hadd álljon itt a randa igazság a Windows 98-ról, amelyet sehol máshol nem hallhatsz. A Windows 98 tulajdonképpen a Windows 95 kifényesített verziója. Amellett, hogy a Microsoft belerakott néhány extra dolgot, a Windows 98 majdnem pont úgy néz ki és működik, mint hároméves kistestvére.

A nagy különbség? A Microsoft bemasszírozta Internet böngészőjét, az Internet Explorert a Windows 98 bőre alá. Az eredmény? A munkaasztalod ezentúl úgy nézhet ki és úgy működhet, akár egy weblap.

Lesznek, akiknek nagyon tetszik majd ez a technikai előrelépés. Mások meg csak azt keresik majd, hogyan lehet ezt kikapcsolni. (A 25. fejezet elárulja a titkot.) További népek azon fognak filózni, vajon megérte-e a frissítés. Csak te tudod ezt eldönteni.

- ✓ Készen állsz számítógéped továbbfejlesztésére? A Windows 98 segédkezet nyújthat neked a továbbfejlesztett „Plug and Play" koncepcióval. Az új Windows 98 „Varázsló" (Wizard) jobban nyomon követi, milyen részegységekből is áll géped, és idejében szól, ha valami belső balhé készülődik. Ez jobb, mint volt, mert nyomban megnézi, két alkotórész nem ugyanazt a memóriacímet használja-e. Ezzel sok problémát el lehet kerülni.

- ✓ A Windows 98 sok számítógépes házimunkát automatizál. Egy program telepítéséhez csak be kell helyezned a floppyt (CD-t), majd a Vezérlőpulton a *Programok hozzáadása* gombra kell kattintanod (amelyről majd a 9. fejezetben olvashatsz bővebben.) A Windows minden meghajtódat végignézi, és automatikusan telepíti a programot. A Windows 98 emellett az új hardvereszközöket is megtalálja, általában fel is ismeri és telepíti a megfelelő meghajtókat.

- ✓ Belefáradtál abba, hogy malmozz, miközben a Windows formázza a lemezeidet? A Windows 98 ezt a tevékenységet is meg tudja oldani a háttérbe, így közben bátran pasziánszozhatsz tovább. (Ez a program a leghihetetlenebb kellemdús időelvesztegető tevékenység a világon.)

Kösd be magad (és a számítógépet) a Windows 98 használatához

A Windows segítségével minden egyszerre történik. Több különböző dolog fut egy időben úgy, ahogy az aranyhörcsögök rohangásznak, mikor kiszabadulnak a ketrecből. Programok fedik el egymást a képernyőn, letakarnak sarkokat, elrejtve egymás fontos részeit. Alkalomadtán egyszerűen eltűnnek.

Készülj fel egy kis kudarcélményre is arra az esetre, amikor nem minden úgy sikerül, ahogy az elvárható lenne. Ilyenkor állj fel, sétálj egy kicsit, hogy megnyugodj. Aztán kapd fel ezt a könyvet, keresd meg a tárgymutatóban azt a dolgot, ami a problémát okozta, és lapozz oda, hogy megtaláld a választ.

- ✓ A Windows program nagyon kényelmes lehet, de ez néha problémákat is okozhat. Például, a Windows 98 néha három módszert is kínál arra, hogy ugyanazt a számítógépes feladatot végrehajtsd. Nem kell megjegyezned minden parancsot. Válaszd ki az egyik módszert és maradj meg annál.

- ✓ A Windows 98 jobban fut olyan számítógépeken, amelyek leírásában megtalálható a következő kódszavak egyike: *Pentium, Pentium Pro, Pentium II, AMD K6* vagy ilyesmi. Szerezz sok *RAM*-ot (Random-Access Memory) meg egy hatalmas merevlemezt is (hard disk vagy winchester). Komplett listát találsz arra a 2. fejezetben, ahol megtalálod mindannak részletes felsorolását, amire a nagy étvágyú Windows 98-nak szüksége van.

2. fejezet

Hagyd ki ezt a számítógép részeiről szóló fejezetet

Ebben a fejezetben

- Megtudjuk, hogy is hívják a számítógépedben található bigyókat és szerkentyűket
- Megérted, mi mindent csinálnak ezek a holmik
- Megtudhatod, milyen cuccokra van szükséged ahhoz, hogy működjön a Windows 98

Ez a fejezet a számítógép különös alkatrészeit mutatja be. Lapozz tovább és hagyd ki bátran. Kit érdekel, hogy hívják ezeket a furcsa dolgokat? Azt az esetet kivéve, amikor a PC-d úgy szirénázik, mint egy autóriasztó (vagy meg se nyikkan, amikor kéne), ne is törődj a hardverrel. Csak jelöld meg ennek az oldalnak a tetejét és mondd azt: „Na ez az a rész, ahol azokról a dolgokról írnak" – aztán menj tovább.

A Windows 98-ban csak megnyomod a gombot és a program elvégzi a piszkos munkát: felkutatja a megfelelő eszközöket és elindítja a folyamatot. Ha a Windows 98 a tyúkszemedre lépne, ez a fejezet elmondja, mivel és hogyan kell bekötöznöd. Szokás szerint most is megjelöltem a legriasztóbb technikai dumákat; hagyd ki őket nyugodtan és bátran.

A számítógép

A számítógép egy nagy doboz, amiből mindenféle kábelek kígyóznak elő. Hivatalosan kétféle lehet: *IBM*, esetleg *IBM kompatíbilis* vagy *klón*.

Sokan egyszerűen PC-nek hívják gépüket, hiszen így nevezték az első IBM *személyi számítógépet* (Personal Computer) 1981-ben. Tény, ami tény, az első IBM PC indította el ezt az egész számítástechnikai őrületet, amellett, hogy sokan még ma is a videojátékokat okolják ezért.

A kis számítógép, amely elfér egy irodában és Gipsz Jakab is használni tudja, rengeteg pénzt hozott az IBM-nek. Annyi pénzt, hogy más cégek is rögtön másolni, klónozni kezdték az IBM gépeit. Olyan vállalatokról van szó, amilyen

a Dell and Gateway; ezeknek a gépei *kompatíbilisek* az IBM által gyártottakkal, vagyis ugyanazokat a programokat képesek futtatni, mint az IBM PC.

Az IBM kompatíbilis számítógépeknek általában ismeretlen márkaneve és alacsonyabb ára van, de gyakran ugyanúgy (vagy még jobban) működnek. Tény, hogy sokkal több klón található a világban, mint eredeti, IBM által gyártott PC.

- ✓ A Windows 98 egyformán jól fut akár egy klónon, akár egy IBM által gyártott PC-n; a kulcsszó mindig: *IBM*. Más planétákról származó számítógépek, mint a Macintosh (vagy az Amiga) gépek, nem futtatják a Windows 98-at, de tulajdonosaikat ez nemigen érdekli. Amikor az ember arról beszél, milyen gondjai támadtak a Windowszal, az ilyen népek elnézően mosolyognak.

- ✓ Oké, elismerem, egy Macintosh is képes futtatni néhány Windows programot, de ehhez speciális (és igen drága) Windows emulációs szoftverre van szüksége. Napjainkban legjobb, ha eldöntöd, vagy Mac, vagy PC – csak össze ne keverd a szoftvereiket.

- ✓ Vannak izompacsirták, akik fél kézzel megemelik és speciális állványra helyezik asztali PC-jüket. Más gépeket úgy terveztek, hogy felállítva működjenek. Az ilyen PC-ket *torony PC*-nek hívjuk. Az, hogy hogyan áll a ház, nem befolyásolja a PC teljesítményét, de nagyon dögösen néznek ki – főleg akkor, ha a Windows 98 „vihar" színbeállítását használjuk. (A színkedvelők megnézhetik a 9. fejezetet a különböző színtippekért.)

- ✓ Ahogy más cégek *kompatíbilis* gépeket építettek, eltértek az eredeti tervektől. Hangot, színt és mindenféle csodákat adtak az eredeti tervekhez. A Windows 98 most automatikusan felismeri, milyen részekből is áll a gép, így azt is pontosan tudja, hogyan kell ezekkel kommunikálnia. A legtöbb probléma akkor adódik, amikor először telepíted a Windows 98-at. Erről az A függelékben olvashatsz.

- ✓ Laptop és notebook (hordozható és táska) számítógépek gond nélkül futtatják a Windows 98-at, de a palmtopok (zsebszámítógépek) nem. Csak egy szűkített Windows-verziót futtathatnak, melynek neve Windows CE – ez ma már második kiadásánál tart.

Ha egy repülőgépen laptopot használsz, ejts néhány sósmogyorót a szomszédod lábára. Ha ettől nem ébred fel, bátran használhatod térdkalácsát, mint ideiglenes egérpadot, néhány dupla kattintásra.

A mikroprocesszor

A számítógép agya egy kicsi szilikon chip, amely a komputer fémházának mélyén bújik meg. Nehéz megmondani, mire is hasonlít ez a *mikropocesszor*, de lényegében olyan, mint egy négyzet alakú bogár, sok-sok lábbal. Ez a *központi egység* (central processing unit), vagy *CPU* (mi csak processzornak,

netán „proci"-nak hívjuk). (Biztosan láttál már olyan hirdetést, amelyben az „Intel Inside" szlogen szerepel. Az Intel a vezető mikroprocesszor-gyártó a világon.)

A számítógép mikroprocesszora meghatározza, milyen gyorsan tud dolgozni a gép az információkkal. Nézd meg a 2.1. táblázatot, s megtudod, melyik számítógép, milyen erős.

2.1. táblázat. Processzor ereje

Számítógép	*Megjegyzés*
XT, AT, 386SX, 386DX	Teljesen elavult chipek, amelyek nem tudják futtatni a Windows 98-at. Ezek a számítógépek arra jók, hogy elajándékozzuk, vagy felajánljuk valamilyen nemes célra.
486SX, 486DX	Futtatni képesek a Windows 98-at, de túl lassan ahhoz, hogy érdemes legyen próbálkozni vele. (A 486DX kicsit gyorsabb, ha rátarti tulajdonosaik éppen tudni szeretnék.)
Pentium (néha 586-nak mondják)	A Pentium sokkal gyorsabban futtatja a Windows 98-at, mint egy 486-os, ami azt jelenti, kevesebbet kell malmozni az ujjaiddal, amíg a történések lezajlanak. (Ebbe a kategóriába tartozik az AMD K5 és a Cyrix 5x86 processzor is.)
Pentium Pro	A Pentium Prot arra tervezték, hogy jobban futtassa a Windows legújabb verzióit, mint a Windows 98 vagy a Windows NT. Gyorsabban futtatja a Windows 98-at, mint egy mezei Pentium.
Pentium II	Ezek Pentium Prok speciális MMX technológiával, amitől most ezek a leggyorsabb „procik". Ebbe a kategóriába tartozik az AMD K6 sorozata és a Cyrix MX-es processzorai is. Az MMX segítségével a számítógép jobban futtatja a grafikai és hang alkalmazásokat.

- ✓ A mikroprocesszor abból a kicsi eszközből fejlődött ki, amely a 70-es évek számológépeiben működött. Minden olyan háttérfeladatot ellát, amilyen a bűvészkedés táblázatokkal, illetve tréfás E-mailek küldése az iroda rendszerén keresztül.

- ✓ A mikroprocesszort két szám jelöli: a chip osztálya (8088, 286, 386, 486, Pentium vagy 586, és így tovább), illetve a chip feldolgozási sebessége, amelynek mértékegysége a *megahertz* vagy *MHz*. Minél nagyobb ez a szám, annál gyorsabban fut a Windows. Például egy 133 MHz-es Pentium gyorsabb, mint egy 90 MHz-es Pentium. (Mind a kettő gyorsabb, mint egy 486-os)

Ne is törődj ezzel a számhistóriával. A Windows 98 jobban fut egy Pentium Pron vagy Pentium II-n, amely mellett *nagy* szám áll, ami remélhetőleg több, mint 200 MHz. Ne is próbáld meg a Windows 98-at egy XT, 286, 386, 486 típuson, vagy egy eredeti, múzeumba való IBM PC-n futtatni.

Lemezek és lemezegységek

A számítógép lemezegysége a ház homloklapján található keskeny rés, amely floppyk befogadására alkalmas. A lemezegység segítségével cserélhetsz információkat a számítógépeddel. A lemezek fő típusai – floppylemez, merevlemez, CD, Zip meghajtó, LS-120 meghajtó – a következő öt szakaszban kerülnek leírásra.

Floppylemezek

A keskeny résbe bármit beledughatsz, de a számítógép csak a floppylemezt ismeri fel. A dolgok itt kezdenek már bonyolulttá válni, ezért most jól figyelj. A számítógépek bizarr mechanikus varázslat segítségével, mágneses impulzusok sorozataként tárolja az információkat a floppylemezen.

A lemezegység rápötyögteti a kis mágneses impulzusokat a floppylemezre a biztonságos tárolás miatt. Az egység aztán ugyanígy vissza is tudja szippantani az információt. Csak behelyezed a floppyt az egységbe és megmondod a Windowsnak, hogy pötyögtesse rá vagy szippantsa fel róla az információkat. Ezt úgy hívják, hogy *rámentés* vagy *beolvasás.* (A folyamatot majd a 16. fejezet elején magyarázom el.)

A floppylemezek két fő méretben terjedtek el: a kemény 3,5 inches floppy és elődje, a hajlékony 5,25 inches. Mind a kettőt floppynak hívjuk, de általában csak egyfélével találkozol. Ma már semmilyen szoftver nem készül 5,25"-es floppyra. Ebbe a Windows 98 is beletartozik.

- ✓ A lemezegység automatikusan bekapja a 3,5"-es lemezt, ha elég mélyen bedugjuk a meghajtóba. Egy *kattanást* hallasz, és a lemez elsüllyed a meghajtóban. Ha ez nem történik meg, valószínűleg rosszul próbáltad bedugni. (A lemez ezüstös szélének kell előre mutatnia úgy, hogy a közepén látható ezüst kör alul legyen.) Ha ki akarod venni a lemezt, nyomd meg a gombot, amely valahol a meghajtó rése mellett található, aztán kapd ki a lemezt, miután a meghajtó kilökte.

- ✓ Számítógépboltok árulnak üres lemezeket, amelyekre rámásolhatod a munkádat. Ha nem szerepel a *preformatted* (vagy *formatted*) szó a floppyk dobozán, nem tudod azonnal használni a lemezeket. Először meg kell *formázni* őket. Erről a kis feladatról majd a 11. fejezetben írok.

- ✓ A számítógépek szeretnek dolgokat *másolni.* Ha egy fájlt az egyik floppyról a másikra másolsz, nem *mozgatod* el. Csak egy másolatát helyezed el azon a lemezen.

Merevlemezek

(Ezeket az eszközöket csupán Magyarországon hívjuk vinchestereknek.) Ezek az eszközök vékony kis frizbik a számítógép belsejében, amelyek többezerszeresét tárolják egy floppy kapacitásának. A merevlemezek emellett sokkal gyorsabban olvassák és írják az információt. (Szerencsére sokkal halkabbak is.) A Windows 98 merevlemezen követel magának helyet, mert csak itt fér el, olyan nagy méretű.

A Windows 98 alatt futó programok is sok helyet követelnek maguknak. A Microsoft cég Monster Truck Madness című játéka 200 MB helyet foglal el, ha minden opciót feltelepítesz.

A lényeg? Vedd meg a lehető legnagyobb merevlemezt, amit megengedhetsz magadnak. Ha számítógépet veszel, légy biztos abban, hogy a házban elfér majd még egy merevlemez. A Windows 98 önmagában elfoglal 300 MB helyet, ha mindent feltelepítesz hozzá.

✓ Ha egy programban sok *multimédiás* – hangok, grafikák, és mozik – dolog van, akkor hatalmas merevlemezre lesz szükséged. Az ilyen típusú információk rengeteg helyet zabálnak.

A Windows 98 mellé egy „DriveSpace" programot is kapsz, amellyel tömöríteni tudod a lemezed tartalmát. Ennek segítségével bizonyos esetekben kétszer annyi információ is elfér a lemezen. Ne nagyon foglalkozz vele – feltelepítése több bajt okozhat, mint amennyi jót tehet. Hagyd meg a lemeztömörítést azoknak, akik szeretnek játszadozni a számítógépükkel. A merevlemezek nagyon olcsók manapság, ezért inkább vegyél egy nagyobbat.

Iomega meghajtók

Az Iomega Zip és Ditto meghajtói a legjobb merevlemez- és floppytulajdonságokat kombinálják. Ezek kemény műanyag lemezek, amelyeken 100 MB vagy még több információ is elfér; segítségükkel raktárnyi mennyiségű információtömeget lehet eltárolni.

Egy ilyen meghajtó mindig jól jön, akár egy cipődoboz – nemcsak azoknak, akiknek elfogy az üres helye, hanem azoknak is, akik már többször megégették magukat, és sok-sok biztonsági másolatot akarnak tárolni.

✓ Az Iomega Zip meghajtója egy kicsi, hordozható eszköz, ami valahogy úgy néz ki, mint egy Sony walkman. A Ditto meghajtót be lehet építeni a számítógépbe, ahogy egy floppymeghajtót, csak nagyobb hely kell neki.

✓ A Zip és a Ditto meghajtók könnyen lehetővé teszik nagy mennyiségű adat mozgatását az irodából haza, vagy vissza – ha netán valaha is el kell gondolkoznod ezen a lehetőségen.

LS-120 meghajtó

(Az LS-120 szabvány csak nemrégiben jelent meg a világon. Segítségével 120 MB adatot tudunk egy olyan floppyn szállítani, amely meglehetősen hasonlít a klasszikus 3,5"-es lemezre. A meghajtó mérete is pont akkora, mint egy 3,5"-es meghajtóé, így annak helyére könnyen beszerelhető, sőt, csodákcsodája, a saját, 120 MB-os formátuma mellett a klasszikus 1,44 MB-os floppylemezeket is olvassa.

Óriási előnye, hogy képes a régi floppykat is olvasni, méghozzá gyorsabban, mint a klasszikus lemezmeghajtók.

Nagy mennyiségű adat írásánál vagy olvasásánál kicsit lassúcska. Ha 100 MB-ot másolunk rá, közben bátran elmehetünk tusolni. (Könyvünk fordításának biztonsági másolata is egy ilyen LS-120 floppyn található.)

Compact discek (CD-ROM-meghajtó cuccok)

Sokan azt hiszik, hogy a CD-ken csak zene található. Szó sincs róla. A compact discek számokat tartalmaznak. Ez az egyetlen információ, amelyet kezelni tudnak. A CD-gyár a zenét számokká alakítja, és a CD-lejátszó ezeket a számokat alakítja vissza zenévé.

A számítógép-technikusok gyorsan felfedezték maguknak a CD-ket, miután rájöttek, hogy ezek az ezüst korongok számokat tárolnak, és manapság a cégek többsége információit, illetve adatait CD-n árulja. Egy CD egy floppy tároló kapacitásának több százszorosát tartalmazza.

Azonban ahhoz, hogy egy ilyen lemezt használni tudj, a számítógépnek szüksége van egy saját CD-ROM-meghajtóra. A HiFi-d CD-lejátszója nem felel meg erre a célra. Szerencsére a CD-ROM-meghajtók nagy többsége megengedi, hogy a programok betöltése mellett zenét is hallgathass a PC-n keresztül. Itt az ideje tehát, hogy eladd a HiFi felszerelésed. (Egyébként is öreg volt már.)

- ✓ Éveken át nem lehetett információt írni a CD-kre. Csak a CD-gyártók tudtak elhelyezni adatokat a korongon, és azt is csak azért, mert nekik voltak ehhez drága gépeik. Manapság néhány viszonylag olcsó CD-meghajtó segítségével nemcsak olvasni, hanem írni is tudsz információt a lemezekre. Tény, hogy szerzői joggal foglalkozó ügyvédek nap mint nap újabb konferenciát rendeznek annak megakadályozására, hogy bárki másolatot készíthessen kedvenc Pearl Jam lemezéről, és azt eladja barátainak.

- ✓ A compact disc szót a végén c betűvel írjuk, annak ellenére, hogy a kiejtése „diszk".

- ✓ Azt tervezed, hogy új Kodak PhotoCD cuccokat használsz, netalántán valami jópofa multimédia videót megnézel? Ha ez így van, akkor biztosan azt akarod, hogy a Windows 98 több millió színt jelentessen meg, és gyorsabb

legyen, mint egy írásvetítő. A 9. fejezet beszámol arról, hogyan lesz a Windows 98 kiváló videolejátszóvá.

- ✓ A multimédiás számítógépeknek nemcsak CD-ROM-meghajtóra, hanem hangkártyára is szükségük van. Ez arra jó, hogy a szegény vásárló még többet fizessen a számítógépgyártóknak. Természetesen a mai számítógépek jó része beépített CD-ROM-meghajtóval és hangkártyával kerül eladásra.

- ✓ A Windows 98 egy Autoplay (automatikus lejátszás) technológiát is tartalmaz. Csak berakod a CD-t a meghajtóba, és a Windows 98 automatikusan elindítja azt, akár zenét, akár olasz üvegfúvók videóit tartalmazza. Az autoplay egy újabb ügyes trükk arra, hogy a telepítések menetét egyszerűsítsék.

Milyen lemezegységeket szeret a Windows 98?

A Windows 98 könnyedén elfogyaszt 300 MB helyet, attól függően, milyen részeit telepíted. A Windows 98 programjaid még ennél több helyet is elfoglalhatnak. Senki sem fog kinevetni, ha vásárolsz egy 4 gigabyte-os merevlemezt a Windows 98-hoz és más Windows 98 programokhoz. Arról nem is beszélve, hogy egy 4 GB-os merevlemez alig drágább, mint egy 2 GB-os, pedig dupla annyi adat fér el rá. (1 gigabyte pontosan 1024 megabyte-nak felel meg.)

Emellett szükséged lesz egy CD-ROM-meghajtóra is. Tulajdonképpen meglehetnél nélküle, de sokkal jobb egy szimpla CD-ről másolni, mint órákig táplálni a számítógépet floppylemezekkel.

Mit jelent az, hogy írásvédett?

Az írásvédelem egy biztonsági rendszabály, de általában sokan csak a számítógépes üzenetek révén ismerik: A Windows 98 is rövid üzenetet küld, ha ezzel a jelenséggel találkozik, ahogy ez a 2.1. ábrán látható. Egy írásvédett lemezre próbáltunk másolni.

Egy *írásvédett* lemez tulajdonképpen le lett zárva, így senki nem tud rámásolni semmit, és nem lehet róla letörölni sem. Az írásvédelem egy meglepően egyszerű folyamat, nem kell hozzá kormányzati engedély. Akár otthonod békéjében is tudsz írásvédetté tenni lemezeket, sőt, akár meg is szüntetheted a védettségüket.

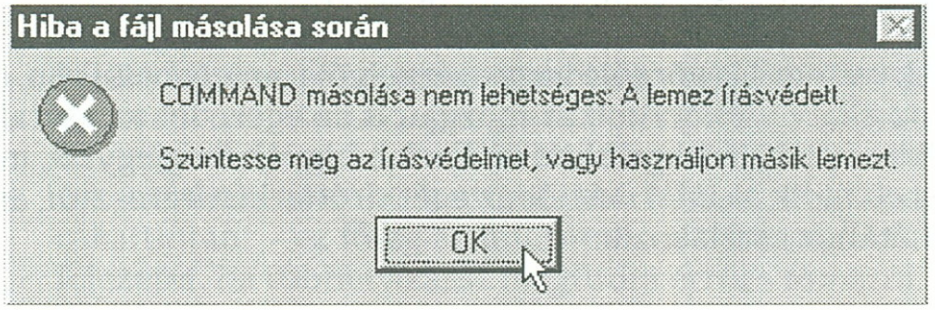

2.1. ábra. A Windows 98 egy hibaüzenetet küld, ha a lemez írásvédett

TIPP

Mit lehet tenni és mit nem egy lemezzel?

- ✓ Fel lehet ragasztani rájuk egy matricát, hogy tudd, mi van a lemezen.
- ✓ Meg lehet próbálni eltávolítani a régi matricát, mielőtt egy újat ragasztanál a lemezre. (Egy idő után a többrétegnyi matricától olyan kövér lesz a lemez, hogy nem fér bele a meghajtóba.
- ✓ Bátran rá lehet írni a matricára, ha már felragasztottad.
- ✓ Ne írj a floppy tasakjára, mert a floppyk előbb-utóbb mindenféle idegen tasakokban tűnnek fel, és ez keveredést okozhat.
- ✓ Érdemes lehet rendszeresen kimenteni a fontos fájlokat a merevlemezről egy floppyra. (Ezt a módszert biztonsági másolat készítésének nevezik. Angol neve kissé rövidebb: backup – kiejtése: bekápp; ezen a néven többször hallod majd, mint magyarul. A Windows 98 egy speciális backup programot tartalmaz, ami megkönnyíti ezt a házimunkát. Nem nagyon, csak egy kicsit.)
- ✓ Ne hagyd lemezeidet napfényben fürdőzni.
- ✓ Ne helyezd lemezeidet mágnesek, vagy mágneses terek közelébe. Ez azt jelenti, hogy mindent tarts távol tőlük, ami mágneses lehet.
- ✓ Lehetőleg a szélén, és ne a felületén fogd meg a CD-ket. Tartsd a lemez feliratok nélküli oldalát a lehető legtisztábban.

- ✓ Egy 3,5"-es lemez írásvédetté tételéhez a sarkában, egy téglalap alakú lyukban kell egy műanyag pöcköt keresned. Húzd át ezt a pöcköt egy tollal vagy a körmöddel, így a nyílás nem lesz többé fedett. A lemez most írásvédett.
- ✓ Ha el akarod távolítani az írásvédelmet egy 3,5"-es floppyn, pattintsd vissza a kis műanyag pöcköt, amely így újra eltakarja majd a nyílást.
- ✓ Ha a 2.1. ábra hibaüzenetével találkozol, várj, amíg a meghajtó zajt ad. Vedd ki a lemezt, pattintsd át a pöcköt, és helyezd vissza a meghajtóba. Ezt követően ismételd meg ugyanazt, amit a hibaüzenet előtt csináltál.

Az egér és az a dupla kattintásos dolog

Az egér az a gömbölyded holmi, ami úgy néz ki, mint egy elektronikus szappandarab. Marketingesek úgy gondolták, hogy az egér szó jól hangzik majd, így a név megmaradt. Gondolj úgy az egérre, mint egy elektronikus ujjra, hiszen ennek segítségével mutatsz rá dolgokra a képernyőn.

Az egérnek van egy kis görgője vagy egérgolyója, amely belül van. (Hol vannak ilyenkor az állatvédők?) Amikor mozgatod az egeredet az asztalon, a golyó elektronikus érzékelő bigyókhoz ér. Ezek a bigyók megjegyzik, merre haladt az egér és elküldik az információt az egér drótfarkán keresztül, amely számítógéped hátához csatlakozik.

Ahogy mozgatod az egeret, látsz egy *nyilat* vagy *mutatót* (mi kurzornak is hívjuk), amely a mozgatással együtt halad a képernyőn. Itt lép be a képbe az elektronikus ujj: amikor a nyíl a képernyőn látható valamelyik gombra mutat, megnyomod és elengeded, vagyis *kattintasz* az egér bal gombjával. Ezzel a Windows 98 gomb kijelölésre kerül, ugyanúgy, mintha megnyomtad volna az ujjaddal. Ez egy remek 3 dimenziós grafikus hatás, amitől újra és újra kedvet kapsz a gombok nyomogatására.

Majdnem mindent így irányíthatsz a Windows 98 alatt. Rámutatsz az egérrel, majd kattintasz az egérgombbal. (Az egér egy halk kattanó hangot ad, hogy tudd, valóban megnyomtad az egérgombot.)

✓ A repülők lehajtható asztalkái nem elég nagyok egy laptophoz, egérhez *és* az italodhoz, így a laptoposok inkább trackballt (magyar neve hanyattegér) használnak. Ez egy olyan spéci egér, amely hanyatt esett és kiáll a billentyűzetből. Az egérgolyót a hüvelykujjaddal mozgatod, így tudod irányítani a nyilat a képernyőn. A többi ujjaddal minden előzetes bejelentés nélkül fogod kiönteni az italodat.

✓ A hanyattegeret meg kell vásárolnod. Azzal, hogy hanyatt fordítod az egeredet, attól az még nem lesz hanyattegér (trackball). Én már kipróbáltam, és nem ment.

✓ Néhány laptop *touch-pad*-ot , érintésérzékelőt tartalmaz. Ez egy kis téglalap alakú mező valahol a billentyűzet alatt. Ahogy ezen mozgatod az ujjadat, ezzel együtt halad a kurzor a képernyőn. Más laptopok, mint az IBM fekete Thinkpadja Trackpointot (egérpecket) tartalmaz, ami úgy néz ki, mintha egy virsli kiállna a billentyűzetből a B, G és H billentyűk körzetében. Csak nyomd a pecket abba az irányba, amerre szeretnéd, hogy a kurzorod haladjon, és az arra is fog haladni.

✓ Ha az egered nem működik együtt a Windows 98-cal (ugrál, akadozik, véletlenszerűen mozog vagy meg sem mozdul), akkor látogasd meg a 17. fejezetet egy kis segítségért.

✓ A Microsoft új IntelliMouse-ának (és néhány gyártó hasonló termékének) egy furcsa kerék áll ki az elejéből. Ha ezt a kereket óvatosan görgeted középső ujjaddal, akkor bizonyos programoknál tudod a menüket mozgatni, nagyítani vagy kicsinyíteni az ablakokat. A jegyzettömb szövegszerkesztőjében a szövegablakot tudod vele görgetni. Nem semmi!

✓ Lássuk, miként rosszalkodik a Windows 98 frissítésekor. Az egerek éveken át nagyon egyszerűen működtek a Windows alatt. Valamire rámutattál a képernyőn – egy program gombjára vagy ikonjára –, kétszer egymás után gyorsan kattintottál a program betöltéséhez. Most a Windows 98 három különböző egérmódot nyújt. Néha egy kattintással is be tudsz tölteni valamit, máskor ehhez két kattintás kell. Néha a programtól függ, hányszor kell rákattintani – ez főleg az internetes alkalmazásokra igaz. Nézegesd az 5. fejezetet, ha többet akarsz megtudni erről a témáról.

Az egér nyila megváltoztatja alakját attól függően, hogy éppen mire mutat. Amint megváltoztatja alakját, megtudhatod, hogy felkészült egy új feladat ellátására. A 2.2. táblázat megmutatja, mikor mire számíthatsz.

2.2. táblázat Az egérnyíl változatai

Alak	*Mire mutat*	*Mit tehetsz, amikor ezt látod*
	Szinte mindenre	Használd ezt a kurzort akkor, amikor mozogni akarsz a képernyőn. Ezt követően kattints, hogy felhívd erre a helyre a Windows figyelmét.
	Egy ablak	Hűha. Valahogyan kiválasztottad az ijesztő méret- vagy mozgatásopciót a Vezérlő menüből. Az egér mozgatására vagy a kurzorbillentyűk hatására az aktuális ablak nagyobb vagy kisebb lesz. Nyomd meg az Entert, ha végeztél, vagy az Esc billentyűt, ha ebből az ostoba helyzetből ki akarsz szabadulni.
	Az ablak alsó vagy felső széle.	Nyomd le az egérgombot és mozgasd az egeret előre vagy hátra, hogy nagyobbítsd vagy kicsinyítsd az ablakot. Ez a magasságára vonatkozik. Engedd el a gombot, ha elégedett vagy az új mérettel.
	Az ablak bal vagy jobb oldala.	Nyomd le az egérgombot és mozgasd az egeret előre vagy hátra, hogy kövérítsd vagy soványítsd az ablakot. Engedd el a gombot, ha elégedett vagy az új mérettel.
	Egy ablak sarka	Nyomd le az egérgombot és mozgasd az egeret bármerre, hogy az ablak kövér, sovány, magas vagy alacsony legyen. Engedd el a gombot, ha befejezted.
	Egy program vagy mező, amely szöveget fogad el.	Vidd oda a kurzort, ahova be szeretnéd gépelni a szöveget, kattints a gombbal és kezdj el betűket vagy számokat gépelni.
	Olyan szó, amelynek rejtett értelme van a Windows súgójában.	Kattints az egérrel és a Windows 98 azonnal ellát további hasznos információval az adott témáról.
	Semmi (a Windows épp elfoglalt és nem is törődik veled).	Vadul körözz az egérrel és nézd a homokórát, amíg a Windows ismét foglalkozni kezd veled. Ez a forma általában akkor jön elő, amikor egy lemezműveletet hajt végre, éppen másol valamit vagy valami hasonló történik.
	Bármi	Dolgozz tovább. Ez a kurzor azt jelenti, hogy a Windows 98 éppen foglalkozik valamivel a háttérben, amitől esetleg lelassulhat.
	Bármi	Néhány mező jobb felső sarkában látható egy kérdőjel gomb. Ha erre kattintasz, akkor kapod meg ezt a kurzort. Ezután kattints olyan képernyőrészekre, amelyeket nem értesz, vagy ahol segítségre lenne szükséged.
	Valami tilos	Nyomd meg az Esc billentyűt, engedd el az egérgombot és kezdd újra. (Olyan helyre akartál áthúzni valamit, ahová nem lehet.)

Nem kell megjegyezned a különböző kurzorformákat, hiszen ezek a megfelelő időben, automatikusan változnak. Csak azért írtam le ezeket a formaváltozásokat, nehogy azt hidd, hogy a kurzorod megőrült.

Videokártyák és monitorok

A *monitor* az a holmi, amelyet egész nap bámulsz a munkahelyeden, hogy aztán hazamenve nézhesd a hasonló tv-t. A monitor eleje, amelyet *képernyőnek* hívunk, az a hely, ahol az összes Windows 98 akció történik. A képernyő az a hely, ahol nézegetheted az ablakokat, amelyek néha egymást is letakarják, és általában úgy viselkednek, mint amikor kilencen bámulják a frissen kiszállított nyolcszeletes pizzát.

A monitoroknak *két* zsinórjuk van, így nem lehet összetéveszteni ezeket az egerekkel. Az egyik zsinór az áramforrásba csatlakozik, a másik a videokártyához, amely egy spéci elektronikus dolog a számítógép hátoldalán. A számítógép elmondja a videokártyának, hogy éppen mit csinál; a kártya lefordítja ezeket az eseményeket grafikus jelekké és elküldi a kábelen a monitornak, ahol az megjelenik a képernyőn.

Ne is törődj ezekkel a borzalmas grafikai kifejezésekkel

Némelyek úgy emlegetik a monitorukat, hogy „nagy doboz" vagy „macskaszőrrel borított láda"; mások meg az alábbi furcsa tudományos kifejezéseket használják:

Pixel: A pixel egy különálló képernyőpont jópofa neve. Mindaz, amit a képernyőn látsz, sok-sok pontból vagy pixelből áll össze. Minden képalkotó pixelnek más színe vagy árnyalata lehet. (Hajolj közelebb, és akkor esetleg felismerhetsz egy pixelt.)

Felbontás: A felbontás a képernyőn látható pixelek számát jelöli – legfőképpen a vízszintesen és függőlegesen látható pixelek számára koncentrálva. Több pixel nagyobb felbontást jelent: kisebb betűket és több információt sűrítve ugyanazon a képernyőn. Azok a népek, akiknek kis monitoruk van, általában 640*480-as felbontást használnak. Nagyobb monitorok tulajdonosai a 1024*768-as felbontásra is rákapcsolnak, így több ablak is elfér a képernyőn.

Szín: Ez a kifejezés azt írja le, hogy a videokártya és a monitor hány színt tud megjeleníteni a képernyőn. A színek száma megváltozhat a felbontástól függően. Amikor a kártya alacsonyabb felbontást használ, több színt tud megjeleníteni. A hiper-szuper 1280*1024-es felbontásban csak 256 színt tudsz megjeleníteni a képernyőn. Egy alacsonyabb felbontással (640*480) akár 16,7 millió színt is megjeleníthetsz. A Windows 98 gyorsabban fut 256 vagy annál kevesebb színnel, de sokkal jobban néz ki, ha több színt használsz – ez a szokásos „sebesség vagy szépség" konfliktus, s a megoldás csak tőled függ. ***Tanács:*** A színbeállítások átállíthatóak, így nyugodtan használhatsz 256 színt szövegszerkesztéshez, de ha új háttérgrafikát akarsz vagy valamilyen látványos játékot, könnyen beállíthatod a több színt. Ezt a 9. fejezetből tudod majd meg. (Ez általában a „High Color" vagy a „16 bit" opció; ezekkel meg leszel elégedve.)

Mód: Ez egy előre megszabott felbontás-szín-pixelkombináció, amelyet grafikus *mód*nak hívunk. Első indításkor a Windows 98 olyan módot használ, ami szinte mindenkinek megfelel. Nem kell semmit tudnod erről a dologról. Azonban ha pont erre vagy kíváncsi, a 9. fejezet elolvasása után majd meg tudod változtatni a Windows 98 grafikus módját.

- ✓ Ahogy a növényevők és a cellulózt felbontó mikroorganizmusok, úgy a monitorok és videokártyák is szimbiózisban élnek. Egyik sem képes működni a másik nélkül, akár együtt is megveheted őket, így aztán egyik sem érzi magát magányosnak.

- ✓ Szemben a számítógép más részeivel, a videokártya és a monitor nem igényel különleges figyelmet. Csak töröld le a port néha a képernyőről. (És legalább *próbáld* elintézni, hogy a macska ne a monitoron aludjon.)

- ✓ Spriccelj üvegtisztítót egy rongyra, majd ezzel töröld le a port. Ha egyből a képernyőre spriccelsz, az befolyhat a monitor dobozába és bizonyos komplikációkat okozhat.

- ✓ Némely üvegtisztító alkoholt tartalmaz, ami tönkreteheti az új monitorok visszaverődést gátló felületét. Ha bizonytalan vagy, nézd meg a monitor kézikönyvét, hogy lehet-e a képernyőt üvegtisztítóval pucolni. Az én új Nanao monitoromhoz például speciális monitortisztító rongyot adtak.

- ✓ Amikor először elindítod a Windows 98-at, az kifaggatja a videokártyát és a monitort arról, hogy milyen márkájúak és milyen beállításúak. A Windows 98 majdnem mindig a helyes választ kapja és ezért automatikusan be tudja állítani önmagát, elsőre aztán minden jól is működik.

- ✓ Lehet, hogy a Windows 98 domináns, de kényelmes is. Nagyon sokféle monitort és videokártyát tud kezelni. Általában a monitorok és kártyák is képesek módot váltani, ezzel több vagy kevesebb színt jelenítenek meg, a szöveget lekicsinyítik, s ezért több információ fér el a képernyőn. A Windows 98 megengedi, hogy eljátszadozz mindenféle videomódokkal, ha éppen úgy hozza a kedved. (Ha ez így van, lapozz a 9. fejezethez.)

Halleluja! Ha sok a pénzed, nagy az asztalod és egy spéci Windowsra vágysz, a Windows 98 két új dolgot enged meg neked: Először is elhelyezhetsz egy különleges tv-kártyát a számítógépedben, s így nézheted a tv-t is a monitorodon. Továbbá behelyezhetsz egy második videokártyát a gépbe, aztán odarakhatsz egy második monitort az asztalodra és a Windowst két monitoron nézheted – *egyszerre!*

Billentyűzetek

A számítógép billentyűzete igencsak hasonlít az írógépére, de van rajta még néhány furcsaság. A középpontban található a megszokott billentyűzet. A szürke billentyűkk, amelyeken érthetetlen kódjelek vannak, a széleken találhatók. A következőkben ezeket írom le.

Billentyűcsoportok

Megrögzött kódszó-fejtők különböző csoportokba sorolják a billentyűzet szélén található furcsa billentyűket.

Funkcióbillentyűk: Ezek a billentyűk vagy a billentyűzet tetején, egy sorban, vagy a bal oldalán, két oszlopban találhatók. Ezek a programok legfontosabb billentyűi. Például az F1 megnyomására mindig kapsz segítséget a Windows 98 használata közben.

Szám- (numerikus) billentyűzet: A gyors ujjú pénztárosok szeretik az ilyesmit: négyzetes alakú, kalkulátorszerű mezőt a billentyűzet jobb oldalán. (Meg kell nyomnod a Num Lock billentyűt ahhoz, hogy ez a részleg működni kezdjen, máskülönben ezek a billentyűk is kurzorbillentyűként működnek.)

Kurzorbillentyűk: Ha nem nyomtad meg a mágikus Num Lock billentyűt, akkor a négyzetes számbillentyűzet mező billentyűi mind kurzor funkciókat látnak el. Kis nyilakat, illetve feliratokat látsz rajtuk, amelyek megmutatják a képernyőkurzor mozgási irányát. (A nyíltalan 5-ös billentyű nem csinál semmit, csak elvan magában.) Léteznek olyan billentyűzetek, ahol még egy sorozat kurzorbillentyű van a számbillentyűzet bal oldalán, de mindkettőnek ugyanaz a dolga. A többi kurzorbillentyű a Home, End, PgUp, PgDn (vagy Page Up és Page Down). Ha egyoldalnyival szeretnél lefelé mozogni egy szövegszerkesztőben, akkor nyomd meg a PgDn billentyűt (Page Down = oldalnyit le).

A nyilak megnyomása nem mozgatja a képernyőn az egérkurzort (ami ugyebár általában nyíl alakú.) Ehelyett a kurzorbillentyűk bizonyos programokon belül pozicionálják a (villogó) kurzort, s így a megfelelő helyen tudsz információkat bevinni.

Windows-billentyűk: A Microsoft sok pénzt akart csinálni abból, hogy eladja billentyűzeteit *és* szoftvereit, s ezért egy ravasz tervvel állt elő: olyan billentyűzetet készített, melyen speciális Windows-billentyűk találhatók. Mit tesznek ezek a billentyűk? Megnyitják a Start menüt, amit persze egérkattintással is el lehetne érni. Hümm, hmm. (Találsz még néhány ugyanilyen nehezen megjegyezhető billentyűzetkombinációt a Windows 98 Súgó rendszerében, amiről a 16. fejezetben esik szó.) (Egyébként van értelme ennek a billentyűnek abban az esetben, ha az egérrel bármi baj történik, így a rendszer megőrzi működőképességét. – *A fordító.*)

Egyéb alapbillentyűk

Azok a billentyűk, amelyekkel össze kell barátkoznod, a következők:

Shift: Néhol egy vastag, felfelé mutató nyíllal jelzik. Ugyanúgy, mint az írógépen, a nagybetűk, illetve a billentyűk felső részén látható jelek leírását segíti elő.

Alt: Erre figyelj oda! Amikor lenyomod az Alt-ot, (ami az Alternate – váltó, felváltó szóból ered) a Windows a kurzort az aktuális ablak tetején látható kis menük-

re viszi. Ha szándékod ellenére idekerültél és sehogy sem tudsz kikeveredni, véletlenül megnyomhattad az Alt-ot. Újra nyomd meg és elmúlnak a bajok.

Ctrl: Ez a billentyű (amely a Control – kontroll szóból ered) hasonlóan működik, mint a Shift, de ez már a vadabb kombinációkhoz való. Például, ha nyomva tartod a Ctrl-t és megnyomod az Esc billentyűt (leírása most következik), előugrik a Windows Start menüje. (Nézd meg a „Nagyon menő tálca" szakaszt a 6. fejezetben.)

Esc: Ez a billentyű (Escape=szökni, menekülni) a számítógép létrehozóinak álma volt. Azért találták ki, hogy meg lehessen szökni egy rosszul működő programból. Az Esc nem mindig működik így, de azért érdemes megpróbálni, ha bajban vagy. Néha megengedi, hogy megszökj, ha betévedtél valami gonosz menübe vagy párbeszédablakba. (Ezeket a csapdahelyzeteket az 5. fejezetben írom majd le.)

Scroll Lock: Ez az egyetlen, amely túlságosan is vad ahhoz, hogy foglalkozz vele. Ne is törődj vele. Ha egy kis lámpácska világít a Scroll Lock billentyű közelében, nyomd meg a Scroll Lock-ot, hogy kikapcsold. (Ezt a billentyűt néha Scrl Lk vagy hasonló érthetetlen módon nevezik.)

Delete: Nyomd meg a Delete billentyűt (néha Del=törlés) és a kurzortól *jobbra* található karakter eltűnik. Eltüntet minden kijelölt szöveget is. Puff!

BackSpace: Balra mutató nyilat látsz rajta, mert *balra* töröl, ugyanúgy. És persze ez is kitöröl minden kijelölt információt, akár a Delete billentyű.

Ha jól belezavarodtál a munkádba, nyomd meg az Alt+BackSpace billentyűkombinációt, amivel a legutolsó, Windowsban végrehajtott műveletet visszavonhatod.

Insert: Az Insert (néha Ins=beillesztés) insert módba helyez téged. Ahogy gépelsz, a létező szavak elcsúsznak jobbra, megengedve, hogy hozzájuk adj dolgokat. Az Insert mód ellentéte az Overwrite (felülírás), amikor minden, amit gépelsz, behelyettesíti azt a szöveget, amely eredetileg ezen a helyen volt. Az Insert segítségével lehet a két mód között kapcsolni.

Egy kellemetlen hír: Némely Windows program – például a Jegyzettömb – mindig Insert módban van. Nincs lehetőséged a felülírás mód bekapcsolására, bármennyire csépeled is szegény Insert billentyűt.

Enter: Ez a billentyű úgy működik, mint az írógép Return billentyűje (szép magyar nevén: kocsi vissza soremelés), egy nagy kivétellel: nem kell megnyomnod az Entert minden sor végén, amikor egy szöveget írsz. A szövegszerkesztő megérzi, mikor érsz a lap szélére, és automatikusan a következő sorban folytatja a szöveget. Entert csak a bekezdés végén kell nyomnod.

Akkor is meg kell nyomnod az Entert, ha a Windows 98 valaminek a begépelésére kér – legyen az egy fájlnév, vagy a kinyomtatásra váró oldalak száma – egy speciális mezőben. (Az általában közel levő OK billentyű is ugyanezt a hatást kelti.)

Caps Lock: Ha már hozzászoktál ehhez a billentyűhöz az írógépen, akkor ez nem kelt meglepetést; néhány régebbi billentyűzeten Shift Lock-nak is hívhatják. (Oké, azért akad egy kis meglepetés: a Caps Lock csak betűkre vonatkozik, nincs hatása számokra és egyéb billentyűkre.)

Tab: Itt sem fogad túl sok meglepetés. A Tab néhány szövegszerkesztőben 5, másutt 8 space-nek felel meg. Más programokban te magad állíthatod be, hány space legyen a Tab hatására automatikusan bekerülő helyek száma.

Nyomd meg a Tabot, ha egy Windows 98 formában az egyik mezőből a másikba szeretnél haladni. (Néha ezeket a formákat *párbeszédpanel*eknek nevezik.)

- ✓ Az egér általában a legjobb irányítóeszköz a Windows 98 feladatok elvégzése közben, de néha a billentyűzet is jól jöhet. Ne felejtsd el, hogy a Windows 98-ban szinte mindannak van billentyűkombinációja is, ami egérrel elérhető. Néha néhány billentyű megnyomása gyorsabb lehet, mint különböző menüpontok nyomogatása. (Ezeket a kombinációkat a 4. fejezetben írom le.)

- ✓ Ha nincs egered vagy hanyattegered, a Windows 98-at billentyűzettel is irányíthatod. De ez olyan körülményes, mint amikor valaki a jobb kezével vakarja a bal fülét. Inkább vásárolj egy olcsó egeret, jobban jársz.

Print Screen: egy varázslatos, vidám kódbillentyű

A Windows 98 megoldotta az eredeti IBM PC billentyűzet egyik legnagyobb gondját, a Print Screen (néha PrtScr vagy Print Scrn) billentyűt. A régmúlt napokban a Print Screen megnyomására a képernyő másolata nyomtatásra került. (Micsoda véletlen! Print Screen = képernyő kinyomtatása)

Sajna, ezt a billentyűt senki nem készítette fel arra, hogy grafikákat is kezelni tudjon. Ha a képernyőn más is megjelent, mint szöveg, a Print Screen furcsa krikszkrakszokat küldött a nyomtatóra. Ha a nyomtató nem volt bekapcsolva, vagy egyáltalán rá sem volt kötve a rendszerre, a számítógép lefagyott.

A Windows megoldotta ezeket a gondokat. A Print Screen megnyomására a Windows elküldi a képernyő képét egy speciális tárlóba, melyet vágólapnak nevezünk. Amikor a kép a vágólapon van, beilleszthetted egy grafikus programba, ahonnan bármikor kinyomtathatod.

- ✓ Csak egy ablakrészt akarsz elkapni, nem az egész képernyőt? Akkor kattints a kiválasztott ablakra, tartsd lenyomva az Alt-ot és ekkor nyomd meg a PrintScreen-t. Ez az ablak azonnal a Vágólapra kerül későbbi hasznosításra várva.

- ✓ Néhány régebbi számítógépen lenyomva kell tartani a Shiftet, miközben megnyomod a Print Screent, vagy csak egy csillagot kapsz a képernyőn – ami nem olyan élvezetes látvány.

- ✓ A Vágólapról a 8. fejezetben írok majd.

- ✓ Meg szeretnéd nézni, mi van a Vágólapon? Használd a Vágólap-megjelenítőt, azt a programot, amelyről szintén a 8. fejezetben beszélek majd. (A Windows 98 nem telepíti automatikusan minden gépre ezt a programot, ezért ne csodálkozz, ha nem találod.) Ha nem leled a Start menü Kellékek almenüjében, lapozz a 9. fejezethez. Ez a fejezet magyarázza el, hogyan működik Vezérlőpult Programok hozzáadása ikonja, hogy fel tudd telepíteni a Vágólap-megjelenítőt a saját rendszeredre.

Modemek és az Internet

Igen, beismerem. Tegnap este kubai ételt rendeltem az utcánk végén található étteremből, modemen keresztül. Hogyan? A feleségem meg én rátévedtünk a „Gourmet on the Road" honlapjára, kiválasztottuk a menüből, mit is szeretnénk fogyasztani, majd beírtuk a telefonszámunkat. Néhány perc múlva az ínyenc falatok már ott párologtak az asztalon.

A *modemek* kicsi mechanikus eszközök, amelyek furcsa, bántó zajjá alakítják a számítógépek jeleit azért, hogy normál, mezei telefonvonalon is el lehessen

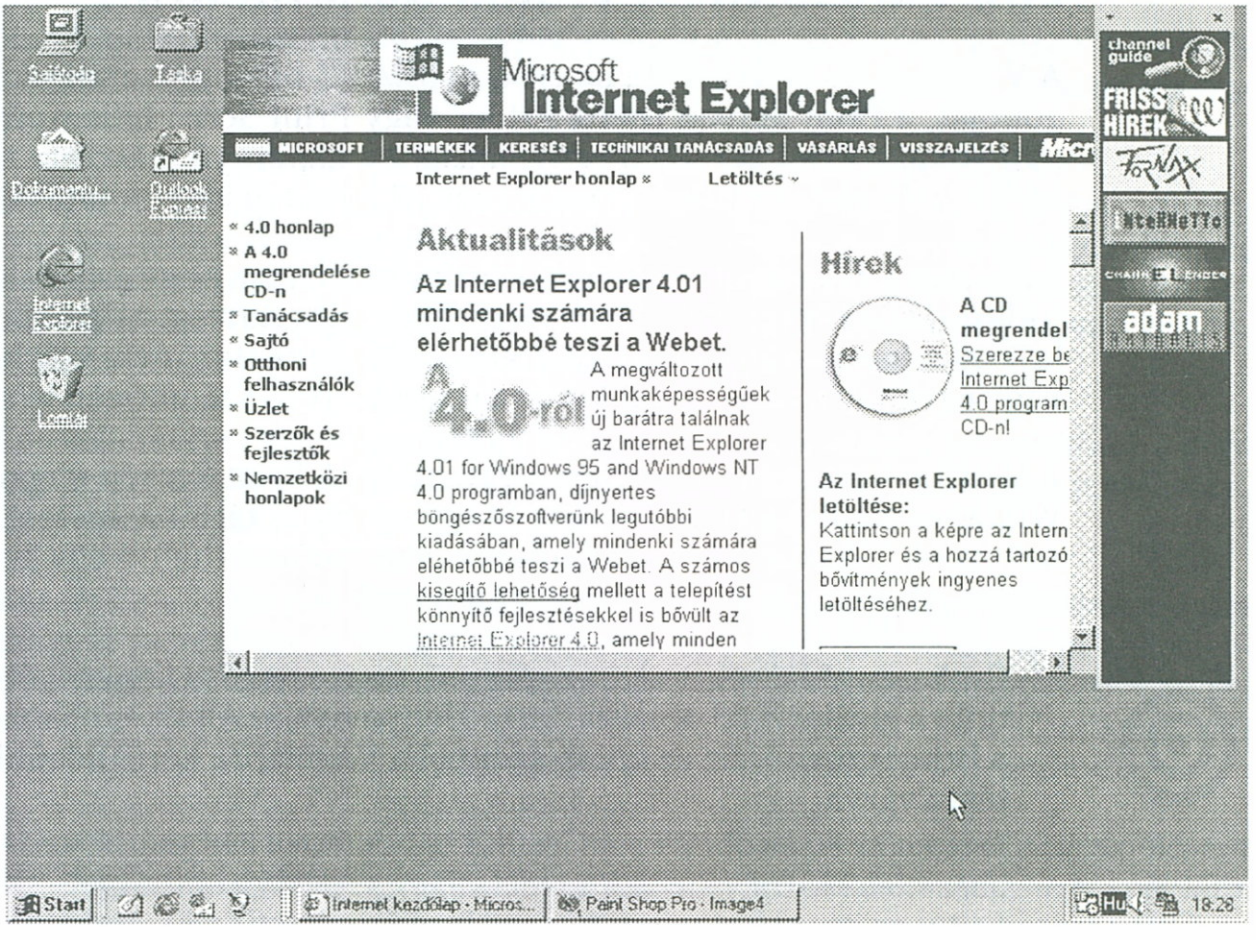

2.2. ábra. A Windows 98 segítségével a háttér úgy nézhet ki, mint egy weblap

őket küldeni. Bekattintottuk a rendelni kívánt étel kijelölő mezőjét a számítógépünkön, a hitelkártyacég modemje levezényelte a tranzakciót, és az elektronikus kasszák csengetni kezdtek.

Az új számítógépek többsége modemekkel együtt kapható, mindenféle csábos hirdetménnyel, hogy csatlakozz olyan szolgáltatókhoz, mint az America Online, illetve a CompuServe, vagy ha igazán ki vagy éhezve rá, az Internethez és a World Wide Webhez. Ha vásároltál egy új számítógépet, akkor valószínűleg mindened megvan ahhoz, hogy beugorhass a mélyvízbe. Nehogy valami jóból kimaradj, a Microsoft biztosította, hogy a Windows 98 tartalmazzon egy Internet Explorer nevű szoftvert is. Azt is választhatod, hogy a képernyőd hátterében húzódjon meg, így aztán számítógéped olyan látványt nyújt, mint egy modern honlap vagy egy elektronikus posztergaléria, vagy valami ilyesmi. Ez a 2.2. ábrán megszemlélhető.

- ✓ A 14. fejezet az Internetről és a világhálóról szól. Azt azonban nem mondja el, melyik étel hogy néz ki.

- ✓ A vonal mindkét végén található számítógépnek szüksége van modemre ahhoz, hogy kommunikálni tudjanak egymással. Szerencsére a nagy szolgáltatóknak több száz, esetleg több ezer modemje is van arra a célra, hogy fogadja hívásodat.

- ✓ A modemeknek speciális kommunikációs szoftverekre van szükségük ahhoz, hogy dolgozni tudjanak. A Windows 98 tartalmazza az Internet Explorert, amelynek segítségével az Internetet használhatod.

- ✓ Igen, mindezen szoftverek ingyenesek. Azonban a szolgáltatások igénybe vételéhez fizetni kell a szolgáltatóknak.

- ✓ Emellett a Windows 98 tartalmaz egy egyszerű kommunikációs programot, amit HyperTerminalnak hívnak. Elég bugyuta és öregecske, szinte mindenki elhagyta az Internet kedvéért. Azért még megemlítem a 12. fejezetben.

- ✓ Nincs modemed? Akkor érdemes lesz elolvasni a Dummies könyvek sorozatának erről szóló kötetét.

Nyomtatók

Felismerve, hogy a papírmentes iroda koncepciójának megvalósulására még sok évet kell várni, a Microsoft biztosította, hogy a Windows 98 kezet rázhat és füstjeleket válthat több mint 300 különböző típusú nyomtatóval. Amikor telepíted a Windows 98-at, rá kell kattintanod nyomtatód gyártójára és típusára, a Windows megnézi adatbázisát, megtalálja a nyomtatót és azonnal anyanyelvén kezd beszélgetni vele.

Ez minden, ami lényeges. Kivéve persze akkor, ha a te nyomtatód pont azon sok száz típus közül való, amelyek *hiányoznak* a Windows adatbázisából. Ebben az esetben szurkolj, hogy még létezzen a gyártója. Be kell szerezned ugyanis egy illesztőprogramot, mielőtt örök érvényű soraidat nyomtatásban láthatnád. (Nyomtatóinformációk a 9. fejezetben.)

- ✓ A nyomtatót be kell kapcsolni, mielőtt használni szeretnéd. (El sem hiszed, milyen könnyen el lehet ezt felejteni.)
- ✓ A Windows 98 WYSIWYG módszerrel nyomtat, (what you see is what you get = amit látsz, azt kapod). Ez azt jelenti, hogy amit a képernyőn látsz, azt fogod látni nyomtatásban is.

Hálózatok

A hálózatok összekapcsolják a PC-ket, így a népek információkat tudnak cserélni. Mindnyájan ugyanarra a nyomtatóra küldhetnek szövegeket, képeket, vagy üzenhetnek egymásnak, hogy Mancika felvette-e már a fizetését vagy sem.

Néhány hálózat elég kicsi – lehet kevesebb, mint tíz számítógép egy irodában vagy iskolában. Más hálózatok beterítik a világot; az Internet olyan hatalmas hálózat, amely a világ majd minden országában megtalálható.

- ✓ Valószínűleg te is hálózatra vagy kötve, ha a következő kérdések bármelyikére igennel válaszolsz: A barátod, a kollégáid és te magad ugyanazon a nyomtatón nyomtattok és adatokat, üzeneteket cserélhettek anélkül, hogy ordibálni kelljen az egész helyiségen keresztül? Ha lefagy a géped, másoké is lefagy emiatt?
- ✓ Amikor a hálózat jól működik, észre sem veszed jelenlétét. Amikor mégis *felfedezed*, hogy léteznek tennivalók, akkor lapozz a 3. fejezethez.

Hangkártyák (Ugató hangok létrehozása)

Éveken át a PC-tulajdonosok irigykedve nézték a Macintosh- vagy Amiga-tulajdonosokat, hiszen ezek a gépek beépített hanggal rendelkeznek, tudnak ugatni, zörögni és mindenféle csúf hangot kiadni.

De a zakós-nyakkendősök úgy döntöttek az IBM-nél, hogy nem kell hang egy komoly nagy számítógépnek. A Microsoft helyrehozta ezt a tévedést, és a Windows 98 most már ugyanúgy kiadhat mindenféle hangot, mint az előzőleg emlegetett számítógépek.

- ✓ Mielőtt ugatni kezdene a számítógéped, szükséged lesz egy *hangkártyára*. A hangkártya hasonlít egy videokártyára. Tény, hogy minden kártya hasonló, hosszúkás, zöld (néha piros), vékony holmi, amely a számítógép

belsejében keskeny lyukakba illeszkedik. A hangszórókat úgy csatlakoztathatod a hangkártyába, ahogy a monitort a videokártyába.

- ✓ Ahogy a számítógépek az IBM eredeti terveit utánozzák, úgy a hangkártyák is a két legnépszerűbb kártyán alapulnak: ez pedig az AdLib és a Sound Blaster. Az AdLib olyan szabvány, amely zenét játszik, a Sound Blaster pedig olyan, amely nemcsak zenét, hanem zajokat is képes kezelni. (Te is egy Sound Blaster AWE kártyát akarsz majd.)

- ✓ A Windows sokféle hangkártyával működik együtt, de akkor jársz a legjobban, ha Sound Blaster kompatíbilis kártyát választasz. Amellett, hogy az új számítógépek ma már beépített hangkártyával kerülnek forgalomba, több cég folyamatosan új szoftvereket jelentet meg, hogy ezek még jobban működjenek. (A 17. fejezet meghajtótelepítésről szóló része segítségedre lehet, ha a hangkártya nem megfelelően működik.)

- ✓ A Windows 98 mellé sok hangot adnak, de ugatás nincs köztük. Esetleg számítógépőrültek tudnak neked ilyen hangmintát szerezni. Tény, hogy a legújabb hangkártyák mellé mikrofont is adnak, és a Windows 98 hangfelvevő szoftvere készen áll arra, hogy rögzítse saját próbálkozásaidat.

- ✓ Ahogy a Macintosh esetében, úgy a Windows 98-cal is képes lehetsz különleges hangokat hozzárendelni az egyes funkciókhoz. Például úgy intézheted, hogy a számítógép hangosabban kiabáljon, mint te, amikor lefagy.

Mire van szüksége a Windows 98-nak?

A 2.3. táblázat összeveti a Windows 98 hivatalos, illetve valós követelményeit.

2-3. táblázat Mire van szüksége a Windows 98-nak

Microsoft által megadott lista	*Mi az, ami valójában kell*	*Miért?*
4 MB memória (RAM)	legalább 8 MB memória	A Windows 98 csak vánszorog a képernyőn 4 MB memóriával, és sokkal otthonosabban mozog 8 MB-tal. Ha nagyobb programokat akarsz futtatni, javaslom a 16 MB vagy még több használatát. Akik valódi erőgépet építenek, használjanak 32 MB-ot vagy akár 64 MB-ot. Amikor számítógépet vásárolsz, győződj meg róla, hogyan lehet a memóriáját bővíteni. Manapság olyan olcsó a memória, hogy érdemes minél nagyobbra bővíteni a gépet.

2-3. táblázat Mire van szüksége a Windows 98-nak *(folytatás)*

45 MB hely a merevlemezen	Ennél sokkal több	A Windows 98 általában több mint 100 MB helyet követel magának; emellett a programoknak is kell a hely. Minden hang és video, amit az Internetről szerzel vagy magad digitalizálsz be, rengeteg helyet foglal. Ne tarts semmitől, vegyél egy 2 GB-os vagy nagyobb merevlemezt.
486 66 MHz mikro-processzor	Pentium	Miközben a boltban nézelődsz, hasonlítsd össze, melyik gépen milyen gyorsan fut a Windows 98. Minél gyorsabb a gép, annál kevesebbet kell várni arra, hogy valami történjen.
Egy 3,5"-es lemezegység	Legalább egy 3,5"-es lemezegység, vagy egy CD-ROM meghajtó.	Több Windows programot 3,5"-es lemezeken adtak ki.
Színes VGA kártya	Gyorsítóval rendelkező SVGA kártya, VL buszos kártya vagy PCI buszos kártya	Mivel a Windows 98 annyi kis színes mezőt hajigál a képernyőre, egy gyors, nagy felbontású SVGA videokártyára lesz majd szükséged, legalább 4 MB RAM-mal és 3D gyorsítással.
MS DOS 3.31 vagy később, Windows 3.0 vagy később	MS DOS 3.31 vagy később, Windows 3.0 vagy később	A Microsoft úgy árulja a Windows 98-at, mint frissítést a régebbi termékeihez. Nem frissítesz? Akkor a Windows 98 drágább verzióját kell megvenned a helyi szoftverboltban.
Vegyes	15 hüvelykes monitor, vagy nagyobb	Minél nagyobb a monitorod, annál nagyobb a munkaasztalod: a Windowsod nem takargatja le önmagát olyan sokszor. Sajnos a nagyon nagy monitorok rengetegbe kerülnek.
Vegyes	CD-ROM-meghajtó	Előfordulhat, hogy meg tudod venni a Windows 98-at floppylemezeken, de sokkal egyszerűbb CD-ROM-ról telepíteni, mint több tucat lemezről. Egyébként is itt az ideje, hogy csatlakozz a multimédia-robbanáshoz!
Vegyes	Modem	Nincs szükséged ugyan modemre, de ha nem vagy rákötve semmilyen hálózatra, akkor valahogy el kell érned az Internet-szolgáltatódat ahhoz, hogy kihasználhasd a Windows 98 internetes képességeit.

3. fejezet

Olyan Windows 98 dolgok, amelyekről mindenki azt hiszi, hogy már tudja

Ebben a fejezetben

- Elmagyarázom a Windows 98 furcsa elnevezésű fogalmait
- Információt kapsz, hol találsz még információt ezekről a furcsa kifejezésekről

Amikor a Windows először megjelent 1985-ben, csúfosan megbukott. A nagyon drága és nagyon gyenge számítógép/írógép konfigurációk lazán lesöpörték a Windows grafikai próbálkozását. Abban az időszakban a Windows nemcsak lassú, hanem meglehetősen csúnyácska is volt, ronda színekkel.

A manapság kapható számítógépekben szinte már erőművek dohognak: könnyedén, szinte repülve futtatják a Windows 98-at. A gyorsabb számítógépekkel, kitartással, tucatnyi színkombinációval, mint szilvakék, szalmasárga vagy padlizsánlila, a Windows 98 bestsellerré vált.

A Windows már jó ideje közkézen forog, ezért sokan lesznek olyanok, akiknek mindez újdonság. Ahhoz, hogy tudd, miről is van szó, ez a fejezet útikalauzul szolgálhat az olyan Windows kifejezések világában, amelyeket a rögeszmések már több mint tíz éve áhítatosan mormognak.

Biztonsági másolat készítése

A számítógép ma már irtózatos mennyiségű fájlt tárolhat a merevlemezén. Ez pedig igen nagy mennyiségű probléma okozója lehet. Amikor a számítógép merevlemeze meghal, elromlik (semmi sem tart örökké), magával viszi a sírba a fájlokat is. Semmi sem marad meg.

Azok a felhasználók, akik nem akarják átélni ezt a borzalmas megrázkódtatást, rendszeresen biztonsági másolatokat készítenek merevlemezükről. Ezt háromféleképpen tehetik meg:

Néhányan minden fájlt átmásolnak a merevlemezről egy csomó floppyra. Amellett, hogy a backup programok megkönnyítik ezt a feladatot, attól az még igen időigényes feladat. Kinek van kedve ahhoz, hogy a napi munka befejezése *után* még fél órán át másolatokat készítsen?

Mások *szalagos háttértárat* szereznek be. Ezek a számítógépesített spéci szalagos tárolók ugyanúgy ellakhatnak a számítógépedben, mint egy lemezmeghajtó, netán a számítógép hátába lehet őket csatlakoztatni. Akárhogy történik is a csatlakoztatás, a szalagos ketyere hűségesen rögzít mindent, ezért aztán, ha kimúlna a merevlemez, nem vesznek el az adatok.

Végezetül, néhányan speciális *cartridge* (ejtsd: kártridzs) egységeket vásárolnak. Ezek olyan egységek, mint egy lemezmeghajtó. Tulajdonképpen kis merevlemezek, amelyeket cserélni lehet. Az Iomega Zip meghajtója 100 MB adatot tud tárolni egy viszonylag olcsó hordozón.

Hogyan csináljuk mi ezt idehaza? Divatba jött az LS-120-as meghajtó, ami a normál floppylemezeket is olvassa (saját lemezének 120 MB kapacitása van), terjednek a winchester keretek (amelybe egy igazi merevlemezt lehet beleraknі és bármikor ki lehet húzni a gépből). A könyv fordítójának számítógépében két merevlemez található, és a fontos adatok mindkettőn (és persze LS-120 lemezeken) is megtalálhatók. Tehát széles a választék arra nézvést, hogy ne veszítsünk adatokat.

- ✓ A Windows 98 mellé egy másolatkészítő program, a Microsoft Backup is jár, amely automatikusan másolja merevlemezed tartalmát valamely más helyre, ami lehet floppy, szalagos egység vagy Iomega meghajtó. A program a Kellékek menü Rendszereszközök polcán lakik, amely a Programok mappában található. Ezt a mappát a Start gomb megnyomásakor kapod meg.

- ✓ Ne használj olyan biztonsági másolatokat készítő programokat, amelyeket nem Windows 95 vagy Windows 98 alá fejlesztettek. Régi programok nem tudják elmenteni a hosszú fájlneves programokat vagy fájlokat. Ha egy ilyen régi programot használsz a Windows 98 alatt, sajnos az nem lesz megbízható.

- ✓ Nem találod a Microsoft Backup programot a Start gomb alatt sehol sem? Ez azért lehet, mert a Windows 98 nem telepíti fel automatikusan. A vezérlőpult Programok hozzáadása ikonja segítségével utasíthatod a Windows 98-at, hogy telepítse fel ezt a programot. (További utasításokat találsz erről a 9. fejezetben.)

- ✓ Egy háttértároló ára 20 000 forinttól 80-90 000-ig terjedhet, a merevlemez méretétől függően. Néhányan mindennap mentik adataikat, minden napra új szalagot vagy lemezt használva. Ha csütörtökön felfedezik, hogy az előző hétfői beszámoló tartalmazta a legjobb anyagokat, csak elő kell venni a hétfői másolatot és átemelni a beszámolót.

Kattintás

A számítógépek elég sok kattogó zajt hallatnak, de mind közül ez a legfontosabb: amikor megnyomod az egered valamely gombját. A Windows 98 használata közben több százszor is kattintasz majd. Például, a Nyomj Meg gomb megnyomásához keresztül kell vinned az egérkurzort a képernyőn, majd amikor a Nyomj Meg gomb felett áll, akkor kell kattintanod az egérrel.

- ✓ Amikor a népek azt mondják: „nyomd meg az egér gombját", kihagynak egy fontos részletet: *engedd el* a gombot, miután megnyomtad. Mutatóujjaddal nyomd meg a gombot és engedd el, ahogy megnyomod a liftgombot is.

- ✓ A legtöbb egérnek két gombja van, másoknak három, de egyes, közlekedési mérnököknek készült ezoterikus modelleknek akár 32 gombja is lehet. A Windows 98 leginkább arra a kattintásra hallgat, ami a *bal* gomb felől jön. Ez az, ami a mutatóujjad alá esik, ha jobbkezes vagy (esetleg igaz ez akkor is, ha balkezes vagy és nagy mázlidra találsz valahol egy balkezes egeret). Lapozz a 9. fejezethez további egértrükkökért.

- ✓ A Windows 98 azért meghallgatja a bal *és* jobb gombról érkező kattintást is. A régebbi Windows 3.1 csak a *bal* egérgomb kattintását hallja meg.

- ✓ Ne keverd össze a kattintást a dupla kattintással. Ha többet akarsz megtudni erről a témáról, nézd meg ennek a fejezetnek „Az egér", „Dupla kattintás" és „Egérkurzorok és nyilak" szakaszát. A gyógyíthatatlanul kíváncsiak még több egér-mindenfélét találhatnak a 2. fejezetben, ott beszélek a Microsoft új IntelliMouse-áról is, amelyen kis kerekecske-gombocska is található.

A kurzor

Az írógépeken kicsi mechanikus karok vannak, amelyek ráütnek a papírra, létrehozva a kívánt betűt. A számítógépeknek nincsenek ilyen karjaik, (kivéve a régebbi sci-fi filmekben), helyette *kurzoraik* vannak: villogó vonalkák, amelyek megmutatják, hová fog kerülni a következő, begépelésre kerülő betű a szövegben. (Minálunk igen elterjedt a Windows nyilának kurzor elnevezése. Én ebben a kötetben ezt a nyilat néha úgy hívom majd, hogy *nyíl,* de más esetekben egérkurzornak is nevezem. – *A fordító.*)

- ✓ A kurzort akkor látod majd, amikor a Windows 98 szöveg-, szám- vagy szimbólumbevitelt vár tőled olyankor, ha leveleket vagy beszámolókat írsz.

- ✓ A kurzor és az egérkurzor két különböző dolog; különböző feladatokat látnak el. Amikor gépelni kezdesz, a szöveg a kurzor helyén tűnik elő, s nem ott, ahol az egérkurzor tartózkodik.

✓ Egy dokumentumban a *kurzorbillentyűk* segítségével tudod odébb mozgatni a kurzort (ezekre a billentyűkre festettek kis nyilakat). Esetleg egy meghatározott helyre mutathatsz az egérkurzorral, majd kattintasz. Ekkor a kurzor szolgai kötelességtudással megjelenik ezen a helyen.

Éppen egy párbeszédpanelt vagy egy táblázatcellát töltesz ki? Íme egy jó trükk a lustáknak: miután egy üres helyet kitöltöttél, nyomd meg a Tab-ot. Minden megnyomásra a Tab billentyű a következő mezőre mozgatja a kurzort. Ezzel sok ügyetlen egerészést megspórolhatsz.

A kurzort és az egérkurzort egyvalami biztosan megkülönbözteti: a kurzor mindig villog, az egérkurzor sosem.

Ha ennél is többet óhajtasz megtudni, lapozz ebben a fejezetben az „Egérkurzorok és nyilak" szakaszhoz vagy a 2.2. táblázathoz a 2. fejezetben.

Alapbeállítások (és a Bármelyik Billentyű)

Végre egy számítógépes kifejezés, amit bátran figyelmen kívül hagyhatsz. Tapsolj és perdülj táncra! Rengeteg program létezik, amely egy csomó érthetetlen opciót kínál. Ilyenkor a legérdemesebb az *alapbeállítást (default option)* választani.

Ne sokat töprengj. Csak nyomd meg az Entert.

Okos programozók kifundálták, hogy a programfelhasználók 99%-a körében mely programok működnek a legjobban. Tehát ha megnyomod az Entert, a program automatikusan a legjobb opciókat választja, és továbblép a következő komplikált kérdésre.

✓ Az alapbeállítás hasonlít a sűrűn emlegetett *Bármelyik billentyű* kifejezésre, mert egyiket sem találod meg a billentyűzeteden. (Ne izgasd magad, másén sincs – függetlenül attól, mennyit fizetett érte.)

✓ Az *alapbeállítást* úgy is értheted, mint *standard opciót*, vagy hogy *mit válassz akkor, ha fogalmad sincs a dolgokról*. Például, idegenek a liftben egymás cipőjét bámulják alapbeállításban.

✓ Amikor egy program közli, hogy nyomj meg egy billentyűt (Press Any Key), nyomd csak meg a Space-t. (A Shift, az Alt és a Ctrl nem megfelelő erre a célra.)

Az Asztal (és tapétázása)

Ahhoz, hogy ne legyen annyira felkavaró a számítógépes terminológia, a Windows 98 ismerősen hangzó irodai nyelvet használ. Például a Windows 98

minden eseménye a Windows 98 Asztalán (*Desktop*) történik. Az *Asztal* a képernyő háttere, amelyen megjelennek az ablakok.

A Windows 98 Asztala alapbeállításban szürke. Ahhoz, hogy jobban nézzenek ki a dolgok, beterítheted Asztalodat egy képpel, vagy *betapétázhatod*. A programba gyárilag néhány művészies képecske van beépítve. (A 9. fejezet segít abban, hogy ezeket felfedezd.)

Te magad állíthatod be a tapétát, hogy megfeleljen személyiségednek. Állatkölykök képei, vagy akár százlábúaké is lehetnek képernyődön. Megrajzolhatod saját tapétádat a Windows 98 beépített rajzolóprogramjával, amely spéci tapétaformátumban menti képeidet.

Az Internet Explorer segítségével automatikusan elcsíphetsz bármilyen képet, amit az Interneten találsz, és ebből máris tapétát készíthetsz. Kattints arra a mutatós képre a jobb egérgombbal, és válaszd a Beállítás tapétaként parancsot.

A Windows 98 aktív Asztala megengedi, hogy kedvenc honlapod legyen számítógép-képernyőd hátterében: az aktuális időjárás, a tőzsde hírei vagy egy francia pudli csak egy kattintásra van az Asztalodtól.

Könyvtárak

Mindennapi papírvilágodban a dokumentumokat papírmappákban őrzik, szekrényekben. A számítógépes világban a fájlokat *könyvtárakban* tároljuk a lemezeken. A régi, poros szekrények igen unalmasak, de a könyvtárak még annál is unalmasabbak: sosincs bennük semmilyen rég elfelejtett részvény vagy kötvény.

A Windows 98 megváltoztatta a metaforákat: a fájlokat ezentúl nem könyvtárakban, hanem *mappák*ban tárolják. A monitorodon ezeknek a mappáknak a kicsi képeit látod.

A Windows 98 mappái *valójában* könyvtárak, ha már úgy nőttél fel, hogy ezt a kifejezést tanultad meg először.

Karbantartani a fájlokat és dolgozni a mappákkal nem könnyű feladat, ezért erről bővebben szólok majd a 11. fejezetben. Addig csak gondolj a mappákra és a könyvtárakra úgy, hogy ezek különböző munkaterületek, ahol a fájljaidat tarthatod. Különböző könyvtárak és mappák különböző projecteket tartalmaznak; ahogy más és más feladaton dolgozol a számítógépeden, úgy mozogsz könyvtárról könyvtárra.

- ✓ A fájlszekrény Zöldségek mappájában találhatsz például egy Spárga nevű mappát is, hogy jobban lehessen szervezni az adatokat. Tény, hogy egy mappa további mappákat is tartalmazhat, hogy minden a megfelelő helyre

kerüljön. Nagyon válogatósnak kell lenned számítógépeden; így könnyebben megtalálod munkáidat a merevlemezen.

✓ Technikailag egy mappa a mappában egy odatelepült alkönyvtár, amely az oda vonatkozó fájlokat menti meg attól, hogy elvesszenek. Például, lehet a Spárga mappában egy Gőzölt spárga, illetve egy Nyers spárga mappa, és mindhárman a Zöldségek mappában tanyáznak.

A DOS parancssor

Némelyek még nem álltak át az újabb Windows programok alkalmazására. Még mindig azokat a programokat használják, amelyeket évekkel ezelőtt vásároltak,amikor még a DOS volt az uralkodó operációs rendszer. Szerencsére a Windows 98 nem csak futtatni tudja a DOS programokat, hanem egy ősz öreg DOS parancssort is biztosít az arra vágyakozóknak. A menüből kattints a Start gombra, aztán a Programok szóra, majd az MS-DOS Parancssorra.

A *DOS parancssor* egy szimbólum, amely valahogy így néz ki:

```
C:\>
```

Írd be programod nevét a parancssorba, nyomd meg az Entert, és a program futni kezd.

Ha már alaposan ráuntál a DOS parancssorra és vissza szeretnél térni a Windowsba, írd be a következő mágikus szót:

```
C:\ >EXIT
```

Ez az, beírod, hogy EXIT (kisbetűkkel is működik) és az Enter megnyomásával befejezed a manővert.

Eközben a Windows 98 a háttérben várakozik, hogy visszatérhessen, ha a DOS használata véget ért.

Dupla kattintás

A Windows 98 nagy fontosságot tulajdonít valami egészen egyszerű dolognak: az egérgomb megnyomásának és elengedésének. A megnyomást és elengedést *kattintásnak* hívjuk. Ha egymás után kétszer, gyorsan kattintunk, az a *dupla kattintás*.

A Windows 98 érzékenyebb részei gondosan figyelik, hogy kattintottál, vagy duplán kattintottál-e. A két dolog teljesen különböző.

- ✓ A kattintás és a dupla kattintás általában teljesen mást jelent a Windows programoknak. Egyáltalán nem ugyanazok.

- ✓ A dupla kattintás mesterségét egy keveset gyakorolni kell, még akkor is, ha van hozzá mutatóujjad. Ha túl lassan kattintasz, a Windows 98 azt hiszi, hogy egymás után kétszer kattintottál – nem pedig duplán. Próbálj legközelebb egy kicsit gyorsabb lenni, és a Windows 98 meg fogja érteni.

- ✓ Nem tudsz elég gyorsan kattintani ahhoz, hogy azt a Windows 98 dupla kattintásnak vegye? Csípd el a komputergurudat, ő majd beállítja neked a sebességet a Vezérlőpulton. Ha ez a számítógépes szakértő éppen vásárlókörúton van, lapozz inkább a 9. fejezethez, ahol többek között a Vezérlőpulttal is foglalkozunk.

A Windows 98 most versenyre kel a világhálóval, s ha előnyben részesíted, száműzheti a dupla kattintást. Egy ikonra mutatva kijelöli azt, s majd amikor rákattintasz, működésbe lép. (Ahhoz, hogy bátran bánj ezekkel a lehetőségekkel – a téged mindig összezavarni kész Windows 98 legalább három különböző módszert kínál -, masírozz a 9. fejezethez.)

Húzás az egérrel (húzd és dobd)

Amellett, hogy a *húzd és dobd* kifejezés inkább úgy hangzik, mintha a kidobó emberek kézikönyvéből kölcsönöztem volna, ez egy teljesen békés egértrükk a Windows 98-ban. A húzás és dobás segítségével elmozdíthatsz valamit – például egy tojás képét – a képernyő egyik részéről a másikra.

A *húzáshoz* rá kell vinni az egérkurzort a tojásra és *lenyomva kell tartani* az egérgombot. Ha az egeret mozgatod a képernyőn, az egérkurzor cipeli, húzza magával a tojást. Az egérkurzor/tojás-t vidd, ahova le akarod tenni, és engedd el az egér gombját. A tojást ezzel *ledobod,* és még össze sem törik.

- ✓ Nagy Tipp: ha húzás közben a *jobb* egérgombot tartod lenyomva, a Windows 98 egy kis menüt mutat, megkérdezve, át akarod-e helyezni a tojást a képernyőn.

- ✓ Még több egerészéshez olvasd el a „Kattintás", „Dupla kattintás", „Az egér" és az „Egérkurzorok/nyilak" című szakaszokat ebben a fejezetben, és ha még nem fáradtál bele az információáradatba, elolvashatod a számítógépekről szóló adatokat is a 2. fejezetben.

- ✓ Elkezdtél valamit húzni és rájöttél, hogy nem kellett volna? Végy egy mély lélegzetet, mint egy jógamester, és nyomd meg az Esc billentyűt. Ezután engedd el az egérgombot. Hűűűű...

Illesztőprogramok

Amellett, hogy a Windows 98 rengeteg munkát ellát, felvesz segítőket is, amikor szüksége van rá. Amikor a Windowsnak szót kell értenie a számítógép olyan részegységeivel, amelyeket nem ismer olyan jól, akkor megengedi, hogy speciális illesztőprogramok végezzék a fordítást. Az illesztőprogram egy olyan speciális szoftver, amelynek segítségével a Windows 98 kommunikálni tud a számítógép részegységeivel.

Több száz cég gyárt és árusít mindenféle számítógép-alkatrészt, a nyomtatóktól a hangkártyákon át a tűzoltó fecskendőig. A Microsoft azonban arra kötelezi ezeket a cégeket, hogy írjanak olyan illesztőprogramokat termékeikhez, hogy a Windows 98 megfelelően tudja kezelni őket.

✓ Néha a számítógép-szakértők azt mondják, hogy az egér illesztőprogramja (mouse driver) kevert össze mindent. Természetesen nem a te irányító kezedről beszélnek, hanem a kezelőszoftverről.

✓ A Windows 98 új változatai többször kívánnak új illesztőprogramokat. Az ilyen új illesztőprogramok beszerzésének legjobb formája az Internet. Általában a gyártó honlapján érdemes körülnézni. Néha a Microsoft honlapján is meg lehet találni a megfelelő illesztőprogramokat.

✓ Ha levelet küldesz az egér gyártójának, elvileg el kéne küldjék neked a megfelelő illesztőprogramokat egy floppyn. Néhányszor abban a boltban is hozzájuthatsz a megfelelő illesztőprogramokhoz, ahol a gépedet vetted. Keress egy szakértőt a illesztőprogramok telepítéséhez, vagy nézd meg a 17. fejezet telepítésről szóló részeit.

✓ A Windows 98 egy új programot is tartalmaz, amelynek neve Windows Update. A 12. fejezetben kerül majd ismertetésre. Ez a program egy speciális helyet hív fel az Interneten, ahol megvizsgálják számítógéped egységeit, és elküldik a megfelelő szoftvereket.

Fájlok

A *fájl* az információk gyűjteménye abban a formában, ahogy a számítógép is megérti. Egy *programfájl* olyan utasításokat tartalmaz, amelyek megmondják a számítógépnek, milyen hasznos dolgot tud tenni. Egy *adatfájl* olyan adatokat tartalmaz, amelyeket te hoztál létre, mint például egy obeliszk képe, amit te rajzoltál.

✓ A fájlokat nem tudod megérinteni vagy kezelni. Ezek láthatatlan, földönkívüli dolgok. Valaki rájött, hogyan lehet ezeket a fájlokat kis mágneses impulzusok formájában egy speciális bevonatú, kör alakú műanyag holmin tárolni, amit *disknek* (floppynak, lemeznek vagy akárhogyan is) hívunk. (Igen, ezek azok a lemezek, amelyekről a 2. fejezetben beszélek.)

- ✓ Egy fájlra a fájlnévvel lehet hivatkozni. A régi, DOS-os számítógépeken egy fájl neve csak egyetlen szó lehet, amely nem tartalmaz több mint 8 karaktert. Például a FÁJLNÉV lehet egy fájl neve, ahogy RIPORT, SZIVACS, X vagy bármi más is lehet. Igen, elég nehéz mindent leíró fájlneveket kitalálni a DOS-ban.

- ✓ Olyan nehéz ez, hogy a Windows 98 áttörte ezt az akadályt: egy fájl neve sok-sok szó lehet, egészen addig, amíg mindösszesen nem alkotnak 255 karakterből álló sorozatot.

- ✓ A fájlneveknek opcionális *kiterjesztése* van, amely legfejlebb három karakter lehet, s amiből általában kiderül, mely program hozta létre ezeket. Például a Windows 98 grafikus programja BMP kiterjesztéssel menti fájljait. A Microsoft rájött, hogy az emberek többségét nem érdeklik a kiterjesztések, ezért a Windows 98 már meg sem jeleníti őket, amikor egy fájlnevet mutat meg. (Ha nagyon akarod, akkor kiírattathatod ezeket is, ha van kedved hozzá, hogy átküzdjed magad a fájl- és mappaopciókon, amelyekről a 9. és 11. fejezetben beszélek majd.)

- ✓ Legyél óvatos, ha egy Windows 98 számítógép és egy Windows 3.1 számítógép között cserélsz fájlokat. Ha a Windows 98 számítógéped elnevezett egy fájlt: „Kajakozás a sziklák között", a Windows 3.1 átnevezi ekképp: KAJAKO~1. A fájl nevét levágja, és soha többé nem lehet visszaállítani.

- ✓ A fájlneveknek több a szabálya, mint egy átlagos maffiózóklub-belépőnek.

- ✓ Ha még ennél is többet szeretnél a fájlnevekről megtudni, lapozz a 11. fejezethez.

Grafikus felhasználói felület

Az a módszer, ahogy a felhasználók a számítógéppel kommunikálnak, az *felhasználói felületen* zajlik. A Star Trekben az *Enterprise* számítógépének *szavakkal irányítható felhasználói felülete* van, Kirk kapitány csak kimondja, mit szeretne, és a számítógép végrehajtja.

A DOS *parancssoros felületet* használ. A felhasználó *parancsokat* gépel be a számítógépnek, és a gép vagy elfogadja azt, vagy zavarba jön és visszadobja.

A Windows 98 *grafikus felhasználói felületet* használ. A felhasználók grafikus szimbólumokon keresztül kommunikálnak a számítógéppel. Ezek a felületek úgy működnek, mint a repülőterek információs pultjai: a képernyő szélén kijelölsz bizonyos szimbólumokat, s megtudod, hogy mely szállodáknak vannak ingyenes taxijáratai.

- ✓ A grafikus felhasználói felületet nemzetközileg GUI-nak rövidítik.

- ✓ Bármit olvasol is a Microsoft egész oldalas hirdetéseiben, a Windows 98 nem az egyedüli GUI a PC-ken. Az IBM OS/2 Warp rendszere is hasonló,

mint a Windows 98. Emellett nemrég jelent meg PC-re a BeOS, amely szintén egy GUI rendszer.

- ✓ A grafikus felhasználói felület kis grafikus szimbólumait vagy gombjait *ikonok*nak hívjuk.

- ✓ Néhány számítógép, amelyet felszereltek hangkártyával, képes beszélni hozzánk. A legjobb szoftverek közül néhányan ugyan képesek egypár szót mondani, de sajnos elakad a szavuk, ha Kierkegaard „A félelem és rettegés" című művét kellene kommentálni.

Hardver és szoftver

Riadó! Riadó! Kösd be a biztonsági övet, hogy nehogy orra bukj, amikor erről a két nagyon unalmas kifejezésről olvasol: a hardver és a szoftver.

A CD-lejátszód *hardver*; ugyanígy az erősítőd és a hangfalaid is. Magától a CD-lejátszó nem csinál semmit, csak hallgat, mint szarvasbogár a fűben. Szüksége van zenére is ahhoz, hogy megbotránkoztassa a szomszédokat. A zene a *szoftver* vagy információ, melyet feldolgoz a CD-lejátszó.

- ✓ Most már kikapcsolhatod a biztonsági övet, és pihenhetsz egy kicsit. A *hardver* mindenre vonatkozik, amihez csak hozzá tudsz érni, s ez magában foglalja az olyan kemény dolgokat is, mint a nyomtató, monitor, lemezek és a lemezmeghajtó.

- ✓ A szoftver az a megfoghatatlan dolog, amitől a hardver valami vidám dolgot művel. A szoftver egy darabját programnak hívjuk. A programok floppykon jelennek meg (vagy CD-ken, ha a legújabb számítógépes programokra gondolunk).

- ✓ Amikor az Igen Hozzáértő Szakértő (IHoSz) azt mondja, „Ez biztosan hardverprobléma", ez azt jelenti, hogy magával a számítógéppel lehet a probléma: a lemezegységgel, a billentyűzettel vagy a központi egységgel. Amikor azt mondja: „Ez egy szoftverprobléma", akkor ez azt jelenti, hogy valami nem stimmel a programmal, amelyet épp futtatni akarsz a lemezről.

Hogyan szerezhetsz jó pontokat az ilyen számítógép-szakértőknél? Amikor megkérdezik tőled: „Hány programozó kell ahhoz, hogy kicseréljenek egy villanykörtét?", tégy úgy, mint aki nem tudja a helyes választ: „Egy sem: ez hardverprobléma."

Ikonok

Az *ikon* egy kicsi kép. A Windows 98 kis képekkel vagy ikonokkal borítja be a képernyőt. Ezek közül választhatod ki, hogy mit tegyen a Windows 98. Például

ha kiválasztod a nyomtató ikonját, ami egy kis nyomtató képe, akkor a számítógép nyomtatni fog. Az ikon csak egy különleges név szép gomboknak.

- ✓ A Windows 98 az ikonokra támaszkodik szinte mindenben, fájlok megnyitásától szárnyas majmok eregetéséig.

- ✓ Néhány ikonnak egyértelmű neve van, mint Megnyitás vagy Dorothy macerálása. Mások gondolkodásra késztetnek; például a Kis zsonglőr ikon a hálózati levelezést nyitja meg.

- ✓ Több ikonos dologhoz lapozz a „grafikus felhasználói felületek" szakaszhoz a fejezet előző részében.

Az Internet

Az 1960-as évek végén az amerikai kormányzat félt attól, hogy ellenségei bombát dobhatnak a Hadügyminisztérium fő számítógépeire, pillanatok alatt rommá változtatva az áramköröket. A tudósok elmozdították egymás mellől a gépeket, és ezeket gyors telefonvonalakkal és egyedülálló információcserét lehetővé tevő programokkal kötötték össze.

Ha a hawaii szigeteken tönkrement egy számítógép, az információs kör nem szakadt meg ezáltal. A többi számítógép automatikusan megváltoztatta erőforrásait más számítógépek irányába, amelyek ugyanabba a hálózatba voltak bekötve, és másnap reggel mindenki megkapta emiljeit (e-mail). Persze ez alól a hawaii emberkék kivételek voltak.

Ezzel az új, zseniális, háttérben futó hálózattal az ellenség már nem tudott mindent megsemmisíteni egy helyben. A rendszer igen jónak bizonyult. Több oktatási rendszer is csatlakozott, elősegítve, hogy az egész dolog hatalmasra növekedjék. Most ezt a rendszert *Internet*nek hívjuk, az információba épített nagy szabadságfok miatt roppant nehéz használni, teljesen cenzúrázatlan és hihetetlenül véletlenszerű a minősége.

Bárki használhatja az Internetet vagy Világhálót, hogy információkat közöljön a Föld többi lakójával. A Windows 98 magában foglalja az internetezéshez szükséges programokat.

- ✓ Tény, hogy a Windows 98 olyan programokat tartalmaz, amelyek megengedik, hogy megszerezd internetes ingatlanodat és erre házat építs. Magában foglal böngészőket, amivel át tudod szelni a hálót, honlap-létrehozó és -tervező programokat, video- és hangközvetítéseket megértő szoftvereket.

- ✓ Ha több internetes élvezethez kívánsz jutni, nézd meg a 14. fejezetet. Ha nem érdekel, lapozz a 25. fejezethez.

Kilobyte, megabyte és ilyesmik

Egy valódi papírmappa méretét nem nehéz megsaccolni: csak meg kell nézni a benne lévő papírok vastagságát. De a számítógépes fájlok láthatatlanok, így a méretüket *byte*-ban mérjük (kiejtése: bájt).

A *byte* tulajdonképpen egyetlen karakter vagy egyetlen betű egy szóban. Például a *szódamentes* szó 11 byte-ból áll (minden betű egy byte). A számítógépes világ is a metrikus mértékegységeket használja, így kilo (1000), mega (1 000 000) és giga (nagyon sok) mennyiségűek lehetnek a byte-ok is. Egy kettős sorközzel készült A4-es lap szövege körülbelül 1000 byte, amit 1 kilobyteként emlegetünk, és általában 1 K-nak rövidítünk. Ezer ilyen kilobyte egy megabyte vagy 1 MB. Ezer ilyen megabyte egy gigabyte, azaz 1 GB, amivel máris megérkeztünk a mai számítógépekhez: a manapság forgalomban levő merevlemezek mérete 2 GB vagy még nagyobb.

- ✓ Majd mindegyik floppylemezen csak 1,44 MB adat fér el. A forgalomban levő programok ennél sokkal nagyobbak, így a 600 MB-nál nagyobb kapacitású CD-ken könnyebben elférnek.

- ✓ Minden fájlt byte-ban mérünk, attól függetlenül, hogy van-e bennük szöveg vagy nincs. Például az erdei kép, melyet sokan háttérnek raknak be a Windows 98 mögé, pontosan 66 146 byte. (Az erdőképes Asztal megváltoztatásáról a 9. fejezetben olvashatsz.)

- ✓ A Windows 98 Intéző vagy a Sajátgép program el tudja mondani, melyik fájlod mennyi byte helyet foglal. Ha erről többet akarsz tudni, olvasd el az Intézőről szóló részt a 11. fejezetben. (Jó tanács a türelmetlen felhasználóknak: kattints a fájl nevére a jobb egérgombbal és válaszd ki a Tulajdonságok parancsot az előbukkanó menüből: több információt találsz a fájlról, mint amit valaha is tudni akartál.)

Egy kilobyte nem *pontosan* egyenlő 1000 byte-tal. Így túl könnyű lenne az élet. Ehelyett ez az egész byte dolog kettes alapú. Egy kilobyte a valóságban 1024 byte, ami 2 a tizediken, vagy 2^{10} . (A számítógépek imádják az ilyen matekhalandzsát, főleg akkor, ha jelen van a 2-es szám.) Álljon itt további byte méret információ tehát:

3.1. táblázat Ultra Precíz Részletek a Mindenre Kíváncsi Nézőknek

Kifejezés	*Rövidítés*	*Durva Méret*	*Ultra Precíz Méret*
Byte	byte	1 byte	1 byte
Kilobyte	K vagy KB	1000 byte	1024 byte
Megabyte	M vagy MB	1000 kilobyte	1 048 576 byte
Gigabyte	G vagy GB	1000 megabyte	1 073 741 824 byte

Betöltés, futtatás, végrehajtás és indítás

A fájlok lemezről töltődnek a számítógépekbe, és bekerülnek a számítógép memóriájába, így aztán fontos dolgok történhetnek. Addig nem tudsz egy programmal vagy fájllal bármit is kezdeni, amíg be nem töltöd a számítógép memóriájába.

Amikor *futtatsz*, *végrehajtatsz*, *indítasz* valamilyen programot, akkor azt jelenti, hogy megkezded a használatát. A *betöltés* is valami hasonló, de ezt a kifejezést igen sokan arra használják, amikor egy program betölti saját adatait.

- ✓ A Windows 98 Start gombja megengedi a képecskékért rajongóknak, hogy ikonok segítségével indíthassanak el programokat. A Windows 98 Intéző segítségével a szöveg-és-szó rajongók úgy is elindíthatnak programokat, hogy a nevükre kattintanak egy listában (amellett, hogy az Intézőben is lehet ikonokra kattintani, ha azt akarják).

- ✓ Ha nagyon okosnak érzed magad, akkor egy programot parancssorból is elindíthatsz. A parancssor a Start gomb alatt van elrejtve. A 10. fejezetben találsz részletes információt a Start gombról, a 11.-ben pedig az Intézőről.

Memória

Hűha! Hogyan kerül ide ez a komplikált memória dolog? Szerencsére, minden letisztul egy mondatban:

Minél több memória van egy számítógépben, annál gyorsabban fut rajta a Windows 98.

- ✓ A memória mértékegysége is a byte, ugyanúgy, ahogy a fájlé. Egy régi, használt számítógép lehet, hogy csak 640 kilobyte vagy 640 K memóriával rendelkezik. Az előző év modelljei legalább 4 MB memóriával kerültek forgalomba. Manapság a számítógépek általában 32 MB memóriával rendelkeznek.

- ✓ A Windows 98-nak legalább 4 MB memóriára van szüksége. Ha ennél kevesebb található a gépben, akkor el sem indul.

A memóriát és a merevlemezen található helyet is byte-ban mérjük, de ez két különböző dolog: a *memória* az, amit a számítógép a gyors számításokhoz használ, miközben a program a képernyőn látszik. A *merevlemezhely* az, amit a számítógép a fájlok és programok tárolására használ.

Bármelyik számítógép jóval több merevlemezhelyet tartalmaz, mint memóriát, mert a merevlemezek sokkal olcsóbbak. Emellett a merevlemez akkor is megjegyzi a dolgokat, amikor kikapcsolod a számítógépet. A számítógép memóriája azonnal tisztára mosódik, amikor kikapcsolod a gépet vagy megnyomod a Reset billentyűt.

Nem vagy biztos ebben a kilobyte és MB dologban? Lapozz vissza néhány oldalt a „Kilobyte, megabyte és ilyesmik" szakaszhoz.

Az egér

Az egér egy jópofa kis plasztik holmi, ami úgy néz ki, mintha egy szappanra rákötöttek volna egy hosszú zsinórt. Egy kis görgőn vagy *golyón* pihen, és drótfarka a számítógép hátába csatlakozik. Amikor az asztalon lökdösöd az egeret, az elküldi aktuális pozícióját a zsinórón át a PC-nek. Ha összevissza mozgatod az egeret, a hozzá tartozó egérkurzort is összevissza mozgatod a képernyőn.

Vezetheted az egeret körbe-körbe is, és nézheted a nyilat, ahogy spirálokat ír le. Ha azonban értelmesebb dologra akarod használni, elvezérelheted a képernyőnyilat egy képernyőgombhoz, hogy utasítsd a Windows 98-at, itt az ideje, hogy valamit tegyen. (Fordulj a „Kattintás", „Dupla kattintás" és „Egérkurzorok és nyilak" szakaszokhoz, illetve olvasgasd a 2. fejezetet a számítógép részeiről.)

Multitask és taskváltás

A Windows 98 képes arra, hogy két vagy több programot is futtasson egy időben. Ezzel a számítógépőrültek szoktak csak behatóbban foglalkozni, ezért hagyd ki ezt a részt. Sosem lesz rá szükséged.

Amellett, hogy a *multitask* és *taskváltás* szavakat megmagyarázzák a számítógépes hirdetésekben, semmi izgalmas nincs bennük.

Amikor két programot futtatsz és oda-vissza kapcsolsz köztük, az a *taskváltás*. Például, ha épp olvasol és felhív a barátod, leteszed a könyvet és beszélsz vele. Taskváltást hajtasz végre: az egyik feladatot megállítod, a másikat elkezded (task=feladat). Ez ugyanaz, mint amikor szöveget szerkesztesz, ezt abbahagyod, majd a személyes adatbázisodban akarsz megkeresni egy telefonszámot.

Amikor azonban két programot futtatsz egyszerre, az a *multitask*. Például, ha folytatod az olvasást, miközben barátod lelkesen beszél a helyi múzeumban kiállított görög urnákról, akkor is multitask zajlik (multitask = több feladat), két feladatot hajtasz végre ugyanabban az időben. A Windows 98-ban a multitaszk segítségével pasziánszozhatsz, miközben a számítógép nyomtat a háttérben.

Ez a két procedúra csak kicsit különbözik, bár a számítógépőrültek nagy dolognak tartják a különbség. Rajtuk kívül mást ez úgysem érdekel.

Hálózatok

A hálózatok kábelekkel kötik össze a PC-ket, így a felhasználók információkat és erőforrásokat tudnak megosztani. Minden számítógép nyomtathat ugyanarra a nyomtatóra, például, vagy lehet üzeneteket küldeni egymásnak a titkárnő új frizurájáról.

Te, mint Windows 98 kezdő fel vagy mentve a hálózati tudás alól. Hagyd meg ezt a hálós dolgot a rendszergazdának.

- ✓ Ez a könyv ennél több információt is ad a hálózatokról. A 4. fejezetben a belépésről és kilépésről írok, a 11. fejezetben a hálózaton keresztüli fájlküldést és -fogadást taglalom bővebben.
- ✓ Hacsak nem egy irodai számítógépen dolgozol, valószínűleg nem kell törődnöd a hálózatokkal.
- ✓ Információk a tárcsázható hálózatokról, mint például rákapcsolódás az Internetre a Windows 98 Internet Explorer segítségével, a 14. fejezetben találhatók.

Egérkurzorok/nyilak

Ez az ötlet könnyűnek tűnik elsőre. Amikor az egeredet mozgatod az asztalon, egy kis nyíl mozog a képernyőn. Ez az *egérkurzor*, amit *nyílnak* is hívunk. (A Windows 98-ban általában mindennek két neve van.)

Az egérkurzor a te *elektronikus mutatóujjad*. Ahelyett, hogy a képernyőn látható gombot az ujjaddal nyomnád meg, a gomb fölé viszed az egérkurzort és kattintasz az egér bal gombjával.

Szóval akkor mi a nehéz rész? Bizony az egérkurzor nem mindig nyíl alakú. Attól függően, hogy az egérkurzor épp hol jár a képernyőn, egyenes vonallá, kétfejű nyíllá, négy oldalú nyíllá, homokórává vagy sokféle más dologgá változhat. Minden szimbólum esetén mást tesz az egér. Szerencsére, erről a 2. fejezetben már írtam.

Plug and Play

Erre a kifejezésre nincs igazán jó magyar kifejezés, tehát így hívjuk majd mi is.

Régen egy új hardvereszköz beépítése rengeteg technikai ismeretet igényelt a konfigurációhoz, hardver- és szoftver-beállításokhoz. Alapvetően ez azt jelenti, hogy csak az igazán nagy tudásúak tudták megjavítani vagy fejleszteni számítógépeiket.

Tehát jó néhány számítógép-alkatrészt gyártó összeült, és kitalálták a *Plug and Play-t*. Ez egy olyan módszer, amellyel a Windows 98 automatikusan beállítja az új alkatrészeket kevés vagy semmilyen emberi beavatkozással. Behelyezed az alkatrészt, és a Windows 98 automatikusan kifaggatja, milyen beállításokra van szüksége. Ekkor a Windows 98 automatikusan beállít mindent.

Mivel a Windows 98 megjegyzi a beállításokat, semelyik alkatrész nem vész össze a másikkal. A legjobb az egészben, hogy a felhasználóknak semmit nem kell tenniük, csak behelyezniük az új alkatrészt és bekapcsolni a gépet.

- ✓ Természetesen a folyamat nem *ilyen* egyszerű. Csak azok az alkatrészek, melyekre rá van írva, „Plug and Play", képesek erre az automatikus dologra. A többi alkatrésznél neked kell beállítanod a dolgokat. (Ennek ellenére tökéletesen működnek, ha megfelelően vannak beállítva.)

- ✓ Plug and Play laptopok és palmtopok általában jól együttműködnek a „dokkoló állomásokkal". Például ha bedugod a laptopot egy ilyen állomásba, a Windows 98 automatikusan felismeri az új monitort, billentyűzetet, egeret, hangkártyát és minden mást, amit a tulajdonos megengedhet magának. Ekkor a Windows 98 automatikusan beállítja magát az új cuccok használatához – anélkül hogy a tulajdonosnak bármit kellene tennie.

- ✓ Sokan a Plug and Play-t PnP-nek hívják.

- ✓ Többen úgy hívják a Plug and Play-t, hogy Plug and Pray (Plug = behelyezni; Play = játszani, Pray = imádkozni).

Kilépés

Amikor készen állsz arra, hogy bedobd a számítógépes törülközőt és inkább valami mással foglalkozz, meg kell állítani, vagy ki kell lépni a programból, amit használsz. A kilépés kifejezés azt jelenti, hogy a képernyőn épp futó program megáll, tehát elmehetsz a számítógéptől, és csinálhatsz valami hasznosabbat.

Szerencsére a Windows 98 programokból történő kilépés elég könnyű, mert a feltételezések szerint mindegyik ugyanazt a kilépési utasítást tartalmazza. Egyszerűen csak a programablak jobb felső sarkában látható X-re kell kattintani. Ha jobban szereted a billentyűzetet, tartsd lenyomva az Alt-ot és nyomd meg az F4 feliratú billentyűt. (Az F4 egy funkcióbillentyű; ezek a billentyűk vagy a billentyűzet tetején találhatók egy sorban, vagy régebbi modelleken a billentyűzet bal oldalán fedezheted fel őket, két oszlopban.)

Ne lépj ki semmilyen programból úgy, hogy egyszerűen kikapcsolod a számítógépet. Ha ezt teszed, megőrülhetnek a dolgok a számítógép belsejében. Ehelyett hagyd, hogy a program mindent lezárjon, mielőtt kikapcsolnád gépedet.

- ✓ Amikor megnyomod az Alt+F4-et vagy a jobb felső sarokban található X-re kattintasz, a program megkérdezi, akarod-e menteni a változtatásokat,

amelyeket az aktuális fájlon eszközöltél. Általában az „Igen" feliratú gombra fogsz kattintani. (Ha már mindent jól összezavartál, kattints a„Nem" gombra, a Windows 98 nem törődik a munkával, melyet végeztél, és kilép gond nélkül.)

✓ Ha teljesen véletlenül sikerült az Alt+F4-et megnyomnod, akkor a feljövő menüből válaszd a „Mégse" gombot, és a program úgy tesz, mintha mi sem történt volna.

✓ Az Alt+F4 trükk nem működik DOS programoknál – még ha saját ablakukban futnak, akkor sem. A DOS programból saját kilépés parancsával kell kilépned. Komplikált, ugye? Ezért tértek át a jobb népek a Windows használatára.

✓ A Windows 3.1 programok ablakának bal felső sarkában egy gomb található, amelynek közepén egy vízszintes vonalat látsz. Ha erre a gombra duplán rákattintasz, kilépsz a programból. Habár ez a vonal eltűnt a Windows 98-ból, a Windows 98 programok többsége ugyanúgy kilép, ha a bal felső sarokra duplán kattintasz. Emellett általában sokkal egyszerűbb a jobb felső sarokban található X-re egyszer kattintani. Bármelyiket teszed, a programból ki fogsz lépni.

Mentés parancs

Mentés azt jelenti, hogy a munkát, amelyet végeztél a számítógépeden, eltárolod a lemezen biztonságosan. Kivéve, ha szándékosan mented az adataidat, a számítógép azt hiszi, hogy csak nyomogattad a számítógépet órákon keresztül. Meg kell mondanod a gépnek, hogy mentse az adatokat ahhoz, hogy biztonságosan megmaradjanak a jövőnek.

Köszönhetően a Microsoft ostorcsattogtatós erőfeszítéseinek, minden Windows 98 program ugyanazt a Mentés (Save) parancsot tartalmazza, függetlenül attól, hogy melyik cég készítette ezt a programot. Nyomd le egyszerre az Alt és az F billentyűket, majd ezeket elengedve nyomd meg az S billentyűt bármely Windows 98 programban, és a számítógép menti a munkádat. Ha valamit első alkalommal mentesz, a Windows 98 megkérdezi, milyen fájlnevet választasz, és megengedi, hogy kikeresd azt a mappát (könyvtárt), amelybe menteni akarod munkádat. Erről a folyamatról a 4. fejezetben írok majd a „Mentsd munkádat" szakaszban.

✓ Kimentheted adataidat lemezre, merevlemezre; vannak olyanok, akik Zip meghajtóra, vagy írható CD-re mentik fájljaikat. (Lapozz a 2. fejezethez, ha többet szeretnél megtudni a meghajtókról.)

✓ Ha inkább egered segítségével szeretnél kilépni, válaszd ki a Fájl (File) szót a program ablak tetején található szavak listájából. Miután egy menü megjelenik, válaszd a Mentés (Save) szót. Néhány programban kis floppylemez jelzi a mentés parancsot; ha erre kattintasz, máris mented az adataidat.

- ✓ Válassz olyan fájlnevet, amiből kiderül, mi is az a fájl, amelyet mentettél. A Windows 98 ehhez már 255 karakternyi lehetőséget biztosít. Egy olyan elnevezés, mint „Júniusi Részletes Termelési Beszámoló" sokkal könnyebben lokalizálható és értelmezhető, mint például a „jún besz".

- ✓ Néhány program, mint például a Microsoft Word vagy a Lotus WordPro rendelkezik automatikus mentési szolgáltatással, amely segítségével adott időközönként menti munkádat.

Mentés másként parancs

Hűha! Mentés másként? Vajon hogyan? A Mentés másként (Save As) parancs csak arra ad lehetőséget, hogy más fájlnévvel és máshová mentsd aktuális munkádat.

Tételezzük fel, hogy megnyitod a Véletlen Események fájlt a Mindenféle Cuccok mappában és megváltoztatsz benne néhány mondatot. Menteni akarod a változtatásokat, de az eredetit sem akarod elveszteni. Ekkor kiválasztod a Mentés másként opciót és beírod az új nevet: Újabb Véletlen Események.

- ✓ A Mentés másként parancs pont úgy működik, mint a Mentés parancs, ha először mentesz valamit: kiválaszthatsz egy új fájlnevet és alkönyvtárt a munkádnak.

Rövidebb utak

Biztosan ismered a viccet, amikor megkérdezik a bácsikát: Mondja, bácsi, hány kilométerre van légvonalban a falu? Öt kilométer – mondja az öreg –, de én tudok egy rövidebb utat a kiserdőn keresztül.

Ugyanez történik a Windows 98 esetében. Ahelyett, hogy sok menün verekednénk keresztül magunkat, létrehozhatunk rövidebb utakat és ezeket hozzárendelhetjük egy ikonhoz. A Windows 98 egyből erre a helyre visz majd.

Létrehozhatsz ilyen hivatkozásokat a szövegszerkesztődhöz, és kint hagyhatod ikonját az Asztalon. Ezután ha erre duplán kattintasz, a Windows 98 automatikusan végignézegeti a programokat és alkönyvtárakat, előkapja a szövegszerkesztőt és elindítja azt.

A *parancsikon* egyszerűen egy megnyomható gomb, amely betölt egy fájlt vagy egy programot. Emellett létrehozhatsz ilyen ikonokat a nyomtató vagy kedvenc alkönyvtárad elérésére is.

Álljon itt valami fontos dolog a Windows 98-cal kapcsolatban: a parancsikon törlésével nem törlöd le magát a programot. Ezzel csak egy megnyomható gombot

törölsz, amely gyorsan elindítja a programot. Ezután is elérheted majd a programot a Start gombon keresztül vagy a Windows Intéző segítségével.

- ✓ Az Internet-őrült Windows 98 még azt is megengedi, hogy ilyen parancsikonokat hozz létre kedvenc Internet-helyeidhez, így könnyen elérhetővé válnak az Asztalról.

- ✓ A mindig segítőkész Start gomb automatikusan eltárolja a 15 utoljára megnyitott dokumentumot. Kattints a Startra, aztán a Dokumentumok szóra és máris felfedezed a 15 utoljára megnyitott dokumentumot.

- ✓ Sajnos a Start csak a 15 legutóbb megnyitott dokumentum adataira emlékszik. Ha a 16.-ra vagy kíváncsi, nem találod meg itt. Emellett nem minden program árulja el a Start gombnak a legutóbb megnyitott fájlok neveit, ebben az esetben a nevek nem tűnnek fel a listában (ez nem a te hibád, ha ettől jobban érzed magad).

- ✓ Egy ilyen parancsikon a Windows 98-ban ugyanaz, mint az ikonok a Windows 3.1 Programkezelőben: megnyomva a gombot elindul a program. Ha letörlöd az ikont, nem törlöd le a programot: csak azt a gombot törölted le, amely elindította.

Temp fájlok

Mint a gyerekek, akik nem rakják el a nutellás üveget, a Windows 98 is jó néhány dolgot elhagy útközben. Ezeket *temp* (átmeneti vagy ideiglenes) fájloknak nevezzük – ezek rejtett fájlok, ahol a Windows 98 olyan adatokat tárol, melyekre futás közben van szüksége. A Windows 98 általában automatikusan törli ezeket a fájlokat kilépéskor. Néha azonban előfordul, hogy elfelejti, így azok foglalják a helyet a merevlemezen.

- ✓ A temp fájlok általában (de nem mindig) a TMP betűkkel végződnek. Általános temp fájlok nevei valahogy így néznek ki: ~DOC0D37.TMP, ~WRI3F0E.TMP, a kivételek pedig ~$DIBLCA.ASD vagy hasonló kinézetű fájlnevek, melyek a hullámjellel (~) kezdődnek.

- ✓ Ha durva módon lépsz ki a Windowsból – kikapcsolva a számítógépet –, a Windows 98 nem tudja letörölni temp fájljait. Ha rendszeresen megteszed ezt, nemsokára több száz TMP fájl fog terpeszkedni a merevlemezen. Mindig légy biztos abban, hogy a jól megszokott módszerrel lépsz ki a Windows 98-ból: kattints a Start gombra és válaszd a legalsó parancsot (Leállítás).

Az ablakok

A DOS ablakok teljesen megtöltik képernyődet: egy időben csak egy program fér a képernyőre. A Windows 98 azonban megengedi, hogy egy időben több programot futtass azáltal, hogy mindet egy *ablakba* helyezed. Az ablak csak egy kis dobozka.

Odébb is mozgathatod ezeket a dobozokat. Nagyíthatod vagy kicsinyítheted őket. Azt is elintézheted, hogy betöltsék a teljes képernyőt. Egészen kis ikonokká változtathatod őket, amelyek a képernyő aljára kerülnek. Órákon át játszadozhatsz ablakokkal. Új, frusztrált Windows 98 felhasználók is általában ezt teszik.

- ✓ Annyi ablakot helyezhetsz el a képernyődön, amennyit csak akarsz, egy időben nézegetve mindet, vagy egyesével felfedezve őket. Ez a tevékenység mindnyájunkat a kukkolásra emlékezteti.

- ✓ Ha egy elveszett ablakot keresel, lapozz a megfelelő utasításokért a 7. fejezethez.

- ✓ Amikor egy DOS program *ablakban* fut a Windows 98 alatt, nem tölti majd be az egész képernyőt (kivéve, ha megnyomod azt a gombot, amitől ezt teszi.) A Windows 98 kicsit összenyomja a DOS ablakot, így a többi ablakot is láthatod.

A Világháló

A Világháló, avagy Háló egy fantasztikus hely arra, hogy képeket, hangokat és más információkat küldjünk és kapjunk az Internet-hálózaton keresztül. (Nézd meg az „Az Internet" szakaszt a fejezet korábbi részében, vagy a 14. fejezetet, ha *tényleg* érdekel.)

II. rész

Végre tesz is valamit a Windows 98!

„A TELEFONTÁRSASÁG A GYÁRTÓT OKOLJA, AKI SZERINT EZ A SZOFTVERCÉG HIBÁJA, A CÉG MEG AZ EGÉSZET A HOLDRA HÁRÍTJA, AMIÉRT AZ ÉPPEN A VÉNUSZ HÁZÁBAN TARTÓZKODIK, A SKORPIÓ PEDIG ÁTSÉTÁLT A SZOMSZÉDOS MÉRLEGBE."

Ebben a részben...

A Windows 98 mókásabb, mint a matricaként felragasztható áltetoválások. A legmulatságosabb, mikor megmutatod barátaidnak a beépített képernyővédőket, például azt, amelyik fénysebességgel haladó űrhajóba ültet. A rakéta sebességét még be is állíthatod a Vezérlőpult segítségével.

Sajnos néhány menő barátod vissza fog rángatni a Földre: „Nézzük, képes-e ez a Windows 98 valami hasznosat is csinálni, mint például családi költségvetést, vagy a gyereket ránevelni, hogy piszkos tányérját tegye a mosogatóba."

Nyomtasd ki ezt a praktikus részt, és kápráztasd el vele ezeket a jó barátokat.

4. fejezet

A Windows 98 elindítása

Ebben a fejezetben...

- Felpörgeted a Windows 98-at
- Elindítod a programot
- Megtalálod a titkos legördülő menüket
- Betöltesz egy fájlt
- Két programot is képernyőre teszel
- Használod a billentyűzetet
- Kinyomtatod a munkáidat
- Elmented, amivel dolgoztál
- Kilépsz a Windows 98-ból

Kapaszkodj a kalapodba! Közben próbálj gépelni valamit. Nem, hagyd csak, szálljon a kalap, amerre akar, mert most egy igen hasznos fejezet következik, amely néhány meggyőző effektust mutat be. Először is el kell intézni, hogy a Windows 98 a képernyőre kerüljön, készen arra, hogy betöltsön egy programot.

Ezt követően, egy egérkattintásra elindítod a második programot ugyanabban az időben futtatva, mint az elsőt. Emellett megtanulsz olyan trükköket, amelyek segítségével az egér helyett a billentyűzetet használhatod.

Végül felfedezheted, hogyan működik a nyomtatás, így papíron is megmutathatod barátaidnak a munkádat.

Ja, és arra is rámutatok majd, hogyan mentheted el a munkádat azért, hogy másnap is megtaláld. Szóval melegíts be, és légy készen az akcióra.

Figyelj oda, mert legalább kismilliófféleképpen állíthatod be a Windows 98-at. Mivel néhány beállítás ezek közül itt is érdektelen, nyugodtan kihagyhatod azokat, amelyek nem jók a te számítógépedhez. (Szerencsére sokan akkor a legboldogabbak, ha nem is törődnek a számítógépükkel.)

Felpörgetjük a Windows 98-at

Amennyiben a Windows 98 már feltelepített állapotban található a PC-den (több új géppel megtörténik ez manapság), akkor a Windows 98 automatikusan a képernyőre ugrik a számítógép elindításakor. Ha nem, akkor valamilyen

gonosz szellem meghagyta neked a DOS parancssort. Próbáld kinyitni a ketrec ajtaját manuálisan a következő parancs begépelésével:

```
C:\>EXIT
```

Ez az, begépeled, hogy EXIT (kisbetűkkel is működik), és ezt a tevékenységet az Enter megnyomásával fejezed be.

Ha a Windows 98 már telepítve van a gépre (ennek a feladatnak a leírása a B függelékben található) felugrik a képernyőre, és a Start gomb készen áll az akcióra. A Windows 98 olyan, mint egy lift, amely a képernyődön mozog, a Start gomb pedig az a panel, amelyen a lift gombjai találhatóak. A Start gomb megnyomására megmondod a Windows 98-nak, hogy merre menjen és mit csináljon.

- ✓ Amikor elindítod a Windows 98-at, klassz szintetizátorhangokat hallhatsz a gép hangkártyájából. Ha nincs hangkártyád, akkor nem hallasz semmit, csak a merevlemez surrogását, amint azt zenéli: vegyél már egy hangkártyát! (A hangkártyák ára 4 ezer forinttól akár 60-70 ezerig is terjedhet.)

- ✓ Nem hallasz klassz szintetizátoros köszöntőt, amikor a Windows 98 elindul? Ha a hangszóróid be vannak kapcsolva, valószínűleg a Windows 98 hangopciói vannak kikapcsolva. A hang aktiválásához válaszd a Hangok ikont a Vezérlőpultról, és válassz ki egy új hangsémát, ami nem túl bonyolult folyamat; leírása a 9. fejezetben található.

Azt akarja, hogy beírjak egy jelszót!

A számítógéped egy hálózat – jó néhány egymással összekötött számítógép – egyik eleme lehet. A hálózat segítségével a saját helyeden ülhetsz, miközben barátod is a saját helyén ül, és úgy tudtok fájlokat cserélni egymással, hogy fel sem kell állnotok a gépetektől.

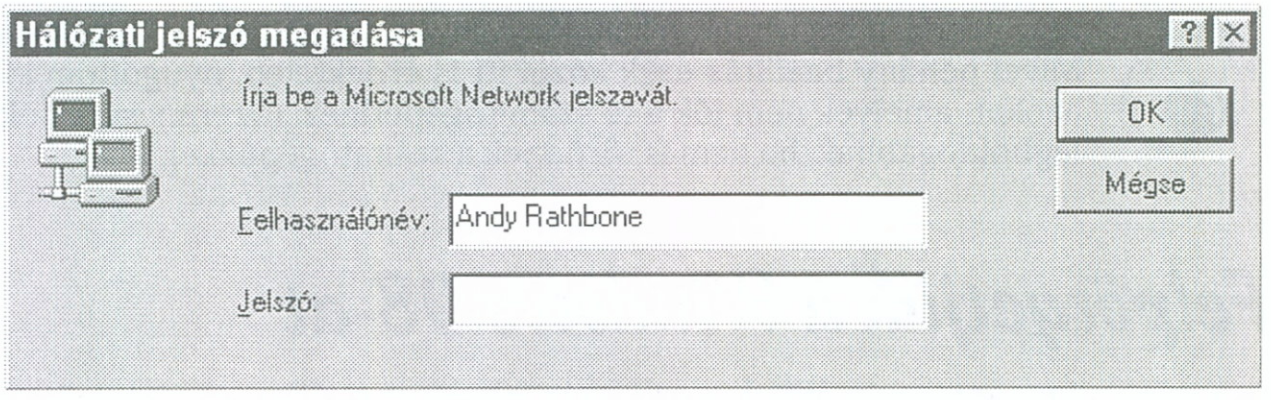

4.1. ábra. Írd be a neved a felső mezőbe, nyomd meg a Tab-ot, írd be a jelszavad az alsó mezőbe és kattints az OK gombra a számítógépbe lépéshez

A Windows 98 első futtatása

Most telepítetted a Windows 98-at, vagy először kapcsolod be az újonnan vett számítógépet? Akkor néhány extra Windows 98 látványosságban lesz részed.

Először is egy jópofa keretet látsz a képernyőn azt demonstrálandó, hogy a Windows 98 klassz színeket és zajokat tud létrehozni.

Ezután ebben az ablakban a Windows 98 három gombbal kedveskedik neked:

Regisztrálás most: Kattints ide a Windows 98 regisztrálásához. Ez felébreszti a regisztrációs varázslót, amely egy kicsit komplikált lehet. Alapvetően azt mondja el a Microsoftnak, hogy te egy új Windows 98 felhasználó vagy, így törődniük kell veled ezután. Emellett telepíti azt a speciális programot, amely felhívja a Microsoft honlapját, ahonnan automatikusan letölti a frissítéseket. A Windows Update terület használatával a számítógépeden mindig a legfrissebb Windows 98 verzió fog futni.

Hogyan is lehet ez a dolog komplikált? Amellett, hogy a regisztrációs varázsló mindvégig fogja a kezed, úgy kell beállítanod a számítógéped, hogy együttműködjön az Internettel, ami néhány kemény problémához vezethet.

Fedezze fel a Windows 98-at: Ide mindenféleképpen érdemes kattintani, hiszen a Windows 98 itt árulja el legújabb tulajdonságait, gyorstalpaló tanfolyamot kínál kezdőknek, és számítástechnikai ismereteket oktat újoncoknak. (Későbbi használatra várva az „Üdvözli a Windows" türelmesen várakozik a Rendszereszközök között, amely a Start gomb Programok területének Kellékek részén található. Ha ez így nem működik, próbáld futtatni a Windows 98 CD-ről, vagy olvasd el a 9. fejezet erre vonatkozó szakaszát, a hiányzó Windows programokról.)

Tartsa karban számítógépét: Szeretnéd, ha egy automatikus rendszer felügyelné és karbantartaná számítógépedet? Kattints ide, hogy megmondd a Windowsnak, mikor futtassa ezeket a programokat. (Az én számítógépemen ezek hajnali 3-kor indulnak el.) A karbantartó program megmutatja a munka időpontját készen arra, hogy letörölje a digitális olajat. Erről több információt a 12. fejezetben találsz majd.

De miként lesz lehetséges, hogy senki se használhassa a számítógépedet arra, hogy megnézegesse barátaid fájljait? Hogyan állíthatod be a gépedet úgy, hogy senki más ne tudjon hozzányúlni az adataidhoz? Ha többen használják ugyanazt a gépet, hogyan lehetséges, hogy mindnyájuknak saját beállításai legyenek?

Egy jelszó beírása megoldja ezen problémák egy részét. Miután a Windows 98 felébred és rájön, hogy a hálózat része, gondosan megmutatja a 4.1. ábrán látható ablakot.

Ha beírod a neved a Felhasználó mezőbe és létrehozol egy jelszót azzal, hogy a Jelszó mezőbe gépelsz, lehetővé teszed a számítógépednek, hogy felismerjen: beléptél.

- ✓ A hálózati biztonság szintjétől függően, a jelszó különböző dolgokra tesz képessé téged. Néha a jelszó használata csak a saját számítógéped használatát engedélyezi. Máskor képes vagy megosztani fájljaidat és adataidat a hálózat többi tagjával is.

- ✓ Azért, mert a hálózatokat nehéz beállítani és karbantartani, az irodák többségének főfoglalkozású hálózati adminisztrátora van (magyar neve: rend-

szergazda), aki működőképes állapotba próbálja hozni a dolgokat. (Ő az, akit azonnal hívni kell, ha valami nem stimmel.)

- ✓ Ha nem dolgozol hálózaton, ahol a biztonság nagyon fontos, akkor a 4.1. ábrán látható ablakba ne írjál jelszót. Ha üresen hagyod a mezőt és az OK gombra kattintasz, akkor a Windows 98 hagyja, hogy csak a nevedet írd be a belépéshez. Így nem kell megjegyezned semmit, és ezért azt el sem felejtheted.

- ✓ Elfelejtetted volna a jelszavadat? Kattints a Mégse gombra (4.1. ábra). Kivéve, ha nagyon szigorú hálózatra kapcsolódsz, a Windows 98 beenged így is. Mivel azonban nem ismert fel, nem fogod látni kedvenc tapétádat, Asztalodat és egyéb Windows 98 nyalánkságokat.

- ✓ Jelszavad legyen rövid és frappáns: a kedvenc zöldséged neve, például, vagy a fogselymed gyártója. (Látogasd meg a rendszergazdát, ha a Windows 98 nem fogadja el a jelszavadat.)

- ✓ A jelszavaknak nem mindegy, hogy kisbetűvel, vagy nagybetűvel írod azokat. A **kaviar** szó emiatt nem ugyanaz, mint a **Kaviar**. A számítógép észreveszi a nagy K betűt és úgy gondolja, hogy ez két különböző szó.

Azt akarja, hogy vagy csak kattintsak, vagy duplán kattintsak!

Történelmi kérdés megvitatásához értünk ebben a pillanatban. A programozók megkérdezik tőled: kattintani vagy duplán kattintani szeretnél-e az egérrel ahhoz, hogy a dolgok mozgásba lendüljenek.

Éveken át a Windows-tulajdonosoknak duplán kellett kattintaniuk ahhoz, hogy valami történjen, a Macintosh-tulajdonosoknak pedig egyszer. Az Internet rajongói mindkét módszert alkalmazták. Ahhoz, hogy mindenki jól érezze magát, a Microsoft megoldotta, hogy Windows 98 felhasználói meghatározhassák, hogyan működjön egerük.

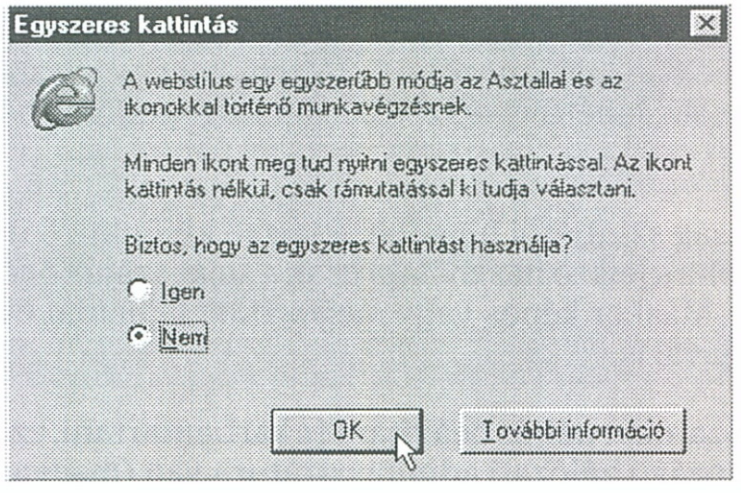

4-2. ábra. A Windows 98 hagyja, hogy válassz a kattintás és a dupla kattintás között

Például amikor az új webstílus beállítást választod, hogy a Windows 98 úgy nézzen ki, mintha egy weblap lenne (erről a 25. fejezet Active Desktop szakaszában beszélek majd), a Windows 98 egy kattintható etikett kérdést intéz hozzád, ahogy ez a 4.2. ábrán látható.

Alapvetően azt kérdezi, hogy kattintani, vagy duplán kattintani akarsz-e ikonjaidon életre keltésükhöz.

Ez azért következhet be, mert a Windows 98 utánozza az internetes hálózat szoftverét. Az Interneten pedig egy kattintásra történnek a dolgok – mint amikor a liftet irányítod. Tehát ha tetszik az Internet használata, és szeretnéd, hogy Asztalod is ilyen legyen, akkor válaszd az egyszeri kattintás beállítást.

Azonban lehet, hogy nem vagy nagy Internet-felhasználó – esetleg azt sem tudod, mi az -, akkor válaszd a Nem lehetőséget és megmarad a Windows hagyományos dupla kattintásos módszere, melyet szentimentálisan Klasszikus stílusnak hívunk.

Ezt se felejtsd el: a kattintás/dupla kattintás csak a Windows 98 Asztalon található ikonokra és mappákra vonatkozik. Még ha az egyszeri kattintást választod, akkor is elő fog fordulni, hogy duplán kell majd kattintanod egyes programokra.

- ✓ Mivel a Windows 98 milliófféleképpen hagyja beállítani magát, különböző felhasználóknál különbözőképpen viselkedhet. Az 5. fejezet megmutatja, hogyan kell bűvészkedni a mappabeállításokkal, amíg valami kényelmes ki nem jön.

- ✓ Ha *valóban* bűvészkedni akarsz az Asztal internetes beállításával, azonnal csattogj a 25. fejezethez, és olvasgass valamiről, amit Active Desktopnak hívnak.

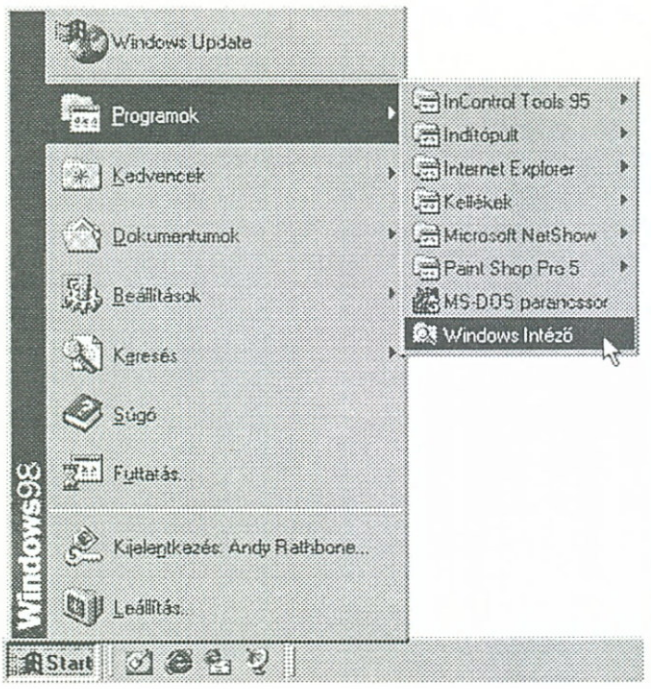

4.3. ábra. A Windows 98 Start gombja menük tucatjait rejti, amelyekkel programokat lehet elindítani

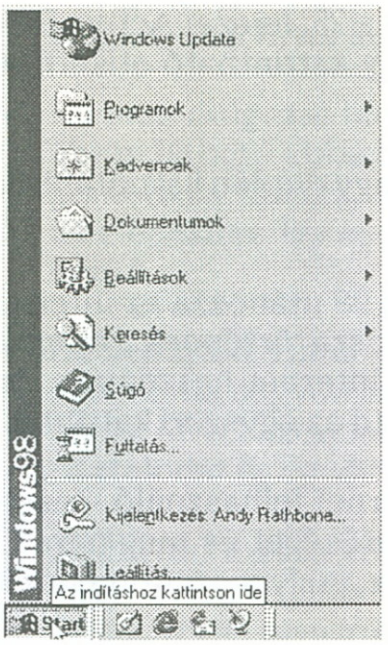

4.4. ábra. Ahhoz, hogy elindíts egy programot a Windows 98 alatt, kattints a Start gombra...

Indítsd el kedvenc programodat a Start gomb segítségével

Amikor a Windows 98 először veszi át a hatalmat a számítógéped felett, a képernyődet Asztallá változtatja. Az igazság szerint az Asztal csak egy jópofa neve egy nagy adag gombnak, melyek alatt feliratok vannak. Kattints egy gombra, és a program felugrik a képernyőre, saját kis ablakában. Kattints a képernyő bal alsó sarkában található Start gombra, és még több gombod lesz majd, amelyek közül választhatsz, ahogy ez a 4.3. ábrán is látható.

Mivel a gombokon kis képek vannak, *ikonoknak* hívjuk ezeket. (Nincs közük a bizánci császárok által annyira kedvelt ikonokhoz.)

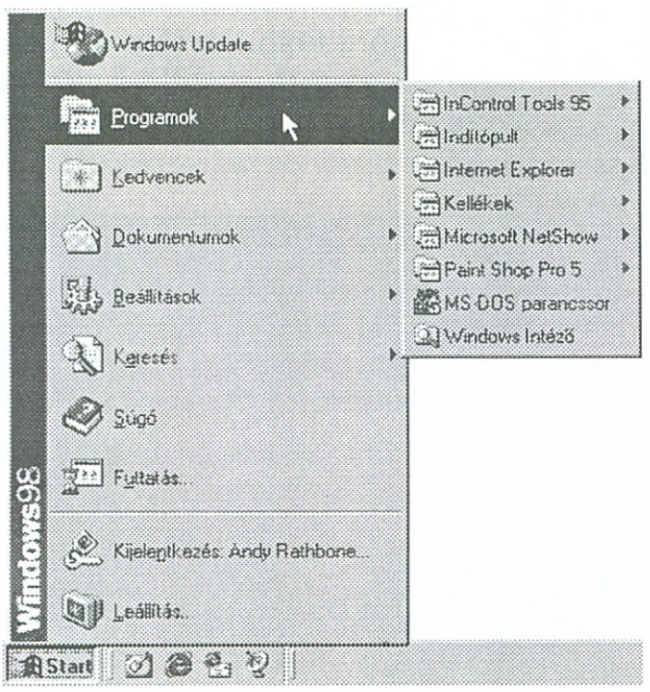

4.5. ábra. ...majd mutass a Programokra, és kövesd a menüt, ahogy nő

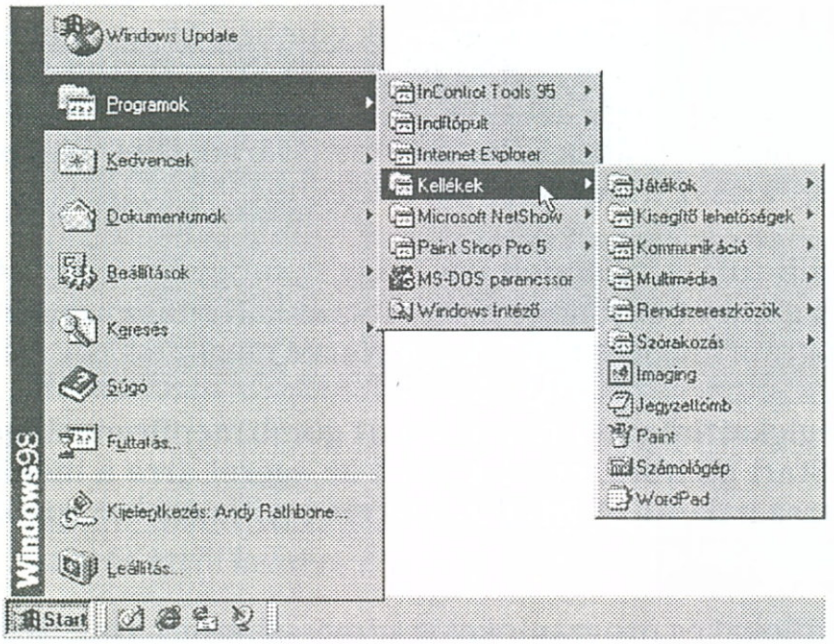

4.6. ábra Mutass a betölteni kívánt program típusára...

Az ikonok kulcsot nyújtanak a programokhoz, melyeket képviselnek. Például egy lepecsételt boríték ikon jelöli a Microsoft Outlook Express-t, a programot, melynek segítségével elektronikus leveleket lehet küldeni és kapni.

Látod azt a sötét csíkot, amely a Windows Intéző ikon címén látható a 4.3. ábrán? Ez a csík azt jelenti, hogy ez az ikon éppen *ki van emelve*; arra vár, hogy használni kezdd. Ha megnyomod az Entert, amíg a Windows Intéző kijelölt állapotban van, az Intéző futni kezd. (Most még ne nyomd meg az Entert, mert az Intéző elég unalmas ahhoz, hogy most játszadozz vele.)

Keresd meg azt a kis nyilat, amely egymagában szomorkodik a képernyőn. Mozgasd az egeret addig, amíg a nyíl a Start feliratú gomb fölé nem ér.

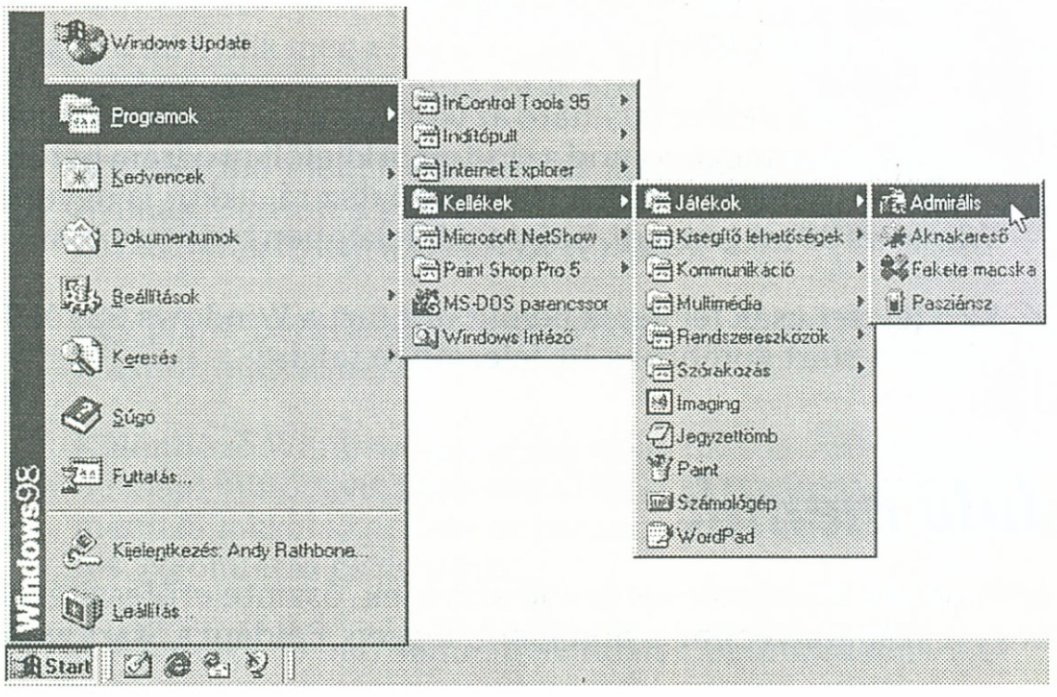

4.7. ábra. ...majd kattints a program nevére a betöltéshez

Kattints az egereddel, és a Start menü kiugrik a képernyőre, ahogy az a 4.4. ábrán látszik. Ezután kattints a Programok gombra, és egy újabb, gombokkal teli menü jelenik meg. Ezt a 4.5. ábrával illusztrálom. Kattints a Kellékekre, s újabb menüt láthatsz, ahogy azt a 4.6. ábra mutatja. Kattints a Játékok sorra az utolsó menühöz (4.7. ábra.). ha még nem fáradtál el nagyon, kattints a Pasziánszra, egy klassz windowsos kártyázáshoz.

- ✓ A Start gomb tulajdonképpen egy nagy gombgyűjtemény. Amikor megnyomsz egy gombot úgy, hogy rámutatsz és kattintasz az egérrel, az ehhez rendelt program megjelenik a képernyőn és meglátod egy kis ablakban.

- ✓ Nem kell végigkattintanod az utat a Start gomb menürengetegén keresztül. Kattints a Start gombra, és csak húzd az egeret arra a menüre, amelyen tovább akarsz haladni. A Windows 98 megnyitja ezeket anélkül, hogy kattintanod kellett volna.

- ✓ Az ikonok fájlokat és programokat is képviselhetnek. Ha a Dokumentumok ikonra kattintasz általában olyan gombokat találsz itt, amelyek a 15 legutóbb megnyitott fájl adatait tartalmazzák.

- ✓ A Microsoft gyárilag felkészítette a Start gombot arra, hogy megtaláld a legnépszerűbb programokat, amint a Windows 98 feltelepítette magát a számítógépedre – olyanokat, mint a Microsoft Word, az Excel vagy a WordPerfect. Ha ehhez még hozzá szeretnél adni további ikonokat, olvasd el a 10. fejezetet a Start gomb beállításairól.

- ✓ Ha még mindig izgat ez a *dupla kattintás* dolog, lapozz az 5. fejezet végéhez; nem vagy egyedül.

- ✓ Lenézed az egeret? Nincs egérre szükséged a Start gombhoz. Tartsd lenyomva a Ctrl-t és ekkor nyomd meg az Esc billentyűt. Ekkor megjelenik a Start menü. Ebben a kurzorbillentyűkkel tudsz majd navigálni. Kiemelt a program címe, melyet futtatni akarsz? Akkor nyomd csak meg az Entert, és a program futni kezd.

- ✓ Ha nagy fekete keret található az ikon neve körül, akkor *kiemelt* állapotban van. Ha ekkor megnyomod az Entert, a kijelölt program betöltődik saját kis ablakába. Emellett duplán is kattinthatsz rá, akkor is ugyanez történik. A Windows 98 megengedi, hogy sokféleképpen tedd ugyanazt.

- ✓ Ez a fejezet csak felületes bemutatót tart a Windows 98-ról. Részletesebb leírást a Start gombról a 10. fejezetben találsz.

Legördülő menük

A Windows 98, köszönhetően jó szívének, őszinte erőfeszítéseket tesz arra, hogy a számítástechnika könnyebb legyen. Például a Start gomb egy csomó

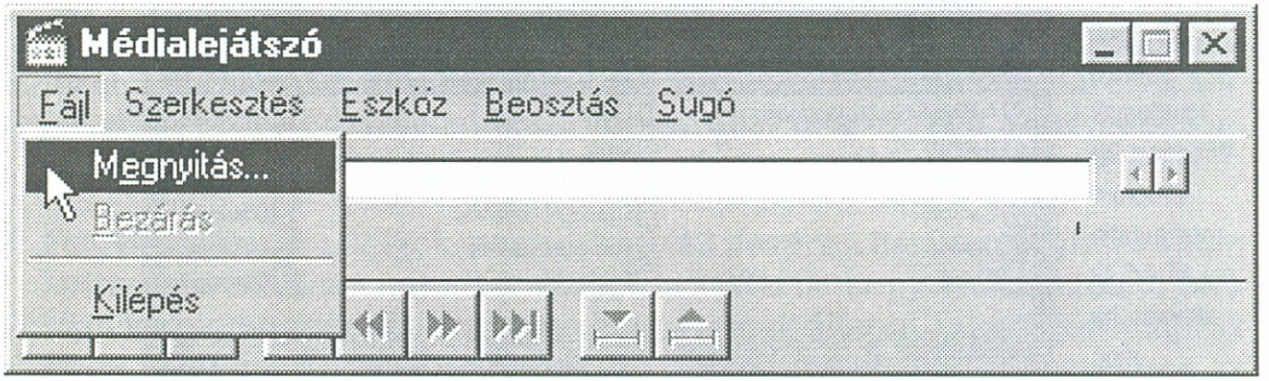

4.8. ábra. Kattints egy szóra az ablak tetején, hogy megtaláld a titkos legördülő menüket

parancsot dob a képernyőre. Csak kiválasztod azt az egyet, melyre szükséged van, és ettől kezdve a Windows 98 dolga a további előrehaladás.

Ha a Windows 98 minden lehetőségét egy képernyőn jelenítené meg, akkor az zsúfoltabb lenne, mint egy igazi kínai étterem 21 oldalas étlapja. Ahhoz, hogy ne kelljen mindent egy időben kiírni, a Windows 98 néhány menüt elrejt, speciális helyeken, a képernyőn. Amikor az egérrel megfelelő helyre kattintasz, több parancs is a zonnal a segítségedre siet.

Például, töltsd be a Windows multimédia-lejátszó programját, a Médialejátszót a Start gombra kattintva. Amikor a Start menü előugrik, válaszd ki a Programokat, kattints a Kellékekre, majd a Szórakozásra. Amint felfedezted a Médialejátszót az utolsó menüben, kattints rá, hogy megjelenjen a képernyőn.

Látod a szavak azon sorát, amely a Fájl szóval kezdődik és a Médialejátszó ablakának felső szélénél található? Majdnem mindegyik Windows 98 programban megtalálod a szavaknak ezt a sorát. Vidd az egeredet a Fájl fölé és kattints.

Egy menü nyílik meg a Fájl szó alatt. Az ilyen menüt *legördülő menünek* hívjuk, és valahogy úgy néz ki, mint a 4.8. ábrán.

- ✓ A legördülő menük minden, az ablak tetején található kulcsszóból megnyílnak. Kattints a szóra az egérrel, és a menü legördül, ahogy a cipődobozok szoktak leesni a szekrény tetejéről.

- ✓ Egy menü bezárásához menj vissza, és kattints újra, de kattints valahol máshol, mint a menü.

- ✓ Különböző Windows programokban más szavak lehetnek a menüsorban, de majd mindegyik ilyen sor a Fájl (File) szóval kezdődik. A Fájl legördülő menü fájlokkal kapcsolatos parancsokat tartalmaz, mint Megnyitás, Mentés, Nyomtatás és ilyesmik.

- ✓ A Windows 98-ban mindenfelé találsz legördülő menüket.

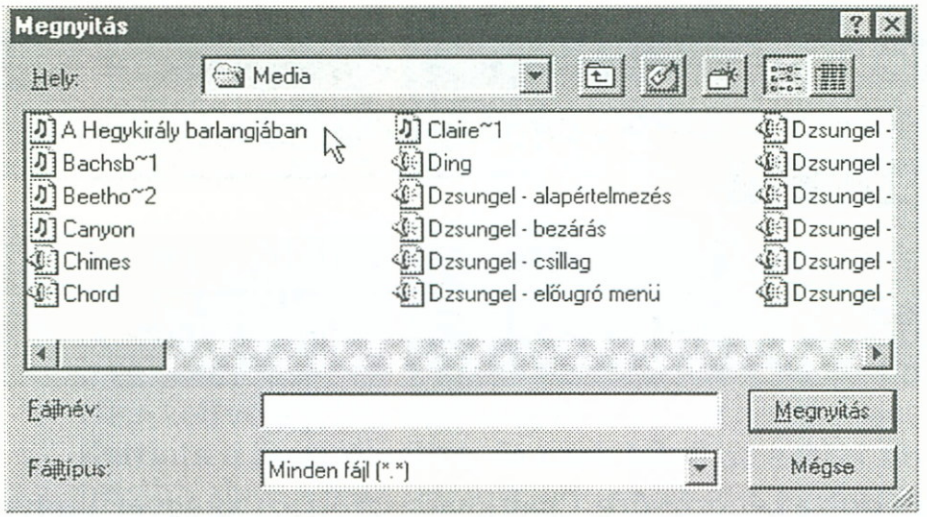

4.9. ábra. Majd mindegyik Windows 98 program megmutatja neked ezt az ablakot, ha meg szeretnél nyitni valamit

Fájl betöltése

Először hadd mondjam el a rossz híreket: egy fájl betöltése a Windows 98 programba bizony néha elég komplikált lehet. Másodszor: a fájl *betöltése* ugyanazt jelenti, mint a fájl *megnyitása*.

Miután ezeket elárultam, jöjjenek a jó hírek: minden Windows 98 program ugyanúgy tölti be a fájlokat. Tehát miután ezt egy programnál megtanultad, tudni fogod az összesnél!

Ez a lényeg: egy Windows 98 program fájljának megnyitásához nézd meg a program *menüsorát*, amelyben fontosnak látszó szavak szerepelnek az ablak tetején. Miután egy *fájl* érdekel, használd a Fájl (File) szót.

Egy kedves legördülő menü jelenik meg a Fájl szó alól. Ez a menü is fontosnak kinéző szavak listáját tartalmazza. Mivel megnyitni szeretnél egy fájlt, válaszd a Megnyitás (Open) szót és kattints újra.

Egy újabb ablak jelenik meg a képernyőn, amelyet a 4.9. ábrán látsz, és te is láthatod, hogy ezt az ablakot is Megnyitásnak hívják. Ezt még sokszor fogod látni a Windows 98-ban.

Látod a fájlnevek listáját? Mutass rá egyikükre az egérrel, kattints az egérgombbal, és ez a név azonnal bekerül a Fájlnév mezőbe.

Kattints a Megnyitás gombra és a Médialejátszó betölti a fájlt és megmutatja a képernyőn. Ha nincs egered, addig nyomogasd a Tab billentyűt, amíg egy kis téglalap meg nem jelenik valamelyik fájlnév körül. Ekkor a kurzorbillentyűk segítségével menj arra a fájlra, amelyet meg szeretnél nyitni és nyomd meg az Entert.

Meg is vagy! Betöltöttél egy fájlt egy programba! Ezek azok a kőbe vésett lépések, amelyeket minden Windows programban követned kell majd, attól függetlenül, hogy a Microsoft vagy más cég készítette-e az adott szoftvert. Mindegyik ugyanúgy működik ebben a tekintetben.

- ✓ Néha nem találod meg elsőre azt a fájlt, amelyre szükséged van. Egyszerűen nincs benne a listában. Ekkor egy kis kutatómunkára lesz szükséged. Ez ugyanaz, mint amikor az emberek más fiókban tartják pólóikat és alsóneműjüket, a számítógépek is más helyeken, úgynevezett mappákban tárolják fájljaikat. Ha problémád támad azzal, hogyan találj meg egy fájlt, amelyet be szeretnél tölteni, lapozz a 11. fejezethez, amely a mappákkal foglalkozik.

- ✓ Felgyorsíthatod a dolgokat azzal, ha a fájl nevére a listában egyből duplán kattintasz; ezzel azt mondod a Windows 98-nak, hogy azonnal töltse be a fájlt. Vagy egyszer rákattinthatsz, hogy kiemelt állapotba kerüljön, majd az Enter megnyomásával betöltheted. A Windows 98-ban hemzsegnek az ilyen megoldások. (Mindenki szája íze szerint próbálhatja.)

- ✓ Ha úgy állítottad be a Windows 98-at, hogy egyszeri kattintásra működjön (ezzel az Asztalod úgy működik, mintha Internet Explorer lenne), akkor ha egyszer kattintasz a fájlra, az betöltődik azzal a programmal együtt, amely létrehozta.

- ✓ Bármikor, ha betöltesz egy fájlt és megváltoztatod azt, netán a Szóköz véletlen lenyomásával, a Windows 98 feltételezi, hogy tudatosan változtattad meg a fájlt. Ha ilyenkor egy másik fájlt szeretnél a programba betölteni, a Windows 98 gondosan megkérdezi, akarod-e menteni a változtatásokat, melyeket eszközöltél. Kattints a Nem gombra, hogyha nem akarod a véletlen változtatást menteni.

- ✓ A Megnyitás ablakban jó néhány más lehetőséged is van. Meg tudsz nyitni például olyan fájlokat, amelyek más mappákban vagy más meghajtókon vannak. Egy ügyes szűrő segítségével kiválaszthatsz olyan fájlokat, amelyeket bizonyos programok hoztak létre, kiszűrve azokat, amelyekre nem lesz szükséged. Az 5. fejezet elmagyarázza mindezt a Megnyitás ablak dolgot. *Tipp:* Nem tudod, az ablak tetején található kis ikonok mit csinálnak? Vidd föléjük az egérkurzort, hagyd fölöttük egy darabig és egy kis ablakban máris olvashatod, melyik ikon mire való.

- ✓ Akkor ismét jöjjön néhány rossz hír: csak a Windows 98 és a Windows 95 program tud hosszú fájlneveket kezelni. Ha Windows 3.1 programokat használsz Windows 98 alatt, kénytelen vagy a régi Megnyitás és Mentés ablakokat használni, és a hosszú fájlnevek nem fognak jól működni ezekben a programokban.

Ha még mindig zavaros a *fájl, mappák, könyvtárak* és *meghajtók* elmélete, lapozz a 11. fejezethez, a Windows Intéző bővebb ismertetéséhez.

Két program egy időben a képernyőn

Miután minden pénzedet a Windows 98, illetve a program futtatásához szükséges nagyon gyors PC beszerzésére költötted, nem leszel boldog, ha csak egy program látható a képernyőn. Meg akarod majd *tölteni* a képernyőt programokkal úgy, hogy mindegyik a saját ablakában fut.

Hogyan helyezhetsz el egy második programot a képernyőn? Amennyiben a Médialejátszót a Start gombon keresztül indítottad el, valószínűleg égsz a vágytól, hogy a Pasziánszt is elindítsad. Kattints a Start gombra, mozogj a menükön keresztül, ahogy ezt az „Indítsd el kedvenc programodat a Start gomb segítségével" szakaszban már korábban leírtam ebben a fejezetben.

- ✓ Ez a szakasz direkt rövid. Amikor Windows 98 alatt dolgozol, majdnem mindig két-három program lesz a képernyőn egy időben. Ebben semmi speciális sincs, így nem is kell túllihegni a dolgot.

- ✓ A speciális rész akkor jön el, amikor információkat mozgatsz a két program között, amelyet a 8. fejezetben magyarázok el. (Az információmozgatás ablakok között úgy ismert, mint „kivágás és beillesztés" a Windows nyelvén.)

- ✓ Ha több ablakot akarsz mozgatni a képernyőn, keresd fel a 6. fejezetet.

- ✓ Ha elindítottad a Pasziánszt, valószínűleg kíváncsi leszel arra, hova tűnt a Médialejátszó ablaka. Ez most elrejtőzött a Pasziánsz ablaka mögé. Ha vissza akarod kapni, ellenőrizd az elveszett ablakok visszaszerzéséről szóló információkat a 7. fejezetben. (Vagy keresd meg a képernyő legalján a Médialejátszó feliratú gombot és kattints rá.)

- ✓ Ha váltani szeretnél az ablakok között, csak kattints rájuk. Amikor egy ablakra kattintasz, automatikusan ez lesz az aktív ablak – az az ablak, ahol épp történnek az események. A 6. fejezetben többet olvashatsz az ablakok közötti váltásról.

- ✓ Sehol sem találod a Pasziánszt? Sajnos a Windows 98 nem telepíti automatikusan ezt a játékot minden számítógépre. Ha korrigálni szeretnéd ezt a hibát, használd a Vezérlőpult Programok hozzáadása ikonját úgy, ahogy a 9. fejezetben is írok erről.

A billentyűzet használata

Szerencsére a Microsoft nem tervez autókat. Minden autónak lenne kormánykereke, joystickje, távirányítója és irányító karja mindazoknak, akik jobban szeretik ezeket. A Windows 98 vagy tucatnyi módszert kínál arra, hogy a legegyszerűbb feladatokat végrehajtsd.

Például nézd meg a programok ablakainak felső sorát, ahol azok a bizonyos fontosnak kinéző szavak találhatóak az alattuk rejtőző legördülő menükkel. Néhány szónak ezek közül az egyik betűje alá van húzva. Ez mit jelent? Ez egy titkos módszer arra, hogy ezeket a menüket meg tudd nyitni az egér használata nélkül. Ez a történet az Alt billentyű használatán múlik, amely a Szóköz billentyű mellett található.

Nyomd meg (és engedd el) az Alt billentyűt és nézd a Médialejátszó *menüsorát* Az első szó, a Fájl automatikus benyomott állapotba kerül. Nem tetted tönkre; csak kiválasztottad, pont ugyanúgy, mintha az egérrel választottad volna ki. A benyomott állapot azt jelzi, hogy kiválasztottad ezt a parancsot.

Most nézd meg, hogy a Fájl F betűje alá van húzva. Nyomd meg az F billentyűt, és a Fájl szó alatt látható legördülő menü máris megjelenik.

Ez a titkos aláhúzott betű trükk! Néha az Alt és az F megnyomása sokkal gyorsabb, mint sok menün keresztül maszatolni az egérrel – főleg akkor, ha úgy gondolod, hogy ennek az egész egér dolognak semmi értelme sincs.

- ✓ Majdnem az összes parancsot képes vagy használni a Windows 98 alatt az Alt segítségével. Nyomd meg az Alt billentyűt, majd az aláhúzott betűt. Ez a parancs azonnal működni kezd.

- ✓ Ha véletlenül nyomtad meg az Alt-ot és csapdába estél Menüföldön, ne izgulj, nyomd meg az Alt-ot megint és minden visszatér a normális kerékvágásba. Ha ez így nem megy, nyomd meg az Esc billentyűt.

- ✓ Ahogy a legördülő menük előtűnnek, az aláhúzott betűk segítségével tovább tudsz haladni. Ha megnyomtad az Alt-ot és az F-et, akkor a fájl menüben találod magad. Ha itt a Megnyitás M betűjét megnyomod, megkapod a Megnyitás párbeszédpanelt a képernyőre.(Találsz olyan programot is, ahol a Megnyitás parancsban az E betű van aláhúzva. Semmi sem lehet tökéletes.)

Amikor felfedezel egy aláhúzott betűs szót egy menüben, nyomd meg az Alt-ot és engedd is el. Ezután már megnyomhatod az aláhúzott betűt.

Munkád kinyomtatása

Néha előfordulhat, hogy gondosan elkészített munkádat meg akarod jeleníteni nyomtatásban, hogy odaadhasd másoknak is. Valamilyen dolog kinyomtatása egy Windows 98 programból (vagy alkalmazásból, vagy szoftverből) három billentyű lenyomásába kerül. Nyomd meg és engedd el az Alt billentyűt, majd nyomd meg az F és utána az N billentyűt. Amit látsz a képernyődön, az nemsokára megjelenik a nyomtatón is.

Az Alt megnyomása aktiválja a szavakat a menüsorban. Az F felébreszti a Fájl menüpontot, amelyből a P hatására a nyomtatás elindul. (Néhány mókásabb program komplex Nyomtatás ablakokat ajánl fel, ahol ilyenkor az OK gombra kell rákattintanod először.)

- ✓ Emellett az egérrel is rá tudsz kattintani a Fájl szóra és a legördülő menüből ki tudod választani a nyomtatási parancsot. Attól függően, mennyire gyorsan görög az egered és milyen hajlékony a kezed, a billentyűs és egeres módszer is ugyanolyan gyors lehet.

- ✓ Ha semmi sem kúszik ki a nyomtatóból, hosszú percek után se, próbálj papírt tenni a nyomtatóba és győződj meg róla, hogy be van-e kapcsolva. Ha még mindig nem megy, lapozz a 17. fejezethez.

- ✓ Amikor valamit nyomtatsz a Windows 98 alól, akkor tulajdonképpen egy újabb programot indítasz el, amely adatokkal táplálja majd a nyomtatót. A programot egy kis ikonként látod viszont a képernyő alján. Ha kíváncsi vagy az új nyomtatási módszerre, olvasd el a 8. fejezet erre vonatkozó szakaszát.

- ✓ Néhány program, mint a WordPad az ablak tetején egy kis nyomtató ikont tartalmaz. Ha erre az ikonra kattintasz, akkor gyorsan azt mondod a programnak, hogy nyomtasson.

A munka mentése

Miután bármit is létrehoztál egy Windows 98 programban, legyen az egy kanál képe vagy egy levél a New York Timesnak, amelyben szelídebb képregényoldalt kérsz, biztosan lemezre akarod majd menteni munkádat.

Munkád mentése azt jelenti, hogy egy másolatát elhelyezed a lemezen, vagy a misztikus merevlemezen, vagy egy floppyn.

Szerencsére a Windows 98 könnyűvé teszi számodra munkád mentését. Megint csak három billentyűt kell megnyomnod, mint ahogy az a nyomtatásnál is történt. Ezek a billentyűk az Alt, az F és az M (M helyett néha E).

Ha jobban szereted az egeret macerálni, kattints a Fájlra a Windows 98 menüjében. Amikor a titkos legördülő menü előtűnik, kattints a Mentés szóra. Az egérkurzorod homokórává válik, azt kérve tőled, hogy légy türelemmel, amíg a Windows 98 ráteszi az adatokat a merevlemezre vagy floppyra a biztonságos tároláshoz.

Ez az!

- ✓ Ha először mented munkádat, egy ismerősnek tűnő ablakot látsz majd: ugyanaz az ablak, amely a megnyitásnál látható. Látod, hogyan vannak kiemelve a betűk a Fájlnév mezőben? A számítógép mindig odafigyel a kijelölt szavakra, szóval bármit gépelsz most, az látható lesz a mezőben. Írd be a fájl nevét és nyomd meg az Entert.

- ✓ Ha a Windows egy üzenetben azt írja, hogy a fáljnév érvénytelen, akkor nem tartottad be a Windows 98 szigorú fájlnév ajánlásait, amelyeket a 11. fejezetben betűzünk majd ki.

- ✓ Ahogy a fájlokat különböző mappákból vagy meghajtókról lehet betölteni, ugyanúgy menteni is lehet azokat különböző helyekre. Ezek között a mappák és meghajtók között úgy válogathatsz, hogy a Mentés ablak különböző

helyeire kattintasz. Ez az egész dolog az 5. fejezetben olvasható részletesebben.

Kilépés a Windows 98-ból

Ah! A legkellemesebb dolog, ami a Windows 98 egész napi használata után történhet, az a kilépés, a program használatának befejezése. Ezt is ugyanúgy teszed, ahogy elkezdted: a Start gomb használatával, a kis segítőkész menüvel, amely első alkalommal a szemedbe tűnt, amikor használni kezdted a Windows 98-at.

A többi Windows 98 program jön és megy, de a Start gomb mindig valahol ott van a képernyődön. (Néha meg kell nyomnod a Ctrl+Esc kombinációt az előhívásához.)

Először is kattints a Start gombra ahhoz, hogy a menü előtűnjön (vagy tedd meg ugyanezt a Ctrl+Esc kombinációval). Ezután kattints a Leállítás parancsra. A Windows 98 bánatában, hogy elhagyod, küld egy búcsúüzenetet, amelyet a 4.10. ábrán láthatsz.

Ha rendben van a dolog, kattints az OK gombra, vagy nyomd meg az Entert. A Windows 98 minden részét lezárja felkészülve arra, hogy elhagyja képernyődet. Ha véletlenül nyomtad meg a Leállítás parancsot, kattints a Mégse gombra, és a Windows 98-at nem érdekli, mit is tettél előzőleg. (Billentyűzethasználóknak meg kell nyomniuk a Tab billentyűt a Mégse gomb kijelölésére, majd meg kell nyomniuk az Entert.)

- ✓ Ha olyan DOS programot akarsz futtatni, amely nem szeret Windows alatt működni, válaszd a legalsó beállítást. A számítógép újraindul MS-DOS módban. (Ha vissza akarsz térni a Windows 98 használatához, írd be az EXIT szót a parancssorba.)

- ✓ Légy biztos abban, hogy a Windows 98 használatát a hivatalos kilépésen keresztül éred el, mielőtt kikapcsolnád a számítógépet. Másképp a

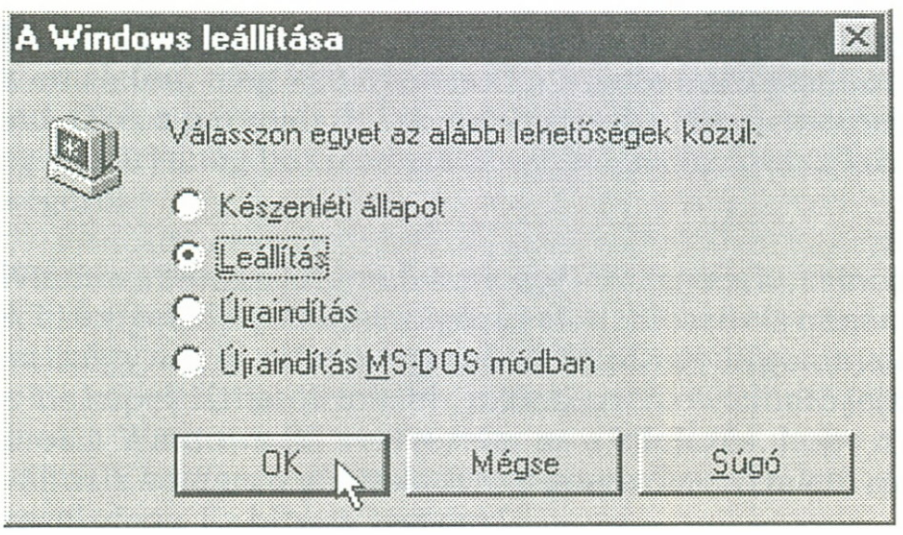

4.10. ábra. Légy biztos abban, hogy kilépsz a Windows 98-ból, mielőtt kikapcsolnád a számítógépet.

Windows 98 nem tudja pontosan befejezni a dolgát, ami a későbbiekben gondokhoz vezethet.

- ✓ Amikor megmondod a Windows 98-nak, hogy ki akarsz lépni, minden nyitott ablakodat végignézi, hogy minden munkádat mentetted-e. Ha észreveszi, hogy van valami, amit nem mentettél, mutat neked egy ablakot, melynek segítségével mentheted a munkádat.

- ✓ Ha lenyomva tartod az Alt-ot és megnyomod az F4-et, ezzel azt mondod a Windows 98-nak, hogy az aktuális program használatát befejezed és bezárod. Az Alt+F4 használatakor, ha egy program sem fut éppen, a Windows 98 azt feltételezi, hogy elég volt mára, és ki akarsz lépni a rendszerből, tehát ugyanaz történik, mintha a Leállítás parancsra kattintottál volna.

- ✓ Ha éppen egy DOS program fut, a Windows 98 megáll és azt mondja, lépj ki a DOS programból előbb. Látod, a Windows 98 tudja, hogyan kell lelőni saját programjait, hiszen mindet ugyanúgy kell megállítani. De minden DOS program más. Kézzel kell ezekből a programokból kilépni a program saját kilépési folyamatát használva.

- ✓ Nem kell lezárnod a Windows 98 futását. Sokan állandóan bekapcsolva tartják számítógépüket. Ilyenkor azért kapcsold ki a monitorod, hadd hűljön le a hosszú használat után.

5. fejezet

Útikönyv gombokhoz, sávokhoz, ablakokhoz, mappákhoz és fájlokhoz

Ebben a fejezetben

- Megnézel egy tipikus ablakot
- Felismered a sávokat
- Megváltoztatod a kereteket
- Összeismerkedsz a gombcsaláddal
- Semmibe veheted a Kontrol menü gombjait
- Felfedezed a párbeszédpanel jelenséget: szövegmezőket, legördülő listamezőket, listákat és egyéb dolgokat
- Rájöhetsz, hogyan kell megnyitni egy fájlt
- Megváltoztatod a mappáid megtekintési lehetőségeit
- Megtanulod, mikor kell kattintani és mikor kell duplán kattintani
- Megismered, mikor kell a bal és mikor a jobb egérgombot használni

Gyermekkorunkban szívesen játszadoztunk a lift gombjaival, amíg szüleink ránk nem szóltak. A lift az erő érzetét adta nekünk: nyomd meg a kis gombot, és nézd, ahogy a hatalmas ajtók bezáródnak; érezd magad felelősnek, hogy az űrhajó elindul fölfelé... Hát ez nem semmi!

A lift azért is izgalmas, mert egyszerű kezelni. Ahhoz, hogy megálljon a harmadik emeleten, meg kell nyomnod a 3-as feliratú gombot. Nincs ezzel semmi gond. Oké, a parkolószintek gombjai néha félreérthetőek. Emellett a nyomd-meg-és-várj-amíg-bezáródnak-az-ajtók elmélet klasszikus és ismert az egyszerűségéről.

A Windows 98 ezt a liftgomb-koncepciót hegyezi ki, sajnos, és emiatt el is vesznek bizonyos dolgok a feldolgozás alatt. Először is néhány Windows 98 gomb nem is úgy *néz ki*, mint egy gomb. A Windows 98 gombjainak többségén zavaros kis képek láthatók inkább, mint tisztán olvasható jelzések. A legrosszabb sajnos a Windows 98 nyelvezete: az a kifejezés, hogy *nyomd meg a gombot* átváltozik *kattints a görgetősávra a görgetőmező felett, vagy alatt a függőleges görgetősávon.* Ez bizony kemény!

Amikor bátran haladsz előre a Windows 98 megismerésében, ne is törődj ezekkel a borzalmas kifejezésekkel. Ehelyett gondolj erre a fejezetre úgy, mint egy útikönyvre, valamire, amit akkor használhatsz, ha szembekerülsz néhány zavaros gombbal vagy mezővel, amellyel még sosem találkoztál. Csak lapozgass itt, amíg meg nem találod a képét. Olvasd el a leírást, hogy az a képződmény halálos-e, vagy csak kicsit mérgező. Ezt követően azt is olvasd el, hol kell hozzányúlnod az egérkurzorral.

Néhány próbálkozás után hozzászoksz majd használatukhoz. De sose törődj olyan tudományos nevekkel, mint *függőleges görgetősáv*, és akkor minden rendben lesz.

Egy tipikus ablak

Senki sem óhajt útikönyvet illusztrációk nélkül, ezért aztán az 5.1. ábra megmutat egy tipikus ablakot úgy, hogy megjelöltem az egyes részeket.

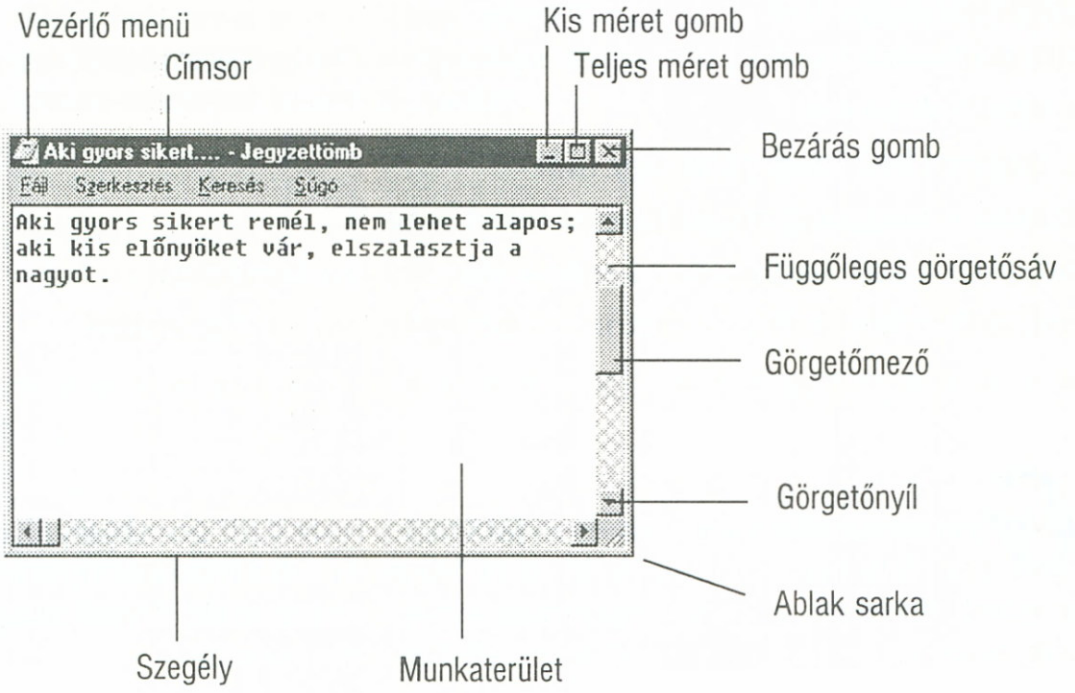

5.1. ábra. A precíz számítógépesek így hívják az ablak részeit

Ahogy az ökölvívók is különbözőképpen grimaszolnak attól, hogy hol ütötték meg őket, az ablakok is másképp viselkednek attól függően, hogy hol kattintottál rájuk. A következő szakaszok leírják, hová is kell kattintanod.

- ✓ A Windows 98 tele van furcsa alakú gombokkal, keretekkel és mezőkkel. Természetesen nem kell emlékezned, latin vagy görög eredetű-e elnevezésük. Csak az a fontos, hogy tudd, mely részekre érdemes kattintani. Ezután elkezdhetsz izgulni azon, hogy vajon egyszer vagy duplán kell-e kattintani. (Ezt a dilemmát a fejezet vége felé oldom majd fel.)

- ✓ Nem vagy biztos abban, hogy a Windows 98 kattintásra, vagy dupla kattintásra van beállítva? Kattints óvatosan egyszer. Ha ettől nem történik semmi – a kattintástól nem indul el a program – akkor duplán kattints.

- ✓ Miután néhány ablakra kattintottál néhányszor, rájössz, milyen könnyű is irányítani őket. A nehézséget csak az okozza, hogy elsőre rájöjjél mindenre, mint amikor összetörted az autót, mert azt próbáltad, hogyan lehet kettesbe váltani.

Sávok és sorok

A Windows 98 sávoktól hemzseg; talán ettől is lehet az, hogy néhány programja kicsit részegen néz ki. A sávok keskeny csíkok az ablak széleinél. Több, különböző típusú sávval találkozhatsz a Windows 98 használata közben.

A címsor

A címsor a legfölső csík minden ablakban (lásd 5.2.ábra). Felsorolja a program nevét, és az éppen nyitott fájl nevét is. Például az 5.2. ábra címsora a Windows 98 Jegyzettömbjétől ered. Egyelőre egy cím nélküli fájlt tartalmaz, mert még nem tudtad menteni adataidat.

5.2. ábra. A címsor megmutatja a program nevét az ablak tetején

A név nélküli fájlnak a Windows 98 általában az Új Szöveges dokumentum címet adja; ennél frappánsabb nevet is adhatsz neki, amikor majd mented. Az új fájlnév ezek után helyettesíti majd a címsorban az Új Szöveges dokumentum feliratot.

- ✓ A címsor az aktuális program nevét és fájlnevét mutatja. Ha most hoztad létre a fájlt, akkor a címsor úgy hivatkozik a nevére, mint Új Szöveges dokumentum vagy hasonló, a programtól függően.

- ✓ A címsor *fogantyúként* is szolgál, hogyha odébb szeretnéd az ablakot mozgatni a képernyőn. Mutass a címsorra, tartsd lenyomva az egérgombot és mozgasd az egeret. Az ablak körvonala mozog, ahogy mozgatod az egeret. Amikor elhelyezted a körvonalat egy új helyen, engedd el az egér gombját. Az ablak megjelenik új helyén és ettől kezdve itt láthatod.

- ✓ Ha éppen egy ablakban dolgozol, a címsora kiemelt állapotban van, ami azt jelenti, hogy más színű, mint a többi ablak címsora. Ha ránézel ezekre a címsorokra, könnyen megmondhatod, melyik ablakod áll jelenleg is használat alatt.

Ha szeretnéd megnagyobbítani az ablakot, hogy betöltse az egész képernyőt, kattints duplán a címsorára. Ekkor teljes méretűre nő, így könnyebb vele dolgozni és persze jól eltakar mindent. Nincs egered? Akkor nyomd meg az Alt-ot, a Szóközt és az X-et. A teljes képernyős ablakokat nem lehet mozgatni; dupla kattintás a címsorra visszaállítja az ablak méretét. Ezután újra lehet ezeket mozgatni.

A menüsor

A Windows 98-nak *mindenütt* menüi vannak. Azonban ha mindenütt menük tűnnének fel, inkább étteremben éreznéd magad, mintsem számítógép előtt. Ezért a Windows 98 elrejti a menüit valami alatt, amit *menüsornak* hívunk (5.3. ábra).

5.3. ábra. A menüsor alkalmas hely arra, hogy a Windows 98 itt rejtse el menüit

A címsor alatt a menüsor hűségesen őrzi az elrejtett menüket, amelyek kis szavak mögött találhatóak. Ahhoz, hogy meglásd a titkokat, kattints ezekre a szavakra.

Ha nem vagy jó barátságban az egérrel, használd inkább az Alt billentyűt. Egy gyors lenyomás aktiválja a menüsor szavait. Nyomogasd a jobb vagy bal kurzornyilat, amíg a megfelelő szóra érsz, és nyomd meg a lefelé mutató nyilat az elrejtett menü felfedezéséhez. (Megnyomhatod a szó aláhúzott betűjét is, de ezt a trükköt a 4. fejezetben már elmondtam, és később is beszélek majd még róla.)

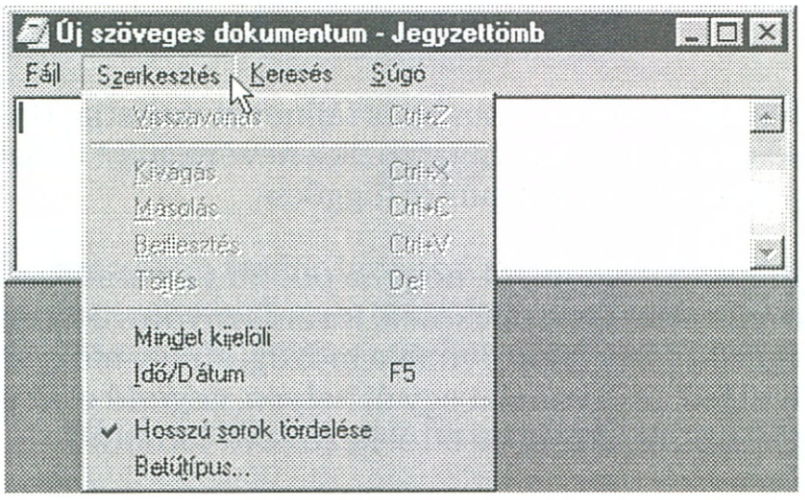

5.4. ábra. Válaszd ki bármelyik szót a menüsorban, hogy az felfedje titkos menüjét

Például nézd a Szerkesztés alatti menüpontokat, kattints az egérrel a Szerkesztés szóra (vagy nyomd meg az Alt-ot és a Z-t). Egy titkos menü tűnik elő a csapóajtóból, ahogy azt az 5.4. ábrán is látod, és minden, a *szerkesztéssel kapcsolatos* lehetőséget felkínál neked.

Ne feledd a következő fontos dolgokat, amikor menüket használsz:

- ✓ Amikor kiválasztasz egy kulcsszót a menüsorban, egy menü jelenik meg. Ez a menü olyan lehetőségeket tartalmaz, amelyeknek a kulcsszóhoz van közük.

- ✓ Ahogy néha az éttermek is kifogynak bizonyos ételekből, egy ablak sem mindig tudja kínálni a teljes választékot. Az épp nem alkalmazható parancsok *kiszürkítve* látszanak, mint ahogy az 5.4. ábra felső öt parancsa is pont ilyen.

- ✓ Ha véletlenül választottál ki egy menüt, ne ess kétségbe. Válaszd ki a menüsor megfelelő szavát. Az első menü eltűnik és egy újabb tűnik elő az új szó alatt.

- ✓ Ha el akarsz vándorolni Menüföldről, akkor vidd le az egeredet a munkaterületre – ez az a hely, ahova gépelni szoktál mindenfélét –, és kattints ott bárhová. (Vagy nyomd meg újra az Alt billentyűt. Egyik módszert sem lesz nehéz megjegyezni.)

- ✓ Néhány menüpont mellett billentyűkombinációk találhatóak, ahogy például a Ctrl+Z a Visszavonás parancs mellett az 5.4. ábrán. Nyomd le a Ctrl billentyűt és nyomd meg a Z-t, hogy visszavond az utolsó dolgot, amit műveltél. A Visszavonás parancs azonnal működik, így nem kell megvárnod, amíg a menü legördül.

Ha észreveszed, hogy sokszor ugyanazt a feladatot hajtod végre egy menün, nézd meg, hátha van billentyűkombinációja. Ennek segítségével meg sem kell jelenítened a menüt, és a dolgok is gyorsabban mennek.

A görgetősáv

A *görgetősáv*, amely úgy néz ki, akár egy liftakna, az ablak széleinél található (5.5. ábra). Az aknában egy kis teherlift (a *görgetőmező*) utazik le és fel, ahogy mozogsz munkádon belül. Ahogy ránézel a kis liftre, meg tudod mondani, hogy munkád elején, közepén vagy végén jársz-e.

Például ha keresel valamit a dokumentum elején, a kis liftecske az akna tetején tartózkodik. Ha a munkád vége felé tevékenykedsz, a teherlift lesüllyed a mélybe. Lifted utazását akkor láthatod teljes pompájában, ha használod a PgUp és PgDn billentyűket.

Itt játszik be a képbe az a kis mező, ami a görgetősávon mozog: ha a görgetősáv különböző részeire kattintasz, gyorsan mozoghatsz munkádban a PgUp vagy PgDn billentyűk használata nélkül is.

- ✓ Ahelyett, hogy használnád a PgUp billentyűt, kattints a liftaknára kicsivel a teherlift (görgetőmező) fölé. A mező kicsit feljebb ugrik az aknában, és a dokumentum is egy oldallal feljebb kerül. Kattints most a görgetőmező alá, és a nézet, a lift is lefelé megy, mintha megnyomtad volna a PgDn billentyűt.

5.5.ábra. A görgetősáv segítségével tudod lapozgatni a képernyőn levő ablak tartalmát

✓ Ha soronként akarod a nézetet mozgatni, kattints a nyílra a négyzetben (*görgetőnyíl*) amelyből kettő is található a görgetőmező mindkét végén. Ha lenyomva tartod az egeret a felső nyíl felett, egyre több és több sor tűnik elő, soronként, ahogy felfelé mozogsz. (Ha az alsó nyílon teszed ugyanezt, akkor a dokumentum vége felé közeledsz majd soronként.)

✓ Azok a görgetősávok, melyek az ablak alján láthatók, nem fel és le, hanem jobbra és balra mozgatják az ablakot. Hasznosak, ha olyan táblázatokkal dolgozol, melyek akkorák, hogy kilógnak a képből.

Annak visszavonása, amit műveltél

A Windows 98 millió módszert kínál arra, hogy ugyanazt tegyed. Álljon itt három módszer a Visszavonás (Undo) parancs hatására, ami visszaönti az épp kiöntött tejet.

✓ Kattints a Szerkesztés menüre, majd benne a Visszavonás parancsra. (Ez az, amit *menük közötti közlekedésnek* nevezünk.) Az utolsó parancs, amit kiadtál, visszavonásra kerül, megmentve téged bármely sérüléstől.

✓ Nyomd meg és engedd el az Alt billentyűt, majd nyomd meg a Z billentyűt (Szerkesztés), ezt követően pedig a V-t (Visszavonás). (Ez az Alt billentyűs módszer akkor hasznos, amikor nincs egered. Az utolsó dolog, amit megcselekedtél, elmúlt, visszatérítve minden pönálét.)

✓ Tartsd lenyomva a Ctrl billentyűt és nyomd meg a Z-t. (Ez az eljárás *billentyűkombinációként* ismert.) Az utolsó hibád, amit elkövettél (bár minden hibát elvétenél, óh, barátom!), máris helyrejött, megóvva téged a további szégyentől. Ez az utolsó módszer azért is hatásos, mert akár angol, akár magyar nyelvű szoftvert használunk, a Ctrl+Z itt is, ott is működik.

Ne gondold, hogy mind a három módszert meg kell tanulnod. Például ha meg tudod jegyezni a Ctrl+Z-t, nyugodtan elfelejtheted a menüs és az Alt-os módszert.

Ha nem akarsz emlékezni semmire, maradj a menü módszernél. Csak válaszd ki a Visszavonás parancsot, ahogy az előtűnik a menüben.

Végül, ha nincs egered, emlékezz az Alt, illetve Ctrl módszerre, amíg nem veszel egy egeret.

- ✓ Ha a görgetősávban nincs a kis mező, akkor a kis nyilakkal tudsz mozogni. Akkor nincs kicsi lift, amivel játszani lehetne... Brühühű...

- ✓ Gyorsan akarsz mozogni? Helyezd az egérkurzorodat a kis lift mezőre, tartsd lenyomva a gombot és *húzd* le és fel a görgetőmezőt a liftaknában. Például ha felhúzod a görgetőmezőt, akkor a dokumentum elejét nézheted meg. Ha lehúzod és elengeded a gombot, munkád végét tekintheted meg.

- ✓ A Windows 98 új dimenziót nyit néhány görgetősávnak: a kis lift méretét. Ha a lift olyan nagy, hogy majdnem az egész görgetősávot megtölti, az ablak megmutat szinte minden információt, amelyet a fájl kínál. Azonban ha a lift egy kis dobozocska csupán a hatalmas aknában, akkor csak egész kis részét látod az információnak, amely a fájlban található. Ne lepődj meg, ha a görgetőmező megváltoztatja méretét, ha hozzáadsz a fájlhoz, vagy elveszel belőle.

- ✓ Ha a kis lift mezőre kattintasz vagy duplán kattintasz, attól nem történik semmi. Ez azonban nem akadályoz meg némelyeket abban, hogy újra és újra megpróbálják.

- ✓ Ha nincs egered, nem tudsz játszani a lifttel. Ha a dokumentumod elejét szeretnéd látni, nyomd meg a Ctrl+Home billentyűket. Ha a végét, akkor Ctrl+End a helyes módszer. Esetleg a PgUp és PgDn segítségével oldalanként is mozoghatsz.

A tálca

A Windows 98 munkaasztallá teszi monitorod képernyőjét. Valószínű azonban, hogy újonnan digitalizált munkaasztalod mindösszesen 15 inch széles, mindegyik ablakod és programod egymás hátán fog tülekedni, mint ahogy a hirdetések egy hirdetőtáblán.

Ahhoz, hogy tudd, mi is történik, a Windows 98 bevezette a tálcát. Általában a képernyő alján tartózkodik, és azt listázza, hogy épp milyen ablakok vannak megnyitva. Ha megtaláltad a Start gombot, akkor a tálcát is megtaláltad – a Start gomb a tálca bal oldalán vagy tetején lakik.

- ✓ Amikor megnyitsz egy ablakot, a Windows 98 az ablak nevét egy gombra helyezi a tálcán. Ha nagyon sok ablakot nyitsz meg, a tálca automatikusan lekicsinyíti a gombokat, hogy elférjenek.

- ✓ Ha át akarsz kapcsolni egyik ablakból másikba, csak kattints a kívánt ablak nevére a tálcán található gombján. Hoppá! Ez az ablak kerül most minden más tetejére!

- ✓ Nagyon sok nyitott ablakod van? Kattints a tálca üres területére a jobb egérgombbal és válaszd a Minden ablak kis méretű opciót. Minden nyitott ablakodból egy gomb lesz a tálcán.

- ✓ A Windows 3.1 alatt, ha duplán rákattintottál a háttérre, akkor előjött a Futó programok listája, egy tálcaszerű dolog, amely megmutatta a nyitott ablakokat, így választani tudtál közülük. A Windows 98-ban, ha egy üres helyre kattintasz a tálcán a jobb egérgombbal, akkor kapod meg ennek a megfelelőjét – egy olyan menüt, amelyik rendezi a nyitott ablakaidat.

- ✓ Nem találod a tálcát? Próbálj a képernyő széle felé haladni az egérkurzorral, lassan, mind a négy oldalt kipróbálva. Ha megtalálod a helyes oldalt, egy speciálisan beállított tálca bújik elő. De vigyázz: a Windows 98 számítógépek használhatnak több mint egy monitort, és a tálca ezek közül bármelyiken, bármely szélen lakhat – és ez jó kis keresgéléshez vezethet. (Ne törődj az egérrel, nyomd le a Ctrl+Esc billentyűkombinációt, és a kis hamis máris előtűnik.)

- ✓ Több információt találsz a tálcáról a 11. fejezetben.

Szegélyek

A *szegély* az ablak keskeny széle. Egy sávhoz képest igen kicsike.

- ✓ A szegélyeket arra használod, hogy az ablak méretét megváltoztasd. A 6. fejezetben beszélek majd arról, ezt hogyan teheted meg.

- ✓ Nem használhatod az egeredet arra, hogy megváltoztasd az ablak méretét, ha az ablaknak nincs szegélye.

- ✓ Ha szeretsz elmerülni a részletekben, egy szegélyt vastagabbá vagy vékonyabbá is tehetsz a Windows 98 Vezérlőpultja segítségével, amelyről a 9. fejezetben olvashatsz majd. A tény az, hogy a laptopfelhasználók sokszor megvastagítják ablakaik széleit, hogy könnyebb legyen ezeket megfogni a hanyattegerekkel.

- ✓ Ezen kívül nemigen fogsz szegélyekkel foglalkozni.

A gombcsalád

Három alapvető gombtípus virágzik a Windows 98 rendszerében: parancsgombok, választókapcsolók és méretváltoztató gombok. Mind a három fajta közeli rokonságban áll, de ettől még másképp néznek ki, és máshogyan is viselkednek.

Parancsgombok

A parancsgombok megismerése lesz a legkönnyebb, hiszen ezeket a Microsoft nevezte el! A parancsgombokat leginkább *párbeszédpaneleken* találjuk.

Ezek kis formulák a Windows 98-ban, amelyet ki kell tölteni, mielőtt a munkádat folytatnád.

Például amikor megkéred a Windows 98-at, hogy nyisson meg egy fájlt, egy formulát küld neked, párbeszédpanel formájában. Ki kell töltened ezt az űrlapot, elmondva a Windows 98-nak, hogy milyen fájlt keresel, ez hol található és ehhez hasonló részleteket kell megadnod.

Az 5.1. táblázat azonosítja a leggyakrabban előforduló parancsgombokat, amelyeket a Windows 98-ban találhatsz.

5.1. táblázat A leggyakrabban előforduló Windows 98 parancsgombok.

Parancsgomb	Lakóhely	Leírás
OK	Majd' mindegyik párbeszédpanelen megtalálható	Ha erre a gombra kattintasz, az azt jelenti: „Befejeztem az űrlap kitöltését és készen vagyok továbblépni." A Windows 98 elolvassa, mit írtál be az űrlapba és feldolgozza kérésedet. (Az Enter billentyű megnyomása ugyanolyan hatással jár, mint az OK gomb.)
Mégse	Majd' mindegyik párbeszédpanelen megtalálható	Ha valahogy összekavartad a dolgokat egy űrlap kitöltésekor kattints a Mégse gombra. Az ablak eltűnik, és minden visszatér a normális állapotba. Huh! (Az Esc billentyű ugyanezt teszi.)
Súgó	Majd' mindegyik párbeszédpanelen megtalálható	Elvesztél? Kattints erre a gombra. Újabb ablak jelenik meg, segítséget nyújtva az aktuális helyzethez. (Az F1 funkcióbillentyű is ugyanezt teszi.)
< Vissza Tovább > Befejezés	Akkor láthatóak, ha egy űrlap kitöltése közben kérdések láncolatát kell kitöltened.	De jól jött volna ez általános iskolás korodban! A Vissza gomb segítségével a Windows az előző ablakra tér vissza, így megváltoztathatod válaszodat. Kattints a Tovább gombra a következő kérdéshez; kattints a Befejezés gombra, ha kitöltötted az űrlapot.
Keresés... Beállítások... Pizza...	Nem olyan sűrűn megtalálhatóak a párbeszédpaneleken	Ha egy olyan gombot találsz, amelyben három pont van (...) a szó után, az azt jelenti, hogy erre kattintva újabb ablak jelenik majd meg a képernyőn. Innen még több beállítás és nyalánkság közül választhatsz majd.
Matav Rt.	Majd' mindenütt ott csillog	A Windows 98 sok internetes dolgot tartalmaz, ahol a gombok már nem gomboknak néznek ki. Már bármi lehet gomb. A segítség? Amikor az egérkurzorod kis kézzé változik, épp egy gomb felett állsz.

✓ Ha kiválasztasz egy parancsgombot, azt mondod a Windows 98-nak, hogy hajtsa végre a parancsot, amely a gombra van írva. (Szerencsére egy gombra sincs ráírva, hogy robban.)

- ✓ Látod, hogy az OK gombnak az 5.1. táblázatban kicsit sötétebb széle van, mint a többinek? A sötétebb szegély azt jelzi, hogy a gomb épp kiemelt állapotban van. Bármi, ami ki van emelve a Windows 98-ban, az működni kezd, ha megnyomod az Entert.

- ✓ Néhány parancsgombnak aláhúzott betűje is van, amit nemigen lehet észrevenni, amíg rá nem nézel. Az aláhúzott betű azt jelzi, hogy megnyomhatod a parancsbillentyűt, lenyomva tartva az Alt-ot. (Így nem kell kattintanod vagy duplán kattintanod, ha az egereddel gond van.)

- ✓ Ha nem akarod rávinni egeredet a Mégsem gombra, nyomd csak meg az Esc billentyűt. Ugyanazt teszi.

Választókapcsolók

Néha a Windows 98 megmakacsolja magát, és arra kényszerít, hogy csak egy beállítást vagy lehetőséget válassz. Például ez olyan, mint amikor választhatsz, hogy *megeszed* a parizeres zsömlédet vagy *nem eszed* meg a parizeres zsömlédet. Nem választhatod mindkettőt. Szóval, a Windows 98 sem hagyja, hogy mindkettőt válaszd.

Ezt a szituációt a Windows *választókapcsolókkal* oldja meg. Amikor kiválasztod az egyik lehetőséget, egy kis pötty jelenik meg benne. Ha a másikat választod, a kis pötty átugrik oda. Több párbeszédpanelen is találsz ilyen gombokat. Az 5.6. ábra mutat erre egy példát.

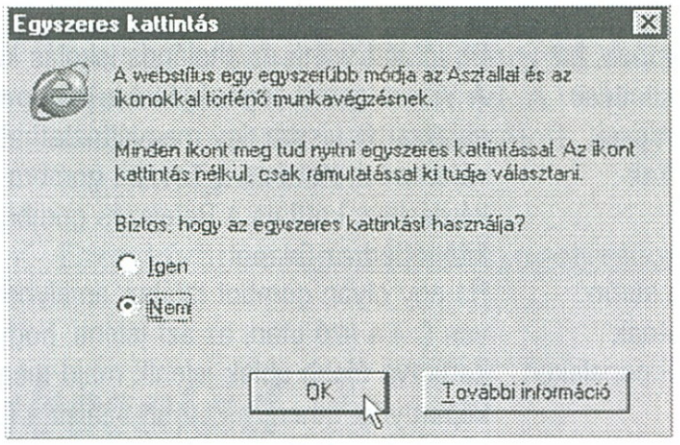

5.6. ábra. Amikor kiválasztasz egy beállítást, a fekete pötty odaugrik.

- ✓ Jóllehet a Windows 98 különböző lehetőségekkel bombáz ilyen esetekben, csak egyet választhatsz ki közülük. Elmozdítja a pöttyöt (és a kis pöttyözött keretet) a lehetőségek között, ahogy változtatod a véleményedet. Kattints az OK gombra, amikor elérted a végső döntést. A kipöttyözött beállítást fogja a program ezek után használni.

- ✓ Ha egynél több beállítást vagy képes kijelölni, a Windows 98 nem mutat neked választókapcsolókat. Ehelyett a sokkal liberálisabb jelölőnégyzeteket kínálja, amelyeket majd a „Jelölőnégyzetek" szakaszban magyarázok el jobban, a fejezet későbbi részében.

A választókapcsolók kerekek. A parancsgombok, melyekről előbb írtam, négyszögletesek.

Néhány régi számítógépes mérnökember a választókapcsolókat rádiógombként emlegeti, az autórádiók gombjai nyomán, amelyek közül szintén mindig csak egy lehet benyomva egy időben.

Méretváltoztató gombok

A Windows 98 kis ablakai mind-mind egymáson tülekednek, mint a tini lármarajongók egy Pearl Jam koncert első sorában. Ahhoz, hogy helyreállítsd a rendet, el kell választanod az ablakokat méretváltoztató gombjuk segítségével.

Ezek a gombok megengedik, hogy megnagyobbíts egy ablakot, amellyel játszadozni szeretnél, vagy lekicsinyítsd a többit, hogy ne legyenek útban. Ez itten a lényeg.

A *Kis méret* gomb egyike az ablak jobb felső sarkában található három gombnak. Úgy néz ki, mint a bekezdés mellett látható kis gomb.

Kattints a Kis méret gombra, akkor eltünteti az ablakot, de kis gombja élve marad a tálcán, a képernyő alján. (Kattints erre a gombra, hogy az ablak visszatérjen normális méretben.) A billentyűhasználók az Alt, Szóköz és a K lenyomásával tudják lekicsinyíteni az aktuális ablakot.

- ✓ Az ablak lekicsinyítése nem teszi tönkre tartalmát; csak kis gombbá változtatja a tálcán.
- ✓ Ahhoz, hogy az ablak visszatérjen a képernyőre, kattints a gombra. Az ablak a kicsinyítés előtti méretében tér vissza arra a helyre, ahol azelőtt volt.
- ✓ Az ablak bezárása és lekicsinyítése két különböző dolog. Az ablak bezárásával törlöd azt a számítógép memóriájából. Ha újra ki szeretnéd nyitni, ismét be kell töltened a számítógép merevlemezéről. Ha az ablakot ikonná változtatod, kezelhető marad, betöltve a memóriába, és bármikor újra használhatod.

A *Teljes méret* gomb is minden ablak jobb felső sarkában található. Úgy néz ki, mint a margón látható ábra.

Ha erre a gombra kattintasz, az ablak megvadul, és elfoglalja a lehető legnagyobb helyet a képernyőn. Billentyűsök az Alt, Szóköz és T segítségével növelhetik maximális méretűre ablakaikat.

- ✓ Ha frusztrált vagy az egymást letakaró ablakok miatt, kattints aktuális ablakod Teljes méret gombjára. Az ablak felverekszi magát legfölülre és megtölti a képernyőt, mint egy *igazi* program.

✓ Egyből azután, hogy megtöltötted a képernyőt ablakoddal, a Teljes méret gomb *Előző méret* gombbá változik (erről rögtön írni is fogok). Ez a gomb arra a méretre állítja vissza az ablakot, amekkora a képernyő elfoglalása előtt volt.

Nem kell a Teljes méret gombra kattintanod, ha azt akarod, hogy az ablak teljes képernyős legyen. Egyszerűen kattints *címsorára* duplán, arra a keskeny csíkra, amelyen az ablak neve található. Ez pont ugyanazt teszi, mint a Teljes méret gombra kattintás, és a címsorra sokkal könnyebb rátalálni.

Minden teljes képernyős ablak jobb felső sarkában látható az Előző méret gomb, ahogy ezt a margón is látod.

Miután egy ablak elfoglalta a teljes képernyőt, erre a gombra kattintva visszakapod azt a méretét, amekkora a megnövelése előtt volt. (Billentyűhasználók az Alt, Szóköz és E kombinációjával érhetik el ugyanezt.)

✓ Az Előző méret gomb csak olyan ablakokon látható, melyek teljes képernyősek. (Ami nem túl nagy veszteség, hiszen erre a gombra csak akkor lesz szükséged, ha egy ablak maximális méretű.)

✓ DOS programok képesek ablakban futni. De amikor ablakban tartózkodnak, nem tudják megtölteni a teljes képernyőt még akkor sem, ha a Teljes méret gombra kattintasz. DOS ablakok nem tudnak olyan nagyra nőni, mint a megszokott Windows 98 ablakok. Talán visszamaradtak a fejlődésben. (Vagy nem olvasták el a „Betűtípus megváltoztatása DOS ablakban" trükköt a 13. fejezetben.)

✓ Ha a DOS program nem ablakban fut, megtöltheti az egész képernyőt. A Windows 98 elbújik a háttérben, az ujjaival malmozva egészen addig, amíg a program futása be nem fejeződik és újra a képernyőre nem kerülhet. Többet olvashatsz erről a zavaros DOS dologról, ha átlapozol a 13. fejezethez.)

Az az ostoba Vezérlő menü gomb

Ahogy minden házban találsz biztosítékot, úgy minden ablaknak van Vezérlő menü gombja. Ezek a gombok majd minden ablak bal felső sarkában laknak, ahol egy kis ábra formájában jelennek meg. (Sasszemű olvasóim felfedezhetik, hogy ez az ábra tulajdonképp a program ikonjának miniatűr változata.)

Ez a kicsi ábra funkciókkal teli menüt rejt, de mindegyik elég ostobácska, ne is törődj velük, kivéve egy dolgot: kattints duplán a Vezérlő menü gombra, ha ki akarsz lépni az aktuális ablakból.

✓ Ki tudsz lépni a Vezérlő menü használata nélkül is. Tartsd lenyomva az Alt-ot, majd nyomd meg az F4-et egy alkalmazás bezárásához, és az ablak-

Ne törődj ezzel a Vezérlő menü gomb dologgal

A Vezérlő menü gomb segítségével gyorsan ki lehet lépni bármely ablakból: csak duplán rá kell kattintani a kis ábrára. Ezen a tulajdonságán kívül a Vezérlő menü gombnak semmi értelme sincs.

Például ha egyszer rákattintasz, kapsz egy legördülő menüt, amelyben mindenféle parancsok hemzsegnek. Válaszd az Áthelyezés parancsot, és a kurzorbillentyűk segítségével odébb tudod mozgatni az ablakot. (Persze sokkal könnyebb az ablakot az egered segítségével mozgatni. Ennek felfedezése a 6. fejezetben található.)

A Méretezés parancs segítségével az ablak méretét lehet megváltoztatni. (Ez is könnyebb az egérrel, ismét érdemes tehát a 6. fejezetet felkeresni.)

Ne törődj a Kis méret és a Teljes méret paranccsal. Mindkettőnek van saját gombja, minden ablak jobb felső sarkában. Kattints a Kis méret gombra (a gombra, amelyen egy kis vonal látható) az ablak lekicsinyítéséhez; kattints a Teljes méret gombra (azon egy nagy négyzetet látsz) a teljes képernyős méret eléréséhez. Egyszerű. Nem kell mindenféle menükben turkálnod, amikor ezek a gombok farkasszemet néznek veled a képernyőn.

A Bezárás parancs felesleges. Egy ablakot úgy is be tudsz zárni, hogy duplán kattintasz a Vezérlő menü gombra, ezzel el tudod kerülni a menüben történő közlekedést. Esetleg rákattinthatsz az X alakú Bezárás gombra az ablak távoli, jobb felső sarkában.

Szóval ne is törődj ezzel a Vezérlő menü gombbal, csak az idődet vesztegeted vele.

(A Vezérlő menü akkor lehet hasznos, ha elveszíted laptopod egerét. Ebben az esetben az Alt és a Szóköz megnyomásával megkapod ezt a menüt. Ekkor az aláhúzott betűkkel el tudod érni a kívánt parancsot.)

ból történő kilépéshez. Vagy kattints a Bezárás gombra, ez az a gomb, amelyen egy nagy X látható, és az ablak jobb felső sarkában találod meg.

✓ Ha rákattintasz a Vezérlő menü gombra, egy titkos menü ugrik elő, de igazán nincs sok értelme. Ne is törődj vele, ahogy a keretes írással sem, amely technikai részletekkel szórakoztat a témáról, és inkább haladj tovább, a sokkal izgalmasabb párbeszédpanelek világába.

Párbeszédpanel dolgok (vagy egy csomó halandzsa)

Előbb vagy utóbb le kell ülnöd és valami személyeset kell mondanod a Windows 98-nak – egy megnyitandó vagy egy kinyomtatandó fájl nevét. Ahhoz, hogy ezt a személyes párbeszédet le lehessen bonyolítani, a Windows 98 egy párbeszédpanelt mutat neked.

A *párbeszédpanel* tulajdonképpen szintén egy ablak. De ezúttal nem programot, hanem egy űrlapot vagy kérdőívet tartalmaz, melyet ki kell töltened. Az ilyen űrlapoknak több különböző része is lehet, amelyet a következő szakaszokban magyarázok majd el. Ne törődj azzal, hogy emlékezz minden rész nevére. Ennél sokkal fontosabb az, hogy rájöjjél, hogyan működnek ezek.

Szövegmezők

Egy *szövegmező* úgy működik, mint egy kitöltendő vizsgateszt. Bármit beírhatsz ebbe a mezőbe – még számokat is. Például az 5.7. ábra megmutatja azt a párbeszédpanelt, amely akkor látható, amikor a WordPad programban bizonyos szavakat vagy karaktereket keresel.

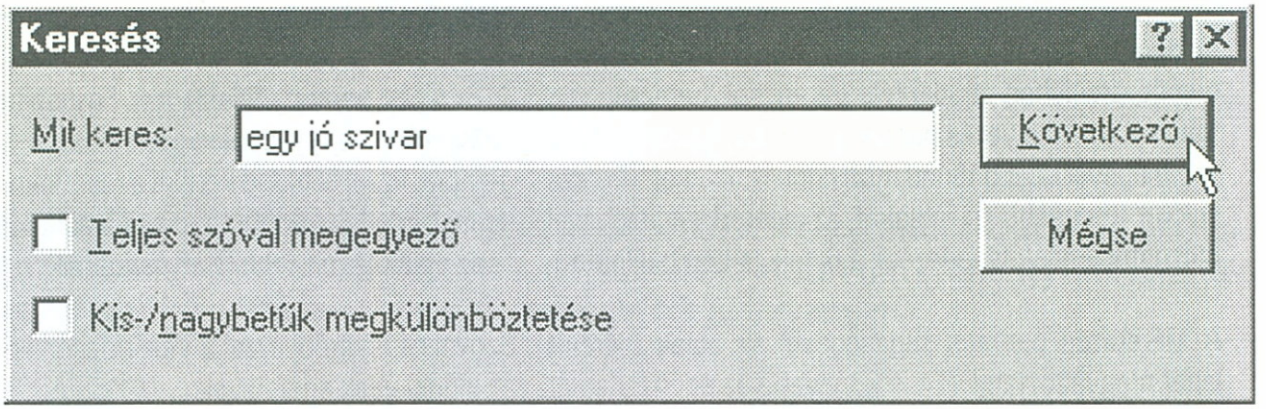

5.7. ábra. Ez a WordPad párbeszédpanel szövegmezőt tartalmaz.

Miután beírtál szavakat vagy karaktereket ebbe a mezőbe, majd megnyomod az Entert, a WordPad megkeresi ezeket. Ha megtalálja, megmutatja a keresett szöveget azon az oldalon, ahol található. Ha nem találja meg, egy automatikus üzenetpanelt küld, arról tájékoztatva téged, hogy a keresett szöveg nem található.

- ✓ Két kulcs arra az esetre, hogy felismerd, mikor aktív – tehát arra vár, hogy beleírjál valamit – egy szövegmező: a mező jelenlegi információja kiemelt állapotban látható, vagy a kurzor benne villog. Mindkét esetben kezdjél nyugodtan gépelni. (A régi, kiemelt információ eltűnik, ahogy az új helyettesíti.)

- ✓ Ha a szövegmező nincs kiemelve, vagy nem villog benne a kurzor, nem áll készen arra, hogy belegépelj. Ahhoz, hogy megmutasd a jelenlétedet, kattints a mezőbe. Ezután kezdjél el gépelni. Esetleg addig nyomogasd a Tab-ot, amíg a mező kiemelt állapotba nem kerül, vagy meg nem jelenik benne a kurzor.

Ha belekattintasz egy szövegmezőbe, amelyben már szöveg látható, ki kell törölnöd az információt a Delete vagy a Backspace billentyűvel, mielőtt új információt írhatnál be. (Ha duplán rákattintasz a régi információra, az új szöveg automatikusan felülírja a régit.)

Közönséges listamezők

Néhány mező nem hagyja, hogy szöveget gépelj bele, hiszen már tartalmaznak információt. Azok a mezők, amelyek információk listáját tartalmazzák, hihetetlen módon a *listamező* nevet viselik. Például a WordPad is előhúz egy ilyen mezőt abban az esetben, ha elég ihleted támadt ahhoz, hogy kicseréld a használatos betűkészletet (5.8. ábra).

5.8. ábra. Ki tudsz választani egy betűkészletet a listamezőből, hogy megváltoztasd a WordPad betűinek kinézetét

- ✓ Azt látod, hogy a Times New Roman betű kiemelt állapotú? Akkor ez az éppen használt betűtípus. Nyomd meg az Entert (vagy kattints az OK parancsgombra), és a WordPad ezt a betűt használja majd az aktuális bekezdésben.

- ✓ Látod a görgetősávot a listamező mellett? Ugyanúgy működik, mint bárhol máshol: kattints a kis görgetőnyilakra (vagy nyomd meg a le és fel mutató nyilat) a lista mozgatásához, és felfedezheted azokat a neveket, amelyek nem férnek be a mezőbe.

- ✓ Több listamező tartalmaz szövegmezőt is. Amikor kiválasztasz egy nevet a listából, az megjelenik a szövegmezőben is. Persze ide akár be is gépelheted a dolgokat, de az nem olyan élvezetes és izgalmas.

Amikor túl sok név van egy listában, nyomd le a keresett szöveg első betűjét. A Windows 98 automatikusan az első, ezzel a betűvel kezdődő névre ugrik.

Amikor egy nem elég

Mivel a Windows 98 csak egy mintát tud egy időben megjeleníteni az Asztalon, csak egy mintát választhatsz ki az Asztal listamezőjéből. Más listamezők, mint a Windows Intézőé, lehetővé teszik, hogy több nevet is kijelölj egyszerre. Így teheted ezt meg:

- ✓ Ha egynél több tárgyat akarsz kijelölni, tartsd lenyomva a Ctrl billentyűt és kattints mindegyik névre, amelyikre akarsz. Mindegyik kiemelve marad.

- ✓ Ha egy csapat szomszédos nevet akarsz kijelölni, kattints az első kívánt névre. Tartsd lenyomva a Shiftet és kattints az utolsó névre. A Windows 98 automatikusan kiemeli az elsőt, az utolsót és mindet, amely köztük van. Félelmetes, mi?

- ✓ Végül, amikor ikonok csoportjait akarod elkapni, használd a gumikötéltrükköt: mutass a képernyő egy területére, amely közel van egy ikonhoz és tartsd lenyomva az egérgombot. Ezt követően húzd odébb az egeret egészen addig, amíg be nem kerítetted a kívánt ikonokat. Miután kiemelted a kívánt ikonokat, engedd el az egér gombját, és kiemelve maradnak. Ez már döfi!

Legördülő listamezők

A listamezők nagyon hasznosak, de nagyon sok helyet foglalnak el. Ezért a Windows 98 néha elrejti a listamezőket, ahogy a legördülő menüket is. Tehát ha megfelelő helyre kattintasz, a listamező előtűnik, készen arra, hogy foglalkozz vele.

5.9. ábra. Kattints a lefelé mutató nyílra a Betűtípus mező mellett a legördülő listamezőhöz.

Szóval, hol van ez a megfelelő hely? Ott, ahol egy lefelé mutató nyíl látható, mint a Betűtípus mező melletti az 5.9. ábrán.

5.10. ábra megmutatja a legördülő listát.

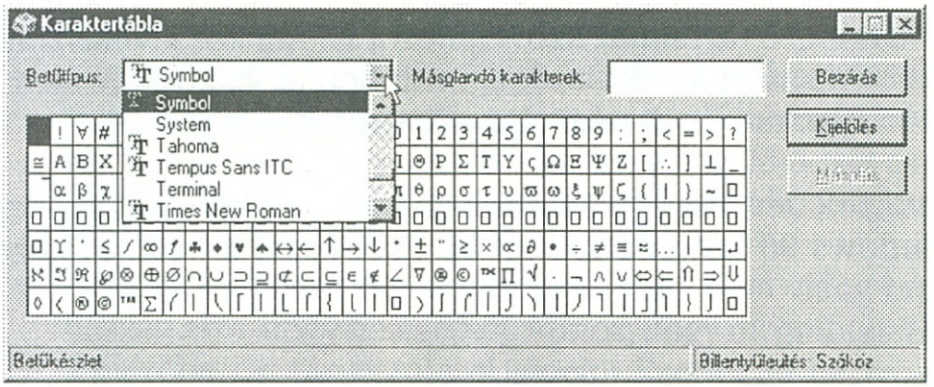

5.10. ábra. Egy listamező gördül le, megmutatva minden elérhető betűtípust.

Ahhoz, hogy egy ilyen mező legördüljön az egér használata nélkül, nyomd meg a Tab billentyűt annyiszor, amíg ki nem emelted a nyíl melletti mezőt. Tartsd lenyomva az Alt billentyűt és nyomd meg a lefelé mutató kurzorbillentyűt, és a lista máris előgördül rejtekhelyéről.

- ✓ Nem úgy, mint más listamezőknél, a legördülő listamezők fölött nincs szövegmező. Az a dolog, ami úgy néz ki, mintha szövegmező lenne, csak azt mutatja, melyik eleme van kijelölve a listának; ide nem tudsz beírni semmit.

- ✓ Ha gyorsan akarsz valaminek utánanézni egy listamezőben, nyomd meg annak a névnek az első betűjét, melyet keresel. Az első név, amely ezzel a betűvel kezdődik, azonnal kiemelésre kerül. Ezután a lefelé vagy felfelé mutató nyilak segítségével nézheted meg a közeli szavakat vagy kifejezéseket.

- ✓ Másik gyors haladási módszer a listában a görgetősáv használata. (Erről a témáról már korábban is írtam ebben a fejezetben, ha frissítésre lenne szükséged.)

- ✓ A legördülő listamezőből egyszerre csak egy nevet választhatsz ki.

- ✓ Az 5.10. ábrán látható program a Karaktertábla, és általában a Windows 98 nem telepíti fel ezt a hasznos segédprogramot. Ha meg akarod fogni a Windows 98 kezét, hogy telepítse ezt a programot, lapozz a 12. fejezethez.)

Jelölőnégyzetek

Néha előfordulhat, hogy egy párbeszédpanelen több lehetőség közül választhatsz. Mindegyik mellett egy kis jelölőnégyzet található, és ha ezt akarod, akkor elég erre a mezőre kattintani. Ha nincs szükséged erre a beállításra, hagyd a mezőt üresen. (Billentyűhasználók a kurzornyilakkal haladhatnak az adott mezőig, majd a Szóköz megnyomására kijelölhetik ezt.) Például az 5.11. ábra párbeszédpanelén kijelölheted, hogyan viselkedjen a Windows 98 tálcája.

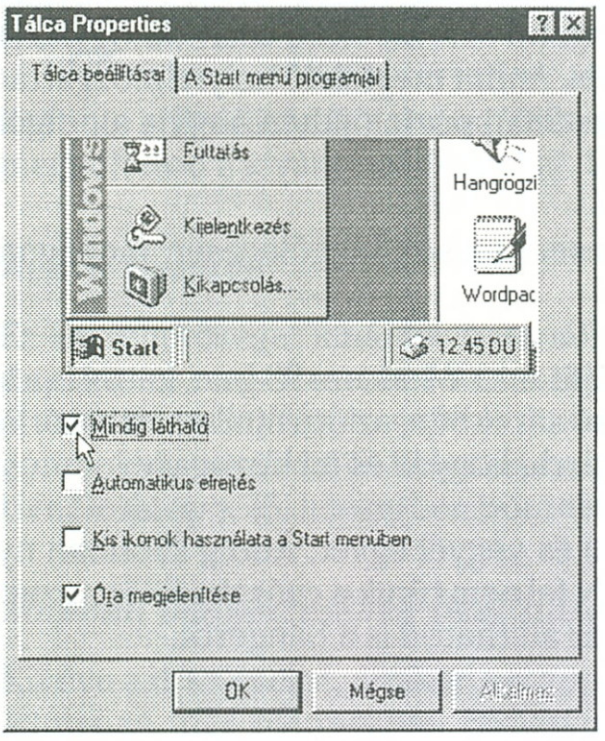

5.11. ábra. Egy pipa tűnik fel minden kiválasztott jelölőnégyzetben

- ✓ Ha rákattintasz egy jelölőnégyzetre, megváltoztatod az értékét. Egy üres négyzetre kattintva bekapcsolod azt. Ha a mező már ki van pipálva, a kattintás kikapcsolja ezt a beállítást, eltüntetve a pipát.

- ✓ Akármennyi jelölőnégyzetet bekapcsolhatsz. Nagyon hasonlít ez a dolog a *választókapcsolók*hoz, amelyek kerek formájúak, de azok közül egy időben csak egyet lehet kijelölni.

Csúszkák

Gazdag Microsoft-programozók drága luxuslakások spéci fényerőszabályozós villanykapcsolóitól elájulva, úgy döntöttek, a Windows 98 is rendelkezzen ilyen csúszkaállítási lehetőségekkel. Ezek a virtuális villanykapcsolók könnyen használhatók és nem használódnak el olyan gyorsan, mint az igaziak. Egy ilyen szabályzó csúsztatásához – például a hangerő állításához – csak húzd az egérrel a csúszka gombját, ahogy az az 5.12. ábrán is látható.

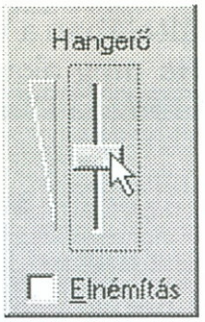

5.12. ábra. A gomb húzásához mutass rá, tartsd lenyomva az egérgombot és mozgasd az egeret.

Mutass rá a gombra, tartsd lenyomva az egérgombot és mozgasd az egeret abba az irányba, amerre mozgatni akarod a csúszkát. Ahogy az egér mozog, úgy mozog a csúszka gombja is. Amint megfelelő helyre mozgattad, engedd el az egérgombot, és a Windows 98 új pozíciójában hagyja a dolgokat. Ez minden.

- ✓ Néhány csúszka vízszintesen, mások függőlegesen mozognak. Egy sem mozog ferdén.

- ✓ Ha a hangerőt szeretnéd állítani a Windows 98-ban, kattints a kis hangszóró ikonra, amely a jobb alsó sarokban, az óra mellett látható. Egy hangerőcsúszka tűnik elő, készen arra, hogy le és fel húzogasd.

- ✓ Nincs egered? Akkor menj és vegyél egyet. Addig azonban nyomogasd a Tabot, amíg egy kis szegély fel nem tűnik a csúszka fölött; ezután a kurzorbillentyűk segítségével már állíthatod is a hangerőt.

Mappanézegető beállításaid megváltoztatása

Néhányan mappáikat tűzbiztos páncélszekrényekben tartják, és mahagóni íróasztalokon nézegetik tartalmukat; mások a földről szedegetik fel a mappákat és szurkolnak, hogy ne essen ki belőlük semmi fontos.

A Windows 98 három különböző módszert kínál mappáid megtekintéséhez: a „Webstílust", a „klasszikus stílust" és a saját beállítást, amellyel mindkét stílust kombinálhatod.

Ha mappanézegetéssel akarsz bűvészkedni, kattints a Start gombra és válaszd ki a Mappa beállításai parancsot a Beállítások menüből. Három lehetőség tűnik azonnal a szemedbe.

Webstílus

Válaszd ezt, ha élsz-halsz az Internetért, és úgy szeretnéd a Windows 98-at is irányítani, mintha egy weblap lenne. Asztalod mappái és ikonjai egy kattintásra aktiválódnak és letapétázhatod Asztalodat internetes eszközökkel.

Klasszikus stílus

A Windows 98 első telepítése után használja ezt a beállítást. Ettől úgy működik, mintha Windows 95 lenne: dupla kattintásra tudod megnyitni mappáidat és ikonjaidat.

Saját beállítás – attól függően, hogy mit akarsz:

Kattints a Beállítások gombra, és a megjelenő párbeszédpanelen egyenként megadhatod a kívánt beállításokat. Ezek a következők:

Active Desktop

Ez két lehetőséget kínál fel: használhatod a Windows 95 klasszikus „kattints duplán, ha meg szeretnéd nézni egy mappa tartalmát" lehetőségét. Esetleg átválthatsz az új Windows 98 aktív Asztalra, amelynek segítségével internetes gombokat, mezőket és helyeket helyezhetsz el tapétádon. (A komplikált Active Desktop a 25. fejezetben bontakozik majd ki igazán.)

Mappák böngészésének beállítása

Kivéve azt az esetet, amikor a mappáid közvetlenül Asztalodon csücsülnek, általában más mappákban tartózkodnak, arra várva, hogy megnyisd őket. Nagy kérdés, hogy amikor megnyitsz egy mappát, akkor saját ablakában kerüljön-e a képernyőre. Esetleg azt szeretnéd, hogy az új mappa tartalma a régi tartalma helyére kerüljön? Mindkét módszernek megvannak az előnyei, ahogy ezt most le is írom.

Egy ablakban nyílik meg az összes mappa

Kattints ide, és az újonnan megnyitott mappa a régebbi helyére kerül a képernyőn. Ettől minden szervezett és tiszta lesz, főleg akkor, ha olyan mappát keresel, amely valahol mélyen elásva pihen, más mappákba ágyazva: egy időben mindig egy mappa látható csak a képernyőn.

Külön ablaka van minden mappának

Egy kattintás ide azt eredményezi, hogy minden újonnan megnyitott mappa új ablakot nyit, meghagyva helyén a régit. Ez olyankor praktikus, ha szeretnéd tudni, az új mappa honnan is származik, de ettől az Asztalon igen nagy rendetlenség lesz egy idő után.

Ha megnyitottál egy mappát, de észreveszed, hogy nem ezt akartad, létezik egy gyors módszer a visszatérésre: nyomd meg a Backspace billentyűt. Félelmetesen hangzik elsőre, de ne félj, nem fog kitörölni semmit – csak visszahelyezi a mappát oda, ahonnan kinyitottad.

Webtartalom nézete a mappákban

Azt állítja be, hogy a hálózat dekorációja mennyire befolyásolja mappáid kinézetét.

Minden mappa HTML tartalommal

Kattints ide, és a Windows 98 úgy mutatja a mappát, mintha egy weblap lenne. Megváltoztathatod a betűk stílusát, automatikusan belenézhetsz fájlokba, használhatod ezt az oldalt a mappa hátterének, Internet-parancsokká változtathatod a mappa menüit és mindenféle, Internethez kapcsolódó dolgot tehetsz.

Csak azok a mappák, ahol kiválasztottam a weblapként lehetőséget (Nézet menü)

Szent Beállítás! Ahelyett, hogy minden mappád weblapként működne, ez a beállítás megengedi, hogy minden mappánál megválaszthasd, így akarod-e.

Kattintás az elemre

Ez a már megszokott kattintás vagy dupla kattintás története, amellyel már annyit foglalkoztunk: mappák megnyitásához és programok elindításához egyszer vagy duplán akarsz-e kattintani?

Egyszeres kattintás az elem megnyitásához (rámutatás a kiválasztáshoz)

Ha az egyszeri kattintást választod, két másik beállítást is találsz itt: az egyik aláhúzza ikonod nevét, mint egy weblapon. A másik csak akkor húzza alá az ikon nevét, ha rámutatsz.

Dupla kattintás az elem megnyitásához (egyszeres kattintás a kiválasztáshoz)

Válaszd ki ezt és kattints duplán egy ikonra, hogy életre keljen, mint ahogy a Windows régebbi változataiban tetted.

Ne idegeskedj, ha ezek közül a lehetőségek közül néhány zavarónak vagy értelmetlennek tűnik a számodra. Azok is.

- ✓ Ez a dolog azoknak való, akik valóban szeretnek számítógépük lelke mélyén turkálni. Nagy valószínűséggel elkerülheted ezeket egészen addig, amíg a gép rá nem kényszerít, hogy valamely internetes dologgal foglalkozz.

- ✓ Ha kényelmes neked a Windows 95, válaszd a klasszikus stílust. Ha kényelmes az Internet használata, akkor válaszd a Webstílust. De csak akkor állítsd be saját magad a dolgokat – és az Active Desktop szolgáltatást –, ha valóban bűvészkedni akarsz a számítógépeddel és új dolgokat akarsz kipróbálni.

Csak azt mondd meg, hogyan kell megnyitni egy fájlt!

Elég a kifejezésekből és meghatározásokból. Felejtsd el a gombokat és sávokat. Hogyan tudsz egy fájlt betölteni egy programba? Ez a szakasz elárulja neked a lényeget. Ezeket a lépéseket kell követned minden alkalommal, amikor betöltesz egy fájlt egy programba. (Ne felejtsd, a fájl megnyitása és betöltése ugyanazt jelenti.)

A Fájl megnyitása egy, a *Fájl* szóhoz kapcsolódó cselekedet, így keresd meg ezt a szót az ablak menüsorában (5.13. ábra).

5.13. ábra. Egy fájl megnyitásához válaszd ki a Fájl szót az ablak menüsorából

Ezután tedd a következőket:

1. **Kattints a Fájl szóra (vagy nyomd meg az Alt-ot és az F-et), hogy meglásd a szó mögötti rejtett menüt.**

   Az 5.14. ábra megmutatja a Fájl legördülő menüjét.

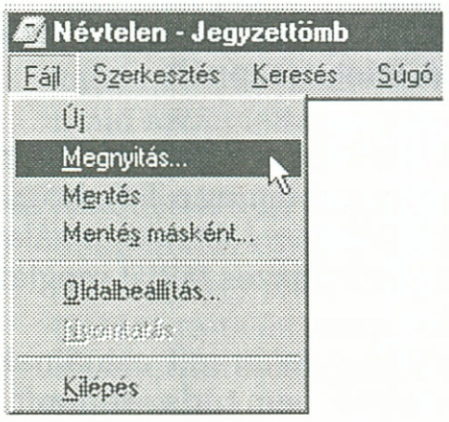

5.14. ábra. Amikor kiválasztod a Fájl szót, megjelenik a Fájl legördülő menü

2. Kattints a Megnyitás parancsra (vagy nyomd meg az M billentyűt) a Megnyitás párbeszédpanel megjelenítéséhez.

Gondolhatod, hogy a Megnyitás meg fog mutatni neked egy párbeszédpanelt, hiszen mögötte ... található. (Ez a ... nem más, mint három pont, avagy pont-pont-pont.)

Az 5.15. ábra megmutatja a Megnyitás párbeszédpanelt, ahogy megjelenik a képernyőn. Ehhez hasonló párbeszédpanel jelenik meg mindig, ha bármelyik program Fájl menüjén a Megnyitás parancsot választod.

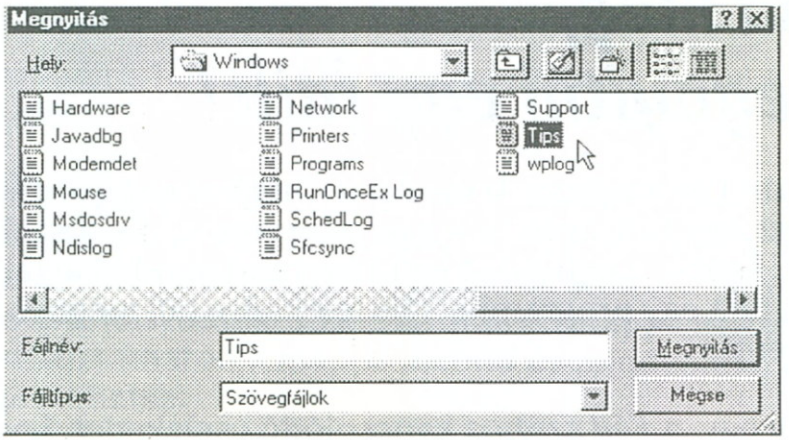

5.15. ábra. A Megnyitás párbeszédpanel akkor tűnik elő, ha meg szeretnél valamit nyitni egy programból

✓ Ha látod a keresett fájl nevét az első listamezőben, akkor szerencséd van. Kattints duplán a fájl nevére, és azonnal bekerül a programba. Vagy tartsd lenyomva az Alt-ot, nyomd meg az F billentyűt, írd be a fájl nevét és nyomd meg az Entert. Esetleg kattints egyszer a fájl nevére és ekkor nyomd meg az Entert. Vagy átkozd a Windows 98-at, amiért ennyi lehetőséget kínál egy ilyen egyszerű procedúrához.

✓ Ha nem találod a fájl nevét, valószínűleg egy másik mappában található, amit alkönyvtárnak is nevezünk. Kattints arra a mezőre felül, amelynek a neve Hely, és a Windows 98 egy csomó más alkönyvtárat megmutat ekkor. Ahányszor másik mappára kattintasz, annak tartalma kerül a listamezőbe.

✓ Nem találod a megfelelő mappát vagy alkönyvtárt? Esetleg a fájl másik meghajtón található. Kattints egy másik meghajtó ikonjára a Hely mezőben, hogy egy másik meghajtón is körülnézhess. A meghajtóikonok kis szürke bigyók. A mappaikonok, nos ezek úgy néznek ki, mint a mappák.

✓ A fájlnak esetleg furcsa neve van? Kattints a Fájltípus legördülő listára (vagy tartsd lenyomva az Alt-ot, majd nyomd meg a T-t), hogy másik fájltípust válassz ki. Ha meg akarod nézni az összes fájlt, akkor válaszd ki a Minden Fájl (*.*) elemet. Ekkor az alkönyvtár összes fájlját megláthatod.

✓ Nem tudod, hogy a kis ikonok az ablak tetején mit csinálnak? Tartsd az egérkurzort a fölött az ikon fölött, melyről nem tudsz semmit. Egy másodperc vagy több után, az okos Windows 98 egy magyarázó ablakot mutat. Például vidd az egeret a fölé az ikon fölé, amelyen az a mappa tűnik elő,

melynek a sarkában egy robbanás látható, és megtudhatod, hogy ha erre az ikonra kattintasz, akkor a Windows 98 egy új mappát hoz létre.

- ✓ Még mindig Windows 3.1 programokat használsz? Akkor még mindig a régi, Windows 3.1 típusú Megnyitás párbeszédpanelt nézegeted. Ez nem okoz problémát, de ezek a régiségek nem tudnak 8 betűnél hosszabb fájlneveket kezelni – és egyszerűen levágják azokat a neveket, amelyek ennél hosszabbak. Legyél óvatos a Windows 3.1 programokkal, vagy kerüld őket. (Windows 95 programoknál nincs ez a gond.)

- ✓ Ezek a dolgok agyvízforralóak, ha sosem volt eddig dolgod alkönyvtárakkal, meghajtókkal, mappákkal és hasonló DOS korszaki túlélőkkel a Windows 98 világában. Ha ennél is többet akarsz az ijesztő fájlkezelésről tudni, lapozz a 12. fejezethez.

Hé! Mikor kattintsak és mikor kattintsak duplán?

Ez valószínűleg jogos kérdés, de a Microsoft nem akar erre válaszolni. A Microsoft azt mondja, hogy olyankor kell kattintanod, ha ki akarsz jelölni valamit, és akkor kell duplán kattintanod, ha kiválasztasz valamit.

Rendben, úgy *választasz ki* valamit, hogy *kiemeled*. Például kiválaszthatsz egy jelölőnégyzetet, egy választókapcsolót vagy egy fájlnevet. Bármelyikre kattinthatsz ezek közül, hogy kiválaszd, majd nézd meg, hogy minden rendben van-e. Ha tetszik, amit kiválasztottál, kattints az OK gombra a munka befejezéséhez.

Valaminek a *kijelölése* a felkészítését jelenti későbbi használatra.

Amikor kiválasztasz valamit, a válasz gyorsabb. A fájl kiválasztására az automatikusan betöltődik a programba. A Microsoft szerint a kiválasztás azt jelenti, hogy kiválasztottam a fájlt betöltésre.

- ✓ Rendben van, ez a magyarázat kicsit extrém. Először mindig az egyszeri kattintással kezdd. Ha ettől nem kezdődnek el a dolgok, próbáld a dupla kattintást. Ez általában biztonságosabb, mint duplán kattintani először, majd aztán feltenni buta kérdéseket.

- ✓ Amellett, hogy ez nem mindig igaz. A Windows 98 úgy állítható be, hogy elfogadja az egyszeri, más esetben a dupla kattintást. A program megengedi, hogy úgy jelölj ki valamit, hogy fölötte tartod az egérkurzort, majd kattintasz rajta és máris működésbe jönnek a dolgok. Ez az a módszer, ahogy az internetes világháló működik, tehát a Windows 98 megengedi az ilyen beállítást is.

- ✓ Ha véletlenül duplán kattintasz az egyszeri kattintás helyett, általában nem számít. Esetleg bezárhatsz egy programot néhány kattintással. Azonban ha valami borzalmas történik, tartsd lenyomva a Ctrl-t és nyomd meg a Z-t. Ezzel általában vissza tudod vonni az utolsó tényekedésedet.

- ✓ Szereted az egyszeri kattintásos módszert? Akkor válaszd a Start menü Beállítások, majd Mappa beállításai parancsát, végül a Webstílus beállítást. A hagyományos dupla kattintást szereted? Akkor az előbbi helyen a Klasszikus stílust válaszd ki. Keverni akarod a lehetőségeket? Akkor neked a harmadik lehetőség, az Egyéni való.

- ✓ Ha a Windows 98 folyamatosan két egymást követő kattintásnak érzékeli a dupla kattintásodat, gyorsan lapozz a 9. fejezet Vezérlőpult szakaszához. Állítsd be a Windows 98-at úgy, hogy felismerje a dupla kattintást, ahogy te csinálod.

Mikor használjam a bal egérgombot és mikor a jobbot?

Amikor valaki azt mondja, hogy kattints valahová a Windows 98-ban, ez majd' mindig azt jelenti, hogy a „bal egérgombbal kell kattintanod." Ez azért van, mert a Windows 98 használóinak nagy többsége jobbkezes, és a mutatóujjuk az egér bal gombja fölött található.

A Windows 98 segítségével a *jobb* gombra is kattinthatsz, de ez a két dolog teljesen különböző.

Rámutatva valamire és megnyomva a jobb gombot, egy titkos rejtett menüt hoz elő néhány extraparanccsal. Ha az Asztal üres részére kattintasz a jobb gombbal, egy menü tűnik elő, melynek segítségével átrendezheted képernyőd kinézetét, vagy átszervezheted a képernyőn látható ikonokat. Ha egy ikonra kattintasz a jobb gombbal, akkor is egy rejtett menüt kapsz.

Tartsd lenyomva a jobb gombot, amint egy mappát húzol át az Asztalon. A Windows 98 mutat egy menüt, amelyben megkérdezi, biztos vagy-e abban, hogy ezt ide akarod mozgatni. Ha úgy húzod a mappát, hogy közben csak a bal gombot tartod lenyomva, a Windows 98 nem kérdez, csak áthelyez.

- ✓ A jobb egérgombot a menőbb felhasználóknak találták ki, akik azt hiszik, hogy mindenféle trükkös dolgokat képesek megtenni, hiszen a jobb gomb lenyomására mindenféle titkos menük tűnnek elő extra lehetőségekkel.

- ✓ Összezavarodtál valamitől, amit a képernyőn látsz? Próbálj rákattintani a jobb gombbal. Az eredmény nagy segítség lehet számodra.

6. fejezet

Ablakok körbemozgatása

Ebben a fejezetben

- Legfölülre helyezel egy ablakot
- Innen oda mozgatod az ablakot
- Kisebbre vagy nagyobbra veszed egy ablak méretét
- Lekicsinyíted az ablakot a tálcára
- A tálca ikonjait ablakokká állítod vissza
- Bűvészkedsz a tálcával

Oh, a Windows 98 ereje! Használhatsz különböző ablakokat, egy táblázatkezelőt, egy rajzolóprogramot, egy internetes honlapot és szövegszerkesztőt *egy időben,* egyszerre nézegethetsz a képernyőn.

Egy jól kinéző grafikát átmásolhatsz a rajzprogramból a jegyzeteid közé. Esetleg egy táblázattal is megteheted ezt. A háttérben a hálózat folyamatosan frissülő híreket szolgáltathat. Miért is ne? Mind a négy ablak egyszerre lehet a képernyőn egy időben.

Csak egy problémád van: ennyi ablakkal a képernyőn egy időben nem láthatsz semmit, csak zavaró programegyveleget.

Ez a fejezet megmutatja, hogyan kell azokat a huncut ablakokat mozgatni a képernyőn, így legalább *egyet* látni fogsz.

Legfölülre egy ablakot

Nézd meg jól a képernyőt, ahol épp ablakok kavalkádja látható. Néha felismered egy kis részét az általad keresett ablaknak. Ha így van, akkor szerencséd van. Mozgasd az egérkurzort addig, amíg e fölé a rész fölé nem ér és kattints. Abrakadabra! A Windows 98 automatikusan előre hozza az egész ablakot.

Az újonnan megnagyobbított ablak valószínűleg eltakarja más ablakok stratégiailag fontos részeit. De legalább valamit meg tudsz tenni, egy ablakon, egy időben.

✓ A Windows 98 rengeteg ablakot képes megjeleníteni egy időben a képernyőn. De kivéve azt az esetet, amikor nincs éppen két fejed, valószínűleg csak egy ablakot használsz majd egy időben, a többi programot hagyva, hogy türelmesen várakozzanak a háttérben. Az ablak, amely legfölül van, használatra készen, az *aktív ablak*.

- ✓ Az aktív ablak az, amelynek a legelőbb címsora van a tetején. Az aktív ablak címsorának sokkal ragyogóbb színei vannak, mint a többinek.

- ✓ Az aktív ablak az utolsó ablak, melyre kattintottál. Az ezt követő összes egér- és billentyűakciód ebben az ablakban zajlik majd.

- ✓ Néhány program képes a háttérben futni, még akkor is, ha épp nincs jelen az aktív ablakban. Néhány kommunikációs program képes más számítógépekkel beszélgetni a háttérben, például más táblázatkezelő programok akkor is képesek kalkulációkat végezni, ha épp a háttérben futnak. Képzeld csak el!

Jóllehet több ablak lehet a képernyőn egy időben, csak egybe vihetsz be információt: az aktív ablakba. Ha egy ablakot aktívvá akarsz tenni, kattints valamely részére. Felkerül legfölülre, készen várva parancsaidat.

Másik módszer egy ablak aktívvá tételéhez az, hogy a tálcán rákattintasz a nevére. Nézd meg a „Nagyon menő tálca" szakaszt a fejezet későbbi részeiben.

Innen oda mozgatod az ablakot

Néha odébb akarsz majd mozgatni egy ablakot más helyre a képernyőn (amelyet *Asztal* néven jegyzünk a Windows 98 nyelvezetében). Esetleg az ablak egy része a képernyő szélén van, és te középre akarod tenni. Esetleg két ablakot szeretnél egymás mellé tenni, hogy összehasonlítsd tartalmukat.

Mindkét esetben át tudod helyezni az ablakot azzal, hogy megragadod címsorát, azt a keskeny csíkot, mely a tetején van. Vidd az egérkurzort a címsor fölé és tartsd lenyomva rajta az egérgombot. Most úgy használd a címsort, mint az ablak fogóját. Amikor mozgatod az egeret, magával viszi az ablakot is.

Amikor elmozgattad az ablakot oda, ahol tartani szeretnéd, engedd el az egérgombot az ablak letételéhez. Az ablak legfölül marad a tömeg tetején.

- ✓ Az a folyamat, ahogy lenyomva tartod az egérgombot, miközben mozgatod az egeret, az a *húzás*. Amikor elengeded az egérgombot, *ledobod* azt, amit húztál.

- ✓ Amikor egymás mellé helyezel két ablakot a képernyőn, általában meg kell változtatnod méretüket, ahogy helyzetüket is. Az ezt követő szakasz mondja el, hogyan kell egy ablak méretét megváltoztatni, de ne feledd elolvasni a „Nagyon menő tálca" szakaszt később a fejezetben. Rengeteg tippet és trükköt találhatsz itt ablakok átméretezéséről és mozgatásáról.

- ✓ Nincs egered, csak billentyűzeted? Nyomd meg az Alt, Szóköz és M kombinációt. Ezután a kurzorbillentyűkkel tudod odébb mozgatni az ablakot. Nyomd meg az Entert, amikor a megfelelő helyen látod az ablakot.

Kisebbre vagy nagyobbra veszed egy ablak méretét

Néha egy ablak áthelyezése nem elég. Még mindig letakarják egymást. Szerencsére nincs szükséged semmilyen speciális hardverre ahhoz, hogy nagyítsd vagy kicsinyítsd ezeket. Látod azt a vékony szegélyt, amely végigfut az ablak szélein? Vidd az egeret pontosan a szegély fölé, és meg tudod változtatni az ablak méretét.

Először is mutass az egérrel az ablak sarkára. Amikor ide vitted, a nyíl kétfejű nyíllá válik. Most tartsd lenyomva az egérgombot és húzd az ablak sarkát, ezzel nagyobbíthatod, vagy kicsinyítheted. Az ablak szegélye együtt mozog az egérrel, így pontosan láthatod, mi is történik.

Amikor abbahagytad a huzigálást, és az ablak szegélye körülbelül megfelelő méretű, engedd el az egérgombot. Az ablak újrarajzolja önmagát, elfoglalva új helyét.

Álljon itt a folyamat, lépésről lépésre.

1. Mutass az egérkurzorral a sarok szélére.

Kétfejű nyíllá válik, ahogy ez a 6.1. ábrán is látszik.

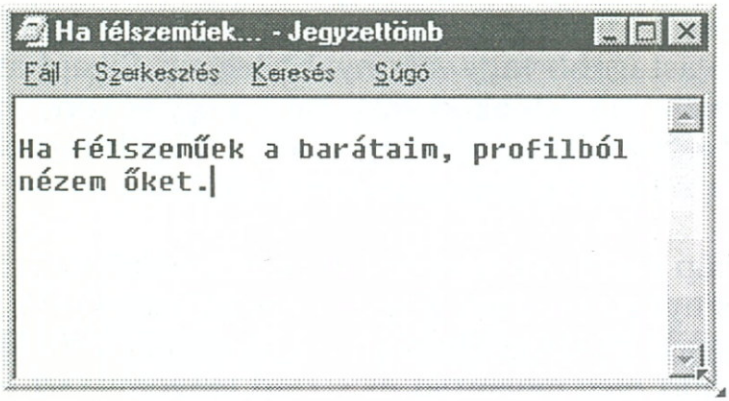

6.1. ábra. Amikor az egérkurzor az ablak alsó sarkára mutat, a nyílnak még egy feje nő, ahogy ez most a jobb alsó sarokban látható.

2. Tartsd lenyomva az egérgombot és mozgasd a kétfejű nyilat befelé vagy kifelé ahhoz, hogy kisebb vagy nagyobb legyen az ablak.

A 6.2. ábra megmutatja, hogyan változtatja meg alakját a körvonal, amikor befelé húzod a sarkot ahhoz, hogy kisebb legyen az ablak.

3. Engedd el az egérgombot.

Az ablak átalakítja magát, hogy beférjen az új szegélybe, amelyet most hoztál létre (6.3. ábra).

Ez minden!

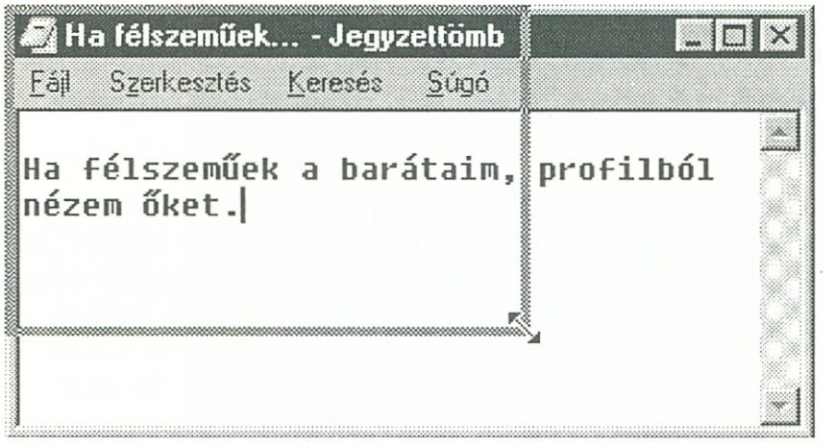

6.2. ábra. Ahogy mozgatod az egeret, az ablak szegélye változik, hogy megmutassa a változást

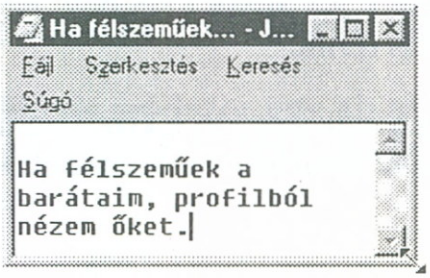

6.3. ábra. Engedd el az egérgombot, és az ablak megtölti újonnan létrehozott szegélyeit

- ✓ Ez a folyamat nagyon ismerősnek tűnhet fel, mert az is. Csak *húzod és ledobod* az ablak sarkát az új mérethez. Ez a *húzás és dobás* elmélet az egész Windows 98-ban megtalálható. Például *húzod és ledobod* az ablak címsorját, ha odébb akarod mozdítani.

- ✓ Az ablak valamely szélét is megragadhatod és befelé vagy kifelé mozgathatod, hogy az ablak vastagabb vagy vékonyabb legyen. Elkaphatod az ablak felső vagy alsó szélét, hogy ablakod vastagabb vagy vékonyabb legyen. A sarka elkapásával jobban jársz, mert így mind a négy irányban változtathatod az ablak méretét.

Ha egy ablak kilóg a kép szélén, és nem tudod pozicionálni, mert nem látod a megfelelő helyet, kicsinyítsd le előbb. Kapd el egy látható sarkát, és húzd az ablak közepe felé. Engedd el az egérgombot, és az ablak máris összemegy új méretére. Ezután ragadd meg címsorját és tartsd lenyomva az egérgombot. Amikor a képernyő közepe felé húzod a címsorot, újra láthatod az egész ablakot.

Az ablak betölti az egész képernyőt

Előbb vagy utóbb megunod ezt az egész New Age-es multimédiaablak bigyózgatást. Érdemesebb esetleg *egy* nagy ablakot elhelyezni az egész képernyőn. Ezt is megteheted.

Ha azt akarod, hogy egy ablak maximális méretűre nőjön, kattints duplán *címsorára*, arra a sávra, amely az ablak legtetején látható. Az ablak azonnal betölti az egész képernyőt, letakarva az összes többi ablakot.

Ha vissza akarod állítani a felpumpált ablakot normális méretére, újra kattints duplán a címsorára. Az ablak visszaszerzi régi méretét, és minden mást is megláthatsz, amit idáig letakart.

- ✓ Amikor az ablak megtölti a teljes képernyőt, elveszti szegélyét. Ez azt jelenti, hogy nem tudod a méretét megváltoztatni azzal, hogy bármely részét odébb húzod. Azok a szegélyek nem találhatóak meg ebben az esetben.

- ✓ Ha morálisan zavar az a tény, hogy duplán kattints a címsorra a teljes képernyőssé tételhez, másképp is megnagyíthatod. Kattints az ablak Teljes méret gombjára, a jobb felső sarokban található gombok közül a középsőre. Az ablak gyorsan megtölti az egész képernyőt. Ekkor a Teljes méret gomb Előző méret gombbá változik; kattints erre a gombra, ha előző méretéhez szeretnéd visszaállítani az ablakot.

- ✓ Az 5. fejezetben többet olvashatsz az ablak jobb felső sarkában látható gombokról.

- ✓ Ha nincs egered, akkor is teljes képernyős lehet az ablakod. Ehhez az Alt, Szóköz és T billentyűk sietnek segítségedre. De az ég szerelmére, inkább vegyél egy egeret, hogy nehogy vissza kelljen emlékezned ezekre a bonyolult parancsokra.

- ✓ Azok a DOS programok, amelyek képernyőablakban futnak, általában nem töltik meg az egész képernyőt. Amikor duplán kattintasz címsorukra, nagyobbak lesznek, de a Windows 98 megtartja őket kisebbnek. Ha kiveszed ezeket a programokat az ablakból, akkor megtöltik majd az egész képernyőt, és a Windows 98 elrejtőzik a háttérben. Ahhoz, hogy a DOS programot kivegye az ablakból, tedd az ablakot aktívvá, majd nyomd le az Alt-ot és az Entert. Ekkor a program elfoglalja az egész képernyőt, és a Windows 98 eltűnik. Ha vissza akarod kapni, újra nyomd le az Alt-ot és az Entert. (Többet DOS dolgokról a 13. fejezetben olvashatsz.)

Lekicsinyíted az ablakot a tálcára

A Windows szaporítja az ablakokat. Egy ablakkal kezdesz, melyben levelet írsz édesanyádnak. Megnyitsz egy másik ablakot, hogy megnézd a postacímet, majd egy másikat, hogy ellenőrizd, nem felejtettél-e el valamilyen születésnapot. Mielőtt észrevennéd, néggyel több ablak lakik máris a képernyőn.

Ahhoz, hogy ez ellen küzdhess, a Windows 98 egyszerű ablakvezérlési módszert kínál: az ablakot egy kis négyszögű gombbá csukhatod össze a képernyő aljára.

Látod azt a három gombot, amely majd minden ablak jobb felső sarkában található? Kattints a Kis méret gombra – ez az, amelyen egy kis vonal látható. Hoppá! Az ablak eltűnt, és egy kis gomb képviseli ezentúl, amely a tálcán látható, a képernyő alján. Kattints a gombra, és az ablak visszaugrik a képernyőre, készen a további működésre.

A különbség drámai lehet. A 6.4. ábra megmutatja a Asztalt egy csomó nyitott ablakkal.

A 6.5. ábra ugyanazt a Asztalt mutatja, amelyen egy kivételével mindegyik ablakból kis gombot hoztam létre a tálcán. Természetesen a többi ablak is elérhető, ne felejtsd el. Csak rákattintasz az ablak gombjára a tálcán, és az ablak máris visszatér előző helyére a képernyőre.

- ✓ Ha a tálcára szeretnéd csukni az épp nyitott ablakot, kattints az ablak jobb felső sarkában található három gomb közül a bal oldalira. Az ablak lekicsinyíti magát egy kis gombbá a képernyő alján, a címsoron.

- ✓ A címsoron látható mindegyik gombnak van címe, így tudhatod, melyik gomb melyik ablakhoz tartozik.

- ✓ Amikor lekicsinyítesz egy ablakot, nem semmisíted meg a tartalmát, sőt nem is zárod be. Csak az alakját változtatod. Még mindig a memóriában van, arra várva, hogy újra használd.

- ✓ Ha azt szeretnéd, hogy az ablak visszatérjen oda, ahol eddig volt, kattints gombjára a tálcán. Visszaugrik előző helyére.

- ✓ Amikor betöltesz egy programot a Start gomb vagy az Intéző segítségével, a program neve automatikusan megjelenik a címsoron. Ha bármelyik nyitott ablak eltűnne, kattints a nevére a címsoron. Az ablak egyből előugrik majd.

- ✓ Mindegyik ablakodat egyszerre szeretnéd lekicsinyíteni a tálcára? Kattints a tálca üres részére az egér jobb oldali gombjával, és válaszd a Minden ablak kis méretű parancsot a megjelenő menüből. Sutty! A Windows 98 leszippant minden nyitott ablakot a képről, s tisztába tesz mindent.

- ✓ Billentyűhasználók az Alt, Szóköz és K segítségével kicsinyíthetik le ablakaikat. Ha lenyomva tartod az Alt-ot és közben megnyomod a Tab-ot, egy új ablakot kapsz, amelynek segítségével visszaemelheted ablakaidat eredeti dicsőségükbe. (Ezt a fejezet egy későbbi részében írom majd le, melynek címe „Az Alt+Tab trükk").

- ✓ A Windows 98 Active Desktop szolgáltatását használod, hogy képernyőd hátterébe internetes weblapot helyezhess el? Ezek az internetes ablakok úgy működnek, mint a tapéták, tehát nincs kicsinyítőgombjuk. Inkább úgy működnek, mint nagy, állandó matricák. (Ahhoz, hogy ki- vagy bekapcsold az Active Desktop szolgáltatást, kattints a jobb oldali egérgombbal az Asztal egy üres helyére, és a megjelenő menün válaszd az Active Desktop, majd a Megjelenítés weblapként parancsot.)

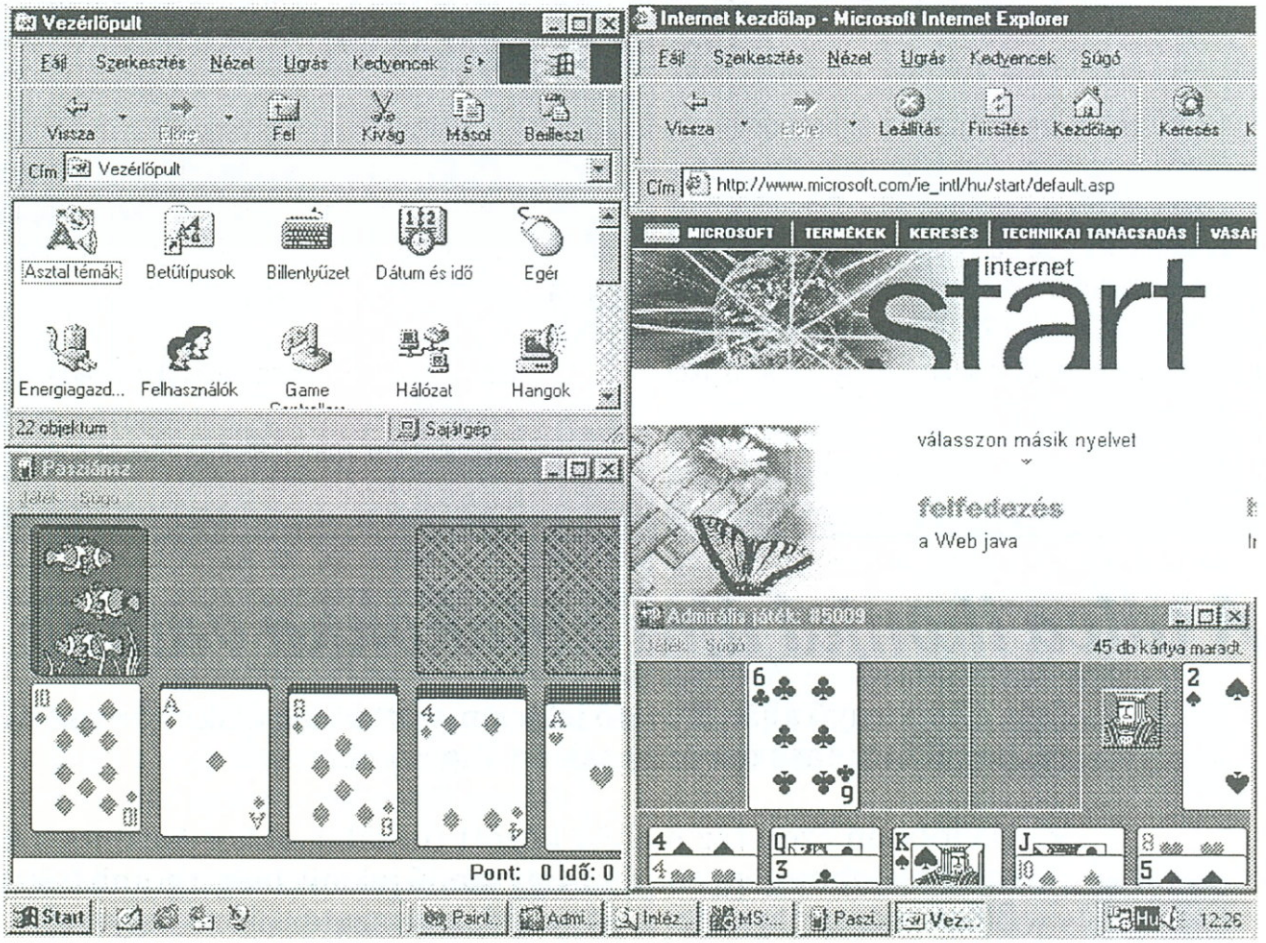

6.4. ábra. Az Asztal nagyon zavaró lehet túl sok egyszerre megnyitott ablakkal

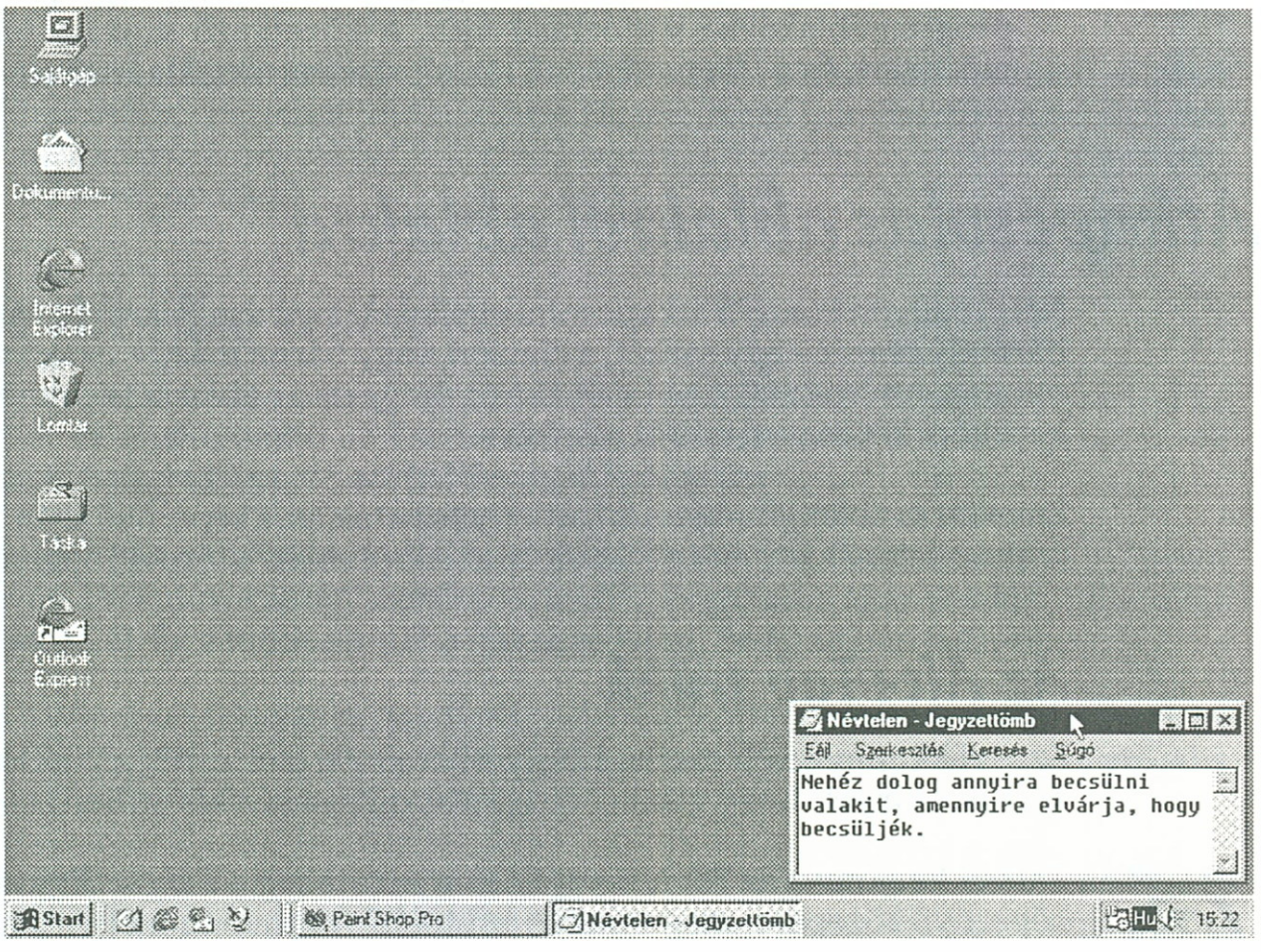

6.5. ábra. Látod, mennyivel könnyebb minden, ha a nyitott ablakokat ikonokká változtatod?

FIGYELEM!

Ikonok itt, gombok ott

Ne keverd össze az Asztalon látható programikonokat a tálca gombjaival. Két különböző dologról van szó. A gomb, amely a képernyő alján látható, azt jelzi, hogy a program már be van töltve a memóriába. Készen áll az azonnali akcióra. Az Asztalon vagy a Windows Intézőben látható ikonok azokat a programokat jelölik, melyek a merevlemezen várnak arra, hogy betöltsd őket.

Ha véletlenül az Asztal vagy a Windows Intéző ikonjára kattintottál a tálca gombja helyett, a már futó programból betöltesz egy másolatot. A program két változata fog futni egy időben: az egyik egy ablakban futva, a másik egy tálcagomb formájában várja az indítást.

Két változat futtatása zavarokat eredményezhet – főleg akkor, ha ugyanannak a programnak mindkét verziójába adatokat írsz. Nem tudhatod, melyik ablak a megfelelő!

A tálca ikonjai újra ablakokká válnak

Egy, a képernyő alján látható lekicsinyített ablak akkor tér vissza a képernyőre, ha rákattintasz nevére a tálcán. Egyszerű, nem?

- ✓ Ha jobban szeretsz menük között turkálni, akkor kattints a kis gombra a tálcán a jobb egérgombbal. Egy menü jelenik meg a gomb felett. Kattints az Előző méret parancsra, és az ablak visszatér előző helyére.

- ✓ A kattintáson kívül más módszerek is léteznek arra, hogy a tálca gombjait programablakokká változtasd újra. A következő szakasz leír egy ilyen módszert, és a „Nagyon menő tálca" szakasz megismertet egy másikkal.

Átkapcsolás ablakról ablakra

Néha nagyon könnyű átkapcsolni egyik ablakról a másikra. Ha látod az ablak bármely részét – egy sarkát, a címsort vagy bármi mást –, csak kattints rá. Ez minden, amire szükséged van ahhoz, hogy ez az ablak a képernyő előterébe kerüljön, készen a további munkára.

Emellett az ablak gombjára is kattinthatsz a tálcán, a képernyő alján. A következő szakasz leír néhány extra trükköt az ablakról ablakra történő átkapcsoláshoz.

Az Alt+Tab trükk

Ez a trükk annyira élvezetes, hogy a Microsoft rátette még a Windows 98 dobozára is, ahelyett hogy valahol elrejtette volna a kézikönyvben.

TIPP

Tartsd lenyomva az Alt billentyűt és nyomd meg a Tab-ot. Egy ablak ugrik a képernyő közepére, megnevezve az utolsó programot, melyhez hozzányúltál (lásd a 6.6. ábrát).

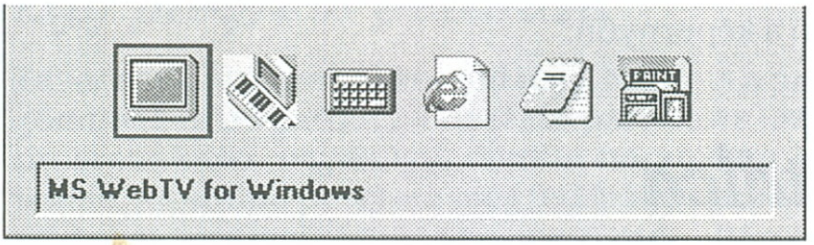

6.6. ábra. Amikor lenyomva tartod az Alt-ot és megnyomod a Tab-ot, a Windows 98 kiírja az utolsó, általad használt program nevét

Ha ez éppen az, melyet keresel, örülj! Ezután vedd le a kezed az Alt billentyűről. A megnevezett ablak azonnal a képernyőre kerül.

Ha egy másik programot keresel, tartsd a kezed az Alt-on és nyomd meg újra a Tab-ot. A Tab minden egyes megnyomására a Windows 98 megmutatja egy másik nyitott program nevét. Amikor meglátod azt, amelyet használni szeretnél, engedd csak el az Alt-ot. A kiválasztott program a képernyőre kerül, készen arra, hogy együtt dolgozzon veled.

- ✓ Az Alt+Tab trükk akkor is működik, ha egy DOS programot használsz úgy, hogy a Windows 98 a háttérben várakozik. A DOS program eltűnik addig, amíg az ablakban válogatsz a programok között. (A DOS program visszatér, amint befejezted a válogatást.)

- ✓ Az Alt+Tab trükk körbe-körbe jár az éppen nyitott ablakok között, akár épp képernyőn van a program, akár a tálcán éldegél éppen. Amikor elengeded az Alt billentyűt, az ablakban épp megnevezett program a képernyőre ugrik.

- ✓ Amikor először megnyomod a Tab billentyűt, a kis ablak az utolsó, általad használt programot mutatja meg. Ha ellenkező irányba szeretnél haladni a programok nevei között, tartsd lenyomva a Shift-et és az Alt-ot, miközben a Tab-ot nyomod.

Az Alt+Esc trükk

A koncepció kissé száraz, de azért csak hadd álljon itt: ha lenyomva tartod az Alt-ot és megnyomod az Esc billentyűt, a Windows 98 a nyitott programok között halad ugyan, de sokkal kevésbé hatékony.

Ahelyett, hogy a képernyő közepén egy ablakban megmutatná a program nevét, a Windows 98 egyszerűen kiemeli a programot, akár ablakban van, akár a tálcán ül. Ez a módszer néha hasznos lehet, de általában lassúbb.

Ha a Windows 98 a tálcán levő programok között halad ezzel a módszerrel, az Alt+Esc trükk csak a gombot emeli ki a tálcán. Ez nem túl látványos vizuális hatás, néha észre sem fogod venni.

Ha azt az ablakot látod, amelyet látni szeretnél, engedd el az Alt billentyűt. Ha ez egy nyitott ablak, ettől kezdve ez lesz az aktív ablak. Ha akkor engeded el az Alt-ot, amikor csak egy tálcán látható gomb került kiemelésre, még egy

lépést kell tenned: meg kell nyomnod az Entert, vagy kattintanod, hogy az ablak megjelenjen a képernyőn.

Nagyon menő tálca

Ez a szakasz bevezet téged a Windows 98 egyik leghasznosabb trükkjének használatába, szóval húzd közelebb a széked. A Windows 98 egy speciális programot tartalmaz, amely szemmel követi az összes nyitott programot.

6.7. ábra. Mindig kéznél: a tálca kilistázza éppen futó programjaidat és megengedi, hogy előhívd azokat úgy, hogy rákattintasz a nevükre

Ennek *tálca* a neve, és mindig tudja, milyen programok futnak és éppen hol vannak. A 6.7. ábrán látható tálca általában a képernyő alján él, bár a 10. fejezet elmondja, hogyan lehet áthelyezni a képernyő bármelyik szélére. (**Tipp:** csak húzd oda.)

A tálcával fantasztikus mágiát mutathatsz be a nyitott ablakaidon, ahogy ez a következő szakaszokban olvasható lesz.

- ✓ Látod, hogy az Intéző gombja hogy néz ki benyomott állapotban a 6-7. ábrán? Ez azért lehetséges, mert az Intéző az épp aktív ablak az Asztalon. A tálca gombjai közül egy mindig benyomott állapotban látható, kivéve, ha minden nyitott ablakot leküldesz a tálcára.

- ✓ Nem látod a tálcát? Akkor tartsd lenyomva a Ctrl-t és nyomd meg az Esc-et. A Windows 98 automatikusan megmutatja a tálcát és a Start menüt, várva reakciódat. Ha a tálca elrejtőzött a szélen, ragadd meg egy részét és húzd a képernyő közepe felé, amíg egészen látható nem lesz.

Átkapcsolás egy másik ablakba

Látsz egy ablakot a tálcán, amellyel dolgozni szeretnél? Csak kattints a nevére, és máris a felszínre bukkan. Egyszerű. (Főleg akkor, ha már használtad a Windows régebbi verzióit.) Ha a tálca nem látszik valami miatt, a Ctrl+Esc hatására azonnal előtűnik.

Egy program bezárása

Zavar egy program? Akkor öld meg. Kattints a program nevére a tálcán a jobb gombbal, majd kattints a Bezárás parancsra az előtűnő menüből. A kiemelt program kilép, ugyanúgy, mintha használata közben akartál volna kilépni belőle. Az eltűnő program még felkínálja neked a lehetőséget, hogy azokat az adatokat, amelyeket még nem mentettél, eltárolod későbbi használatra.

Lépcsőzetes és mozaikszerű elrendezés

Néha ezek az ablakok *mindenfelé* terpeszkednek. Hogyan tudnád a dolgokat gyorsan rendbe tenni? Kattints a tálca üres területére a jobb gombbal, és az előugró menüből válaszd a megfelelő rendezőparancsot.

Ezek a parancsok teljesen átszervezik nyitott ablakaidat. A 6.8. ábra azt az állapotot mutatja, amely a lépcsőzetesen rendező parancs után áll elő.

Beszéljünk nyíltan! A tálca felkapja az összes ablakot és úgy bánik velük, mintha kártyák lennének a kártyaasztalon. Amikor a lépcsőzetesen rendező parancsot használod, minden ablak glédába áll a képernyőn úgy, hogy mindegyik címsora látszik.

A vízszintesen és függőlegesen rendező parancs is átszervezi az ablakokat, de teljesen másként (6.9. ábra): mindegyiknek ugyanannyi helyet adva. Ez az elrendezés segíthet abban, hogy egy órák óta elveszett ablakot végre megtalálj.

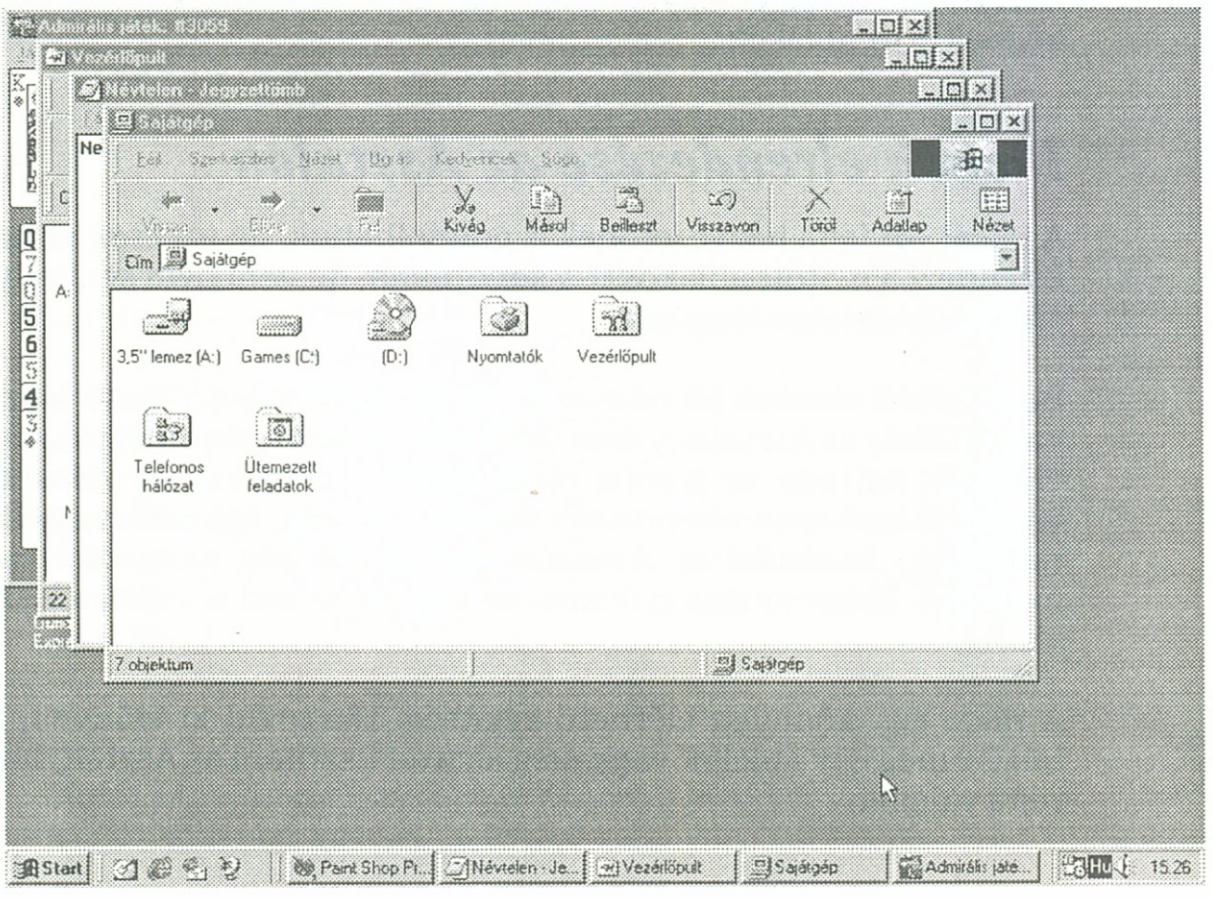

6.8. ábra. A lépcsőzetesen rendező parancs egymás mögé helyezi az ablakokat, mindegyik címsorát megmutatva.

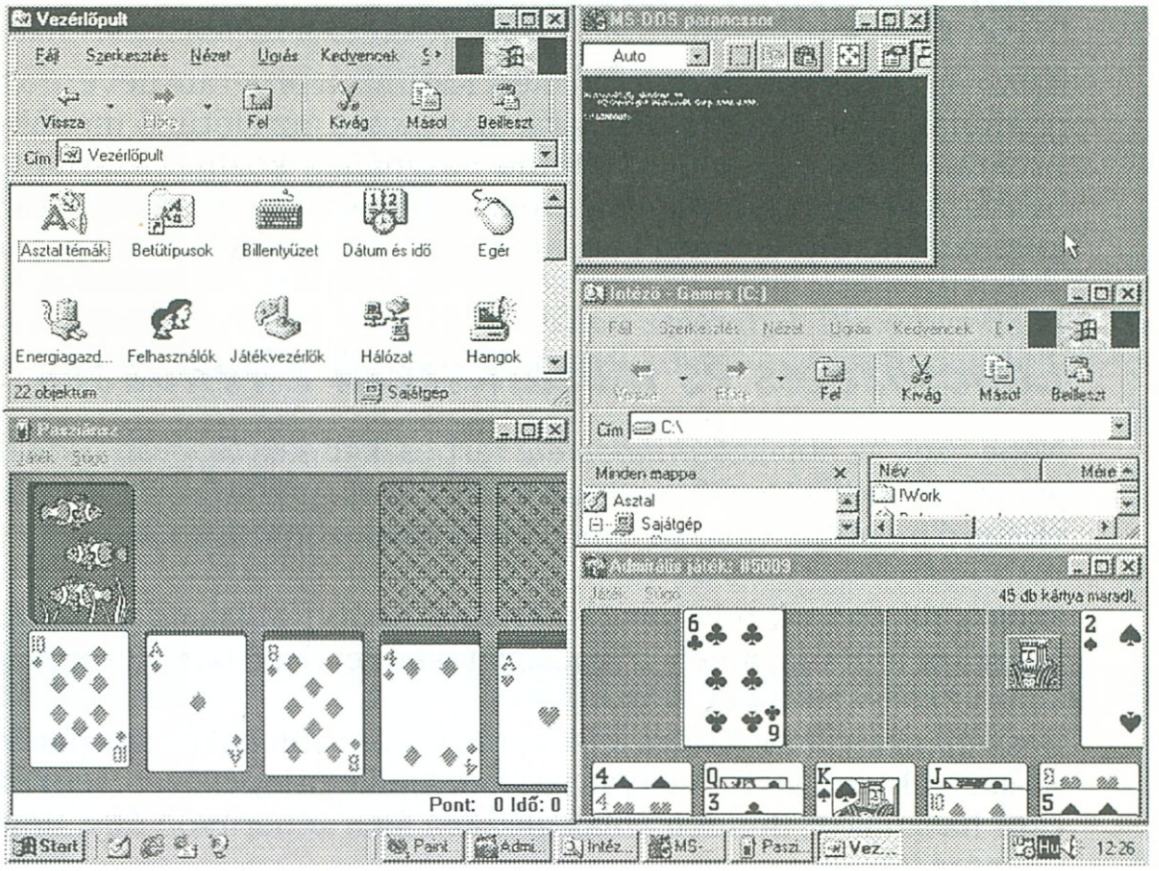

6.9. ábra. A vízszintes vagy függőleges rendezés eredménye. Minden ablak látható, de túl kicsik, hogy dolgozni is lehessen bennük

Megjegyzés: Mind a három parancs csak nyitott ablakokat rendez el, de nem nyitnak ki olyan ablakot, amely gombként éppen a tálcán pihen.

Két megnyitott ablaknál megfigyelheted a függőleges és a vízszintes rendezés közötti különbséget: egyiknél egymás alatt, másiknál egymás mellett helyezkednek el az ablakok.

Ikonok elrendezése az Asztalon

A tálcát egyfajta házvezetőnek is gondolhatjuk, de ezt *csak* ablakokkal teszi. Elrendezi a nyitott ablakokat a képernyőn, de nem nyúl semmilyen ikonhoz, amely az Asztalon tanyázik.

Ha a nyitott ablakok jól néznek ki, de az Asztal ikonjai kissé összevissza vannak, kattints az Asztal egy üres területére a jobb egérgombbal. Amikor a menü előtűnik, kattints az Ikonok elrendezése parancsra és válaszd ki, hogyan legyenek az ikonok elrendezve: Nevük, Típusuk, Méretük vagy Dátumuk szerint. Vagy használd az Automatikus elrendezés parancsot ugyanebből a menüből. Ekkor Asztalod ikonjai mindig rendezett sorokban lesznek láthatóak.

A tálca egy könnyen elérhető segítség. Használd ki előnyeit, amikor nem találsz meg egy ablakot vagy meg akarod tisztítani az Asztalt, hogy megtalálj rajta valamit.

A tálca megtalálása

A tálca hiányzik a képernyő aljáról? Tartsd lenyomva a Ctrl-t, nyomd meg az Esc-et, és a tálca azonnal előtűnik. Ha nem akarod, hogy a tálca néha eltűnjön, lapozz a 10. fejezethez. Ez megmutatja, hogyan kell beállítani a tálcát úgy, hogy ne okozzon neked meglepetéseket.

7. fejezet

Nem találom!

Ebben a fejezetben

- Elveszett ablakokat találsz meg
- Elveszett fájlokra bukkansz rá
- Megtalálod a visszavezető utat a DOS-ból a Windows 98-ba
- Rossz helyen található információkra bukkansz rá
- A megfelelő ikont fedezed fel a Nézőke paranccsal

Előbb-utóbb a Windows 98 meglep majd némi fejfájással. „Hoppá – mondod majd, ahogy reménytelenül rángatod egered zsinórját –, az az ablak egy másodperce még itt volt. Hová tűnhetett?"

Amikor a Windows 98 bújócskát kezd játszani programjaiddal, fájljaiddal és egyéb információkkal, ez a fejezet elmondja neked, hol találod meg őket, és hogyan állíthatod meg ezt az infantilis játékot. Tehát ahogy megtalálod a pasziánsz ablakát, máris visszatérhetsz a munkához.

Az elveszett ablak visszaszerzése a tálcáról

Feledkezz meg az antik bútorok boltjában megcsodált hatalmas mahagóni íróasztalról! A Windows 98 jópofa Asztala sokkal nagyobb is lehet, mint a monitorod mérete.

Bizonyos szempontból a Windows 98 inkább úgy működik, mint azok a hirdetőtáblák, melyekre kis színes rajzszegekkel üzeneteket tűzhetsz ki. Amikor megnyitsz egy ablakot, az olyan, mintha újabb üzenetet tűznél fel a táblára. A felül levő ablakot könnyen láthatod. De mi van azokkal, amelyek mögötte vannak?

Ha azt látod, hogy az alant megbúvó ablakok valamely része kilátszik, kattints rá bátran. Az ablak varázslatos gyorsasággal máris legfölül terem. De mi történik akkor, ha az ablak egy részét sem látod? Honnan tudod, hogy a Asztalon van-e egyáltalán?

Ezt a rejtélyt akkor oldhatod meg, ha előhívod a Windows 98 segítőkész detektívjét, a tálcát. A tálca pontos nyilvántartást vezet arról, hogy éppen mi történik a képernyőn (még ha láthatatlanul, akkor is).

7.1. ábra. Nyomd meg a Ctrl+Esc kombinációt a hiányzó tálca előhívására

Látod a programok listáját, melyek a tálcán ülnek? A hiányzó ablakodnak ott kell lennie ebben a listában. Amikor felfedezed, kattints a nevére, és a tálca azonnal felszínre dobja újonnan megtalált ablakodat.

- ✓ Az idő nagy részében a tálca imádnivalón viselkedik, ha meg akarod találni elveszett ablakodat. Ha az ablak nincs a listában, valószínűleg bezártad. Az ablak bezárása, amelyet kilépésnek is nevezünk, leveszi azt a Asztalról, kitörli a memóriából. Ahhoz, hogy ezt az ablakot visszakapd, ismét meg kell nyitnod a Start gomb szolgáltatásainak használatával (10. fejezet), a Windows Intézővel (11. fejezet) vagy a Sajátgép programmal (11. fejezet).

- ✓ Hazudtam. Néha előfordulhat, hogy egy ablak, ha fut is, nincs kilistázva a tálcán. Néhány felhasználói program készítői úgy gondolják, hogy szegény felhasználónak nincs szüksége rá, hogy lássa a programot vagy ikonját. Néhány képernyőkímélő program például futhat úgy, hogy nem látszik a tálcán. Egyszerűen csak a háttérben fut.

- ✓ Néha előfordulhat, hogy mikor észreveszed a hiányzó programot a tálcán, és rákattintasz nevére, hogy kiemelkedhessen a mélységekből, akkor sem látod, amikor a tálca az ablakok tetejére dobja. Előfordulhat ugyanis, hogy a program kilóg a Asztalról, szóval nézegesd csak meg a következő szakaszt.

Egy olyan ablak megtalálása, mely lelóg a Asztalról

Még a legfölül található ablak is lehet szinte láthatatlan. Egy ablakot akárhová elmozdíthatsz a Asztalodon, még a képernyőn kívülre is. Tény, hogy az ablaknak akár 99%-át is a képernyőn kívülre mozgathatod, úgy, hogy csak egy kis sarka látszik (7.2. ábra). Ha rákattintasz az ablak nevére a tálcán, az sem segít ebben az esetben, sajnos. Az ablak már legfölül van, de túl messze a képernyőtől ahhoz, hogy segítségedre legyen.

- ✓ Ha látod a szökevény ablak *címsorának* egy részét, azt a vékony csíkot, mely az ablak tetején található, tartsd lenyomva rajta az egérgombot és *húzd* az ablakot vissza a képernyő közepére.

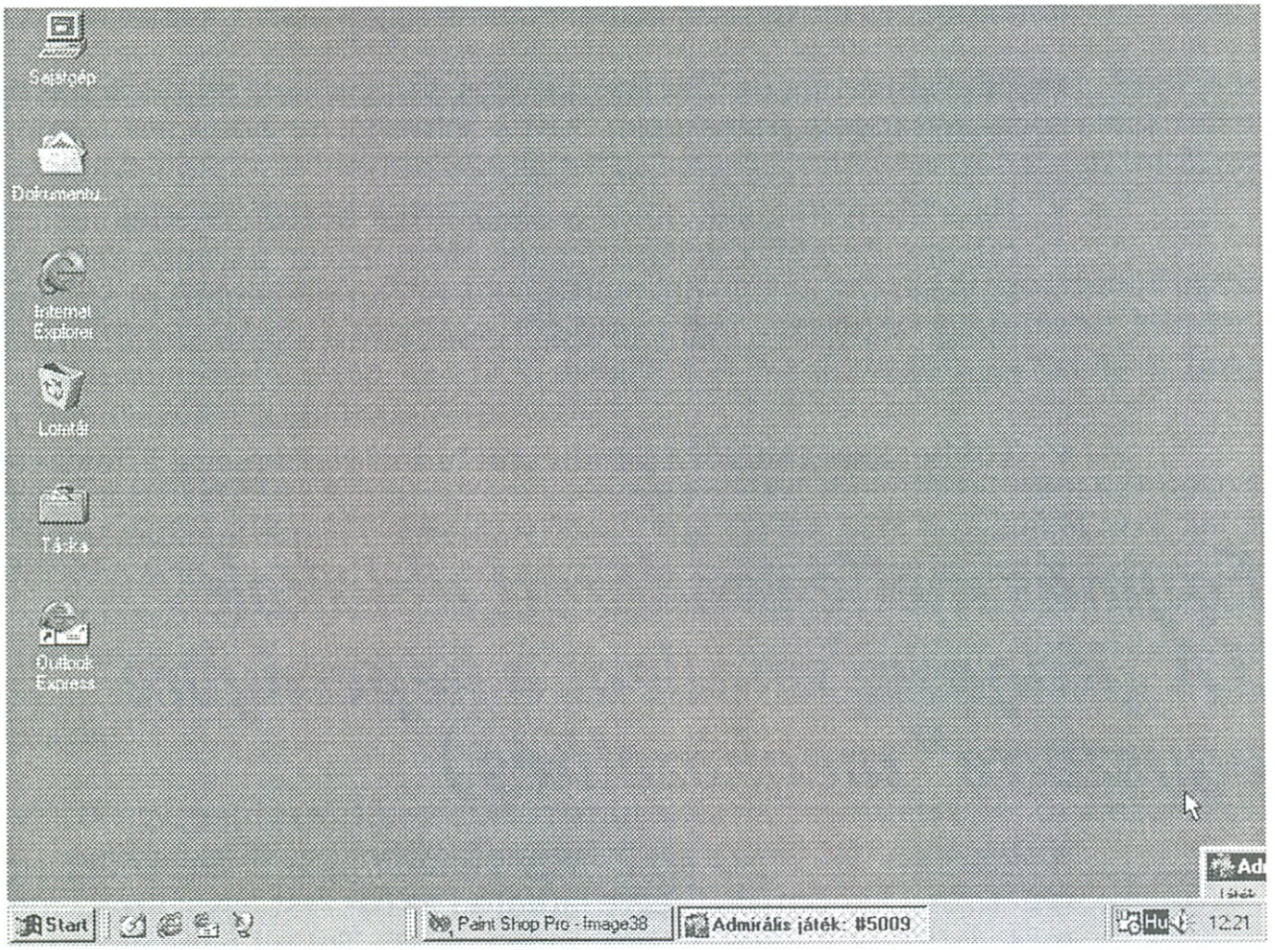

7.2. ábra. Az Admirális majdnem teljesen eltűnt a jobb alsó sarokban, így elég nehéz megtalálni

✓ Néha az ablak címsora teljesen a képernyőn kívülre kerülhet. Hogyan tudod akkor látható helyre húzni? Kattints az ablak bármely látható részére. Ezután tartsd lenyomva az Alt-ot és nyomd le a Szóköz billentyűt. Egy menü tűnik elő a nagy semmiből. Válaszd ki a Méretezés szót és egy rejtélyes, négyfejű nyilat kapsz. Nyomd a kurzorbillentyűidet addig, amíg az ablak egy könnyebben kezelhető helyre nem mozog, és nyomd meg az Entert. Hűha! Máskor ne hagyd, hogy így elkószáljon!

Ahhoz, hogy a Windows 98 ne csak kövesse, hanem rendezze is ablakaidat, méghozzá nagyon rendesen, olvasd el az ezt követő két szakaszt.

Lépcsőzetes ablakok (Az „Oszd le az összes ablakot elém" megközelítés)

Készen állsz arra, hogy a Windows 98 személyes kártyaleosztóddá váljon, aki törődik az elkóricált ablakokkal és szervezetten leosztja azokat eléd, az asztalra?

Akkor változtasd a tálcát osztóvá. Kattints egy üres területre a tálcán az egér jobb oldali gombjával – az órához közel jó lesz –, és egy menüt látsz meg ekkor.

Kattints a lépcsőzetesen rendező parancsra és a tálca felkapja minden nyitott ablakodat és kiosztja azokat eléd, mint egy BlackJack játékban

Minden ablak címsora jól látszik majd, készen arra, hogy elkapd és törődj vele egy gyors egérkattintással.

- ✓ Ha a hiányzó ablak nincs a leosztottak között, esetleg lekicsinyítetted a tálcára. Az Ablakok lépcsőzetes elrendezése parancs csak a nyitott ablakokkal foglalkozik, békén hagyja a tálcán pihengető programokat. A megoldás? Kattints a hiányzó ablak gombjára a tálcán az előbbi parancs kiadása *előtt*.

- ✓ Többet akarsz erről a parancsról tudni? Nézd meg a 6. fejezetet.

Egymás mellé rendezett ablakok (A „Ragassz mindent a képernyőre egyszerre" megközelítés)

A Windows 98 képes arra, hogy minden nyitott ablakodat egymás mellé ragassza a képernyőn. Végre láthatod az összest egyszerre – nincsenek egymást letakaró sarkok, szélek vagy menük. Túl jól hangzik ahhoz, hogy igaz legyen? Így is van. A Windows 98 kisebbre veszi az összes ablakot, hogy elférjenek egyszerre a képernyőn. És a furcsa alakú ablakok még mindig letakarhatják egymást.

Kattints a tálca egy üres területére a jobb egérgombbal, és a menüből válaszd az Ablakok vízszintes elrendezése vagy az Ablakok függőleges elrendezése parancsot a menüből.

- ✓ Az ilyen típusú elrendezésparancs az összes nyitott ablakot a képernyőre helyezi egy időben. Ha két nyitott ablakod van, mindegyik a képernyő felét fogja majd elfoglalni. Három ablaknak a képernyő egyharmada jut, míg 12 ablaknak a képernyő tizenketted része (ami *nagyon* kicsi).

- ✓ Az Ablakok függőleges elrendezése függőlegesen rakja le az ablakokat, az Ablakok vízszintes elrendezése pedig vízszintesen munkálkodik. A különbség akkor hangsúlyos igazán, amikor csak kevés ablakot kell elrendezni.

- ✓ Az elrendezési parancsokról a 6. fejezetben olvashatsz többet. A Kis méret gombról az 5. fejezetben található több információ.

DOS anélkül, hogy elvesznél

A Windows 98 igen trükkös lesz, amikor DOS programokat futtatsz. Nem úgy, mint a Windows programok, a DOS programok maguknak követelik a teljes számítógépet. A Windows 98-nak trükköznie kell, hogy ezek a programok azt gondolják, minden rendben van.

A trükk egy részeként a Windows 98 megengedi, hogy a DOS programok egész képernyőn fussanak, mintha a Windows 98 egyáltalán nem is létezne. Minden, amit a képernyőn látsz, az a DOS program. A Windows 98 nem árulja el, hogy valahol azért türelmesen várakozik.

Ettől a trükktől a DOS program boldogabb lesz, de fejfájást okozhat neked. Nehéz pillanatoknak nézhetsz elébe, amíg vissza nem emlékezel arra, mi is történt. Windows alatt futtatsz egy DOS programot? Esetleg egy mókás ember valamilyen régi DOS verziót futtat a gépeden? Néha a Windows 98 a háttérben vár, amíg a DOS parancssor a képernyőn terpeszkedik úgy, hogy nem is fut rajta semmi. Mindezekkel a lehetőségekkel könnyű elveszettnek érezni magad.

✓ Ha úgy gondolod, hogy a DOS parancssornál tévedtél el, írd be a következő parancsot és nyomd meg az Entert.

```
C:\>EXIT
```

Ez az, írd be, hogy **exit** és nyomd meg az Entert. Amennyiben a Windows 98 a háttérben várakozik, azonnal életre kel, eltüntetve a DOS parancssort. Ha valamilyen furcsa okból vissza akarnál térni a DOS parancssorhoz, kattints a Start gombra és válaszd ki az MS-DOS parancssor parancsot a Programok menüből.

✓ Ha benne ragadtál egy DOS programban, és egy másik ablakot szeretnél visszakapni, tartsd lenyomva az Alt-ot és nyomd meg az Esc-et. Abban az esetben, amikor a Windows 98 a háttérben van, visszaugrik a képernyőre, a DOS programot apró gombbá kicsinyítve a tálcán. Ezután visszatérve a Windows 98 mezőire már használhatod azt az ablakot, amelyet *valóban* használni akarsz.

✓ A 13. fejezet többet beszél majd a DOS programokról.

Elveszett fájlok, mappák és számítógépek megtalálása (de nem rossz helyen hagyott laptopoké)

A Windows 98 nagyon jó az elveszett fájlok és mappák megtalálásában. Persze, mert végül is ő az, aki elrejti a dolgokat. Amikor egy fájlod, mappád vagy programod (esetleg számítógéped, ha hálózathoz vagy kötve) eltűnik a számítógéped mélységeiben, hagyd, hogy a Windows 98 tegye a kötelességét, szerezze vissza, ami elveszett.

Kattints a Start gombra, válaszd a Keresés parancsot, és próbálkozz azzal a menüelemmel, amely leírja, amit elvesztettél. Ez egy fájl, vagy egy mappa? Esetleg az interneten akarsz keresgélni? Egy munkatársad számítógépét keresed a hálózaton? Egy barátod telefonszámát az adatbázisodból?

Válaszd azt az elemet, amely leírja, amit elvesztettél, ahogy az a 7.3. ábrán látható.

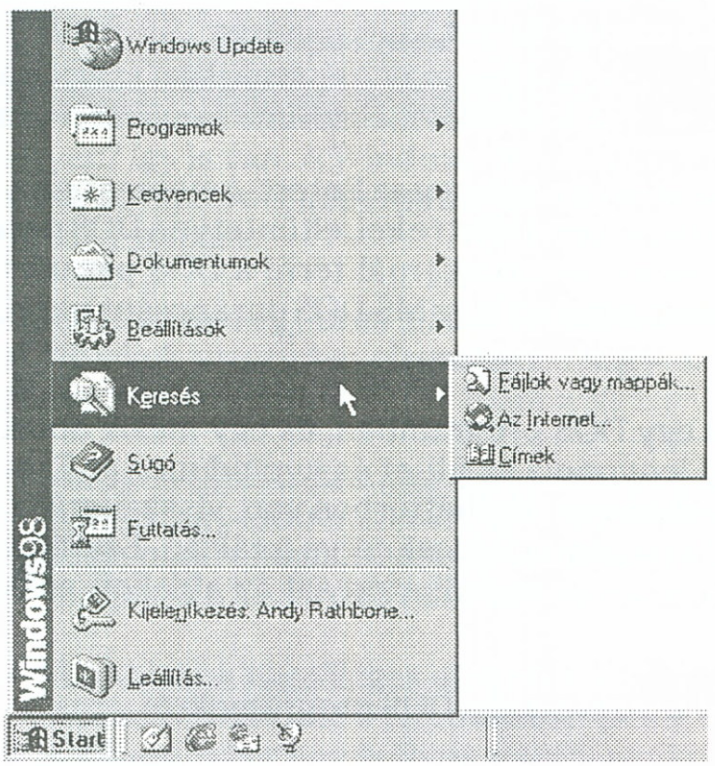

7.3. ábra. A Windows 98 végigkeresheti számítógépedet, a hálózatot és az Internetet elveszett fájlokért, mappákért, nevekért, telefonszámokért és más információért

Egy hihetetlenül részletes programot kapsz, amelynek segítségével minden kívánságod teljesül. Ennél csak az jobb, hogy egyszerűen megkeresi az elveszett dolgokat a nevük alapján. Például tételezzük fel, hogy a hétvégén eltűnt fájlod neve tartalmazta a KUTYA vagy MUTYA szót, de nem tudod, hogy melyiket.

Mi a megoldás? Írd be a fájlnév bármely részét, melyre visszaemlékezni képes vagy. Ebben az esetben írd be a *tya* betűket a Név mezőbe, és kattints a Kere-

sés gombra. A Keresés program kilistázza azokat a fájlokat vagy mappákat, melyek nevében megtalálható a *tya* betűkombináció, ahogy a 7.4. ábrán látszik – gyorsan és egyszerűen.

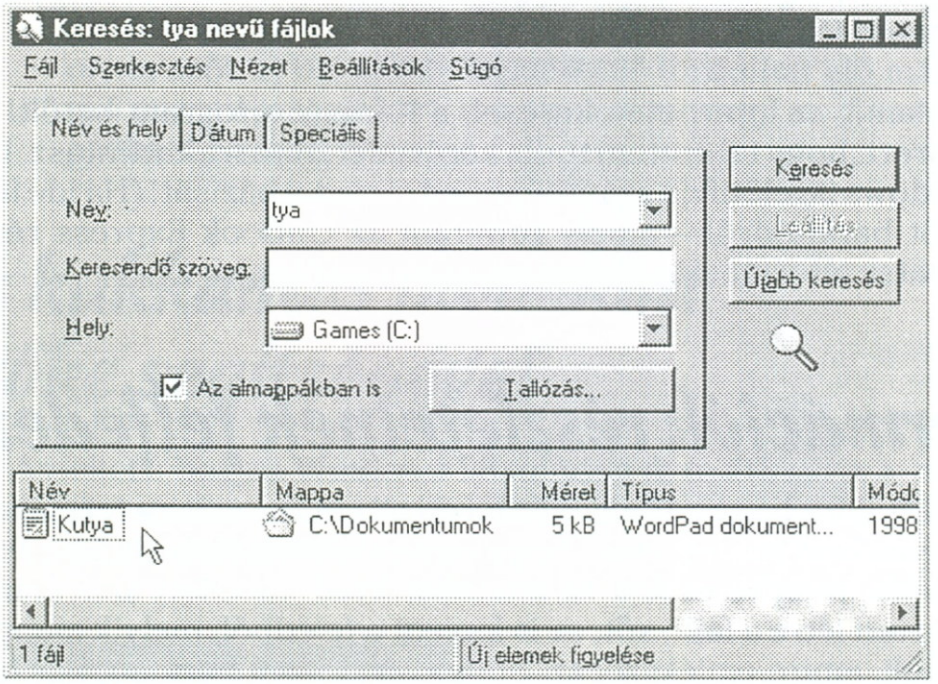

7.4. ábra. Itt a Windows 98 Keresés programja megtalálta azt a fájlt, melynek nevében a *tya* betűk szerepelnek.

✓ Természetesen nem *kell* a dolgokat gyorsan és egyszerűen elintézni. Például a Keresés program normálisan a C: meghajtón keres – a számítógéped merevlemezén. Ha azt szeretnéd, hogy számítógéped minden egyes részét végigkeresse – az összes merevlemezt, a floppymeghajtót vagy a CD-ROM-meghajtót is –, kattints a Hely mező mellett látható lefelé mutató nyílra. Amikor megjelenik egy menü, kattints a Sajátgép elemre. Ettől a Keresés program mindenütt körülnéz az egész számítógépen.

✓ Legyél biztos abban, hogy a kis pipát bekapcsoltad az Az almappákban is mezőnél, ahogy ez a 7.4. ábrán is látható. Ha ez a beállítás nincs bekapcsolva, a Keresés program csak a mappák első rétegében keres – nem nézi meg a mappákban található egyéb mappákat.

✓ Nem emlékszel a fájl nevére, csak azt tudod, mikor hoztad létre? Kattints a Dátum fülre a program tetején. Ezzel szűkíteni tudod a keresést olyan fájlokra, amelyeket bizonyos időszakban hoztál létre. (Ez főleg olyankor hasznos, ha tudod, hogy tegnap hoztál létre egy fájlt.)

✓ Ha bele akarsz kukkantani néhány fájlba, amelyet a Keresés program megtalált, kattints a fájl nevére a jobb gombbal és válaszd a Nézőke parancsot a megjelenő menüből. A Windows 98 *anélkül* mutatja meg a fájl tartalmát, hogy be kellene tölteni az azt létrehozó programot.

✓ A Speciális panellap megadott fájltípusok keresését teszi lehetővé: Bitmap fájlok, Faxok, Konfigurációs beállítások és más komplikált dolgok. Ha biztonságban akarsz lenni, hagyd ezt a Minden Fájl és Mappa álláson, és ekkor a Keresés parancs mindenen át megkeresi, amit elvesztettél.

- ✓ Ha egy elveszett számítógépet keresel a hálózaton, az is hasonlóan működik. Kattints a Start gombra, és válaszd a Számítógép parancsot a Keresés menüből. Írd be a számítógép nevének egy részét, például **jachtklub,** hogy a hálózaton megtalálj bármilyen számítógépet, melyet így hívnak. Miután a program megtalálta a gépet, duplán kattints a nevére, és így azonnal böngészheted fájljait.

- ✓ Ha valamit az Interneten keresel, a Keresés program betölti az Internet Explorert, hogy teljesíteni tudja kérésedet. Ha arra kattintasz, hogy Címek, a Windows 98 előhívja számítógéped címadatbázisát. (Ha ide írtál be információt barátaidról – amely program az Outlook Express része – akkor találhatsz információt a keresett személyről is.)

Tárolt információk részleteinek felfedezése

Segítség! Tudod, hogy a főnököd szereti a bort, és valamelyik fájlodba bele is írtad, milyen bort szeret. Most, hogy karácsony ideje közeledik, nem emlékszel a fájl nevére, melybe ezeket az adatokat írtad. Emellett arra sem emlékszel, mikor hoztad létre a fájlt, sőt, az is kiment a fejedből, melyik mappában lehet. Az egyedüli, amire emlékszel az, hogyan írtad le a bort, amikor begépelted a nevét: „Erik, a viking biztosan valami ilyesmivel tehette vízhatlanná a kalózbárka vitorláit."

Szerencsére ez a leírás elég lesz a Windows 98-nak ahhoz, hogy megtalálja a fájlt. Kattints a Start gombra, és válaszd a Fájlok vagy mappák parancsot a Keresés menüből, ahogy ez a 7.3. ábrán látható. Miután a Keresés program elindul, kattints arra a mezőre, mely a Keresendő szöveg nevet viseli, és írd be, hogy *bárka*, ahogy ez a 7.5. ábrán is látható.

Ahogy az előző szakaszokban is láttad már, a Keresés program a számítógépet végigkeresi, hogy megtalálja, amire szükséged van. Ezúttal magukban a fájlokban kutat, azt az információt keresve, melyre szükséged van.

- ✓ Nyugodtan limitáld a keresést, használd az előző szakasz tippjeit, ezek itt is ugyanúgy használhatóak.

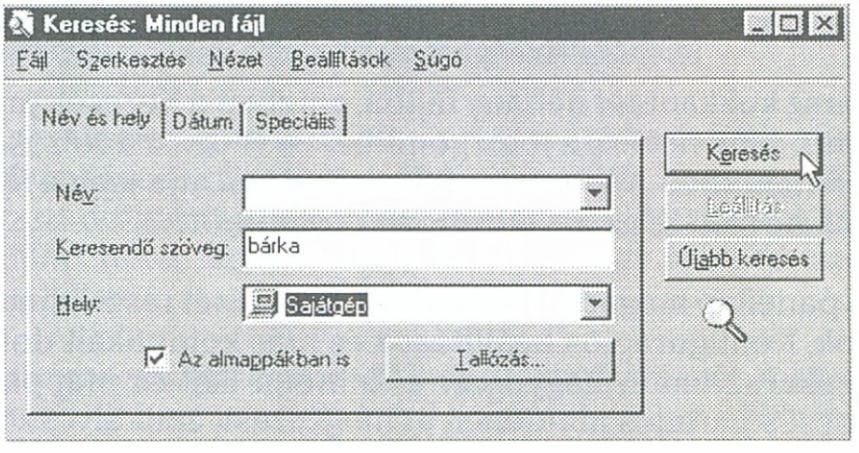

7.5. ábra. A Windows 98 Keresés programja az egész számítógépen megkeresi azokat a fájlokat, amelyben a *bárka* szó szerepel

- ✓ A CD-ROM lemezek kutatása *sokáig* tart. Felgyorsíthatod a keresést azzal, ha a Keresés programot arra kéred, hogy csak a merevlemezeken keressen. (A legegyszerűbb kivenni a CD-t a meghajtóból, és a program nem fog rajta keresgélni.)

- ✓ Amikor olyan fájlokat keresel, amelyek bizonyos szavakat tartalmaznak, olyan szót írj be, amely legkevésbé fordulhat elő másutt. Például a *bárka* szó nem olyan gyakori, mint a *valami* vagy az *ilyesmi*. Ha a *bárka* sem jó, próbáld a *viking szót.*

Gyors kukkantás ikonokba a Nézőke segítségével

Amellett, hogy a Windows 98 minden ikon alá kiírja a nevét, néha az ikonok mégis egy nagy maszatnak látszanak, ahogy ez a 7.6. ábrán is látszik. Melyik ikon hova is tartozik?

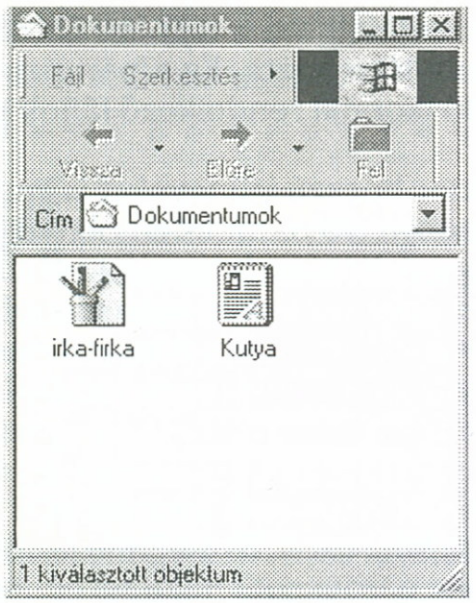

7.6. ábra. Még ha meg is vannak nevezve, néha akkor is nehéz szétválasztani egymástól a Windows 98 ikonjait

Dupla kattintással máris megnézheted, az ikon hova is tartozik. Ezzel az akcióddal utasítod a Windows 98-at, hogy töltse be a fájlt abba a programba, amely létrehozta és mind a kettőjüket a képernyőre küldje. Ha egy programra kattintasz duplán, a Windows 98 egyszerűen betölti azt.

Azonban létezik egy gyorsabb módszer, hogy megtudd, mi is található több Windows 98 ikonban. Lássuk, hogyan működik ez a Nézőke dolog:

1. Miközben rámutatsz a zavaros ikonra, kattints a jobb egérgombbal.

Egy menüt veszel majd észre, ahogy ez a 7.7. ábrán látható. Ha a Windows 98 felismeri a fájl típusát, megtalálod a Nézőke parancsot is ebben a menüben.

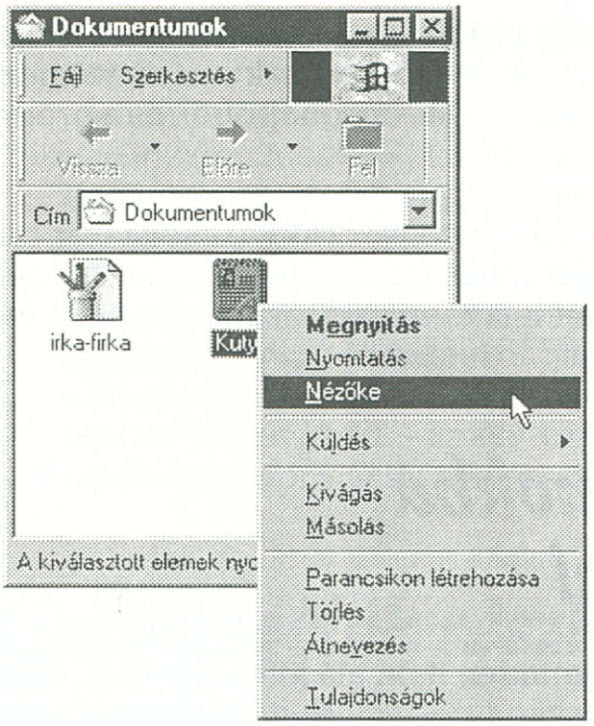

7.7. ábra. Kattints egy ikonra a jobb egérgombbal, hogy megnézd a Windows 98 felajánlja-e a Nézőke parancsot

2. Válaszd a Nézőke parancsot a menüből.

A Nézőke parancs megmutatja mi is található a fájlban. Ezt anélkül teszi, hogy betöltené a programot, amely létrehozta. Ez a parancs jó módszer arra, hogy kiismerd magad hasonló ikonnal rendelkező fájlok között.

- A Windows 98 akár 255 karakter hosszú fájlneveket is engedélyez. Ha Windows 3.1-ről térsz át Windows 98-ra, minden régi fájlodnak megmarad a nyolckarakteres neve. A Nézőke használatával megkukkanthatod ezeket a régi fájlokat, és adhatsz nekik jobb nevet. Először nézz bele a fájlba, mi is található benne. Amint úgy döntesz, hogy egy hosszabb nevet adsz neki, válaszd a Átnevezés parancsot. (Ugyanabban a menüben van, mint a Nézőke.)

- A Nézőke parancs néhány tucat népszerű formátumot ismer, mint Lotus 1-2-3, Bitmap, WordPad, Microsoft Word for Windows és WordPerfect. (Nem találod a Nézőke parancsot? Rakd fel gépedre a Vezérlőpult Programok hozzáadása ikonja segítségével.)

- Miután megtaláltad azt a fájlt, amelyet kerestél, könnyen megnyithatod a Nézőkéből: kattints a bal felső sarokban látható kis ikonra a Fájl szó felett. A Nézőke azonnal megnyitja a fájlt további szerkesztésre.

8. fejezet

A „Kivágás és Beillesztés" cucc (Szavak, képek és hangok áthelyezése)

Ebben a fejezetben

- Megérted a kivágást, másolást és beillesztést
- Kiemeled, amire szükséged lesz
- Kivágod, másolod, kitörlöd és beilleszted azt, amit kiemeltél
- A legjobbra használod a Vágólapot
- Kis darabkákat helyezünk az Asztalra
- Objektumok csatolása és beágyazása
- A nyomtatáskezelő használata

Amíg a Windows meg nem jelent, az IBM kompatíbilis számítógépekre rossz idők jártak, ha meg akartak osztani bárkivel bármit. A programjaik rettenetesen önzők voltak, közösségi érzelmek nélkül. Olyan információ, melyet egy program létrehozott, nem volt megosztható más programokkal. A régebbi programok továbbadták saját módszerüket az újabb verzióknak, így elszigetelődve és ezzel *saját fájlformátumot*, illetve rengeteg *kompatibilitási tesztet* létrehozva.

Ahhoz, hogy ez a rossz szokás véget érjen, a Windows programozói létrehoztak egy közös munkahelyet, ahol minden program békésen megfér egymással. A Windows harmonikus törzsi falujában a programok nyíltan megosztják egymással az információkat, hogy környezetünk még szebbé váljon.

A Windows-együttműködésben mindegyik ablak át tudja adni vibrációit másoknak, a visszautasítástól való félelem nélkül. Azt a munkát, melyet egy Windows program hozott létre, minden más Windows program teljes egészében és barátsággal elfogadja. A Windows programok egyformán kezelik egymást, még ha a programok bizonyos tekintetben különböznek is egymástól.

Ez a fejezet bemutatja, milyen könnyen tudod ezeket a vibrációkat egyik ablakból a másikba átvinni.

Megvizsgáljuk a kivágás és beillesztés koncepciót (és a másolást is)

A Windows 98 átvette az óvodai oktatás alapjául szolgáló kivágást és beillesztést. Az információt elektronikusan ki lehet vágni az egyik ablakból és be lehet illeszteni egy másik ablakba, különösebb gond nélkül.

Az ablak majd minden része készen áll arra, hogy felkapd. Kiemelhetsz egy jól megfogalmazott mondatot a szövegszerkesztődből, vagy egy alkalmas formációt a táblázatkezelőből. Miután *kiemelted* a kívánt információt, csak meg kell nyomnod a *másolás* vagy *kivágás* gombot saját ablakából.

Egy gomb megnyomására az információ egy speciális helyre kerül a Windows 98-ban, amelyet *Vágólapnak* hívnak. Innen azután más programokba is *beillesztheted* az információt.

A Windows 98 vonzereje abban rejlik, hogy mindazon ablakokból, amelyek egy időben a képernyőn tartózkodnak, könnyen felkaphatsz információkat és elhelyezheted azokat egy új ablakban.

- ✓ A DOS programoktól eltérően, a Windows programokat már úgy tervezték meg, hogy együttműködjenek egymással , vagyis nagyon könnyű információkat átvenni egyikből a másikba. Egy térkép beillesztése a házibulid meghívójára például kimondottan laza dolog.

- ✓ A kivágás és beillesztés még nagy mennyiségű adat esetén is megoldható, ha például egy hatalmas táblázatot ragasztasz be egy emlékeztetőbe. De ez nem jelenti azt, hogy csak erre érdemes használni. Például valakinek a címét kimásolni egy adatbázisból sokkal gyorsabb, mint újra begépelni azt. Ahhoz, hogy elkerülj esetleges elgépelési hibákat, másold ki az eredményt a Windows 98 számológépéből és illeszd be egy másik programba.

- ✓ A kivágás és beillesztés más, mint az új *objektumok csatolása és beágyazása* (Object Linking and Embedding – rövidítve OLE) koncepció, amelyről már hallhattál programozóktól. Ez a sokkal többre képes (és emiatt sokkal zavarosabb) OLE cucc is megkapja még a saját szakaszát ebben a fejezetben.

- ✓ Amikor kivágsz és másolsz valamilyen információt, az nyomban megjelenik egy speciális Windows programban, melyet Vágólapnak hívnak. A Vágólapról bármilyen más ablakba át lehet másolni az adatokat. A Vágólapnak is megvannak maga trükkjei – például a Vágólap megjelenítő program –, tehát ennek is lesz még saját szakasza a későbbiekben.

A Windows 98 nem rakja fel automatikusan a Vágólap-megjelenítő programot a telepítés közben minden számítógépre. Ha hiányzik ez a program, menj el a Vezérlőpult Programok hozzáadása ikonjához, és mondd el a Windows 98-nak, hogy másolja fel a Vágólap-megjelenítő rendszereszközt a merevlemezre, ahogy ez a 9. fejezetben le van írva. (***Tipp:*** A Vágólap-megjelenítő a Windows Telepítő panellapon a Rendszereszközök pontja alatt található.)

A fontos dolgok kiemelése

Mielőtt felkapsz valamilyen információt egy ablakból, meg kell határoznod, mely részeit szeretnéd megragadni. A legkönnyebb módszer az, ha kiemeled (kijelölöd) az információt az egereddel.

Kiemelhetsz egyetlen betűt vagy akár egy teljes regényt is, netán bármit ezek között a határok között. Kiemelheted vízililiomok képét. Kiemelhetsz hangokat is, így akár röfögést is illeszthetsz más fájlokba (keresd meg a „Megnézzük a mókás Objektumok csatolása és beágyazása dolgot" című részt a fejezet későbbi részeiben).

Az esetek többségében a kiemelés egy egyszerű egértrükkel megoldható: vidd az egérkurzort a kiemelni kívánt információ elejére és tartsd lenyomva az egérgombot. Ezt követően mozgasd az egeret a kiemelés végére és engedd el a gombot. Ez az! Minden, ami az egered mozgatása alá került, most már kiemelt állapotban van. Általában más színű lesz, ezért aztán láthatod is, mit jelöltél ki. A 8.1. ábrán látható egy példa a kiemelt szövegre.

Amennyiben nincs egered, használd a kurzorbillentyűket arra, hogy a kurzort a kijelölendő dolgok elejére vidd. Tartsd lenyomva a Shift billentyűt és addig vidd a kurzort a billentyűkkel, míg a kijelölendő adag végére nem érsz. Látod,

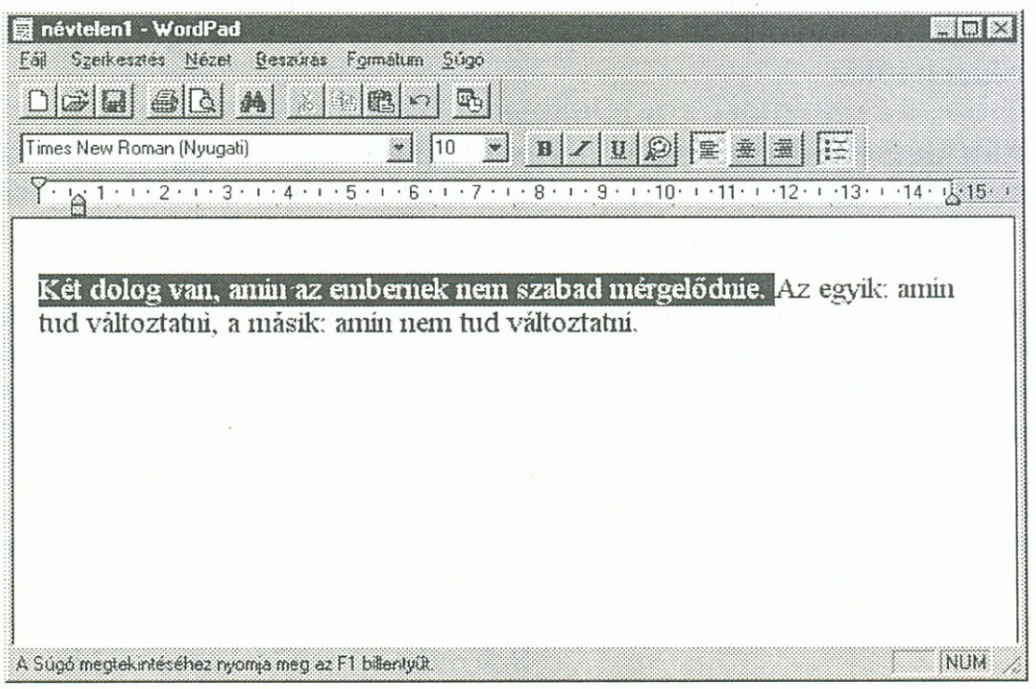

8.1. ábra. A kiemelt szöveg más színű a könnyű észrevehetőség miatt

hogy a képernyődön a kiemelt rész más színű lesz. Ez a trükk majdnem mindegyik Windows 98 programnál működik. (Ha szöveget jelölsz ki, tartsd lenyomva a Ctrl-t és a szöveg szavanként kerül kijelölésre.)

Némely programban léteznek billentyűzetkombinációk is a kiemelésre.

- ✓ Ha egy szót akarsz kijelölni a Jegyzettömbben, a WordPadban vagy a szövegmezők többségében, kattints a szóra duplán az egereddel. A szó fekete lesz azt jelezve, hogy kiemelt állapotban van. (A WordPadban a második kattintásnál ha lenyomva tartod az egérgombot, az egér mozgatásával szavanként tudod kijelölni a szöveget.)

- ✓ Egy sor kijelöléséhez a WordPadban a következőket kell tenned: kattints a bal margóra. Tartsd lenyomva az egérgombot és húzd az egeret le és fel több sor kiemeléséhez.

- ✓ Ha egy egész bekezdést szeretnél kiemelni, kattints mellé duplán a bal margóra. Tartsd lenyomva az egérgombot a második kattintásnál és az egér le- és felhúzásával tudsz több bekezdést kiemelni.

- ✓ Ha a teljes dokumentumot szeretnéd kiemelni a WordPadben, tartsd lenyomva a Ctrl billentyűt és kattints bárhova a bal margóra. (A Jegyzettömbben az Alt, Z és D lenyomásával tudsz mindent kiemelni. Ebből is látszik, mennyire hasonlítanak egymásra a Windows 98 programjai.)

- ✓ Bármelyik Windows 98 programban ki lehet emelni szöveget úgy, hogy kijelölöd az elejét, lenyomva tartod a Shiftet és rákattintasz a végére. Minden, ami a két pont között található, kiemelt állapotba kerül.

- ✓ Ha ki akarod jelölni egy kép vagy rajz egy részletét a Paintben, kattints a kis eszköz gombra, amelyen kis pöttyözött vonal látható egy négyzetben. (Ez a gomb a kijelölő eszközöd, ahogy erről a Windows 98 is informál, ha a gomb felett pihenteted kicsit az egeret.) Miután a Kijelölés eszközre kattintottál, tartsd lenyomva az egérgombot és húzd az egeret a kiemelni kívánt részek fölé.

Miután kiemelted a szöveget, *azonnal* ki kell vágnod vagy másolnod. Ha bármi mást teszel, esetleg agyatlan módon máshová kattintasz ez egérrel, az egész kiemelés visszaváltozik normálissá, mint Hamupipőke éjfél után.

Légy óvatos, miután kiemeltél egy adag szöveget. Ha megnyomsz egy billentyűt – a Szóközt például – a Windows 98 majdnem mindig helyettesíti a kiemelt szöveget az újonnan begépelttel (tehát ebben az esetben a Szóközzel). Ha meg akarod ezt a zavart szüntetni és vissza akarod kapni a kiemelt szöveget, tartsd lenyomva az Alt-ot és nyomd meg a BackSpace billentyűt. A DOS ablakoknak saját módszereik vannak a kiemelésre, nézd meg a „Használjunk másolást és beillesztést DOS programokban" szakaszt később, ugyanebben a fejezetben.

Törlöd, kivágod vagy másolod, amit kiemeltél

Miután kiemeltél bizonyos információkat (amely folyamatról az előző szakaszban beszéltem már, ha csak most és itt kezdted volna el az olvasást), készen állsz arra, hogy játszadozz velük. Törölheted, kivághatod vagy másolhatod őket. Mind a három lehetőség eléggé különbözik a másiktól.

Az információ törlése

Ez azt jelenti, hogy az adatokat elveted. Hoppá! Máris eltűntek az ablakból. A kiemelt információ törléséhez elég megnyomni a Delete vagy a BackSpace billentyűt.

- ✓ Ha véletlenül töröltél ki valamit, amit nem kellett volna, ne ess pánikba. Tartsd lenyomva a Ctrl-t és nyomd meg a Z-t. A törlésed újra megjelenik! Minden kitörölt adat visszakerül a képernyőre. Hűha!

- ✓ A lenyomott Alt mellett a BackSpace megnyomásával is vissza lehet vonni a korábbi hibás műveletet. (Ha ez véletlenül nem működne, akkor használd a Ctrl+Z kombinációt.)

Az információ kivágása

Az adatok kivágása eltünteti azokat a képernyőről, ahogy a törlés is teszi, de egy nagy különbséggel: amikor az eltűnik az ablakból, egy speciális helyre kerül, amelyet *Vágólapnak* hívunk.

Amikor a képernyőt figyeled, a kivágás és a törlés ugyanúgy működik. Első néhány alkalommal, amikor majd kivágsz, elfog a pánik, mert azt hiszed, hogy véletlenül kitöröltél valamit. (Ez az érzés sosem múlik el teljesen.)

Ha ki akarod vágni a kijelölt dolgokat, tartsd lenyomva a Shiftet és ezt követően nyomd le a Delete billentyűt. Zutty! A kiemelt szöveg eltűnik a képernyőről, elrejtőzik a Windows 98 föld alatti csatornáiban és a Vágólapon vár további eseményekre.

- ✓ Egy jó módszer arra nézve, hogy a kivágás működött-e, ha megpróbálod beilleszteni a kivágott részeket a dokumentumba. Ha előtűnik, akkor a parancs működött, és megint kivághatod. Ha nem tűnik elő, akkor a dolgok rosszra fordultak. (A beillesztés parancs, amelyről kicsit később beszélünk, a Shift+Insert hatására lép működésbe.)

- ✓ A Microsoft és az Apple egy per során jól összeveszett egymással. Ennek hatásaként a Windows ugyanazokat a billentyűkombinációkat használja, mint a Macintosh. Ha lenyomva tartod a Ctrl-t és megnyomod az X-et, akkor ezzel vágsz ki adatokat.

Az információ másolása

A kivágással és a törléssel összehasonlítva a másolás igen békés tevékenység. Amikor kivágsz vagy törölsz, az információ eltűnik a képernyőről. A másolás esetén az adatok átkerülnek a Vágólapra, de a képernyőn is megmaradnak. Tény, hogy az egész úgy néz ki, mintha semmi sem történt volna, ezért aztán lehet, hogy sokszor megismétled a másolás parancsot arra várva, hogy történjen valami.

A kiemelt információ másolásához tartsd lenyomva a Ctrl-t és nyomd meg az Insert billentyűt (0 a számbillentyűzeten, vagy Ins más billentyűzeteken). Amellett, hogy látszólag nem történt semmi, az információ tényleg elkerült a Vágólapra.

- ✓ A Windows 98 ugyanazokat a billentyűkombinációkat használja, mint a Macintosh. Ha nem szereted a Ctrl+Insert lehetőséget, tartsd lenyomva a Ctrl-t és nyomd meg a C-t.

- ✓ Ha az egész Windows 98 Asztal képét a Vágólapra akarod másolni, nyomd meg a Print Screen billentyűt, amelyet néha PrtSc-nek vagy valami hasonlónak neveznek. (Néhány régebbi billentyűzeten ilyenkor a Shiftet is le kell nyomni.) A képernyődről készített pillanatkép máris a Vágólapra kerül, készen arra, hogy bárhová beilleszd. Számítógépesek ezt a grafikát képernyőfotónak is hívják. Minden ábra ebben a könyvben ezzel a módszerrel készült. (Nem, az információk ilyenkor nem kerülnek ki a nyomtatóra.)

- ✓ Ha az éppen aktív ablakod képét akarod lemásolni (csak egy ablakot, semmi mást, ami körülvenné), tartsd lenyomva az Alt-ot, miközben megnyomod a Print Screen-t. Az ablak képe megjelenik a Vágólapon. (Általában még a régebbi billentyűzeteken sincs szükség arra, hogy ehhez lenyomd a Shift-et. Azonban ha az Alt+Print Screen nem működik, próbáld lenyomni a Shift-et is.)

Még több minden a kivágásról, másolásról és a törlésről

Ezekről a témákról többet is akarsz tudni? Akkor olvass tovább. (Ezt most tényleg el kell olvasnod.)

- ✓ A Windows 98 sokszor helyez el eszköztárakat a programjai tetején. A 8.2. ábra megmutatja a kivágás, másolás és a beillesztés gombjait.

- ✓ A kivágás, másolás és beillesztés folyamat különbözőképpen működik DOS ablakokban. Nézd meg a „Használjunk másolást és beillesztést DOS programokban" szakaszt ebben a fejezetben.

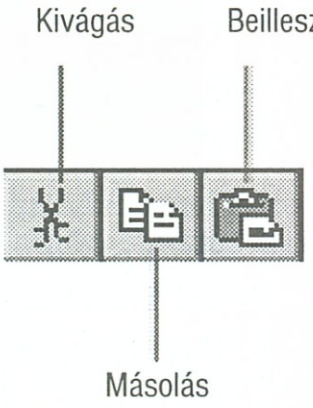

8.2. ábra. Ha az eszközsáv gombjaira kattintasz, ezekkel is kivághatsz, másolhatsz vagy beilleszthetsz kiemelt információt.

- ✓ Amennyiben jobban szeretsz menüket használni, a Kivágás, Másolás és Beillesztés parancs a Szerkesztés szó alatt megtalálható majdnem mindegyik menün.

- ✓ Amikor a Print Screen trükköt alkalmazod, hogy az egész ablakot vagy annak egy részét átmásold a Vágólapra (lásd az előző szakaszt), egy fontos hozzávaló hiányzik: az egérkurzor *nincs* rajta a képen még akkor sem, ha tisztán látható. (Most azt kérdezed, akkor hogy kerültek oda a könyv ábráiba? Én rajzoltam ezeket a nyilakat saját kezemmel!)

- ✓ Néha nagyon nehéz rájönni, hogy a kivágás vagy másolás parancs működött-e. Ha ebben biztos akarsz lenni, válaszd a Windows Vágólap-megjelenítő programját. Ennek segítségével nyomon követheted, mi is történik, amikor valamit másolsz, vagy kivágsz. (A Vágólap-megjelenítő a Start menüben a Kellékek között található, amely a Programok szekció része. Nincs itt? Lapozz a 9. fejezethez; el kell magyaráznod a Windowsnak, hogy telepítse fel ezt a programot.)

- ✓ Ne tartsd a képernyőfotókat vagy hosszú fájlokat a Vágólapon túl sokáig. Rengeteg memóriát foglalnak le, amelyre más programoknak lenne szükségük. Ahhoz, hogy kitöröld ezeket a monstrumokat, másolj egy szót a Vágólapra, vagy használd a Vágólap-megjelenítőt és nyomd meg a Delete billentyűt.

Az információ beillesztése másik ablakba

Miután kivágtál vagy kimásoltál adatokat a Vágólapra, ezek útra készen állnak. A Vágólapra helyezett információt *beilleszthetted* bármelyik másik ablakba.

A beillesztés igazán könnyű folyamat a kiemeléshez, másoláshoz vagy kivágáshoz képest: kattints az egérrel valahova a célablakban, majd kattints arra a pontra, ahova be szeretnéd a dolgokat illeszteni. Ezután tartsd lenyomva a

Shiftet és nyomd meg az Insert billentyűt. (0 a numerikus billentyűzeten.) Abrakadabra! Bármi, ami a Vágólapon ült, azonnal beugrik ebbe az ablakba.

- ✓ Másik módszer a beillesztésre a Ctrl+V billentyűzetkombináció használata. Ez ugyanazt teszi, mint a Shift+Insert. (Ez szintén a Macintosh világából érkezett beillesztő parancs.)

- ✓ Az ablak menüsorából is kiválaszthatod a Beillesztés parancsot. Válaszd ki a Szerkesztés szót, majd a menüből a Beillesztést. Véletlenül se válaszd az Irányított beillesztést. Ez a parancs az OLE (Object Linking and Embedding – Objektumok csatolása és beágyazása) dolgokhoz való, aminek saját szakasza lesz a későbbiekben.

- ✓ A Beillesztés parancs a Vágólapon található információ *másolatát* helyezi el. Az adatok a Vágólapon maradnak, tehát más ablakokba is beilleszthetted őket. A Vágólap tartalma ugyanaz marad, amíg ki nem adsz egy újabb kivágás vagy másolás parancsot, melynek hatására az új információ felülírja a régit.

Használjunk másolást és beillesztést DOS programokban

A DOS programok mind egy kicsit furcsán viselkednek Windows 98 alatt. Ez azt jelenti, hogy a másolás és beillesztés parancs is másképp működik. A DOS egy kicsit komplikáltabb, tehát jobb, ha kidobod DOS programjaidat és inkább beszerzel Windows verziókat, ha másolni és beilleszteni akarsz.

Bizonyos szabályokra emlékezned kell, ha másolási és beillesztési parancsokat akarsz DOS alatt használni:

1. szabály. Nem tudsz kivágni szöveget vagy bármi mást egy DOS programból Windows 98 alatt. Csak *másolni* tudsz. Az eredeti információ mindig a DOS programban marad.

2. szabály. Csak szöveget tudsz beilleszteni a DOS programok nagy többségébe.

3. szabály. Nem tudsz beilleszteni szöveget egy DOS programba, ha teljes képernyőn fut, ami azt jelenti, hogy elfoglalja az egész képernyőt.

4. szabály. Mielőtt bármit másolnál egy DOS programból, el kell döntened, hogy *képet* akarsz a DOS ablakból másolni, vagy *szöveget*. Nem tudsz képet kimásolni, amíg a DOS program teljes képernyőn fut addig, amíg nem intézed el, hogy ablakban fusson. A következő két szakasz elmagyarázza, hogyan kell képet és szöveget kimásolni egy DOS programból.

5. szabály. DOS programokból történő másolás és beillesztés igen komplikált és értelmetlen dolog, amelyet az 1.4. szabályok is bizonyítanak.

Kép másolása DOS programból

Ha ki akarsz másolni egy képet egy DOS programból, futtasd saját ablakában a képernyőn. Majd nyomd le az Alt-ot, miközben megnyomod a Print Screent.

Az Alt+Print Screen a DOS ablak grafikus képét másolja le a Windows 98 Vágólapjára. Innen be tudod illeszteni a Windows 98 grafikai programjába, a Paintbe, és meg tudod egy kicsit tisztítani, mielőtt végső helyére beillesztenéd.

✓ Ez a módszer pillanatképet ad arról a DOS programról, amely épp az ablakban fut. Körbe van véve a szokásos Windows körítéssel, mint menüsorok, címsorok, görgetősávok és ilyesmi. Ezeket a furcsa hozzávalókat kitörölheted a Paint segítségével ahhoz, hogy a kép jobban nézzen ki.

✓ Ha ezt a trükköt arra használod, hogy szöveget másolj, akkor csak a szöveg *képét* kapod. Nem tudod ezek után bemásolni egy szövegszerkesztőbe, vagy bekezdésekbe rendezni. Ez csak egy kép, mint egy fénykép egy könyvoldalról.

Szöveg másolása egy DOS programból

Ha a DOS program teljes ablakban működik, nyomd meg a Print Screent (néhány billentyűzeten ilyenkor a Shiftet is le kell nyomni). A Windows 98 láthatatlanul fut a háttérben, de így is minden szöveget a Vágólapra másol. (Nem a nyomtatóra. A Print Screen a Windows 98 alatt nem teszi ezt.)

Ha a DOS program egy *ablakban* fut a képernyőn, lássuk, hogyan tudod a szöveget elkapni az egérrel:

1. **Kattints a DOS program Jelölés gombjára – az a gomb, amelyen pöttyözött vonalból készült négyzet látható az ablak tetején.**

   Egy kis villogó négyzetet kapsz a képernyő bal felső sarkában, ahogy ez bizony elég nehezen látható a 8.3. ábrán.

2. **Tartsd lenyomva az egérgombot, amikor a kiemelni kívánt szöveg kezdetén tartózkodsz, mozgasd az egeret a szöveg végére és engedd el az egérgombot.**

   A képernyőd hasonlóan nézhet ki, mint a 8.4. ábrán.

3. **Amikor a keresett információ megváltoztatja színét, nyomd meg az Entert.**

   Sutty! A Windows 98 átmásolja a kiemelt szöveget a Vágólapra.

✓ Amikor egy ablakban futó DOS felhasználásból kapsz el szöveget, csak négyzet vagy téglalap formában kaphatod el. Ez a megkötés nem olyan

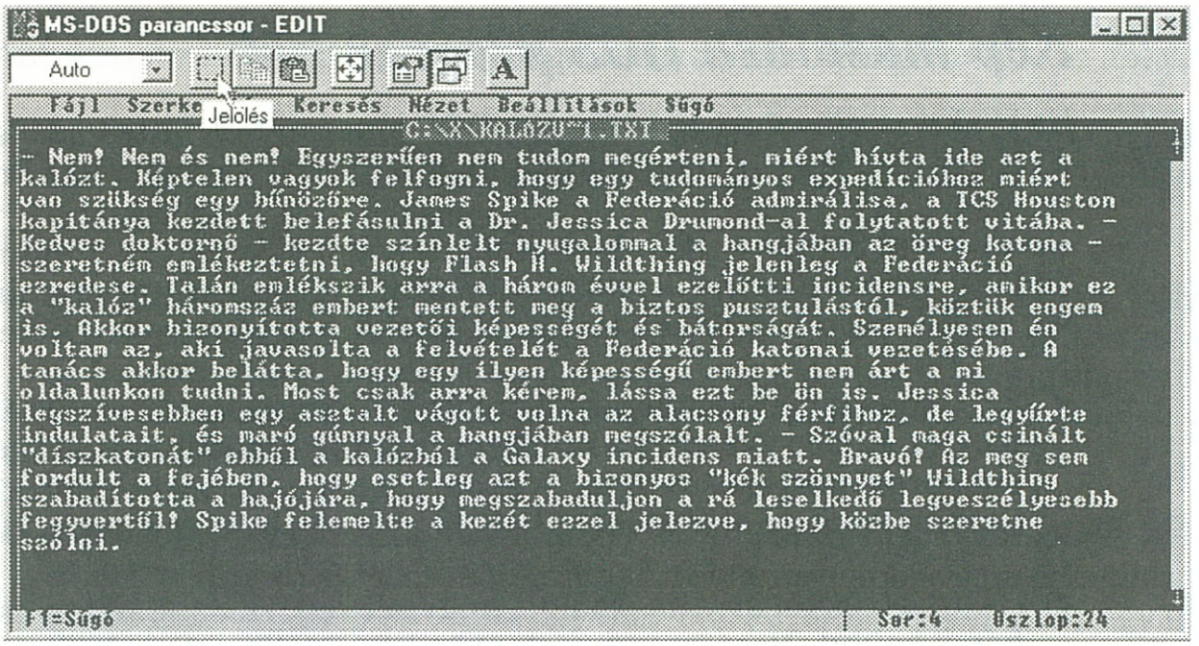

8.3. ábra. Kattints a Jelölés gombra és egy kis villogó négyzet jelenik meg az ablak bal felső sarkában

rossz, mint amilyennek elsőre látszik, mert a Windows 98 kidobja a nem oda illő Space-eket a mondatok végéről.

- ✓ Nem tudod megtartani sajnos a DOS szöveg speciális formázásait, a félkövér betűt vagy az aláhúzást. Bármilyen szomszédos grafika is eltűnik. Ha a szöveg grafikaként van jelen (egy díszes kezdőbetű vagy ilyesmi), akkor sem tudod áthozni, mint szöveget.

- ✓ Ez a *kijelölési mód* dolog néha elég félrevezető, a DOS felhasználásod megáll és úgy néz ki, mintha lefagyott volna. Azért tűnik így, mert épp információkat szedsz ki belőle. Ez az ablak címsorában is látszik, mert megjelenik egy új szó az ablak címe előtt.

- ✓ Ha mást gondolsz és nem akarsz innen információkat kivenni, nyomd meg az Esc-et, és minden visszatér a rendes kerékvágásba – ahogy ez egy számítógépnél normális kéne, hogy legyen.

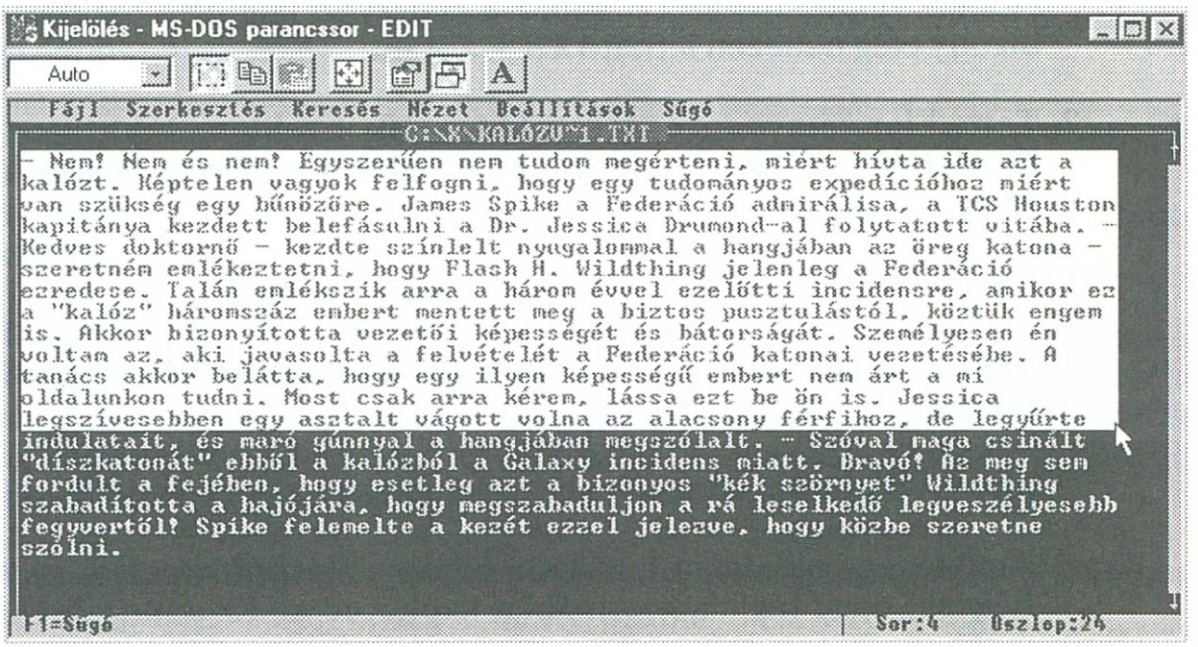

8.4. ábra. Ahogy húzod az egeret, a szöveg színe megváltozik

✓ Mindezt a billentyűzettel csinálnád egér helyett? Akkor tedd ezt: Nyomd meg az Alt+Szóközt, majd a Szerkesztés menüből válaszd ki a Jelölés parancsot. A DOS ablak kijelölési módba kerül. Nyomogasd addig a kurzorbillentyűket, amíg a kiemelendő szöveg elejére érnek; ezt követően a Shift lenyomva tartásával nyomogasd a kurzorbillentyűket, amíg a kiemelendő szöveg végére nem érsz. Amikor minden ki van jelölve, nyomd meg az Entert. A Windows 98 ezek után ezt a Vágólapra másolja.

Szöveg beillesztése DOS programba

A DOS programok többsége szöveg alapon működik. Nem lehet grafikákat másolni egyikbe sem. Szövegeket azért lehet beléjük illeszteni a következő módszerrel: miközben a program egy ablakban fut, vezesd oda a kurzort, ahol szeretnéd, hogy a szöveg feltűnjön. Ezután kattints a Beillesztés ikonra a DOS ablak eszköztárán.

A Vágólapon található szöveg azonnal megjelenik a DOS programban, azon a ponton elindulva, melyet kijelöltél.

Megjegyzés: valószínűleg újra kell formázni a szöveget a DOS programban. A mondatok általában rossz helyen választódnak el. Emellett elveszíted a speciális formázást, mint félkövér betű vagy aláhúzás. Látod, ezt érdemled, amiért még mindig DOS-os programokkal dolgozol!

Gondod van egy DOS programmal, amely nem akar ablakban futni? A Windows 98 akkor is bele tud illeszteni szövegeket. Amikor a program teljes képernyőn fut, kattints oda, ahol szeretnéd, hogy a szöveg megjelenjen. Majd tartsd lenyomva az Alt-ot és nyomd meg az Esc-et. A DOS programból kis gomb lesz a tálcán a képernyő alján. Kattints a DOS program gombjára a jobb egérgombbal, majd amikor megjelenik a Vezérlő menü, akkor kattints a Szerkesztés szóra, majd a Beillesztésre. Hurrá! A Vágólapon található szöveg beugrik a DOS programba, pont oda, ahol a kurzor tartózkodott.

A CV használata

A Windows 98 egy speciális programot alkalmaz arra a célra, hogy lásd, milyen dolgokat vágtál ki, illetve másoltál. Ez a CV (Clipboard Viewer = Vágólap-megjelenítő), amely mindent megmutat, ami a Vágólapon található.

Ahhoz, hogy a CV a képernyőre kerüljön, kattints a Start gombra és válaszd a Programok menüt. Válaszd ki innen a Kellékek pontot, majd a Rendszereszközöket, és végül ott lesz majd a Vágólap-megjelenítő. A CV megmutatja az összes olyan információt, amelyet legutóbb vágtál ki, vagy másoltál. A 8.5., 8.6. és 8.7. ábra mutat erre néhány példát.

8.5. ábra. A CV épp egy most kimásolt képet mutat egy chipről

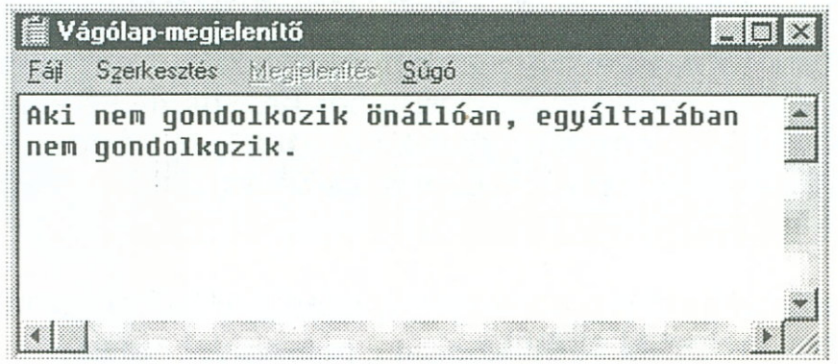

8.6. ábra. A Vágólapon épp egy DOS programból kimásolt szöveg található

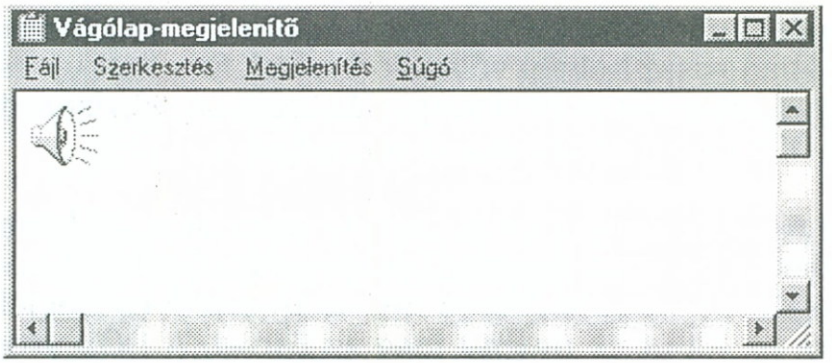

8.7. ábra. A Vágólapon egy, a hangrögzítőből kimásolt hang található éppen

- ✓ Néha a CV nem tudja pontosan megmutatni, mit másoltál ki. Például, ha kimásolsz egy hangot a Windows 98 Hangrögzítőjéből, akkor a hangot nem látod, csak a hangrögzítő ikonját. Egyébként is, hogy nézhet ki egy hang?

- ✓ A Vágólap automatikusan és áttetszően működik. Amíg nem teszel speciális erőfeszítést, meg sem tudod, hogy létezik. (Ezért jó a CV, megmutatja, mi található a Vágólapon.)

- ✓ A *Vágólap* egy speciális terület a memóriában, ahol a Windows 98 eltárolja, amit kivágtál vagy kimásoltál. A CV egy program, amely megengedi, hogy megnézd, mi látható a Vágólapon.

- ✓ Ahhoz, hogy nyomon követhessék, mi történik, sokan a képernyő alján hagyják a CV -t futás közben. Így mindig láthatják, mit vágtak ki vagy másoltak.

- ✓ Az idő nagyobb részében a Vágólap csak ideiglenes dolgokhoz használatos – egy gyors vágás itt, egy gyors beillesztés ott, és máris jöhet a következő feladat. De a CV megengedi, hogy tartalma később is felhasználható legyen. Válaszd ki a Fájl menü Mentés másként parancsát. Írd be a fájl nevét és kattints az OK gombra (vagy csak nyomd meg az Entert).

A Vágólap tisztán tartása

Bármikor, amikor másolsz vagy kivágsz valamit, az információ a Vágólapra kerül. Addig itt is marad, amíg nem másolsz vagy vágsz ki valami mást, ami felülírja majd az előző adatokat. Az információ, ami itt tanyázik, sajnos, foglalja a memóriát.

A Windows 98-nak mindig a lehető legtöbb memóriára van szüksége, különben lelassul, esetleg akadozni kezd több ablak kinyitásánál. Sok szöveg, nagy kép vagy hosszú hang nagyon sok memóriát foglalhat, szóval tisztítsd a Vágólapot, miután kivágtál és beillesztettél, hogy visszaadd a memóriát a Windows 98-nak.

Ahhoz, hogy gyorsan megtisztítsd, másolj egy szót a Vágólapra: kattints duplán egy szóra egy szövegfájlban, majd nyomd meg a Ctrl-t és a C-t.

Vagy, ha a CV a képernyőn látható, kattints rá, hogy előre kerüljön, majd nyomd meg a Delete-et. Ezzel letisztítod a Vágólapot, átadva a memóriát a Windows 98-nak későbbi használatra.

- ✓ A Vágólapon egy időben csak egy dolog lehet. Bármikor, amikor kivágsz vagy kimásolsz valamit, az felülírja a Vágólap tartalmát valami új dologgal. Ha sok mindent szeretnél összegyűjteni későbbi beillesztésre, akkor mentsd azokat a Mentés másként paranccsal, ahogy az előző bekezdésben leírtam. A Vágólap mindig üres, amikor elindítod a Windows 98-at.

- ✓ Nincs CV a Start menüben? A Windows 98 nem telepíti automatikusan. Lapozz a „Programok hozzáadása" szakaszhoz a 9. fejezetben, hogy olyan Windows alkalmazásokat telepíts, amelyek hiányoznak.

Megnézzük a mókás Objektumok csatolása és beágyazása dolgot

Azért, mert a kivágás és beillesztés elmélete olyan egyszerű, a Microsoft jól összekomplikálta ezt a dolgot az *objektumok csatolása és beágyazása* (angol rövidítésével *OLE*) rendszerrel. Elég komplikáltan hangzik, szóval egy egyszerű dologgal kezdem, az objektummal.

Az *objektum* tulajdonképpen olyan információ, melyet be akarsz illeszteni. Ez lehet egy mondat, egy úttérkép, egy hang vagy bármi más, amit kivághatsz vagy kimásolhatsz egy ablakból.

Normális esetben, amikor beillesztesz egy objektumot egy ablakba, ugyanazt a típusú információt helyezed el. Például szöveget illesztesz be egy szövegszerkesztőbe, vagy képet a Windows 98 Paint programjába. De mi történik akkor, ha hangot akarsz beilleszteni a WordPadbe, a Windows 98 szövegszerkesztőjébe.

Ez az, ahol az objektumok csatolása és beágyazása képbe kerül, nagy változást okozva a klasszikus beillesztési elméletnek. Valószínűleg sosem fogod

ezt használni, de borús napokon esetleg jópofa dolog megnézegetni, mire is képes ez a dolog. Azonban jobb, ha vigyázol: az OLE tanulmányozása az első lépés lehet a számítógépes őrültté válás felé.

Beágyazás

A felszínen egy objektum *beágyazása* pont olyan, mintha beillesztenéd. Az objektum megjelenik az ablakban. Nagy dolog. Amikor azonban beágyazol egy objektumot, az ezt létrehozó program nevét is beágyazod. Ha duplán rákattintasz egy objektumra, akkor a létrehozó program máris betöltődik, hogy szerkeszthesd objektumodat.

Például, beágyazhatsz egy nagy táblázatot, melyet a barátodnak írt leveledhez csatolsz. Azonban ha a tőzsdei adatok megváltoznak, mielőtt elküldenéd a levelet, könnyen frissítheted a táblázatot új adatokkal. Csak be kell töltened szövegszerkesztődet, duplán kattintani a táblázatra, és máris megjelenik a táblázatkezelő program, hogy szerkeszthesd táblázatod adatait. Miután készen vagy, bezárhatod a programot, és a leveledben a frissített táblázat marad.

A beágyazás nagyon hasznos dolog. Nem kell emlékezned a táblázat fájlnevére. Nem kell betöltened a táblázatkezelőt. A Windows 98 mindent megtesz helyetted automatikusan. Csak kattints duplán a táblázatra, vidd véghez a változtatásokat, lépj ki, majd térj vissza a leveledhez.

Úgy, ahogy általában a Windows 98 esetében, az OLE elméletet könnyebb alkalmazni, mint ahogy neve ezt jelzi.

Csatolás

A *csatolás* hasonlóan néz ki, mint a beágyazás vagy a beillesztés. A táblázatod ugyanúgy néz ki, mint előtte. De itt kezdenek a dolgok elvadulni: nem illeszted be a táblázatot, csak annak *fájlnevét*.

A szövegszerkesztő ráfut a táblázatot tartalmazó fájlra, megnézi, hogy néz ki a táblázat és elhelyezi másolatát a levélben.

Mi a lényege itt? Nem úgy, mint a beillesztésnél vagy a beágyazásnál, itt csak a táblázat egy másolatát használod. Amikor behívod a táblázatkezelőt, az ebben létrehozott változások automatikusan megjelennek a szövegszerkesztőben, amikor legközelebb betöltöd a levelet. Úgy, hogy az objektum csak egy példányban létezik, minden másolat állandóan a jó verziót tartalmazza.

✓ Nem minden Windows 98 program képes az OLE rendszert használni. Tény, hogy a Windows 98 mellé adott programok közül csak a WordPad és az Objektumcsomagoló képes OLE teljesítményre.

- ✓ A *Dinamikus adatcsere* (Dynamic Data Exchange) egy régebbi módszer volt információk megosztására Windows alapú programok között. Igazán sosem működött tökéletesen, és az OLE sokkal jobb erre a célra. Szóval ne is akard megtanulni, mi is volt ez, mert nem érdemes vele foglalkozni.

- ✓ Az objektumok csatolása és beágyazása nagyon komplex lehet, tehát a Windows felhasználók nagy többsége bátran elismeri, hogy számítógépe képes használni ezt a dolgot, de meghagyja a technikusoknak, hadd játszszanak vele.

Mikor kell beillesztést, beágyazást vagy csatolást használnod? Ennyi a teendő:

- ✓ Használd a beillesztést olyan objektumoknál, melyeket sosem akarsz megváltoztatni.

- ✓ Használd a beágyazást olyan objektumoknál, melyeket könnyen szeretnél szerkeszteni egy későbbi alkalommal.

- ✓ Használd az csatolást akkor, ha több program használja ugyanazt az objektumot.

Töredékeket helyezünk az Asztalra

A Vágólap nagyon hasznos olyankor, ha egyik helyről szeretnénk a másikra másolni, de van egy nagy hátránya: Valahányszor valami újat másolsz a Vágólapra, az felülírja azt, ami eddig ott volt. Mi történik akkor, ha egy csomó mindent szeretnél másolni?

Ha egy igazi Asztalon vágnál ki, illetve illesztenél be anyagokat, töredékek és másolatok hevernének mindenfelé, készen a további használatra. Ez a *töredék* koncepció a Windows 98 esetén is működik. Egyik ablakból a másikba mozgathatsz adatokat úgy, hogy információtöredékeidhez a Asztalt használod ideiglenes tárolóként.

Például, tételezzük fel, hogy van néhány bekezdésed egy WordPad dokumentumban, amelyeket más helyre szeretnél másolni. Emeld ki a WordPadben az első bekezdést, ragadd meg és dobd ki az Asztalra. Puff! Egy kis másolat ikon jelenik meg az Asztalon. Látsz egy másik érdekes bekezdést is? Húzd ki az Asztalra ezt is, és még egy töredék ikon jelenik majd meg.

Előfordulhat, hogy beszámolód legjobb bekezdéseinek másolatai majd töredék ikonokként tanyáznak az Asztalon. Ha egy ilyen másolatot egy dokumentumban szeretnél elhelyezni, elég, ha behúzod a dokumentum ablakába.

A maradék, használhatatlan másolatokat ki lehet dobni a Lomtárba vagy kint lehet hagyni az Asztalon.

Ahhoz, hogy létrehozz egy másolatot, emeld ki az információt, amelyet mozgatni akarsz. Ehhez a kijelölésre váró adatok fölött mozgasd az egeret úgy, hogy közben lenyomod az egér gombját. Ezt követően mutass a kiemelt adatokra, majd lenyomva tartva az egérgombot húzd ki a kiemelést az Asztalra. Engedd el a gombot, és a másolat, melyben a kiemelésed található, megjelenik az Asztalon.

Megjegyzés: Nem minden Windows 98 alkalmazás támogatja ezt a módszert. Valószínűleg a Windows 98-hoz adott programok közül csak a WordPad az egyetlen, amely kihasználja ezt a technikát.

A nyomtatóvezérlés

A Windows 98 több funkciója is a háttérben működik. Csak olyankor tudod meg egyáltalán, hogy léteznek, ha valami baj van, és furcsa hibaüzenetek jelennek meg. A Windows 98 Nyomtatás programja is ezek közül a programok közül való.

Amikor a Nyomtatás funkciót választod valamilyen programból, meglátod, hogy egy kis Windows 98 nyomtató ikon jelenik meg a képernyő alsó sarkában. Amikor a nyomtatód befejezte munkáját, a kis nyomtató ikon eltűnik.

Amikor minden jól megy, a nyomtató ikon valahogy így néz ki a tálca sarkában:

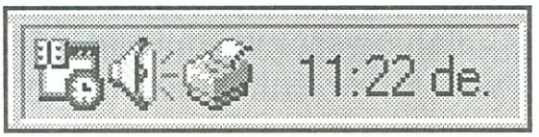

A nyomtatód egyszerre csak egy dolgot nyomtathat. Ha egy második dokumentumot is kinyomtatsz, mielőtt az elsőt befejeznéd, a Windows 98 közbeugrik, hogy segítsen. Minden kérést meghallgat, majd ezeket sorba rakja, hogy minden rendben legyen.

Ha meg szeretnéd nézni, mit is küldtél a nyomtatóra, kattints duplán a kis nyomtató ikonra és megláthatod a Nyomtatás programot teljes dicsőségében, ahogy ez a 8.8. ábrán látszik.

- ✓ Amikor a nyomtató végzett az első munkával, a második fájlt veszi sorra.
- ✓ A nyomtatásra váró fájlok sorrendjének megváltoztatása, miközben arra várnak, hogy a nyomtató dolgozzon velük, nem túl nehéz. Kattints arra a fájlra, melyet odébb szeretnél helyezni, majd az egérgomb lenyomva tartásával húzd át új helyére. Engedd el a gombot, és a nyomtatáskezelő megváltoztatja a nyomtatási sorrendet.

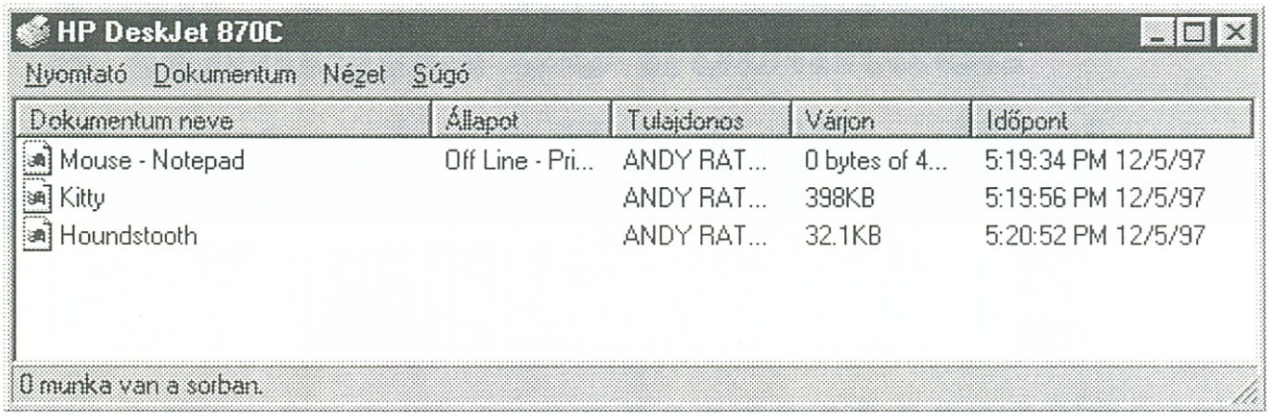

8.8. ábra. Kattints duplán a kis nyomtató ikonra a képernyő alsó szélén található tálcán, hogy lásd a nyomtatásra váró fájlok listáját

✓ Ha meg akarsz szüntetni egy nyomtatási munkát, kattints arra a fájlnévre a jobb gombbal, melyet nem akarsz kinyomtatni, majd a megjelenő menüből válaszd a Nyomtatás megszakítása parancsot.

✓ Ha a főnök pont akkor jár arra, amikor valamilyen magánmunkát nyomtatsz, válaszd a Dokumentum menüt, ebből is a Nyomtatás szüneteltetése parancsot. Ekkor a nyomtató megáll. Miután a főnök látótávolságon kívülre került, kattints ismét a Nyomtatás szüneteltetése parancsra a nyomtatás folytatásához.

✓ Ha egy hálózatra vagy rákötve, nem tudod megváltoztatni a nyomtatandó fájlok sorrendjét. Meg sem állíthatod a nyomtatást.

✓ Ha a nyomtatód nincs csatlakoztatva, attól még a Windows 98 megpróbál rajta nyomtatni. Amikor nem kap választ, üzenetet küld, hogy a nyomtató nem áll készen. Csatlakoztasd a nyomtatót, kapcsold be és próbáld meg újra. Esetleg lapozz a 17. fejezetben a további nyomtatási hibaelhárításhoz.

9. fejezet

A Windows 98 beállítása (játszadozás a Vezérlőpulttal és egyéb beállításokkal)

Ebben a fejezetben

- Felfedezzük a Vezérlőpultot
- Beállítjuk a képernyőt
- Megváltoztatjuk a színeket
- Megváltoztatjuk a video módokat
- Kicseréljük az Asztal hátterét
- Megértjük a TrueType betűk lényegét
- Rávesszük a Windows 98-at, hogy értse meg a te dupla kattintásodat
- Beállítjuk a számítógép naptárát és óráját
- Másik nyomtatót állítunk be
- Klassz multimédiahangokat rendelünk különböző feladataidhoz
- Új eszközöket telepítünk
- Új programokat helyezünk el a rendszerben, vagy eltávolítjuk ezeket
- Elkerüljük a veszélyes ikonokat

Bizonyos szempontokból a Windows 98-cal dolgozni pont olyan, mint a fürdőszobát felújítani. Eltölthetsz időt praktikus dolgokkal, mint a vezetékek optimális méretének kiszámítása, vagy a lefolyó és a vízcsapok gyártójának kiválasztása. Esetleg töltheted idődet azzal is, hogy sokkal esztétikusabb opciókon gondolkozol, mint például egy tölgyfa vécépapírtartó felszerelése, márvány mosdókagyló vagy nádból készült törlőkendődoboz elhelyezése.

A Windows 98-at is át tudod alakítani, és legalább ennyiféleképpen. A legpraktikusabb az, hogyha azonnal a Windows 98 Vezérlőpultjához fordulsz, meghívod a Rendszer ikont és órákon át azon dolgozol, hogy optimalizálod merevlemezeid gyorsítótár méretét.

Esetleg felderítheted a Vezérlőpult rafináltabb lehetőségeit: megváltoztathatod a címsor színét pávakékre, vagy beboríthatod a Windows 98 hátterét vidám mintákkal vagy fenyőfás tapétával.

Ez a fejezet azt mutatja be, hogyan tudod a Windows 98-at olyan programmá változtatni, amilyenről mindig is álmodtál.

A Vezérlőpult felfedezése

A Vezérlőpult az a kapcsolótábla, amelyen a legtöbb Windows 98 kapcsoló megtalálható. Nyugodtan nyisd meg a Vezérlőpultot és egy álló napon át állítgathatod a különböző Windows 98 lehetőségeket.

Ahhoz, hogy megtaláld, kattints a Start gombra, válaszd a Beállítások pontot, majd innen kattints a Vezérlőpultra. A Vezérlőpult ablaka máris megjelenik, amint ezt a 9.1. ábra is mutatja. Az ablakban látható mindegyik ikon egy-egy olyan gombot jelöl, amely befolyásolja a számítógép működését.

Mindenki más-más megjelenésű Vezérlőpult tulajdonosa, hiszen ahány ház, annyiféle számítógép. Például néhány modemnek speciális ikonjai vannak, amelyek azt irányítják, hogyan gyűjtsék ezek a modemek a leveleket az elektronikus postafiókból. Másoknak olyan ikonjaik vannak, amelyek segítségével aztán kínlódhat hálózatokkal és hangkártyákkal. A 9.1. táblázat megmutatja, miről is szólnak az ikonok a Vezérlőpult rengetegében.

Mindegyik beállításról bővebben is írok majd a későbbiekben.

Ha gyorsan el akarod érni a Vezérlőpultot, kattints a Sajátgép ikonra az Asztalon, és itt megtalálod a Vezérlőpult mappáját.

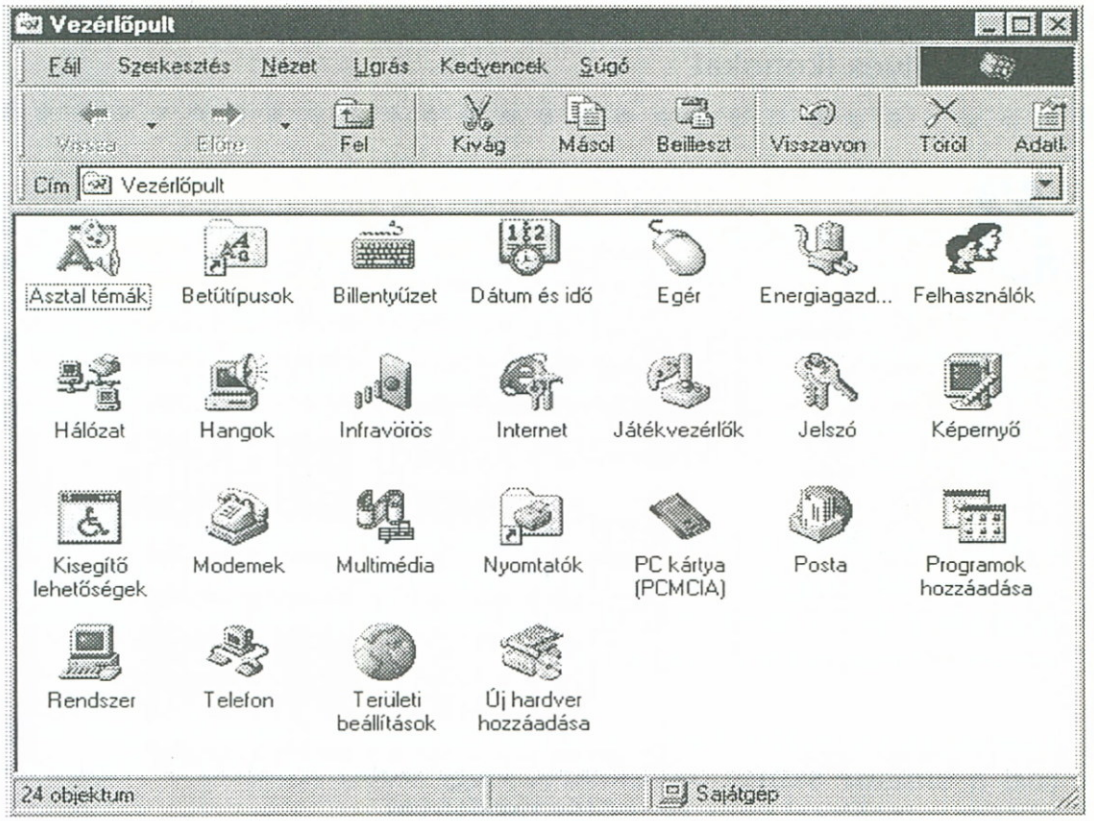

9.1. ábra. Kattints duplán egy ikonra a Vezérlőpult felületén, hogy előkerüljenek azok a rejtett gombok, melyek ezt a területet irányítják

9.1. táblázat A Vezérlőpult ikonjainak magyarázata

Az ikon	*Mit tesz*	*Használatának esélye*
Kisegítő lehetőségek	A Microsoft gondosan ügyelt arra, hogy a Windows 98 mindenki által használható legyen. Az itt található utasítások segítségével könnyebb olvasni a képernyőt, speciális hangjelzéseket lehet hallani és be lehet állítani a dolgokat úgy, hogy fizikailag sérült emberek is tudják használni a programot.	Kérdezd meg biztosítási ügynöködet.
Új hardver hozzáadása	Telepítettél egy új [ide írd be annak a drága alkatrésznek a nevét, amelyet épp most vettél]? Állj ide, hogy elővarázsold az Új hardver hozzáadása Varázslót. A varázsló intézi a piszkos munkát, amikor be kell mutatni az új hardvert a Windows 98-nak.	Minden alkalommal, amikor új egységet telepítesz számítógépedbe.
Programok hozzáadása	Vettél egy drága új programot? Kattints duplán ide és a Windows 98 automatikusan telepíti. Emellett meg tudod mondani a Windows 98-nak, hogy telepítse egyéb részegységeit is, mint a Pasziánsz vagy a biztonsági másolatot készítő program. (Légy biztos benne, hogy a Windows 98 CD kéznél van). Végül ennek az ikonnak köszönheted, hogy le tudod szedni azokat a programokat, amelyek már nem érdekelnek.	Amikor telepítesz, vagy törölsz programokat.
Dátum és idő	Ezen a területen változtatható meg a számítógépben őrzött dátum, idő és időzóna beállítása.	Ritkán. (A Windows 98 elég okos ahhoz, hogy átállítsa az órát, amikor át kell térni a nyári vagy téli időszámításra.)
Asztal témák	A Microsoft a fejlesztés során beépített néhány régebbi programot – ebben az esetben ez a Microsoft Plus! Amellett, hogy ebben semmi újdonság nincs, az új témák más megjelenést kölcsönöznek számítógépednek: víz alatti témák, dögös színek és vidám hangok.	Több felhasználó egyszer megnyitja ezt, kiválaszt egy témát és jól megfelejtkezik a tesztelésre váró többiről.
Képernyő	Kattints duplán a Képernyő ikonra, hogy megváltoztasd képernyőd tapétáját, színszerkezetét, a lehetséges színek számát, a felbontást, a képernyőkímélőt és más képernyővel kapcsolatos beállításokat. (Kattints duplán az Asztal egy üres területére és akkor is ezt a menüt kapod.)	Sűrűn használatos. Ez az ikon segít beállítani azt, amit egész nap bámulsz: a monitorodat.

9.1. táblázat *(folytatás)*

Az ikon	*Mit tesz*	*Használatának esélye*
Betűtípusok	A Windows 98 olyan alap betűtípusokkal érkezik, mint Arial vagy Courier. Ha veszel újabb betűtípusokat, mint Lucida Blackletter vagy Lucida Handwriting, telepítsd őket ezt az ikont használva.	Ritkán. A programok többsége automatikusan kezeli és karbantartja betűtípusait.
Játékvezérlők	A Windows 98 általában felismeri és telepíti a joystickeket vagy joypadokat. Kattints duplán ide, ha valamilyen problémád támadna. Itt kalibrálhatod és tesztelheted joystickedet, ha minden játékban veszítenél.	Ritkán, még azok sem használják, akik játszanak.
Infravörös	Általában James Bond-típusok használják, akiknek trükkös laptopjaik vannak, amelyek high-tech nyomtatókra lövik át az információt.	Ritkán.
Internet	Amikor készen állsz arra, hogy csatlakozz az Internethez és szörfölj a hálózaton, ez az ikon rád vár. Megnyitja Pandora szelencéjét, melyben rengeteg gomb hemzseg és megmutatja a vezető fényt az Internet felé. (A 14. fejezet bemutatja, hogyan kell kattingatni az Interneten.)	Ritkán. (Ha már egyszer beállítottad, nem igényel sok törődést.)
Billentyűzet	Itt állíthatod be, milyen gyorsan ismétlődjön egy betű, ha lenyomva tartasz egy billentyűt. Egyébként ritkán használatos. Esetleg akkor, ha összecsomagolod a számítógépedet és elköltözöl Svédországba. Ott már érdemes beállítanod a svéd (máshol a finn, belga, izlandi vagy sok egyéb) nyelvet. Végül itt mondhatod meg a Windows 98-nak, hogy régi (83 vagy 84 billentyűs) vagy újabb, számbillentyűzetes (101 vagy 102 billentyűs) billentyűzetet használsz-e.	Ritkán. Az emberi természet az oka, hogy a kíváncsibbak állítgatni szokták billentyűzetüket. Itt akkor nézz körül, ha valami gond van a billentyűzettel.
Posta	A Windows 98 tartalmaz egy rendszerező programot e-mailjeidnek, illetve faxaidnak. Itt állíthatod be. (Igen, ez komplikált lehet, ha még sosem tettél ilyet azelőtt. És opcionális is. Az Internet-böngészők többsége – mint a Navigator – rendelkezik saját mail programmal.)	Csak egyszer, ha egyáltalán úgy döntesz, hogy használod.

9.1. táblázat *(folytatás)*

Az ikon	*Mit tesz*	*Használatának esélye*
Modemek	Mielőtt más számítógépekkel beszélni tudnál telefonvonalon keresztül, szükséged lesz egy modemre. Kattints duplán ide és a Windows 98 megpróbálja kideríteni, milyen modemed van, hogy tudjál azzal is dolgozni. Ezek a menük a modem beállításánál is segédkeznek.	Ritkán. A Windows 98 általában automatikusan felismeri és telepíti az új modemeket.
Egér	Gyorsabb futásra ösztökélheted az egeret a képernyőn, jobbkezesről balkezesre változtathatod, beállíthatod a dupla kattintás sebességét, választhatsz gyártók között és mindenféle, egérrel kapcsolatos viselkedést itt állíthatsz be.	Ritkán. Azok, akiknek gondjuk van az egérrel, általában nem elég tapasztaltak ahhoz, hogy az egeret be tudják állítani úgy, hogy duplán ide kattintanak. Azonkívül is a koszos egérgolyók és görgők – nem pedig szoftverhibák – okozzák a legtöbb bajt az egerekkel.
Multimédia	Hangkártya-tulajdonosok benézhetnek ide, ha hangerőt akarnak beállítani, MIDI eszközöket szeretnének próbálgatni és más dolgokkal szeretnének játszadozni, mint például videodigitalizáló kártyák és lézerlemezjátszók.	Leginkább a hangerő átállítására használják.
Hálózat	Hmm. Hagyd, hogy a rendszergazda foglalkozzon ezzel. Azért fizetik őt.	Ritkán. Ez a dolog túl komplikált.
Jelszó	Ez a Felhasználók ikonnal működik együtt, ha több, mint egy személy használja ugyanazt a PC-t.	Ritkán, inkább a rendszergazdák használják.
PC kártya (PCMCIA)	Ez a hitelkártya méretű dolog leginkább laptopokban használatos, és modemek, hálózati kártyák és hasonlóan hasznos számítógépes mütyürök találhatók rajta.	Laptoposok sűrűn használják, mások ritkán.

9.1. táblázat *(folytatás)*

Az ikon	*Mit tesz*	*Használatának esélye*
	Bizonyos számítógépeken a Windows 98 nagyon aggódik az erőforrásokért. Laptopokon például ez az ikon segít ahhoz, hogy az elemek energiájával spóroljon a számítógép. Kikapcsolja a képernyőt, ha bizonyos ideig nem értél hozzá a billentyűzethez. Néhány asztali PC a merevlemezeket is kikapcsolja, ha hosszú ideig nem kerültek használatra.	Laptoposok sűrűn használják, mások ritkán.
	Lépj ide, hogy mesélj a Windows 98-nak új nyomtatódról, beállítsd régi nyomtatódat, vagy kiválaszd, melyik nyomtatót vagy faxkártyát használja a Windows 98. Technikai megjegyzés: ez igazán nem egy ikon, csak egy út, amely a nyomtató beállító programjához vezet.	Olyan sűrűn, amint új nyomtatót vásárolsz - vagy esetleg megváltoztatod nyomtatód beállításait.
	Ez beállítja, hogy a Windows 98 hogyan mutassa a számokat, pénznemeket, dátumokat. (Ha csak időzónát váltottál, kattints a dátum/idő jelzőre a képernyő jobb alsó sarkában, amelyről a későbbiekben írok majd.)	Laptoposok sűrűn használják, főleg, akiknek sok utaskilométerük van.
	Ez a legvidámabb dolog! Beállíthatod, hogy a Windows 98 különböző hangokat játsszon, különböző események esetén. Próbálj ki néhány alapbeállítást.	Leginkább otthoni vagy kis irodai használata elterjedt, ahol a főnököt nem érdekli, ha a számítógép robbanó zajt ad ki, amikor lefagyott.
	Ahogy az autószerelők, úgy a számítógépguruk is órákon át tudnak itt tevékenykedni. Ne tegyél itt semmit, amíg nincs szakember a közeledben, hogy megmentsen, ha baj van. Már maga a téma is ijesztő.	Ennek a területnek a használata egyenesen nő a felhasználó tapasztalati szintjével.
	Én sosem használtam, de biztosan jó lesz valamire.	Soha.

9.1. táblázat *(folytatás)*

Az ikon	*Mit tesz*	*Használatának esélye*
Felhasználók	A Windows személyes jellegű is lehet. Amikor Zoltán begépeli a jelszavát, a Windows lecseréli Edina „X-aktás" hátterét az ő „Packardjára", és focilabda pattogását kölcsönzi az egérkattintáshoz.	Személyes „érzést" hoz létre, amikor egy számítógépet többen is használnak.

- ✓ Ne ijedj meg a Vezérlőpult rengeteg beállításától; nagy az esélye annak, hogy ezek közül csak igen keveset használsz majd. Akkor se izgulj, ha a Te gépeden található Vezérlőpult nem úgy néz ki, mint a könyvben látható minta. Hitehagyott programok sűrűn rakják fel ikonjaikat a Vezérlőpultra.

- ✓ A Vezérlőpult menüinek többsége elérhető anélkül is, hogy a Vezérlőpultot behívnád. Például, kattints duplán a tálca órájára a dátum és az idő beállításához, vagy jobb gombbal a Asztal üres részére és a legördülő menüből válaszd a Tulajdonságokat a képernyő beállításához.

A képernyő beállítása

A Vezérlőpult leggyakrabban használt része minden bizonnyal a Képernyő ikon, amely úgy néz ki, mint a margón található.

Amikor ezt az ajtót kinyitod, kicserélheted a tapétát, a képernyőkímélőt és a Windows 98 Asztal más vizuális aspektusait (lásd 9.2. ábra).

Nem úgy, mint a Vezérlőpult más ikonjainál, a Képernyő ikon semmilyen veszélyes dolgot nem rejteget. Nyugodtan játszadozhatsz a beállításokkal (kivéve azokat, amelyek az Internettel kapcsolatosak). Nem tudsz komoly bajt okozni. Azért ha nagyon játékos kedvedben vagy, légy biztos benne, hogy felírtad az eredeti beállításokat. Ebben az esetben mindig vissza tudsz térni az alapálláshoz, ha valami nem tetszik.

Nem kell a Start gombon át eljutnod a Vezérlőpult Képernyő ikonjához. Ehelyett kattints az Asztal bármely üres részére a jobb gombbal. Amikor a menü előtűnik, válaszd a Tulajdonságok parancsot. Ezzel megkerülted a Vezérlőpultot és azonnal a Képernyő tulajdonságaihoz kerültél.

A következő néhány szakasz elárulja, hogyan tudod beállítani képernyőd különböző részeit, miután duplán kattintottál a Vezérlőpult Képernyő ikonjára.

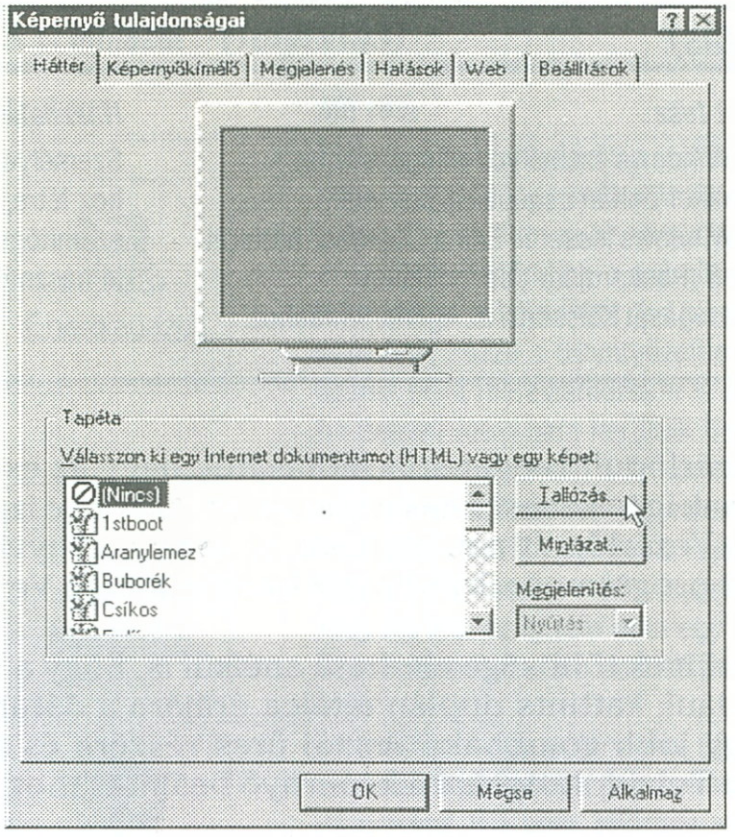

9.2. ábra. A Képernyő ikon segítségével meg tudod változtatni Asztalod színeit, felbontását, tapétáját, képernyőkímélőjét és más, képernyővel kapcsolatos beállításait

A képernyő háttere (új tapéta felhelyezése)

Amikor a Windows 98 először telepíti magát, csúnya szürke háttérre kezdi ablakait és ikonjait kirámolni. A Windows 98-nak ezt a ronda szürkét kell első alkalommal választania, vagy senki sem fogja elhinni, hogy egy *komoly üzleti alkalmazásról* van szó.

Emellett a Microsoft beépített a Windows 98 rendszerébe más háttereket is, melyeket *tapétának* hívunk. Ezek a tapéták a merevlemezen rejtőznek arra várva, hogy telepítsd őket. Különböző tapéták különböző személyiségeket takarhatnak (nézd meg a 9.3. ábrát). Például berakhatsz a háttérbe lehullott őszi leveleket. Esetleg skót mintákkal is feltöltheted, hogy hasonlítson a zoknijaidra. Létrehozhatod saját tapétádat a Paint, a Windows 98 saját rajzoló programja segítségével, és magad is felrakhatod az újonnan létrehozott tapétát.

Ahhoz, hogy kicseréld a tapétát, kattints duplán a Képernyő ikonra a Vezérlőpulton. (Vagy kattints jobb gombbal az Asztal üres területére és válaszd a Tulajdonságok parancsot a menüből.)

Egy elég nagy párbeszédpanelt kapsz (9.2. ábra). Keresd a tapéta szót, amely egy névlista fölött található, és kattints a nevek egyikére. Kattints a Felhők névre, például hogy lásd az előzetesét annak, hogyan fognak a dolgok kinézni (9.4. ábra.)

Ha több nevet akarsz látni a listán, kattints a kis nyilakra a nevek melletti sávon. Ha nem használsz egeret, akkor a kurzorbillentyűk segítségével jelölheted ki a

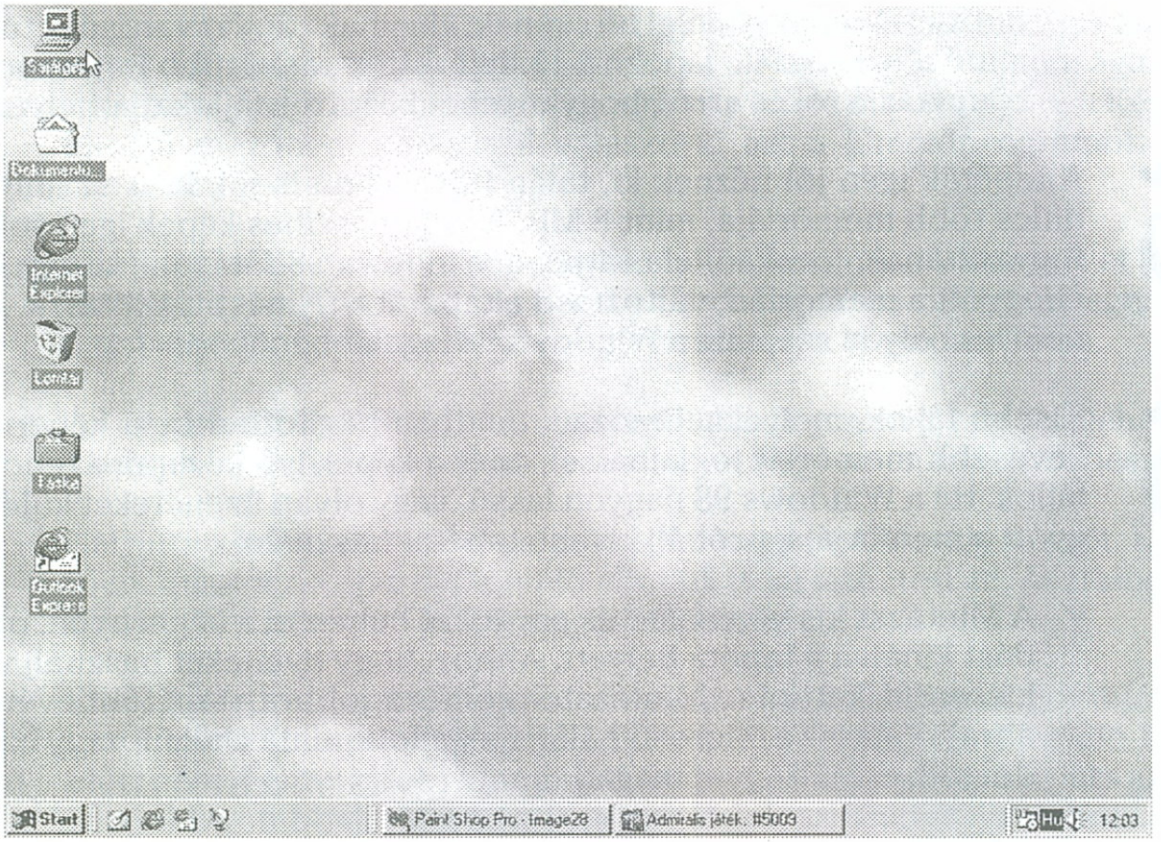

9.3. ábra. A Windows 98 tapétája, a kép, amely minden ablak és ikon mögött található, tükrözheti, milyen kedved van ma

megfelelő nevet, és az Enter segítségével tudod elfogadtatni. Egy hosszú listában gyorsabban megtalálod a kívánt nevet, ha megnyomod első betűjét.

Amikor meglátod a kívánt tapéta nevét, válaszd ki. Amikor az Alkalmaz gombra kattintasz, a Windows 98 feltelepíti ezt. Tetszik, ahogy új tapétád beborítja a képernyőt? Kattints az OK gombra. A párbeszédablak eltűnik, és visszatérsz az Asztalra (az új tapétával, mely büszkén feszít a háttérben).

- ✓ A tapéta lehet *mozaik* vagy *középre*. Kis képek mozaik módban kell hogy legyenek, folyamatosan ismétlődve a képernyőn. Nagyobb képek jobban néznek ki középre módban. Állítsd be saját ízlésed szerint a Megjelenítés mezőben. (Egy megnyújtó beállítás megnöveli a képedet, hogy betöltse az egész képernyőt.)

- ✓ A tapétafájlok bitkép formátumúak, vagy olyan fájlok, melyeket a Windows 98 Paint programja hozott létre. (Bitképes fájlok kiterjesztése a BMP.) Bármi, amit létrehozol Paintben, az felhasználható tapétaként. A helyzet az, hogy ezzel a programmal a Windows 98 eredeti tapétáin is lehet változtatni.

- ✓ A Windows 98 emellett megengedi, hogy weblapokat használj (más néven HTML oldalakat). Ezek ugyan szépek, de sokkal komplikáltabbak, mint a jó öreg tapéták.

- ✓ A Windows 98 csak azokat a tapétákat listázza ki, amelyek a Windows könyvtárban találhatóak. Ha létrehozol egy potenciális tapétát a Painttel, át kell helyezned a fájlt a Windows könyvtárba ahhoz, hogy láthatóvá

legyen a listában; esetleg úgy is kiválaszthatod, ha a Tallózás gombra kattintasz. Ha ez az elmélet furcsának, kínainak vagy zavarosnak tűnik, esetleg mind a háromnak, lapozz a 11. fejezethez, ahol több információt kapsz a könyvtárakról és arról, hogyan lehet közöttük fájlokat áthelyezni.

A tapéták igen jól néznek ki, talán túlságosan is jól, ha a számítógépednek nincs több memóriája, mint 8 MB. A vidám, színes képek igen sok memóriát fogyasztanak, jócskán lelassítják a Windows 98 futását. Ha úgy látod, hogy elfogyott a memóriád, változtasd a tapétát a (Nincs) beállításra. A képernyő nem lesz olyan szép, de a Windows 98 legalább működni fog.

Kisebb fájlok, melyekkel mozaik módban borítottad be a képernyőt sokkal kevesebb memóriát foglalnak el, mint a képernyő közepére rendezett, nagy fájlok. Ha a Windows 98 nagyon lassú, vagy olyan üzeneteket küld, hogy elfogyott a memóriája, próbálj kisebb tapétát használni.

- ✓ A Mintázat kis vonalakat és pontokat helyez el a képernyőn, olcsó megoldást kínálva a tapéta helyett. Ahhoz, hogy ilyeneket használj vagy ezeket kicseréld, kattints a Mintázatok gombra, jobbra a tapéták nevétől (lásd 9.2. ábra). Válassz a Microsoft által megadott minták közül; vagy ha nincs jobb dolgod, csinálj egyet magad.

- ✓ A Mintázatok a szegény ember tapétái. Csak egyszínűek lehetnek, és nem túl változatosak. Ha a Windows 98 állandóan reklamál, hogy több memóriára lenne szüksége, dobd ki a tapétát és állj át a mintázatokra. Ezek nagyon kevés memóriát fogyasztanak.

- ✓ Ha mintákat szeretnél látni az Asztalon, a tapéta beállítása legyen (Nincs); másképp a mintázatok nem látszanak.

- ✓ Előfordult már, hogy az internetes szörfözéseid közepette valami nagyon „baró" képet láttál? Kattints a képre a jobb gombbal és válaszd a Beállítás tapétaként parancsot. Az ügyes Windows az Asztalodra másolja a képet és ott hagyja, mint tapétát.

A képernyő kímélője

A számítástechnika dinoszauruszi korszakában a monitorok rengetegszer tönkrementek, mert egy sűrűn használt program beégette magát a képernyőbe. A program körvonalai akkor is látszottak, ha kikapcsolták a monitort.

Ahhoz, hogy megakadályozzuk ezt a *beégést*, a felhasználók *képernyőkímélőket* telepítettek, hogy ezek fussanak, amikor a számítógépet nem használják egy ideig. A képernyőkímélő vagy üres képernyőt mutat, vagy hullámzó vonalakkal tölti fel a képernyőt, hogy a program nehogy bánthassa.

A mai monitorokkal nem fordulhat elő ez a probléma, de a népek csak használnak képernyőkímélőt, egyszerűen azért, mert jól néznek ki.

- ✓ A Windows több beépített képernyőkímélőt tartalmaz, még akkor is, ha elsőre egyik sincs beállítva arra, hogy működjön. Ha be akarsz kapcsolni egyet, kattints a Képernyőkímélő fülre a Képernyő tulajdonságai párbeszédpanelen (9.2. ábra). Ezután kattints a lefelé mutató nyílra a Képernyőkímélő mezőben. Végezetül válaszd ki azt a kímélőprogramot, melyet használni szeretnél.

- ✓ Miután kiválasztottad a képernyőkímélőt, kattints a Villámnézet gombra, hogy lásd, hogyan is néz ki majd ez a dolog. Told odébb az egeret vagy nyomd meg a Szóközt ahhoz, hogy visszatérj a Windows 98-ba.

- ✓ Az ügyeskedők rákattinthatnak a Beállítások gombra, ha több lehetőséget akarnak látni. Befolyásolhatod a színeket vagy az animáció sebességét is.

- ✓ Kattints a Jelszavas védelem szövegre, hogy beállíts egy jelszót. Ezt követően, amikor a képernyőkímélő elindul, nem láthatod az Asztalodat mindaddig, amíg be nem írod a megfelelő jelszót.

- ✓ Elfelejtetted a jelszót? Nyomd meg számítógéped Reset gombját. (Igen, ezzel elveszíted minden munkádat, amelyet a képernyőkímélő indulása előtt nem mentettél el.) Miután a Windows 98 visszatért, kattints az Asztalra a jobb gombbal, válaszd a Tulajdonságok parancsot és kattints a Képernyőkímélő fülre. Hűha! Most állíts be egy másik jelszót, mielőtt a képernyőkímélő újra elindulna. (Ez aztán olyan legyen, amire könnyebben vissza tudsz emlékezni.)

- ✓ Kattints a le és fel mutató nyilakra a Várakozás mellett, hogy meghatározd, a képernyőkímélő mennyi ideig várakozzon, mielőtt elindulna. Ha ezt a beállítást 5-re állítod, a Windows 98 addig vár, amíg letelik öt perc anélkül, hogy hozzáértél volna az egérhez vagy a billentyűzethez, majd kiengedi a képernyőkímélőt a kalitkájából.

- ✓ A Windows 98 sokkal több képernyőkímélővel rendelkezik, mint amennyit feltelepít először. Ahhoz, hogy mindegyiket telepítse, a Vezérlőpulton a Programok hozzáadásában kell intézkedned. A későbbiekben még írok róla ebben a fejezetben, és annak alapján telepíttetheted ezeket a Windows 98-al. (***Tipp***: nekem a 3D csővezeték tetszik.)

A képernyő megjelenése (szebb színeket kapunk)

Ha sokat fizettél egy „dögös" monitorért vagy videokártyáért, eljött az ideje, hogy ki is használjad. Lehetséges, hogy a Windows 98 olyan színekben pompázzon, amilyeneket te szeretnél látni – a képernyő menü Megjelenés fülére kattintva.

A Megjelenés párbeszédpanel jelenik meg ehhez az akcióhoz, engedélyezve, hogy válassz jó néhány, a Microsoft által előre beállított színminta közül, vagy

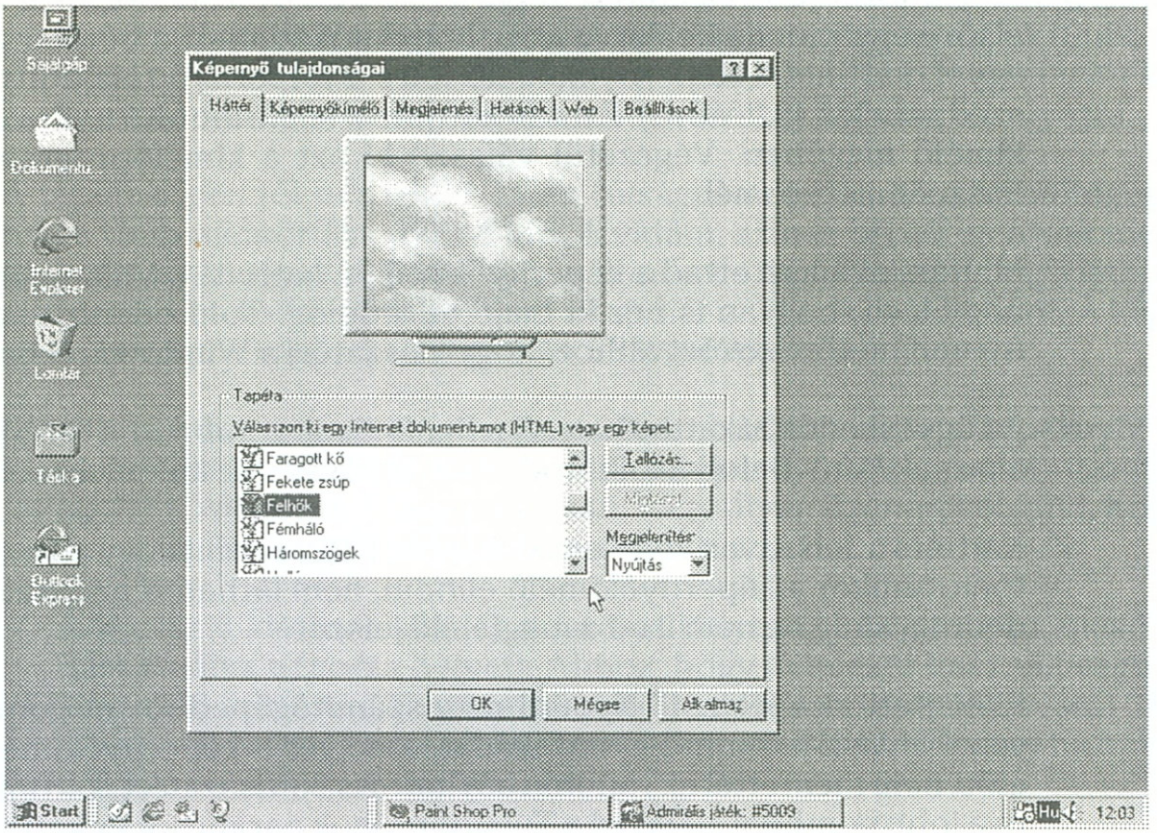

9.4. ábra. A Windows 98 megmutatja az előzetesét annak, hogyan néz majd ki a kiválasztott kép mint tapéta.

létrehozd a sajátodat. (Mondd meg a főnöködnek, hogy egy jól eltalált színminta növeli a termelékenységedet.) A 9.5. ábra megmutatja a Megjelenés párbeszédpanelt.

Ahhoz, hogy választhass az előzőleg létrehozott színsémák közül, kattints a nyílra a Séma szó alatt. Miután a lista leugrik, kattints a kipróbálni vágyott Séma nevére. Minden alkalommal, amikor egy új színsémát állítasz be, a példaablak megmutatja, hogyan is néznek majd ki a dolgok.

Ha csak kicsit szeretnél valamelyik színsémán változtatni, láss hozzá: kattints a mezőre az Elem alatt, hogy lásd, mely területekkel játszadozhatsz. Például ha meg akarod változtatni a betűt, amelyet a Windows 98 az ikonok címében használ, válaszd ki az Ikont a listából és válassz egy másik betűtípust a Betűtípus mezőből.

Ha még ennél is több lehetőséget akarsz, össze is keverheted saját színeidet, ha az Egyéb parancsot választod a Szín menüből.

Nyugodtan játszadozzál a színekkel úgy, hogy különböző sémákat próbálsz ki vagy létrehozod saját kombinációidat. Ez a játék nagyon jó arra, hogy megtanuld, a Windows 98 minek nevezi egyes részegységeit. Nagyon klassz például a párbeszédpanelekkal próbálkozni. Azonban ha valamit összekeversz és eltűnnek a betűk, nyomd meg a Mégse gombot. (A középső az ablak alján található három gomb között.) A betűk akkor tűnnek el, ha például fehérre állítod azokat, fehér háttéren.

- ✓ A színsémák nem csak a színekre vonatkoznak, más módon is befolyásolni tudják a Windows 98 megjelenését. Például az ikontávolság függőleges

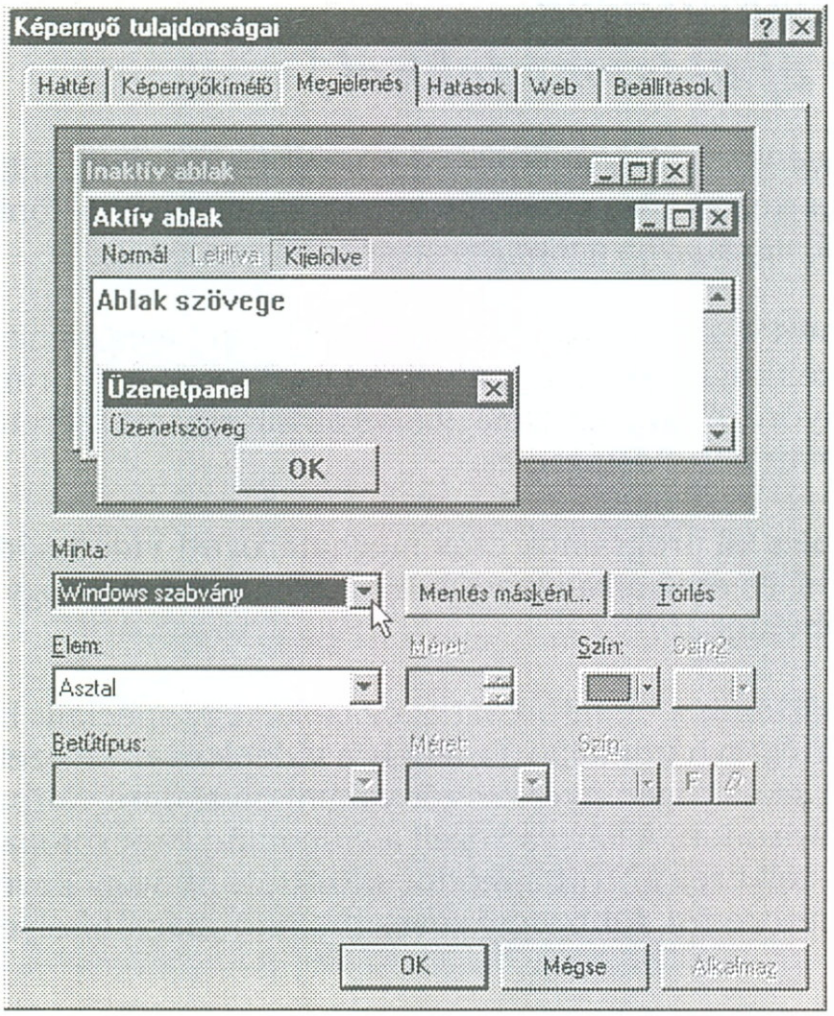

9.5. ábra. A Windows 98 hagyja, hogy személyre szabottan állítsd be a számítógépedet a különböző színsémákkal

beállítása meghatározza, milyen közel üljenek az ikonok egymáshoz. A Görgetősáv beállítás megadja a sáv és a liftszerű gomb szélességét, amelyre akkor kattintasz, amikor mozogni akarsz egy dokumentumban.

- ✓ Létrehoztál egy extra gyönyörű új színsémát? Kattints a Mentés másként gombra, és írd be a létrehozott színséma nevét. Ha megunod az újonnan létrehozott sémákat, bármikor visszatérhetsz a Windows 98 eredeti színeihez a Windows szabvány kiválasztásával.

- ✓ A Windows 98 addig pompázik újonnan kiválasztott színeiben, amíg vissza nem térsz a Megjelenés menühöz és meg nem változtatod azokat.

- ✓ A Megjelenés menü nagyon unalmas lesz, miután megnézed az Asztal témák programot, amely szintén a Vezérlőpult tagja. Az Asztal témák, melyről szintén szó lesz ebben a fejezetben, kidekorálja a számítógépedet akár a hobbidnak megfelelően is, a mélytengeri búvárkodástól a kertészkedésig. (Nem viccelek – próbáld csak meg!)

- ✓ Nem érted ezt az egész dolgot a „párbeszédpanelekről", „parancsgombokról" és mindenféle vidám cuccokról? Lapozz az 5. fejezethez, egy valóságos útikönyvhöz, amellyel megértheted a Windows 98 menüit.

Képernyőbeállítások (játék az új videomódokkal)

Ahogy a Windows 98 több százféle nyomtatóra tud nyomtatni, milliónyi monitorfajtát is képes kezelni. Még azt is meg tudja tenni, hogy különböző *videomódokat* használ ugyanazon a monitoron.

Például a Windows 98 különböző mennyiségű színt tud megjeleníteni a képernyőn, vagy össze tudja nyomni bárminek a méretét, több információt rakva ezáltal a képernyőre. A színek száma, illetve az információ mérete *videomód* vagy *videofelbontás* néven ismeretes.

Bizonyos Windows 98 programok csak meghatározott videomódokban hajlandóak működni, és ezek alkalomadtán arra szoktak kérni, hogy változtasd meg a képernyőmódot. He?

Ilyenkor ez így történik: a monitorcsatlakozásokat egy speciális helyre lehet bedugni a számítógép hátoldalán. Ez a hely a videokártya kivezetése – az az eszköz, amely a számítógép nyelvezetét valami olyasmire változtatja, amit láthatsz is monitorodon. A kártya kezeli a videomód kapcsolókat. Ha a kártyának váltania kell ezek között a módok között, több vagy kevesebb színt küldhetsz a monitorodra, több vagy kevesebb információt helyezhetsz el a képernyőn.

Ahhoz, hogy a kártya átkapcsoljon más módba, kattints a Beállítások fülre, amely egyike a négy fülnek a Vezérlőpult Képernyő menüjében, ahogy ez a 9.2. ábrán is látszik. (Nem találod a Képernyő menüt? Kattints az Asztal üres részére a jobb egérgombbal és válaszd a Tulajdonságok parancsot a megjelenő menüből.)

Ahogy azt a 9.6. ábra is mutatja, a Beállítások panellap segítségével tudod kiválasztani azt a videomódot, amelyet a képernyődön látni szeretnél. (Kattints a nyílra a Színek mező mellett, hogy megváltoztasd a Windows 98 által megjelenített színek mennyiségét; kattints a Képernyőterület mezőre a felbontás megváltoztatásához.) Szerencsére a Windows 98 esélyt ad arra, hogy visszatérj, ha véletlenül olyan videomódot alkalmaztál volna, melyet a számítógéped nem tud kezelni.

- ✓ Amikor a Windows 98 új felbontásba kapcsol, 15 másodpercet ad neked, hogy elfogadd az új beállítást. Ha a kártyád vagy a monitorod nem tudja kezelni ezt a módot, nem fogod a gombot látni a képernyőn. Mivel 15 másodpercig nem kattintottál a gombra, a Windows 98 visszatér automatikusan az előző beállításhoz. Hoppá!

- ✓ Monitorok és kártyák különféle *felbontásokban* tudják megjeleníteni a Windows 98-at. Minél nagyobb a felbontás, annál több információ fér el a képernyőn egy időben. (Persze az ablakok is kisebbek lesznek ettől.) A Windows 98 úgy nevezi a felbontást, hogy Képernyőterület. Ha többet akarsz megtudni erről a monitor/kártya/felbontás dologról, lapozz a 2.

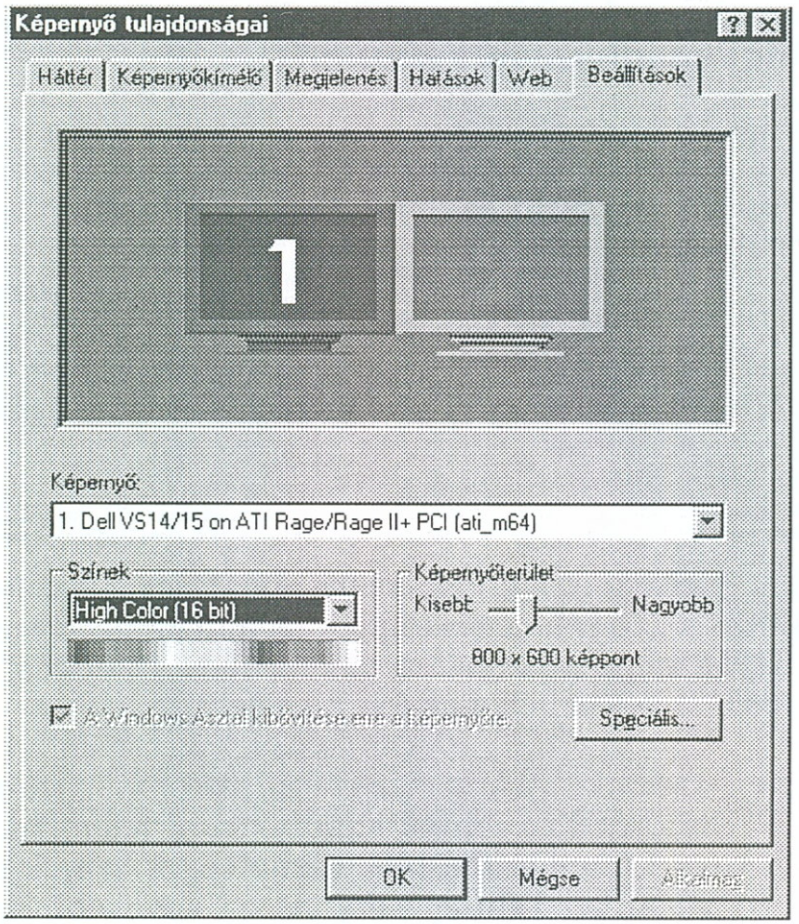

9.6. ábra. A Windows 98 felajánlja az aktuálisan használt videomód előzetesét. Itt éppen két videokártya és két monitor található a rendszerben

fejezethez és olvasd el azt a szakaszt a számítógép részeiről, melyről azt mondtam, hogy véletlenül se olvasd el.

✓ A nagyobb felbontáshoz húzd a csúszkát a Képernyőterület mezőben. Ezt követően nézd meg, hogyan változik a képernyő. Minél jobban jobbra húzod a csúszkát, annál több információt tud a Windows 98 megjeleníteni a képernyőn. Sajnos az információ mérete is kisebb lesz. Kattints az Alkalmaz gombra, miután kiválasztottad az új felbontást.

✓ A Windows régebbi verzióit mindig újra kellett indítani a felbontás megváltoztatásakor. A Windows 98 nem ilyen udvariatlan. Akkor is megváltoztathatod a felbontást, amikor futnak a programjaid. (Mindenesetre legyél biztos benne, hogy mindent mentettél. Ki bízhat meg *teljesen* számítógépében manapság?) Néha sajnos még a Windows 98-at is újra kell indítani, ha a színek számát megváltoztatod. Ez mindig attól függ, mi található számítógéped belsejében.

✓ Meg akarod változtatni a Windows 98 által megjelenített színek számát? Kattints a kis nyílra a Színek mezőnél. Miután a lista megjelenik, válaszd ki azt a színmennyiséget, amit akarsz.

✓ Új videokártyák mellé általában adnak egy lemezt is, amelyen a kártya illesztőprogramja, egy speciális információ található. Ha a Windows 98 nem ismeri fel a kártyát, meg fog kérni, hogy helyezd be ezt a lemezt, amikor videomódokat váltasz.

Két monitor... *egy időben!*

Helyezz el egy második videokártyát a számítógépedben, csatlakoztass erre egy második monitort, és a Windows 98 képes lesz arra, hogy megossza képernyőjét a két monitor között – vagy három között, ha újabb kártyát építesz be újabb monitorral.

Ez nagyon furcsán hangzik, de ez az új tulajdonság nagyon hasznos lehet. Például az egyik monitoron futtathatod internetes böngésződet, miközben a másik monitoron az Asztalod vár egyéb munkákra. Esetleg szétoszthatod a munkádat, hogy könnyebb legyen kivágni és beilleszteni a nyitott ablakok tömegében.

Néhány figyelmeztető szó azonban hasznos lehet: Ez a kétmonitoros dolog nagyon új, így nem minden program támogatja. Emellett a tv-kártyák csak az első monitoron tudják a tv-adást megjeleníteni. A tv eltűnik, ha át akarod húzni ablakát a második monitorra.

- ✓ Minél több színt jelenít meg a Windows 98, annál lassabban fut. Általában a legjobb beállítás a 256 szín, egészen addig, amíg nem szerzel be egy jó gyors videokártyát, vagy esetleg nincs valami nagyon „dögös" monitorod, amelyen fotorealisztikus képeket akarsz nézegetni.

- ✓ Ha Kodak PhotoCD képeket akarsz nézegetni, akkor valószínűleg azt szeretnéd, hogy a Windows 98 a lehető legtöbb színt jelenítse meg – vagy 65 000 (16 bit) vagy 1,6 millió (24 bit) a lehetséges színek száma. Ha a Windows 98 túl lassan kezd futni, válts vissza kevesebb színre, amint végeztél.

- ✓ A Windows 98 képes arra, hogy kettő vagy több monitorral működjön egy időben, és mindegyik monitoron más felbontást jelenítsen meg. Mindegyik monitor meghajtásához különböző PCI videokártyára van szükséged. Nézd meg a közeli „Két monitor... egy időben" keretes szöveget több információért.

- ✓ Ha a Windows 98 bolond dolgokat tesz a videokártyáddal és a monitoroddal – vagy esetleg most telepítettél újakat – lapozz az „Új hardver telepítése" szakaszhoz, amely ebben a fejezetben kissé később található. A Windows 98-at előbb udvariasan be kell mutatni az új eszközöknek, mielőtt beszélgetni tudna velük.

Vidám asztali témák és effektek hozzáadása

Asztal témák

Ha egy kis életet szeretnél lehelni számítógépedbe, kattints duplán a Vezérlőpult Asztal témák ikonjára. Itt a Windows 98 ki tudja dekorálni képernyődet mindenféle díszekkel és hangokkal. Kedveled a veszedelmes állatfajokat? Kattints a Veszélyes állatok beállításra, hogy Asztalod hátterébe egy berber oroszlán kerüljön (9.7. ábra); morgó hangokat hallasz majd, ha kattintasz, és az egérkurzorod gyilkos méhvé változik, ahogy a Windows 98 a háttérben dolgozik.

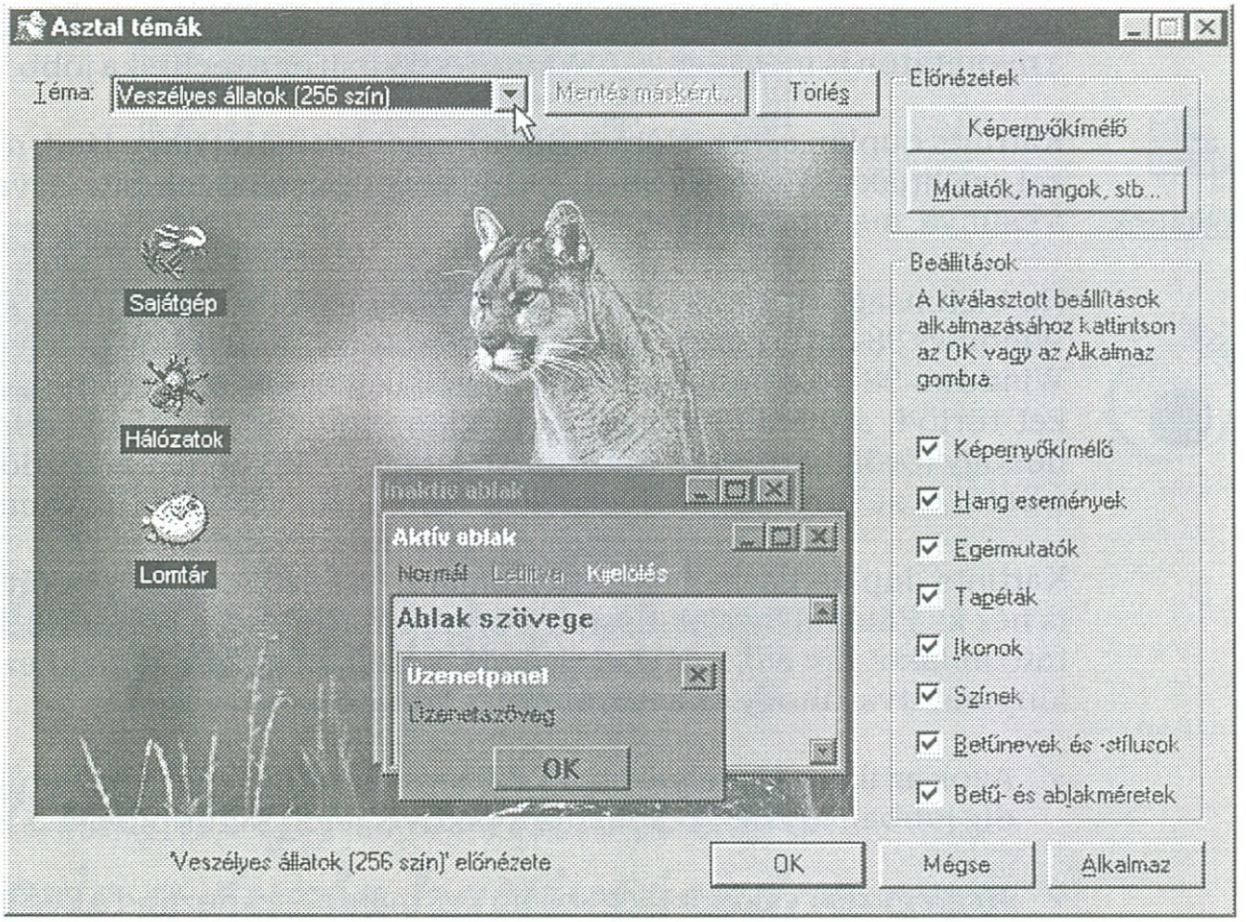

9.7. ábra. Az Asztal témák vidám hangokat és animációkat adnak a tapétádhoz, kattintási hangokhoz és az egérkurzor alakjához

- ✓ Nem látod ezt a beállítást a Vezérlőpult ikonjai között? Használd a Vezérlőpult Programok hozzáadása ikonját, kattints a Windows Telepítő fülre, majd válaszd ki az Asztal témák elemet az Összetevők listából. Kattints az OK gombra, és a Windows 98 máris telepíti ezeket a témákat. (Kérni fogja persze az eredeti Windows 98 CD-t.)

- ✓ Érdekel a Web fül? Ez az Active Desktop része, és megengedi, hogy internetes hálózati effekteket adjál Asztalodhoz. A 25. fejezetben majd leírom részletesebben.

- ✓ Ha még több képernyőélvezetet szeretnél, kattints a Hatások fülre. Itt választhatsz ki új ikonokat az Asztalodhoz, vagy másként állítgathatod őket.

A True Type betűtípusok körüli sok hűhó megértése

A Windows első néhány változatában a betűk vagy betűkészletek, számok és egyéb karakterek egyedi betűket és számokat hoztak létre, melyek szaggatott szélűek voltak. A nagy A például nem rendelkezett sima, ferde vonalakkal. Ehelyett az oldalaknak durva kiszögellései voltak. Nyomtatón általában jól néztek ki, de nagyon csúnyák voltak a képernyőn, főleg akkor, ha a fejlécek nagyobb betűkből álltak.

A Windows 3.1 bevezetett egy új betűtechnológiát, a TrueType betűt ahhoz, hogy minden egyenetlenség eltűnjön, és a képernyőn az látszódjon, ami majd a nyomtatón is megjelenik. A Windows 98-ban ez a technika jobb, mint valaha.

Betűtípusok

Kattints duplán a Vezérlőpult Betűtípusok ikonjára, hogy lásd, milyen betűkkel szállítják a Windows 98-at. Itt tudsz új típusokat telepíteni, vagy kitörölni a csúnya, megunt betűket.

Ha biztonságban akarsz lenni, ne törölj le egyetlen betűtípust sem, amely a Windows 98-cal érkezett; csak olyanokat törölj, amelyeket te telepítettél fel. A Windows 98 programjai sűrűn használják a beépített betűtípusokat. Ha ezeket törlöd, a menüid misztikus módon eltűnnek. Az ég szerelmére kérlek, nehogy törölj bármilyen betűtípust, amely az **MS** betűkkel kezdődik! (Azokat a betűket se töröld le, melyeknek az ikonjaiban vörös betűk vannak.)

Kattints duplán bármelyik betű ikonjára, és nézd meg, ez a betűtípus hogyan is néz ki. Például ha a Matisse ITC betűre kattintasz, a Windows 98 egy bemutató ablakot hív elő, melyben megnézheted, hogy néz ki majd ez a betűtípus kinyomtatva, ahogy az a 9.8. ábrán is látható.

- ✓ Azok az ikonok, melyeken a TT felirat látható, TrueType betűk, tehát mindig jobban néznek ki, mint az A betűvel jelölt betűtípusok.

- ✓ ***Megjegyzés:*** valószínűleg sosem kell majd játszadoznod a Betűtípusok ikonnal. Azért tudd, hogy előfordulhat olyan eset, amikor valamit díszíteni akarsz és több betűkészletet is fel akarsz majd telepíteni számítógépedre. Szóval tételezd fel, hogy a keretes szöveg a TrueType betűkről sosem létezett.

Mi is tulajdonképpen ez a TrueType dolog?

A Windows régebbi verzióiban a díszes betűtípusok gazdáinak akadt némi gondjuk. Létre tudtak hozni olyan dokumentumokat, melyektől maga Gutenberg is mosolyra fakadt volna, de ha ezt kimásolták egy lemezre és elvitték máshová, azon a helyen már nem lehetett a szép betűket megcsodálni. Csak azok láthatták őket, akiknek pont ugyanez a díszes betűtípus volt telepítve a számítógépükre.

A TrueType megoldja ezt a problémát úgy, hogy a betűtípust is beleépíti a dokumentumba. Létrehozhatsz egy levelet a WordPaddel úgy, hogy egy díszes TrueType betűt használsz; amikor odaadod a lemezt, amelyen a levél található, a barátod is láthatja ezeket a betűket még akkor is, ha az ő számítógépén ezek nincsenek telepítve.

A Windows 98-cal érkező TrueType betűtípusok működnek így; más betűk nem ágyazzák be magukat.

Emellett a TrueType betűk átméretezhetőek. Nagyobbá vagy kisebbé teheted ezeket, ugyanolyan jól fognak kinézni. A régebbi betűtechnológia minden betűmérethez megfelelő betűkészletet igényelt. A fájlok hatalmas méretűek voltak, összehasonlítva a TrueType fájlok méretével.

A népek többségének megfelelnek a Windows 98-hoz járó betűk, így sosem kell törődniük ezzel a TrueType dologgal, vagy azzal, ez hogyan működik.

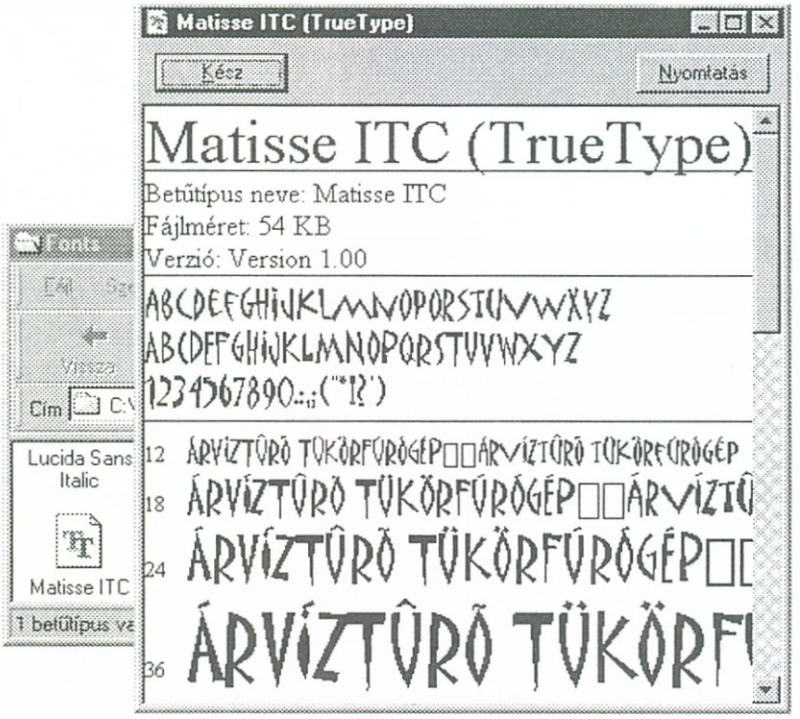

9.8. ábra. Kattints duplán a betű ikonjára, hogy lásd, hogyan is néz ki

Elintézzük, hogy a Windows 98 felismerje a dupla kattintásodat

Egér

Ha kétszer kattintasz gyorsan egymásután az egérgombbal, azt dupla kattintásnak hívjuk; sokan sokszor kattintanak duplán a Windows 98 használata közben. Azonban néha nem tudsz elég gyorsan kattintani ahhoz, hogy kielégítsd a Windows 98 kívánalmait. Ekkor a program azt hiszi, hogy a dupla kattintásod csak két kattintás egymás után. Ha problémád támad ezzel a dologgal, használd a Vezérlőpult Egér ikonját.

Amikor duplán kattintasz az Egér ikonra, az Egér párbeszédpanel jelenik meg (9.9. ábra). Ha az Egér párbeszédpanel nem teljesen így néz ki, az azt jelenti, hogy az egeredet készítő cég saját illesztőprogramját telepítette a Vezérlőpultra. A következő beállítások nem mindegyike fog működni nálad, de általában minden egértípusnak hasonló beállításai vannak. Ha a menü nagyon vadul néz ki, próbáld megnyomni az F1-et segítségért.

Ha ellenőrizni akarod a dupla kattintás sebességét, kattints duplán a Teszterület feliratú mezőre. Minden alkalommal, amikor a Windows 98 felismeri a dupla kattintást, a kis bábu előugrik a dobozból. Újabb dupla kattintás esetén a bábu eltűnik.

Húzd a csúszkát a Gyors vagy Lassú szavak felé, amíg a Windows 98 sikeresen fel nem ismeri dupla kattintási próbálkozásaidat. Kattints az OK gombra, ha készen vagy és visszatérsz a további munkavégzéshez.

✓ Nem tudsz elég gyorsan kattintani ahhoz, hogy a Windows 98 kinyissa a dobozt? Kattints egyszer, majd tenyerelj rá az Enter billentyűre. Esetleg kat-

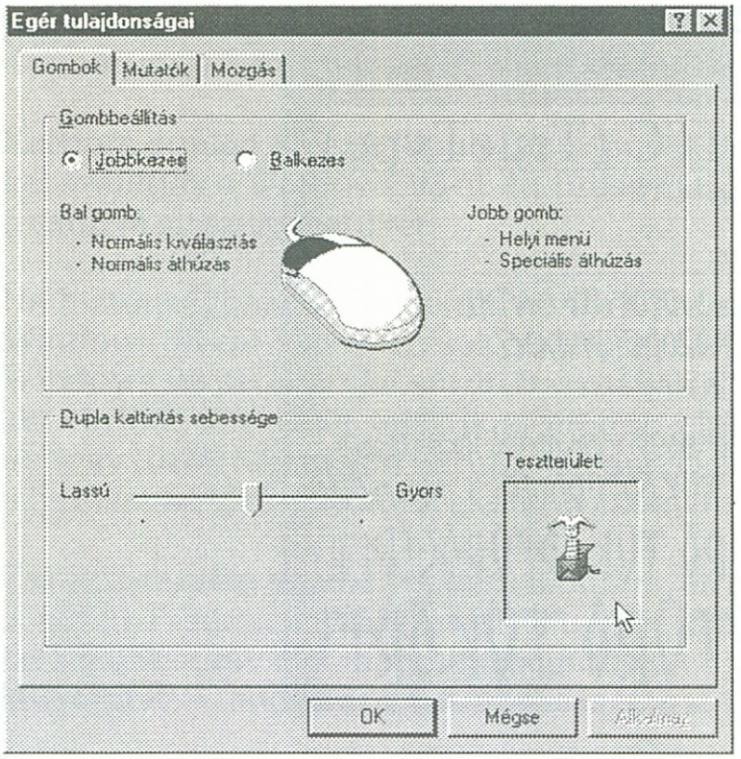

9.9. ábra. Kattints duplán a Teszt-területre, hogy megnézd az aktuális beállításokat

tints a jobb gombbal, majd válaszd ki a Megnyitás parancsot a menüből. Hát igen, sokféleképpen lehet ugyanazt megtenni a Windows 98 használatánál.

✓ Ha balkezes vagy, kattints a Balkezes feliratú körre, ahogy ez a 9.9. ábrán is látható, majd kattints az Alkalmaz gombra. Ezután már használhatod az egeret a bal kezeddel, és a mutatóujjaddal kattinthatsz.

✓ Valamiféle pszichedelikus tapasztalat megszerzése érdekében kattints a Mozgás fülre és válaszd ki a Mutassa a mutató útját jelölőnégyzetet. A Windows 98 *szellemkurzorokat* hoz létre, melyek követik az igazi egérkurzort. Laptopfelhasználók könnyebben használják az ilyen szellemes kurzort. Minél közelebb húzod a csúszkát a Hosszú felirat felé, annál több szellem követi majd a nyilat.

✓ Az egérkurzornak nem kell pont olyan sebességgel mozognia, mint az egérnek. Ha azt akarod, hogy a nyilad száguldozzon a képernyőn egy kis mozdításra is, kattints a Mozgás fülre. Ezután a Mutató sebessége mezőben húzd a csúszkát a Gyors felirat felé. Ha le akarod lassítani az egeret, húzd a csúszkát a Lassú felirat felé.

✓ Néhány egértípus sokkal jobb dolgokat tud a saját beállító programjában. A Microsoft IntelliMouse egere, melyről a 2. fejezetben írtam, a képernyőn történő dolgokat egy kis görgő segítségével kontrollálja. Az érintőpados vagy hanyattegeres laptopoknak is megvan saját beállító területük.

✓ Az egered nagyon vadul viselkedik? A kurzor néha megakad, majd nem a megfelelő irányba halad tovább? Valószínűleg ki kell tisztítanod az egeredet, ami egyszerű karbantartási munka; a 17. fejezetben írok erről.

A számítógép dátumának és idejének beállítása

Dátum és idő

Sok számítógép-felhasználót nem érdekel számítógépe órájának beállítása. Egyszerűen csak ránéznek karórájukra, hogy mikor is kell abbahagyni a munkát. Ezzel lemaradnak egy fontos számítástechnikai dologról: a számítógépek minden fájlra ráütik a létrehozás dátumát. Ha a számítógép nem tudja a megfelelő dátumot és időt, *rossz* dátumot üt a fájlokra. Akkor hogyan találod meg azokat a fájlokat, melyeket tegnap hoztál létre? Vagy esetleg a múlt héten?

Emellett a Windows 98 néha vidám dolgokat művel a számítógép belső órájával, így esetleg újra be szeretnéd állítani a dátumot, észrevéve, hogy számítógéped a múltban élt idáig.

Ahhoz, hogy újra beállítsd a számítógép dátumát, illetve idejét, válaszd a Vezérlőpult Dátum és idő ikonját.

Egy dupla kattintás ezen az ikonon egy kis naptárat hoz fel a képernyőre, ahogy az a 9.10. ábrán látható. A dátum megváltoztatásához csak a mai dátumra kell kattintanod a képernyőn található naptárban. Ha a dátum nem az ablakban látható hónapba esik, kattints a kis nyílra, és válaszd ki a megfelelő hónapot a legördülő listából. Az év vagy az óra megváltoztatásához kattints arra a számra, melyet meg szeretnél változtatni és kattints a le vagy fel mutató nyilakra, hogy a szám kisebb vagy nagyobb legyen. Amikor a szám megfelelő, kattints az OK gombra, hogy a Windows 98 tudomásul vegye a változásokat.

✓ Új időzónába látogattál? Kattints az időzóna fülre az ablak tetején. Kattints a lefelé mutató nyílra az épp aktuális időzóna mellett. Országok igen hosszú listája jelenik meg; kattints arra, ahol épp most tartózkodsz.

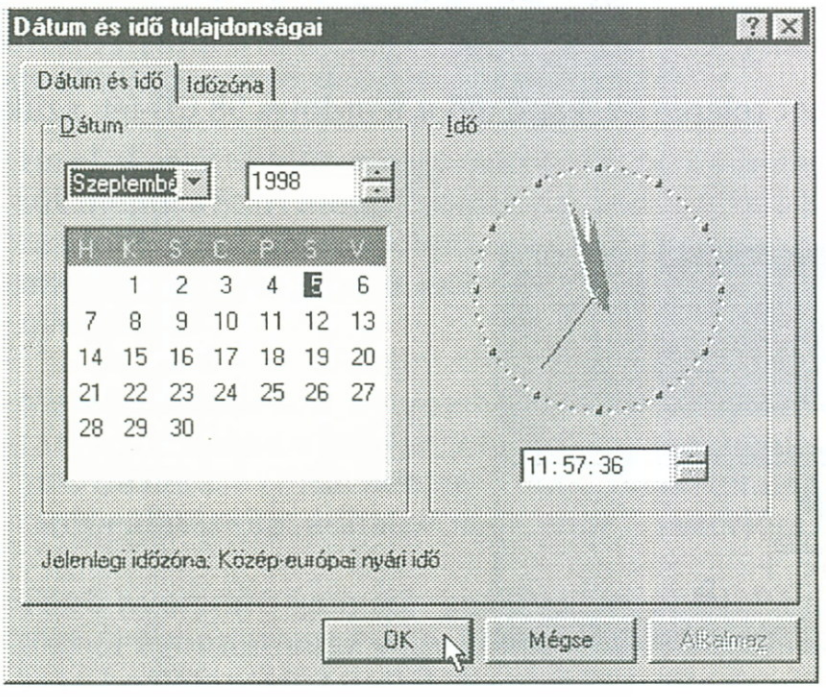

9.10. ábra. Az idő beállításához kattints az óra alatti számokra; majd kattints a kis nyilakra a számok mellett

- ✓ A Windows 98 rendelkezik egy Keresés programmal, amelyről a 7. fejezetben írtam már, s amely képes arra, hogy megfelelő dátumon és időpontban létrehozott, módosított fájlokat megtaláljon – de csak akkor, ha számítógéped órája és dátuma megfelelően van beállítva.

- ✓ A számítógépek többségének van belső órája, amely automatikusan nyilvántartja a dátumot és időt. Azonban azok az órák nem mindig megbízhatóak, főleg olyan laptopokon, melyeken energiatakarékos funkciók működnek. Hasonlítsd össze félmilliós számítógéped óráját ötezer forintos karóráddal, legalább hetente egyszer, hogy lásd, jól mennek-e a dolgok.

Gyorsabb módszer a számítógép dátumának és idejének beállításához, ha a kis óra ikonra kattintasz, amelyet a Windows 98 helyez el a tálcán a képernyő szélén. A Windows 98 felhozza a Dátum és idő párbeszédpanelt ugyanúgy, mintha a Vezérlőpult segítségével hoztad volna elő.

Játszadozás a nyomtatóval

Az idő nagyobb részében a nyomtató kiválóan fog működni. Főleg azután, hogy bekapcsolod és újra próbálsz nyomtatni vele. Sokaknak ezt a szakaszt sosem kell elolvasniuk.

Nyomtatók

Vannak alkalmak azonban, amikor át kell állítanod egy-két dolgot a nyomtatón. Fel kell telepítened egy új nyomtatót, esetleg ki kell venned egy régit, amit épp eladtál (így nem foglalja a helyet a nyomtatók listáján). Bármi legyen is a helyzet, kezdd az ügyet azzal, hogy kiválasztod a Vezérlőpult Nyomtatók ikonját.

A Nyomtatók ablakot kapod, amely a 9.11. ábrán látható.

A Sajátgép ablak nyitva van? Kattints duplán a Nyomtatók ikonra, amely itt rejtőzködik. Ez a lépés ugyanahhoz a Nyomtatók ablakhoz vezet, ahova a Vezérlőpult is.

Ha új nyomtatót telepítesz, kapd elő a Windows 98 CD-jét, szükséged lesz rá telepítéskor.

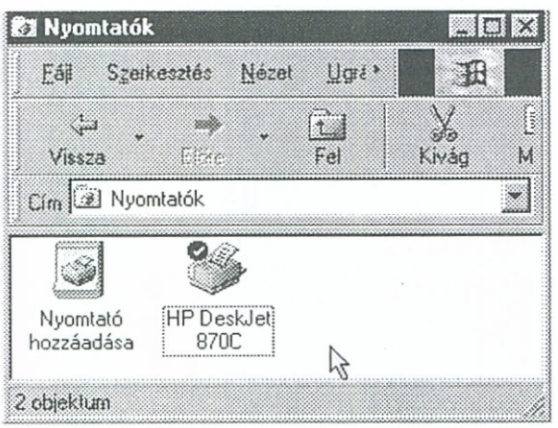

9.11. ábra. Kattints duplán a Nyomtató hozzáadása ikonra, hogy mesélhess a Windows 98-nak az új nyomtatódról

1. **Egy új nyomtató hozzáadásához kattints duplán a Vezérlőpult Nyomtatók ikonjára, és kattints a Nyomtató hozzáadása ikonra.**

   Déjà vu! Újabb Windows varázslóval találkozol, amely készen áll arra, hogy beállítsd az új nyomtatódat.

2. **Ahogy ezelőtt is, kattints a Következő gombra, és kövesd a varázsló utasításait.**

   Például csak olyankor kattints, ha a nyomtatód csatlakozik a számítógépedhez, vagy ha már megosztod más számítógépekkel is.

3. **Kattints a Következő gombra, és kövesd a varázsló utasításait.**

   A Nyomtató hozzáadása Varázsló mezője bal oldalon kilistázza a nyomtatógyártókat; kattints nyomtatód gyártójának nevére, jobb oldalon erre megjelenik azoknak a nyomtatóknak a típusa, melyet ez a cég gyárt.

4. **Kattints duplán a nyomtatód nevére, amikor meglátod a listában. A Windows 98 megkér, hogy helyezd el a megfelelő beállító lemezt a meghajtóba, majd a meghajtód surrogó hangokat ad.**

   Néhány másodperc múlva meglátod az új nyomtatót kilistázva a mezőben.

5. **Kattints az új nyomtató ikonjára és válaszd az Alapértelmezettként beállít beállítást az ablak Fájl menüjéből.**

   Ez minden. Ha olyan vagy, mint bárki más, a nyomtatód gyönyörűen fog működni. Ha mégsem, rengeteg technikai dolog között kell majd bolyonganod a keretes szövegben (ebben a fejezetben) nyomtató portokról és ilyesmikről.

Ha egynél több nyomtató van a rendszeredben, válaszd ki a legsűrűbben használt nyomtatót *alapnyomtatónak*. Ezzel megmondod a Windows 98-nak, hogy általában ezzel akarsz majd nyomtatni.

- ✓ Ha el akarsz távolítani egy nem használt nyomtatót, válaszd ki a Nyomtatók menüt a Start menü Beállítások almenüjéből. Kattints a nyomtató nevére a jobb gombbal, majd válaszd a Törlés parancsot. Ezután már nem látod majd a nyomtató nevét akkor, ha Windows 98 alapú programból akarsz nyomtatni.

- ✓ Megváltoztathatod a nyomtatási lehetőségeket majdnem minden programból. Válaszd a Fájl (angolul File) szót a menüsorból, és benne a Nyomtató beállítása (Print Setup) pontot. Innen általában ugyanazokat a nyomtatóbeállításokat adhatod meg, mint a Vezérlőpult segítségével.

- ✓ Több nyomtató igen sok beállítást kínál fel. Például különböző papírtartókból nyomtathatsz vagy különböző felbontásokban. Ahhoz, hogy ezekkel a beállításokkal tudjál játszani, kattints duplán a Vezérlőpult Nyomta-

Nyomtatóportok és konfigurációs semmiségek

A Windows 98 a nyomtatókkal úgynevezett portokon keresztül folytat párbeszédet (ezek kis fémbigyók a számítógép hátán). A nyomtatók többsége az *LPT1*: nevű portra kapcsolódik, az első nyomtatóportra.

Mindig ezt a lehetőséget válaszd ki először. Ha ez működik, ne is törődj a keretes szöveg további részével. Máris sikerrel jártál.

Sokan azonban kitartóan próbálkoznak azzal, hogy nyomtatót csatlakoztassanak a második portra, az *LPT2*-re. (Ha találkozol valakivel ezek közül, kérdezd meg, miért teszi, amit tesz.) Mások soros vonalon kommunikáló nyomtatót vesznek, amelyet a *soros portra* kell csatlakoztatni (ezek *COM port* néven is ismeretesek).

Különböző márkájú nyomtatók különbözőképpen működnek a Windows 98-cal együtt, de azért van néhány tippem. Ha másik portra akarod csatlakoztatni a nyomtatót, kattints a nyomtató ikonjára a jobb egérgombbal és válaszd a Tulajdonságok parancsot a megjelenő menüből. Kattints a Részletek feliratú fülre, és máris kiválaszthatod a kívánt portot. Nézd meg, melyik portba dugod bele a nyomtatót, és válaszd ki ezt a portot a listából. (A számítógép portjai ritkán vannak megjelölve, így valószínűleg meg kell majd vesztegetned egy számítógép-szakértőt, hogy segítsen. Kezdjél pizzafalatokat rakosgatni a gép köré. Az igazi számítógépes szakértőket odavonzza majd az illat.)

Ha egy soros porthoz csatlakoztatod a nyomtatót, még egy házi feladatot el kell végezned: be kell állítani a soros portot. Kattints a Port beállítása gombra, amely ugyanitt, a Részletek fül alatt található és tegyél úgy, hogy a következő karakterek legyenek láthatóak, méghozzá ebben a sorrendben: 9600, 8, Nincs, 1, Xon/Xoff.

A nyomtatónak most már beállítva kell lennie. Ha nem, hívd a szakértőt. Szerencsére ezen a nyomtatóhercehurcán csak egyszer kell átesned – kivéve azt az esetet, ha veszel egy új nyomtatót.

tók ikonjára és kattints a jobb gombbal nyomtatód ikonjára. Amikor megjelenik a menü, válaszd ki a Tulajdonságok parancsot, hogy megváltoztathasd a papír méretét, a betűt vagy a grafika típusát.

- ✓ Ha a nyomtatód nincs jelen a Windows 98 listájában, kapcsolatba kell lépned a gyártóval egy illesztőprogramért. Amikor ezt megkapod, ismételd meg a nyomtató hozzáadásának folyamatát, de kattints a Saját lemez gombra. A Windows 98 megkér rá, hogy helyezd be a lemezt, így képes lesz feltelepíteni a megfelelő illesztőprogramot a merevlemezre. (Több információért lapozz az „Új hardver hozzáadása" szakaszhoz a fejezet későbbi részében.)

- ✓ Néha bonyolultabb egy nyomtatóval dolgozni, mint kipiszkálni egy hörcsögöt a konyhakredenc alól. Nyugodtan használd a Súgót a párbeszédpanelban. Elég nagy az esélye annak, hogy jó tanácsot fognak adni, de néhány az aktuális nyomtatóhoz van beállítva. Sajnos hörcsögöket nem tudnak elkapni.

- ✓ A Windows 98 kicsit jobb a házimunkában, mint a Windows 3.1. Főleg olyankor, ha régi fájlok törléséről van szó. Amikor egy nyomtatót törölsz ki a Vezérlőpult segítségével, a Windows 98 megkérdezi, el akarod-e távolítani a régi nyomtatóillesztőt is. (Kattints az Igen gombra, kivéve azt az esetet, ha egyszer még újra hozzá akarod adni ezt a nyomtatót a rendszerhez.)

Hang és multimédia

A *multimédia* két vagy több médium összekeverését jelenti – általában hang és kép. A jó öreg televízió például nyugodtan hívható *multimédia-eszköznek*, ha le akarsz nyűgözni valakit.

A Windows 98 képes hangokat és képeket keverni, ha van *hangkártyád*, egy bigyó, amely néhány ezer forintba kerül csupán, bent csücsül számítógépedben, és rá lehet kötni hangszórókat vagy esetleg csatlakoztatni lehet egy Hi-Fi toronyra.

A Macintosh számítógépeknek már hosszú évek óta van hangja. Hosszú évek óta a Mac-felhasználók képesek voltak *hangokat rendelni* a *rendszereseményekhez*. Ez „érthető" magyarsággal azt jelenti, hogy a számítógép például egy profi baseballjátékos köpésének hangját hallatta, amikor kiköpte a lemezt.

Hangok

A Windows 98 alatt nem tudsz hangot rendelni a floppyhoz, de az *eseményekhez* igen, a Vezérlőpult Hangok ikonja segítségével.

A Hangok tulajdonságai párbeszédpanel jelenik meg erre az akcióra (9.12. ábra). A Windows 98 automatikusan lejátssza a hangokat különböző rendszereseményekhez. Ez bármi lehet: egy menü legördülése, vagy a Windows 98 reggeli indítása.

A Windows 98 kilistázza az eseményeket a mező tetején és alul megmutatja a lehetséges hangokat, a Név nevű mezőben. Ha hozzá akarsz rendelni egy hangot, kattints először az eseményre, majd kattints arra a hangra, amelyet ilyen-

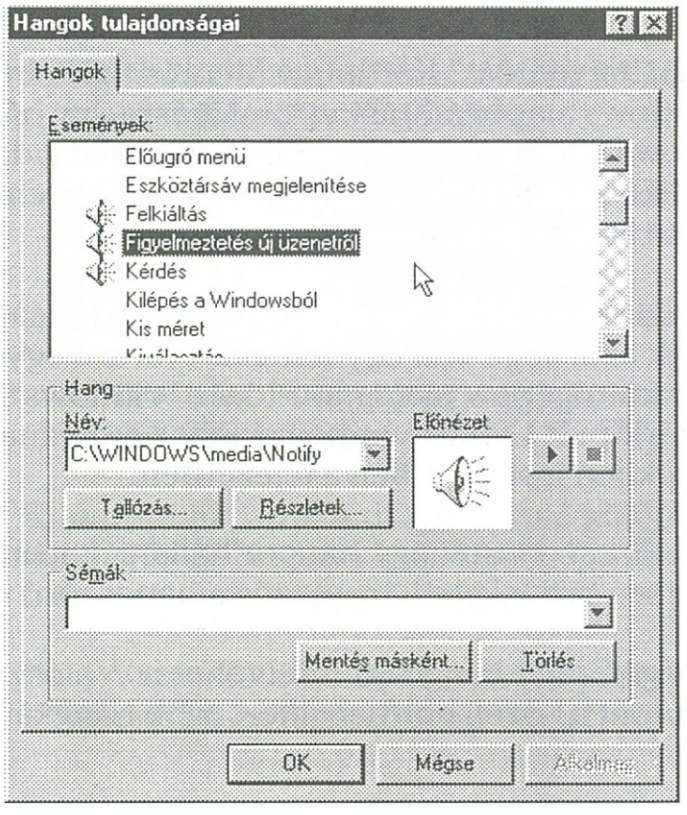

9.12. ábra. A Windows 98 különböző hangokat képes lejátszani, amikor különböző események történnek számítógépeden

Multimédia-beállítási problémák

A multimédia olyan dolog, amely automatikusan rengeteg problémát vonz magával. Egyszerűen túl sok fájlformátum és programbeállítás létezik ahhoz, hogy a dolgok könnyen menjenek. Amellett, hogy a Windows 98 kiváló munkát végez, hogy automatikusan beállítsa a hardvereket, melyek a rendszerben találhatóak, a Vezérlőpult Multimédia ikonja megengedi a techno varázslóknak, hogy bizonyos beállításokat megváltoztassanak. Mivel különböző számítógépek különböző részegységeket használnak, a Multimédia ikon alatti beállítások is különbözőek lehetnek, de álljon itt egy általános áttekintés arról, mik lehetnek ezek:

Hang: Ez az oldal kontrollálja hangkártyád hangerejét, ahogy a felvétel minőségét is. Minél jobb minőségű a felvétel, annál több helyet foglal a merevlemezen. A hangerő állításának legegyszerűbb módja azonban az, ha a tálca sarkában kattintunk a kis hangszóró ikonra. (Ha nem látod a tálca kis hangszóró ikonját, kattints a Multimédia tulajdonságai panelen a Hangerőszabályzó megjelenítése a tálcán beállításra.)

Video: Ez a panellap a videók méretét állítja be. Erőltetheted, hogy teljes képernyőn játssza le a számítógép ezeket, vagy esetleg kisebb méretekben. (***Tipp:*** a legjobban akkor jársz, ha az Eredeti méret beállítást választod az Ablakban mezőben.)

MIDI: Zenészek elmondhatják a Windows 98-nak, hogy új MIDI hangszerük van.

CD zene: Nagyon hasznos akkor, ha a számítógép CD-lejátszóján zenét hallgatsz fejhallgatóval. Itt lehet állítani a hangerőt.

Eszközök: Itt listázza ki a számítógépedben található összes multimédia-eszközt (illetve olyanokat, melyeket a jövőben szeretnél számítógépedhez adni). Ha rákattintasz egy eszközre vagy a Tulajdonságok gombra az ablak alján, akkor ki- és bekapcsolhatsz egy eszközt. Ha a számítógépednek van Game portja (majd minden hangkártyán megtalálható – erre lehet a joystickeket csatlakoztatni), itt kalibrálhatod joystickedet a Windows 98 alatt zajló játékhoz.

kor akarsz hallani. A 9.12. ábrán például a Windows 98 gusztusosan köpködő hangot ad, amikor új leveled érkezik.

- ✓ Kielégítőnek találod új hangjaidat? Kattints a Mentés másként gombra és változtasd meg a Windows alapbeállítást valami másra. Így bármikor visszaállíthatod a Windows 98 alaphangjait, amikor nem akarod, hogy a vendégeid köpködni hallják számítógépedet. (Persze, miután elmentek, újra visszatöltheted hallani kívánt saját hangjaidat.)

- ✓ Ahhoz, hogy kihasználhasd ennek a multimédia-tulajdonságnak az előnyét, a számítógépnek szüksége van egy hangkártyára. Vegyél egy hangkártyát, építsd be a számítógépbe, majd mondd el a Windows 98-nak, hogy új kártyád van, a Vezérlőpult Új hardver hozzáadása ikonjának segítségével, melyet a későbbiekben írok le ebben a fejezetben.

- ✓ Ha a hozzárendelés előtt szeretnél egy hangot hallani, kattints a nevére, majd az Előzetes gombra (kis fekete háromszög a hangszóró mellett.)

- ✓ A hangkártyák többségén saját hangokat is felvehetsz. Valószínűleg tudsz venni egy olcsó mikrofont a közeli boltban, mert több hangkártyához nem jár.

- ✓ Szóltam előre: a hang *rengeteg* helyet foglal a merevlemezen, ezért próbálkozz rövid felvételekkel – rövid és tuti BB King gitár riffekkel például, vagy egy kapucsengő hangjával.

- ✓ A hangkártyád nem működik megfelelően? El kell kezdened kalandodat a Multimédia ikon körül, amit a félelmetes „Multimédia-beállítási problémák" keretes szövegben írok le.

Új hardver hozzáadása

Amikor ebédre bekapsz egy szendvicset, tudod, mit eszel. Végül is te választottad, megrágtad, lenyelted és te törölgetted le a szád széléről a morzsákat.

Amikor azonban új eszközt szerelsz be a számítógépbe, az ki van kapcsolva – a Windows 98 alszik. Amikor újra bekapcsolod a gépet és a Windows 98 visszatér az életbe, nem biztos, hogy észreveszi a kis műtétet.

Van azonban jó hírem is: ha megmondod a Windows 98-nak, hogy nézzen utána az új egységnek, valószínűleg meg is találja azt. A Windows 98 nem csak észreveszi majd az új hardvert, hanem be is mutatkoznak egymásnak, és kezdetét veszi egy hosszú és baráti együttműködés.

Új hardver hozzáadása

A Vezérlőpult Új hardver hozzáadás ikonja kezeli azt a folyamatot, aminek során bemutatsz a Windows 98-nak mindenféle újonnan csatlakoztatott eszközt.

Álljon itt, hogyan mondhatod el a Windows 98-nak, hogy új eszközt építettél be vagy csatlakoztattál a számítógéphez.

1. **Kattints duplán a Vezérlőpult Új hardver hozzáadása ikonjára, majd a Következő gombra.**

   A Windows 98 Hardvertelepítő varázslója jelenik meg, készen arra, hogy bemutassa egymásnak az új egységet és a Windows 98-at.

2. **Kattints a Következő gombra.**

   A Windows 98 megnézi a felismerhető (Plug and Play, PnP) eszközöket a számítógépedben.

Ez a pont az, ahol a dolgok kissé különbözni kezdenek. A Windows 98 talált valami újat? Ha igen, kattints az újonnan telepített részegység nevére a listában, kattints a Vége gombra, és kövesd a továbbiakban a Varázsló utasításait.

Ha a Varázsló nem talál semmit, akkor kapcsolatba kell lépned a gyártóval Windows 98-as illesztőprogramért.

- ✓ A Windows 98 egy Windows Update programot tartalmaz, amely automatikusan tárcsázza az Internetet, megnézi, hogy van-e új szoftver, hogy a számítógépedet formában tartsa. A 20. fejezetben találhatók a részletek.

- ✓ Új modemet telepítesz? Ekkor a Windows 98 szeretné tudni az ország és a körzet hívószámát, illetve azt, hogy esetleg kell-e valamilyen speciális számot tárcsáznod a városi vonalért. Ha meg akarod ezeket a dolgokat változtatni a későbbiekben, kattints duplán a Vezérlőpult Modemek ikonjára, amely ugyanazt az oldalt adja, mint az Új hardver hozzáadása ikon.

- ✓ A Windows 98 nagyon ügyes abban, hogy mindenféle eszközt azonosítson, főleg akkor, ha számítógéped kompatíbilis a Plug and Play rendszerrel és ilyen hardvereszközöket telepítesz. Erről a témáról a 3. fejezetben találsz többet.

- ✓ A Windows 3.1 alatt pontosan kellett tudnod, hova kell fordulnod, ha akarsz valamit. A Windows 98 sokkal elnézőbb, és igen sok ikon funkciója átfedésben van. Ha új modemet telepítesz, használhatod az Új hardver hozzáadása ikont, vagy a Modemek ikont is. Új nyomtatód van? Új hardver hozzáadása vagy a Nyomtatók ikon is segítségedre lesz, mindkettő ugyanoda visz – arra a helyre, ahol mesélhetsz a Windows 98-nak új nyomtatódról.

Programok hozzáadása

Programok hozzáadása

A Vezérlőpult Programok hozzáadása ikonjának segítségével a Windows 98 azt szeretné elhitetni, hogy feltelepíteni egy programot könnyebb, mint valaha. Hát nem.

A telepítőprogramok így működnek, ha szerencsés vagy: amikor beszerzel egy új programot, keresd meg azt a lemezt, amelyen a Telepítés (Install) vagy hasonló szó szerepel, és helyezd el egy olyan meghajtóban, amelybe belefér. Ha a lemez CD-n jutott el hozzád, akkor rakd be a CD-meghajtódba.

Ezután kattints a Vezérlőpult Programok hozzáadása ikonjára. Kattints a Telepítés gombra, majd a Következő gombra az ezt követő képernyőn. A Windows 98 minden meghajtódat végignézi egy telepítő programért; ha ezt megtalálja, futtatja, feltelepítve a programot. Ha nem talál egyet sem, egyszerűen feladja.

- ✓ Azok a programok, melyek CD-n kaphatók, általában maguktól települnek: csak helyezd be ezeket a CD-meghajtóba, majd dőlj hátra.

- ✓ Magadtól kell egy DOS vagy Windows programot telepítened? Hozz létre egy új mappát valahol a merevlemezen és másolj minden fájlt a program lemezeiről az új mappába. Ezután a program betöltéséhez kattints duplán az ikonjára ebben a mappában. A 10. fejezet hemzseg a mappa létrehozási, fájlmásolási és egyéb trükköktől.

- ✓ A Programok hozzáadása ikon nem csak hozzáadni tud, hanem *eltávolítani* is, de csak abban az esetben, ha ezeknek a programoknak beépített *eltávo-*

lítási képességei vannak. Ez a megkötés azt jelenti, hogy nem minden programodat fogod megtalálni – ha egyáltalán bármelyik ott van – az *eltávolíthatók listáján.* (A Microsoft saját programjai általában szerepelnek ebben a listában.)

✓ A programok jó része telepítő részt tartalmaz, így a Windows 98 különösebb gond nélkül tudja ezeket telepíteni. Néhány kisebb shareware program, amit a hálózaton találsz, nem rendelkezik telepítő programmal, így ezeket neked kell telepítened.

✓ Amíg a Windows 98 eltávolító képessége nem működik jól, a legjobb ilyenkor mások által fejlesztett, hasonló programokat beszerezni (ezek angol neve Uninstaller vagy valami hasonló).

✓ A Windows Telepítő fül a Programok hozzáadása párbeszédpanelen megengedi, hogy hozzáadj vagy elvegyél a Windows 98 saját rendszeréhez; laptopfelhasználóknak szóló extra programokat, több tapétát és hangokat, hálózati programokat, játékokat a Microsoft Network on-line szolgáltatást és még néhány dolgot. Ha hozzá akarsz adni egy programot, kattints a kijelölő mezőjére. Ha el akarsz távolítani egyet, akkor is kattints a kijelölő mezőjére. (A kis pipa eltűnik, ahogy a program is, amikor az Alkalmaz gombra kattintasz.)

✓ Nem találod az Üdvözli a Windows programot – amely egy oktató eszköz az új Windows 98 felhasználóknak, amikor a Windows 98 először betöltődik? A Start gombból indulva kattints a Programok pontra, válaszd a Kellékek menüt, kattints a Rendszereszközökre és innen válaszd ki azt.

✓ A biztonság kedvéért készíts egy indítólemezt – egy olyan lemezt, amely akkor is elindítja a számítógépedet, ha valami rettenetes baj történne. Helyezz egy üres floppyt – vagy olyat, amelyen törölhető információk található – az A: meghajtóba, és kattints az Indítólemez fülre a Programok hozzáadása párbeszédpanelen. Kattints a Lemez létrehozása gombra és kövesd az utasításokat.

Az elkerülendő ikonok megtalálása

Kivéve ha nincs rá valami komoly okod, kerüld el a Vezérlőpult következő ikonjait: Hálózat, Területi beállítások, Billentyűzet, Rendszer, Microsoft Exchange Profilok, Microsoft Mail postafiók, Jelszavak, Telefon és Felhasználók.

✓ A Hálózat ikon kontrollálja azt, hogy a Windows 98 hogyan kommunikál más számítógépekkel az iroda hálózatán keresztül – azokon a kábeleken, melyek PC-től PC-hez vezetnek. Előbb beszélj a rendszergazdával, mielőtt játszadozni kezdenél ezzel az ikonnal, mert „csak meg akartam nézni mit csinál...".

- ✓ A Területi beállítások ikon megváltoztatja a billentyűzeten a betűk elhelyezkedését olyanra, amit más országokban használnak. Németül azért nem fognak a párbeszédpanelek megjelenni (amellett, hogy megrendelheted a Windows 98 német verzióját a Microsofttól, ha akarod). Ehelyett a külföldi billentyűzetkiosztás lesz ettől kezdve érvényben, amitől bizonyos billentyűk más betűket produkálnak majd, és megváltoztatja a helyi pénzegységet meg ilyesmit.

- ✓ A Billentyűzet ikon nem tesz nagyobb kárt, de jót sem. Azt befolyásolja, milyen gyorsan ismételjen egy billentyű, ha lenyomva tartod. Nagy dolog. Ha a billentyűzet nem iiiismétel karaktereket, ne is törődjjjjj vele.

- ✓ A Rendszer ikon alatt található információ csak megszállottaknak való. Ugyanez áll a Mail, a Fax és a Microsoft Mail postafiók esetére is.

- ✓ A Jelszavak ikon olyasmi, mint a korszerű autókban található gombok, amelyek különböző ülés- és tükörbeállításokra emlékeznek. Azzal, hogy jelszót adunk meg, a Windows 98 különböző beállítások közül tud választani, attól függően, hogy ki, hogyan állította be a gépét.

- ✓ Végül a Telefon és a Felhasználók ikonok olyanoknak valók, akik direkt élvezik, hogy mindent beállítgathatnak számítógépükön – és nem azoknak, akik csak a munkájukat szeretnék elvégezni, aztán mennek haza.

III. rész

A Windows 98 alkalmazásainak használata (meg egy kis szörfözés a Hálón)

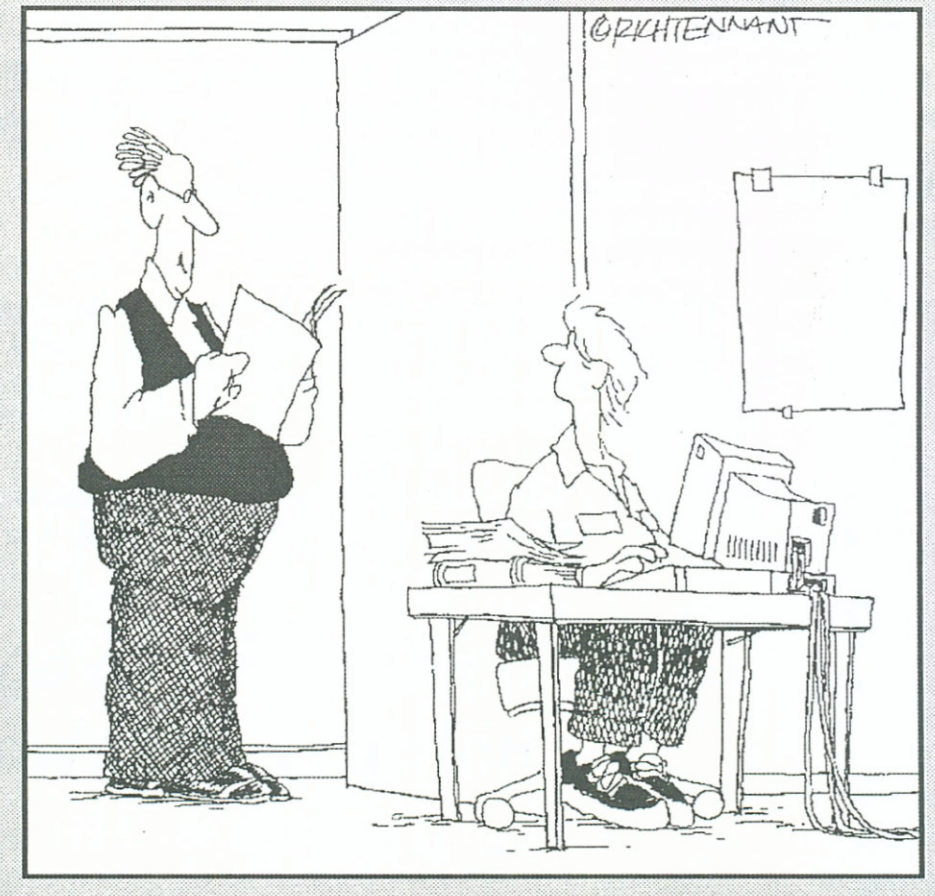

„TÍZEZREKET FIZETEK ÉVENTE AZ EGYIK LEGJOBB EGYETEMEN, HOGY A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA SZAKÉRTŐJE VÁLJÉK BELŐLED”

Ebben a részben...

Tudtad-e, hogy

- ✓ a gumiszalag lehűtve tovább tart?
- ✓ az emberi szempilla általában öthavonta lecserélődik?
- ✓ a Windows 98 egy csomó olyan ingyenes programot is tartalmaz, amelyeket még a dobozon sem sorolnak fel?

Ebben a részben ezekre az ingyenes programokra vetünk egy pillantást. Azazhogy ezek is benne vannak az árban.

10. fejezet

A Windows 98 Asztala, Start gombja és tálcája

Ebben a fejezetben

- Használjuk az Asztalt
- Parancsikonokat hozunk létre
- Fájlokat, mappákat, programokat és ikonokat törlünk
- Törölt elemeket nyerünk vissza a Lomtárból
- Felfedezzük a Start gomb létjogosultságát
- Programokat helyezünk a Start gomb menüjére
- Automatikusan elinduló programokat készítünk
- Használjuk a tálcát

A számítástechnika kezdeti szakaszában sápkóros megszállottak undorítóan hosszú, tekervényes kódszavak írtak a számítógépbe, hogy azt akár csak a legegyszerűbb művelet végrehajtására késztessék is.

A Windows 98 a számítógépeket a modern kényelem világába repíti. Egy program elindításához egyszerűen „nyomd meg" a gombot. Van azonban egy kis nehézség: a gombok néha már egyáltalán nem látszanak gombnak. Némelyikük el is van rejtve, előbányászásukhoz további gombokat kell megnyomni (jó esetben belebotlasz abba, amely majd megjeleníti a keresettet).

Ebben a fejezetben a Windows 98 három fő gombharácsolójával foglalkozunk: így sorra kerül az Asztal, a tálca és minden gombok ősanyja, a Start gomb.

Csellengő objektumok a Windows 98 Asztalán

Normális ember nem állítja fel függőlegesen az íróasztalát. A rendes asztalon is éppen elég gond úgy letenni egy ceruzát, hogy az ne guruljon le róla.

A Windows 98-ban azonban a számítógépes monitor képernyőjének elnevezése *Asztal*, és ez az a terület, ahol minden munkát elvégezhetsz. A Windows 98 rendszerrel való ügyködésnél fájlokat és mappákat hozhatsz létre közvetlenül ezen az elektronikus asztalon, és ezeket a képernyőn elrendezheted.

Levelet akarsz írni a szomszédnak, hogy adja már vissza a kölcsönkért körfűrészt? Semmi gond, az Asztalt azonnal használhatod.

Ha meg akarod tudni, hogy mit kezdhetsz a Windows 98 valamelyik elemével, vidd föléje a kurzort, kattints a jobb oldali egérgombbal, és a megjelenő menü felsorolja a lehetőségeket.

1. Kattints az Asztalra a jobb oldali egérgombbal.

A 10.1. ábrán látható helyi menü jelenik meg.

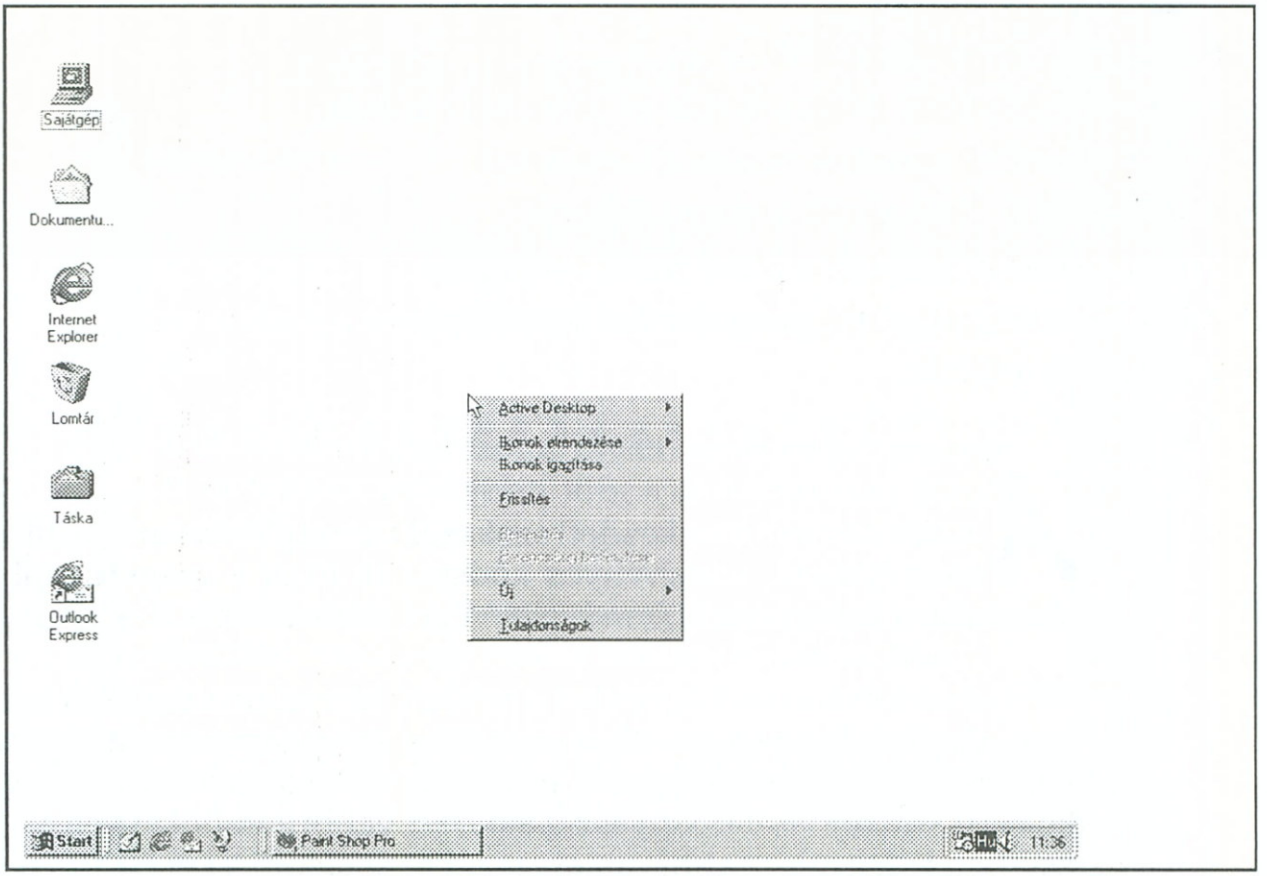

10.1. ábra. A jobb egérgombbal kattintva az Asztalon, a választási lehetőségek jelennek meg

2. Vidd a mutatót az Új parancsra, és a megjelenő menün válaszd a WordPad dokumentum elemet.

Tekintve, hogy valami újat szeretnél létrehozni (például egy új levelet), először az Új szóra kell mutatnod. Ekkor a Windows 98 kilistázza az asztalon létrehozható új dolgokat. Válaszd a WordPad dokumentum elemet, ahogy ez a 10.2. ábrán is látható.

Ahogy a számítógéped egyre inkább megtelik programokkal, ez a menüválaszték is egyre bővül. A Microsoft Word például teljesen kiirtja a WordPad elemet erről a menüről. Ha nem találod a WordPad sort a helyi menün, kattints a Start gombra, válaszd a Futtatás parancsot, és a fehér mezőbe írd be: wordpad, majd nyomd meg az Enter billentyűt. (Ezután folytasd a 4. lépésnél, de a dupla kattintást itt hagyd ki.)

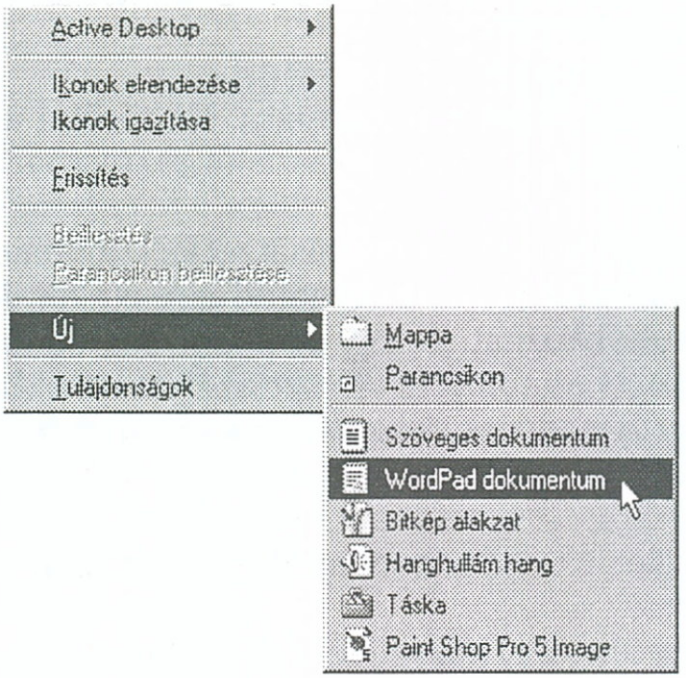

10.2. ábra. Válaszd az Új, majd a megjelenő menün a WordPad dokumentum parancsot

3. Írd be a levél azonosítóját, majd nyomd meg az Enter billentyűt.

Amikor a WordPad dokumentum ikonja megjelenik az Asztalon, a Windows 98 nem akarja, hogy elveszítsd. Az első dolgod tehát, hogy nevet adj a gyereknek: a név akár 255 karakterből is állhat. Ahogy elkezdesz írni, az új név lecseréli a régit: ezt a pillanatot örökíti meg a 10.3. ábra. (Előfordulhat, hogy a Windows 98 visszabeszél: nem fogadja el a nevet. Ha ez a helyzet, használj másik nevet, és nézd át a 11. fejezetet.)

10.3. ábra. Az ikon új nevének beírása

4. Kattints duplán az új ikonra, írd meg a levelet, ments és nyomtass.

Az új ikonra való dupla kattintás a WordPad programot hívja. Ebben a szövegszerkesztő programban megírhatod a körfűrészt visszaigénylő leveledet. Kész van már a levél? Akkor gyerünk az 5. lépésre. (A WordPad levélkészítő képességeiről a 12. fejezetben olvashatsz.)

5. A levél mentéséhez válaszd a WordPad program Fájl menüjének Mentés parancsát.

A Futtatás paranccsal töltötted be a WordPad programot? Akkor gyorsan adj nevet a levélnek.

6. **Menj vissza a WordPad Fájl menüjéhez, és a levél nyomtatásához válaszd a Nyomtatás parancsot.**

7. **A fájl tárolásához húzd az ikont egy mappára. Ha törölni akarod, húzd a Lomtárba.**

Ha befejezted a levél megírását és nyomtatását, el kell döntened, hogy mi legyen vele. Nemes egyszerűséggel ott hagyhatod az Asztalon, de ez egy idő után némi rendetlenséget okozhat. Ha egy mappába akarod menteni, kattints az Asztalra a jobb egérgombbal, és válaszd az Új, majd a Mappa parancsot. A Windows 98 egy új mappát helyez az Asztalra, amelybe áthúzhatod a levelet.

Ha törölni akarod a levelet, ikonját bedobhatod a Lomtárba (erről később).

✓ A Windows 98 úgy készült, hogy közvetlenül az Asztalon dolgozhatsz. Az asztalon új dolgokat hozhatsz létre, ilyenek például a fájlok, mappák, különféle hangok és grafikák – vagyis szinte bármi. Az új fájlt vagy mappát a munka után tárolhatod vagy törölheted.

✓ A kedvenc fájlokat és mappákat közvetlenül az Asztalon is tarthatod. Ha egy kicsit nagyobb rendet szeretnél, ezeket behúzhatod a Sajátgép ablakban felsorolt mappák valamelyikébe. (A Sajátgép programról a 11. fejezet szól bővebben.)

✓ Bizonytalan vagy abban, hogy valami mire használható? Kattints rá az egér jobb oldali gombjával, vagy néha elég, ha csak föléje viszed a kurzort: a Windows 98 ekkor szinte mindig megjeleníti az adott objektummal végrehajtható legfontosabb műveletek helyi menüjét. Ez jól működik az Asztal és a programok legtöbb ikonjánál.

✓ Nagy az összevisszaság az Asztalon? A Windows 98 rendet teremt: kattints az Asztalra az egér jobb oldali gombjával, és válaszd az Ikonok elrendezése, majd például a Név szerint parancsot.

A Lomtár használata

Lomtár

A Lomtár, amelynek ikonja az Asztal bal felső sarkában található (a kis szemétkosarat, rajta zöld nyilakkal könnyű megtalálni), valóságos szemeteskénti működik: kihalászhatod belőle például a hétfői újság sportrovatát, amelyet úgy dobtak ki, hogy még nem olvastad.

Ha szeretnél valamitől megszabadulni, például már nem kell egy fájl vagy egy mappa, egyszerűen húzd a Lomtárba. Mutass az egérrel a kérdéses fájl vagy mappa ikonjára, tartsd lenyomva a bal oldali egérgombot, és húzd az egeret a Lomtárba. Amikor fölengeded az egérgombot, a fölösleges elem eltűnik. A Windows 98 a Lomtárba helyezte azt.

Hatalmas apróságok az Asztalon

A Windows 98 az Asztalt egy hatalmas mappaként képzeli el. Ez a mamutmappa a képernyőn nyílik meg a Windows 98 elindításakor, és akkor csukódik be, amikor a Start menü Leállítás parancsával bezárod a rendszert.

Mivel az Asztal egy mappa, valójában egy könyvtár is. A Windows 98 ezt nem jeleníti meg. Általában igaz, hogy a Windows 98 a belső fájlok rendszerét nem mutatja meg a felhasználónak. Ha azonban bele kívánsz tekinteni, és ezeket a fájlokat egy kicsit meg szeretnéd piszkálni, nosza, ennek semmi akadálya:

1. **Nyisd meg a Windows Intézőt.**
2. **Válaszd a Nézet menü Mappa beállításai parancsát.**
3. **Válaszd a Nézet panellapot.**
4. **Válaszd ki a Rejtett fájlok csoportban a Minden fájl megjelenítése beállítást.**
5. **Kattints az OK gombra.**

Az eddig nem látott fájlok most megjelennek. (Ezen fájlok többségében nagyon lényeges dolgok vannak, így lehet, hogy mégsem szerencsés turkálni bennük.)

Más módon is törölhetsz elemeket: kattints a szükségtelen fájl vagy mappa ikonjára az egér jobb oldali gombjával, és válaszd a megjelenő helyi menü Törlés parancsát. A Windows 98 nagy körültekintéssel ekkor mindig megkérdezi, hogy *biztosan* törölni akarod-e az ikont. Ha az Igen gombra kattintasz, a Windows 98 az ikont a Lomtárba teszi, pontosan úgy, mintha oda húztad volna. Hát ez remek!

Ha szereted a „fogd és vidd" egérhúzogatós módszert, rángasd a szemetet a Lomtárba. Ha jobban kedveled a menüket, kattints a jobb oldali egérgombbal, és válaszd a Törlés parancsot. Ha az alternatív megoldások híve vagy, a szükségtelenné vált ikonra is kattinthatsz az egér bal oldali gombjával, és megnyomhatod a Delete billentyűt. Mind a három módszer eredménye ugyanaz: a fájl a Lomtárba kerül, ahol békésen várja sorsát (még megmenthető).

- ✓ Vissza szeretnél kapni valami kidobottat? Kattints duplán a Lomtár ikonjára: egy ablakban a korábban törölt elemek listája jelenik meg. Megtaláltad a véletlenül törölt ikont? Ha igen, húzd az Asztalra: mutass rá, tartsd lenyomva a bal oldali egérgombot, és húzd az egeret az Asztalra. Engedd fel az egérgombot: a Lomtár épen-egészségesen kiköpi a törölt elemet.

- ✓ A Lomtár időnként nagyon megtelhet. Ha nem találod a legutóbb törölt elemet, mondd a Lomtárnak, hogy rendezze a fájlneveket a törlés időrendje szerint. Válaszd a Nézet menün az Ikonok elrendezése, majd a Törlés dátuma szerint parancsot. Ekkor a betűrend helyett a lista tetejére a legutóbb törölt fájlok kerülnek.

- ✓ A Lomtár ikonja üres szemétkosárról telire változik, amint törölt fájl kerül bele. Nem kell nagyon bandzsítani, hogy észrevedd a kilógó papírszemetet.

- ✓ A Lomtár a merevlemeznek akár 10%-át is elfoglalhatja. Hely felszabadításához csökkentheted a szeméttel elfoglalt területet. Kattints a Lomtár ikon-

jára az egér jobb oldali gombjával, és válaszd a helyi menü Tulajdonságok parancsát. Normális esetben a Lomtár a merevlemez kapacitásának 10%-áig gyűjti a szemetet, majd ezután kezdi a legrégebben törölt fájlok törlését. Ha ennél több szemetet szeretnél őrizni, növeld a százalékot. Ha biztos vagy benne, hogy nem szoktál véletlenül törölni, csökkentsd ezt az értéket.

Parancsikonok készítése

Sokan kínosan ügyelnek íróasztalukon a rendre: a bal sarokban a ceruzahegyező, jobbra a ragasztószalag és az olló. Mások az utóbbit inkább a fiókba teszik. A Microsoft tudja, hogy adott asztalelrendezés nem lesz mindenkinek jó, így lehetővé teszi egyéni igények megvalósítását is.

Előfordulhat például, hogy valaki gyakran másol fájlokat floppylemezre. Szokás szerint ezt úgy hajtja végre, hogy megnyitja a Sajátgép ikont, és a fájlokat az abban található A: meghajtó ikonjára húzza. Van gyorsabb mód is, amit úgy hívnak, hogy Windows 98 *parancsikon*. A parancsikon egyszerűen egy gomb – egy ikon –, amely valami más helyett áll ott.

Például az alábbiak szerint hozhatsz létre parancsikont az Asztalon az A: meghajtóhoz:

1. **Az asztalon kattints duplán a Sajátgép ikonra.**

   A Sajátgép mappa nyílik meg, amelyben a lemezegységek ikonjai, valamint a Vezérlőpult és a Nyomtatók mappája található. (A Sajátgép programról a 11. fejezet szól bővebben.)

2. **Az egér jobb oldali gombjával húzd az A: ikont az Asztalra.**

   Mutass az A: ikonra, tartsd lenyomva az egér jobb oldali gombját, és húzd az egeret az Asztalra, majd engedd fel az egérgombot (10.4. ábra).

10.4. ábra. Az A: ikon Asztalra húzása parancsikont hoz létre

3. Válaszd a megjelenő menü Parancsikon létrehozása parancsát.

A Windows 98 az A: meghajtó ikonját elhelyezi az Asztalon, de ennek kinézete egy kicsit eltér az áthúzottól. Mivel ez nem az eredeti, hanem csak egy parancsikon, alsó sarkán kis nyíl látható.

Ezzel kész is. Ezután már nem kell a Sajátgép vagy az Intéző segítsége, hogy elérd az A: lemezt. Ennek parancsikonja az Asztalon éppen úgy működik, mint a Sajátgép vagy az Intéző ablakában található *valódi* meghajtó.

- ✓ A parancsikon egyenértékű a Windows 3.1 Programkezelőjében lévő ikonnal, vagyis olyan gomb, amely programot indít el vagy fájlt tölt be. Egy lemezegység parancsikonja pedig a Windows 3.1 Filekezelőjében található meghajtóikonnak felel meg.

- ✓ A gyakran használt programokhoz, fájlokhoz vagy meghajtókhoz bátran hozz létre parancsikont az Asztalon. Ez az egyik módja a Windows 98 egyszerű használatának.

- ✓ Ha az újonnan áthúzott ikon alsó sarkában nem jelenik meg a nyíl, ne engedd fel az egérgombot. Ekkor nem parancsikon készül, hanem a *valódi* programot húztad át az Asztalra, és így más programok nem fogják megtalálni. Húzd vissza az ikont eredeti helyére, és csináld újra az egészet. (Valószínűleg ott volt a hiba, hogy nem a *jobb*, hanem a *bal* oldali egérgombot tartottad lenyomva.)

- ✓ Túl sok már a parancsikon? Semmi gond, töröld a feleslegeseket. A parancsikon törlése semmi hatással sincs az eredeti fájlra, mappára vagy programra.

- ✓ Annyi parancsikont csinálhatsz, amennyit akarsz, sőt ugyanannak a dolognak a képviseletére többet is. Például az A: meghajtó parancsikonját az *összes* mappádba berakhatod.

- ✓ A Windows 98 parancsikonjaival baj lehet, amikor a fájlok máshová kerülnek. Ha parancsikont készítesz egy fájlhoz vagy programhoz, majd a fájlt vagy programot más helyre helyezed át a merevlemezen, a parancsikon többé nem fogja megtalálni a fájlt vagy programot.

Mi a különbség a parancsikon és az ikon között?

Egy fájl, mappa vagy program ikonja nagyon hasonlít a parancsikonhoz, az egyetlen különbség az alul lévő nyíl. Duplán kattintva egy parancsikonra és egy ikonra, pontosan ugyanaz történik: elindul egy program vagy betöltődik egy fájl.

A parancsikon azonban csak közvetítő szolga. Amikor duplán kattintasz egy parancsikonra, elrohan az általa képviselt programhoz, fájlhoz vagy mappához, és működésbe hozza azt a bizonyos programot, fájlt vagy mappát.

Ugyanezt magad is megcsinálhatod, ha végigkutatod a számítógéped mappáit, és a kívánt programra, fájlra vagy mappára duplán kattintva, életre hívod. Természetesen sokkal kényelmesebb parancsikont létrehozni, mert így nem kell annyit keresgélni.

- ✓ Ha törölsz egy parancsikont (vagyis olyan ikont, amelyen alul nyíl van), semmi veszély sem fenyeget. Csak a közvetítő szolgát szüntetted meg, aki elment helyetted a dolgokért, így legfeljebb több munkád lesz később.
- ✓ Ha véletlenül törölsz egy parancsikont, minden más törölt elemhez hasonlóan, még mindig kihalászhatod a Lomtárból.

A Start gomb létjogosultsága

A Start gomb a tálcán található, és mindig bevetésre kész. Segítségével programokat indíthatsz el, módosíthatod a Windows 98 beállításait, szorult helyzetben segítséget kérhetsz, és ami a legfontosabb, kiléphetsz a Windows 98-ból, és egy kicsit számítógép nélkül is létezhetsz.

A kis Start gomb ég a vágytól, hogy kedvedre tegyen: egyetlen kattintásra választási lehetőségek tömkelegét tartalmazó menüket jelenít meg. Kattints egyet, és máris láthatod a menük első szintjét (10.5. ábra). A 10.1. táblázat ennek a menünek a különböző részeit ismerteti.

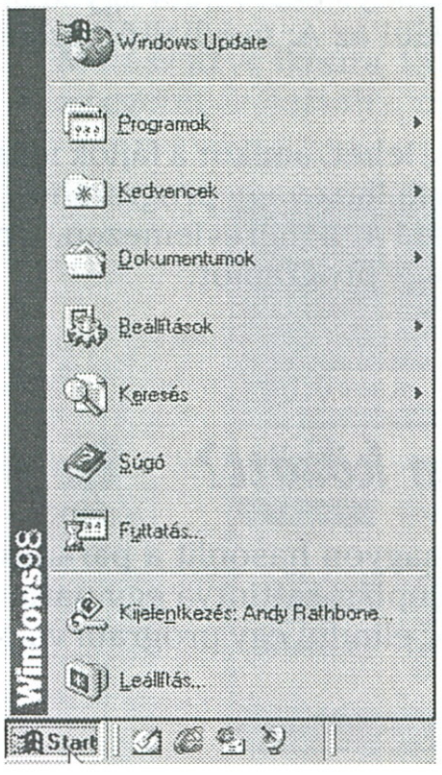

10.5. ábra. A tálcán a Start gombra kattintva menü jelenik meg

10.1. táblázat	A Start gomb
Ez a rész	*Ezt csinálja, ha rámutatsz*
	Ha csatakozol az Internetre, és regisztrálod a Windows 98 rendszeredet, másra bízhatod a későbbi szerelést. Kattints ide, és a Windows 98 automatikusan elrepít egy különleges Microsoft Webhelyre, elemzi önmagát, és telepíti a javított szoftverrészeket, hogy jobban működjön.
	A leggyakrabban használt hely. Mutass ide, és újabb menü jelenik meg a rendelkezésre álló programokkal és a kapcsolódó programokat tartalmazó mappákkal.
	Újdonság a Windows 98-ban, amely a Microsoft szerint az Interneten meglátogatni érdemes helyeket tartalmazza. (Ha netán a „reklám" szó jut erről eszedbe, nem tévedsz nagyot.)
	Mutass ide, ha a legutóbb használt 15 fájl nevét szeretnéd látni. Ha valamelyiket meg szeretnéd nyitni, kattints a nevére. Figyelem: néhány neveletlen program kivonja magát a játékból, és nem jeleníti meg itt a fájljait.
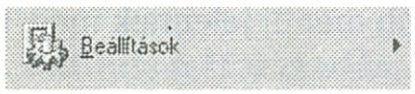	A Vezérlőpult és a Nyomtatók beállításaihoz juthatsz innen, valamint testre szabhatod a Start gomb menüit és a tálcát is.
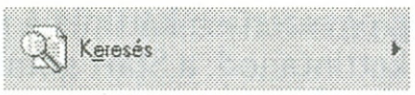	Nem találsz egy programot vagy egy fájlt? Nosza mutass ide, és a Windows 98 megkeresi.
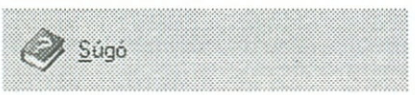	Ugyanaz, mintha megnyomnád az F1 billentyűt. A Windows 98 Súgó jelenik meg (részletesebben a 19. fejezetben lesz erről szó).
	A régi iskola hívei használják: itt a program nevének és feltalálási útvonalának beírásával indíthatók a programok.
	Kattints ide, ha kijelentkezés után előzékenyen másnak engeded át számítógéped használatát.
	Kattints ide, ha leállítod a Windows működését: újraindítást is választhatsz, vagy utána kikapcsolhatod a gépet.
	A Start gombra kattintva a Start menü nyílik meg.

✓ A Microsoft leépítette a Windows 3.1 Programkezelőjét, és ezt a Start gombbal helyettesítette. A Start gombbal szinte minden végrehajtható, amit a Programkezelő tudott. A Start gomb Programok menüjében felsorolt mappák a Programkezelőben programcsoportok lennének.

✓ A Start gomb menüi aszerint változnak, ahogy újabb programokat telepítesz a számítógépre. Tehát a barátod számítógépén valószínűleg más választék jelenik meg, mint a tieden.

- ✓ Figyeld meg a kis nyilat a Programok, a Dokumentumok, a Beállítások és a Keresés elem mellett! Ez azt jelzi, hogy ezekre mutatva újabb menü jelenik meg további, pontosabb választékkal.

- ✓ Egy korábbi fájlt szeretnél újra megnyitni? Mielőtt időt pazarolnál megkeresésére, nézd meg, nem szerepel-e a Start gomb Dokumentumok menüjén. Általában a legutóbb használt 15 dokumentum szerepel itt, és innen egyetlen kattintással megnyitható.

Program indítása a Start gombbal

Ez aztán tényleg egyszerű. Kattints a Start gombra, és a megnyíló menün mutass a Programok szóra. Újabb menü nyílik, felsorolva a programokkal tele program- vagy mappaneveket.

Ha látod a keresett programot, kattints a nevére, és kész. A Windows 98 feldobja a programot a képernyőre. Ha nem látod felsorolva a programodat, próbálgasd a menü mappáit. A mappák újabb menüi jelennek meg, újabb programlistákkal.

Ha valahogy eljutsz a keresett programig, egyszerűen kattints a nevére. Míg meg nem látod a programodat, nem kell kattintanod: a Start gomb az összes menüt automatikusan nyitja és zárja attól függően, hogy az egérmutató éppen hol áll.

- ✓ Még mindig nem találod a programod nevét? Irány a 7. fejezet elveszett fájlok vagy mappák kereséséről szóló része. A Windows 98 rávehető, hogy helyetted megkeresse.

- ✓ A listákon nem található programok indításának van egy másik módja is, ha tudod, merre lakik az a merevlemezen. Válaszd a Start menü Futtatás parancsát, írd be a program nevét, és nyomd meg az Enter billentyűt. Ha a Windows 98 megtalálja a programot, futtatja. Ha nem találja, kattints a Tallózás gombra, és Szézám tárulj: újabb programnevekre és mappákra bukkansz. Ballagj végig a panelek sorozatán, míg célhoz nem érsz, kattints duplán a program nevére, majd a betöltéséhez az OK gombra.

- ✓ Ha nem igazodsz el ezen a panelen, irány az 5. fejezet fájlok megnyitásával foglalkozó része. (Ez a párbeszédpanel jelenik meg, amikor fájlt nyitsz meg vagy mentesz, illetve programot töltesz be.)

Programok felvétele a Start menüre

A Windows 98 Start gombja mindaddig nagyszerűen működik, amíg olyat nem keresel, ami nem szerepel a menüin. Hogyan lehet bővíteni ezeket a menüket?

Ha tisztességes telepítővel rendelkező programot teszel a gépedre, fellélegezhetsz: ezek a programok automatikusan befészkelődnek a Start menüre is. De

mi van a szegényesebben eleresztett, telepítő nélküli programokkal? Egy kicsit munkaigényesebb a dolog, de azért megy.

1. **Rakd fel a gépedre a programot.**

   Ez történhet az Internetről, CD-lemezről vagy floppyról. (Kattints duplán a Vezérlőpult Programok hozzáadása ikonjára – erről e fejezet előtt olvashatsz.) Ha bizonytalan vagy mappák létrehozásában és fájlok másolásában, nézd meg a 11. fejezetet.

2. **Kattints a Start gombra, és mutass a Beállítások sorra.**

   A Start menü jobb oldalán újabb menü nyílik.

3. **Kattints a Tálca és Start menü parancsra, majd válaszd A Start menü programjai panellapot.**

   A megfelelő fül a panel tetején jobbra található.

4. **Kattints a Hozzáadás, majd a Tallózás gombra.**

   A 10.6. ábrán látható panel jelenik meg.

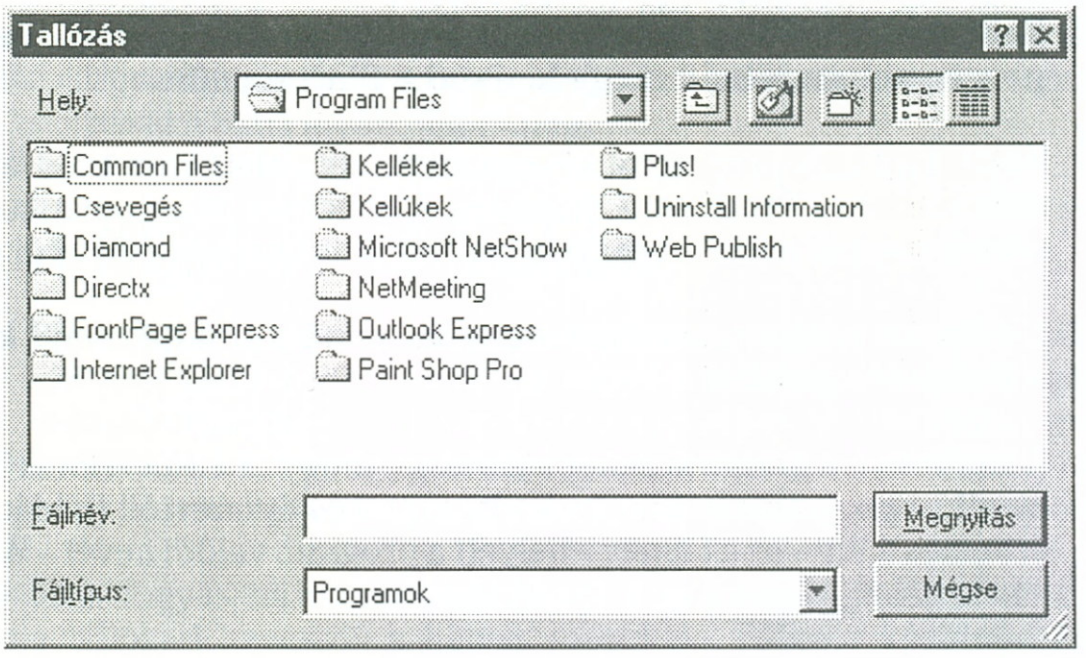

10.6. ábra. Kattints duplán egy mappára, és a Tallózás panel az abban lévő programokat listázza

Kattints arra a mappára, amelyben a program és a kapcsolt részei találhatók. (A felrakó programok általában közlik, hogy hová másolják a fájlokat.)

Ötlet: ha nem találod a kívánt mappát, kattints a nyilat tartalmazó mappa ikonjára fent. Erre a Windows 98 a mappalista fölötti szintre lép, és általában a számítógép lemezegységeinek listáját jeleníti meg.

A Futtatás *valódi* DOS parancssort ad?

A DOS szép emlékét megőrizve a Windows 98 a Start menü Futtatás parancsa nyomán megjelenő sort DOS parancssorként kezeli. Ha ide egy Windows vagy DOS program nevét írod be, a Windows 98 megkísérli futtatni azt. A Windows 98 először az aktuális könyvtárban keresi, majd az útvonal mentén. Ha a Windows 98 nem találja a programot, sajnálkozó üzenetet küld (a továbblépéshez nyomd meg az OK gombot).

Ha a Windows 98 nem találja a programot, a neve mellett be kell írnod a lelőhelyét is. Például a WordPerfect for Windows 6-os verziójának indításához valami ilyesmit kell írni:

C:\WPWIN60\WPWIN.EXE

A Start menü Futtatás parancsa nyomán megjelenő sor egy lényeges szempontból különbözik a DOS parancssortól: nem képes DOS parancsok (például DIR vagy TYPE) kezelésére.

Ha valódi parancssorra vágysz, talán el se kellene indítanod a Windows 98 rendszert. Ha gyors, menümentes programindítási módot keresel, a Futtatás parancs jó lesz.

5. Kattints duplán a felvenni kívánt program ikonjára.

A program fájlneve jelenik meg a Parancssor mezőben. (A dupla kattintással elkerülöd, hogy neked kelljen beírni a nevet.)

6. Kattints a Tovább gombra, majd duplán arra a mappára, amelyben a programot szeretnéd megjeleníteni a Start menün.

Ha például az új programot a Programok fejléc alatt szeretnéd látni, egyszerűen kattints a Programok mappára. A Windows 98 automatikusan a Programok mappát jelöli ki, feltételezve, hogy ide akarod tenni az új programot.

7. Írd be azt a nevet, amelyet a menün szeretnél látni, majd kattints a Befejezés gombra.

A legtöbben a program nevét írják ide. (Ahogy az embereknek is van becenevük, a programok fájlneve is eltérhet a *valódi* névtől. Például általában érdemes a WP – ez a fájlnév – helyett a program valódi nevét – WordPerfect – használni.)

8. Kattints az OK gombra a panel alján.

Ezzel a kattintással bezárod a Tálca tulajdonságai panelt, és *ténylegesen* befejezed a munkát. Ha ezután a Start gombra kattintasz, a Programok menüjén látni fogod az új programot.

✓ A fenti lépések alkalmazhatók Windows és DOS programok esetében is. (Ha a DOS programod nem működik, olvasd el a 13. fejezetet, amely éppen ennek orvoslásáról szól. Sőt bemutatja azt is, hogyan cserélheted le a program ikonját.)

Programok felvételének gyorsabb módja a Start menüre

Egy gyorsabb, de kevésbé sokoldalú módszerrel is felvehetsz programot a Start menüre. Az előbb ismertetett lépésekkel a programikont bárhol elhelyezhetsz a menün. Ha gyorsan kell az ikon a menün, és lényegtelen a helye, próbáld ki ezt.

Nyisd meg a Sajátgép vagy az Intéző programot, és keresd meg a programot tartalmazó mappát. Húzd át a programikont a Start gombra. Mutass a programra, tartsd lenyomva az egérgombot, és húzd az egeret a Start gombra, majd engedd fel az egérgombot, és kész is van.

Ha ezután a Start gombra kattintasz, a menü tetején látni fogod az új programikont.

- ✓ A Windows 98 más módon is lehetővé teszi programok felvételét a Start menüre. Itt a lépésenként leginkább követhetőt láttad.

- ✓ Ha egy fölösleges menüelemtől meg szeretnél szabadulni, ugyanezeket a lépéseket kell végrehajtani, de a 4. lépésben a Hozzáadás helyett az Eltávolítás gombra kell kattintanod.

- ✓ A Windows 98 Asztalához hasonlóan a Start menü is valójában egy jó öreg mappa. Ez a mappa a Start menü nevű könyvtár, amely a Windows 98 telepítési könyvtárában található (leggyakrabban Windows a C: lemezen). A Start menü mappába felvett minden program megjelenik a Start menün. Ugyanígy, ha át akarod rendezni az elemeket a menün, rendezd át a mappákat a Start menü mappában.

A Windows 98 lezárása

Bár a régi szép időkben még az volt a kérdés, hogy a tészta hizlal-e, a mai generációt már újabb probléma osztja meg: ott kell hagyni a számítógépet állandóan bekapcsolva, vagy ki kell kapcsolni a nap végén. Mindkét tábor nyomós érveket sorakoztat fel, de végleges válasz nincs (hacsak az az áthidaló megoldás nem, hogy ha hosszabb ideig nem használod a monitort, akkor kapcsold ki).

Akárhogy is, ha ki szeretnéd kapcsolni a számítógépet, akkor egyáltalán nem a hálózati kapcsoló a helyes megoldás. Először közölnöd kell tervedet a Windows 98 rendszerrel is.

Ennek módja, hogy a Start menü Leállítás parancsát választod, majd a megjelenő panelen a Leállítás elemet. Végül az Igen gombra kattintás következik, ami azt közli a rendszerrel, hogy engedje el az összes programot, és ellenőrizze a fontos fájlok mentését.

Miután a Windows 98 előkészítette a számítógépet a kikapcsolásra, üzenetben közli, hogy elérkezett a nagy pillanat: jöhet a hálózati kapcsoló.

✓ Ha a Windows 98 gyengélkedik, vagy azt üzeni, hogy állítsd le, majd indítsd újra a számítógépet, válaszd a Start menü Leállítás parancsát, de ezután az Újraindítás lehetőségre kattints. A Windows 98 menti a szükséges fájlokat, lezárja önmagát, majd munkára készen újraindul.

✓ Nem szabad a Leállítás parancs nélkül egyszerűen kikapcsolni a számítógépet. A Windows 98-nak elő kell készülnie a leállításhoz, különben néhány fontos adatodat „lenyelheti".

10.7. ábra. A tálca a futó programok és a megnyitott mappák nevét listázza

A tálca

Nyiss több ablakot a Windows 98 Asztalára, és rögtön látod a nagy problémát: az ablakok és a programok egymás hegyén-hátán, alig lehet őket megtalálni.

A megoldás a tálca. Ahogy a 10.7. ábrán is látod, a tálca a képernyő alján végigfutó sor.

A tálca, nevek felsorolásával, nyilvántartja az összes megnyitott mappát és az összes futó programot. És szerencsére, az Asztal rendetlenségétől függetlenül, a tálca szinte mindig látható.

✓ Ha egy programot a képernyő tetejére akarsz hozni, kattints nevére a tálcán.

✓ Ha a tálca nem látható, nyomd meg a Ctrl+Esc billentyűket, ez általában felszínre hozza.

✓ Ha csak a tálca egy részét látod, mutass a látható szélre. Amikor az egérmutató kétirányú nyíl lesz, tartsd lenyomva az egérgombot, és húzd a tálcát megfelelő szélességűre.

✓ Előfordulhat, hogy a tálca túl széles: ekkor az előző trükk segít, de ekkor befelé húzd a szélét, míg megfelelő méretű nem lesz.

A tálca némiképp hasonlóan működik, mint a Windows 3.1 képernyő alján megjelenített kisméretű ikonjai. Van azonban néhány alapvető különbség: a Windows 3.1 csak a kis méretűre állított programok ikonjait jeleníti így meg, a

tálca valamennyi futó programét. A Windows 3.1 lehetővé teszi fájlok áthúzását a kisméretű ikonokra – például egy WAV fájlt meghallgathatsz, ha azt a kisméretű Médialejátszó ikonra húzod. A tálca programikonjaira semmi sem húzható át: fájlokat csak nyitott ablakokba húzhatsz.

A tálca érzékeny területei

Mint mindenhez, a tálca működéséhez is tartozik néhány tipp és trükk. Mindjárt a legfontosabb, hogy ezen van a Start gomb. Erre kattintva programokat indíthatsz el, beállításokat módosíthatsz, programokat kereshetsz meg, segítséget kérhetsz és akár pizzát is rendelhetsz. (Jó, pizzát nem rendelhetsz, de a fejezet korábbi részében felsoroltakat mind végrehajthatod.)

A Start gomb azonban csak egyik érdekessége a tálcának, néhány továbbit a 10.8. ábrán soroltunk fel.

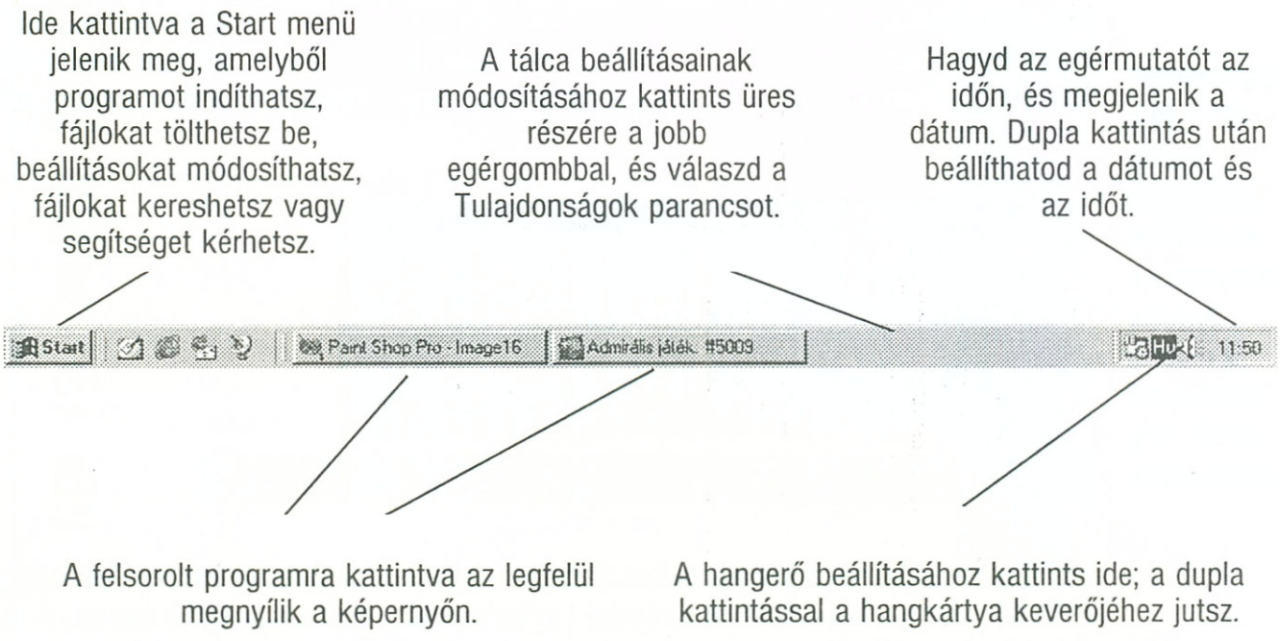

10.8. ábra. A tálca itt látható területei különböző dolgokra használhatók

A Start gombra kattintva a Start menü jelenik meg (erről a fejezet korábbi része szól). Vidd az egérmutatót az óra fölé, és a Windows 98 megjeleníti a dátumot. Ha nem pontos az órád vagy rossz a dátum, kattints duplán az órára, és beállíthatod, amit kell.

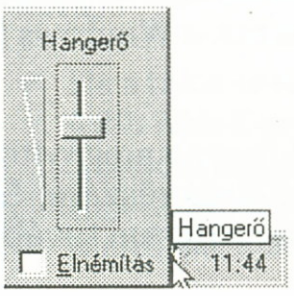

10.9. ábra. A kis hangszóróra kattintva a hangerőt állíthatod

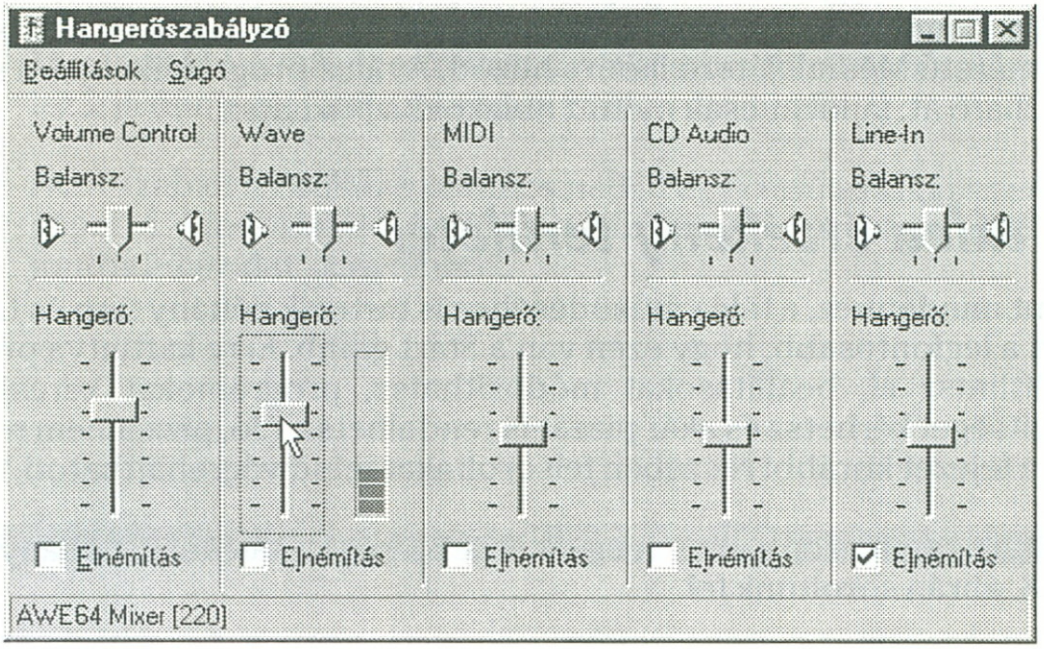

10.10. ábra. Duplán kattintva a hangszóróra a hangkártya keverőprogramját kapod

Ha van hangkártya a gépedben, kattints a kis hangszóróra, és máris módosíthatod a hangerőt (10.9. ábra). A csúszkát felfelé húzva hangosabb, lefelé húzva halkabb lesz a hang. (A négyzet bejelölésével a hangot elnémíthatod.)

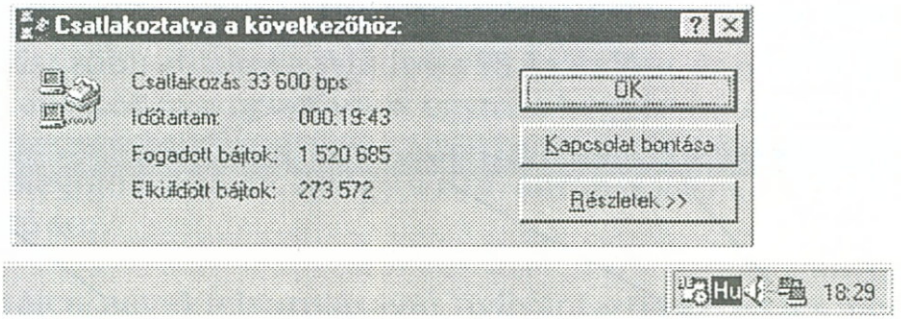

10.11. ábra. Duplán kattintva az összekötött számítógépek ikonjára a modem statisztikája jelenik meg

Ha a hangszóróra duplán kattintasz, egy komolyabb keverőprogramot kapsz (10.10. ábra), ha a hangkártyád tartalmazza ezt a szolgáltatást. A keverőn például külön állíthatod a mikrofon, a külső forrás és a CD-lejátszó hangerejét.

Ha van modem a gépedben, az óra mellett kábellel összekötött számítógépek ikonja is megjelenik. Erre duplán kattintva a telefonvonalon küldött és kapott adatok statisztikáját láthatod (10.11. ábra).

- ✓ Az óra mellett, a Windows 98 tevékenységétől függően, további ikonok is megjelenhetnek. Ha például nyomtatsz, egy kis nyomtató bukkan fel. A hordozható gépeken néha a telep töltöttségének jelzője látható itt. Mint minden más elemnél, ha ezekre duplán kattintasz, a Windows 98 információs panelt jelenít meg.

- ✓ Minimális méretűre akarod állítani az Asztal összes megnyitott ablakát? Kattints az egér jobb oldali gombjával a tálca üres részére, és válaszd a Minden ablak kis méretű parancsot. Az összes program továbbra is futni

fog, de csak ikonként szerepel a tálcán. A kívánt program képernyőre viteléhez kattints a nevére.

✓ A megnyitott ablakok elrendezéséhez kattints az egér jobb oldali gombjával a tálca üres részére, és válaszd valamelyik ablakrendező parancsot. A Windows 98 szépen glédába állítja az összes ablakot.

A tálca testre szabása

Bár a Windows 98 kezdetben a tálcát a képernyő alján helyezi el, az nem csak itt jelenhet meg. Ha a tálca jobban tetszik a képernyő tetején, egyszerűen húzd oda. Mutass a tálca üres részére, tartsd lenyomva az egérgombot, húzd az egeret a képernyő tetejére, majd engedd fel az egérgombot (10.12. ábra).

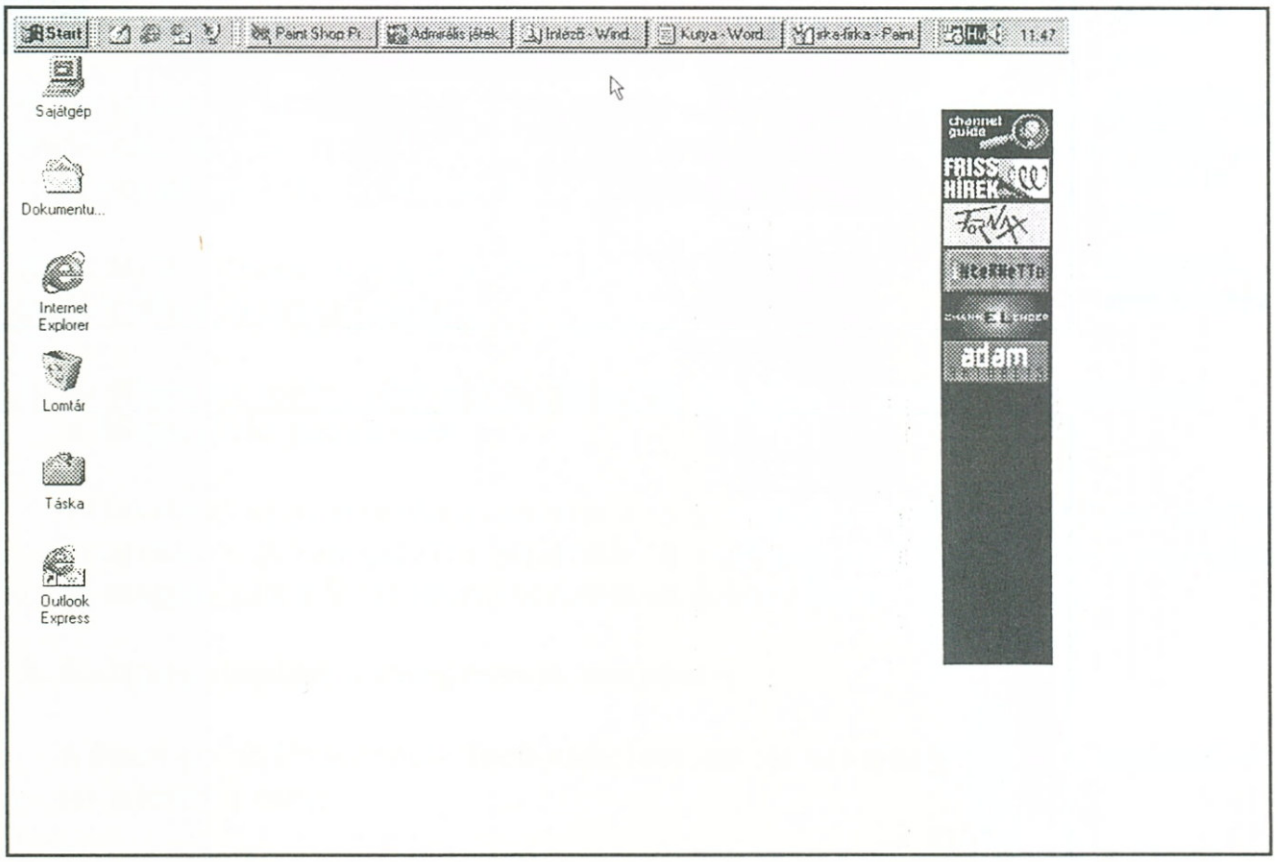

10.12. ábra. A tálcát húzással a képernyő bármely szélén elhelyezheted

Jobban szeretnéd a tálcát a képernyő valamelyik oldalán látni? Nosza, húzd oda (10.13. ábra). A gombok nevének olvasása kissé nehézkes lesz.

Ha a tálca kezd megtelni, szélének húzásával szélesebbre állíthatod (10.14. ábra).

✓ Ha a tálca további beállítási lehetőségeire is kíváncsi vagy, kattints az egér jobb oldali gombjával a tálca üres részére, és válaszd a megjelenő menü Tulajdonságok parancsát. Itt a tálcát mindig láthatóra vagy önmagát elrejtőre állíthatod, elrejtheted az órát és kisebb méretűre veheted a Start menü ikonjait. Valahányszor módosítást végzel, hatása a példaképen

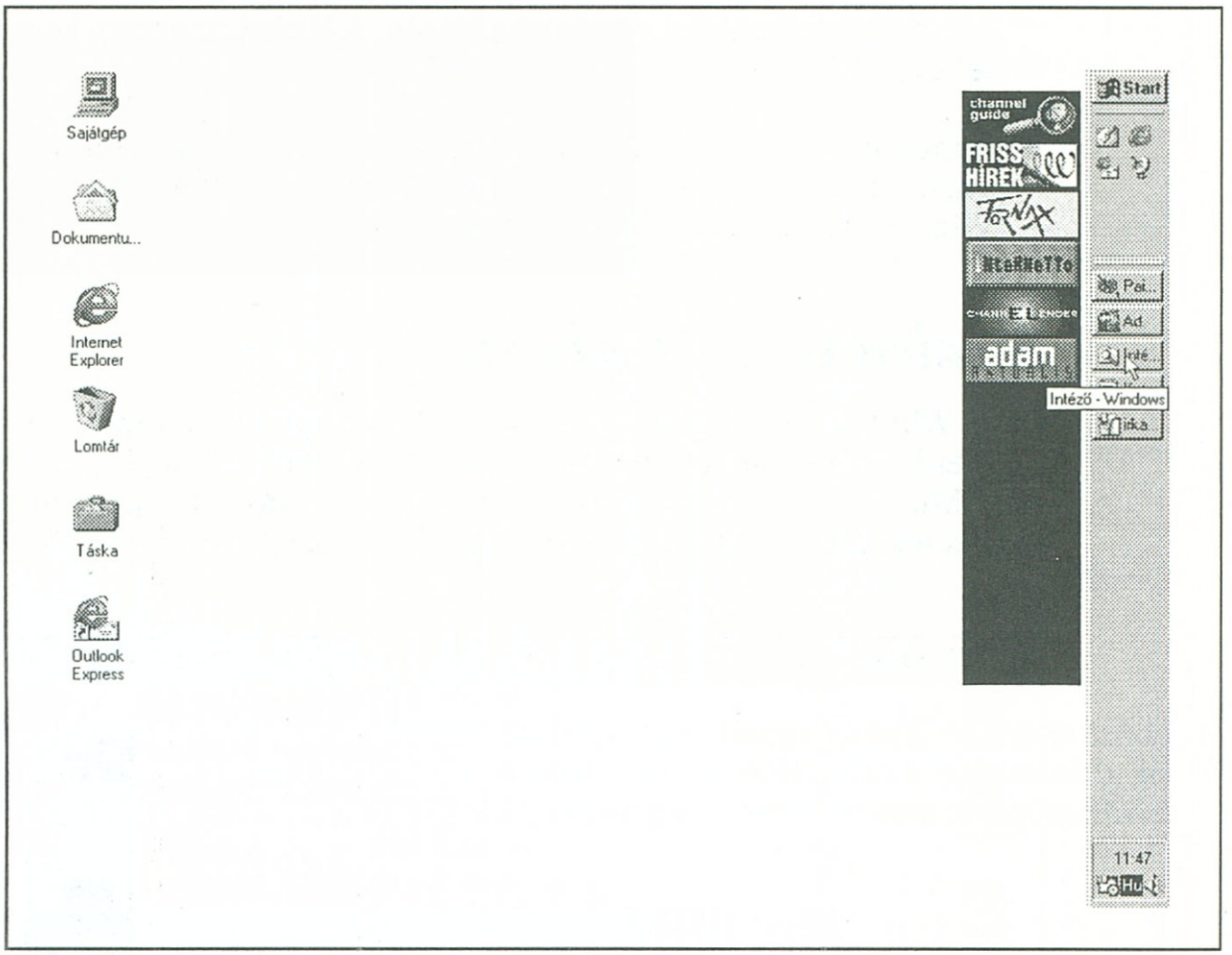

10.13. ábra. A gombok neve nehezebben olvasható, ha a tálcát oldalt helyezed el

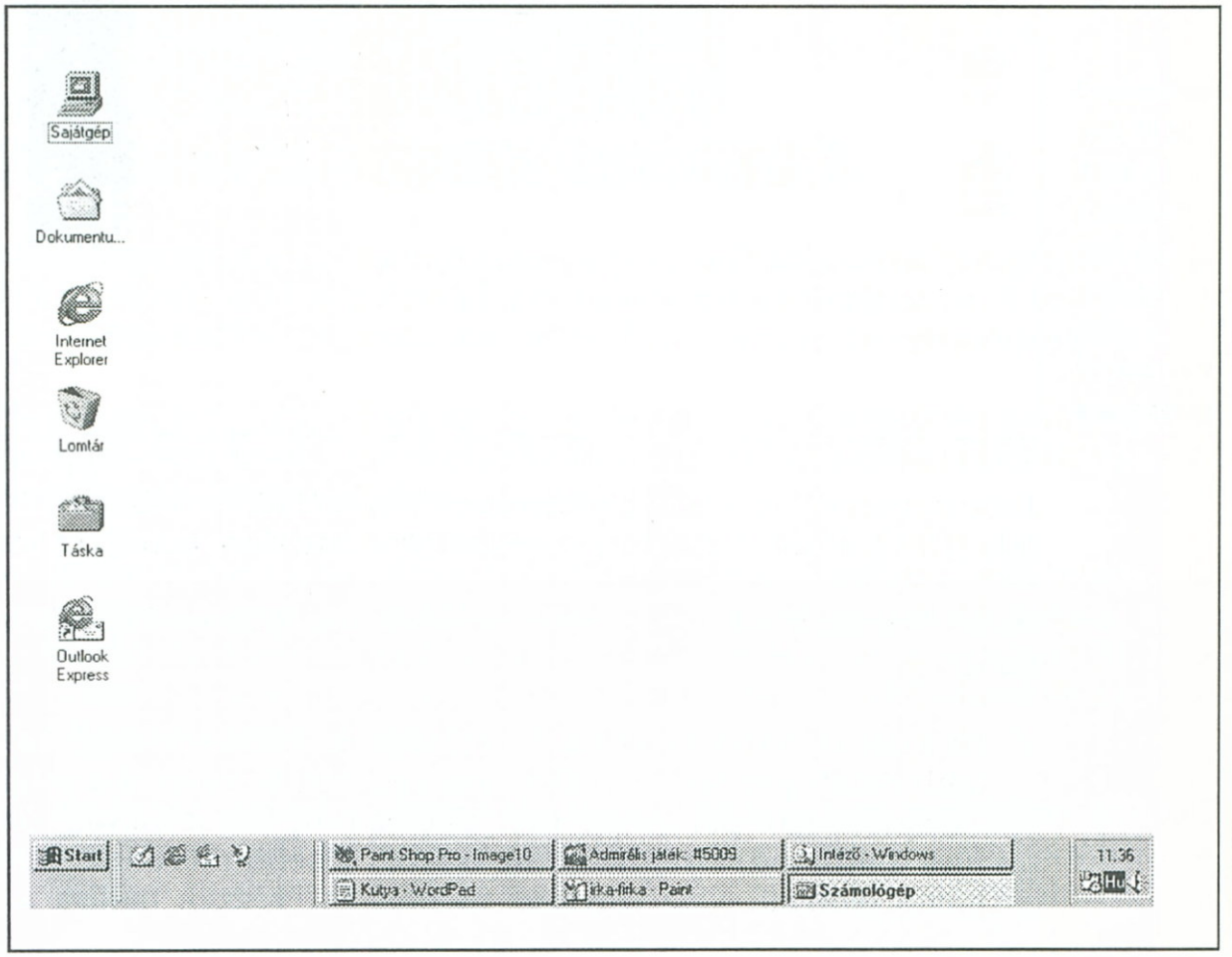

10.14. ábra. A tálca szélét felhúzva több hely lesz az ikonok számára

azonnal látható lesz, így eldöntheted, hogy megfelelő-e. Ha igen, a mentéshez kattints az OK gombra.

✓ Ha számítógépedhez több monitort használsz, tied a világ. Bármelyik monitor szélére húzhatod a tálcát: lehet fölül vagy alul, illetve bármelyik monitor oldalán.

✓ Bátran gyakorlatozz a tálcával (nem törékeny): méretezd és helyezd át, míg a neked megfelelő nem lesz.

Automatikusan induló programok

Sokan, amikor leülnek a számítógéphez dolgozni, gyakran ugyanazt a néhány műveletet hajtják végre először: betöltik a gyakran használt programokat. Hiszed vagy sem, a Windows 98 automatizálhatja ezt.

A megoldás az Indítópult mappa, amely a Start gomb Programok menüjében található. A Windows 98 az induláskor megnézi ezt a mappát, és ha program parancsikonját találja benne, elindítja azt a képernyőn.

Az alábbi módon megnézheted, hogy melyek a Windows 98 rendszerrel együtt ébredő programok.

1. **Kattints az egér *jobb* oldali gombjával a Start gombra, és válaszd a Megnyitás parancsot.**

   Választhatod az Intéző parancsot is, ha jobban kedveled a Windows Intéző programot. A választott fájlkezelő – a Sajátgép vagy az Intéző – megnyílik, és megjeleníti a Start menü tartalmának egy részét.

2. **Kattints duplán a Programok mappára.**

   A Start gomb Programok területén lévő programok mappái és parancsikonjai jelennek meg.

3. **Megnyitásához kattints duplán az Indítópult nevű mappára.**

4. **Húzd át ebbe az ablakba azokat a programokat, amelyeket automatikusan el szeretnél indítani.**

   A Windows 98 ekkor a programikonokat parancsikonná alakítja át. A Windows 98 minden indításakor ezek a programok be fognak töltődni.

✓ Gyakran használod a Indítópult területet? Csinálj egy parancsikont, amely erre mutat, és hagyd a parancsikont az Asztalon. A gyakran használt programokat ebbe húzhatod, és így ezek bekapcsoláskor automatikusan el fognak indulni.

- ✓ A Windows 98 rendszerrel együtt induló programokat az Indítópult területre húzással, illetve onnan való kihúzással módosíthatod.

- ✓ Mégsem akarod automatikusan elindítani a programokat? A gép indításakor várj addig, míg a Windows 98 embléma meg nem jelenik a képernyőn, és ekkor nyomd le a Shift billentyűt. Tartsd lenyomva a Windows 98 betöltésének befejezéséig, és az automatikusan induló programok nem fognak futni.

11. fejezet

Az a rettenetes Intéző és Sajátgép

Ebben a fejezetben

- Rájövünk, miért oly rettenetesek a fájlkezelők
- Belenézünk a mappákba
- Programokat és fájlokat töltünk be
- Fájlokat törlünk és állítunk vissza
- Fájlokat másolunk és helyezünk át
- Lemezt másolunk
- Információt nyerünk fájlokról
- Megkeressük az elbújt fájlokat
- Fájlokkal dolgozunk hálózaton
- Új floppylemezeket formázunk

Az Intéző az a program, amelynél az emberek felébrednek az édes Windows-álomból, és hatalmukba keríti őket a félelem. Ezek az emberek azért vásárolták meg a Windowst, hogy számítógépüket egyszerűbben használhassák, és megszabaduljanak végre a mappaszintekről, kiterjesztésekről és rejtett fájlokról szóló DOS-os fecsegéstől.

Nyisd csak meg a Windows 98 Intézőjét, és máris szembetalálkozol a csúf DOS-os kövületekkel. Ám nemcsak bűvészkednek kell ezzel az unalmasan száraz DOS-os dumával, de közben még gombról gombra is kell ugrálnod. A Sajátgép nem annyira rémisztő, de azért van annyira fárasztó, hogy fájjon.

Ez a fejezet elmagyarázza, hogyan használd az Intéző és a Sajátgép programot, és menet közben lenyelet veled egy jó adag DOS-dózist is, hogy végre tudd hajtani, amit akarsz. Ha a jóég tudja miért, még ennél is több kell a fájlkezelésből, nézz körül más könyvekben is.

Miért oly rettenetes az Intéző?

Az Intéző két teljesen különböző számítástechnikai világ félresikerült keveréke: ez a DOS és Windows. Ez olyan, mintha valaki egyesíteni szeretné a gépkocsit a fürdőkáddal. Mindenki meglepődne, amikor az ajtónyitásra ömleni kezdene a víz.

No, hogy végre lássuk a medvét, kattints a jobb oldali egérgombbal egy mappára, és a megjelenő helyi menün válaszd az Intéző parancsot.

Mindenki másképp szervezi, rendezgeti a számítógépét. Aztán olyan is van, aki egyáltalán nem szervezi. Éppen ezért nem meglepő, hogy az Intéző ablaka nálad némileg eltér a 11.1. ábrán láthatótól.

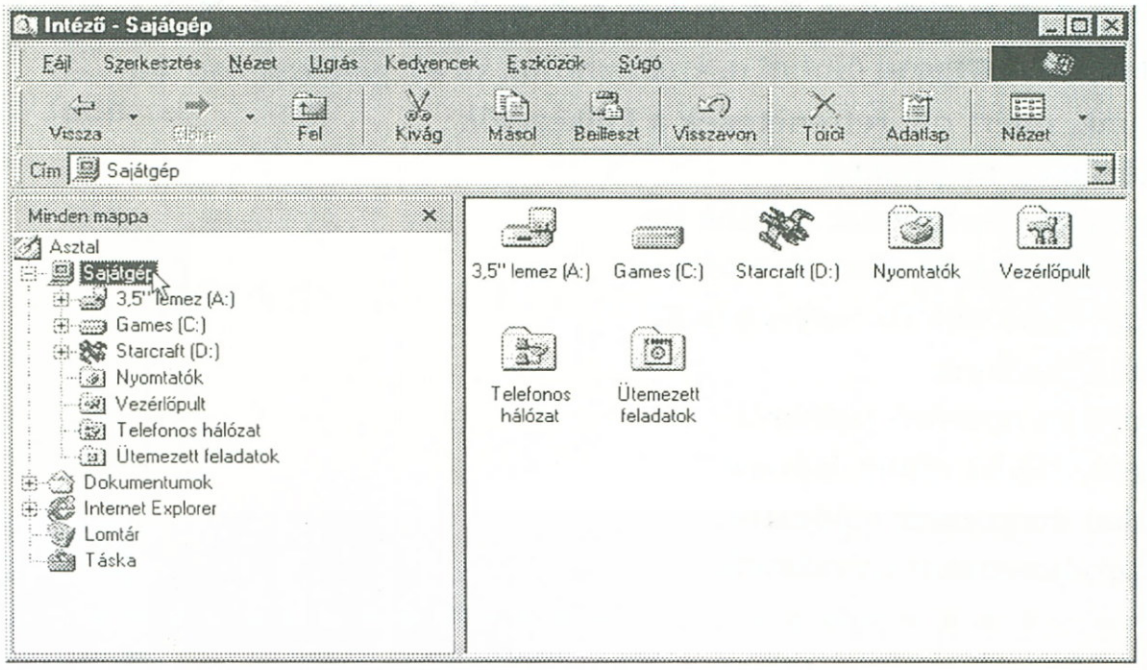

11.1. ábra. Az Intéző fájlok nyomtatására, másolására, áthelyezésére, átnevezésére és törlésére használható

Az Intézőhöz hasonlóan a Sajátgép (11.2. ábra) is a fájlokkal való nyűglődésre szolgál, de egy kicsit másképpen. A Sajátgép egy nagy panelnyi gomb – valamelyest az Asztal meghosszabbítása –, míg az Intéző egy nagy panelnyi fájlnév. Tény, hogy néhányan jobban szeretik az Intéző nevekből álló szövegalapú rendszerét, mint a Sajátgép kép-alapú szisztémáját.

A Windows 3.1-ből érkeztél a Windows 98 világába? A Windows 3.1 Programkezelőjében lévő ikonok valójában csak a programokat képviselő gombok. Ezek törlése egyáltalán nem veszélyezteti a tényleges programot. Ez azonban

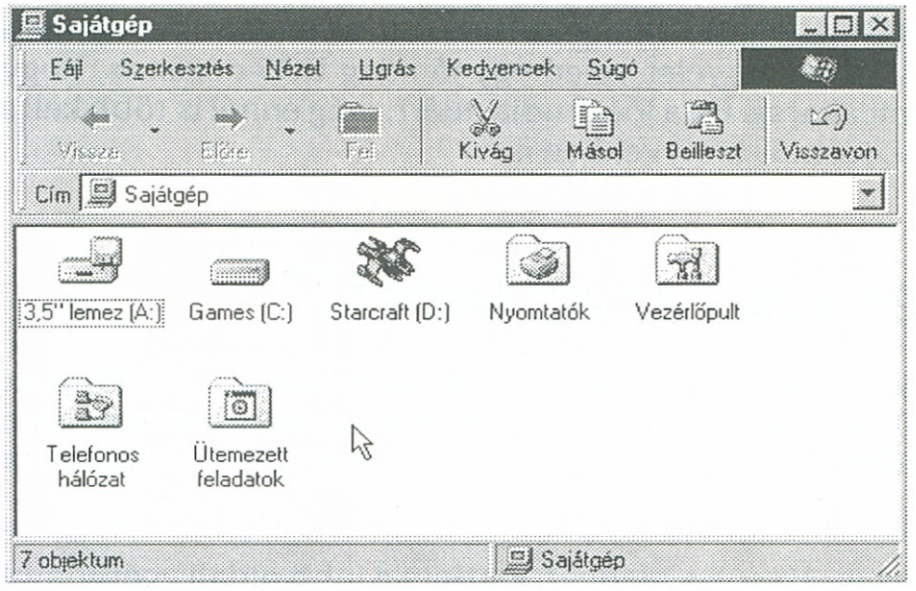

11.2. ábra. A Sajátgép ugyanazt hajtja végre, mint az Intéző, csak egy kicsit másképp

nem igaz a Windows 98 Sajátgép programjában. Hacsak a törölt ikon bal alsó sarkában nincs egy kis nyíl, akkor az ikon tényleges program vagy fájl. Ügyelj tehát arra, hogy a valóban törölni kívánt ikont töröld. (Ha elbambultál, és rosszat töröltél, amint lehet, halászd ki a Lomtárból.)

- ✓ Ha amerikai verziót használsz, ne keverd össze a két Explorer programot. A *Windows Explorer* (Intéző) teljesen mást csinál, mint az *Internet Explorer*. Az első a számítógép belsejében tárolt fájlokat birizgálja, míg a másik számítógépeket köt össze telefonvonalon, és főképp az Internetet böngészi.

- ✓ A fájlok kezelésének elsajátítása hasonlít a zongorázni tanuláshoz: egyik se jön magától, így mindkettőnél előfordul, hogy hamis hangot fogsz. Ne ess kétségbe, ha elsőre nem minden sikerül. Kezdetben általában mindenki utálja a fájlkezelést.

- ✓ Unod a menü használatát az Intéző betöltéséhez? Tartsd lenyomva a Shift billentyűt, és kattints duplán bármely mappára, amelyben „intézkedni" akarsz. Megnyílik az Intéző, és megmutatja az aktuális mappa tartalmát.

Mappák „vesézése"

Ez aztán igazán nem felemelő olvasmány, de ha nem rágod át rajta magad, néhány fájlod bánni fogja.

A *mappa* a lemezen lévő munkahely. A lemezek számos mappára osztódnak, hogy így elkülöníthetők legyenek a különféle munkáid. Így például nyugodtan dolgozhatsz a számolótábláiddal anélkül, hogy a szövegszerkesztési fájlok útban lennének.

Bármely lemezen előfordulhatnak mappák, de leginkább a merevlemezen van erre szükség, mivel itt fájlok ezreire kell kitalálni valamiféle szervezési módot. A merevlemez mappákra osztásával sokkal könnyebben megtalálhatod, hogy mi hol van.

Az Intéző és a Sajátgép lehetővé teszi, hogy végigjárd a különféle mappákat, és belekukucskálj a bennük lévő fájlokba. Ez egy meglehetősen jól szervezett rendszer: a zokni sohasem esik a szekrény mögé, és a lekvár sem csurog a fiókba.

A mappákat korábban *könyvtárnak* és *alkönyvtárnak* hívták. De az emberek annyira hozzászoktak ehhez az elnevezéshez, hogy az iparág úgy döntött, ezentúl legyen mappa a nevük.

- ✓ Mappák a mappákon belül is előfordulhatnak, képviselve így a szervezés mélyebb szintjeit: ez hasonlít ahhoz, ahogyan a fiókban színek szerint rendezed a zoknikat. Minden zokni színe a nagyobb zoknis fiók kisebb szervezési egységét képezi.

- ✓ Természetesen teljesen figyelmen kívül hagyhatod a mappákat, és az összes fájlt tárolhatod közvetlenül a Windows 98 asztalon. Ez pontosan olyan, mint amikor mindent hátradobálsz a kocsiban a hátsó ülésre, és egy hónapi keresés után végre megtalálod a keresett papír zsebkendőt. Ha jól elrendezed a dolgaidat, a megkeresésük is egyszerűbb lesz.

- ✓ Ha ezek után már nagyon kíváncsi vagy, hogyan kell mappákat létrehozni (ez aztán igazán pofonegyszerű!), lapozz a fejezet „Mappák létrehozása" című részéhez.

- ✓ A Windows a számítógépre településekor számos mappát létrehoz. Előállítja például a Windows (vagy ahová a rendszert telepítetted) nevű mappát, amely a legtöbb programját tárolja, és ezen belül még egy csomó másikat, amelyek a „belsőségek" tárolására szolgálnak.

- ✓ A mappák felépítését a számítógépen (11.3. ábra) a fák szerkezetéhez szokás hasonlítani: ahogy a gyökérből indulva a fák a törzsön keresztül elágaznak, úgy sorjáznak a fő mappából a kisebb mappák.

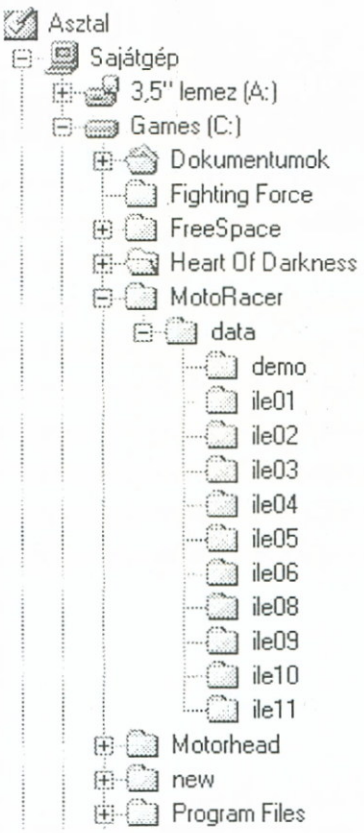

11.3. ábra. A mappák felépítése a fákhoz hasonló: a fő mappák kisebb mappákra bomlanak

Lemezek és mappák felosztása

A mappákról szóló effajta duma ismerete igen hatásos lehet a számítógépes boltokban. De a lényeg az Intéző és a Sajátgép használatának ismerete, hogy az történjék a fájlokkal, amit elterveztél. Semmi ok az aggodalomra, csak olvasd tovább.

Micsodák is azok az útvonalak?

Időnként a Windows 98 nem talál egy fájlt, jóllehet ott van a közelben a merevlemezen. Ekkor meg kell mondani neki, hogy hol lakozik a fájl: ezt a műveletet *tallózásnak* hívjuk, és ennek sikeres végrehajtásához ismerni kell a fájl keresési *útvonalát*.

Az útvonal hasonlatos a fájl *címéhez*. Egy neked címzett levél úgy talál meg, hogy szép sorban felkeresi az országodat, megyédet, városodat, kerületedet, utcádat, majd remélhetőleg házszámodat és lakásodat. A számítógépes útvonal hasonlóképpen működik. Ez elkezdődik a lemezegység (más magyar becézésben a meghajtó) betűjelénél, és a fájl nevével végződik. Közben az útvonal felsorolja az összes mappát, amit a számítógépnek be kell járnia, míg eljut a fájlhoz.

Példaképp nézzük a 11.3. ábrán látható Sounds mappát. Az ebben tárolt fájl eléréséhez a Windows 98-nak el kell indulnia a C: mappától, végig kell mennie a Games, majd a Golf mappán, és csak ezután jut a Sounds mappához.

Most aztán kapaszkodj: végy egy mély lélegzetet, lassan fújd ki. Ha úgy jobb, fújtass párat. Tehát: a *C* a C: felírásban a C jelű lemezegységet jelenti. (Az útvonal leírásában a lemezegység betűjele után mindig kettőspont áll.) A lemezegység betűje és a kettőspont az útvonal első részét képezi. Az összes többi mappa a nagy C: mappán belül helyezkedik el, így ezek felsorolása a C: rész után következik. A DOS ezeket a beágyazott mappákat a fordított ferde vonallal (leánykori nevén backslash) választja el. A tényleges fájlnév – ez mondjuk legyen GRUNT.WAV – csak mindezek után, legutoljára következik.

Ha mindezt összerakod, a C:\GAMES\GOLF\SOUNDS\GRUNT.WAV jön ki, ami a Sounds mappában lévő GRUNT.WAV nevű fájl hivatalos útvonala.

Mivel ez az egész kissé ravasz dolog, újra összefoglaljuk: a lemezegység neve áll az élen, ezt a kettőspont és a fordított ferde vonal követi. Ezután sorjáznak a mappanevek, fordított ferde vonallal elválasztva. Legvégül jön a teljes fájlnév (utána már nincs fordított ferde vonal).

Hál' istennek, ha egy mappára kattintasz, a Windows 98 összerakja neked az útvonalat.

A lemezegységeken lévő fájlok megtekintése

Mint minden mást, a Windows 98 rendszerben a lemezegységeket is gombok (vagy ikonok) képviselik:

Ezek a lemezegységeket képviselő gombok az Intézőben és a Sajátgép programban is megtalálhatók (bár az Intézőben mintha kissé összementek volna). Nézd csak például, milyen beszédes a *lemez* feliratú ikon feletti lemez! Olyan típusú floppylemezt mutat, amilyet ebbe az egységbe bedughatsz. A CD-egység felett egy CD-lemez lebeg. Ha duplán kattintasz a CD ikonjára, megláthatod az éppen benn lévő lemez tartalmát. A merevlemezek ikonja felett nincs semmi, hacsak nem az a súlyos gyanú lebeg ott, hogy éppen a legrosszabb pillanatban mondják majd fel a szolgálatot.

- ✓ Ha halvány fogalmad sincs a lemezegységekről, bizonyára kihagytad a 2. fejezetet. Ugetés vissza egy kis fejtágításra!

- ✓ Ha duplán kattintasz egy lemezegység ikonjára a Sajátgép programban, egy ablak nyílik meg tartalmának megjelenítésére. Például dugj be egy lemezt az A: meghajtóba, és kattints duplán az A: ikonra! Egy új ablak tárul fel, megmutatva az A: meghajtóban lévő lemezen lakó mappákat és fájlokat.

- ✓ Ha az Intézőben kattintasz egy lemezegység ikonjára, akkor a tartalmat az ablak jobb oldalán látod.

- ✓ A második ablak jól jöhet, ha fájlokat akarsz másolni vagy áthelyezni az egyik mappából egy másikba. Erről a fejezet „Fájok másolása és áthelyezése" című része szól bővebben.

- ✓ Az első két ikon a floppyegységek számára van fenntartva (A és B). Ha olyankor kattintasz ezek valamelyikére, amikor nincs lemez az egységben, a Windows 98 finoman figyelmeztet, hogy a továbblépés előtt tegyél be egyet.

- ✓ Látsz egy Hálózatok nevű ikont is? Ez az átjáró a számítógépedhez csatlakoztatott egyéb gépekhez, ha van ilyen. A fejezet vége felé még szót ejtünk erről.

Bepillantás a mappák belsejébe

Mivel a mappák valójában kis tárolóhelyek, a Windows 98 a fájlok tárolására szolgáló minden különálló helyet egy kis mappával ábrázol.

Ha meg szeretnéd nézni, mi van egy mappán belül, a Sajátgép ablakban vagy az Asztalon kattints duplán a képre. Újabb ablak nyílik, amely megmutatja a mappa tartalmát.

A mappanyitás másképp működik az Intézőben. Itt a mappák az ablak bal oldalán sorakoznak. Az éppen vizsgált mappa neve körül doboz van.

Az adott mappában lakozó fájlok az ablak jobb oldalán jelennek meg. Az elrendezés hasonlatos a 11.4. ábrán láthatóhoz.

Ha bele szeretnél nézni egy mappába az Intézőben, kattints a nevére az ablak bal oldalán. Két dolgot látsz ekkor: a mappa mappákból álló következő szintje (ha létezik ilyen) jelenik meg alatta a bal oldalon, és a mappában lévő fájlok neveiből álló lista tölti ki az ablak jobb oldali részét.

- ✓ Ha egyre kijjebb araszolsz egy ágon, és további mappák jelennek meg, a szervezés további szintjeire jutsz. Ahogy egyre beljebb haladsz, egyre speciálisabb mappákat és fájlokat találsz.

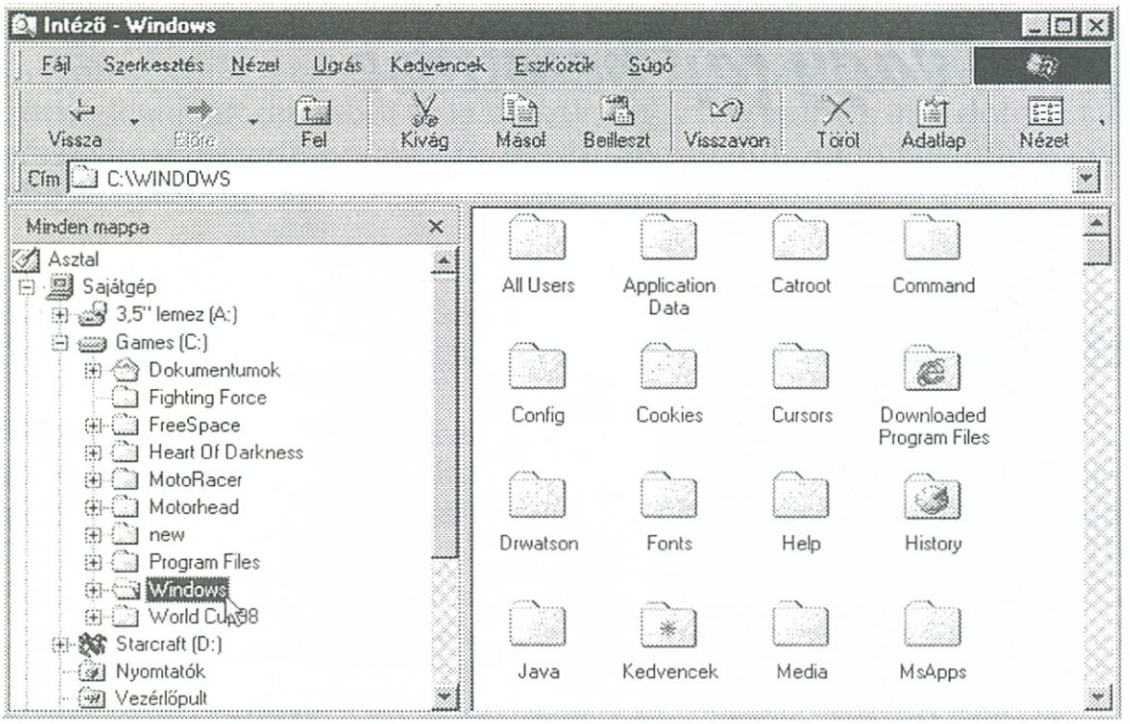

11.4. ábra. Ha az Intéző bal oldalán egy mappára kattintasz, annak tartalma jelenik meg az ablak jobb oldalán

- ✓ Kicsit ugyan zavaros ez az egész, de egy dolgot véss az eszedbe: ne félj egyet vagy duplát kattintani egy mappára, hogy megnézd, mi történik. A mappákra kattintás mindössze a nézőpontot változtatja meg, semmi borzalmas sem fog történni. Ily módon fájlgyűjtő fiókokat húzogatsz ki, és beléjük kukucskálsz.

- ✓ Ha mappák ágain kijjebb szeretnél mászni, duplán kattints a megjelenő mappákra.

- ✓ Ha följebb szeretnél lépni az ágakon az Intézőben, duplán kattints az ablak bal széléhez közelebb álló mappára. Így a jobbra és alatta lévő mappák elbújnak.

- ✓ Egyes mappák olyan sok fájlt tartalmaznak, hogy nem férnek el az ablakban. Ha a többi fájlt is látni akarod, használd az ablak görgetősávját. Ha erről az eszközről akarsz olvasni, üsd fel az 5. fejezetet.

Az Intézőben vidd az egérmutatót az elválasztó sávra, a bal oldali mappalista és a jobb oldali fájllista közé. Amikor a mutató kétirányú nyílra változik, tartsd lenyomva az egérgombot, és húzd az egeret balra (több hely a fájloknak) vagy jobbra (több hely a mappáknak). Ha megfelelő az elrendezés, engedd fel az egérgombot.

A Microsoft Intellimouse segítségével, amelyen egy kis forgatható kerék van középen, egyszerűbb a lista görgetése. Mutass az Intézőben egy mappalistára, és forgasd a kereket: a lista feljebb vagy lejjebb mozdul.

Nem találsz egy fájlt vagy mappát? A mappák feldúlása helyett használd a 7. fejezetben ismertetett Keresés parancsot. Ez a leggyorsabb módja az „épp az előbb láttam, de most hol a csudában van" típusú fájlok vagy mappák megkeresésének.

Program vagy fájl betöltése

A *fájl* valami módon összetartozó adatok gyűjteménye egy lemezen. A fájlok két alapvető típusát különböztetjük meg: van programfájl és adatfájl.

A *programfájlok* olyan utasításokat tartalmaznak, amelyek a számítógépet valamilyen művelet végrehajtására késztetik, ilyen lehet például, hogy hozza egyenlegbe a nemzeti költségvetést, vagy keressen elő egy faxszámot.

Az *adatfájlok,* a számítógépes utasításokkal szemben, valamilyen programmal létrehozott információt tárolnak. Ha például a sarki fűszeresnek írsz levelet, amelyben elpanaszolod, hogy ismételten fonnyadt barackot küldött, akkor adatfájlt hozol létre.

Ha a fájlok bármelyik típusát meg akarod nyitni a Windows 98-ban, kattints duplán a nevére. Egy programfájl nevére duplán kattintva a program megjelenik a képernyőn (az nem számít, hogy a fájlnevet a Sajátgép vagy az Intéző programban találtad, vagy éppen a Keresés paranccsal kutattad fel). Ha egy adatfájlra kattintasz duplán, a Windows 98 betölti a fájlt *és* az azt létrehozó programot is, azaz egyidejűleg a képernyőre küldi a programot és benne a fájlt.

Ha a Windows 98 rendszert Web üzemmódban futtatod, egyetlen kattintással elintézheted az egészet: kijelöléséhez mutass a fájlra vagy a programra, majd életre keltéséhez kattints egyet.

- ✓ A Windows 98 kis ikonokat helyez el a fájlnevek mellett, így azonnal látod, hogy az illető fájl program vagy adat típusú-e. Még a mappáknak is saját ikonjuk van, így nem keverheted össze a fájlokkal. A 24. fejezet rendet tesz az ikonok dzsungelében: ebből megtudhatod, hogy ki kicsoda az ikonok világában.

- ✓ A bizarr Számítástechnika Új Iskolájának néhány furcsa rendelkezése nyomán minden olyan adatfájlt, amelyet a Windows felismer, *dokumentumnak* kell hívni. Az ilyen értelemben vett dokumentumnak nem feltétlenül kell szavakat tartalmaznia, lehet benne kukacról készült kép vagy akár éhes oroszlánbőgés is.

Azok a rejtélyes rejtett dolgok

Időnként a programok információt tárolnak adatfájlokban. Szükséges lehet például ismerni a számítógép felállásának módját. Hogy a halandó felhasználó nehogy szemétnek higgye és törölje ezeket az életbevágó dolgokat, a program elrejti az ilyen fájlokat.

Ha nagyon kíváncsi vagy, azért ezeket a rejtett mappákat és fájlokat is láthatod. A Sajátgép vagy az Intéző programban válaszd a Nézet menü Mappák beállításai parancsát. Válaszd a Nézet panellapot, majd a Rejtett fájlok csoportban a Minden fájl megjelenítése beállítást.

Kattints az OK gombra, és a korábban rejtett fájlok megjelennek a többi fájlnév között. Ügyelj azonban arra, hogy ne töröld ezeket, mert az őket létrehozó program ilyenkor kiakad, sőt más fájlokat is tönkretehet.

Ha az éppen keresett mappán vagy programon állsz, mindenféle kattingatás helyett nyomd meg az Enter billentyűt. Így a billentyűzeted sem érzi mellőzöttnek magát, de ebből az is látszik, hogy a Windows 98 a dolgok végrehajtását számtalan módon lehetővé teszi (ne aggódj, nem kell mind valamennyit megtanulni).

Fájlok és mappák törlése és helyreállítása

Előbb vagy utóbb elérkezik annak is az ideje, hogy valamit törölni akarsz. Ilyen lehet az, amiről úgy érzed, hogy felesleges már (például a múlt havi lottóhúzás eredményei). Akkor van a baj, ha utána észreveszed, hogy rossz fájlt töröltél. Ne aggódj: a Windows 98 Lomtárából feltámaszthatod a tévedésből törölt fájlt, ha elég gyors vagy és a fájl nem floppylemezen volt.

Megszabadulás fájltól vagy mappától

Ha véglegesen el akarsz távolítani egy fájlt a merevlemezről, kattints a nevére, majd nyomd meg a Delete billentyűt. Ez a meglehetősen egyszerű trükk működik fájlok, programok, sőt mappák esetében is.

A Delete billentyű teljes mappákat töröl, a bennük lévőket is. Tehát lassan a testtel: a Delete előtt gondold meg, hogy jót jelöltél-e ki.

- ✓ Amikor megnyomod a Delete billentyűt, a Windows üzenetpanelt lök a képedbe, amelyen az iránt érdeklődik, hogy biztos vagy-e a dolgodban. Ha igen, akkor Igen gomb.
- ✓ Különlegesen nagy körültekintéssel járj el, ha kis „fogaskerekeket" látsz a törölni kívánt fájl neve melletti ikonon. Ezek a fájlok érzékeny rejtett fájlok lehetnek, és a számítógép jobban venné, ha békén hagynád őket.
- ✓ Most, hogy már tudod, hogyan kell fájlokat törölni, gyorsan olvasd el a következő, törölt fájlok visszaállításáról szóló szakaszt is.

Ha parancsikont törölsz az Asztalról, a Sajátgépből vagy az Intézőből, ezzel csak egy programot betöltő gombot törölsz. Az ilyen gombot bármikor visszarakhatod. Ha olyan ikont törölsz, amelyen alul nem látható a kis nyíl, akkor a tényleges *fájlt* törlöd a merevlemezről, ami a Lomtárba kerül.

Törölt fájl visszaállítása

Előbb vagy utóbb előfordul, hogy rossz pillanatban nyomod meg a Delete billentyűt, és így rossz fájlokat törölsz. Megcsúszott az ujjad, félrecsúszott az egered, becsapott a mennykő: máris megvan a baj, a fájl eltűnt, annak annyi.

Mikor a heves szívverésed egy kicsit megnyugszik, kattints csak duplán a Lomtárra, és a mennyből alászáll a Lomtár ablaka (11.5. ábra).

11.5. ábra. A mentőangyalként leszálló Lomtár ablak

A Lomtárban felsorolt fájlok egyszerűen életre kelthetők: ki kell vonszolni őket a Lomtár ablakából. Mutass az egérrel a visszanyerni kívánt fájl nevére, tartsd lenyomva az egérgombot, húzd az egeret az Asztalra, végül ereszd fel az egérgombot. A Windows 98 az egyszer már eltemetett fájlt kihúzza a Lomtárból, és életre kelti az Asztalon.

- ✓ Az Asztalra kerülő ilyen fájl olyan, mint az új, most aztán jobban vigyázz rá.

- ✓ Sajnos a Lomtár csak a Windows 98 és a Windows 95 programokkal törölt fájlokat tartalmazza. A DOS és a Windows 3.1 programok végérvényesen törlik a fájlokat. (A Start gomb Futtatás parancsával futtatott programokkal törölt dolgok általában elkerülik a Lomtárat.)

- ✓ Ugyanígy ne reméld megtalálni a floppylemezekről törölt fájlokat se. (Mint mindenre, erre a feladatra is találsz külön programot a boltban.)

- ✓ Normális esetben a Lomtár a merevlemez kapacitásának 10%-áig gyűjti a szemetet. Ha például a merevlemezed 500 MB-os, legfeljebb 50 MB hely jut a törölt dolgokra. Ennek elérésekor ezután kezdi a legrégebben törölt fájlok végleges megsemmisítését, hogy helyet adjon az újonnan törölt fájloknak.

Fájlok másolása és áthelyezése

Ha fájlt akarsz másolni vagy áthelyezni a merevlemez másik mappájába, használd az egér *„vonszolás”* funkcióját. Például a következő módon lehet egy fájlt áthelyezni a merevlemezen egy másik mappába.

1. **Vidd az egérmutatót az áthelyezni kívánt fájl fölé, majd nyomd le, és tartsd lenyomva az egérgombot.**

2. **Ilyen állapotban húzd az egeret arra a mappára, amelybe át akarod helyezni a fájlt.**

   Az egészben az a trükk, hogy egész idő alatt tartsd lenyomva az egérgombot. Ha így húzod az egeret, mutatója viszi magával a fájlt is. A 11.6. ábrán például az Intézőt mutatja, amint egy fájl áthelyezése történik.

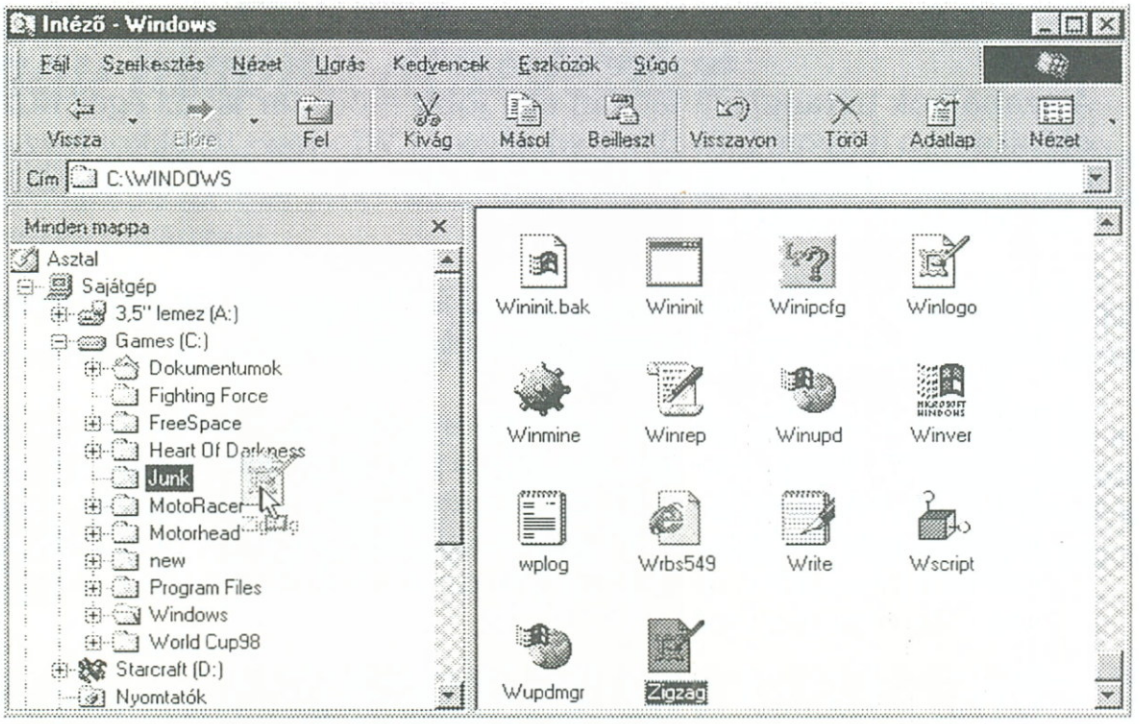

11.6. ábra. Példa fájl áthelyezésére az egér húzásával az Intézőben

3. **Engedd fel az egérgombot.**

   Amikor az egérmutató azon hely fölött van, ahova a fájlt akarod áthelyezni, vedd le ujjadat az egérgombról.

Fájl áthelyezése nevének húzásával roppant egyszerűnek tűnik. A baj akkor kezdődik, amikor egyidejűleg meg kell jeleníteni a képernyőn a fájlt és rendeltetési helyét is. Gyakran odáig fajul a dolog, hogy a két ablak képernyőre varázsolásához az Intéző és a Sajátgép is kell. Ha mindkét alapvető dolgot (a fájlt és a célt is) látod, indulhat az egér húzása.

Az Intéző és a Sajátgép is azonban valami eszméletlen dologgal keveri meg a békés egérhúzogatókat: ha a fájl áthúzása ugyanazon a lemezen lévő mappába történik, akkor *áthelyezés*, ha másik lemezen lévő mappába, akkor *másolás* következik be.

Esküszöm, nem én hoztam ezeket a szabályokat. És még nincs vége: ha az egérgomb lenyomásánál lenyomva tartod a Shift billentyűt, az egész szabály visszájára fordul. A 11.1. táblázat összefoglalja az ezzel kapcsolatos gyagya szabályt, mielőtt teljesen más eredményt kapnánk, mint amit akarunk.

11-1. táblázat	Fájlmozgatás
Ehhez	*...tedd ezt*
Fájl másolása másik helyre ugyanazon a lemezen	Tartsd lenyomva a Ctrl billentyűt, és húzd az egérrel
Fájl másolása másik lemezegységre	Húzd át az egérrel
Fájl áthelyezése másik helyre ugyanazon a lemezen	Húzd át az egérrel
Fájl áthelyezése másik lemezegységre	Tartsd lenyomva a Shift billentyűt, és húzd az egérrel
Parancsikon készítése a fájl húzásával	Tartsd lenyomva a Ctrl+Shift billentyűt, és húzd az egérrel

A szabályok betanulásánál van egy jobb módszer is: az egér húzását a *jobb* oldali gomb lenyomásával hajtsd végre. A Windows 98 ekkor lesz olyan előzékeny, hogy a gomb felengedésekor kis menüt tart eléd, amelyről kiválaszthatod, hogy mit is akarsz.

- ✓ Ha floppyra másolsz vagy helyezel át fájlokat, akkor húzd ezeket a floppy ikonjára, amelyet az Intéző ablak tetején találsz.

- ✓ Ha fájlt húzol valahova a Windows 98-ban, figyeld az egérmutatóhoz ragasztott ikont. Ha ezen van egy kis pluszjel, akkor a fájl *másolása* következik be, ha nincs ilyen jel, akkor *áthelyezés*. Attól függően, hogy hova történik az egér húzása, a Ctrl vagy a Shift billentyű megnyomása ki- és bekapcsolja a pluszjelet, megkönnyítve ezzel a valóban helyes művelet kiválasztását és végrehajtását.

- ✓ Ha egy programot telepítőjével raksz fel a gépedre, az a megfelelő helyre kerül a merevlemezen. Ne helyezd át a fájlokat máshova, mert a program nem fog többé működni, és telepítheted újra.

Több fájl vagy mappa kijelölése

A Windows 98 lehetővé teszi, hogy egyetlen markolással nyalábot fogj: nem kell tehát egyenként bíbelődnöd, ha több fájlt vagy mappát kell mozgatnod.

Egy listából több fájl vagy mappa kicsippentéséhez tartsd lenyomva a Ctrl billentyűt, és így kattints sorra a nevekre.

Ha ezek egymás szomszédságában sorakoznak, kattints az elsőre, tartsd lenyomva a Shift billentyűt, és így kattints a kívánt csoport utolsó tagjára. Ez a két elem, valamint az összes közöttük lévő kijelölésre kerül.

A Windows 98-ban lasszóval is befoghatod a fájlokat vagy mappákat. Mutass kissé az első kívánt fájl vagy mappa fölé, és az egérgomb lenyomva tartásával mutass az utolsó fájlra vagy mappára. Az egér lasszóval keretezi a fájlokat,

ahogy haladsz. Amikor fölengeded az egérgombot, a lasszó eltűnik, és a bekeretezett fájlok kijelöltek lesznek.

- ✓ A fájlnyalábokat ugyanúgy huzigálhatod, mint amikor eggyel tetted.
- ✓ A fájlnyalábokat egyszerre törölheted is.
- ✓ A fájlnyalábokban lévő fájlokat nem nevezheted át egy menetben: ennél a műveletnél vissza kell térni az egyenkénti bajlódáshoz.

Fájl vagy mappa átnevezése

Nem tetszik egy fájl vagy egy mappa neve? Nosza, nevezd át. Kattints a kérdéses ikonra az egér jobb oldali gombjával, és válaszd a megjelenő menü Átnevezés parancsát.

A régi fájlnév kijelölt lesz, majd eltűnik, amint elkezdesz írni. Ha kész vagy, nyomd meg az Enter billentyűt vagy kattints az Asztalra – ennyi az egész.

Ha nem használod a Windows 98 új „webes fazonját", a fájlok és a mappák átnevezését a Windows 95 hagyományos stílusában is végrehajthatod. Kijelöléséhez kattints a mappára vagy a fájlra, várj egy kicsit, és ismét kattints a névre. A Windows 98 kijelöli a nevet, és készen áll a beírt szövegűre cserélni azt.

- ✓ Ha átnevezel egy fájlt, akkor csak a neve módosul, a tartalma, a mérete és a tartózkodási helye változatlan marad.
- ✓ Több fájlt egyszerre nem nevezhetsz át, ne is próbáld, ez csak egyenként megy.
- ✓ Bizonyos mappák átnevezése összezavarhatja a Windowst, ő már csak ragaszkodik a telepítéskor felépített mappanevekhez.

Bizonyos ikonoknak, amilyen például a Lomtár, nem adhatsz másik nevet. De honnan tudhatod, hogy mely neveket nem piszkálhatsz? Jobb kattintás az ikonjára! Ha a menün ekkor nem látod az Átnevezés parancsot, akkor azt békén kell hagynod. Igazán kellemes gombocska ez a jobb egérgomb.

Törvényes mappa- és fájlnevek

A DOS kissé szőrszálhasogató a mappáknak és a fájloknak adható nevek területén, a Windows 98 már engedékenyebb. Ha ragaszkodsz a jól bevált betűkhöz és számokhoz, semmi bajod sem lehet. A következő karakterek azonban ne szerepeljenek a névben:

```
: / \ * <> ? "
```

Ha bármelyiket mégis beírod, a Windows 98 hibaüzenetet jelenít meg, és próbálhatod újra.

A következő nevek nem megengedettek:

```
1/2 emeletes
MUNKA:2
EGY<HAT
Nem "Úriember"
```

Itt van néhány szabályos név:

```
fél emeletes
MUNKA2
egy kisebb mint hat
egy #@$%) gazember
```

- ✓ Mindaddig, míg emlékszel a fájlnevekben használható és nem használható karakterekre, nem lehet bajod.

- ✓ Elődjeihez hasonlóan a Windows 98 programok is saját hárombetűs kiterjesztésükkel jelölik meg a fájlokat, így a Windows 98 is tudja, hogy melyik fájlt melyik program hozta létre. Alaphelyzetben a Windows 98 elrejti a kiterjesztéseket, így nem zavarnak. De ha a merevlemez nézegetésekor beleakadsz az OKOS.DOC, az OLVASSEL.TXT vagy a NUDISTA.BMP fájlnevekbe, tudni fogod, hogy a kiterjesztést rendre a WordPad, a Jegyzettömb és a Paint Windows 98-as program adta.

Ha valóban látni akarod a fájlnevek kiterjesztését is, válaszd a Nézet menü Mappák beállításai parancsát, és a Nézet panellapon kattints az Ismert fájltípus esetén a Kiterjesztés elrejtése szöveg melletti négyzetre. Ez törli a négyzet jelölését, és amikor az Alkalmaz gombra kattintasz, a fájlnevek felfedik kiterjesztésüket. (Ha akarod, a beállítást visszakapcsolhatod.)

A fájlnevekben időnként láthatsz egy furcsa tilde jelet is, például WIGWAM~1.TXT. Ez a speciális módját jelzi annak, ahogy a Windows 98 a hosszú fájlnevekkel bánik. A legtöbb régebbi program elvárja egy fájlnévtől, hogy legfeljebb nyolc karakterből álljon. Ha probléma adódik, a Windows 98 megnyirbálja kissé a hosszú fájlneveket, hogy ezek a programok is használhassák. A program befejeződése után a rövidebb, megkurtított név lesz a fájl új neve.

Teljes floppylemez másolása

Fájlok másolására egyik lemezről egy másikra az egérhúzásos technika szolgál (ezt néhány oldallal előbb találod). A floppy teljes tartalmának másolásához viszont használd a Lemez másolása parancsot.

Mi a különbség? Amikor fájlokat másolsz, adott fájlokat húzol át. Ha lemezt másolsz, akkor a Lemez másolása parancs pontosan megkettőzi a lemezt: még az üres részeket is átmásolja. (Éppen ezért tart tovább, mintha csak fájlokat másolnál.)

A Lemez másolása parancsnak két fő korlátja van:

- ✓ Csak pontosan azonos *méretű* és *kapacitású* lemezek között működik. (Egy korsó sört sem tudsz beletölteni egy vizespohárba.)
- ✓ Merevlemezt és RAM meghajtót nem lehet vele másolni. Szerencsére semmi okod sincs ezeket másolni, még ha tudod is, hogy mi az a RAM meghajtó.

Íme így készítheted el a floppylemezed másolatát:

1. **Tedd be a floppyt.**
2. **Kattints duplán a Sajátgép ikonjára.**
3. **Kattints az egér jobb gombjával a floppyegység ikonjára.**
4. **Válaszd a Lemez másolása parancsot.**

   Panel jelenik meg, amelyen megerősítheted, hogy melyik egységet szeretnéd használni.

5. **Kattints az Indítás gombra a munka elkezdéséhez.**

- ✓ A lemezek *kapacitásáról* és *méretéről* a 2. fejezetből tudhatsz meg többet.
- ✓ A Lemez másolása parancs jól jöhet, ha kedvenc programjaid biztonsági másolatát akarod elkészíteni.
- ✓ Ha programlemezek biztonsági másolatát szeretnéd elkészíteni, akkor mindenképpen a Lemez másolása kerülhet csak szóba. Időnként a programok bizonyos fájlokat elrejtenek a floppylemezen, így csak akkor lehetsz biztos, hogy minden átment, ha a Lemez másolása parancsot használod.

Mappák létrehozása

Új információ tárolásához a Windows 98-ban (ilyen lehet például egy új program) új mappát hozhatsz létre, ha megadod a nevét, és máris kezdődhet a fájlok másolása.

Új, jól szervezett mappák felvétele az információ megtalálását is segíti. Például az agyonzsúfolt Levelek mappát feloszthatod két mappára: Üzleti és Magán.

Íme, itt következik az eljárás, amellyel az Intézőben létrehozhatod a Levelek mappában lakó Üzleti mappát.

1. **Az Intéző ablakának bal oldalán kattints arra a területre, ahol az új mappát akarod elhelyezni.**

   Ha például egy új Játékok nevű mappát akarsz létrehozni a Windows mappában, kattints az Intéző bal oldalán a Windows mappára. A levelek példájában a Levelek mappára kell kattintanod, ahogy az a 11.7. ábrán is látható, mivel az Üzleti nevű mappát ebben akarod elhelyezni.

   Kattints a Levelek mappára, és ekkor jelenlegi tartalma megjelenik az Intéző ablakának jobb oldalán.

2. **Kattints az Intéző jobb oldalán a jobb oldali egérgombbal, és a menün válaszd az Új, majd a Mappa parancsot.**

   A Sajátgép a jobb egérgombbal kattintásra bármely ablakában lehetővé teszi új mappa létrehozását, az Intézőben azonban ehhez a jobb oldali ablakrészben kell kattintanod. Ekkor kis doboz jelenik meg, amely várja a név beírását.

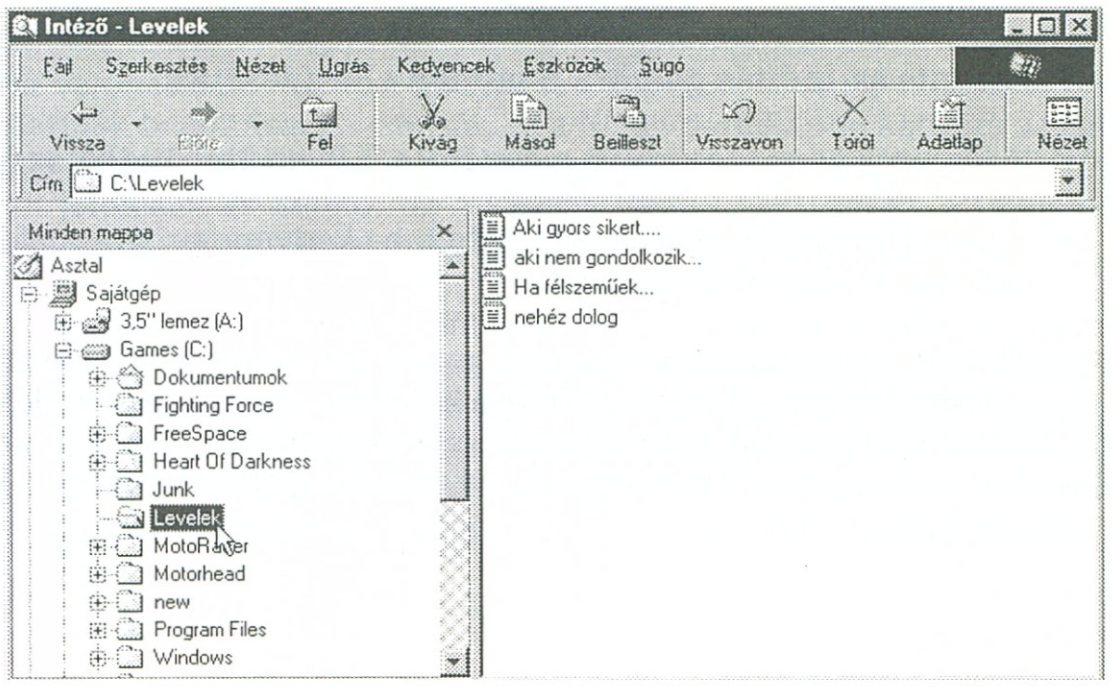

11.7. ábra. A Levelek mappát úgy teheted szervezettebbé, hogy új mappákat hozol létre, mondjuk egyet a magán-, egyet az üzleti leveleknek

3. Írd be az új mappa nevét, majd nyomd meg az Enter billentyűt.

A Windows 98 bizonyos nevekre háklis. Az itt követendő szabályokat a fejezet korábbi szakaszából már megismerhetted.

Miután beírtad a nevet, és megnyomtad az Entert, az új mappa készen van, és hajlandó befogadni üzleti leveleidet, amelyeket áthúzhatsz bele. Ugyanezzel a módszerrel létrehozhatod a személyes jellegű leveleidet tároló mappát is, és a 11.8. ábrán látható (illetve a fejezetben korábban érintett) módszerrel áthúzhatod ide is a fájlokat.

- ✓ Olyan programot akarsz föltenni, amelyhez nincs telepítőprogram? Hozz létre egy új mappát, és másold bele a fájlokat. Ezután nézd meg a 10. fejezetben, hogyan veheted fel az új program nevét a Start menüre, hogy így egyszerű kattintással elindíthasd.

- ✓ Az új mappába az egér húzásával helyezhetsz át fájlokat (nézd meg ebben a fejezetben a „Fájlok másolása és áthelyezése" című szakaszt).

- ✓ Ha sok fájlt másolsz vagy helyezel át, a húzás előtt egyszerre jelöld ki mindet (erről szól a fejezet „Több fájl vagy mappa kijelölése" című szakasza).

- ✓ Hasonlóan a fájlokhoz, a mappák elnevezésénél sem használhatsz minden karaktert (ha a jól bevált betűknél és számoknál maradsz, nem hibázhatsz).

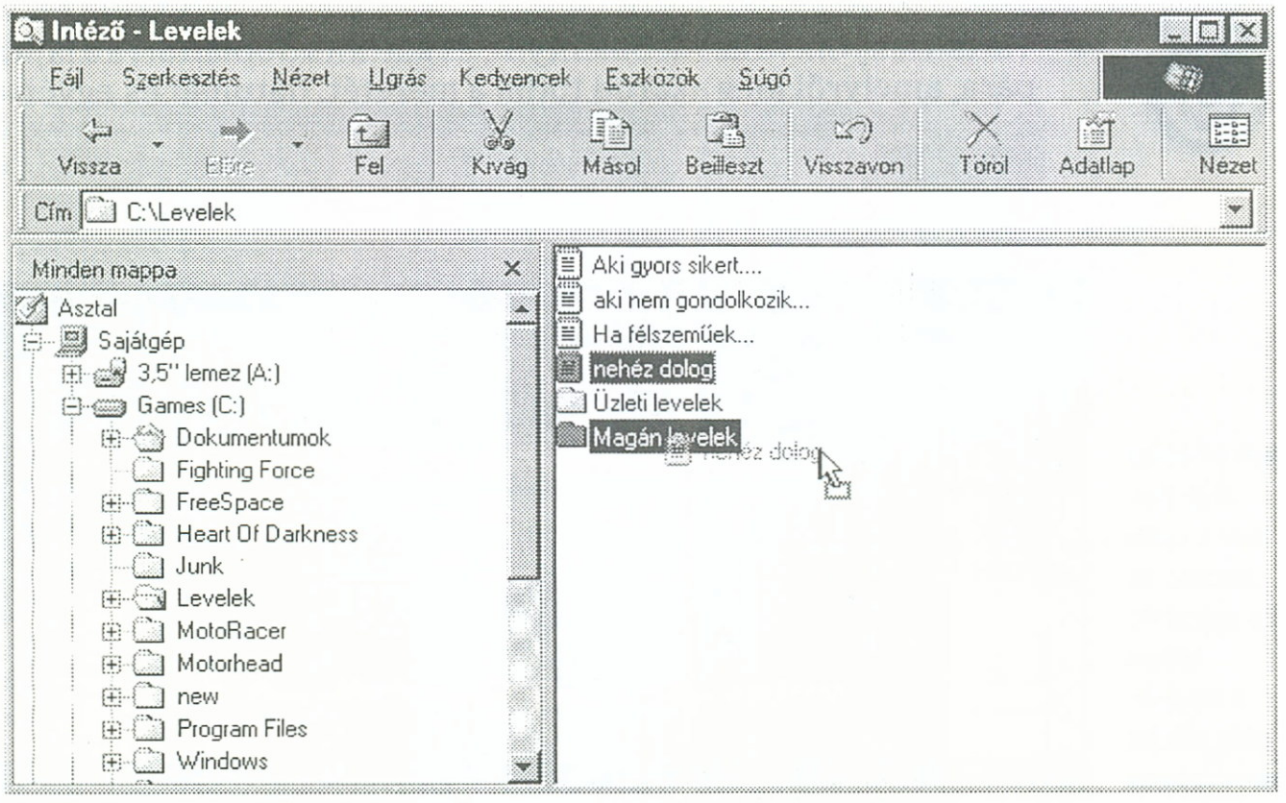

11.8. ábra. Az új levelezési mappákba áthúzhatod a megfelelő fájlokat

További információ megtekintése fájlokról és mappákról

Valahányszor új fájlt vagy mappát hozol létre, a Windows 98 egy csomó titkos adatot felvesz róla: a méretét, a létrehozás dátumát és még egyebeket. Ha látni akarod, hogy a hátad mögött mit művel a Windows 98 a fájlokkal és a mappákkal, válaszd a Nézet menü Részletek parancsát.

Ezt egyszerűbben is megteheted, ha az eszköztáron (amely a menüsor alatt lakozik a Sajátgép és az Intéző ablakában) a jobb szélső gomb melletti kis nyílra kattintasz. A lenyíló menü a megjelenítéssel kapcsolatos parancsokat tartalmazza (11.9. ábra). Az itt választott parancsok csak az ábrázolás módját adja meg, semmiféle egyéb változtatást nem okoz a fájlokban vagy mappákban.

- ✓ Nem találod az eszköztárat az ablak tetején? Rakd föl: válaszd a Nézet menün az Eszköztárak, majd az Általános gombok parancsot.

- ✓ Ha nem tudod, hogy mire való az eszköztár valamelyik gombja, vidd föléje az egérmutatót, és hagyd ott egy kicsit. Kisvártatva a Windows 98 egy dobozban kiírja funkcióját, sőt időnként bővebb magyarázat is megjelenik az ablak alján.

- ✓ Bár a megjelenő egyéb adatok segítségedre lehetnek, de elég nagy helyet elfoglalnak, így kevesebb fájl fér el egyszerre az ablakban. Csak a fájlnevek megjelenítése általában elegendő. Ha valamiről mégis több adatot szeretnél tudni, használd a következő tippet.

- ✓ Tartsd lenyomva az Alt billentyűt, és kattints duplán arra a fájlra vagy mappára, amelyről meg akarod tudni a méretét, dátumát és egyéb adatát.

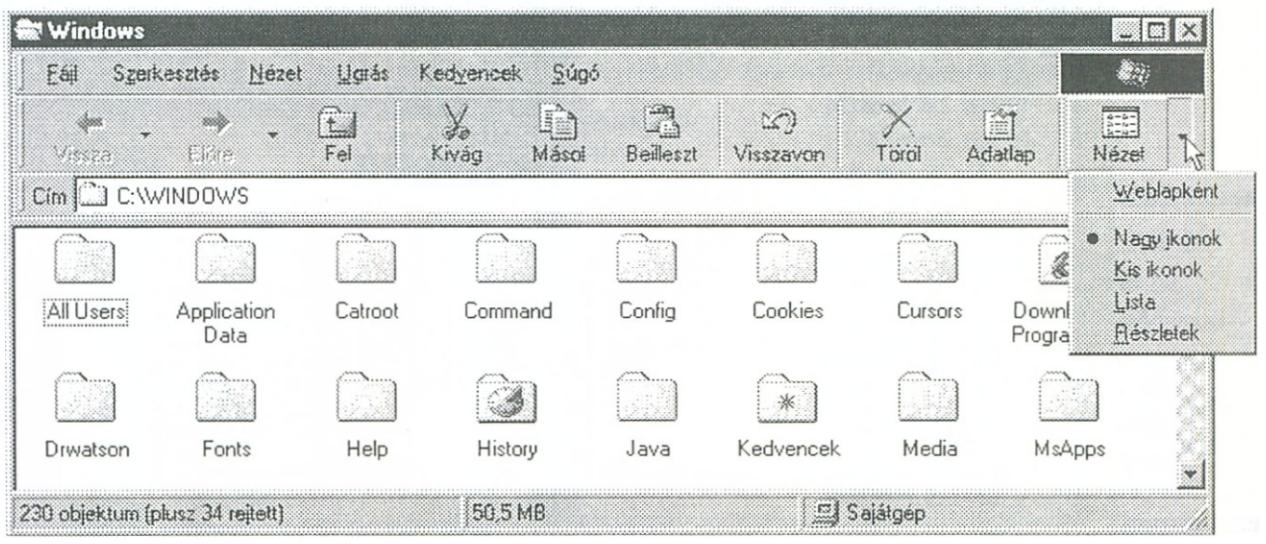

11.9. ábra. Erre a nyílra kattints, ha be szeretnéd állítani a megjelenítés módját

✓ Az előző Alt+dupla kattintás trükk után a fájl attribútumait (jellemzőit) is megváltoztathatod. Az attribútumok vannak annyira unalmasak, hogy itt egy szót se többet róluk (az elvetemültebbek a fejezet későbbi részében megtalálják ismertetését).

Kezdetben a Windows 98 ábécérendben jeleníti meg a fájlneveket a Sajátgép és az Intéző ablakában. De egyetlen kattintás a jobb egérgombbal, és az Ikonok elrendezése menü segítségével máris más sorrend állítható be. A Windows 98 például a legnagyobb méretűt teszi a lista tetejére, ha a Méret szerint parancsot választod. A Típus szerint választásával az azonos alkalmazással készítetteket együtt láthatod. A legfrissebb fájlok kerülnek a lista élére a Dátum szerinti rendezésnél.

Húzás és futtatás

Az egér húzásával az egész Windows 98-ban másolhatod vagy áthelyezheted a fájlokat. De még mást is megtehetsz: kihúzhatod az Intéző vagy a Sajátgép ablakán kívülre, és más ablakokba ejtheted őket, így más fájlokba vagy programokba töltheted be azokat (11.10. ábra).

Húzd például a Beethoven Für Elise fájlt a Médialejátszó ablakába, és engedd fel az egérgombot. A Médialejátszó betölti a fájlt, ugyanúgy, mintha duplán kattintottál volna rá.

Ez a szolgáltatás érdekes ötletekhez vezethet. Ha van hangkártyád, a hangfájlokat a lejátszó ablakába húzva meghallgathatod. A szövegfájlokat, gyors betöltésükhöz, a Jegyzettömbbe húzhatod, vagy a WordPad fájlokat a WordPad ablakába.

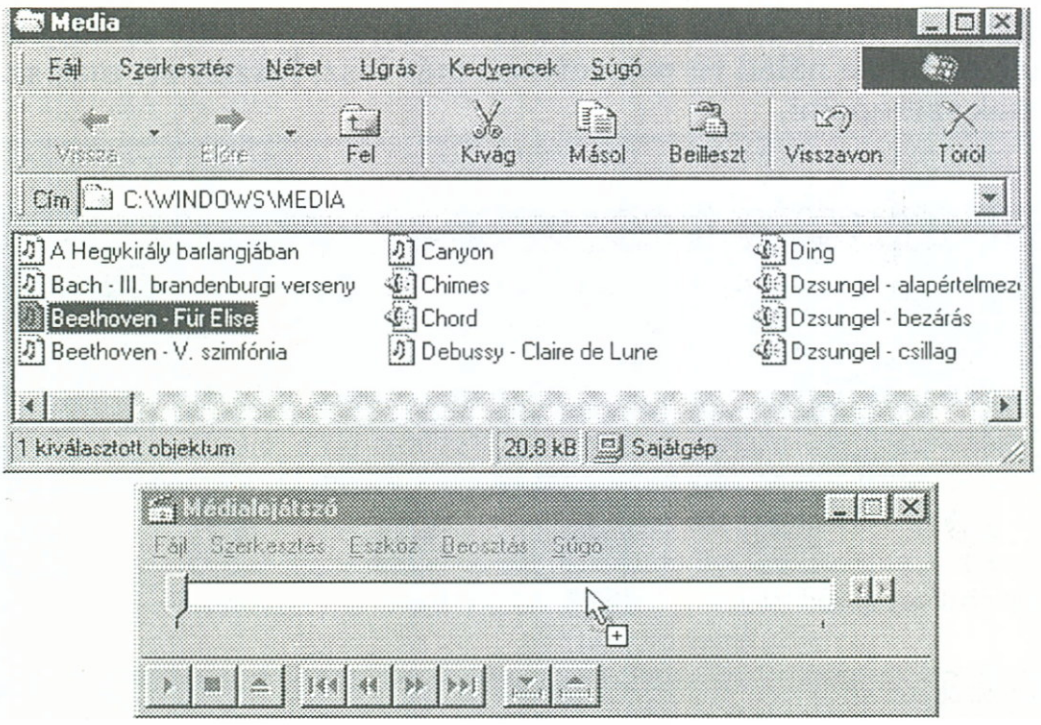

11.10. ábra. Az egérmutató alakja megváltozik, amikor a zenefájlt a Médialejátszó ablakába húzod

- ✓ Ez eddig rendben, de mindjárt jön az első kérdés: mi van, ha hangfájlt húzok a WordPad ablakába (vagy valamilyen más, össze nem illő kombinációban csinálom ezt). A Windows 98 ilyenkor vagy beágyazza az egyik fájlt a másikba (ezt a műveletet a 8. fejezet ismerteti), vagy üzenetben jelzi, hogy ez így megfekszi a gyomrát. Semmi gond, kattints az OK gombra, és minden helyreáll. Maradó károsodást senki sem szenvedett.

- ✓ A második kérdés: minek bűvészkedni, a fájlokat dupla kattintással is be lehet tölteni. Hát persze, de ez sokkal szórakoztatóbb, és időnként gyorsabb is.

- ✓ Még sohasem huzigáltad az egeret? A 3. fejezet neked szól.

- ✓ A régebbi Windows felhasználói kíváncsiak lehetnek arra is, hogy a fájlokat betölthetik-e úgy, hogy a képernyő alján lévő tálca ikonjaira húzzák. Nem – a Windows 98 csak *megnyitott* ablakoknál engedi ezt a műveletet. De ha az objektumot a tálca megfelelő ikonja fölé viszed, és egy kicsit hagyod fölötte lebegni, az ikon megnyílik, és az ablakba már behúzhatod az objektumot. (A Windows 98-ban elég sokat lebeg az egérmutató.)

Munka hálózatban

A Windows 98 lehetővé teszi az irodai hálózatban több gép összekapcsolását, így könnyen elérheted a mások számítógépén lévő fájlokat. Az nem kifejezett hátrány, ha valaki korábban már életre lehelte a hálózatot. Ha viszont a hálózat már él, máris használhatod, nem sok újdonság van az eddigiekhez képest.

Hálózat

Nézd csak az Asztalon is látható Hálózatok ikont! Ez a kulcs a számítógéphez kapcsolt többi számítógéphez.

Duplán kattintva erre az ikonra, a 11.11. ábrán is látható ablak jelenik meg. Az ablak tartalma nálad természetesen más lesz, hiszen ott más számítógépek fognak szerepelni.

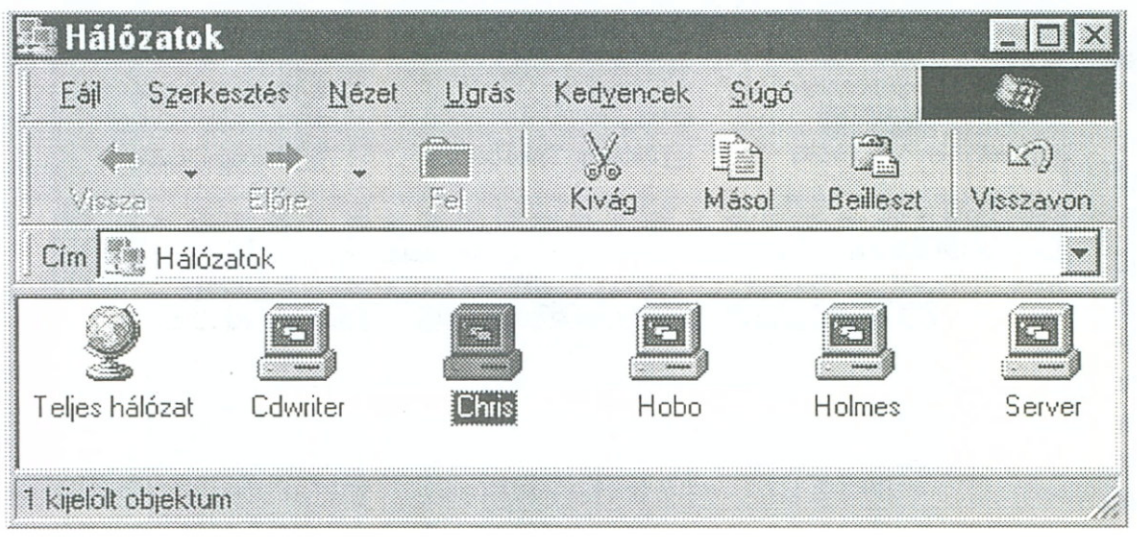

11.11. ábra. A Hálózatok ikonra duplán kattintva a hálózaton elérhető gépek jelennek meg

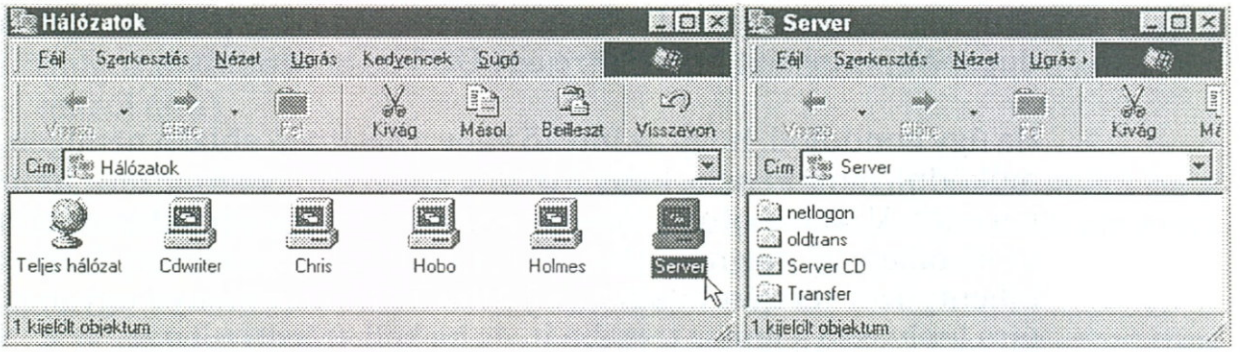

11.12. ábra. Másik számítógépen lévő fájlokkal való munkához a hálózaton keresztül az Intéző vagy a Sajátgép használható

Ha duplán kattintasz annak a gépnek az ikonjára, amelyben turkálni szeretnél, újabb ablak jelenik meg annak tartalmával (11.12. ábra).

- ✓ Innen kezdve minden úgy működik, mint a normális Intéző ablakban szokott. A másik számítógépen lévő fájlokra is rámutathatsz vagy kattinthatsz, az egérrel a gépek ablakai között oda-vissza másolhatsz fájlokat.

- ✓ Csak azokat a számítógépeket érheted el, amelyekhez a rendszergazda hozzáférést biztosított. Nyugi, nem az egész világ a tied.

- ✓ A hálózatokat számtalan módon össze lehet rakni; előfordulhat, hogy egy program egyszer működik a gépeden, másszor nem. Ismét csak a hálózat gazdája a megfelelő személy, akitől kérdezhetsz.

Van egyáltalán olyan, akit ez érdekel?

A Windows 98 minden fájlhoz négy speciális kapcsolót (*jellemző*) rendel. A számítógép minden művelete előtt megnézi ezeknek a kapcsolóknak az állását.

Írásvédett: ennek bekapcsolásakor a fájl olvasható, de nem törölhető, és más módon sem változtatható meg.

Archiválandó: a számítógép akkor állítja be ezt a jellemzőt, ha a fájl utolsó biztonsági mentése óta (Windows 98 Backup) megváltozott.

Rejtett: ha beállított, a szokásos műveleteknél a fájl nem látható.

Rendszer: a számítógép operációs rendszerének működéséhez szükséges fájlok kapják ezt a beállítást.

A tulajdonságokat felsoroló panel – talán túlságosan is – egyszerűvé teszi ezeknek a jellemzőknek a be- és átállítását. A legtöbb esetben az a helyes eljárás, hogy békén hagyod őket.

A hiányzó fájlok megjelenítése

Időnként a Windows 98 lemarad, nem követi pontosan a lemezen bekövetkezett változásokat. Általában pontos a merevlemezekkel, és ha csak Windows programokat futtatsz. De már nem mondható ez el, ha egy másik floppyt dugsz be, vagy fájlt hozol létre egy DOS-os programban.

Ha úgy gondolod, hogy az Intéző vagy a Sajátgép ablaka nemigen akar együttműködni, mondd neki, hogy *frissítés*, vagyis hogy nézze meg jobban, mi van a lemezen. Választhatod a Nézet menü Frissítés parancsát is, de ennél gyorsabb az F5 billentyű megnyomása. (Ez egy funkcióbillentyű, az ilyenek általában a billentyűzet tetején találhatók.) Mindkettő eredménye ugyanaz: a program újra leolvassa a lemez tartalmát, és ha kell, frissíti a listát.

Az F5 billentyűt mindig nyomd meg, ha másik floppylemezt teszel be, és annak tartalmát akarod látni. A Windows 98 ekkor frissíti a listát, és az *új*, nem pedig a korábbi lemez tartalmát mutatja meg.

Új floppylemez formázása

Az új floppylemezek nem mindig működnek azonnal, ahogy kiveszed a dobozból és bedugod őket: a számítógép ilyenkor gyakran hibaüzenetet jelenít meg. Hacsak több pénzért nem veszel *előre formázott* típusút, a lemezeket használatba vételük előtt neked kell megformáznod. A Sajátgép meglehetősen jól kezeli ezt a végtelenül unalmas műveletet. (Különösen, ha a dobozban nem egy floppy van.)

Íme, ezt így kell csinálni:

1. **Helyezd be az új lemezt a megfelelő meghajtóba.**

2. **Az Intéző vagy a Sajátgép programban kattints az egér jobb oldali gombjával a meghajtó ikonjára, és válaszd a menü Formázás parancsát.**

3. **A panelen a Formázás típusa csoportban válaszd a Teljes beállítást, és kattints az Indítás gombra.**

   A lemezegység jó pár percet morgolódik, mielőtt bejelenti, hogy készen van.

4. **Kattints a Bezárás gombra.**

   Vedd ki a lemezt, és az 1. lépéstől kezdve ismételd meg a műveleteket a doboz összes floppyjára.

- ✓ Előfordulhat B: meghajtó is a gépedben, ekkor ennek ikonjára kell kattintanod. Ugyanígy módosíthatod a lemez kapacitását is a megjelenő panelen. Nem tudod, mi az, hogy lemezkapacitás? Irány a 2. fejezet helyre kis diagramja.

- ✓ Ne bizakodj feleslegesen: a Gyorstörlés választása nem gyorsítja meg a dolgokat (csak abban az esetben, ha már korábban formázott lemezt formázol újra).

- ✓ Ha a lemezről a gép indítását is végre akarod hajtani, akkor jelöld be a Rendszerfájlok másolása négyzetet. Az ilyen rendszerlemeznek nevezett dolog jól jöhet, ha a merevlemezed fölmondja a szolgálatot.

- ✓ A Windows 98 bármikor bemondhatja az unalmast, és ilyen vészhelyzetben jól jöhet egy rendszerindító lemez. A Windows 98 Vezérlőpulton a Programok hozzáadása ikon is tud ilyet készíteni neked. (A 9. fejezet elmagyarázza az indítólemez készítését.)

12. fejezet

Programok ingyen

Ebben a fejezetben szóba kerülnek

- CD- és DVD- lejátszók
- Játékok
- Médialejátszó és Hangrögzítő
- Paint
- Hangerőszabályzó
- WordPad
- És még sokan mások

A Windows 98, minden Windowsok legcifrábbika, minden korábbinál több ingyenes programmal rendelkezik. Ez megörvendezteti a felhasználókat (az ügyvédek és a bíróságok meg mással sem foglalkoznak, mint a Microsoft nyomulásával).

Általában az ingyenes szoftver olyan, mint az ingyenebéd. A probléma a Windows 98 menüjével kezdődik: a Start gomb megnyomására föltáruló programokkal.

Ez a fejezet a Start gomb Programok menüjének elemeit vizsgálgatja (ennek egy részlete a 12.1. ábrán látható).

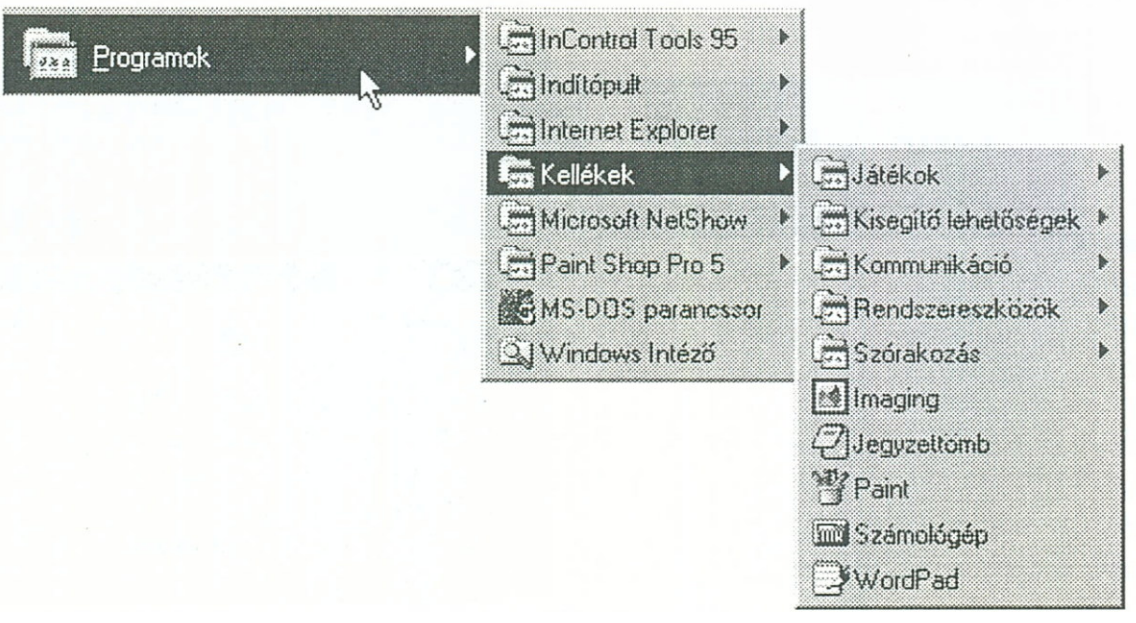

12.1. ábra. A fejezetben erről a területről lesz szó

Kellékek

Nem minden Windows 98 program hatalmas bombázó, vannak közöttük aranyos kicsikék is. A Windows 98 nem telepíti automatikusan az *összes* lehetséges ingyenes programot. Ha szokásos telepítést választottál, valószínűleg nem fogod megtalálni a számítógépen az összes itt felsorolt programot. Ha a hiányzókat is telepíteni akarod, olvasd el a fejezet utolsó pontját.

A szakasz hátra lévő része a Start menü, Programok, Kellékek útvonalon található programokat veszi sorra.

Kisegítő lehetőségek

A varázsló és a Microsoft Nagyító segítségével a képernyőn lévő dolgok láthatóságát növelheted. A könnyen használható varázslóval nagyobb betűket, menüket és ikonokat állíthatsz be, növelheted az ablak szegélyét, így egyszerűbb lesz rákattintani.

Problémás a képernyő olvasása? Bízd magad erre a varázslóra és a Microsoft Nagyítóra, hogy láthatóbb menüket kapj.

A Microsoft Nagyító az egérmutató környezetét nagyított ablakban mutatja, így a kisebb gombokba és mezőkbe is beletalálsz (12.2. ábra).

Kommunikáció

Az igazi szakemberek területe: a Windows 98 a telefonos hálózatot minden eddiginél jobban kihasználja; ez a számítógéped telefonvonalon történő információcseréjét hivatott vezérelni. A közvetlen kábelkapcsolat az összekötött gépek között biztosítja az adatcserét (csak aztán a megfelelő kábelt dugd a megfelelő csatlakozóba).

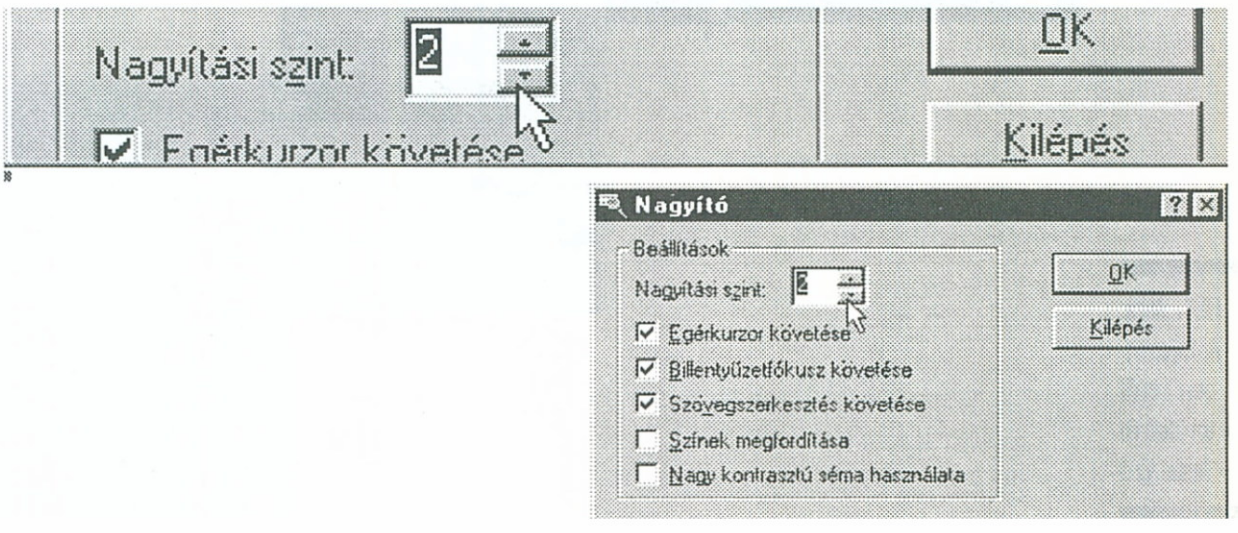

12.2. ábra. A Microsoft Nagyító elektronikus nagyítót helyez el a képernyőn

Más számítógépek felhívása a Hyper Terminal programmal

A régi vágású modemes programok, amelyek csak szöveges szolgáltatásokkal működnek, éppen kiveszőben vannak. Ezek nem működnek az új, grafikus rendszerű hirdetőtáblákkal és szolgáltatásokkal, sőt a World Wide Web legmenőbb képeit sem nézheted meg velük.

Csak a leghaladottabb számítógépes felhasználók választják ezt a Hyper Terminal programot (ők viszont más könyvekben nézhetnek a részletek után).

Tárcsázó

A Tárcsázó program naggyá teszi az asztali telefonodat, még ha olcsóbb fajta is. A Tárcsázó segítségével nyomógombokhoz rendelheted a leggyakrabban használt telefonszámokat: egyetlen kattintás a megfelelő gombra, és már indul is a tárcsázás (12.3. ábra). Jó még benne az is, hogy nyomon követi a program használatával végrehajtott hívásokat.

Normálisan a program úgy működik, mint egy telefon. Egy szám felhívásához kattints a megfelelő számgombokra, hallod a csöngetést, és néhány pillanat múlva valaki megszólal a modemed hangszórójában: „Halló". Vedd fel a kagylót, és csevegj kedvedre.

Az igazi móka az, hogy kedvenc rokonaid, rádióállomásod és a pizzaküldő szolgálat (vagy bármi más) telefonszámát rögzítheted a Tárcsázóba.

1. **Kattints valamelyik gombra a jobb oldalon.**

   Legegyszerűbb a legfelsőre. Panel jelenik meg, amelyben beírhatod az illető nevét és telefonszámát.

2. **Írd be a hívott fél nevét a megfelelő mezőbe, aztán nyomd meg a Tab billentyűt, és írd be a telefonszámot is.**

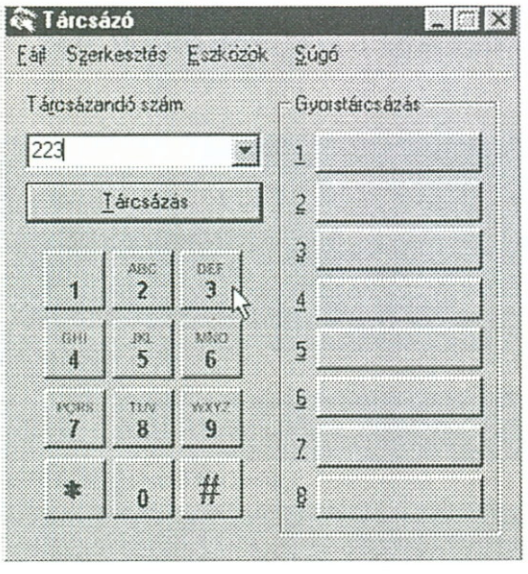

12.3. ábra. A Tárcsázó automatikusan hívja a számokat, és rögzíti a beszélgetés hosszát

Kezdd el írni a nevet, és a szöveg a felső mezőbe kerül. Nyomd meg a Tab billentyűt, és a kurzor átugrik a második mezőbe, ahová a telefonszámot írhatod (12.4. ábra). A számokat a numerikus billentyűzeten vagy a fenn található számbillentyűkkel is beírhatod. (A funkcióbillentyűk itt nem működnek.)

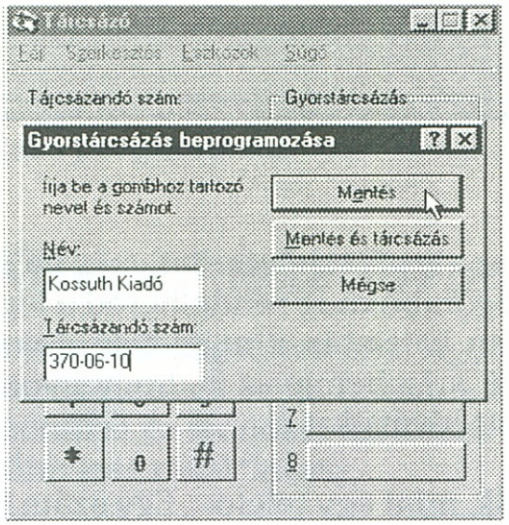

12.4. ábra. Írd be a nevet és a telefonszámot a mezőkbe

3. Kattints a Mentés gombra.

Újra megjelenik a Tárcsázó, de már tartalmazza a most bevitt adatokat is (12.5. ábra).

✓ Elfelejtetted, hogy kit hívtál tegnap reggel? Válaszd az Eszközök menü Napló megjelenítése parancsát, és megkapod a hívott telefonszámok, a hívási időpontok és időtartamok listáját.

✓ A Tárcsázó jól jöhet a sok számból álló, nehezen megjegyezhető nemzetközi hívásoknál.

✓ A Tárcsázó használhatja a Hívás hívókártyával eljárást, és be- és kikapcsolhatja a hívásvárakoztatást.

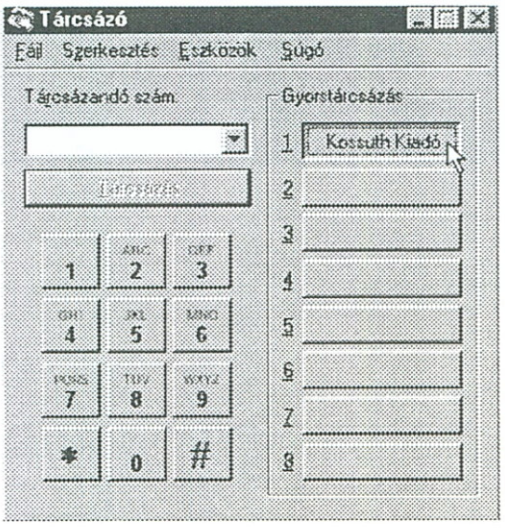

12.5. ábra. Az adott szám hívásához elegendő a gombra kattintanod

- ✓ A Tárcsázót külföldön használod a laptopodon, egy hotelszobában? A program automatikusan hangolható a Windows 98 nemzetközi beállításaival a megfelelő környezetre.

- ✓ Végül néhány rossz hír: ha hálózati modemet vagy második telefonvonalat használsz, a Tárcsázó nem működik. Csak a modemedbe dugott vonallal és telefonnal hajlandó ezt megtenni.

Szórakozás

A Windows 98 akár egy agglegényklub szórakoztató központja: CD-lejátszó, a legkorszerűbb DVD-lejátszó, még egy régi vágású WebTV is található benne a kábeltévé késő esti műsorához. Vagy föltehetsz akár az ingyenes próbaprogramok közül is egyet (eltaláltad: Microsoft termékekről van szó).

Íme, itt sorakoznak a Windows 98 szórakoztató eszközeinek sztereó polcán található berendezések.

CD-lejátszó

Ismert tény, hogy a multimédiás gépek tulajdonosai előbb vagy utóbb zenei CD-t tesznek a meghajtóba. A Médialejátszó, ez az általános célú lejátszó kezelni tudja a zenei CD-ket is, de a CD-lejátszó (12.6. ábra) még jobb felszereltségű.

A CD-lejátszó segítségével zeneszámokat vehetsz fel a menüre, és saját lejátszási listát is előállíthatsz. Ha jobban szereted a meglepetéseket, választhatod a számok véletlenszerű sorrendben való lejátszását is.

- ✓ Túl hangos a zene? Kattints a tálca végén lévő kis hangszóróra, és egy csúszkán egyszerűen beállíthatod a hangerőt.

- ✓ Elfelejtetted, hogy az egyes gombok mire valók? Vidd a kívánt gomb fölé az egérmutatót, várj egy kicsit, és a Windows 98 egy üzenetben röviden elmondja. A 12.6. ábrán például azt látod, hogy a nagy háromszöget ábrázoló gomb elindítja a lejátszást.

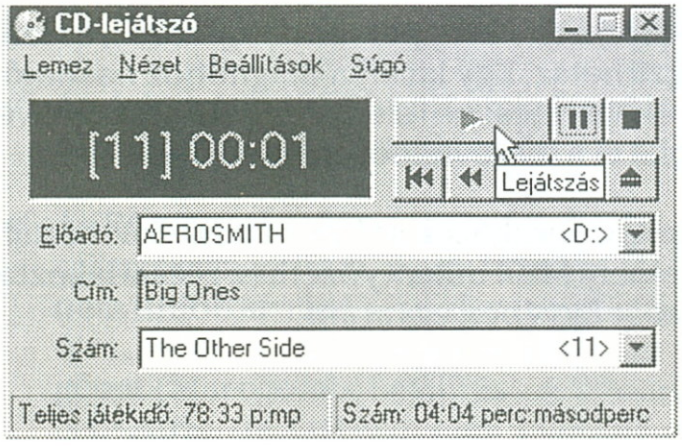

12.6. ábra. A Windows 98 CD-lejátszó

✓ Keresel egy zeneszámot, de nem tudod, hogy melyik az? Válaszd az Eszközök menü Bemutató parancsát. A CD-lejátszó ekkor automatikusan a számok első néhány másodpercét játssza le, így felismered, hogy melyiket keresed.

✓ Látod, hogy a 12.6. ábrán hogyan jelenik meg a CD és a zeneszám címe? Ezt neked kell bevinned. Válaszd a Lemez menü Lejátszandó zeneszámok parancsát, és írd be, amit akarsz.

✓ Amint beraksz egy zenei CD-t, a Windows 98 elkezdi lejátszani azt (feltéve, hogy a CD-meghajtód támogatja ezt a trükköt). Ha ezt el akarod kerülni, tartsd lenyomva a Shift billentyűt, amikor behelyezed a CD-lemezt.

DVD-lejátszó

A digitális videolemez (DVD) a CD-család legújabb technikai vívmánya, de még nem igazán kész és elterjedt. Ha az lesz, a Windows 98 már kész a fogadására.

A DVD-technika teljes mozit és hangcsatornát képes felvinni egyetlen CD-lemezre. A DVD-szoftver egy kicsit a lejátszók előtt jár (utóbbiak meglehetősen drágák), így egyelőre ne várj túl sokat ettől.

Interaktív CD-bemutató

Ez aztán a korszerű zsibvásár. A Microsoft egy csinos kis termékkatalógust pakolt a Windows 98 CD-lemezre, remélve, hogy minden felhasználó átnézi, fontosnak tartja és betölti.

Vidám zene és alámondás közben a program a kiválasztott szoftver próbaverzióját tölti be, lehetőséget adva a legkülönfélébb dolgok kipróbálására.

Ha kíváncsi vagy más Microsoft szoftverekre is, vess ezekre egy pillantást. Ha sok helyed van a merevlemezen, a gyorsabb futás érdekében telepítsd ezeket (vagy futtasd közvetlenül a CD-ről).

A kipróbálásuk mindenképp merevlemezt is igényel, így ne felejtsd el törölni őket, ha nem kellenek.

Médialejátszó és Hangrögzítő

Ha a gépedben van hangkártya (no meg persze hangszóró), a Hangrögzítővel zenét játszhatsz le és rögzíthetsz. Egy kicsit a magnóhoz hasonlóan néz ki és működik. Egy fontos figyelmeztetés: ne feledkezz bele a hangfelvételbe, mert ez *igen nagy* területet foglal el a merevlemezen.

A Médialejátszó nem rögzít, de eszközök széles választékát kezeli. Lejátszhat hangot a hangkártyáról, amely MIDI billentyűzethez is csatlakoztatható. Eléri a CD-meghajtót hang és adat ügyében egyaránt.

- ✓ A Windows 98 együttműködik az összes népszerű hangkártyával. Más hangkártyákhoz vagy CD-meghajtóhoz a csomagba mellékelik az illesztőprogramot floppyn vagy CD-n.

- ✓ A 2. fejezetben szó esik a hangkártyákról és a CD-meghajtókról.

Próbaprogramok

Lásd az Interaktív CD-bemutató című szakaszt ebben a fejezetben egy kicsit előbb. Ez a program Microsoft programok próbaverzióját telepíti a merevlemezben (természetesen abban a reményben, hogy majd megveszed ezeket).

Hangerőszabályzó

Ezt akár ki is hagyhatod – ha túl sok a menü. Helyette inkább válaszd a tálca jobb szélén található hangszórót. Amint a csúszka megjelenik, fel-le húzásával változtathatod a hangerőt.

A dupla kattintás a kis hangszórón a mester hangerőt adja fel, ahol a számítógép médiaeszközei keverékének hangerejét vezérelheted. Itt a CD-lejátszó, az általános hang (wav), a zene (MIDI) vagy a perifériás egységek (külső bemenet) szerepelhet.

Játékok

Játékszünet! Az egérrel kapcsolatos műveletek legjobban nyugodt, stresszmentes körülmények között tanulhatók meg. Erre a legalkalmasabbak a játékok, így a Windows 98 is tartalmaz néhányat. Semmi újdonság, ezek már a Windows 95-ben is szerepeltek. De hát a játékok ugyebár nem öregszenek.

Admirális

Bár az Admirális hasonlít egy kicsit a később ismertetendő Pasziánszra, teljesen másképp kell játszani. A 12.7. ábrán is látható Admirális dupla kattintással is működik az egér húzása mellett.

A cél meglehetősen egyszerű: a lapokat sorban el kell helyezni (az ásztól a királyig) a jobbra látható négy mezőn. A kártyák mozgatása közben négy szabad helyen (a bal oldalon), időlegesen parkoltathatók a lapok.

- ✓ Az Admirális 32 000 különféle leosztást tartalmaz. Ez idáig még egyik sem bizonyult megoldhatatlannak.

- ✓ Az F4 megnyomására az Admirális közli az eddigi játékok statisztikáját. Ha azt szeretnéd látni, hogy minden játékot megnyertél, csalj egy kicsit. Ha nem tudod kirakni a lapokat, vagyis elveszted a játékot, ne indítsd a játékot újra, ne kérj új játékot, és ne lépj ki az Admirálisból. Indítsd újra a számítógépet (Start gomb, Leállítás). A Windows 98 ekkor az Admirális programot is bezárja, de a játékot nem számítja be vesztettként a statisztikába.

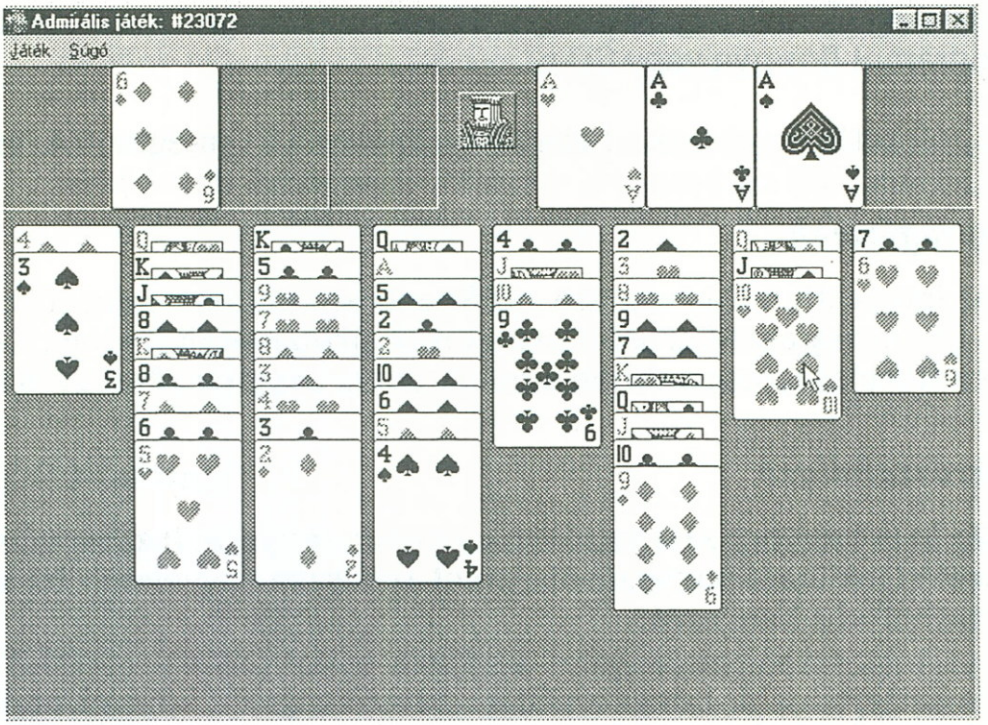

12.7. ábra. Az Admirális statisztikát is készít a nyert/vesztet játszmákról

✓ Rossz kártyát mozgattál? Gyorsan nyomd meg az F10 billentyűt. Ez visszavonja az utolsó lépést, de csak akkor, ha újabb kártyát nem érintettél.

✓ Ha 65 535 játékot nyertél, az Admirális nullára állítja a nyert játszmák számát. Odáig azért még dolgozni kell!

Fekete macska

Ha unod már az Admirálist és a Pasziánszt, próbáld ki a Fekete macskát is (Eredetileg Hearts a neve, s ez a verzió szerepelt már a Windows for Workgroupsban is.)

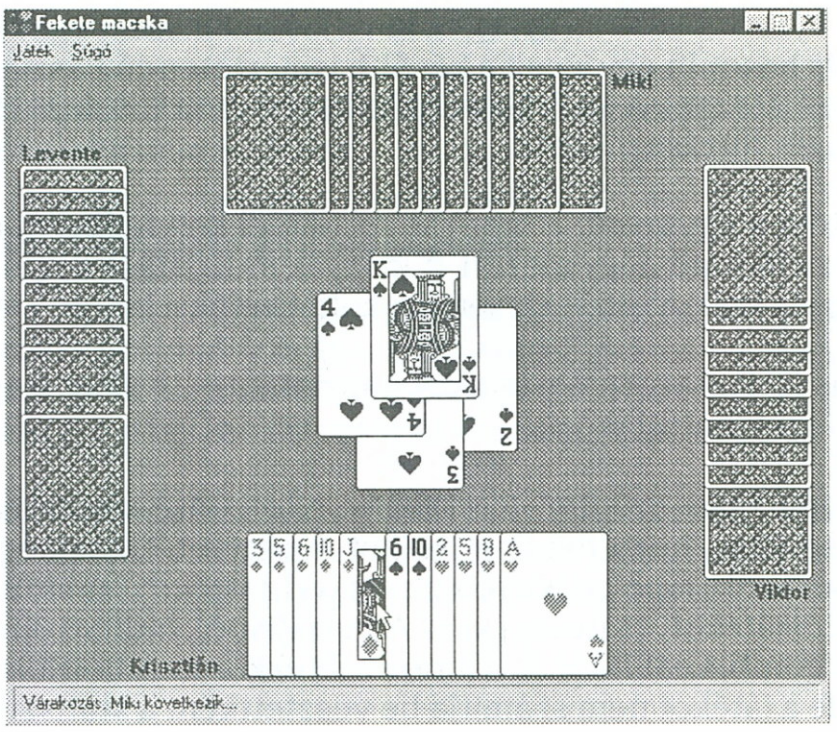

12.8. ábra. A hálózati környezetre tervezett Fekete macska helyettesíti az ebédelni ment kollégákat

A 12.8. ábrán látható nyitóművelet után a játék szabályai szerint mindenki azonos színű lapot köteles tenni. A legnagyobb értékűt tevő viszi az egész ütést. A lényeg az, hogy minél kevesebbet vigyél. De nem mindegy, hogy miből. Minden kőr lap egy pontot ér, míg a pikk dáma 13-at.

- ✓ Van ám egy csapda is: ha valamelyik játékos az összes pontot érő lapot elviszi, akkor ő nem kap pontot, a többi játékos viszont 26 ponttal bűnhődik.

- ✓ Ha senkit sem találsz az irodában, akit jól megverhetnél, válaszd az osztó szerepét, és nyomd meg az F2 billentyűt. A számítógép ekkor helyettesíti a többi játékost. A játékhoz tehát nem szükséges a hálózat.

- ✓ **„Puskázók"** figyelmébe: a számítógép automatikusan sorba rakja a lapokat, de csak a nálad lévőket, a többiekét nem. Éppen ezért a pozíció figyelésével nem tudod kitalálni a lapokat.

- ✓ Ha a Windows for Workgroupsból érkeztél, bizonyára kipróbáltad már az Admirálist a hálózaton is. A Windows 98 a Pasziánsszal együtt megtartotta ezt a játékot.

Pasziánsz

A Windows 98 Pasziánsz ugyanúgy működik, mint az ismert kártyajáték. Itt csak a számítógépes verzió néhány érdekességét említjük.

- ✓ Ha jön a főnök, kattints a kis méretre állító, aláhúzásszerű gombra az ablak jobb felső sarkában. Ha nem vagy elég gyors az egérrel, tartsd lenyomva az Alt billentyűt, és nyomd meg a szóköz, majd a K billentyűt. Mindkét műveletre a Pasziánsz ikonra zsugorodva a tálcára kerül. Ha a főnök kiment, duplán rákattintva folytathatod a játékot.

- ✓ Ha háromlapos játéknál már háromszor átfordult a csomag, átmenetileg áttérhetsz egy lap felfordítására: a kattintáskor egyszerre nyomd le a Ctrl, az Alt és a Shift billentyűt.

- ✓ Az éles szemű játékosok megfigyelhetnek egy kis trükköt a hátlapon is: a denevérek szárnyaikat csapdossák, a nap kidugja a nyelvét, az osztó ingéből lap bújik elő majd vissza. Ezeket a szépségeket csak akkor láthatod, ha időre játszol. Beállításához válaszd a Játék menü Beállítások parancsát, majd a Játék időre négyzetet.

Aknakereső

Nevével ellentétben akkor sem robban, ha véletlenül felfedsz egy aknát. A Pasziánsznál jobban működik hordozható gépeken. Ez a leginkább matematikai játék, itt nincsenek ugráló emberkék.

Kattints véletlenszerűen egy mezőre. Ha aknára léptél, kapásból elvesztetted a játékot, ha nem, számok jelennek meg, amelyek azt jelzik, hogy az érintkező mezőkben hány akna van.

Minden mező nyolc másikkal érintkezik, kivéve a széleket (itt ez öt) és a sarkokat (itt ez három). Ha az aknamentesítés során bizonyos vagy, hogy akna van egy mező alatt, megjelölésére kattints a jobb egérgombbal.

Logikai következtetés (vagy egyszerű kattingatás) nyomán vagy vesztesz, vagy sikerül az összes aknát megjelölnöd, és ekkor nyertél.

A játék célja minél rövidebb idő alatt nyerni.

Rendszereszközök

A Windows 98 egy csomó technikai jellegű programot is tartalmaz, csak hogy az állandóan a gépben turkálók is otthonosan érezhessék magukat. Ezeket általában nem a normális felhasználóknak tervezték. A Windows 98 telepítője nem is rakja fel az összeset, csak külön kérésre.

Ha közülük valamelyik felkelti az érdeklődésed és nem a találod a Rendszereszközök között, tedd be a Windows 98 lemezt, és nézd meg a 17. fejezetben, hogyan telepíthetsz hiányzó programokat.

Addig is ezek közül néhányat röviden bemutatunk.

Biztonsági mentés

Mindenki tudja, hogy a fontosabb adatokról biztonsági mentést érdemes készíteni, hogy ne vesszen el minden, amikor a számítógép bedöglik.

A probléma: megtalálni azt az időpontot, amikor az összes fontos fájl másolatát el kell készíteni. A 12.9. ábrán látható programban semmi különleges sincs, egyet kivéve: kezeli a hosszú fájlneveket is. Mivel a Windows 95 előtti időkben készült ilyen programok csak a legfeljebb nyolckarakteres fájlneveket kezelik, ezekkel nem készíthető megbízható mentés a Windows 98-ban.

A fenti probléma elkerülésére a Windows 98 tartalmaz egy egyszerű biztonsági mentést készítő programot. Ha kijelölöd, hogy mit szeretnél menteni, azok floppyra vagy szalagos egységre kerülnek.

Ha még nincs szalagos egységed, itt az ideje venni egyet, hiszen már egyre olcsóbbak. A merevlemezek hatalmas mennyiségű adatát elég unalmas floppyk százaira másolni, még ha közben a Windows 98 lehetővé teszi is, hogy Admirálist játszhass.

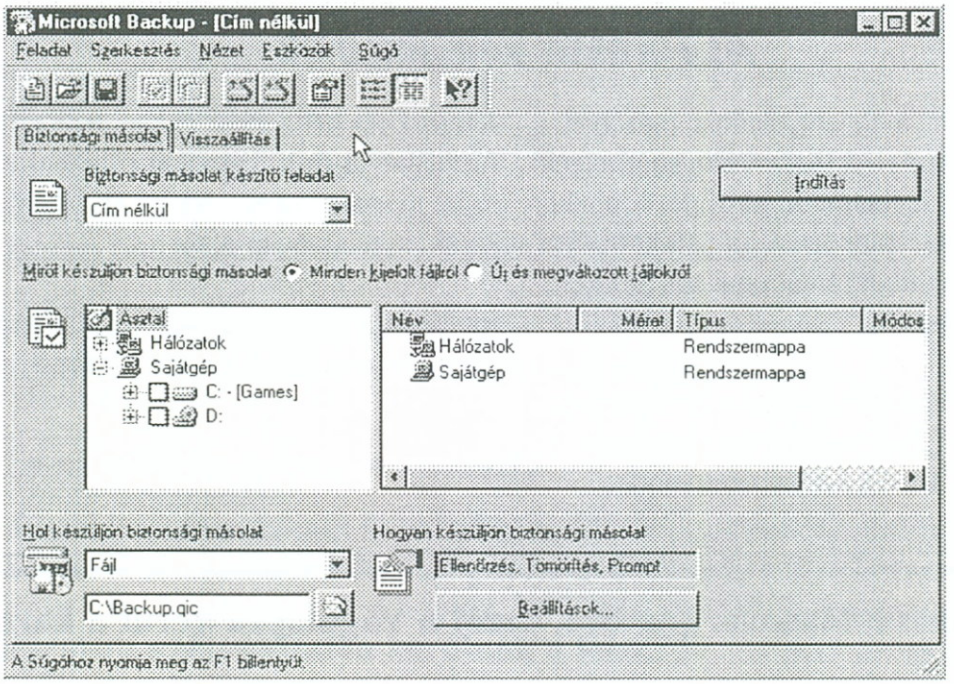

12.9. ábra. A Windows 98 egyszerű biztonsági mentést készítő programja kezeli a hosszú fájlneveket

Karaktertábla

Segítségével egyszerűen bevihetsz furcsa külföldi karaktereket is a dokumentumodba (például à, vagy £).

A megjelenő táblázat (12.10. ábra) megmutatja a rendelkezésre álló karaktereket és szimbólumokat.

Különleges karaktert az alábbi lépésekkel szúrhatsz be.

1. **Nézd meg, hogy a dokumentumodnak megfelelő betűtípus legyen kiválasztva felül.**

   Ha nem azt látod, kattints a mellette lévő nyílra, és válaszd ki a listából.

2. **Nézd végig a táblázatot, és keresd meg a kívánt karaktert, majd kattints rá duplán.**

   A karakter megjelenik a másolandók mezőjében.

12.10. ábra. A Karaktertábla panelje működés közben

TECHNIKAI DUMA

*ALT*ernatív kombinációk

A jobb alsó sarokban, a Billentyűleütés mezőben a Karaktertábla időnként az *Alt+szám* szöveget jeleníti meg. Ezek a számok a kőtáblás időszakot idézik, amikor csak ilyen módon lehetett idegen karaktereket beírni. Akkoriban a karakterek kódszámát unalmas kézikönyvekből kellett kibogarászni.

Ha viszont tudod a kódszámát kedvenc különleges karaktereidnek, akkor kihagyhatod a Karaktertáblát, és közvetlenül beviheted azokat a dokumentumodba.

A Num Lock bekapcsolt állapotában tartsd lenyomva az Alt billentyűt, és a numerikus billentyűzeten írd be a kódszámot, majd engedd fel az Alt billentyűt, és a kívánt karakter már meg is jelent.

Ha gyakran használsz idegen karaktereket, akkor ez a módszer gyorsabb a karaktertáblánál.

3. Kattints a Másolás gombra, ezzel a Vágólapra kerül a karakter.

4. Kattints a Bezárás gombra.

5. Kattints a dokumentumodba oda, ahol a különleges karaktert el akarod helyezni.

6. Nyomd meg a Ctrl+V billentyűket, és az új karakter megjelenik.

TIPP

A karakterek jobban láthatók a Karaktertáblában, ha lenyomott egérgombbal végigpásztázod a cellákat.

✓ Ha idegen karaktereket bőven tartalmazó szöveggel dolgozol, a Karaktertábla ikonként állandóan legyen készenlétben.

✓ Ha vidám szimbólumokat is szeretnél használni, nézd meg a Windings betűtípust, ilyen jópofa figurákat találsz benne: ✌, 📖, 🚗, 💣, ☠, ☺ vagy ✍.

✓ Egyidejűleg több karaktert is kiválaszthatsz a dupla kattintással, és ezeket egyben berakhatod a dokumentumba, nem kell egyenként visszamenni a Karaktertáblába.

Vágólap-megjelenítő

Ez az ablak megmutatja, hogy mit másoltál vagy vágtál ki legutóbb.

A 8. fejezet megvilágítja a program értelmét.

Tömörítő ügynök/DriveSpace

Az adatok tömörítésével lehetővé teszi, hogy több programot pakolj fel a merevlemezre.

Ne sokat foglalkozz vele, vegyél inkább nagyobb merevlemezt (egyre olcsóbbak és megbízhatóbbak).

Lemezkarbantartó

Ahogy a kocsid hátsó ülése, a Windows 98 is elég nagy szemétgyűjtő: ott maradnak az átmeneti fájlok, a Lomtár törölt fájljai stb. A program automatikusan összegyűjti ezeket, és lehetővé teszi törlésüket.

Ha több helyre van szükséged a merevlemezen, jól jöhet ez a program a később már sohasem hiányzó fájlok eltávolítására.

Lemeztöredezettség-mentesítő

Amikor a számítógép fájlokat olvas és ír a merevlemezen, nem mindig törődik a szervezéssel: nem figyeli például a kisebb helyeket, oda ír, ahol elegendő hely van. Majd ha tele a lemez, feltölti a kisebb helyeket is, de így a fájlok több darabra szétszakadva kerülnek a lemezre. Ezeket megtalálja a gép, de több időbe kerül. Ez a program úgy rendezi át a merevlemezt, hogy a fájlok összefüggőek legyenek, és egy tömegben töltsék ki a lemezt.

A merevlemez gyorsabban megtalálja és tölti be a folyamatosan elhelyezkedő fájlokat. A program a fájlok szervezésével megnöveli a hozzáférési időt. Elindításakor megvizsgálja a lemezt, és megmondja, hogy szükség van-e rá. Általában egy-két havonta érdemes végrehajtani.

Meghajtókonverter (FAT32)

Kizárólag hozzáértőknek (a merevlemez fájlrendszerét állítja át).

Az 1 GB-osnál nagyobb merevlemezeken jöhet szóba, a még nagyobbaknál érdemes használni, de a számos technikai trükk miatt inkább ne foglalkozzunk vele.

DriveSpace

Használata kerülendő. Lásd a Tömörítő ügynök/DriveSpace cím alatt leírtakat.

Hálózatfigyelő

Hálózati kémet játszó programocska: segítségével megnézheted, hogy ki csatlakozott a gépedre, és ott mit csinál.

Nem sok teteje van. Ha géped hálózaton keresztül elérhető, a merevlemez morgásából is észreveszed, hogy turkálják.

Erőforrás-kijelző

A rendszer erőforrásainak kijelzése (azoknak, akik eddig is szerették az oszcilloszkópot bámulni).

ScanDisk

A számítógép időnként elveszíti a fonalat: nem tudja hová tette az adatokat a lemezen. A ScanDisk megvizsgálja a lemezt, és ha gyanús dolgot talál, felajánlja kijavítását.

A ScanDisk nem csak megtalálja a lemezhibákat, hanem az Automatikus hibajavítás kiválasztásával rendbe is teszi.

A ScanDisk használata így történhet:

1. **Kattints a Start gombra, majd válaszd sorban a Programok, a Kellékek, a Rendszereszközök és végül a ScanDisk parancsot.**

2. **Jelöld ki a vizsgálni kívánt meghajtót.**

3. **Válaszd ki az Automatikus hibajavítás négyzetet.**

   Pipa jelenik meg benne.

4. **Válaszd a Normál beállítást, és kattints az Indítás gombra.**

Ha még mindig problémád van, futtasd újra a programot, de a 4. lépésben válaszd a Teljes beállítást. Ez egy kicsit keményebb munkára ösztönzi a ScanDisket.

Ütemezett feladatok

A Windows 98 felügyelet nélkül is futtathat programokat (amikor például alszol vagy távol vagy az otthoni gépedtől). Az Ütemezett feladatok megszervezi a munkát, ha megmondod, hogy mit, mikor és mennyi ideig futtasson.

Hagyd a csudába (hacsak nem élvezed a video programozását: a gombok mögött ugyanazok a gyagya menük leselkednek rád).

Rendszerfájl-ellenőrző

Mint mindenkinek, a Windows 98-nak is vannak érzékeny pontjai. Ez a program ezeket vizsgálja, és ha problémát lát, megpróbálja megoldani.

Ne használd. Elvetemült gépbúvároknak való.

Rendszerinformáció

Mindenféle műszaki adatok a számítógép belsejéről.

Ne használd. Szakértők javítóeszköze.

Rendszermonitor

Műszaki diagramok a teljesítményről.

Ne használd (hacsak nem kedveled a kis színes ábrákat, egyébként unalmas).

Üdvözli a Windows

Ahogy a nevéből is következik, a Windows-országba tett első látogatásodnál használt üdvözlő képernyőt adja fel.

Ne használd (semmi új).

Feladatütemező

Lehetővé teszi a Windows 98 karbantartó/javító eszközeinek (ScanDisk, Lemezkarbantartó és Töredezettség-mentesítő) automatizálását.

Ha éjjel háromkor végrehajtatod ezeket, amíg alszol, a számítógép még olajozottabban fog működni.

Számológép

Ez bizony egy kalkulátor. Elég egyszerűnek és barátságosnak tűnik, míg véletlenül be nem kapcsolod a Tudományos üzemmódját, és mindenféle logaritmusokat nem látsz. Gyorsan állítsd vissza a Nézet – Egyszerű választással. A számok és a műveletek beírásához ugyanúgy kell nyomkodni, mint a valódit. Ha megnyomod az egyenlőségjelet, megkapod az eredményt. Extra előzékenység, hogy ezt a Ctrl+C-vel másolhatod, majd abba az ablakba lépve, ahol az eredmény kell, a Ctrl+V-vel beillesztheted. Még mindig jobb, mint újra beírni például ezt: 1,812080536913.

- ✓ Más programoktól eltérően az eredményt a másoláshoz nem jelölheted ki az egérrel. Itt csak a Ctrl+C vagy a Szerkesztés – Másolás működik.

- ✓ Ha az egérrel kattingatás túl lassú, a Num Lock bekapcsolása mellett használhatod a numerikus billentyűzetet is.

Imaging

Bizonyára megfigyelted, hogy az üdvözlőkártyák és a meghívók egyre kimunkáltabbak. Nemcsak a mindenféle szegélyek és rajzocskák miatt: a rajtuk lévő színes kép a meglepetés.

A lapolvasó (szkenner) lemásolta a fényképet, elküldte a számítógépbe, ahol az a képinformációt fájlba töltötte.

A Kodak készítette Imaging lehetővé teszi, hogy a Windows 98 beszélni tudjon a szkennerekkel, majd a képet a számtalan fájlformátum valamelyikében menti. Csinos kis program, de van rá esély, hogy a szkennerrel kapott jobban működik.

Jegyzettömb

A Windows 98 két szövegszerkesztővel rendelkezik: Jegyzettömb és WordPad. Utóbbi például olyan levelek megírásához, amelyet el is küldesz. A Jegyzettömb azokhoz, amelyeket megtartasz.

A Jegyzettömb gyorsabb, mint a WordPad: dupla kattintás az ikonjára, és már fut is.

A Jegyzettömb korlátai

A gyorsaságnak ára van: a Jegyzettömb csak szavakat és számokat tárol. Nem érti a különféle formázásokat (például dőlt betű), és képeket sem illeszthetsz bele, mint a WordPad esetében.

- ✓ A Jegyzettömb kétségbeesésbe kerget: minden mondatot kilógat a képernyő jobb szélén. Az egysoros őrület a Szerkesztés menü Hosszú sorok tördelése paranccsal szüntethető meg. (Ezt elég egyszer átkapcsolni, a Windows 98 emlékezni fog rá, és legközelebb is így mutatja.)

- ✓ A Jegyzettömb nyomtatása is sajátságos: kinyomtatja a fájlnevet a lap tetején. Ez a lehetetlenség is leküzdhető: válaszd a Fájl menü Oldalbeállítás parancsát. A megjelenő panelen a Fejléc mezőben töröld a furcsa kódszavat, és kattints az OK gombra. Ha alul az oldalszámok sem kellenek, töröld a Lábléc mező tartalmát is.

- ✓ Még egy nyomtatási meglepetés: a Jegyzettömb nem pontosan olyan beosztásban nyomtat, ahogy a képernyőn látod. A nyomtatást az Oldalbeállítás panelen megadott margók szerint végzi. Ez megjósolhatatlan eredményekre vezethet.

A Jegyzettömb beállítása naplóként

Bár a Jegyzettömb ereje egyszerűségében van, rendelkezik egy különleges szolgáltatással, amelyet még a WordPad sem tud. A Jegyzettömb automatikusan be tudja pecsételi az időt és a dátumot, amikor megnyitod a dokumentumot. Csak a .LOG szöveget kell beírnod a legfelső sor elejére a fájlban, majd mentened. Ezután valahányszor újra megnyitod a fájlt, lejegyezheted az aktuális jegyzeteidet, és a Jegyzettömbre bízhatod a dátum és az idő beírását. Az eredmény a 12.11. ábrához hasonló.

- ✓ A .LOG trükk csak pontosan így leírva működik: kisbetűs írásnál vagy a pont elhagyásakor nem.

12.11. ábra
Írd be a .LOG szöveget az elején, és a Jegyzettömb minden megnyitásnál beírja az időt és a dátumot

✓ A dátum és az idő manuálisan is egyszerűen bevihető: nyomd meg az F5 billentyűt (az eredmény ugyanaz, mint a .LOG trükknél).

Festés a Paint programban

Szereted a festék és a friss vászon illatát? Akkor a Paint program nem lesz annyira kedvedre való. Ha igazi ecsettel és festékkel dolgoztál, a Windows 98-ban található számítógépes festőprogramot kissé egyhangúnak fogod találni. De legalább nem marad utána rendetlenség. A Paint segítségével más programokba is beilleszthető képeket és grafikákat készíthetsz. A Paint ecseteket ábrázoló ikonja a Kellékek menün található (ahová a Start gomb, Programok útvonalon jutsz el).

A Paint többet nyújt, mint egy egyszerű ecset. Van például az elemeket színnel kitöltő edény, festékszóró, különböző vastagságú ceruza és radír is arra az esetre, ha valami nem sikerült. A 12.12. ábra képe a Paint programban készült.

A művészi hajlamok kiélése mellett a Paint a digitális kamera és a szkenner mellett alkalmas lehet más dokumentumok díszítésére szolgáló képek készítésére is: cifra levélfejléc például a WordPad levelekhez, vagy térkép a meghívóra.

✓ A Paint programban elkészített rajzok vagy képek szinte az összes Windows 98 programba beilleszthetők.

✓ Emlékszel még a 8. fejezetben leírt *kivágás és beillesztés* műveletre? A Paint képernyő tetszőleges részét kivághatod vagy másolhatod a *Kijelölés* vagy a *Szabadkézi kijelölés* eszközzel. Ez ekkor a Windows 98 Vágólapjára kerül, ahonnan más programokba illesztheted.

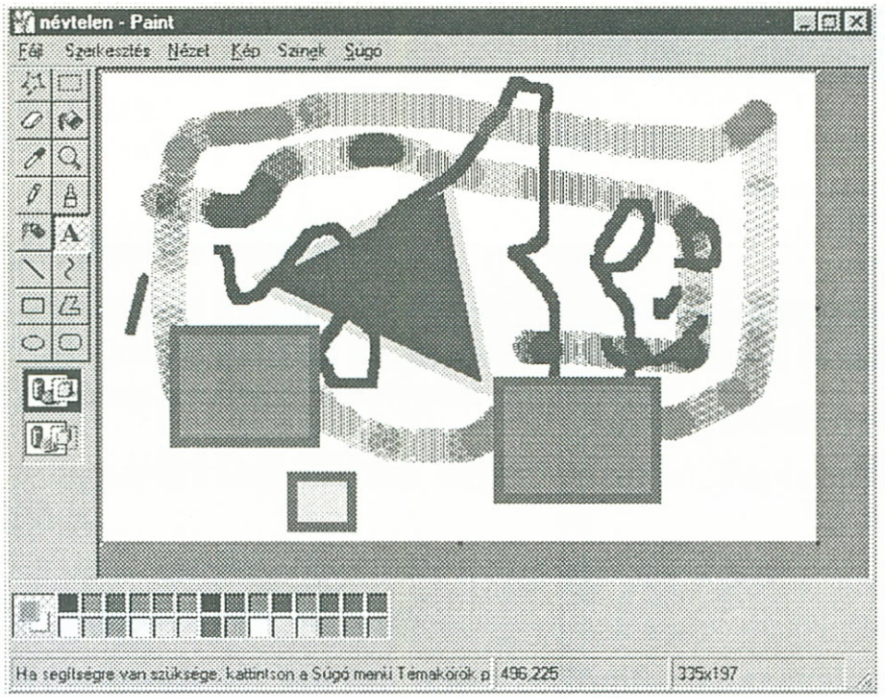

12.12. ábra. A Paint sok különleges kép elkészítésében segíthet

✓ A Paint lehetővé teszi szöveg felvételét is a rajzra: így a térképre ráírhatod az utcákat, feliratokkal láthatod el a rajzokat, vagy a boroscímkédre felírhatod a szüret idejét.

A Paint a Windows 3.1 Paintbrush programját helyettesíti. Az elődhöz szemben a Paint nem PCX formátumban menti a fájlokat. Ha PCX fájlokat használtál, újra fel kell tenned a Paintbrush régi verzióját a merevlemezre. (A Paintbrush tud néhány olyan dolgot is, amit a Paint nem, ilyen például a törlés egyenes vonal mentén a Shift billentyű lenyomásával.)

A rajzolás eszközei

A Paint az ablak bal szélén elhelyezett rajzeszközöket kínálja a munkához. A 12.1. táblázat ezek funkcióját foglalja össze. Nem kell mindent megtanulni: ha valamelyik ikon fölé viszed az egérkurzort, kis dobozban alatta a nevét kapod, míg az ablak alján rövid leírását annak, hogy mire használhatod.

A rajzterület alatt található a *paletta*, amely a használható színeket tartalmazza.

12.1. táblázat A Paint eszközei

Kinézet	*Neve és szerepe*
	Szabadkézi kijelölés: tetszőleges alakú rajzrészlet kijelölése másoláshoz vagy kivágáshoz, majd a Vágólapról máshová illesztéshez.
	Kijelölés: téglalap alakú rajzrészlet kijelölése másoláshoz vagy kivágáshoz, majd a Vágólapról máshová illesztéshez.
	Radír: minden útjába esőt töröl, kivéve a háttérszínt.
	Kitöltés színnel: terület kitöltése színnel annak határáig.

	Szín felvétele: az aktuális képről szín felvétele.
	Nagyító: képrészlet nagyítása, így a részletek jobban láthatók.
	Ceruza: szabadkézi rajzolás, elég nehéz használni.
	Ecset: festéshez, változtatható alakkal és mérettel.
	Festékszóró: különböző méretben (a buszmegállók dekorálásához nagyszerű).
	Szöveg: szöveg beírását teszi lehetővé némi formázással (félkövér, dőlt).
	Vonal: egyenes vonal rajzolása (függőleges és vízszintes vonalhoz a Shift billentyűt kell lenyomva tartani).
	Görbe: vonalat rajzol, ami kétszer meghajlítható – igazi csemege.
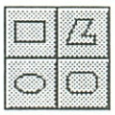	Téglalap, Sokszög, Ellipszis, Kerekített sarkú téglalap: az ikonon is látható alakzatok rajzolása.

A Paint használatának kulcsa, hogy tisztában legyél azzal, hogy mindig *két* színnel dolgozol: ez a háttérszín, amelyre, és az előtérszín, amellyel rajzolsz. A Paint kezdetben fehér háttérre rajzol fekete színnel.

Az *előtérszín* megváltoztatásához kattints a paletta kívánt színére a bal oldali egérgombbal. A *háttérszín* esetében tedd ugyanezt, de a jobb oldali egérgombbal.

Néhány eszköz vége állítható. Amikor egy eszközre kattintottál, nézd meg az eszközkészlet alatti dobozt. Ha különböző eszközvégződéseket látsz, akkor innen kiválaszthatod a megfelelő méretű és alakú szerszámot. (A legjobb élőben játszani ezekkel egy kicsit.)

A színek kiválasztása után kattints a kívánt eszközre, és kezdj hozzá. Az alábbiakban néhány tippet találsz a nem feltétlenül magától értetődő jellemzőkről.

- ✓ **Radír:** ez a radír valójában nem színeket töröl, hanem más színre módosít. Mivel a háttérszín általában fehér, a radírt végighúzva a rajzodon, fehér pacákat kapsz. Ettől eltérő színű pacákhoz jutsz, ha a jobb egérgombbal másik színre kattintasz a palettán.

- ✓ A Radír adott színeket törölhet, míg másokat figyelmen kívül hagyhat. Ha például nem tetszik a sárga szín egy rajzon, kattints a Radír eszközre, majd a palettán a sárga színre. Ezután kattints a kívánt színre a palettán a jobb egérgombbal (mondjuk a lilára). Ha lenyomott jobb gombbal végighúzod az egérmutatót a rajzon, minden sárga rész lilára változik.

- ✓ **Ceruza:** bár a Paint első betöltésekor ezt adja a kezedbe, de talán ezt a rajzeszközt a legbonyolultabb használni. Hozzál inkább létre más eszközökkel alakzatokat, majd csak a finomításokat végezd a ceruzával.

- ✓ **Részlet kivágása/áthelyezése:** amikor rajzrészletet vágsz ki, lyuk marad a helyén, amely egyszer fehér, máskor más színű. Hol van a trükk? A lyukak az éppen érvényes háttérszínt veszik fel.

- ✓ **Beillesztés:** jóformán bármit beilleszthetsz a Paintbe, a Paint szívesen fogadja. Ha az aktuális Paint ablaknál nagyobb dolgot illesztesz be, a Paint tisztelettudóan megkérdezi, hogy nagyobbra vegye-e az ablakot, hogy minden elférjen. (A Windows 3.1-beli verzió nem volt ilyen illedelmes.)

Új tapéta készítése a Paintben

Bármi, amit a Paintben elkövetsz, tapétává változtatható, és háttérként használható a képernyőn. Ehhez mentsd a kedvenc rajzodat a Windows mappába. Amikor a Vezérlőpulton a Képernyő beállításaidat nézegeted, az új fájlt megtalálod a lehetséges tapéták között. Ezt a lépést kihagyhatod, ha a fájlt a Paint program Fájl menüjében található Felhasználás tapétaként (Mozaik) vagy Felhasználás tapétaként (Középre) paranccsal mented.

Mielőtt a fenti két parancs valamelyikét használod, mentsd normálisan is a fájlt, különben a Paint sikít. Ha nincs színes monitorod és egered, a Paint szinte használhatatlan és élvezhetetlen. Tapéták felrakásáról a 9. fejezetben bővebben.

Szövegfeldolgozás a WordPad programmal

A Windows 98 részeként kapott kisebb programok nagy részét a Kellékek menün találod (ide a Start gomb, Programok útvonalon jutsz el). A WordPad ikonja kicsit gondolkodóba ejthet: ez az a fajta töltőtoll, amelyik mindig pacát ejt a tenyeredbe.

Bár az ikon kifinomult, maga a WordPad nem annyira nagyágyú, mint a drágán megvásárolható egyéb szövegfeldolgozók. Itt például nem készíthetsz több hasábot, mint az újságokban, és a sortávolságot sem állíthatod másfelesre. A WordPad azonban jól megfelel az egyszerűbb levelekhez, jelentésekhez és az egyéb alapvető dokumentumokhoz. Mindenféle kiemeléshez változtathatod a betűtípust és a betűstílust (12.13. ábra).

A WordPad kezelni tudja a TrueType betűkészleteket – ezeknél a képernyőn azt látod, amit majd a papíron is látni fogsz, sőt, ha elegáns fontokkal tűzdelt leveledet floppyn elküldöd, a címzett a saját WordPad programjában is ugyanazt fogja látni. (A TrueType előtti időkben ez nem volt így.)

A WordPad kezelni tudja az összes beágyazási és csatolási trükköt is, amelyekről a 9. fejezetben volt szó.

- ✓ A WordPad kielégíti az alapvető szövegszerkesztési igényeket: levélírás, jelentéskészítés vagy félévi beszámoló fura nevű, mogorva filozófusokról. Ha nem vagy nagyon rossz helyesíró (merthogy helyesírás-ellenőrzés itt nincs), élvezni fogod (főleg ezen az áron).

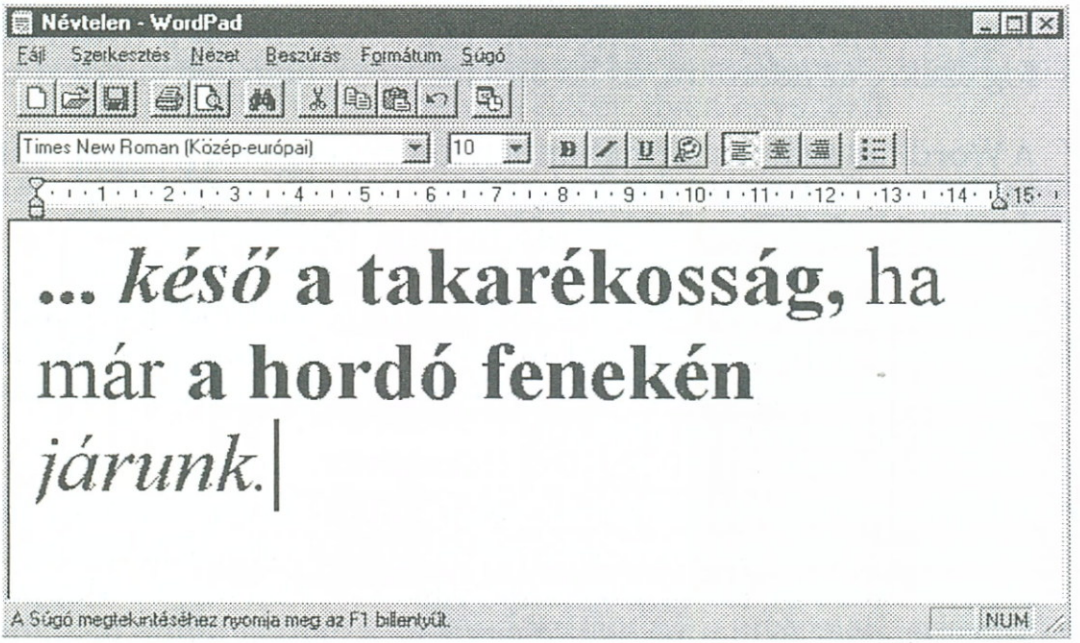

12.14. ábra. A WordPadben elegáns oldalakat állíthatsz elő

✓ Ha az írógépedet dobtad el a Windows kedvéért, jól jegyezd meg a következőket: az elektronikus írógépen a Return gombot minden sor végén meg kellett nyomnod, hogy ne a margóra írj. A számítógépek vannak annyira intelligensek, hogy érzékeljék, ha egy szó már nem fér el, és ilyenkor automatikusan új sort kezdenek, és folytatják a mondatot.

Az Enter billentyűt csak akkor nyomd meg, ha új bekezdést akarsz kezdeni. Kétszer is megnyomhatod, ha egy sort üresen akarsz hagyni.

✓ A WordPad a Windows 3.1 Write nevű szövegszerkesztőjét helyettesíti, és majdnem mindent tud, amit az tudott. Fejléc és lábléc (vagy ahogy a nyomdászok szeretik: élőfej és élőláb) készítésére a WordPad nem alkalmas, és ugyanígy járs a dupla sorközzel is. A Windows 98 új alkalmazásaiban nem kereshetsz fura karaktereket sem (például Tab vagy bekezdésjel).

Fájl megnyitása és mentése

Szerencsés módon a Windows 98 összes programjában ez a két művelet azonos módon történik. Válaszd a Fájl menüt a programablak tetején, majd a Megnyitás vagy Mentés parancsot (amelyikre éppen szükséged van). A megjelenő párbeszédpanel az aktuális mappában lévő fájlokat sorolja fel. Válaszd ki a megnyitni kívánt fájlt (kattintás a nevére), vagy írd be a fájl új nevét. Ezután kattintás a Megnyitás vagy a Mentés gombra, és már kész is.

✓ Ha az Intézőben vagy Sajátgép programban látott fájlt szeretnéd megnyitni, kattints duplán a fájlnévre. A Windows 98 berántja a fájlt a megfelelő programba, és mindkettőt (a programot és a fájlt is) betölti.

✓ Fájlok megnyitásáról további tudnivalók az 5. fejezetben.

✓ A mappákról és más érdekfeszítő dolgokról a 11. fejezetben olvashatsz bővebben.

- ✓ Amikor először mentesz egy fájlt, nevet kell adni neki, és meg kell mondani, hogy melyik mappába költözzön. Legközelebb már a WordPad emlékezni fog ezekre az adatokra, és ha újra mentesz, nem kell mindezt beírnod.

- ✓ A WordPad számos formátumban tudja menteni a fájlokat: a sima szövegformátumtól kezdve a bennfentesek által Unicode néven emlegetett formátumig. (Ezekről nemsokára bővebben is olvashatsz.)

- ✓ Előfordulhat, hogy megnyitsz egy fájlt, módosítod azt, majd más néven vagy más helyre szeretnéd menteni. Ekkor válaszd a Mentés másként parancsot (ne a Mentést), és a WordPad úgy tesz, mintha először mentenél: kéri a fájlnevet és a helyet.

- ✓ A Fájl menü Mentés parancsát választottad, de úgy döntesz, hogy mesterművedet új mappába mented. Semmi gond: kattints a jobb egérgombbal a Mentés másként panel közepébe, válaszd az Új, majd a Mappa parancsot. Megjelenik az új mappa, várva nevét és a befogadandó új fájlokat.

WordPad fájl mentése különböző formátumokban

Ugyanúgy, ahogy nem tehetsz Ford motort egy Volvóba, a WordPad fájlokat sem fogadja be a konkurens cég szövegfeldolgozója (ez utóbbi persze egy kis túlzás). Tény, hogy minden szövegfeldolgozó saját formátumaiban menti az információt.

A WordPad különféle formátumokban képes olvasni és írni. Új fájl létrehozásakor a WordPad az alábbi öttagú választékot kínálja erre: Word 6 dokumentum, Rich Text Format (RTF), Szöveg, Szöveg – MS-DOS formátum és Unicode szöveg.

- ✓ Word for Windows 6.0 dokumentum: ez a formátum olyan fájlokat hoz létre, amelyeket a Microsoft *valódi* (és jó drága) szövegfeldolgozója, a Word tud olvasni. Ezt a formátumot a konkurens szövegfeldolgozók többsége is megérti. Elég megbízhatónak nevezhető formátum (a WordPad is automatikusan ezt választja, ha nem gondolkozol a formátumon, csak megnyomod az Enter billentyűt).

- ✓ Rich Text Formátum (RTF): ezt a formátumot is megérti a szövegszerkesztők széles választéka. Hasonlóan a Word 6 dokumentumhoz, ebben is előfordulhatnak formázások (például **félkövér** vagy *dőlt* betűk). A fájlok mérete azonban meglehetősen nagy lesz. Csak akkor válaszd, ha a barátod szövegfeldolgozója egyik formátumot sem kezeli.

- ✓ Szöveg: szinte az összes szövegszerkesztő befogadja a régi jó, „csak szöveg" formátumot. A barátoddal való cserénél ez a legbiztosabb választás. Semmiféle formázást vagy más cifraságot nem tűr. (A bennfentesek ezeket szokták még ASCII-fájloknak is nevezni.)

- ✓ Szöveg – MS-DOS formátum: ugyanaz, mint az előző.

- ✓ Unicode szöveges dokumentum: ha egy mód van rá, kerüld.

Ha valaki megkér, hogy egy WordPad fájlt adott formátumban ments, válaszd a Fájl menü Mentés másként parancsát. A panelen kattints a Típus mezőre, és a legördülő listából válaszd ki a kívánt formátumot. A többi már a szokásos: névadás a Fájlnév mezőben, és Enter. Ilyen egyszerű!

- ✓ A Windows 98 rendszerhez tartozó másik szövegszerkesztő, a Jegyzettömb, a legsimább szövegfájlon kívül semmit sem kezel. Így nem tudja megnyitni a WordPad Word 6 formátumú dokumentumát, míg ha egy RTF dokumentumot megnyit is, az eredményben nincs köszönet. (A WordPad persze könnyűszerrel elbánik a Jegyzettömbben készült fájlokkal.) A Jegyzettömbbel a fejezet korábbi szakasza foglalkozik.

- ✓ Bár a legtöbb szövegszerkesztő írja és olvassa az ASCII-fájlokat, de ennél problémák adódhatnak. Minden formázás (például félkövér és dőlt), minden behúzás és minden beágyazott kép eltűnik.

- ✓ Az ASCII az American Standard Code for Information Interchange rövidítése. Egy csomó nagyfejű hozta létre akkor, amikor már teljesen elegük lett a többi pihent agyú munkálkodásából, akik nem tudták más formátumban menteni az adatokat. Manapság a legtöbb program fintorogva olvassa és írja az ilyen formátumú fájlokat. Tény viszont, hogy a különböző bolygókról származó számítógépek (például Apple Macintosh vagy UNIX munkaállomás) között is minimális problémával cserélgethető.

Egyéb WordPad jellemzők

- ✓ A fájl megnyitásának van egy gyorsabb módja is: nyomd meg egymás után az Alt, az F, végül az E billentyűt. Az ilyen billentyűparancsok megtanulásával kikerülheted az egérrel való vánszorgást. A 12.2. táblázat összefoglalja ezeket az időkímélő megoldásokat.

12.2. táblázat WordPad gyors eljárások

Ehhez	*Tedd ezt*
Fájl megnyitása	Alt, F, E (egymás után)
Fájl mentése	Alt, F, M (egymás után)
Fájl mentése más néven	Alt, F, S (egymás után)
Fájl nyomtatása	Alt, F, N (egymás után)
Teljes dokumentum kijelölése	Háromszori gyors kattintás a bal margón
Teljes szó kijelölése	Dupla kattintás a szón
Kijelölt szöveg *dőlt* formázása	Ctrl+D (Ctrl lenyomva, majd így a D)
Kijelölt szöveg **félkövér** formázása	Ctrl+F (Ctrl lenyomva, majd így az F)
Kijelölt szöveg aláhúzott formázása	Ctrl+A (Ctrl lenyomva, majd így az A)

- ✓ Fájlt úgy is megnyithatsz, hogy az Intéző vagy a Sajátgép ablakában „megragadod" a nevét, és közvetlenül a megnyitott WordPad ablakba húzod. A WordPad azonnal megjeleníti a fájl tartalmát.

- ✓ Módosítani akarod a margókat? Válaszd a Fájl menü Oldalbeállítás parancsát, és máris megadhatod a bal, a jobb, a felső és az alsó margót.

✓ Mentettél egy fájlt a WordPad programban, de már nincs szükséged rá? Irány az Intéző vagy a Sajátgép, ott törölheted. A WordPad érzékeny lelkű program, létrehozni tud, de rombolni nem.

Internet Explorer

Az Internet Explorer, amely az Internetre és a webhelyekkel kapcsolatos egyéb nyalánkságokra nyíló kapu, külön fejezetben (14.) kapott helyet. Egy csomó egyéb program kíséri, amelyekkel weblapok készíthetők, elektronikus levelek rendszerezhetők és más, az Internettel kapcsolatos trükkök hajthatók végre.

Az egyéb programok tárgyalása meghaladná könyvünk kereteit, ezért külön könyvekben találod. A következő táblázat röviden érint néhányat ezek közül.

12.3. táblázat Az Internet Explorer programhadserege

Ez a program	*erre jó*
Címjegyzék	A barátok és e-mail címük nyomon követése
Internet csatlakozás Varázsló	A számítógép beállítása az Internet használatára
FrontPage Express	Weblapok létrehozása és terjesztése
Internet Explorer	Webböngésző
Microsoft Chat	Csevegés grafikus képregény-formátumban az Interneten keresztül
Microsoft NetMeeting	Konferencia a Weben: telefonon (videotelefonon is), munka megosztott alkalmazásokon
NetShow Player	Élő TV-/rádiószerű műsorszórás az Internetről vagy hálózaton tárolt adatokból
Outlook Express	Elektronikus levelező- és hírprogram; üzenetek megtekintése; levelezési mappák, hírszolgáltatók és hírcsoportok kezelése
Personal Web Server	Személyes webkiszolgáló: weblapok közzététele és megosztása
Közzététel a Weben Varázsló	Saját weblapok közzététele

Indítópult

A 10. fejezetben már volt szó róla: az Indítópult mappa azokat a programokat tartalmazza, amelyek a Windows 98 indításakor automatikusan elindulnak.

MS-DOS parancssor

Ez az őskövület a veterán számítógépes felhasználóknak teszi lehetővé, hogy parancsok beírásával dirigálják a számítógépet. Egy MS-DOS ablakot nyit meg, amely régi DOS programok (és játékok) indítását teszi lehetővé (lásd a 13. fejezetet). Akár Windows programok is indíthatók innen, ha arra vetemedsz, hogy beírod a programfájl nevét, és megnyomod az Enter billentyűt.

Windows Intéző

A 11. fejezetben részletesen bemutatott Intéző a számítógépen tárolt fájlok megtekintését és másolását teszi lehetővé.

Az én Windows 98 telepítésem nem a megfelelő programokat tartalmazza

Attól függően, hogy a Windows 98 telepítésénél melyik gombot nyomtad meg, a programok különféle választékát találhatod a merevlemezen. Nagyon kevesen teszik fel elsőre az összes programot. Ha úgy gondolod, hogy valamiből kimaradtál, és nem találod a fejezetben említett valamelyik programot, hajtsd végre a következő lépéseket.

1. **A Vezérlőpulton kattints duplán a Programok hozzáadása ikonra.**

   A Vezérlőpulthoz a Start gomb, Beállítások úton jutsz el.

2. **Válaszd a Windows Telepítő panellapot.**

   Ez a felül található három fül közül a középső. A megjelenő panel a Windows 98 különféle elemeit sorolja fel, megadva a telepítésükhöz a merevlemezen szükséges helyet is.

3. **Kattints a telepíteni kívánt program vagy csoport melletti négyzetre.**

   A négyzetben pipa jelenik meg. Ha egy kategória (például Kellékek) valamelyik elemét akarod kiválasztani, kattints a Részletek gombra. A Windows 98 ekkor a csoport tagjait jeleníti meg, így kiválaszthatod a téged érdeklőket. Ha a Részletek gombot választottad, a kijelölés után a fő kategóriák megjelenítéséhez kattints az OK gombra.

4. **Kattints az OK gombra, és amikor kérik, tedd be a Windows 98 CD-t.**

   A Windows 98 a merevlemezre másolja a megfelelő fájlokat. Ugyanígy a Windows 98 egyes elemeit el is távolíthatod, de ekkor *törölnöd kell a név melletti négyzet jelölését.*

13. fejezet

A jó öreg DOS programok futtatása

Ebben a fejezetben

- DOS programokat futtatunk Windows 98 alatt
- Gyengélkedő DOS programokat gyógyítunk
- Betűtípust váltunk a DOS ablakban
- Elszabadult DOS programokat állítunk le

A Windows 98 programok közösségi életstílushoz szoktak, ugyanahhoz a vályúhoz járulnak étekért. Civakodás nélkül osztoznak a számítógép memóriáján és más belsőségeken. A DOS programok azonban más számítógépes világból csöppentek ide. A Windows 98 babusgatására szorulnak, különben egyszerűen nem futnak.

A Windows minden egyes DOS programhoz egy különleges térképet tart fenn (neve PIF, ami annyit tesz, hogy a program információs fájlja). A PIF tartalmazza mindazt a gondoskodást és táplálékot, amitől az adott DOS program kellemesen érzi magát a Windows környezetben.

A PIF fájlban lévő tartalom meglehetősen kemény eledel, amit a fejezet megpróbál emészthető formában tálalni. De minden eshetőségre felkészülve szódabikarbóna legyen a közelben!

DOS programok futtatása Windows 98 környezetben

Bizonyos DOS programok könnyen futtathatók a Windows 98 alatt. Irány a Start menü (vagy az Intéző, vagy a Sajátgép), kattintás (esetleg dupla) a program ikonjára, aztán türelem, míg a képernyőre nem kerül. Időnként a DOS programok betöltik a teljes képernyőt, és a Windows 98 ekkor a háttérben várakozik. Máskor a program saját ablakában futkározik, ügyet sem vetve a körülötte lévő dolgokra.

Egyes DOS programok azonban teljesen megtagadják a Windows 98 alatti futást. Ezeket úgy tervezték, hogy a számítógép összes erőforrását egyedül használják, így megmakacsolják magukat, amikor nekik a Windows 98 csak morzsákat juttat belőle.

Ahhoz, hogy az ilyen problémás DOS programok is otthon érezzék magukat, a Windows 98 azt a trükköt veti be, hogy mindegyikhez saját PIF fájlt rendel,

amelyben a Windows alatti futáshoz szükséges speciális utasítások találhatók.

A PIF például elmondhatja a Windows 98-nak, hogy a DOS programot ablakba helyezze, vagy hagyja kitölteni a teljes képernyőt. Szerepel benne a DOS program által igényelt memória típusa és mennyisége is. A többi beállítás már inkább csak szépészkedés, ilyen például a használandó betűkészlet típusa.

A Windows 98 automatikusan létre tudja hozni a népszerűbb DOS programokhoz a PIF fájlt. Amikor egy DOS program ikonjára kattintasz duplán, alkalmasint a program PIF fájljára történik a dupla kattintás. A Windows 98 kikéri a PIF véleményét, és ennek megfelelően futtatja a programot.

- ✓ Amikor a Windows 98 önmagát telepíti, megnézi a számítógépen már telepített programokat. Ha általa felismerhető DOS programot talál, elkészíti hozzá a PIF fájlt, és erről ikont helyez el a Start menün, az Intézőben és a Sajátgépben. A PIF parancsikonként is szolgál, elmondva a Windows 98-nak, hogy a DOS program hol lakik a számítógépen.

- ✓ Ha új DOS programot telepítettél, és Windows 98 alatt akarod futtatni, nézd meg a 10. fejezet azon részét, amely elmagyarázza, hogyan helyezheted el kedvenc DOS programjaidat a Start menün. Ha a Windows 98 elismeri az új DOS programot, minden a legnagyobb rendben.

- ✓ Bizonyos DOS programok saját PIF-fel érkeznek. Ha ilyen programot telepítesz, az felrakja ezt a saját fájlt a merevlemezre. Nevük általában megegyezik a program nevével, de a kiterjesztésük PIF. Amikor a Windows 98 telepíti önmagát, a merevlemezen PIF fájlokat is keres. Ha talál, frissíti azokat, és parancsikonként használja a DOS programhoz.

- ✓ Ha PIF-fel nem rendelkező DOS programra kattintasz duplán, a Windows 98 az általánosan célú beállításokat használja, amelyek általában a legtöbb DOS program futását lehetővé teszik. Ha probléma van, el kell készítened a saját PIF-et.

Saját PIF-ed DOS programokhoz

Ha egy DOS program nem működik a Windows 98 alatt, hívd fel a készítőjét (Magyarországról ez igen kellemes, olcsó szórakozás...), és kérj hozzá a Windows 98-hoz megfelelő PIF-et. Ha nem kapsz (vagy nem is telefonálsz), a számítógéped eladója is ötlettel szolgálhat, de megvesztegethetsz egy számítógépes gurut is, hogy készítsen neked egyet.

Addig is, válaszd a Start menü Leállítás parancsát, és indítsd újra a számítógépet MS-DOS módban. A Windows 98 elhagyja a terepet, a DOS prompt jelenik meg, készen a DOS programod futtatására.

Ha befejezted, és vissza akarsz térni a Windows 98-hoz, lépj ki a DOS programból, írd be az EXIT parancsot, és várj türelemmel az ablakokra.

Ne terheld magad saját PIF írásával. Bízd ezt azokra, akik örömmel vacakolnak az ilyen dolgokkal. Azonfelül néhány DOS program akkor sem képes futni, ha akármilyen nagyszerű PIF áll is rendelkezésükre. Addig, míg kiváló PIF-gyártó nem lesz belőled, jobban teszed, ha a Windows 98 alatt kitartasz a Windows 98 programok futtatása mellett. Van belőlük elég, a jobb DOS programokat meg úgyis átírták már Windows alá, így egyre inkább szükségtelen DOS programokat futtatni.

A DOS ablak gombjai

Amikor egy DOS program teljesen kitölti a képernyőt, akkor úgy néz ki, mint egy közönséges DOS program. Ha azonban egy ablakban fut, kis gombokat figyelhetsz meg a program tetején. Ezek alkotják az eszköztárat. (Ha nem látod őket, akkor kattints az ablak bal felső sarkában található ikonra, és válaszd a megjelenő menü Eszköztár parancsát.) A 13.1. ábra ilyen eszköztárat mutat.

Az ábra elmagyarázza a gombok jelentését. Ha nincs kedved mindezt megjegyezni, a következőt mindenképp érdemes az eszedbe vésni:

Tartsd az egérmutatót a kérdéses gomb fölött a Windows 98-ban vagy valamelyik programjában, és szinte mindig kapsz magyarázó feliratot a gomb mellett (néha alul, az állapotsorban bővebbet is).

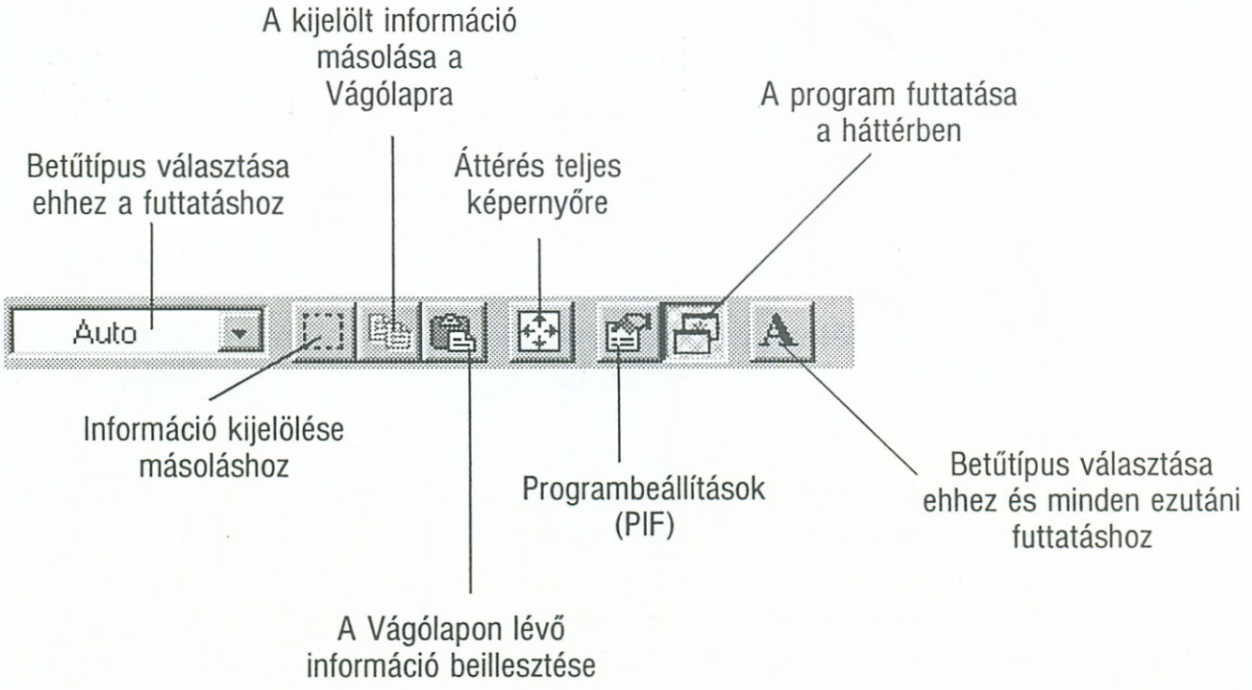

13.1. ábra. A DOS programok ablakában lévő gombok szerepe

- ✓ Első kérdés: mi a különbség a betűtípust beállító két gomb között? Lényegében mindkettő az aktuális ablak használt betűtípusának méretét és stílusát állítja be, de a balra lévő ezt csak a program aktuális futtatásához teszi, míg a másik esetben a beállítások a program minden ezutáni futtatására is érvényesek lesznek.

- ✓ A kifelé mutató négy nyilat tartalmazó gombra kattintva a DOS program teljes képernyős futásra tér át. Ismét ablakba gyömöszöléséhez az Alt+Enter billentyűkombináció szolgál.

A Háttér gomb hatására a DOS program a háttérben marad, ott rendezi sorba az adatbázist, számolja át a táblázatokat vagy tölt be fájlt – ezt akkor is végrehajtja, ha nem látod. Ha szükség van rá, kattints erre a gombra, egyébként csak lelassítja a dolgokat.

Betűtípus megváltoztatása DOS ablakban

A DOS programok korábban szabadon és vadul nyargalásztak, de a Windows 98, saját programjaihoz hasonlóan, ablakkeretek közé kényszeríttette őket. A DOS ablakon végezhető műveletek meglehetősen hasonlítanak az egyéb ablakokon végrehajthatókhoz: szegélyüknél fogva áthelyezhetők, méretük megváltoztatható, akár ikon méretűre is zsugoríthatók.

Ha a DOS program kitölti a teljes képernyőt a Windows 98 alatt, így próbálhatod meg ablakba kényszeríteni: tartsd lenyomva az Alt billentyűt, és nyomd meg az Entert.

Sajnos időnként a DOS képernyő nem illeszkedik megfelelően a képernyőhöz. Ezt korrigálhatod, ha megváltoztatod az ablakban használt betűtípus méretét. Ezzel a betűk méretét úgy állíthatod be, hogy az információ jobban illeszkedjék a képernyőhöz. Ezt a következőképpen hajthatod végre:

1. **Kattints az A betűt tartalmazó gombra (a 13.1. ábrán megtalálod).**

   Ez a jobb szélen látható gomb. Ekkor a 13.2. ábrán látható párbeszédpanel jelenik meg. A jobb oldalon látható számok a rendelkezésre álló betűméreteket mutatják.

2. **Kattints a különféle számokra, és nézd meg a választás hatását az alatta lévő két kis ablakban.**

Az ablak asztalhoz viszonyított teljes mérete az Ablak képe mezőben követhető nyomon, míg a szöveg mérete a Betű nyomtatási képe mezőben. A 13.2. ábra a 10 x 18-as betűméretnél mutatja a viszonyokat.

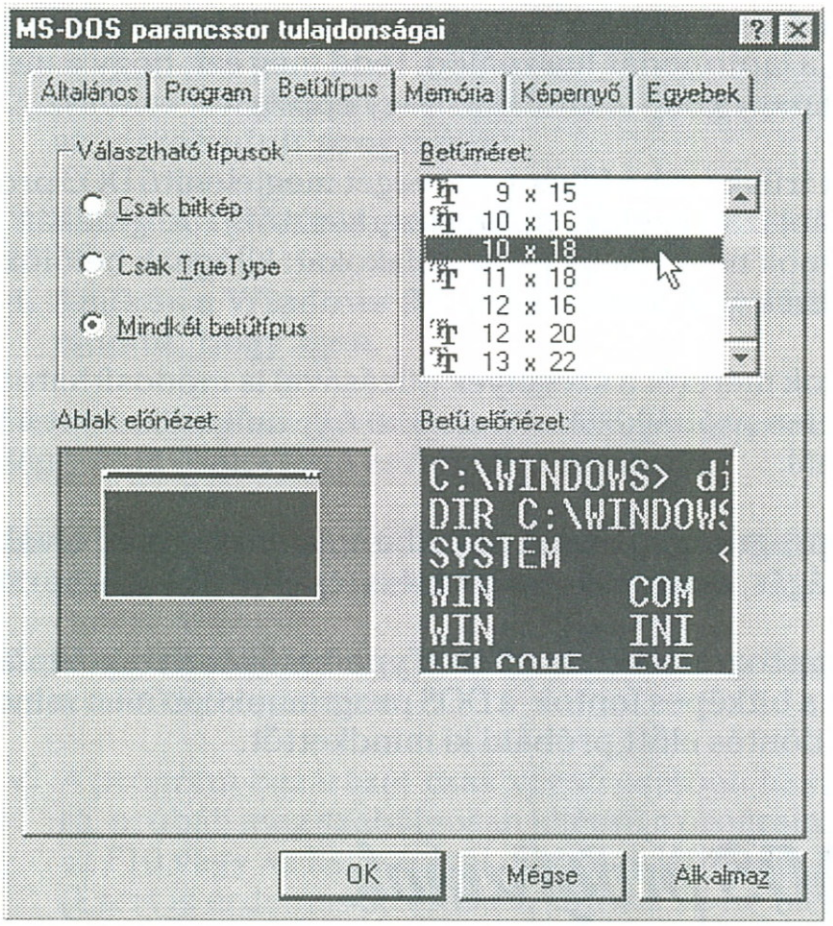

13.2. ábra. A DOS ablak betűméretének módosításával az ablak mérete is megváltozik

A kisebb betűméretnél kisebb lesz a szövegméret és a DOS ablak is. A 6 x 8-as beállításnál például a 13.3. ábrán látható képet kapjuk.

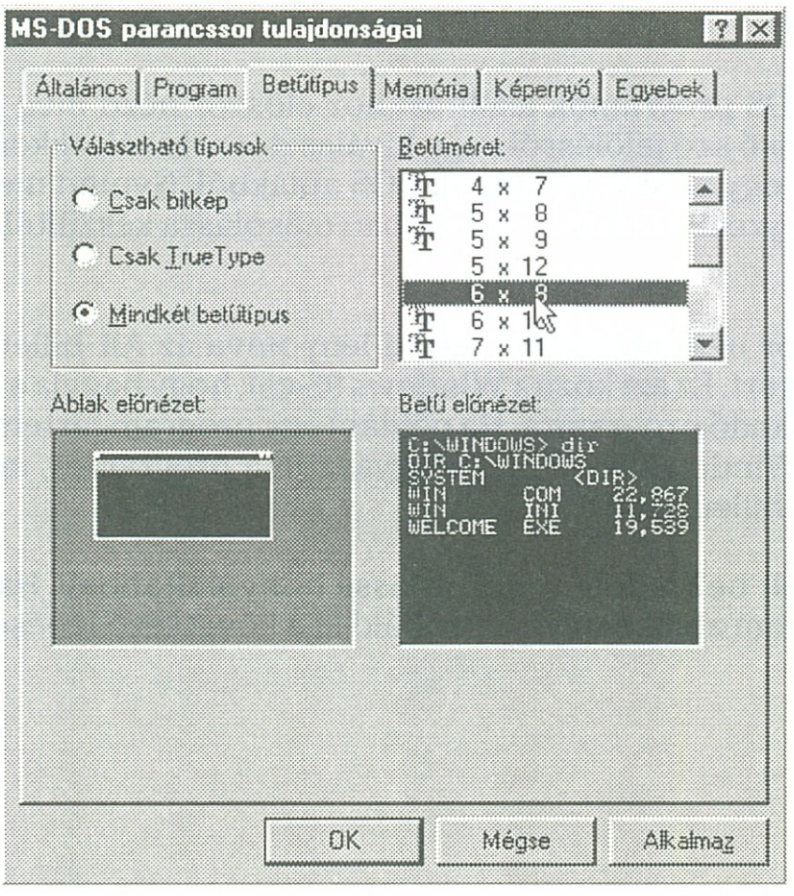

13.3. ábra. A kisebb betűméretnél kisebb lesz az ablak is

A jobb olvashatóság érdekében nagyobbra is állíthatod a betűméretet. Ha repülőn utazva a laptopodat használod, tedd meg ezt, hogy a melletted ülőknek ne okozzon nagy gondot kitalálni, hogy éppen mit csinálsz.

- ✓ A betűméret trükk csak a főképp szöveget megjelenítő DOS programokban működik (táblázatkezelők, szövegszerkesztők). A grafikát megjelenítő DOS programok nem viselik jól az ablakokat: kilógnak belőlük, és a színek sem tökéletesek.

- ✓ A DOS ablakok méretét a szegélyek húzásával is módosíthatod, de ez eléggé reménytelen próbálkozás. Itt ez nem úgy működik, mint a Windows 98 programoknál.

- ✓ Ha egy DOS programból akarsz ablakba másolni valamit, olvasd el a 8. fejezetben a kivágás, a másolás és a beillesztés DOS-ablakos verzióját.

Bár a Windows programokban a TrueType betűkészletek általában jobban mutatnak, mint a bitképes fontok, a DOS programokban nem mindig ez a helyzet. A végleges döntés előtt próbáld ki mindkettőt.

Elszabadult DOS programok leállítása

Bizonyos DOS programok teljesen megbolondulnak, amikor Windows 98 alatt találják magukat. Némelyik például masszívan lefagy, és makacsul füttyentget minden billentyűre.

Az elszabadult DOS programok leállításához először nézd meg a DOS ablak tetejét. Ha itt az első szó jelölésről vagy kiválasztásról szól, akkor a Windows 98 azt gondolja, hogy adatot másolsz a DOS ablakból. Nyomd meg az Esc billentyűt a rend helyreállításához. Ha valóban másolásra készültél, nézd meg a 8. fejezetet.

Ha az Esc ilyenkor nem működne, tartsd lenyomva az Alt billentyűt, és így nyomd meg az Entert. Ez azt közli a Windows 98-cal, hogy hagyja a teljes képernyőt erre a heveskedő programra. Ha például egy program hirtelen szövegről grafikára vált, a Windows 98 néha befagyasztja a programot, míg meg nem nyomod ezeket a billentyűket.

Ez a trükk sem vált be? A dolgok akkor kissé bonyolultabbak. Ha a megzavarodott DOS program ablakban van, próbáld ki a következő lépéseket:

1. **Nyomd meg az Alt+Ctrl+Del billentyűket.**

2. **Amikor megjelenik az éppen futó programok listája, kattints az elszabadult programra.**

3. **Kattints a Bezárás gombra.**

4. **Amikor a Windows 98 megkérdezi, hogy biztos vagy-e ebben, mondd, hogy Igen.**

Remélhetőleg ezzel kiirthatod a DOS programot a memóriából, de ezeket a lépéseket csak végső eszközként használd.

Ha a lefagyott program teljes képernyőn fut, jöhet az Alt+Ctrl+Del, majd a Program bezárása panelen a Bezárás gomb.

A programok ily módon való bezárásakor az összes el nem mentett adat elvész a DOS programban.

- ✓ A program bezárását csak végső esetben használd, ha csak egy mód van rá, próbálj meg szabályosan kilépni a programból. Erre általában az Alt+X, az F10 vagy az Esc szolgál. Ebből is láthatod, hogy minden program más. (Ezért is érdemes áttérni a Windows 98-ra, mert a parancsai egységesek.)

- ✓ Ha az Alt+Ctrl+Del kombinációt használtad, utána mentsd el a munkáidat a többi ablakban, lépjél ki a Windows 98-ból, majd indítsd újra.

14. fejezet

A World Wide Web becserkészése

Ebben a fejezetben

- Internet és World Wide Web
- Internet és online (közvetlen) szolgáltatások
- A World Wide Web elérése
- Az MS Internet Explorer használata
- Navigálás a Világhálón
- Néhány probléma

A 60-as évek vége felé az amerikai kormány amiatt aggódott, hogy az ellenség bombát dobhat a Védelmi Minisztérium fő számítógépes központjára, megbénítva így az egész rendszert. A tudósok ezért széttelepítették a gépeket, nagysebességű telefonvonalakkal és egyedi, az információ továbbítására szolgáló rendszerrel kötötték azokat össze.

Ha ebben a rendszerben egy gép kiesett, az adatáramlás nem szakadt meg, a többi gép továbbra is forgalmazhatta azokat. A hálózaton keresztül a többi gép szokásos módon dolgozhatott: jöhettek például az elektronikus levelek is (kivéve a kiesett gépet).

Az így szétterített, automatikusan működő hálózati láncon belül az ellenség már nem tudott egyetlen lehetséges célpontot kijelölni a megsemmisítésre. A rendszer meglehetősen jónak bizonyult, és sorra követték újabb hálózatok százai. Az egyetemi környezetben így született meg az Internet: az az információs lánc, amelynek beépített függetlensége biztosítja bonyolult használatát, szinte teljesen cenzúrázatlan, és minősége erősen változó.

Bárki kipróbálhatja az Internetet és a divatos World Wide Webet, így mintát vehet a világ körül keringő hatalmas adattömegből. A Windows 98 szinte az összes olyan eszközt tartalmazza, amellyel útra kelhetünk, és „szörfölhetünk" a Világhálón, amelyről manapság mindenki beszél.

Ez a fejezet az Internet zabolátlan világát próbálja üstökön ragadni, ahol senkit sem ellenőriznek, ahol nagyon kevesen, nagyon nagy pénzt „csinálnak", és ahol nagyon sokan jól érzik magukat.

Ki használja az Internetet és World Wide Webet?

Az egyetemek, a vállalatok, a kormányzati szervek és a normál népesség milliói, szinte naponta. Nagyon sokan csak üzenetek (elektronikus levél, e-mail) küldésére és fogadására használják, mások programokat, képeket, hangokat és minden mást csereberélnek, ami adatként a számítógépben tárolható.

Általában a kormányok nagyon szeretik az Internetet: az amerikai kormányhivatal, az FBI például rendszeresen megjelenteti a tíz legkeresettebb bűnöző arcmását (http://www.fbi.gov/mostwant/tenlist.htm), és nagyon sok helyen adóívet lehet letölteni, kitöltési útmutatóval. Az egyetemek is régi használói a hálónak: a karok ismertetése, ösztöndíjlapok vagy állathatározó adatbázis mind megtalálható a kínálatban.

Számos számítógépes cég az Interneten keresztül támogatja a felhasználókat: árlisták, élő hibaelhárítási tanácsadás, próbaprogramok és programjavítások letöltése, mindez szerepel a kínálatban.

Természetesen a kereskedelem sem akar lemaradni: hirdetés, kipróbálás, rendelés lépten-nyomon. A 14.1. ábrán látható címen például gitárokat kínálnak eladásra, míg a 14.2. ábrán látható helyen a VW kempingezőjárgányai vizsgálhatók meg közelebbről.

- ✓ Az Internet a világban számos helyen elhelyezkedő, egyre növekvő számú, összekapcsolt számítógépek gyűjteménye. Emberek milliói cserélnek információt más számítógépekkel az Interneten keresztül.

- ✓ A World Wide Web (vagy röviden Web) az Interneten futó szoftver. A Web a szállodában vagy a repülőtéri váróteremben lévő „elektronikus kirakathoz" hasonlít. Ott például különböző területeket nyomkodunk a képernyőn, hogy megtaláljuk a megfelelő bérelhető kocsit. A World Wide Web hasonló menüket dob fel a számítógép képernyőjére: ezeket a menüket weblapoknak nevezik. A képernyőn lévő gombokra (területekre, feliratokra) kattintva múzeumok, fényképezőgépek, gitárok, autók, pizzamenük, térképek, újságok napi számai és egyéb témakörök milliói tekinthetők meg.

- ✓ Ahogy a televízió távirányítójával ugrálsz az adók között a megfelelőt keresve, a „hálószörfösök" úgy váltanak lapról lapra az információtengerben, bekukkantva a legkülönfélébb helyekre.

- ✓ A World Wide Weben megtekinthető területeket webhelynek nevezik, amelyek általában egy sor weblapból állnak. Szinte bárki létrehozhat webhelyet, de ehhez némi gyakorlat szükséges a HTML és a Java programnyelven. A lapok közötti szörfözés sokkal egyszerűbb, és nem csoda, hogy legtöbben ennél maradnak.

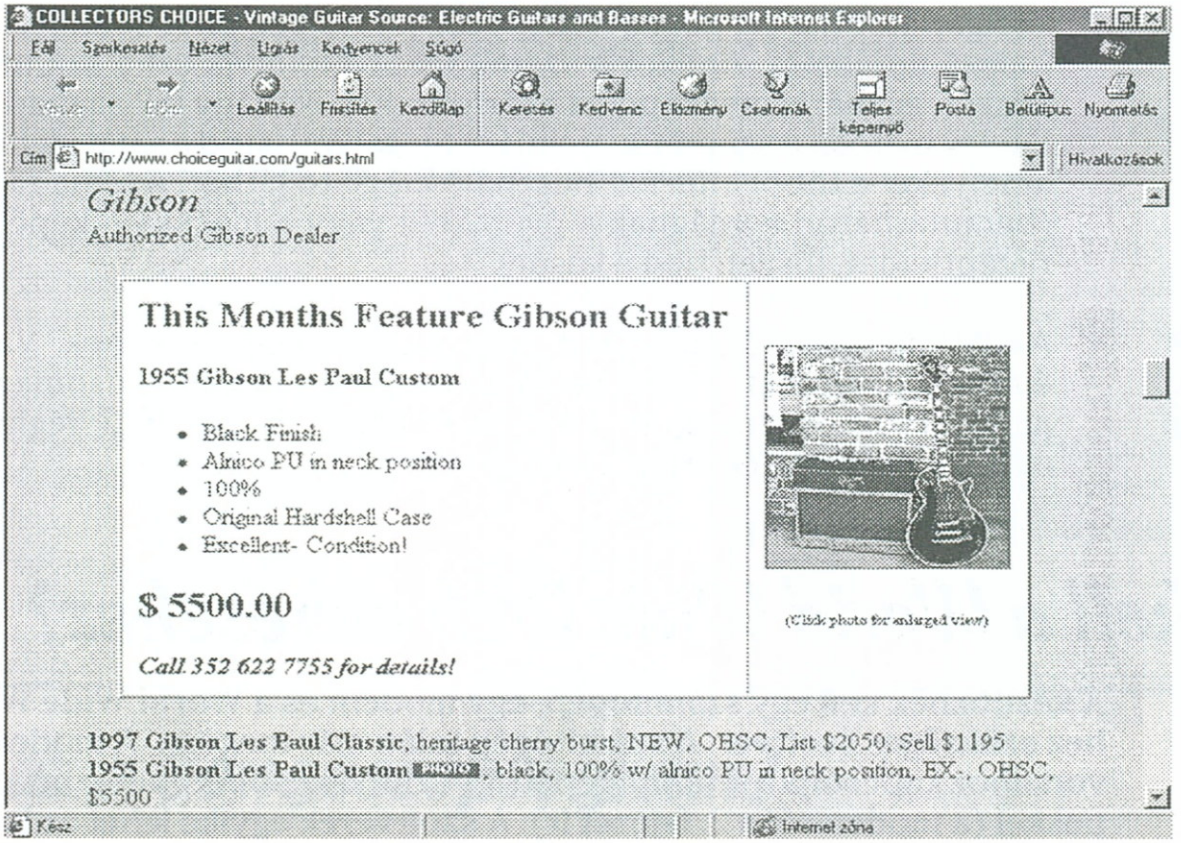

14.1. ábra. Számos helyen megtekinthetők és kipróbálhatók az eladásra kínált dolgok

✓ Mivel az Interneten a webhely létrehozása viszonylag egyszerű, nagyon sok különleges hellyel futhatsz össze: a programozási szolgáltatásait ajánlótól és a különleges játékot játszóktól a sakkiskolát kínálókig szinte minden előfordul.

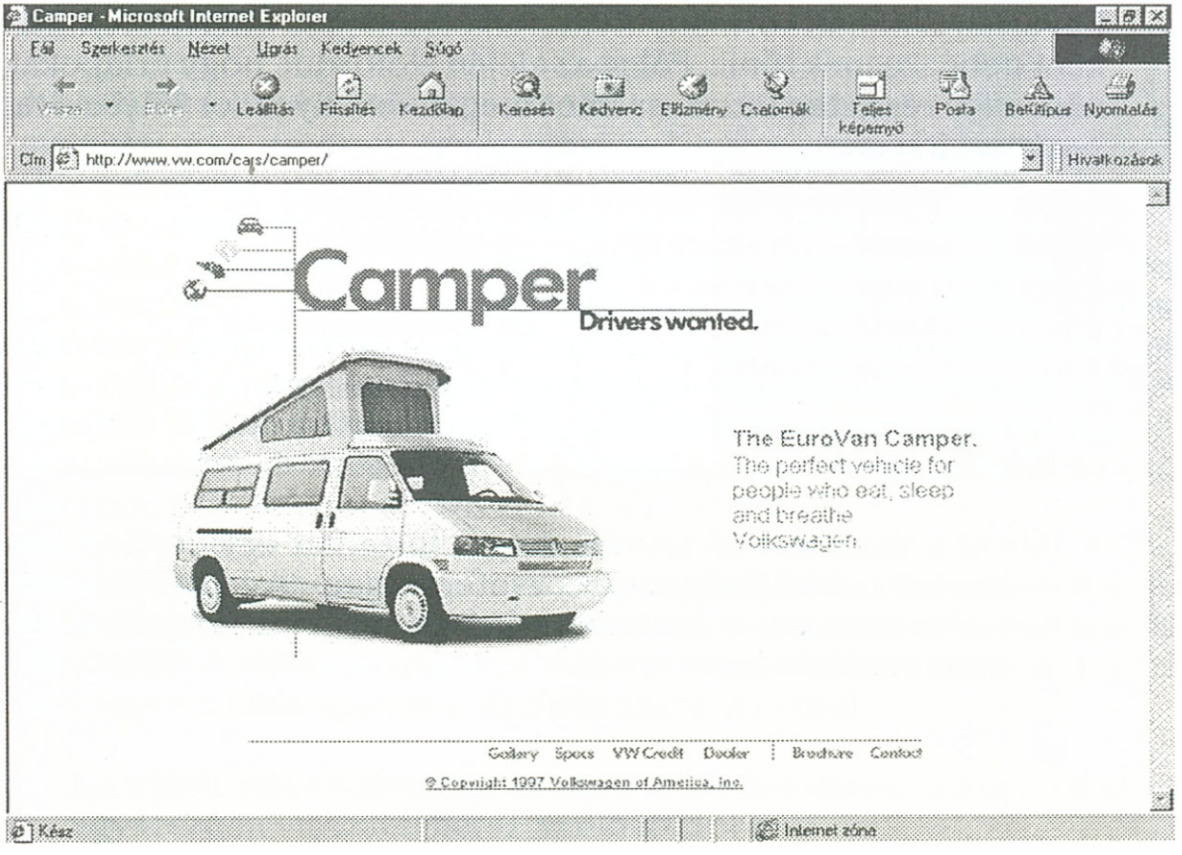

14.2. ábra. A Volkswagen „kattintható" prospektusa

- ✓ A Web bejárása számodra úgy lehetséges, hogy üzletet kötsz a Internet-szolgáltatóddal (angol rövidítése ISP). Fizetség ellenében jelszót és telefonszámot kapsz. Amikor a számítógéped felhívja ezt a számot, beírod a jelszót, és máris megkapod a szörfdeszkát. Néhány ISP szabad lemezterületet is biztosít a számítógépein, így megalkothatod a saját weblapjaidat is, amelyeket a többi Internet-használó meglátogathat. A téma rád van bízva (bemutathatod a világnak a gyerekeid vagy a macskáid képét, a legjobb receptjeidet, hiszen tied a vásár).

- ✓ Az ISP szolgáltatások között nagy különbségek lehetnek. Van, amelyik éjszakai használatra kínál kedvező tarifákat, van, ahol csomagban kapod az ajánlatot. A lényeg az, hogy nézz körül, és gondold végig az árakat, nehogy meglepetés érjen a hónap végén.

Mi kell a World Wide Web eléréséhez?

A kezdőknek kell egy számítógép, egy modem és a World Wide Web eléréséhez szükséges szoftver. A számítógép talán már megvan. A modem a telefonvonalhoz kapcsolja a számítógépet, így érintkezésbe léphetsz más számítógépekkel (a modemről a 2. fejezet ír). A szoftverek egyike lehet az Internet Explorer, amely a Windows 98 beépített eleme, így minden menüjén és minden adandó alkalommal előtolakszik.

Kell azonban egy Internet-szolgáltató (ISP) is: ez olyan cég, amely a gáz- vagy elektromos művekhez hasonlóan valamilyen szolgáltatást nyújt, és ezért díjat szed. Az ISP egy telefonszámot és jelszót biztosít a megfelelő működéshez.

Mivel hajdanában kormányhivatal alkotta meg az Internetet, használata időnként nehézkesnek tűnik. Főleg az elején előfordul, hogy űrlapokat kell kitöltened, vagy rengeteg furcsa számot megadnod. Ilyenkor jól jön a tapasztaltabb barát segítsége.

- ✓ A problémával az ISP is felkereshető: a jobb cégek szolgáltatásába az ingyenes telefonos segítségnyújtás is beletartozik.

- ✓ Az élet egy kissé egyszerűbbé válik, ha már fenn vagy a hálón. Ez ugyan mérhetetlenül nagy, de ha nem tudod, mely lapokat akarsz felkeresni, a keresőprogramokkal előbb-utóbb (de inkább utóbb) eljuthatsz a megfelelőkhöz.

- ✓ Mivel a Windows 98 sokféle dolgot futtathat egyidejűleg, könnyen fölöslegesen is nyitva felejthetjük az Internet-kapcsolatot. Ha kissé borsos telefonszámlákat kapsz, biztosan oda fogsz figyelni, hogy bezárd a böngészőt, amikor már nem használod.

Az online szolgáltatás és az Internet

A kezdeti időkben a számítógépes hálózatok terén vezető szerepet betöltő amerikai kormányzati szervek sikereire több nagy cég is szemet vetett. A HR Block például nagyon szeretette volna kihasználni a hatalmas számítógépes hálózat kieső idejét, és online (közvetlen) szolgáltató céget hozott létre CompuServe néven. Az emberek óradíjat fizettek a CompuServe felhívásáért, ahol hasonló érdeklődésű emberekkel cserélhettek eszmét és adatokat, ingyenes szoftvereket tölthettek le, mindezt a hálózatba kötött gépek közösségén belül.

A számítógépek és a modemek elterjedésével újabb online szolgáltatások születtek (például America Online, Prodigy, Sierra Online), amelyek hálózatát a felhasználók felhívhatták.

A World Wide Web népszerűségének növekedtével az online szolgáltatások hanyatlani kezdtek, ennek oka főleg zártságuk volt. A Web egyszerűen több információt kínált, és általában olcsóbban.

Manapság a legtöbb online szolgáltatás Internet-elérést is kínál, így próbálva megtartani ügyfeleit. A Windows 98 ingyenes programjaival néhány ilyen szolgáltatás is elérhető.

Mi is az a böngészőprogram?

A böngésző az Internetes szörfdeszka, amelynek segítségével a kívánt helyre bukdácsolhatsz. Ilyen program például az Internet Explorer, amelyet a Windows 98 beépítve tartalmaz.

Mások (egyelőre ők vannak többen) egy másik böngészőt részesítenek előnyben: ez a Netscape Navigator. Működésük meglehetősen hasonló. Tény, hogy a Navigator egyszerűen telepíthető, és ekkor az Internet Explorer teljesen figyelmen kívül hagyható.

A használt böngészőtől függetlenül, a meglátogatni kívánt webhely címét kell megadni, és a program egy konfliskocsi sebességével eljuttat a kívánt helyre (hacsak el nem írtad a címet).

A vesződséges címbeírást (azok a bizonyos http://www ügyek) elkerülendő a böngészők a weblapok közötti ugrálás egyszerűbb módját is lehetővé teszik. A weblapokon *hypertext* (hiperhivatkozás) vagy *webcsatolás* nevű beágyazott címek találhatók, amelyek egyszerűen elugratnak más helyekre. Például a párizsi Web Museum Network (http://sunsite.unc.edu/louvre/) lehetővé teszi, hogy Ausztráliától Szingapúrig végiglátogasd a múzeumokat, csak rá kell kattintanod a múzeum nevére.

A mai böngészők kiegészítő szoftver segítségével szépen kezelik az animációkat, a hangot, a zenét, a fényújságot és az ezekhez hasonló csiricsári dolgokat. Ha szereted ezeket (és a géped elég erős megfelelő kezelésükre), a számítógéped egyre inkább egy tévékészülék szerepét veszi át.

✓ Ha véletlenül kattintottál az utadba kerülő címre, a nagy Vissza gombbal egyszerűen visszatérhetsz az előző lapra.

- ✓ Nagyon sok esetben a saját webhely egyszerűen más területekre mutató hivatkozásokat tartalmaz csak.

- ✓ A webhelyek általában számos további hiperhivatkozást tartalmaznak. A kiemelt szavak vagy gombok más helyek címére mutatnak. Ha ilyen szövegre (általában aláhúzás jelzi) vagy gombra kattintasz, a böngésző az illető címen található webhelyre röpít.

- ✓ Az előbb emlegetett webhely, hiperhivatkozás, cím és kiemelés olyan részt jelöl, amelyre rámutatva és kattintva, a böngésző az adott témáról bővebb információt nyújtó oldalra visz el.

- ✓ A webhelyek címe elég furcsának tűnik. Ezek általában a http://www résszel kezdődnek, és valami még ravaszabbal végződnek (ilyennel a Internetet használók bőven találkoznak).

Az Internet Explorer használata

Miután választottál Internet-szolgáltatót, elvileg készen állsz a Világháló bejárására.

Az Internet beállítása időnként elég sok kínlódással jár (talán többel is, mint e könyv olvasása). Mindenféle könyvből, barátoktól és másoktól azért számíthatsz némi támogatásra.

Az Internet Explorer képernyőre kerülésétől (14.3. ábra) végre kezdődhet a móka és kacagás (esetleg előbb a program beállítása). A következő néhány pont erről szól.

Mi az a kezdőlap?

Hasonlóan a tévé bekapcsolásához, amely ilyenkor általában mindig mutat valamilyen csatornát, a Webböngésző is automatikusan az örökké futó Internet bizonyos részét mutatja a betöltésekor.

Az ekkor látható első oldalt kezdőlapnak nevezzük. Ezek igen gyakran nagy menüket tartalmazó oldalak, amely a műveletek alapjaként szolgálnak. Innen bejárhatod az egész Internetet, témaköröket kereshetsz, tárgymutatókat nézhetsz meg, és kattintással különféle helyekre ugrálhatsz.

- ✓ A legtöbb Webböngésző saját honlapjával jelentkezik be. Az Internet Explorer telepítése és első indítása után például a Microsoft ilyen oldala jelenik meg, de ugyanígy jár el a Navigator is, amikor elsőként saját honlapját jeleníti meg.

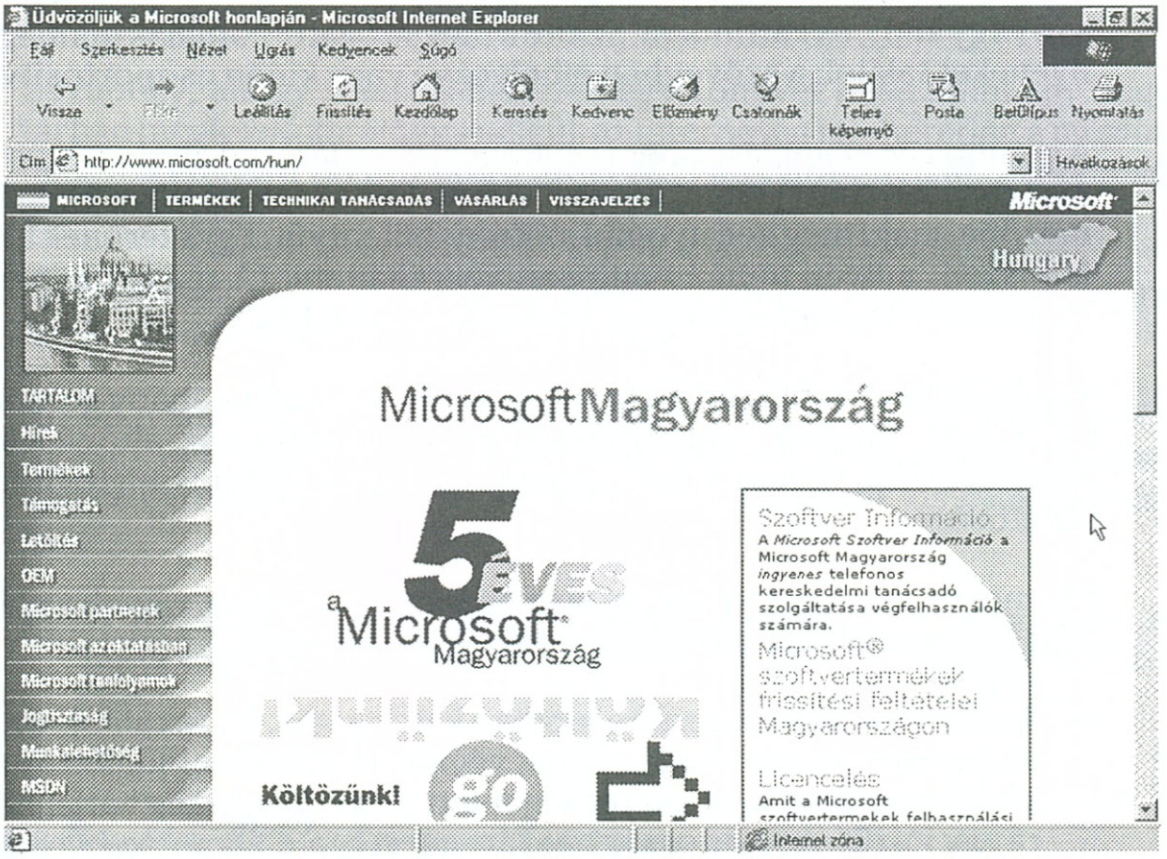

14.3. ábra. Az Internet Explorer számtalan továbblépést jelentő oldallal

- ✓ Kezdőlapként később tetszőleges honlapot beállíthatsz. Ehhez válaszd az Internet Explorer Nézet menüjének Internet beállítások parancsát, majd az Általános panellapot.
- ✓ A kezdőlaphoz bármikor visszatérhetsz az eszköztár Frissítés és Keresés gombja közötti gombbal.

- ✓ Ne keverd össze a kezdőlapot a honlappal. A kezdőlap az első megjelenő oldal, amelyet a böngésző elindítása után látsz. A honlap az adott webhely elsőként megjelenő oldala. A 14.3. ábra például honlap, amelyről számtalan helyre ugorhatsz. A 14.1., 14.2. és 14.4. ábrán láthatók a megfelelő helyek egyszerű weblapjai, ezek nem a hely meglátogatásakor elsőként megjelenő oldalak.

Ugrálás a weblapok között

Az Internet Explorer a weblapok közötti mozgást három módon teszi lehetővé:

- ✓ Rámutatás és kattintás gombra vagy hivatkozásra, amely automatikusan a megfelelő oldalra visz.
- ✓ A meglehetősen bonyolult kódszavak sorozatának beírása a Cím mezőbe, és az Enter megnyomása.
- ✓ A böngésző navigációs gombjainak használata.

Az első módszer a legegyszerűbb. Keress az oldalon hivatkozásokat (kiemelt szó vagy kép), és kattints rá. Szinte a meglátogatott oldalak mindegyikén fogsz ilyeneket találni, a szövegben elhelyezve vagy külön csoportosítva.

A gombok és kiemelések nem segítenek, ha a barátod által szalvétára írt (vagy újságban olvasott) címet akarod elérni. Ezt a címet sajnos be kell írni a Cím mezőbe, majd meg kell nyomni az Enter billentyűt. Egyszerűnek tűnik, de nem is hiszed, milyen nehéz pontosan végrehajtani. (A másképp meglátogatott helyek címeit elnézegetve ezt könnyen beláthatod.)

Végül, az Internet Explorer is rendelkezésre bocsát néhány gombot a navigálásra. A Kedvencek gomb például olyan mappába visz, ahová félreteheted a legkedveltebb helyek hivatkozásait. Az Ugrás menü is biztosít néhány más lehetőséget.

Bármelyik módszerrel bátran járd be Internetet. Ha beragadsz valahol, a kezdőlapra a megfelelő gombbal mindig visszatérhetsz.

- ✓ A szörfölés legegyszerűbb módja a kattingatás. Ennek alapja az, hogy figyeled az egérmutató alakját, amint végighúzogatod az oldalon. Amikor ez egy kis kézre változik, olyan terület felett jársz, amely alig várja, hogy kattints rá egy jóízűt. Az óvatosság nem árt, mert a találékony weblap-gyártók mindenféle fura képekkel zsúfolják tele az oldalt, és ember legyen a talpán, aki megmondja, hová is kell kattintani.

- ✓ A sok mutogatás és kattintás közben rossz helyre keveredtél? A Vissza gomb egyszerűen az előző helyre visz. Ha elég kitartóan nyomogatod, végül a kezdőlaphoz jutsz (persze ide egyszerűbben is visszatérhetsz, lásd korábban).

- ✓ Épp az előbb jártál valami érdekes helyen, csak elfelejtetted, hogy melyik volt az? Az Előzmények gomb segíthet a megtalálásában.

- ✓ Felkeltheti a figyelmedet valamilyen érdekes szöveg is. A szövegszerkesztőkben használthoz hasonlóan (az egér húzásával) kijelölheted azt, és a Ctrl+C billentyűkombinációval a Vágólapra másolhatod (onnan meg oda illeszted be, ahová csak akarod).

Hogyan látogathatók meg újra a kedvenc helyek?

Előbb vagy utóbb még olyan weblapokra is eljuthatsz, amelyek kifejezetten tetszenek. Újbóli felkeresésüket megkönnyíti, ha ezeket a Kedvencek gomb segítségével elraktározod. A művelet nyomán az aktuális oldal hivatkozása bekerül kedvenceid mappájába.

Az ilyen oldalakra való visszatéréshez kattints újra a Kedvencek gombra, és válaszd ki a megfelelő nevet.

Keresés az Interneten

Ugyanúgy, ahogy szinte lehetetlen egy könyvet megtalálni egy nagy könyvtárban megfelelő katalógus nélkül, az Interneten is lehetetlen a megfelelő webhely felkeresése tárgymutató és keresési eljárás nélkül. Szerencsére több ilyen is létezik.

Ezek előcsalogatására kattints a Keresés gombra. Az Internet Explorer a 14.4. ábrán látható keresőoldalt jeleníti meg.

Írd be a keresett témakört vagy fogalmat, majd kattints a Keresés gombra. Néhány másodperc múlva az Internet Explorer a témakörrel foglalkozó webhelyek garmadát sorolja fel. (Ne ijedj meg, a keresés kis gyakorlattal finomítható.)

✓ Az Internet Explorer számos keresőeljárást kínál. Mindegyik másképp hajtja végre a műveletet, előbb-utóbb rátalálsz a neked leginkább megfelelőre.

A Windows 98 és az Internet

A Windows 98 annyiban könnyíti meg az Internet-elérést, hogy számos menün és egyéb helyen elhelyezi ezt a lehetőséget. Ingyenes webböngészőt (Internet Explorer) és számos egyéb programot tartalmaz, amely megkönnyíti a Világháló különféle használatát. Az Active Desktop használatával webszerű asztal-

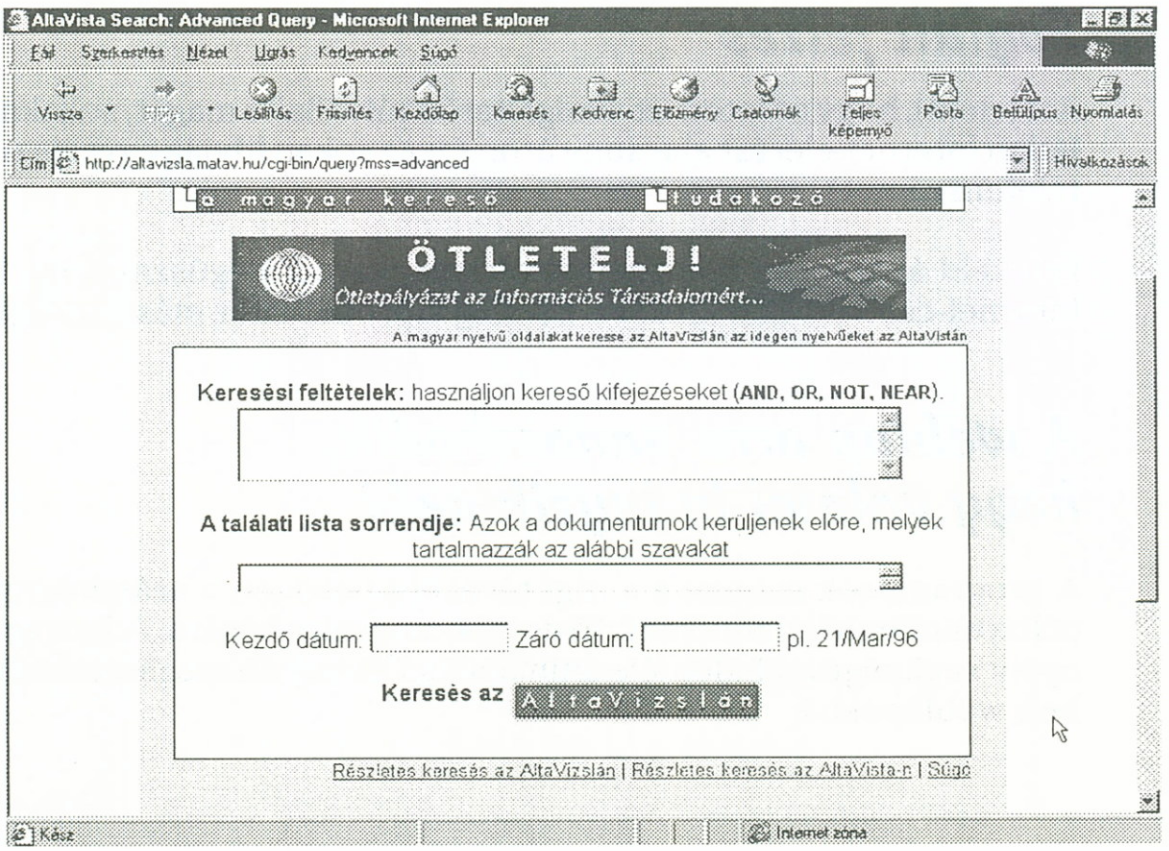

14.4. ábra. Az Internet Explorer keresőlapja

hoz juthatsz. Itt a Windows és az Internet jobban megérti egymást. Ha például előző éjjel már használt HTTP címet kezdesz beírni, a Windows 98 felismeri azt, és elvégzi helyetted a meglehetősen munkaigényes és könnyen elhibázható feladatot.

Bár jó pár ilyen szolgáltatás már a Windows 95-ben is megvolt, néhány új vagy továbbfejlesztett is akad, így a Windows 98 egységes csomagot alkot.

Valami nem működik!

Lazíts! Bár az Internet már jó ideje létezik, az egész Web-cirkusz még elég fiatal ahhoz, hogy minden simán menjen vagy időnként ne legyen túlterhelt. Néhány gyakori probléma következik itt.

Nem megy a telepítés

Az Internet Explorer telepítése egyáltalán nem nagy ügy, a bonyodalmak az Internet-szolgáltatóra való csatlakozásnál kezdődnek. Mivel ezek mindegyike más módszert követhet, a leghelyesebb eljárás a segítségkérés tőlük vagy tapasztalt barátoktól.

Bár az egész procedúra kínos lehet, vigasztaljon az a tudat, hogy csak egyszer kell átesni rajta. Utána tiéd a világ(háló) meg a borsos telefonszámla: egyetlen kattintás, egy telefonhívás, és kezdődhet a szörfölés.

Foglalt jelzés

Azt jelenti, hogy az Internet-szolgáltatód túlvállalta magát, sokaknak ígért korlátlan Internet-elérést alacsony áron (azaz sokan hívják egyszerre ugyanazt a telefonszámot).

Értékeld át korábbi döntésedet: olcsón akarod megúszni, vagy biztonságos Internet-csatlakozást kívánsz. Esetleg kipróbálhatsz másik szolgáltatót is.

A weblap arra panaszkodik, hogy valami hiányzik neki

A programozók megunva a régi tévékészüléküket, a számítógépeket vették célba mindenféle szórakoztató dolgok megvalósítására. A Java programozási nyelv segítségével különféle animációkat és egyéb meglepetéseket építettek be a weblapokba.

Ezekkel együtt jár, hogy „bővítményeknek" nevezett szoftverekhez szükséges, hogy a számítógép képes legyen például fényújságszerű hirdetések megjelenítésére.

De mi itt a probléma? Az ilyen bővítmények állandóan haladnak a korral, újabb és újabb verziói születnek. Ha az üzenet ilyen bővítmények hiányára vagy legújabb verziójára vonatkozik, ez általában letölthető. Zárd be a böngésző kivételével az összes futó programot, töltsd le a megfelelő szoftvert, telepítsd azt, és a panaszok elmúlnak. Olyan futó hirdetéseket fogsz látni, hogy csuda.

A weblap azt mondja, hogy más böngészőre optimalizált

Mivel böngészőként jelenleg többen használják a Netscape Navigatort, mint az Internet Explorert, sok programozó erre hegyezi ki a weblapokat. Ez általában nem okoz problémát, az Internet Explorer is szépen megjeleníti az oldalakat. Más esetben a különbségek észrevehetetlenek, de olyan eset is van, amikor a weblap egyszerűen nem hajlandó működni a Microsoft böngészőjével. Mi a megoldás? Hagyd a csudába az egészet (a dolog fordítva is megeshet). Milliószámra vannak még weblapok, amelyeket meglátogathatsz az Internet Explorer segítségével.

IV. rész

Áttérés a Windows 98 rendszerre: gyorstalpaló

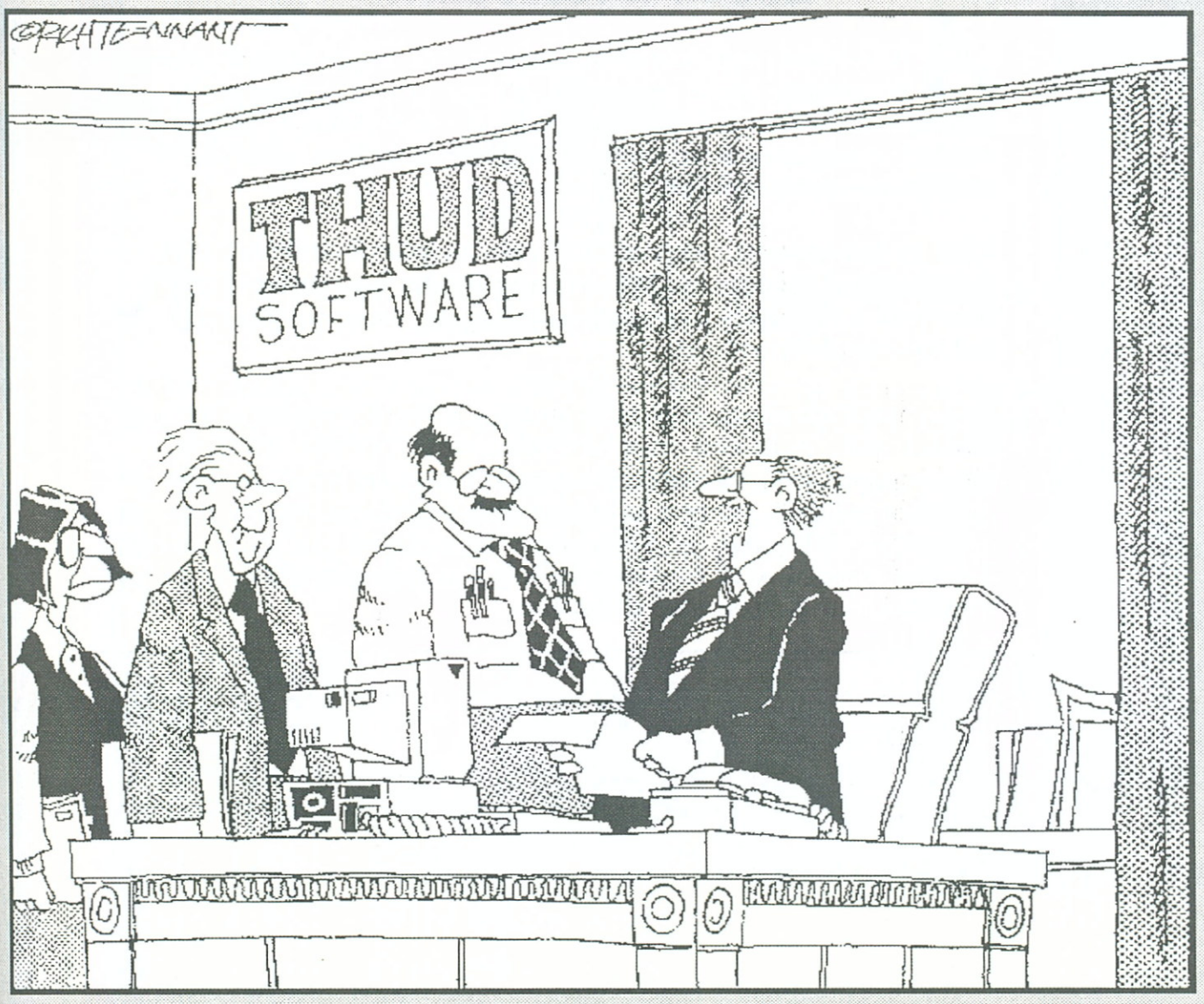

„URAIM, A HIBÁK KIJAVÍTÁSA HELYETT ÉN INKÁBB AZT JAVASLOM, MÓDOSÍTSUK A DOKUMENTÁCIÓT, ÉS NEVEZZÜK ÕKET »JELLEMZÕKNEK«”

Ebben a részben...

A Windows egy korábbi verziójáról való áttérés a Windows 98-ra hasonló ahhoz, mint amikor új házba költözve a sötétben próbálod megtalálni a fürdőszobát. Amíg meg nem szokod az új elrendezést, állandóan nekimész valaminek.

Miután felfedezed, hogy mi hol van, a nyomás enyhül, és már kezded élvezni is. Másoknak azonban egyfolytában hiányzik a régi hely a megszokott kapcsolókkal, ablakokkal és szerelvényekkel.

Ez a rész elsősorban a korábban másik Windowst használóknak szól, akik már megfizették a tanulópénzt, és tudják, hogyan kell rámutatni és kattintani. Itt megtalálod annak a módját, hogy a Windows 98 a régi kedvenced, a Windows 3.1 vagy a Windows 95 szerint működjék. Találsz módot arra is, hogyan lehet a legegyszerűbben végrehajtani a szokásos dolgokat.

15. fejezet

A Windows 98 működtetése a *régi* Windows szerint

Ebben a fejezetben

- Windows 95 külsőt és módot használunk
- Visszahozzuk a Programkezelőt
- Feltámasztjuk a Fájlkezelőt
- Visszarakjuk a Futó programok ablakot
- Megkeressük a Kartoték és Naptár programot
- Megkeressük a Paintbrush programot

A Fájlkezelő és a Programkezelő nem volt ugyan tökéletes, de legalább 600 millió ember hozzászokott már a hibáihoz.

Nagyon sokan elégedettek a Windows 95-tel is, ők abban a reményben térnek át a Windows 98 rendszerre, hogy ez kevesebbszer fog lefagyni.

Ha (szerencsétlenségedre) előző Windowsról tértél át a Windows 98-ra, akkor ez a fejezet neked szól: néhány példán bemutatja, hogyan veheted rá a Windows 98-at, hogy a régi jó, hűséges Windows 95 és Windows 3.1 programhoz hasonlóan viselkedjen.

Windows 95 stílusú működés

A Windows 98 valójában a Windows 95 cifrább változata. Ez a legfrissebb modell, teljesen áttervezett műszerfallal, új szolgáltatásokkal.

Néhányan az új nyalánkságokat látva megrészegülnek, mások jobban kedvelik a meghitt Windows 95-stílust.

Íme, így térhetsz vissza a Windows 95 külsőhöz és általános viselkedéshez:

1. **Kattints a Start gombra, és a válaszd a Beállítások menü Mappa beállításai parancsát.**

2. **Válaszd ki a Klasszikus stílus beállítást.**

3. **A változtatás mentéséhez kattints az OK gombra.**

✓ A klasszikus stílus választásával eltűnik a Windows 98 Internet-vadászata, és tiszta Windows 95 asztalt kapsz. A háttérből eltűnik az összes „Active Desktop" jellemző is.

✓ A klasszikus stílusban az Internet továbbra is elérhető az Internet Explorer vagy a Netscape Navigator segítségével. A weblapon tanyázásból csak az ablakok, a tapéta és az ikonok maradnak meg.

Hová tűnt a Windows 3.1 Programkezelő?

A Windows 98 (vagyis hát most inkább a Windows 95) a Windows 3.1 Programkezelőjét a Start menü kedvéért hagyta el, amely akkor jelenik meg, amikor a Windows 98 híres-nevezetes Start gombjára kattintasz. Ha eljátszadozol ezzel a dologgal néhány percet, a Start menü és a Programkezelő hasonlóságai kezdenek előtűnni.

Például, a Programkezelő lehetővé teszi, hogy a programokat különálló Programcsoport ablakokba rendezd. A Windows 98 Start menüje a programokat különálló mappákba szervezi, amelyek a menü Programok listájában találhatók.

Ha a programok indítására jobban kedveled a Windows 3.1 Programkezelő használatát, vagy addig akarod használni a Programkezelőt, míg hozzá nem szoksz egy kicsit a Windows 98-hoz, így kelthetd életre a jó öreg Programkezelőt:

1. **Kattints a Start gombra, és válaszd a Futtatás parancsot.**

   A megjelenő panel a futtatni kívánt program nevének beírását kéri.

2. **Írd be a *progman* szót a Megnyitás mezőbe, és kattints az OK gombra.**

✓ A Programkezelőnek van egy nagy hátránya: a legtöbb újonnan telepített Windows 98 és Windows 95 program nem helyezi el benne az ikonját, ezek csak a Start menüre kerülnek rá.

✓ Ha egy program ikonját el szeretnéd helyezni a Programkezelőben, húzd az ikont oda a Sajátgép vagy az Intéző ablakából. A Windows 98 automatikusan parancsikonná alakítja, így a program erről indítható.

✓ A Programkezelő a programok régebbi, 16 bites iskolájában végzett, így nem tudja igazán kezelni a hosszú fájlneveket. Ha például a Csicseriborsó nevű fájlt húzod át a Sajátgép vagy az Intéző programból a Programkezelőbe, akkor ez átnevezi a Csicse~1 névre. A jelentéséről, vagyis a hosszú fájlnevek átnevezéséről, hogy a régebbi programok is megérthessék, a 11. fejezetben esik szó.

✓ A Programkezelő bezárása a Windows 98 rendszert nem zárja be. A rendszer leállítására továbbra is a Start menü Leállítás parancsa szolgál.

✓ Ha annyira kedveled a Programkezelőt, mondd meg a Windows 98-nak, hogy minden indításakor automatikusan töltse be. Ennek megoldása az, hogy a Progman.exe fájlt elhelyezed az Indítópult mappában. (A fájl a Windows mappában található, és a műveletről a 10. fejezetben olvashatsz.)

Hová tűnt a Fájlkezelő?

Senki sem szerette igazán a Windows 3.1 Fájlkezelőt, talán csak azok, akik dolgoztak a Windows 3.0 Fájlkezelőjével is.

Bár a Fájlkezelő utódjai – a Sajátgép és az Intéző a Windows 98-ban – némileg egyszerűbben használhatók, mégsem kifogásolható, ha valaki ragaszkodik a régi dolgokhoz.

Ha nem akarod megtanulni az új trükköket, hagyd a csudába a Sajátgép és az Intéző programot, és térj vissza a Fájlkezelőhöz – a Windows 98 tartalmazza ezt is. Íme, így csalogathatod elő:

1. **Kattints a Start gombra, és válaszd a Futtatás parancsot.**

   A megjelenő panel a futtatni kívánt program nevének beírását kéri.

2. **Írd be a *winfile* szót a Megnyitás mezőbe, és kattints az OK gombra.**

   Az OK gomb megnyomására a 15.1. ábrán is látható módon megjelenik a Fájlkezelő.

A Fájlkezelő most jobban hasonlít a Windows for Workgroups példányához. A nagyobb különbség a kis méretűre állított ablakoknál tűnik fel. A Programkezelőhöz hasonlóan az ikon méretű ablakok a 15.2. ábrán látható alakot veszik fel.

✓ A Fájlkezelőn belül továbbra is másolhatók és áthelyezhetők a fájlok az egér húzásával, de nem húzhatók a meghajtókat képviselő ikonra. Dokumentumokat sem tölthetsz programokba a tálcán lévő programlista valamelyik elemére húzva: a Windows 98 ekkor közli, hogy fájlt csak megnyitott ablakba húzhatsz be.

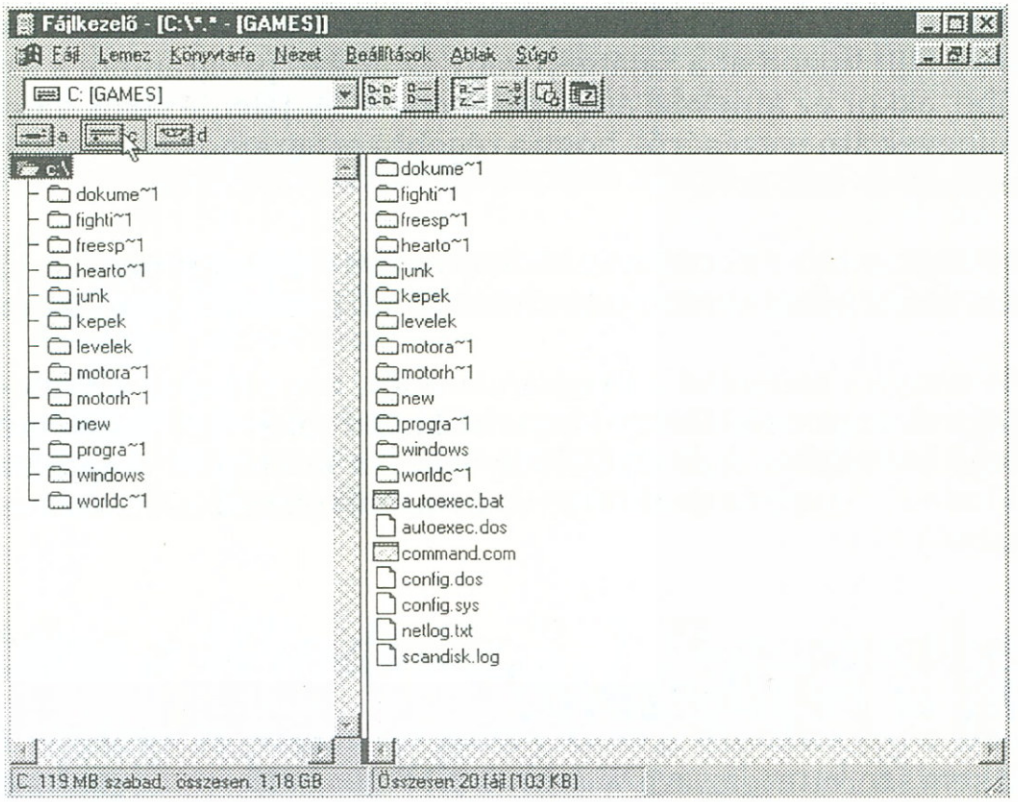

15.1. ábra. A Windows 98-ban elinduló Fájlkezelő nem pontosan olyan, mint a Windows 3.1 verzióban

- ✓ A Fájlkezelő Windows 98-as verziója (a Programkezelőhöz hasonlóan) a 16 bites iskola neveltje, így nem ismeri fel a számos Windows 98 programban használható hosszú fájlneveket. Ha 8 karakteresnél hosszabb fájlnévvel találkozik, lerövidíti azt, és beszúrja a ~ jelet.
- ✓ A Fájlkezelő ugyancsak ezt a jelet szúrja be az olyan fájlnevekbe, amelyekben szóköz szerepel.

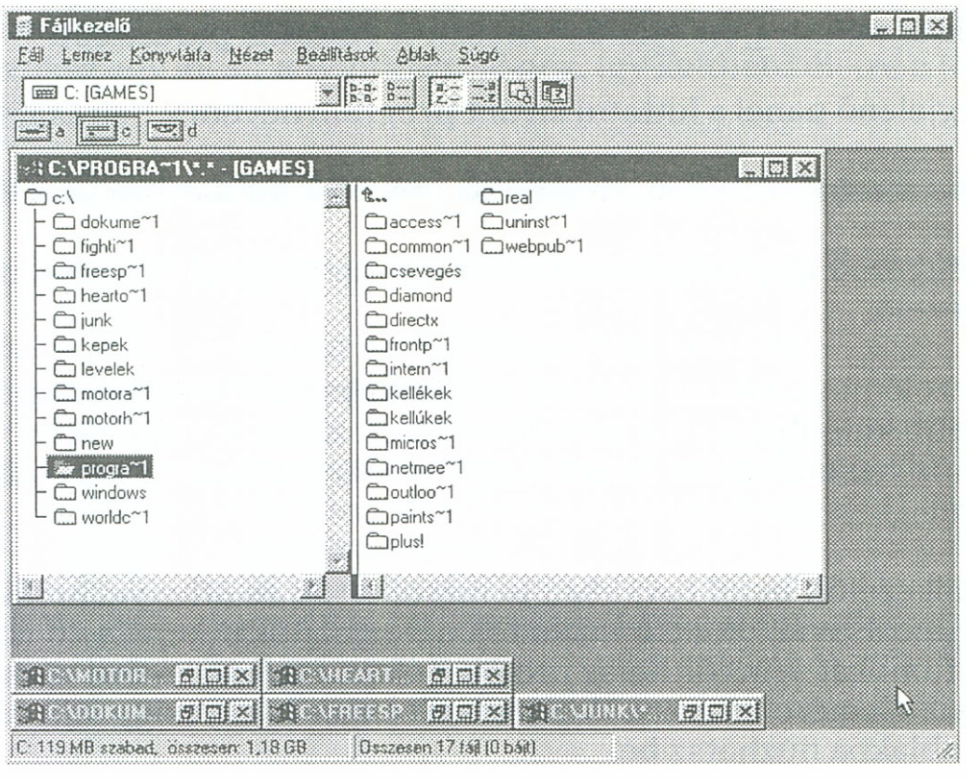

15.2. ábra. A kis méretűre állított ablakok képe más

- ✓ A Windows 98 általában a legtöbb ikonnál és gombnál kiírja nevét és szerepét, ha fölötte pihenteted az egérmutatót. Ilyet a Programkezelőben és a Fájlkezelőben nem láthatsz, ezekbe ezt a trükköt nem építették be.

- ✓ Természetesen nem érdemes túlságosan sok időt fecsérelni a Fájlkezelő újabb korlátaira, okosabb inkább a Sajátgép és az Intéző működését megismerni (mindkettőt ismerteti a 11. fejezet).

Hová tűnt a Futó programok?

A Windows 3.1 Futó programok listája (ez ott akkor jött fel, ha az ablak tapétájának üres részére kattintottál duplán) jobb létre szenderült még a Windows 95 idejében: helyére került a Start menü.

De jó hír, hogy a Start menü a tálcával kombinálva mindent tud, amit a Futó programok tudott: programok betöltése és átváltás közöttük, ablakok elrendezése, programok leállítása.

Ráadásul a Windows 98 Start menüje pontosan arra a billentyűkombinációra bújik elő, amelyre a Futó programok is megjelent a Windows 3.1-ben: ez a Ctrl+Esc.

A Futó programok életre keltése

A régi motorosok kiengesztelésére azért a Futó programok sem tűnt el teljesen, kicsit átalakítva (új névvel: Feladatok) , kicsit elbújva, de megvan a Windows 98-ban is. Betöltéséhez kattints duplán a Taskman programikonra a Windows könyvtárban (mármint ahová a Windows 98-at telepítetted), vagy írd be ezt a nevet a Start menü Futtatás parancsa után megjelenő parancssorba.

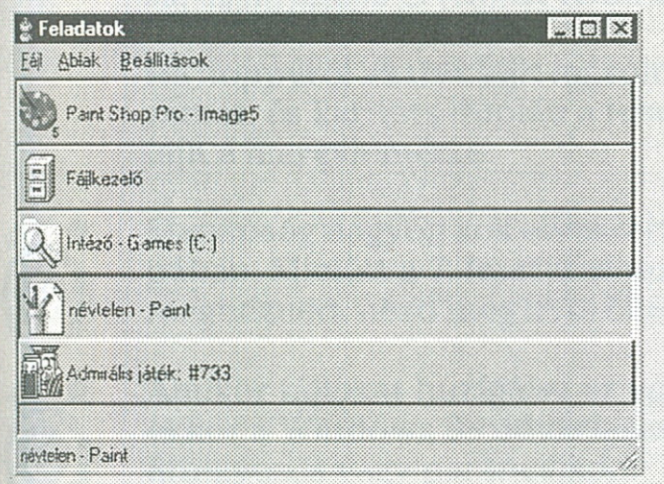

A Feladatok ablakhoz nem tartozik Súgó, így a menüket kell megnézned, hogy mit is tud. Elég sokoldalúnak mutatkozik: felsorolja a futó programokat és ablakokat, így választhatsz közülük; elrendezi a képernyőn a megnyitott ablakokat (mozaik vagy lépcsőzetes formában); és a Start menü Futtatás parancsához hasonlóan parancssorral is rendelkezik. Sőt, még a Windows 98 leállítását is kezdeményezheted belőle.

Maga a program is alakítható: a programok kis vagy nagy ikonokkal jeleníthetők meg, a menü elrejthető stb. Egyszer mindenképp érdemes megnézni.

Hol van a Naptár, a Kartoték és Paintbrush?

A Windows 3.1 Naptár és Kartoték programja köddé vált, a Windows 98 már nem tartalmazza, sőt utódja sincs.

Ha azonban a Windows 98 rendszert a Windows 3.1 tetejébe telepítetted, a Naptár és a Kartoték a számítógépeden maradt, és a Start menüben is megjelenik.

A Paintbrush továbbfejlesztett verziója található a Windows 98-ban, amelyet a Kellékek között találsz: ez a Paint (leírása a 12. fejezetben).

16. fejezet

Csak egyszerűen, ha úgy is lehet!

Ebben a fejezetben

- Fájlt másolunk floppyra
- Megkeressük a Start gombot és a Start menüt
- Megkeressük az elveszett fájlt, mappát vagy programot
- Programot veszünk fel a Start menüre
- Elrendezzük a megnyitott ablakokat
- Eltávolítjuk az új CD-lemez borítását
- Lecseréljük a képernyő tapétáját
- Új programot telepítünk

Hát éppen ez az – gyors és egyszerű válaszok a mindenkit foglalkoztató Windows 98 programra vonatkozó kérdésekre. Ezeket bátran kipipálhatod a saját listádon is.

Hogyan másolhatok fájlokat floppylemezre (és vissza)?

Ha a merevlemezről akarsz fájlt másolni floppyra, nyisd meg Sajátgép programot, majd abban azt a mappát, ahol a fájl lakik. Az egér jobb oldali gombjával kattints a fájl nevére. Mutass a megjelenő helyi menü Küldés parancsára, erre újabb menü nyílik. Végül ezen kattints a kívánt floppy nevére (A: vagy B: meghajtó, ha neked kettő van, de újabban csak egy szokott lenni, az A:).

Ja, és ne felejts el lemezt tenni a meghajtóba.

Ha floppyról akarsz fájlt másolni a merevlemezre, nyisd meg a Sajátgép programot, és kattints duplán a lemezegység ikonjára. Húzd át innen az egérrel a fájlt a merevlemezre.

Manapság nagyon sok elveszettnek hitt fájl bújik meg a Dokumentumok mappában. Mielőtt a 7. fejezet elveszett dolgok keresésével foglalkozó szakaszát megnéznéd, nézd meg itt is őket.

Amikor fájlokat huzigálsz az egérrel, tedd ezt az egér jobb oldali gombjával: ekkor a Windows 98 udvariasan megkérdezi, hogy mi legyen velük: másolás, áthelyezés vagy parancsikon.

Hogyan másolhatok teljes floppylemezt?

Ha fájlokat akarsz másolni egyik lemezről a másikra, húzd őket az egérrel (lásd előző pont). Ha teljes floppyt másolsz, járj el így:

1. **Tedd be a floppyt.**

2. **Nyisd meg a Sajátgép programot.**

   Ha ikonján az egyszeres kattintás hatástalan, kattints rá duplán.

3. **Kattints az egér jobb gombjával a floppyegység ikonjára.**

4. **Válaszd a Lemez másolása parancsot a megjelenő menün.**

   Panel jelenik meg, amelyen megerősítheted, hogy melyik egységet szeretnéd használni.

5. **Kattints az Indítás gombra a munka elkezdéséhez.**

Hol van a Start gomb és a Start menü?

Normális esetben a Start gomb a tálca végén bújik meg – a tálca hosszú, szalagszerű képződmény, általában a képernyő alján. Még a tálcát sem találod? Nyomd meg a Ctrl+Esc billentyűt! Ez szinte mindig megjeleníti a Start menüt, amit amúgy akkor kapnál, ha a Start gombra kattintasz.

A Windows 98 kettő vagy még több monitort is használhat, és a tálca bármelyik monitor bármelyik szélén elhelyezhető. Ilyenkor jól nézz körül!

Hogyan indíthatok el egy programot?

Kattints a tálcán a Start gombra, és mutass az egérrel a Programok sorra. Ha a megjelenő menü egyes elemeire mutatsz, általában újabb választékot kapsz.

Megtaláltad, amit kerestél? Kattints a nevére, és a Windows 98 életre kelti a programot. Ha nem találod, nézd meg a következő pontban, hogyan kereshetsz meg.

A tálcáról továbbiakat is megtudhatsz a 10. fejezetben, míg a kezdők a 4. fejezetben találnak útmutatót.

Programokat az Intéző és a Sajátgép programból is indíthatsz. Dupla kattintás a mappára, hogy megnyíljon, dupla kattintás a programra, hogy elinduljon.

Dupla kattintás egy megfelelő fájlra, betölti az azt létrehozó programot, és benne megnyitja a fájlt magát.

A Windows 98 számos módon testre szabható, így ne csodálkozz, ha egyetlen kattintás is elég mappák vagy ikonok megnyitásához. Ha saját igényeid szerint akarod kialakítani a környezetet, nézd át az 5. fejezetet.

Hogyan kereshetek meg fájlt, mappát vagy programot?

Kattints a Start gombra, és válaszd a Keresés, majd a Fájlok vagy Mappák parancsot. Írd be a fájl, a mappa vagy a program nevét a Név mezőbe (néha elég csak az első néhány karakterét), és kattints a Keresés gombra.

A Keresés program listázza a megjelölt meghajtón található összes fájlt, mappát és programot, amelynek neve (vagy annak eleje) egyezik a beírttal. Ha látod itt, amit kerestél, rögtön életre keltheted. Ha még mindig nincs meg, a 7. fejezet részletesebben elmagyarázza a keresést.

A Keresés programban a Hely mezőben egyéb meghajtókat, mappákat is megadhatsz.

Hogyan tehetek programokat a Start menüre?

A Windows 98 számos módszert kínál a fájlok, mappák vagy programok felvételére a Start menüre. Íme itt az egyik legegyszerűbb.

Nyisd meg a Sajátgép programot, és keresd meg a program ikonját. Mutass rá az egérrel, és tartsd lenyomva az egérgombot. Így húzd az egeret a Start gombra (ez magával vonszolja az ikont is). Itt engedd föl az egérgombot, és már készen is van.

Kattints a Start gombra, és az újonnan felvett program ott díszeleg a menü tetején.

További ötletek a 10. fejezetben.

Hogyan rendezhetem el takarosan az ikonokat?

A Windows 98 telepítése után az ikonok szépen felsorakoznak a mappákban. De ahogy módosítod a mappa méretét vagy húzgálod az ikonokat, hamar elveszítik a katonás elrendezést, sőt egymást is átfedhetik.

A megoldás? Kattints a mappa üres területére az egér jobb gombjával, és válaszd az Ikonok igazítása parancsot. A Windows 98 szép sorba rendezi az ikonokat.

Mi a művelet rossz oldala? A lusta Windows 98 *minden* mappára megismételteti ezt a parancsot, ha ott is rendet akarsz látni.

Ha azt akarod, hogy a Windows 98 mindig rendben tartsa az ikonokat, válaszd az előbb használt menü Ikonok elrendezése, majd Automatikus elrendezés parancsát.

Hogyan rendezhetem el a megnyitott ablakokat, hogy mindegyik látható legyen?

Túl sok, egymást átfedő ablak van a képernyőn? Válaszd valamelyik rendező parancsot, és a Windows 98 minden ablaknak egyenlő területet biztosít az asztalon.

1. **A jobb egérgombbal kattints a tálca üres részére.**

   Az óra mellett szokott üres hely lenni.

2. **Válaszd az Ablakok vízszintes elrendezése vagy az Ablakok függőleges elrendezése parancsot.**

   Az egyik sorokba, a másik oszlopokba rendezi az ablakokat. Válaszd, amelyik jobban tetszik, de megnézheted a 6. fejezetet is további ötletekért.

Hogyan állíthatom be a dátumot és az időt?

A számítógép pontatlan dátumát vagy óráját úgy állíthatod be, hogy a tálcán lévő órára duplán kattintasz (ez általában a jobb alsó sarokban található). Egy naptár és egy óra jelenik meg, amelyen megadhatod a dátumot, az időt, de még az időzónát is. A 9. fejezet részletesebben szól erről.

Hogyan tudom eltávolítani a CD-lemez műanyag borítását?

Foggal-körömmel, de egy levélnyitó kés is megteszi. A mai korszerű technika olyan műanyag borítást kreál, amely még a CD műanyag dobozánál is tartósabb.

Hogyan cserélhetem le a képernyő tapétáját?

A jobb egérgombbal kattints az asztal üres helyére, és válaszd a megjelenő menü Tulajdonságok parancsát. Nézd végig a Tapéta feliratú oszlop neveit. Kattints bármelyikre, és látni fogod a hatást (ehhez a Mozaik elrendezés legyen kiválasztva).

További tapétázási útmutató a 9. fejezetben.

Klassz képre találsz az Interneten szörfözve? Fogd be egy jobb kattintással, és válaszd a Felhasználás tapétaként parancsot. A Windows 98 lelopja a képet, és az asztalodra ragasztja.

Hogyan változtathatom meg egy fájl vagy egy mappa nevét?

Hívd be az Intéző vagy a Sajátgép programot, és kattints az egér jobb gombjával az átnevezni kívánt fájl vagy mappa ikonjára. Válaszd a helyi menü Átnevezés parancsát, írd be az új nevet, és nyomd meg az Enter billentyűt.

A Windows 98 nem minden ikon nevét engedi átnevezni, ilyen például a *3,5" lemez (A:)* vagy a *Lomtár*.

Mennyi szabad hely van a merevlemezen?

Nyisd meg a Sajátgép programot, és az egér jobb oldali gombjával kattints a merevlemez ikonjára, majd válaszd a megjelenő menü Tulajdonságok parancsát. A 16.1. ábrán is látható csinos kis diagram megmutatja a merevlemez telítettségét. Az Eszközök panellapot választva mindeféle karbantartó műveletet is végrehajthatsz.

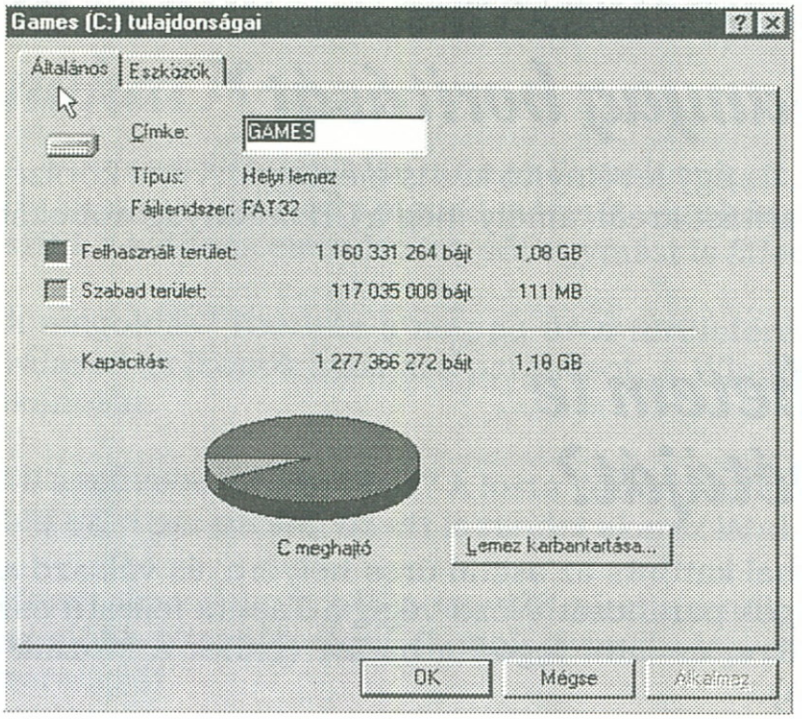

16.1. ábra. A merevlemez jellemzőit bemutató párbeszédpanel

Hogyan telepíthetek új programot?

Íme a legegyszerűbb módja (ha minden a feltételezések szerint működik).

1. **Kattints duplán a Sajátgép, majd azon belül a Vezérlőpult ikonra.**

   (A számítógép beállításától függően időnként az egyszeres kattintás is elég.)

2. **A Vezérlőpulton kattints duplán a Programok hozzáadása ikonra.**

3. **A következő panelen kattints a Telepítés gombra, és kövesd a megjelenő utasításokat.**

   (Megnézheted a 9. fejezet részletesebb magyarázatát is: ez akkor is segít, ha a Telepítés gomb nem működik.)

V. rész

Segítség!

„ITT EGY SZOFTVER DOKUMENTÁCIÓJÁBÓL IDÉZNEK.
EZ VAGY AZT MAGYARÁZZA EL, HOGYAN HASZNÁLJUK
AZ ÚJ WINDOWS 98 FELÜLETET, VAGY UTASÍTÁSOKAT TARTALMAZ
A SZÁMÍTÓGÉPEK LÁVAKITÖRÉSSÉ ALAKÍTÁSÁRA."

Ebben a részben...

A Windows 98 feladatok százait tudja végrehajtani, s mindegyiket tucatnyi módon. Ez azt jelenti, hogy minden pillanatban legalább egy millió dolog hibázhat.

Néhány probléma kijavítása nagyon egyszerű. Például egy rosszul elhelyezett kattintás a tálcán az összes programot eltüntetheti. De egyetlen újabb kattintás a megfelelő helyre, és máris minden helyreállt.

Más problémák már több bonyodalmat okozhatnak: komputersebészek csoportjai szükségesek a diagnózishoz és a megfelelő orvosláshoz, néha még a sebészkés is előkerül.

Ez a rész segít szétválasztani a nagy problémákat a kicsiktől. Megtanulhatod, hogy melyiket tudod megoldani néhány kattintással (és egy kis rugdosással). Ha pedig a helyzet rosszabb, jöhetnek a sebészek.

17. fejezet

A betört ablak esete...

Ebben a fejezetben

- Indítólemezt készítünk vészhelyzetre
- Felgyógyítjuk a gyengélkedő egeret
- Elmerülünk a menütengerben, de kimászunk
- Új illesztőt telepítünk egy új számítógépes bigyóhoz
- A Windows 98 hiányzó részeit telepítjük
- Rossz gombra kattintanánk (de észbe kapunk)
- Felmelengetjük a lefagyott gépet
- Rosszul kinéző DOS programot javítunk fel
- Nyomtatóval bíbelődünk
- Dupla helyett egyet kattintunk (és viszont)

Néha csak érzed, hogy valami nem stimmel. A számítógép furcsa brummogásba kezd, vagy a Windows 98 lassabban araszol egy beteg tevénél. Más esetben semmi kétség, az egész úgy, ahogy van, bedöglött: a billentyűk lenyomására sípolás a válasz, a menük nem csinálnak semmit, vagy a Windows 98 már az indításkor csinos kis hibaüzenettel lep meg.

Nagyon sok esetben a legsúlyosabbnak tűnő problémák orvosolhatók a legegyszerűbben. Remélhetőleg ez a fejezet ad néhány ötletet erre.

Indítólemez készítése vészhelyzetre

Ehhez persze az kell, hogy legyen egy felesleges floppylemezed erre a célra (néha nagyon is megéri). A Windows 98 készíteni tud vészhelyzetre egy indítólemezt, amelyet akkor használhatsz, amikor a Windows 98 amúgy normális módon megtagadja az indulást. Ilyen esetben dugd a számítógép szájába ezt a lemezt, és nyomd meg a Reset gombját: a Windows 98 végtelenül lesoványodott verziója megjelenik a képernyőn. De innen legalább már elindulhatsz, vagy legalábbis megkönnyíti a számítógépes guru barátod dolgát a gép életre keltésében.

Ezért hát keríts egy üres vagy fontos adatot nem tartalmazó floppylemezt (akár a szaklapok mellékleteként kapott floppy is megteszi). Az itt következő eljárás ugyanis az összes adatot törli a lemezről.

1. **A Vezérlőpulton kattints duplán a Programok hozzáadása ikonra.**

   A Vezérlőpult a Start gomb és a Beállítások választása után hívható be.

2. **Válaszd az Indítólemez panellapot.**

   Ehhez a jobb szélen lévő fülre kell kattintanod, felül.

3. **Kattints a Lemez létrehozása gombra.**

   Némi morgolódás után a Windows 98 azt mondja, hogy tegyél be egy lemezt az A: meghajtóba. Mielőtt ezt megtennéd, egy filctollal írd a lemez címkéjére a „Windows 98 indítólemez" (vagy valami hasonló) szöveget.

4. **Dugd be a lemezt, majd kattints az OK gombra.**

   A Windows 98 formázza a lemezt, és különféle fájlokat másol rá, amelyek vészhelyzetben a számítógép elindításához szükségesek. A lemezt őrizd biztonságos helyen, és bízzál benne, hogy sosem lesz rá szükséged.

   - Vészhelyzetben tedd be ezt a lemezt az A: meghajtóba, és nyomd meg a számítógép Reset gombját – ez az utolsó mentsvár a végső megoldás, a számítógép kikapcsolása előtt. A számítógép „beindul" a lemezről, azaz életre kel akkor is, ha a merevlemez nem működik.

   - A lemezről való induláskor a Windows 98 „DOS üzemmódba" kerül, ami egyáltalán nem hasonlít a valódi Windows 98-ra, de egy számítógépes gurunak elégséges lehet arra, hogy megállapítsa és kijavítsa a hibát.

Az egerem helytelenkedik

Időnként az egér egyáltalán nem működik, más esetben szöcskeként ugrabugrál a képernyőn. Íme, néhány dolog, amit érdemes ilyenkor szemügyre venni.

✓ Ha a Windows 98 indításakor egyáltalán nem jelenik meg az egérmutató, akkor nézd meg, hogy a számítógép hátsó felében megfelelően be van-e dugva a farkincája. Ezután indítsd újra a Windows 98 rendszert.

✓ Ha az egérmutató megjelenik a képernyőn, de nem óhajt mozogni, akkor lehet, hogy a Windows 98 összekeverte a gyártóját valamelyik másikkal. A megfelelő egértípus felismeréséről meggyőződhetsz, ha követed a 9. fejezetben az új hardver hozzáadásáról szóló lépéseket.

✓ Az egérmutató akkor ugrál rendszertelenül a képernyőn, ha koszos az egér hasa vagy belseje. Először fordítsd meg az egeret, és tisztítsd meg az alját. Ezután fordítsd el a zárókeretet, és emeld ki a golyót. Tisztítsd meg a golyóbist és belül a görgőket (egész fura dolgok kerülhetnek elő belőle).

Ha gyapjúpulóvert hordasz (vagy az egéralátéteden macska szokott szundikálni), ezt hetente megismételheted.

✓ Ha az egered eddig jól működött, csak a gombok működnek fordítva, akkor minden bizonnyal felcserélted a jobb és a bal oldali gomb szerepét a Vezérlőpulton. Nézz ennek utána (a 9. fejezet ír erről).

Fulladozás a menütengerben

Ha a billentyűk megnyomására semmi sem történik a dokumentumodban, hanem helyette mindenféle menük bújnak elő az ablak tetején, akkor valószínűleg megnyomtad az Alt billentyűt (ezt az ártatlannak tűnő gombot, amelyet könnyű véletlenül megnyomni).

Amikor megnyomod (és el is engeded) az Alt billentyűt, a Windows 98 a munkádról az ablak tetején látható menükre fordítja a figyelmét.

A munkádhoz visszatérhetsz, ha újból megnyomod az Alt billentyűt (vagy az Esc is jó erre): ez a menekvés a menütengerből.

Félő, hogy új illesztőprogramot kell telepíteni

Ha a számítógépedbe új alkatrészt veszel, ahhoz általában valami szoftvert is adnak: ez az illesztőprogram. Az illesztőprogram lehetővé teszi az új eszköz kezelését a Windows számára. Ha például új videokártyát, CD egységet, nyomtatót vagy egeret építesz be, általában a kezelőprogramját is telepítened kell. Erről a szerencsére meglehetősen fájdalommentes eljárásról a 9. fejezet szól.

✓ A cégek állandóan továbbfejlesztik az illesztőprogramokat: kijavítják a korábbiak hibáit, még jobbá teszik a szolgáltatásokat. Néha hívd fel a gyártót vagy a forgalmazót, és kérd el a program legfrissebb verzióját. Még jobb megoldás erre, ha Internet-eléréssel rendelkezel, mert a cégek weblapjairól ingyenesen letöltheted ezeket.

✓ A floppy kezeléséről lásd a 2. fejezetet.

✓ Nem minden eszköz működik a Windows 98 rendszerben (bár a hardverelemek széles választékát támogatja). Vásárlás előtt erről érdemes meggyőződni.

✓ A Windows 98 illesztőprogramok egyik legnagyobb tárháza maga a Microsoft webhely (http://www.microsoft.com), amelyen könnyen megtalálod a neked kellő területet.

✓ Ha regisztráltattad a Windows 98 példányodat, a Windows Update paranccsal elérheted, hogy a rendszered mindig a legfrissebb elemeket tartalmazza: ez a különleges hely az Interneten letölti ezeket.

A barátom gépén a Windows 98 sokkal több programot tartalmaz

A Windows 98 a választott telepítési módtól és magától a számítógéptől függően eltérően telepíti önmagát, azaz más fájlokat másol a merevlemezre. Ha például hordozható gépre telepíted, felkerülnek a fájlok átvitelét segítő és a telep élettartamát figyelő programok.

A kisebb merevlemezzel rendelkező gépekre valószínűleg csak a Windows 98 működéséhez szükséges fájlok kerülnek fel. A 12. fejezet leírja a Windows 98 kellékeinek egy részét, itt most azt nézheted meg, hogyan rakhatod fel őket, ha kimaradtak a telepítésnél.

1. **A Vezérlőpulton kattints duplán a Programok hozzáadása ikonra.**

   A Vezérlőpult a Start gomb, Beállítások útvonalon érhető el.

2. **Válaszd a Windows Telepítő panellapot.**

   Ez a felül lévő fülek közül a középső. Rövid idő után a Windows 98 különféle részeinek listája jelenik meg, a telepítéshez szükséges hellyel, a merevlemezen.

3. **Kattints a telepíteni kívánt program kategóriája melletti négyzetre.**

   A négyzetben kiválasztását jelző pipa jelenik meg. Kattints a kategória nevére, majd a Részletek gombra. A Windows 98 ekkor az adott kategóriába tartozó programokat listázza, így elegendő a telepíteni kívántnak a bejelölése. A választás után kattints az OK gombra.

4. **Kattints az OK gombra, és tedd be a telepítő lemezt, ha szükséges.**

   A Windows 98 a CD-ről a merevlemezre másolja a szükséges fájlokat. Ezzel a módszerrel a kiegészítő programok *eltávolítása* is végrehajtható, de ekkor törölni kell a megfelelő négyzet bejelölését.

A Windows 98 rengeteg programot tartalmaz, nem jó megoldás az *összest* a merevlemezre másolni (legalábbis némelyiknél érdemes megvárni, míg a Microsoft kijavítja).

Rossz gombra kattintottam (de még nem engedtem fel az egérgombot)

A kattintás két lépésből áll: az egérgomb megnyomása és felengedése. Ha rossz gombnál nyomod meg az egérgombot, de még nem eresztetted fel, nyomd meg az Esc billentyűt, vidd odébb az egérmutatót, és engedd fel az egérgombot.

A kérdéses gomb normál állapotba kerül, és szerencsére a Windows 98 úgy tesz, mintha semmi sem történt volna.

A lefagyott számítógép

Hébe-hóba a Windows 98 beadja a kulcsot: működését felfüggesztve elvonul pihenni valahová, egy fa hűs árnyékába. Csak bámultok egymás szemébe, de nem történik semmi. A billentyűk nyomkodása, a kétségbeesett kattingatások eredménytelenek, vagy ami még rosszabb, mindenféle füttyögéseket váltanak ki.

Ha a képernyőn az egérmutatón kívül semmi sem mozog, akkor a számítógép masszívan lefagyott. A megadott sorrendben próbálkozz a következőkkel:

1. megközelítés: Nyomd meg az Esc billentyűt kétszer.

Valószínűleg hatástalan, de meg kell próbálni.

2. megközelítés: Nyomd meg egyszerre az Alt, a Ctrl és a Delete billentyűt (Alt és Ctrl lenyomva, majd Del).

Ha szerencséd van, a Windows 98 felsorolja a futó programokat, és közöttük találhatsz olyat, amelyről azt írja, hogy nem válaszol. Jelöld ki ezt, és kattints a Bezárás gombra. Ekkor elveszíted az ebben a programban még el nem mentett munkádat, de ehhez már amúgy sem férsz hozzá. Ha véletlenül nyomtad meg az Alt+Ctrl+Del kombinációt, az Esc billentyűvel békésen elhagyhatod a terepet.

Ha még így sem jutsz tovább, a panelen a Kilépés a rendszerből gombra kattints (a Bezárás mellett van), vagy használd újra az Alt+Ctrl+Del kombinációt. Ez lezárja a számítógépet, és kezdhetsz mindent elölről.

3. megközelítés: Ha egyik korábbi megoldás sem vezet eredményre, nyomd meg a számítógép Reset gombját.

A képernyő törlődik, és a számítógép úgy viselkedik, mintha ki- és bekapcsoltad volna. A Windows 98 rendszernek így életre kell kelnie.

4. megközelítés: Ha nem találod a Reset gombot a számítógépen, kapcsold ki, majd fél perc múlva kapcsold be újra.

Egy mozdulattal ne kapcsold ki meg be a számítógépet, ez tönkreteheti a belsőségeket.

A DOS programom kétségbeejtően néz ki egy ablakban

A DOS programok nem mindig néznek ki jól, amikor ablakban futnak. A Windows 98 mindenféle grafikus életstílusba kényszeríti a számítógépet. A DOS programok néha furcsán néznek ki ebben az új módiban.

Néhány dolgot azért itt is megtehetsz.

- ✓ Kattints a DOS program ablakába, majd tartsd lenyomva az Alt billentyűt, és nyomd meg az Entert. A Windows 98 háttérbe vonul, és átadja az egész képernyőt a DOS programnak. Ekkor már normálisan kell kinéznie. Az Alt+Enter kombinációval visszatérhetsz az ablakos megjelenítéshez. A Windows rendszerhez az Alt+Esc billentyűvel juthatsz, a DOS program ekkor a tálcán jelenik meg, ikonként. (A DOS programból való kilépés automatikusan visszajuttat a Windowshoz.)

- ✓ Próbálj a DOS program betűtípusán változtatni (13. fejezet).

- ✓ Szerezd meg a DOS program Windows 98-as verzióját.

- ✓ Vásárolj drágább grafikus kártyát, amely még több üzemmódot tesz lehetővé: lehet, hogy az egyik jobban megfelel a DOS programodnak.

Nem nyomtat a nyomtató

Ha ez a helyzet, kezdd a legegyszerűbb dolgokkal: nézd meg a hálózati csatlakozóját és kapcsolóját (ne csak nézd, dugd is be a konnektorba, és kapcsold be a gépet). Meglepő, de ez a lépés a nyomtatási problémák felét meg szokta oldani. Ezután a nyomtatókábel csatlakoztatását ellenőrizd a nyomtatón és a számítógép hátulján. Nézd meg, van-e elég papír a nyomtatóban, és nem gyűrődött-e be egy papírlap a gépbe.

Nyomtass különféle programokból (WordPad, Jegyzettömb). Így el tudod dönteni, hogy a hiba a nyomtatónál, a Windows 98-nál vagy annál a programnál van, amelynél a probléma jelentkezett. Próbáld a dokumentumot más betűtípussal nyomtatni. Ezek mind segíthetnek a bűnös becserkészésében.

A Windows 98 Súgója is bevethető. Kattints a Start gombra, válaszd a Súgó parancsot, és a Tárgymutató panellap keresendő szó mezőjébe írd be: nyomtatás. Nézz körül a témakörökben, meg fogod találni a hibaelhárítással foglalkozó részt, amely segíthet.

Beszerezheted a nyomtató gyártójától (forgalmazójától) a legújabb illesztőprogramot is. Telepítéséről a 9. fejezetben olvashatsz.

Dupla helyett egyszeres kattintás

A dolgok még egyszerűbb végrehajtása érdekében a Windows 98 lehetővé teszi annak megadását is, hogy a mappák és fájlok megnyitása dupla vagy egyszeres kattintással történjék-e. Ha nem vagy megelégedve az aktuális beállítással, megváltoztathatod.

1. **Kattints a Start gombra, és válaszd a Beállítások menü Mappa beállításai parancsát.**

2. **Ha a hagyományos dupla kattintás híve vagy (amikor az egész számítógép nem viselkedik weblapként), válaszd a Klasszikus stílus beállítást.**

3. **Ha azt szeretnéd, hogy a számítógép weplaphoz hasonlóan működjék, válaszd a Webstílus beállítást.**

4. **Ha előző kettő kombinációját akarod alkalmazni, válaszd az Egyéni lehetőséget, add meg a kívánt beállításokat, és ezek érvénybe lépéséhez kattints az OK gombra.**

18. fejezet

Hibaüzenetek (amikor valami baj van)

Ebben a fejezetben

- Nincs elég memória
- Az A: nem elérhető
- Megtelt a céllemez
- A fájl vagy mappa nem található
- A fájlnév érvénytelen
- Nincs nézőke
- A fájl törlése lehetetlenné teszi
- Társítás
- Fájlnevet kell beírni
- A Windows 98 helytelenül állt le

A legtöbb embernek nem okoz nehézséget a hibára utaló jelzések megértése. A kocsid sejtelmes pityegése azt jelenti, hogy bennfelejtetted a slusszkulcsot. Egy szörnyű hang a hifitoronyból a hanglemez végóráját jelzi.

A dolgok azonban másképp festenek a Windows 98 rendszerben. Az itt előforduló hibaüzeneteket bizonyára nem valamilyen parlamenti albizottság fogalmazta (vagy a tagok nagyon is visszafogták magukat). Amikor a Windows 98 eléd dob egy hibaüzenetet, az általában egyetlen (hiányos) mondatból áll. A Windows 98 a legritkább esetben magyarázza el, hogy mi okozta a hibát, és ami még rosszabb, úgyszólván sohasem mondja meg, hogyan javítható ki. (És akkor még nem is szóltunk a honosított, azaz például magyar változat fordítási és fogalmazási gyöngyszemeiről.)

A következőkben néhány jellemző hibaüzenetet vizsgálunk meg, elmagyarázva, hogy mire is gondol a Windows 98, és éppen mit vár ezzel kapcsolatban tőled.

Nincs elég memória

Jelentése: Kifogyóban a Windows 98 működéséhez szükséges táplálék (memória, lemezterület és egyéb nyalánkságok).

Valószínű oka: Túl sok ablakot nyitottál meg egyszerre a képernyőn.

Megoldás: Rövid távú megoldás, ha becsuksz néhány ablakot. A DOS ablakok általában sok memóriát lefoglalnak, ezért kezdd ezekkel. Azt is nézd meg, nem használsz-e jó nagy, millió színben csillogó pávaképet tapétaként. Jóval kevesebb memóriát foglal el, ha mozaikszerűen helyezel el kis képeket a képernyőn (erről lásd a 9. fejezetet). Ha a Windows 98 továbbra is lomha maradna, indítsd újra a gépet (Start gomb, Leállítás, Számítógép újraindítása).

A hosszabb távú megoldást az jelenti, hogy helyet szabadítasz fel a merevlemezen. Töröld a szükségtelen programokat és fájlokat.

A 12. fejezetben ismertetett Lemezkarbantartó program segítségedre lehet ebben.

Végül fontold meg, hogy több memóriát pakolsz-e a gépedbe. A Windows 98 sokkal jobban működik 16 MB memóriával, mint 8 MB-tal. Manapság 32 MB alatt alig vesznek gépet, és a memóriaárak egyre lejjebb mennek.

Ha nagy mennyiségű adatot helyezel a Vágólapra (másolás vagy kivágás), az ott is marad, foglalva a memóriát, még akkor is, ha már beillesztetted azt. Az ilyen művelet után a Vágólap kitakarításához másolj például egyetlen szót, így memóriát szabadíthatsz fel.

A: nem elérhető. Az eszköz nem áll készen

Jelentése: A Windows 98 nem találja az A: lemezegységben a floppyt.

Valószínű oka: Nincs benne lemez.

Megoldás: Dugj be egy lemezt, és reménykedj, hogy minden hibát ilyen egyszerűen elháríthatsz.

A céllemez megtelt

Jelentése: A Windows 98 nem talált elég helyet egy floppylemezen vagy a merevlemezen a művelethez.

Valószínű oka: a Windows 98 menteni (vagy másolni) akart valamit egy lemezre, de ott elfogyott a szabad hely.

Megoldás: Szabadíts fel helyet a lemezen a művelet előtt. Töröld például a merevlemezen a szükségtelen fájlokat (a 12. fejezetben ismertetett Lemezkarbantartó program segítségedre lehet ebben). Távolítsd el a nem használt programokat (Vezérlőpult, Programok hozzáadása). Ha például valamelyik

Word for Windows verziót használod, a régi DOS változatot minden bizonnyal letörölheted.

Emellett most, amikor néhány játék egymaga 100 MB területet foglal el, megfontolhatod egy nagyobb merevlemez beszerzését is.

A parancsikonnal hivatkozott fájl vagy mappa nem található

Jelentése: A Windows 98 nem találja a parancsikonhoz kapcsolt programot.

Valószínű oka: Törlés, áthelyezés vagy valami más baj történt.

Megoldás: Használd a Windows 98 Keresés programját (7. fejezet). Ha így sincs meg, kukkants be a Lomtárba is, hátha onnan még megmenthető a hiányzó fájl.

A fájlnév érvénytelen

Jelentése: A Windows 98 nem fogadja el a beírt fájlnevet.

Valószínű oka: A fájlnévben egy vagy több nem megengedett karaktert használtál.

Megoldás: Lapozz a 11. fejezethez, és olvasd el a fájlok átnevezésekor megengedett (és tiltott) karakterekről szóló szakaszt, majd adj meg másik, elfogadható nevet.

Nincs olyan megjelenítő, amely képes WordPad dokumentumfájl megjelenítésére

Jelentése: A Windows 98 nem tudja megmutatni a fájl tartalmát a Nézőkével.

Valószínű oka: A Nézőkével akartál megnézni egy szöveges fájlt, amelynek valószínűleg DOC a kiterjesztése. A Windows 98 ebből arra gondolt, hogy WordPad fájl az, de összeakadt egy másik szövegfeldolgozó formátumával.

Megoldás: A Nézőke sajnos nem tudja megmutatni ezt a fájlt. Ha bele akarsz nézni, be kell töltened azt a szövegfeldolgozót, amellyel készült.

Próbáld megnyitni a WordPad programot, és belehúzni a fájlt (néha már ez is segíteni szokott).

Ha eltávolítja, akkor többé nem tudja futtatni a programot, illetve bizonyos dokumentumokat nem fog tudni szerkeszteni

Jelentése: Programot tartalmazó fájlt kíséreltél meg törölni.

Valószínű oka: Bizonyára helyet kívántál felszabadítani, és közben ez történt.

Megoldás: Ellenőrizd, hogy ismered-e a programot, amelyet törölni akarsz. Az sem baj, hogy a program ott áll a polcodon, és bármikor újra fel tudod rakni.

Társítás...

Jelentése: A Windows 98 nem tudja, milyen program hozta létre azt a fájlt, amelyre duplán kattintottál, így megkér arra, hogy ezt *te* mondd meg neki. A Windows 98 ezután listát jeleníti meg, és megkér a fájl megnyitásához megfelelő program kiválasztására.

Valószínű oka: A Windows 98 programjai általában rejtélyes, *fájlkiterjesztésnek* nevezett kódot szúrnak a fájlnevek végére, a Jegyzettömb például a TXT betűket használja. Ha ilyen fájlra kattintasz duplán, a titok megoldódik: a Windows 98 a Jegyzettömb programot használatával megnyitja a fájlt.

Megoldás: A probléma kissé meredek, némi tapasztalatot igényel. Először is töröld annak a négyzetnek a jelölését, melynek felirata: Az adott fájl megnyitásához mindig ezt a programot használja. Ezután próbálkozz a Jegyzettömb programmal: ha érvényes szöveget kapsz, nyertél. Zárd be a Jegyzettömböt, és újra kattints duplán a gonosz kis fájlra. Ezúttal viszont válaszd ki a jelölőnégyzetet, így a Windows 98 tudni fogja, hogy automatikusan ezzel a programmal kell megnyitnia az ilyen típusú fájlokat.

Fájlnevet kell beírni

Jelentése: A Windows 98 ragaszkodik hozzá, hogy fájlnevet írj a dobozkába.

Valószínű oka: Véletlenül vagy szándékosan az Átnevezés parancsot választottad, vagy kijelölt fájlnévbe kattintottál.

Megoldás: Írd be a fájlnevet (ha betűket és számokat használsz, nem lehet baj), vagy ha véletlenül kerültél ide, nyomd meg az Esc billentyűt.

A számítógépem állandóan azt mondja, hogy a Windows 98 nem volt megfelelően leállítva

Jelentése: Valószínűleg nem szabályosan léptél ki a rendszerből.

Valószínű oka: Ha a számítógéped erre panaszkodik, minden bizonnyal engedtél a kísértésnek, és egyszerűn kikapcsoltad a gépedet, amikor már nem kellett.

Megoldás: A kikapcsolás helyes menete: kattints a Start gombra, válaszd a Leállítás parancsot, várd meg, míg a Windows 98 azt mondja, hogy Most már ..., és akkor jöhet a hálózati kapcsoló.

19. fejezet

Súgó a Windows 98 Súgóról

Ebben a fejezetben

- Gyorsan megkeressük a segítő útmutatást
- A Windows 98 Súgó programját használjuk
- Segítséget keresünk adott problémára
- Bejárjuk a Súgó rendszert
- Az egész Súgóban keresünk
- Súgórészeket jelölünk meg későbbi használatra

Bizonyára már mindenki csinált olyat, hogy egy furcsa számítógépes parancsot (például Alt+F4) felírt egy öntapadós címkére, és azt a monitor szélére ragasztotta, hogy kéznél legyen, ha kell.

A Windows 98 *saját*, beépített ilyen címkegyűjteménnyel rendelkezik. Ezek néha annyira beépítettek, hogy sohasem menekíthetők ki a számítógép belsejéből. A helyzet azonban itt jobb, mint a valós életben: itt nem fordulhat elő, hogy a két hétig keresett címkét végül a cipőtalpadra ragadva találod meg.

Ez a fejezet a Windows 98 beépített súgórendszerével foglalkozik. Ha megfelelő módon kiáltasz segítségért, a Windows 98 előballag, és felajánlja szolgálatait.

Egy kis segítséget, de gyorsan

Miért rágnád át magad az egész fejezeten, ha nem szükséges? Már az elején összefoglaljuk a leggyorsabb módokat, hogyan vedd rá a Windows 98 rendszert, hogy segítsen, ha pácba kerülsz. Ezeket a tippeket a fejezet későbbi szakaszai részletesebben is tárgyalják.

Nyomd meg az F1 billentyűt

Ha zavarba kerülsz a Windows 98-ban, nyomd meg az F1 billentyűt. Ez mindig a „Segítség!" megfelelője. A legtöbb esetben a Windows 98 megvizsgálja, hogy melyik programot használod, és előhívja neked az adott programnak és az aktuális helyzetnek megfelelő segítő információt. Tény, hogy az F1 általában hatalmas Súgó programot tölt be (erről egy külön szakaszt találsz a fejezetben).

Kattints az egér jobb oldali gombjával a kérdéses részre

A Windows 98 állandóan zavaró kérdésekkel szórakoztat a képernyőn, azt remélve, hogy előhozakodsz a válasszal. Ha tudod, hol csiklandozd meg a programot, gyakran juthatsz hasznos információkhoz.

Ha adott gombbal, beállítással, mezővel stb. van gondod, kattints rá az egér jobb oldali gombjával. Ha a 19.1. ábrán is látható módon egy kis Mi ez? doboz jelenik meg, a Windows 98 rendelkezik segítséggel az adott területtel kapcsolatban. Ha a dobozkára kattintasz, a Windows 98 az ide vonatkozó magyarázó szöveget jeleníti meg (19.2. ábra).

Ha problémád van a képernyőn megjelenő bármely elemmel, kattints rá az egér jobb gombjával, majd a megjelenő Mi ez? gombra.

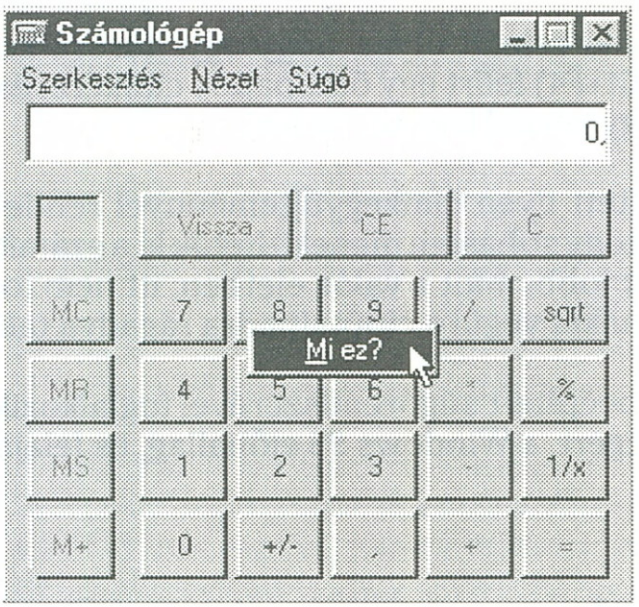

19.1. ábra. Kattints a problémás területre az egér jobb gombjával, majd a Mi ez? gombra...

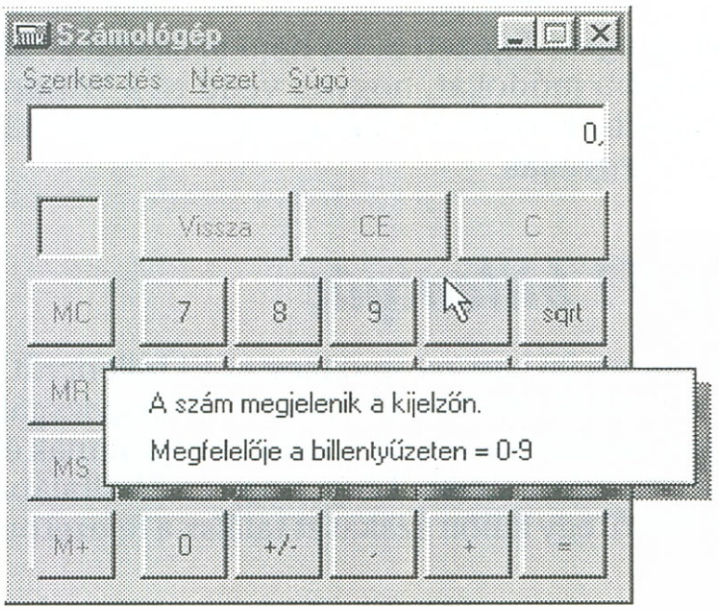

19.2. ábra ...és a Windows 98 megjeleníti a magyarázatot

Válaszd a Súgó menüt

Ha az F1 nem segít, keresd meg a kérdéses program tetején a menüsorban a Súgó szót. Ha erre kattintasz, lenyílik a menü, amely ezt a két parancsot mindig tartalmazza: Témakörök és Névjegy. A Témakörök választásával a Windows 98 Súgó programja jelenik meg, és kész segíteni a probléma megoldásában. (A Névjegy választásával a program verziószáma és egyéb adata jelenik meg, aminek hiánya akár veszedelmes is lehet, amikor éppen segítségért rohangálsz.)

Bejelentkezés a hibaelhárítóba

A Windows 98 időnként igazán nagyot alakít: pontosan, lépésről lépésre leírja, hogyan oldhatod meg a problémádat. Sajnos, a Súgó a hiba elhárítására alkalmanként másik program betöltését igényli. (Ez még hagyján, de nézd csak meg a hosszú, szépséges menüszövegeket.)

A Windows 98 a probléma megoldására az alábbi módon vehető rá:

1. **Válaszd a Start menü Súgó parancsát.**

2. **A Tartalom panellapon kattints a Hibaelhárítás elemre.**

3. **Válaszd a Windows 98 hibaelhárítók témát a lenyíló menüből (19.3. ábra).**

   Számítógépes témakörök özöne zúdul rád, a nyomtatástól a hardver ütközéséig.

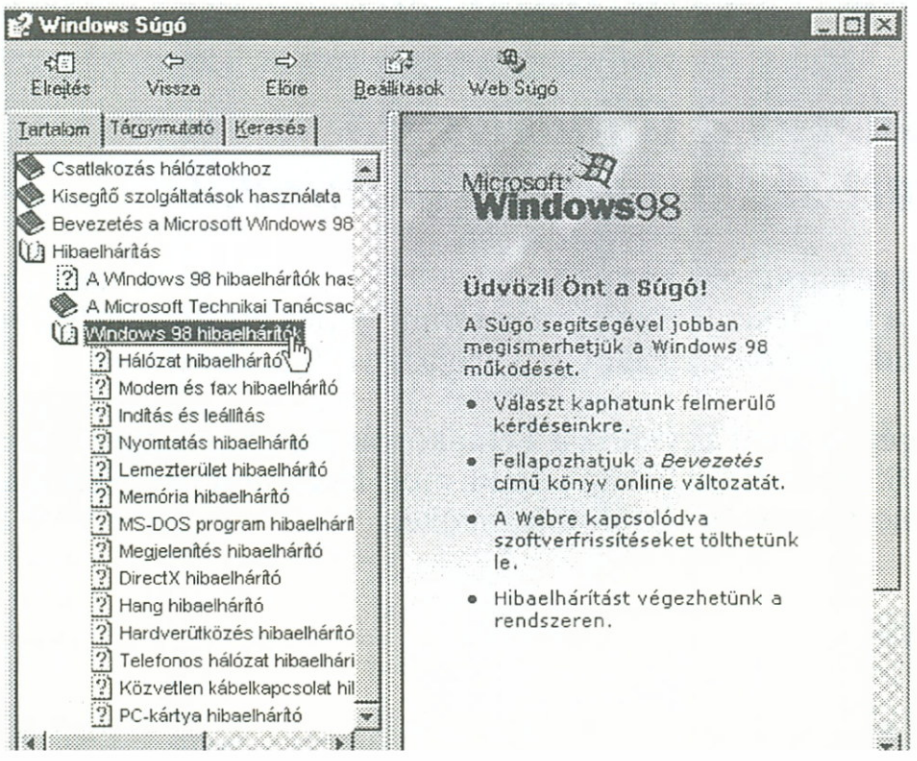

19.3. ábra. A Windows 98 „javítóműhelyébe" a Hibaelhárítás választásával juthatsz be

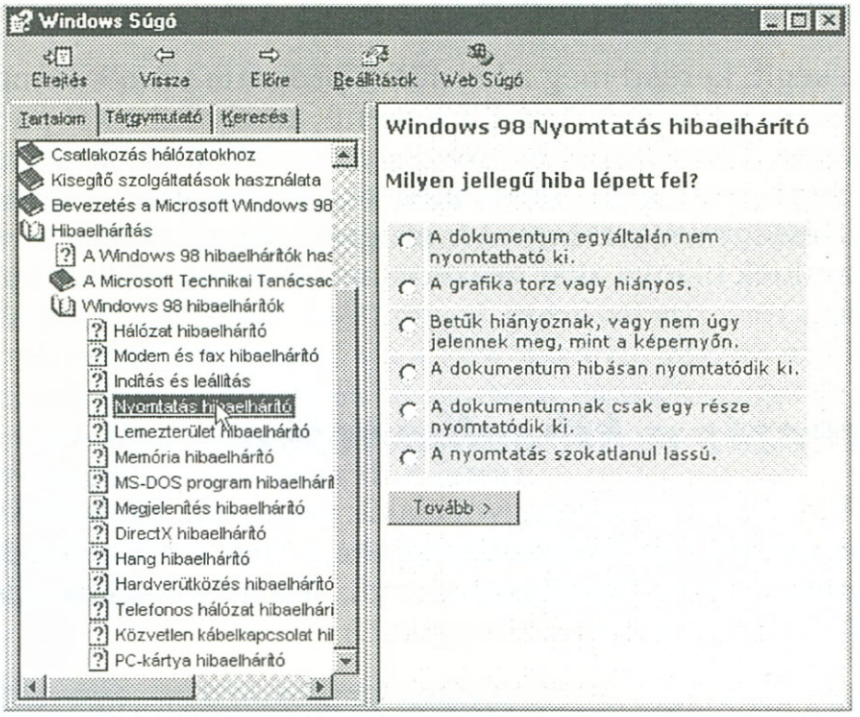

19.4. ábra. Válaszold meg a klinikai kórkép felvételéhez és a gyógyításhoz szükséges kérdéseket

4. Kattints a problémás témakörre.

Válaszd például a Nyomtatás hibaelhárító címet, ha a nyomtatással van bajod: ekkor a 19.4. ábrán látható képet kapod.

A kis nyílra kattintva a Windows 98 automatikusan behozza a szükséges programot. A kérdésekre adott válaszok nyomán a Windows 98 egyre inkább megközelíti a probléma lényegét, és eldönti, hogy maga is meg tudja oldani, vagy külső beavatkozás is szükséges. (Utóbbi esetben a számítógép forgalmazójához, az ezzel foglalkozó ismerősödhöz vagy a szomszéd 12 éves gyerekéhez fordulhatsz.)

Tanácskozás a Windows 98 beépített számítógépes gurujával

A Windows programok szinte kivétel nélkül rendelkeznek Súgó menüvel. Kattints rá, és a Windows 98 beépített számítógépes guruja máris a segítségedre siet. Próbáld ki például a Paint programban (19.5. ábra).

A számítógépes guru agyához a Témakörök parancs választásával juthatsz. Ekkor a 19.6. ábrán látható kép jelenik meg. Ez a Paint programmal kapcsolatban felajánlott segítség tartalomjegyzéke.

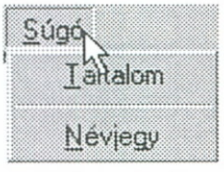

19.5. ábra. Kattints a Súgó menüre, ha segítség kell

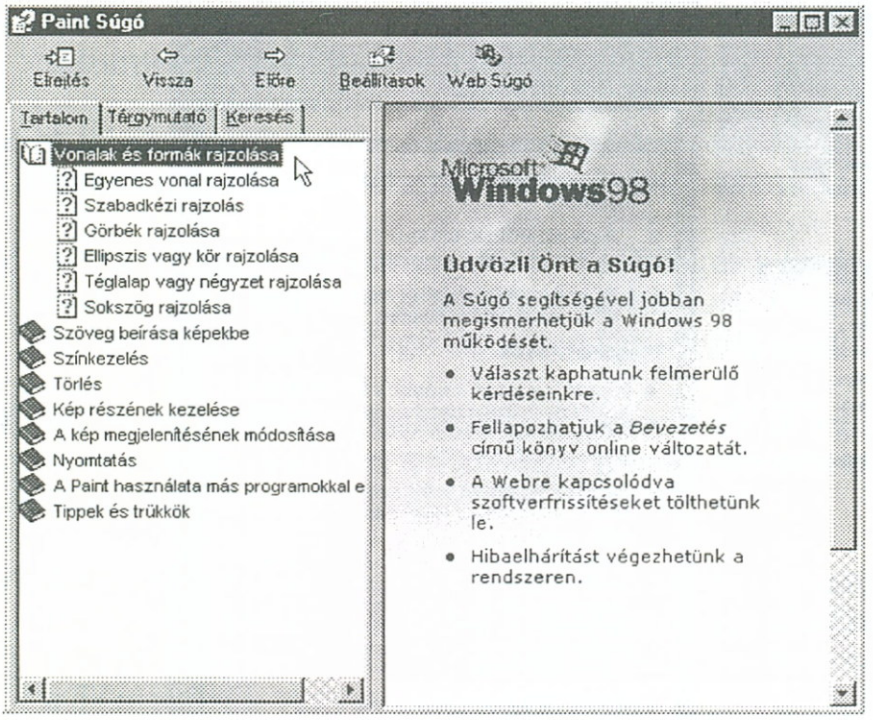

19.6. ábra. A Súgó tartalomjegyzéke

Nézd meg, hogy szerepel-e a listán a téged érintő téma. Ha igen, kattints rá duplán. Ha például problémát okoz a rajzon a törlés, kattints duplán a Radírozás szóra. A Súgó program az ebben a témakörben felajánlható segítséget jeleníti meg (19.7. ábra).

Ha a kisméretű területek törlésének részleteire vagy kíváncsi, kattints a megfelelő szövegre. Ekkor a 19.8. ábrán látható, részletes információt tartalmazó ablakhoz jutsz el.

A Windows 98 az aláhúzással jelölt szövegrészekhez további segítséget tud nyújtani. Ha ilyen területre viszed az egérmutatót, az kézformára változik. Ha

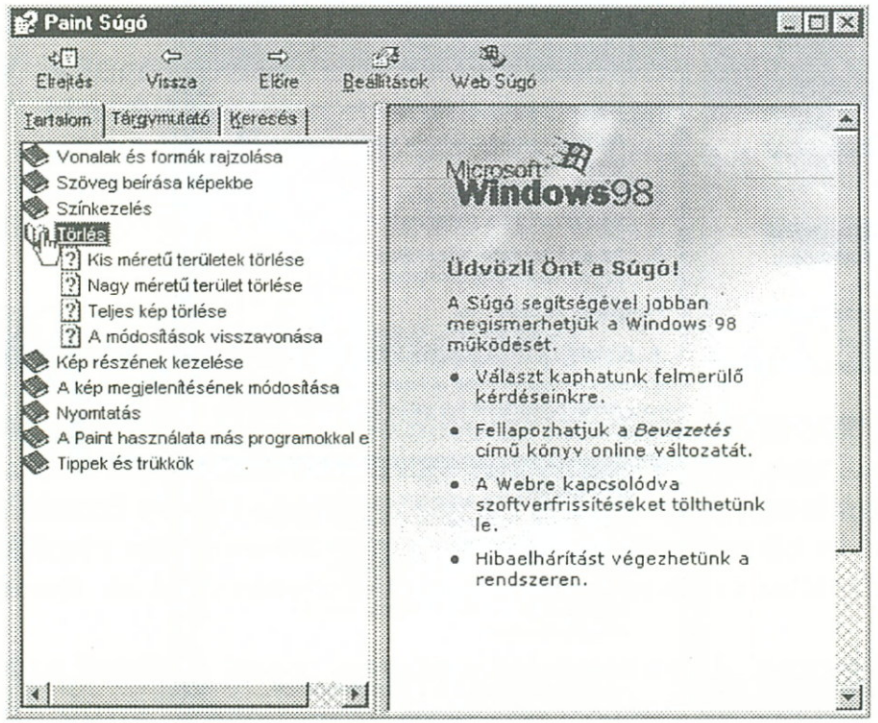

19.7. ábra. További részletekért kattints egy címre

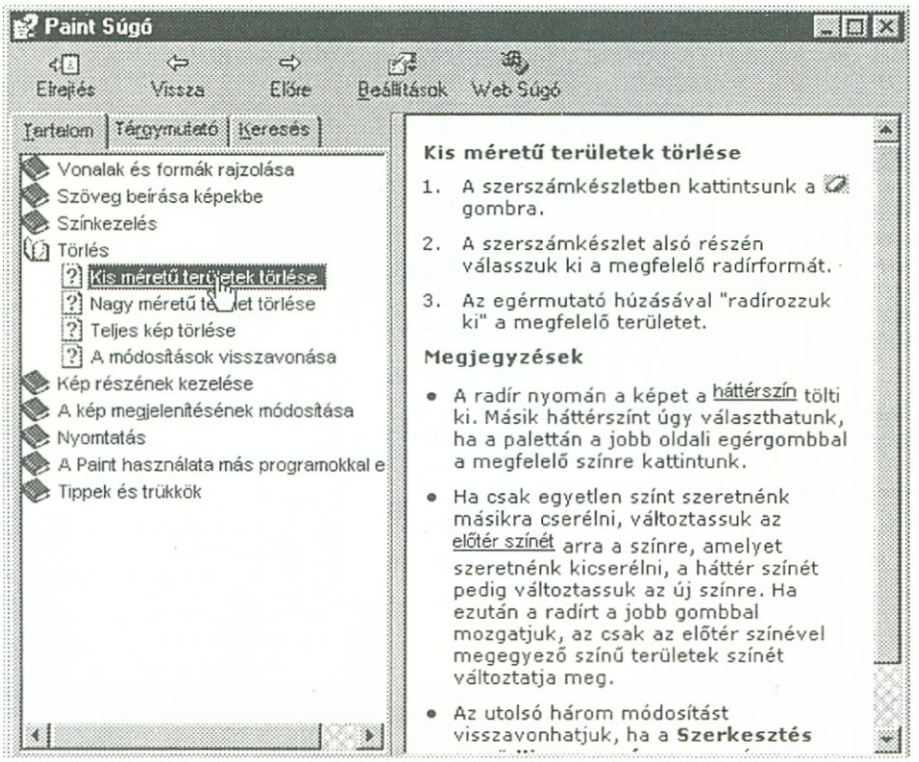

19.8. ábra. Az általános címektől eljuthatsz a téged érdeklő kérdésekig

ekkor megnyomod az egérgombot, akkor a Windows 98 magyarázó szöveget jelenít meg. Próbáld ki ezt a háttérszín esetében (19.9. ábra).

A Windows 98 súgórendszerének használata meglehetősen munkaigényes, míg el nem jutsz a téged érdeklő témáig. Persze, még mindig gyorsabb, mint ha egy vaskos felhasználói kézikönyvet kellene végigböngésznek. Nem szólva arról, hogy amíg nyomozol, valamelyik szomszédod már éppen ki is nevezte magát „számítógépes szakértőnek”.

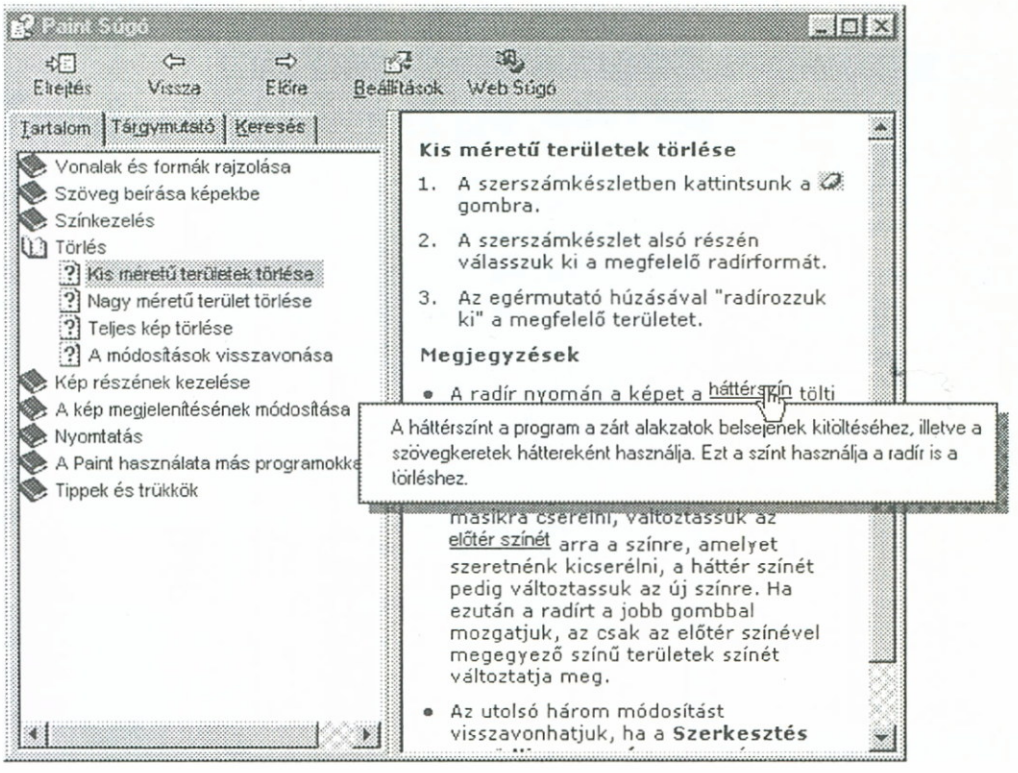

19.9. ábra. Az aláhúzott fogalmak magyarázatát kapod, ha rákattintasz

- ✓ A Windows 98 programokban a segítségkérés leggyorsabb módja az F1 billentyű megnyomása. A Windows azonnal a programhoz tartozó Súgó tartalomjegyzékére ugrik.

- ✓ A Súgó program egy weblapra emlékeztet? Ezt így is akarták: a súgókat az Internetre szánt weblapok készítésére használt technikával áttervezték.

- ✓ A Windows 98 néha nagyon sok szöveget jelenít meg a Súgó ablakaiban, olykor ez el sem fér. A lapozáshoz használd a görgetősávot (leírása az 5. fejezetben) vagy a Page Up, Page Down billentyűt.

- ✓ Időnként mellékattinthatsz, és akkor valami egészen vad dolgot jelenít meg a Súgó. Válaszd a Tartalom panellapot, és máris újra elindulhatsz a kályhától, a téged érdeklő témakör irányába.

- ✓ Aláhúzott fogalmak, szavak gyakran előfordulnak a Windows 98 súgóiban. Ha ilyenre kattintasz, definíciót kapsz, vagy akár másik helyre is elugorhat a Súgó. A visszatéréshez kattints a Súgó eredeti szövegére, illetve válaszd a Témakörök vagy a Vissza gombot.

- ✓ Ha valami nagyon fontosat találtál, nyomtasd ki. Kattints az egér jobb gombjával a szövegre, és válaszd a megjelenő menü Témakör nyomtatása parancsát. A Windows 98 kinyomtatja a szöveget, amely bármikor segítségedre lehet (míg el nem veszted).

- ✓ A fontos súgórészek megőrzésének van más módja is: elektronikusan megjelölheted azt (erről a fejezetben később még szó lesz).

- ✓ Ha a munka során később is felhasználható részhez érsz a Súgóban, kicsinyítsd a súgóablakot ikonná a tálcán: kattints az ablak jobb felső sarkában található aláhúzás karaktert mutató gombra. A tálcáról bármikor előhívhatod ezt az oldalt.

- ✓ A Súgó szövegét akár a munkádba is beszúrhatod: az egér húzásával jelöld ki a kívánt szöveget, kattints rá az egér jobb gombjával, és válaszd a megjelenő menü Másolás parancsát. Ezután a Vágólapról tetszőleges helyre beillesztheted azt.

Segítség a problémádra

Ha a tartalomjegyzék lapjain nem látod a téged érdeklő problémát, más módja is van a Súgóban való bogarászásnak (bár ez egy kicsit hosszadalmasabb). Válaszd a Súgó ablak tetején a Tárgymutató panellapot: ekkor a 19.10. ábrán látható elrendezést kapod a képernyőn. Kezdd el beírni a kívánt témakör nevét, és a Windows 98 folyamatosan kijelzi a talált dolgokat.

Ha a listában látod, amit keresel, kattints rá, majd a Megjelenítés gombra. A Windows 98 megjeleníti az adott témakör leírását.

A listát a görgetősáv, illetve a Page Up és a Page Down gombbal is végigpásztázhatod, és ha kedvedre való témakört találsz, ismertetését az előbbi módon megjelenítheted.

Innen már az aláhúzott szöveg vagy a leírás alján látható kapcsolódó témakörök választásával előbb-utóbb eljuthatsz a hőn óhajtott leíráshoz. Ha úgy érzed, hogy még egyszer nem tudnád megismételni a műveletet, gyorsan jelöld meg *könyvjelzővel* (ennek módját a fejezet későbbi része ismerteti).

✓ Ha nehezen találod meg a téged érdeklő témakört, használd a következő szakaszban leírt Keresés parancsot. Itt nem kell vigyázni, hogy milyen sorrendben írod be a keresett dolgot, ez a művelet a teljes Súgó fájlban végrehajtja a kutatást.

Segítség különleges problémánál

Ha nehezen található különleges problémád van, a tárgymutató és a témakörök böngészése nehézkes lehet.

A Microsoft azok számára, akik biztosak akarnak lenni abban, hogy a Windows 98 súgórendszerének minden porcikáját kihasználják, egy különleges kereső programot is beépített. Az itt beírt szavak, fogalmak minden előfordulását megkeresi a program a Súgó teljes szövegében. Ily módon például megnézheted az összes olyan leírást, amely tartalmazza a PCMCIA kifejezést.

Felmerül a kérdés, hogy a Windows 98 miért nem mutatja azonnal a keresési tárgymutatót. Ennek oka a tárgymutató nagy mérete, azaz a merevlemezen elfoglalt terjedelmes hely. A Windows 98 a következő módon jár el a keresésnél:

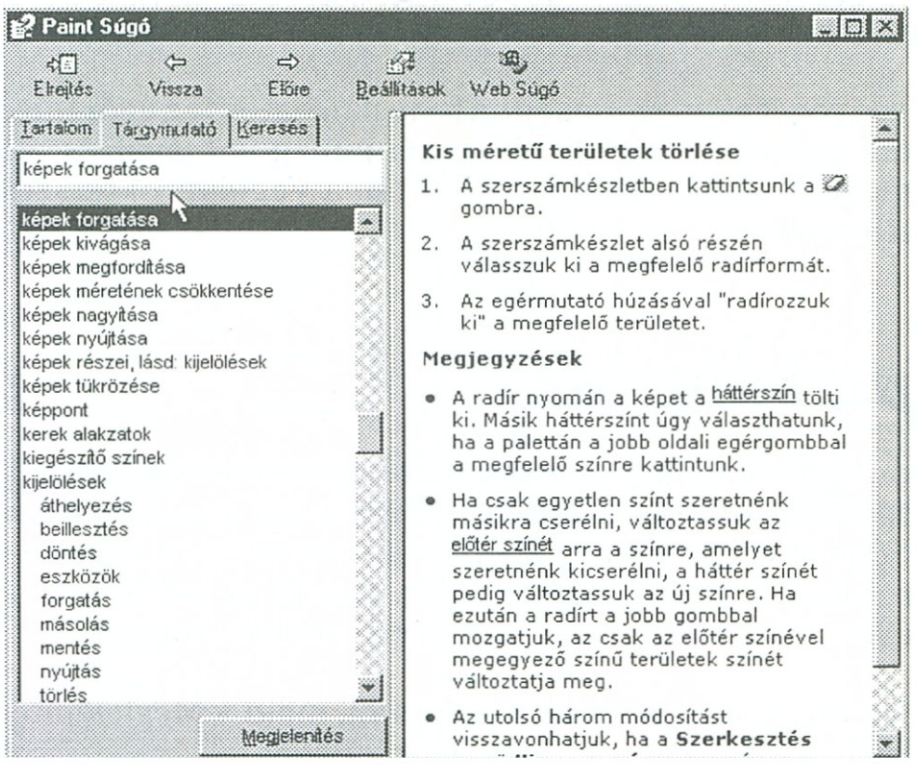

19.10. ábra. Keresés a tárgymutatóban

1. **Tetszőleges programban nyomd meg az F1 billentyűt, és válaszd a Keresés panellapot.**

   Ez a fölül található fülek jobb szélsője.

2. **Írd be a problémás szót, és nyomd meg az Enter billentyűt.**

   Ha például a Paint programban a különféle mentési műveletekre vagy kíváncsi, írd be a **mentés** szót. A Windows 98 az ezt tartalmazó témakörök listáját jeleníti meg.

3. **Kattints duplán a kívánt témakörre.**

   Remélhetőleg választ kapsz problémádra.

   - A keresési tárgymutató létrehozása után a Keresés panellapot választva az készen áll a munkára. Máris kezdheted a beírást, és a Windows 98 megmutatja az eredményt.

   - A Keresés gyakran a leggyorsabb módja a különleges problémák megoldásának: csak végig kell nézni a kapott témaköröket, és előbb vagy utóbb, meglesz a válasz.

   - Bizonyos típusú súgóablakok alján felfedezheted a Kapcsolódó témakörök szöveget. Erre kattintva további idevágó témakörökhöz jutsz.

Gyors visszatérés egyszer már megtalált oldalakhoz

A Windows 98 súgórendszere jobb, mint valaha, a segítség megtalálása általában könnyen megy. De mi van akkor, ha a végre megtalált részhez később (tíz perc múlva vagy másnap) vissza akarsz térni?

Az ilyen oldalaknál nézd meg, hogy felül szerepel-e a Könyvjelző szó. Ha igen, szerencséd van. Kattints rá, és definiálj könyvjelzőt.

Ha legközelebb bármikor a súgórendszerbe lépsz, kiválaszthatod a Könyvjelző parancsot, majd a megjelenő listából a keresett oldalt. Egyszerű és gyors megoldás.

A probléma csak az, hogy kevés Windows 98 program súgója tartalmazza a könyvjelző funkciót. Úgy tűnik, ez csak a Windows 3.1 maradéka. Helyette használhatod a jegyzetelési funkciót.

VI. rész

A tízek bandája

Artúr véletlenül szellemidézõ betûtáblára cserélte az egéralátétjét. Azóta furcsa túlvilági üzenetek jelennek meg a monitorján.

Ebben a részben...

Mindenki szívesen olvasgatja a fogyókúráról, a gyereknevelésről stb. szóló tíz legfontosabb tanácsot a magazinokban (különösen amikor a szupermarket sorompós kapujában fennakadt valaki, és hosszasan macerálja a kezelő személyzet).

Az ebben a részben található listák nem a tíz legjobb aerobicgyakorlatot vagy a „hogyan akadályozzuk meg, hogy gyerekünk bombát fabrikáljon a porszívóból" című jó tanácsokat tartalmazza, hanem arról szól, hogyan tehetjük még hatékonyabbá a Windows 98 rendszert (vagy legalábbis egy kissé barátságosabbá). Szóval tippek, trükkök, magyarázatok következnek.

A listák nem minden esetben állnak pontosan tíz szakaszból, de ugyan ki számlálgat olyankor, amikor hasznos dolgokhoz jut...

20. fejezet

Tíz, kipróbálásra érdemes dolog

Ebben a fejezetben

- Weblap-szerű asztal
- Több monitor egyszerre
- A Windows 98 frissítése
- A jobb oldali egérgomb használata
- Gyors bepillantás a fájlokba
- Hosszú fájlnevek használata
- A Lomtár kezelése
- Ikonok befogása „lasszóval"
- Windows 98 varázslók használata

Hasonlóan egy új gépkocsi típusához, a Windows korábbi verzióihoz képest a Windows 98 is tartalmaz újdonságokat. Ezek egy része csak „kozmetika" (például, új tapéták). Vannak azonban olyan újítások is, amelyek megérdemlik a figyelmet.

Tekintsd ezt a fejezetet a Windows 98 új szolgáltatásait bemutató brosúrának. (Ha a Windows 3.1 világából érkeztél, akkor neked a Windows 95 néhány dolga is új lesz.)

Az asztal átalakítása „weblappá"

A Windows 98, belebolondulva az Internetbe, a weblapokhoz hasonlóan szeret öltözködni (ha nem hiszed, nézd meg a 20.1. ábrát).

A trükk az, hogy testre szabott „parancsikonokat" helyezel az Internetre a saját weblapodon. Indításként kattints az asztalra a jobb egérgombbal, és a megjelenő menün válaszd az Active Desktop, majd az Asztal testreszabása parancsot. A 20.2. ábrán látható különleges menü jelenik meg (a számítógéped konfigurációjától függően ez kissé eltérő is lehet).

Az Active Desktop megjelenítése weblapként jelölőnégyzet legyen kiválasztott, majd kattints az Új gombra. Ha van ilyened, a Windows 98 az Internetet használja a Microsoft webhelyén az Active Desktop képtár meglátogatására, ahol mindenféle tapéta vár rád.

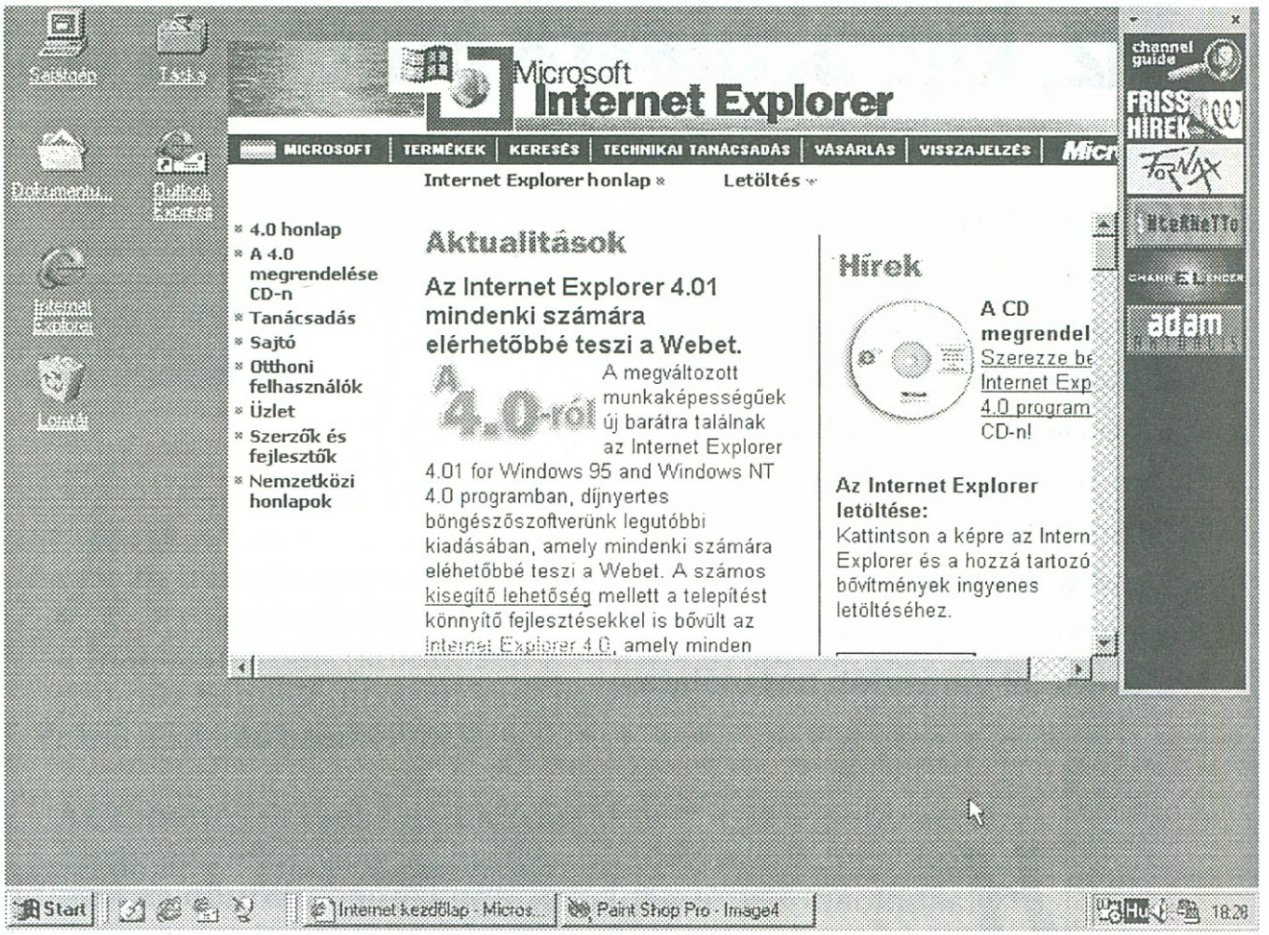

20.1. ábra. A Windows 98 asztala weblappá varázsolható

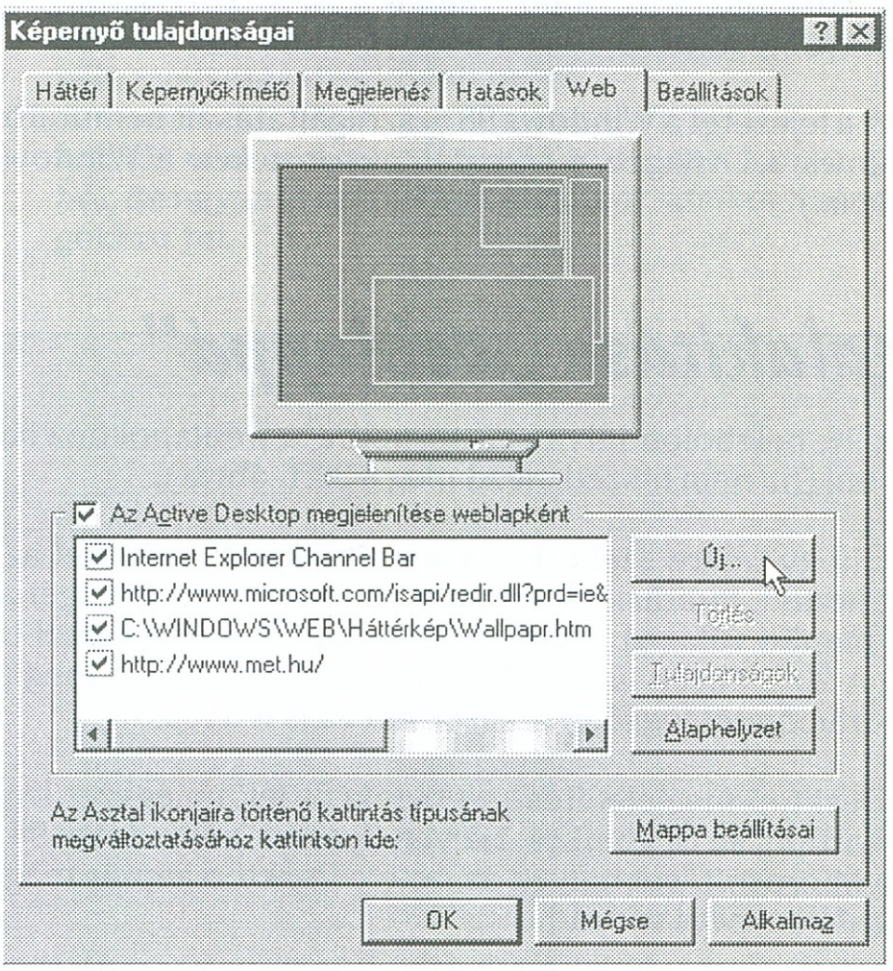

20.2. ábra. Válaszd az Új gombot

Az Új gombra kattintás után választhatod a Nem gombot is, hogy kikerüld az Active Desktop képtárat. Ekkor tetszőleges webhely írható be a háttér meghatározásához.

- ✓ Az Active Desktop megfelelő működéséhez meglehetősen gyors modemre van szükséged.
- ✓ Az Active Desktop állandóan friss állapotának megtartásához állandó Internet kapcsolat kellhet.
- ✓ Ha már az Active Desktop környezetében vagy, beléphetsz a *csatornák* világába is. Ezek lényegében az Internet hatalmas információs dzsungelében segítenek a szelektálásban.

Több monitor egyszerre

Bizonyára láttál már valahol tévéhegyekből felépített hátteret. A Windows 98 is támogatja ezt az őrültséget, de csak egy újabb csavarással.

További monitorok és videokártyák beépítésével „kitágíthatod" a PC-d asztalát, ahogy ez a 20.3. ábrán is látható. Ahelyett hogy egyetlen képernyőre próbálnád felpakolni az összes programodat, a programablakokat különböző monitorokra széthúzhatod, avagy akár óriási arányúra változtathatod.

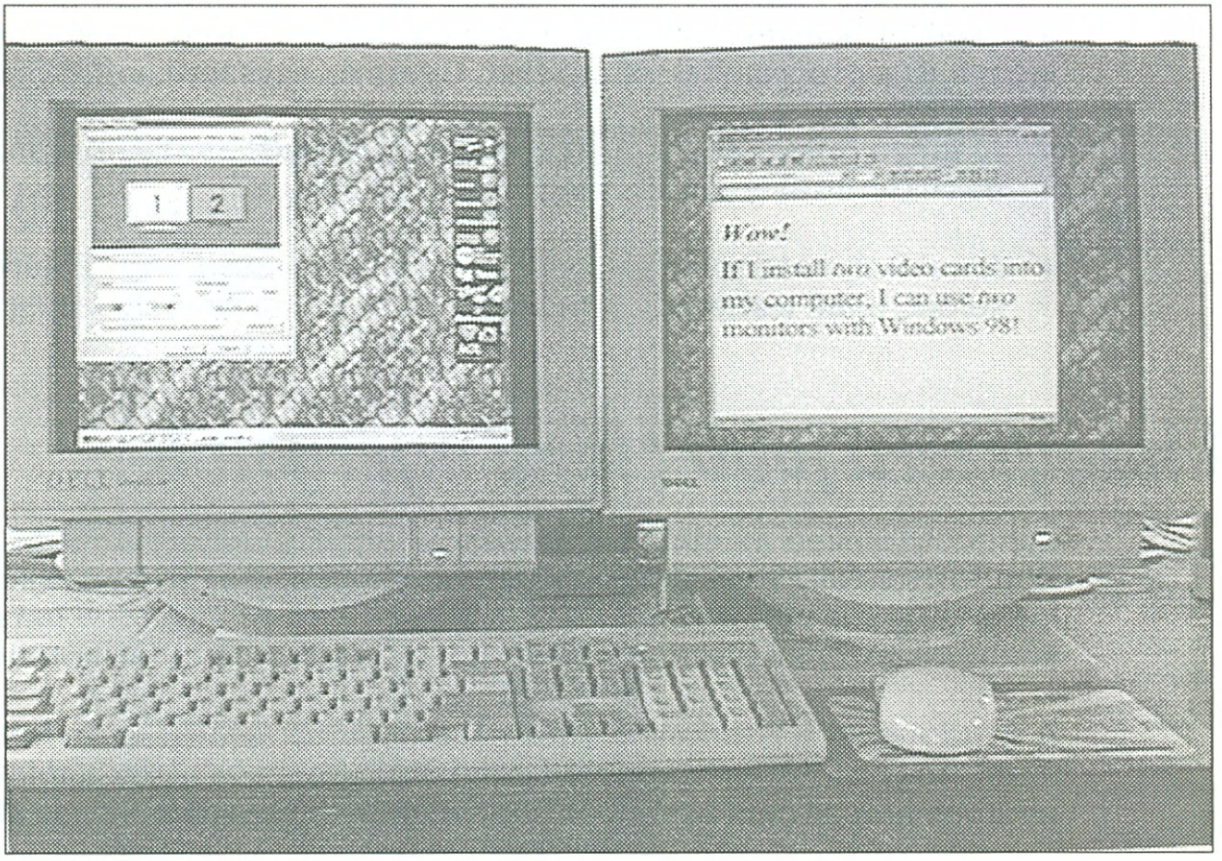

20.3. ábra. Bár itt csak kettő látható, a Windows 98 akár nyolc monitort is kezelhet (ha van elég videokártyád és hely a számítógépben)

Az egyik monitoron például elektronikus leveleidet olvashatod, míg a másikon a weblapokat piszkálhatod. Ha aztán tényleg belevaló gyerek vagy (és van elég kidobni való pénzed), a játékokkal is bűvészkedhetsz több monitoron. Ez ám az élvezet!

- ✓ Az unalmasabb kategóriába tartozik a kiadványszerkesztés és a bemutató-készítés.
- ✓ Van tv-kártyád? Sajnos, a tv-képet azért nem húzhatod szét több monitorra. Tény, hogy a tv-képet nem helyezheted át teljesen a másodlagos monitorra.

- ✓ A többmonitoros trükk csak PCI kártyákkal működik.

A Windows 98 frissen tartása

Szembe kell nézni a valósággal: a számítógépes ipar gyors fejlődése következtében előfordulhat, hogy a vadonatúj, most kibontott Windows 98 rendszered bizonyos értelemben máris elavult. A megoldás? Nyomás az Internetre, és vadászd le a legfrissebb javított fájlokat.

A Windows 98 megkönnyíti a javítások utáni keresgélést a Windows Update programmal. Kattints a Start menü tetején látható parancsra, és máris a megfelelő webhelyen jársz (magyar változata is van).

A csatlakozás után kis web-manók vizsgálják meg a gépedet, és aztán előállnak a neked szükséges javítások listájával. Közlöd, hogy ezekből mire tartasz igényt, és a program telepíti ezeket. Gyors és egyszerű, mint a mesében.

- ✓ Jó még a dologban, hogy a program emlékezik arra is, hogy mit csinált, így ha rosszul sül el a játék, még visszacsinálható.
- ✓ A webhelyen terméktámogató adatbázis is létezik, ahová beírhatod kérdéseidet, majd lesheted a lehetséges válaszokat. Némelyik még érthető is.

A nagyszerű jobb oldali egérgomb

Bár az egereken az elmúlt évtizedben legalább két gombot találhattunk, a Windows sokáig nem aknázta ki a jobb oldali egérgombban rejlő lehetőségeket. Mindent a mutatóujj csinált: kattintás, dupla kattintás a bal gombra, míg közben a középső ujj kihasználatlanul pihent a jobb oldali gombon.

A Windows 98, a Windows 95-höz hasonlóan, munkára fogta a középső ujjat is azzal, hogy a jobb egérgombot éppen olyan hasznossá tette, mint a bal volt. A gombok persze nem ugyanazt a műveletet végzik, tehát íme az áttekintés:

- ✓ A *jobb* egérgombbal valamilyen elemre *kattintva,* helyi menüt hívhatunk elő, amely az ezen az elemen végrehajtható műveletek parancsait tartalmazza. Ilyen lehet egy beállítás vagy az elem másolása, áthelyezése.

- ✓ A *bal* egérgombbal való *kattintás* kijelölést jelent valamilyen elemre. Példa: egy ikon kijelölése. (Ha az elem kattintás nélkül is kijelölt állapotba kerül, amikor föléje viszed az egérkurzort, akkor a számítógéped webstílusú asztallal dolgozik.)

- ✓ A *bal* egérgombbal való *dupla kattintás* valamilyen elemre nem csak kijelöli azt, hanem elindítja, működésbe is hozza. Példa erre a program indítása vagy mappa megnyitása. (Ha az elem kattintás nélkül is kijelölt állapotba kerül, amikor föléje viszed az egérkurzort, akkor az egyszeres kattintással is „berúgható", mivel a számítógéped webstílusú asztallal dolgozik.)

A 20.4. ábra azt a helyzetet mutatja, amikor a Sajátgép programban egy fájlra kattintottál az egér jobb oldali gombjával.

Ha az asztalon valamelyik gomb, ikon vagy bármely más bigyó működésében bizonytalan vagy, kattints rá az egér jobb gombjával. Általában menü jelenik meg, és máris közelebb vagy a megoldáshoz.

A Microsoft IntelliMouse a két gombon kívül egy kereket is tartalmaz. Ennek forgatásával különféle dolgok művelhetők a különféle programokban. A Jegyzettömbben például a szöveg görgetésére szolgál. (Nem minden programba építették be az ilyen típusú egerek használhatóságát.)

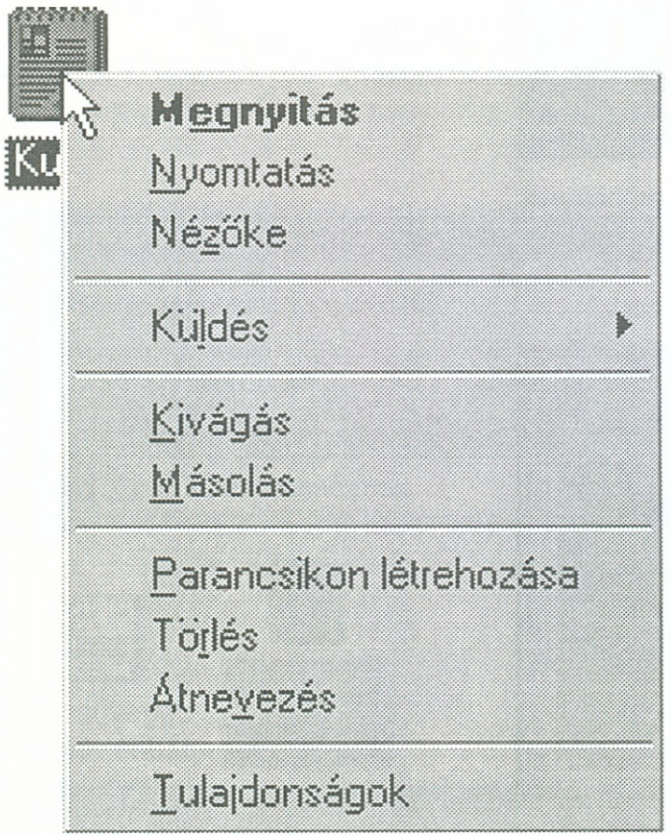

20.4. ábra. Kattints egy fájlra a jobb egérgombbal, és a megjelenő lista elmondja, hogy milyen műveleteket hajthatsz végre vele

Bepillantás a fájlokba megnyitásuk nélkül

Ha fájlok özöne áll előtted, nehezen tudod eldönteni, hogy melyikre van szükséged. Pillants például egy megfelelő könyvtárban a Paint programmal készült fájlokra. Ikonjuk ugyanaz, és nevük sem mond túl sokat.

Betöltheted egyenként a fájlokat a Paint programba, de ez kissé időigényes. A Nézőke gyorsabb megoldást kínál. Kattints a fájlokra sorban a jobb egérgombbal, és válaszd a Nézőke parancsot.

Új ablak nyílik, amely megmutatja a fájl tartalmát (20.5. ábra).

- ✓ Szerkesztésre akarod megnyitni a fájlt? Kattints a bal felső sarokban lévő kis Paint ikonra (a menüsor alatt). A Windows 98 betölti a Paint programot, majd ebben megnyitja a fájlt. A fájl létrehozásáért felelős program ikonja mindig a bal felső sarokban látható.

- ✓ Ha a fájl nem az, amelyet keresel, húzz egy másik fájlt a Nézőke megnyitott ablakába. A Windows 98 gyorsan megjeleníti annak a tartalmát.

- ✓ Most következnek a rossz hírek: a Nézőke csak bizonyos típusú fájloknál működik, csak az elterjedtebb formátumokat képes kezelni. Segítségével például belenézhetsz a WordPerfect és a Microsoft Word fájlokba, de a WordStar vagy az XyWrite programmal készültbe már nem.

- ✓ A Nézőke további ismertetése megtalálható a 7. fejezetben.

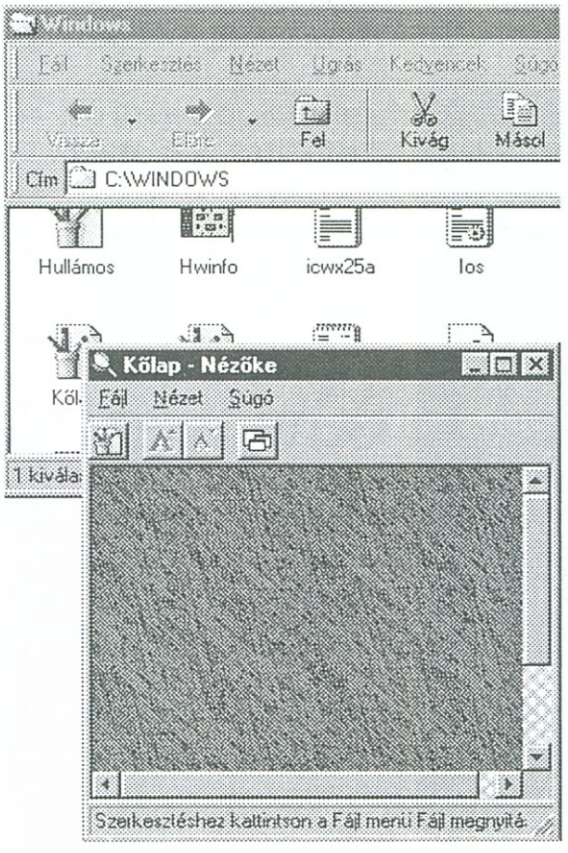

20.5. ábra. Egy fájlra a jobb egérgombbal kattintva, majd a Nézőke parancsot választva, külön ablakban megjelenik a fájl tartalma

Sokkal hosszabb fájlnevek

Mogorva ipari elemzők azt állították, hogy életünkben ez sohasem fordulhat elő, de tény, hogy manapság az emberek nyolc karakternél hosszabb neveket is adhatnak a fájloknak. A Windows 98 még azt is megengedi, hogy szóköz szerepeljen bennük.

A 20.6. ábrán néhány, a Windows 98 által is elfogadható fájlnév látható. Mindaddig, míg nem lépjük túl a 255 karakteres határt, minden rendben van. (A fájlnevekről a 11. fejezet szól részletesebben.)

Törölt fájlok életre keltése a Lomtárból

A Windows 3.1 is lehetővé tette a véletlenül törölt fájlok helyreállítását, tehát a Windows 98 Lomtár ötlete nem új. Az újdonság a művelet egyszerűségében van.

Valahányszor fájlt törölsz, a ravasz Windows 98 *valójában* nem törli azt, hanem csak elrejti a Lomtárban (ikonját az asztalon hamar felismered). Ha az a halvány gyanú ébred benned, hogy valamit mégsem kellett volna törölni, kattints duplán a Lomtár ikonjára, és vélhetőleg megtalálod benne.

A Lomtár sem őrzi az örökkévalóságig a törölt fájlokat. Ha a merevlemez kapacitásának 10%-át elérte a törölt fájlok teljes mérete, a Lomtár a legrégebben töröltekkel kezdve elkezdi a helycsinálást, és az innen eltávolítottakat már nem tudod életre kelteni.

A 10%-os határérték megváltoztatható; erről lásd a 10. fejezetet.

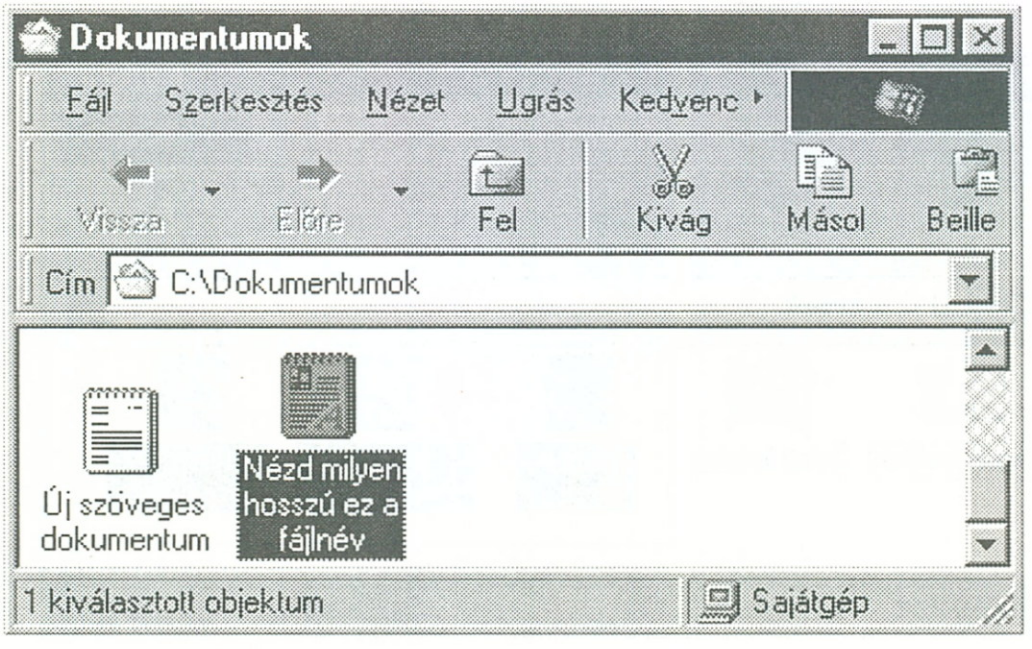

20.6. ábra. A Windows 98 hosszabb fájlneveket enged meg, mint a Windows 3.1

Több ikon kijelölése lasszóval

Ez a szolgáltatás első látásra nem tűnik nagy dolognak, de előfordulhat, hogy többet fogod használni, mint eleinte gondoltad.

A Windows mindig is lehetővé tette több fájl vagy ikon kijelölését. Például a lenyomva tartott Ctrl billentyű mellett kattingatva a kívánt fájlokra vagy ikonokra, a Windows sorra kijelöli őket.

Ha egymással szomszédos elemeket kell kijelölni, kijelölheted az elsőt kattintással, majd lenyomva tartott Shift billentyűnél kattintva a csoport utolsó elemére, e kettő között a teljes tartományt kijelöli a Windows.

Ezek a módszerek a Windows 98 rendszerben is megmaradtak, de egy még egyszerűbbel bővült. Egymás melletti fájlok vagy mappák lasszó kivetésével is „befoghatók". Mutass az első kijelölendő ikon fölé, tartsd lenyomva az egérgombot, és húzd az egeret az utolsó elem alá. A Windows 98 téglalapot rajzol az ikonok köré, és kijelöli azokat (20.7. ábra).

A lasszó csak téglalap alakú lehet (a négyzet is egyfajta téglalap), tehát az összes kijelölendő fájlnak vagy mappának szomszédosnak kell lennie. De ravaszkodhatsz is egy kicsit: kijelölhetsz egy nagyobb területet, majd ebből a Ctrl lenyomva tartása mellett kattintással eltávolíthatod az oda nem kellőket.

Munka a Windows 98 varázslóival

A Windows 98 mindig „személyes" akar lenni, amikor csak teheti, emberi kapcsolatot igyekszik kiépíteni. Becs' szóra valld be, hányszor vágytál egy számítógépes varázslóra, hogy testet öltsön, és működésbe hozza az új modemedet vagy hangkártyádat.

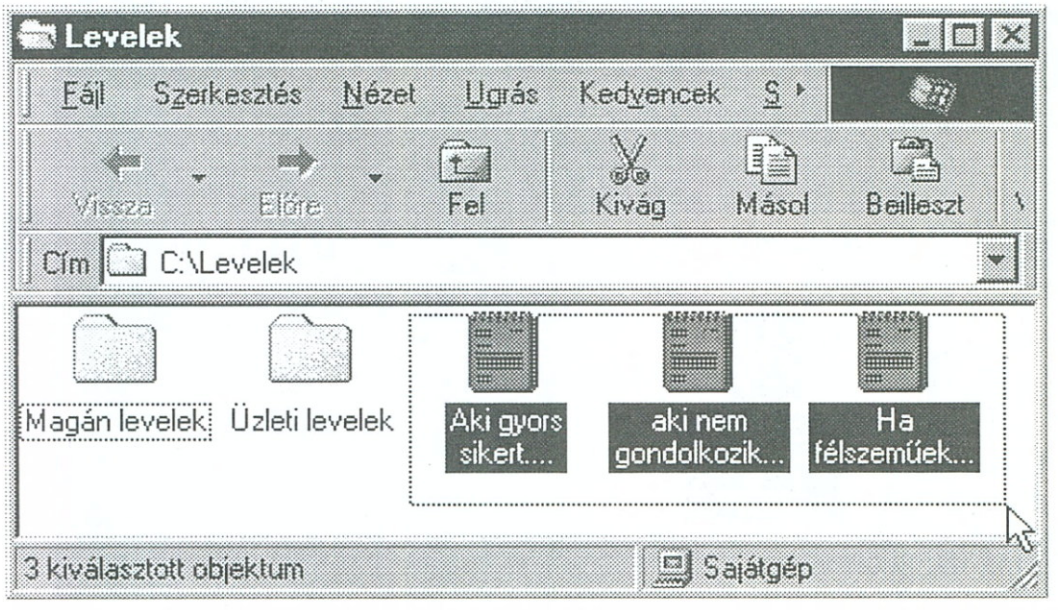

20.7. ábra. A Windows 98 a téglalappal bekerített mappákat kijelöli

A Windows 98 számos varázslót tartalmaz, és mindegyik különböző szintű varázserőt birtokol. Az Új hardver hozzáadása nevű varázsló például (20.8. ábra) megkeresi a számítógépedbe bedugott különféle szerkezeteket. Amikor megtalálta őket, bemutatja a Windows 98 rendszernek, így azok szépen együtt tudnak működni.

A varázslók nem minden áron akarnak bűvészkedni, de gyakran csodát művelnek, amikor a Windows 98 rendszernek valami új dologgal kell együttműködnie.

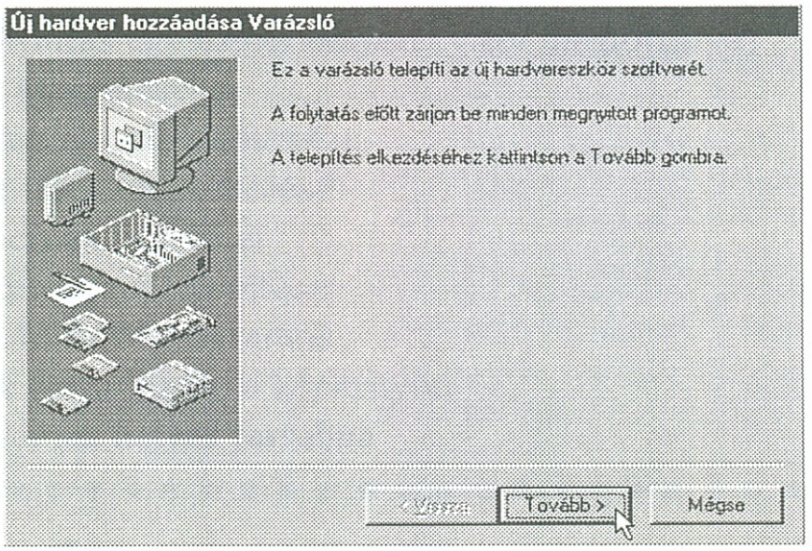

20.8. ábra. A Windows 98 varázslói segíthetnek az új alkatrész telepítésében

21. fejezet

Néhány bosszantó dolog (és a megfelelő megoldás)

Ebben a fejezetben

- Dupla kattintás egyszeres helyett (vagy megfordítva)
- A menük kikerülése
- Több ablak nyomon követése
- Az eltűnt tálca megkeresése
- A Print Screen rejtelmei
- Hiányzó program telepítése
- Lassan futó DOS programok
- Két ablak elrendezése a képernyőn
- A floppylemez helyes tartalma

A Windows 98 igazán nagyszerű lenne, csak... (itt következhetnek kedvenc ellenvetéseid és keserű tapasztalataid). Ha gyakran mondasz (vagy gondolsz) ilyesmiket, ez a fejezet neked szól. Nemcsak felsorolja az esetleg bosszantó dolgokat, elmondja a megoldást is.

Duplán szeretnék kattintani egyszeres helyett (vagy megfordítva)

Lassan, de biztosan a Windows 98 az asztalodról az Internet világhálójára költözik (tudod, ez az a számítógépekből álló, egész világot átfogó hálózat, amelyen a mozielőzetesektől kezdve a tojáslikőr legjobb receptjeit megvitató emberek csoportjáig minden megtalálható).

Az Internet elérése után az emberek *egyet* kattintanak az ikonokon, nem duplát, mint ahogy azt a normál felhasználók a Windows környékén már annyira megszokták. Ennek beállításához kattints a Start gombra, és válaszd a Beállítások, majd a Mappa beállításai parancsot, majd az Általános lapon a Webstílus beállítást.

Ha jobban tetszik az ikonoknál a hagyományos dupla kattintás, ugyanitt válaszd a Klasszikus stílus beállítást.

Nem szeretem az egeret

Nézd csak meg jobban a menüsor szavait! Előbb-utóbb felfedezed bennük az aláhúzott betűket. Tartsd lenyomva az Alt billentyűt, és így nyomd meg a valamelyik aláhúzott betűnek megfelelő billentyűt. Próbáld ki például az Alt+F kombinációt. Hókusz-pókusz és megvan! A Fájl menü szépen legördült. Nézd csak meg jobban az így elővarázsolt menü parancsait is! Itt is vannak aláhúzott betűk (de itt már nem kell nyomni az Alt billentyűt, ha ki akarod választani a parancsot, elég a megfelelő billentyűt megnyomni).

Ha megjegyzel néhány ilyen kombinációt (vagy nézed a képernyőt), egyszerűen boldogulhatsz egér nélkül is.

Ilyen aláhúzott betűket máshol is találhatsz a Windows 98 rendszerben, például a párbeszédpaneleken. Itt is hasonlóan működnek.

Megjegyzés: a könyv elején külön lapon kigyűjtve megtalálod a leggyakoribb billentyűkombinációkat.

Amikor a Start menü parancsai között akarsz közlekedni, csak egyszer kell kattintanod: a Start gombra, amely előhívja a Start menüt. A többi menü automatikusan megnyílik, ahogy az egérmutató a megfelelő hely fölé ér. Egy újabb kattintás persze megint kell, amikor megtaláltad a kívánt programot, és el akarod indítani.

- ✓ Űrlap vagy táblázat kitöltése közben az elemek között a Tab billentyűvel mozoghatsz. A billentyű minden egyes megnyomása egy rubrikával odébb visz. Hát ez valami nagyszerű! (Hátha még kipróbálod a Shift+Tab kombinációt is.)

- ✓ Bizonyos billentyűknél az Alt billentyűt lenyomva kell tartani. Például a Windows 98 lezárásának kezdeményezésére az Alt+F4 szolgál.

- ✓ Ha véletlenül nyomtad meg az Alt billentyűt, és elmerültél a menütengerben, a meneküléshez nyomd újra az Alt billentyűt (és engedd is föl; ugyanilyen célra az Esc is megteszi).

Nehéz nyomon követni a megnyitott ablakokat

Egyáltalán nem *kell* nyomon követned őket, a Windows 98 a tálcán megteszi helyetted. (Ha nem találod a tálcát, olvasd el a következő szakaszt.)

A tálca különálló téglalapokon felsorolja az összes jelenleg megnyitott ablak nevét (a tálcáról a 10. fejezet szól bővebben). Egyszerűen kattints a kívánt ablak nevére, és máris megnyílik a képernyő tetején.

Ha akarod, azt is megteheted, hogy a megnyitott ablakokat elrendezed a képernyőn. Ehhez kattints a jobb oldali egérgombbal a tálcára, és válaszd valamelyik rendező parancsot.

A 7. fejezetben leírt módon további eszközöket is bevethetsz az eltűnt ablakok, fájlok vagy programok megkeresésére.

Eltűnt a tálca

A tálca ügyes kis Windows 98 program, amely állandóan fut (még ha esetleg éppen nem látod is). Sajnos időnként eltűnik a képernyőről, de a következő módszerekkel visszahozható.

Először próbáld lenyomva tartani a Ctrl-t, és így nyomd meg Esc billentyűt. Ilyenkor általában megjelenik a tálca (egyúttal megnyitva a Start menüt is).

Mutass a képernyő legszélére, és tartsd ott az egérmutatót egy ideig (próbáld ki mind a négy oldalon). Ha eltalálod a megfelelő szegélyt, előbukkan a tálca.

Ha csak a tálca vékony szegélyét látod, a többi része lelóg a képernyőről, mutass a látható szegélyre, és amikor az egérmutató kétirányú nyílra változik, tartsd lenyomva az egérgombot, és húzd az egeret a képernyő belseje felé.

Ha a Windows 3.1-ben duplán kattintottál az asztalra, a futó programok listája jelent meg. A Windows 98 rendszerben ez nem működik, a dupla kattintásnak az asztalon nincs semmi hatása.

- ✓ Ha a tálca eltűnik, amikor kifejezetten nem mutatsz rá, kapcsold ki az Automatikus elrejtés beállítást. Ehhez kattints a tálca üres részére az egér jobb gombjával, és válaszd a Tulajdonságok parancsot. A Tálca tulajdonságai párbeszédpanelen töröld az Automatikus elrejtés négyzetének bejelölését.

- ✓ Ugyanezen a párbeszédpanelen válaszd ki a Mindig látható négyzetet, így a tálca mindig látható lesz, nem kell keresgélned.

- ✓ Két monitort használsz? Ne feledd, hogy ilyenkor a tálca bármelyik monitor bármelyik szegélyén elhelyezkedhet, így keresésénél több helyet kell megvizsgálnod.

A Print Screen billentyű nem működik

A Windows 98 másképp használja a Print Screen billentyűt (ennek felirata PrtSc, PrtScr, Print Scrn vagy valami hasonló lehet a billentyűzettől függően). A képernyőn lévő dolgokat nem a nyomtatóra, hanem a Vágólapra küldi, ahonnan más ablakba illeszthető.

- ✓ Ha közben lenyomva tartod az Alt billentyűt, a Windows 98 az aktuális *ablakot* (nem a teljes képernyőt) helyezi a Vágólapra.
- ✓ Ha a képernyő tartalmának nyomtatását akarod végrehajtani, akkor a Print Screen billentyű megnyomásával helyezd azt a Vágólapra, innen töltsd be a Paint programba, majd ebből nyomtasd ki (bővebben lásd a 12. fejezetben).
- ✓ Néhány régebbi billentyűzeten a Print Screen működéséhez a Shift billentyűt is lenyomva kell tartani.

A Windows 98 nem telepítette a dobozon felsorolt összes programot

A Windows 98, hogy mindenkinek a kedvében járjon, rengeteg programot tartalmaz. Ugyanezen okból (és hogy ne szerezzen ellenségeket), nem tölti tele a merevlemezt az összes programmal.

A Windows 98, például, tartalmaz különféle hangokat is, de ezeket nem telepíti automatikusan. Ezekről nem szól, neked kell őket később megkeresned.

Az egyéb mindenfélék telepítéséhez kattints a Start gombra, majd a Vezérlőpulton duplán a Programok hozzáadása ikonra, és válaszd a Windows Telepítő panellapot (középső fül felül). A Windows 98 felsorolja a választékot, amelyből tetszőleges részt telepíthetsz (az eljárás ismertetését a 12. fejezetben találod).

(Ha különleges hanghatásokat szeretnél, a Vezérlőpulton kattints duplán a hangok ikonra, és válaszd a megfelelő sémát. Csak arra vigyázz, nehogy letöröljék a kollégáid a nekik nem tetszőket.)

A DOS programok lassan (vagy sehogy sem) futnak a Windows 98 alatt

A DOS programok szinte mindig lassabban futnak a Windows 98 alatt, mintha az egész számítógép az övék volna. Még lassabban futnak, ha ezt ablakban teszik. Vannak aztán olyanok is, amelyek még lassan sem futnak.

A DOS programok teljes képernyős futtatása némileg gyorsít a dolgon (de ugyanígy az is, ha több memóriát, gyorsabb processzort, nagyobb merevlemezt pakolsz a gépedbe).

Mi a legjobb megoldás? A Windows 98 olyan, mint egy kombira szerelt kempingező kocsi. Bár így a kombi kényelmesebb, de lassúbb lesz, és az alacso-

nyabb hidak alatt sem fér el. A sebesség és az irányíthatóság visszaszerzéséhez dobd le a hálófülkét (vagy vegyél nagyobb teljesítményű autót).

A fenti példabeszéd azt jelenti, hogy ne futtass DOS programokat a Windows 98 alatt. Ha ilyet akarsz tenni, válaszd a Start menü Leállítás parancsát, és indíts újra a gépedet DOS módban. (Ebből az üzemmódból az **exit** parancs beírásával térhetsz vissza a Windows 98 rendszerbe).

Nehéz elrendezni az ablakokat a képernyőn

A kivágás-beillesztés műveletsor lehetővé teszi, hogy az egyik programból egyszerűen átvigyél adatokat egy másikba Az egérrel való áthúzás is használható itt (például egy adatbázisból egy címet a szövegszerkesztőben található levélbe).

Egérművelettel nehézkes lehet a két ablak megfelelő elhelyezése a képernyőn. Itt hívhatod segítségül a tálcát. Először is nyisd meg a két ablakot, és helyezd el őket bárhogy, míg a többi ablakot tedd kisméretűvé a jobb felső sarkában látható aláhúzás jelet tartalmazó kis gombbal.

Kattints most a tálca üres részére az egér jobb gombjával, és válaszd a megjelenő menü Vízszintes vagy Függőleges rendező parancsát.

A Sajátgép vagy az Intéző a floppym helytelen tartalmát mutatja

Ez előfordulhat (de lehet, hogy másik floppyt tettél be, és ez az oka). A megjelenített tartalom frissítéséhez nyomd meg az F5 billentyűt.

22. fejezet

Néhány drága(látos) dolog a Windows 98 gyorsabb működéséhez

Ebben a fejezetben

- Memóriát veszünk
- Nagyobb merevlemezre guberálunk
- Gyorsabb Pentiumot rendelünk
- Hitelre veszünk egy 3-D grafikus kártyát
- Kölcsönkérünk egy nagyobb monitorra (vagy mindjárt kettőre)
- Gyorsabb CD-egységre teszünk szert
- Tv-kártyát veszünk (kölcsön)
- Megszerzünk egy gyorsabb modemet

Vásárolj egy-két új alkatrészt, állíts egy-két kapcsolón, csavarj meg néhány dolgot, és a Windows 98 visít a gyönyörtől! Persze jobb, ha elviszed a gépedet szakemberekhez, akik egy kicsit a hóna (meg a doboza) alá nyúlnak. (A pénztárcádat ne hagyd otthon.) Ez a fejezet arról szól, mit kérj a szakemberektől, hogy te is és a Windows 98 is elégedett legyen.

Vegyél több memóriát

Amikor a számítógépet vetted, az eladó bizonyára megpróbált rábeszélni több memóriára (RAM). A Windows 98 ugyanezt mondja, csak kissé erőszakosabban.

A Windows 98 nagyon gyorsan tudja írni és olvasni az ilyen típusú tárolót (programok futtatásához, adatokhoz). A *villámgyorsan* kifejezés gyenge megközelítés. Ha azonban fogyóban a memória, elkezdi a merevlemezt erre a célra használni. Az előbbivel összehasonlítva a merevlemez jelzője a *csigalassúság* (és ezzel még sokat is mondtunk). Ha kevés a memória, a programváltásoknál például egyre gyakrabban hallod mormogni a merevlemezt, amint a Windows 98 éppen helyet csinál új kéréseidnek a memóriában.

A Windows 98 lassan (vagy alig) fut 4 MB memóriával, 8 MB több mint kétszeres sebességet eredményez. 16 MB memóriával már egész tűrhető a dolog, de legjobb, ha még több van.

Ha unod már a sok várakozást a Windows 98 működése közben, nyomás a boltba, memóriáért (mostanában csökkent az áruk).

- ✓ Ha régebbi géped van, jobb, ha magaddal viszed, mert egy-két kapcsolót is át kell állítani az alaplapon. Ha te rakod be a memóriát, nem biztos, hogy megtalálod ezeket (vagy éppen mást állítasz el). Az újabb gépek automatikusan felismerik, hogy több játszóhelyet kaptak, és használják is.

- ✓ A különféle gépekbe különféle mennyiségű memóriát pakolhatsz. A régebbiek 8 MB-tal elkínlódnak, de a legtöbbje legalább 64 MB-os. Mielőtt memóriát veszel, ezt is tisztázd (meg aztán a memória-százlábúk lábszáma sem mindig azonos).

Guberálj össze egy kis pénzt nagyobb merevlemezre

A Windows 98 már mindjárt a dobozon közli az igényét, hogy legyen legalább 45 MB szabad hely a merevlemezeden. Ez csak ahhoz kell, hogy a Windows 98-at telepítsd, a többi programról még szó sem esett.

Ha még szívesen föltennéd a Microsoft Word programját is, ez legalább további 20 MB. Még néhány játék, és máris nincs helyed.

Pedig némi üres hely kell a Windows 98 számára is az adatok tologatására, és lehet, hogy dolgozni is szeretnél a géppel (egy-két izmosabb fájl megütheti a néhányszor tíz MB-ot is).

A tanulság az egészből az, hogy a lehető legnagyobb merevlemezben gondolkozz, amelyet a pénztárcád megenged. Ezután kérj egy kis pénzt kölcsön, és vedd meg az ennél kicsit nagyobbat.

Rendelj egy gyorsabb Pentium gépet

A Windows 98 elaraszolgat a 486-os gépen is, de igazából nem erre tervezték (próbáld ki, majd meglátod).

Ahogy a programok egyre több hangot és grafikát tartalmaznak, egyre jobban megterhelik a gépet. Az információ zökkenőmentes áramlásához a képernyőn gyors Pentium processzoros gép kell. A megfelelő sebesség iránti igényedet vesd össze a pénztárcád vastagságával.

A számítógépek típusairól és mindenféle Pentium-zagyvaságról a 2. fejezet elmélkedik.

Hitelezz magadnak egy 3-D gyorsítós grafikus kártyát

Amikor dobozokat meg sávokat tologatsz, a Windows 98 egy csomó adatot küld a *grafikus kártyának*, amellyel meghatározza, hogy mi kerüljön a képernyőre.

A Windows 98 ilyenkor nagyon igénybe veszi a számítógép processzorát is, amelynek feladata közölni a grafikus kártyával, hogy mit mondjon meg a monitornak.

A *háromdimenziós (3-D) gyorsítóval ellátott grafikus kártya* mindkét fél feladatán enyhít. Bármilyen korábbi kártyát lecserélve, ez tartalmaz egy olyan különleges alkatrészt is, amely elvégzi a piszkos munkát, amikor a képernyőt akarod kitölteni mindenféle, a szivárvány színeiben pompázó képpel.

Az eredmény? A párbeszédpanelek szinte azonnal megjelennek, nem kell várnod, hogy a Windows 98 átrajzolja a képernyőt, amikor ablakokat tologatsz. Minden roppant lendületesen zajlik.

- ✓ A gyorsabb grafikus kártya vásárlásakor remélhetőleg nem kell cserélned a monitort is. Ezek általában bírják a tempót, a grafikus kártyák lassíthatják csak le őket.
- ✓ Ha gyorsabb processzort veszel, általában már ezzel is növekszik a grafika sebessége.
- ✓ A különleges *PCI* foglalatokkal rendelkező számítógépek gyorsítják fel igazán a grafikát. Ezekbe PCI 3-D videokártyákat dughatsz (a többieket el is felejtheted).

- ✓ A Windows 98 többmonitoros szolgáltatása csak PCI kártyákkal működik. Ilyenek hiányában nem használhatsz egyszerre egynél több monitort.

Kérj kölcsön egy nagyobb monitorra (vagy mindjárt kettőre) valót

A Windows 98 ablakos technikájának egyik problémája a képernyő mérete. A Windows 98 asztala képernyő méretű, ezért van az, hogy valami mindig eltakar valamit.

Ha nagyobb asztalt akarsz, szerezz egy nagyobb monitort. A 17"-es másfélszer akkora felületű, mint a hagyományos 14"-es. Így több helye lesz az egymás mellé helyezett ablakoknak és az ikonoknak a tálcán. A még ennél is nagyobbak vezérigazgatói asztalméretet mutatnak (persze egy mahagóni áráért).

- ✓ A vásárlás előtt nézd meg, hogy az új monitor együttműködik-e a videokártyáddal.
- ✓ Ha az asztal, amelyen a monitort tartod, egyik végén könyvekkel van alápolcolva, lehet, hogy új asztalt is be kell szerezned. A nagyobb monitorok meglehetősen súlyos egyéniségek.
- ✓ Az előbbi különösen igaz, ha kihasználod a Windows 98 új képességét, és egyszerre több monitoron akarod élvezni a csodát.

Tégy szert gyorsabb CD-egységre

A szoftvercégek gyakorlatilag végeztek a floppylemezekkel. A programok már egyszerűen túl nagyok lettek, és senkinek sincs kedve tucatszámra etetni a gépet floppyval a telepítéskor.

A megoldás? A programokat CD-lemezre rakják, amely több száz floppy kapacitásával rendelkezik.

Ám ha a CD-meghajtód többéves, akkor menthetetlenül lassú is (akkor még a kétszeres sebességű volt a gyors). Manapság a 36-szoros sebességű meghajtókat kíséri az irigy tekintet.

- ✓ A sebességkülönbség akkor szembeötlő, amikor a program közvetlenül a CD-lemezről olvas. Ha a lemez nem forog elég sebesen, a játékprogram például rángatózó lesz.
- ✓ Ha új CD-meghajtót vásárolsz, körülnézhetsz az írni is képes szerkezetek között is. Ez jól jöhet a merevlemez mentésekor.

Vegyél tv-kártyát

Ez az ötlet kissé extravagánsnak tűnik: az árán már egy kisebb tévékészüléket is kapsz.

Mindamellett semmi sem hasonlítható ahhoz, mint amikor a kedvenceid meccsét nézheted a Windows 98 képernyő jobb sarkában.

- ✓ Az irodában azzal indokolhatod a tv-kártya szükségességét, hogy az üzleti híreket szeretnéd nézni.

✓ Otthon pedig meséld be magadnak, hogy így a székedet akarod fotelra cserélni.

Szerezz egy gyorsabb modemet

Nézz szembe a dolgokkal: az Internet még akkor is lesz, amikor ez az egész őrület elmúlik. Az Internettel nem kell kilépned a lakásból ahhoz, hogy könyvtárba menj, újságot olvass, emberekkel érintkezz, utazásokat tervezz.

✓ Ha úgy találod, hogy sokat használod az Internetet, vegyél legalább 28 000 bps sebességű modemet.

✓ Ha úgy találod, hogy *nagyon* sokat használod az Internetet, érdeklődj a telefontársaságnál vagy Internet-szolgáltatódnál bizonyos ISDN után. (Ehhez persze másfajta modem kell.)

23. fejezet

Az a tíz (és még egynéhány) borzalmas rövidítés

Ebben a fejezetben

- Betűszavak és rövidítések
- Kiejtési útmutató (ezzel villoghatsz)
- Jelentés

A számítógépes szakmában számos bonyolult és kilométer hosszú angol kifejezés található, ezért ezeket előszeretettel rövidítik.

Ez a fejezet ezekből válogat, megadva kifejtésüket, *körülbelüli* kiejtésüket (az angolul tudók legnagyobb megrökönyödésére, de azért lesz olyan, amelyet ők sem gondoltak volna), valamint azt, hogy mit is jelentenek. További fogalommagyarázat a B) függelékben található.

ASCII

American Standard Code for Information Interchange

Kiejtése: *aszkí* vagy *eszkí*

Információtárolási szabvány (betűkre, számokra, jelekre), amely alapján más programok is olvashatják azt. A Windows 98 Jegyzettömb például ASCII formátumban menti a szöveges fájlokat.

BIOS

Basic Input/Output System

Kiejtése: *bájosz*

A számítógépen belül tárolt információ, amely a programoknak árul el bizonyos dolgokat a számítógépről. Ha például egy program adatokat akar küldeni a nyomtatóra, udvariasan elmondja ezt a BIOS-nak, amely ezután elküldi az adatokat. A Windows 98 időnként kikerüli a BIOS-t, és közvetlenül küld adatokat a számítógép egyes részeibe. Ez az eljárás gyorsabb, de időnként összeku-

szálhatja a számítógép többi részét. Hogyan babrálhatod a BIOS-t? Sajnos elő kell venned a számítógép gépkönyvét (ha van még), vagy valamilyen más szakkönyvben kell keresgélned.

DDE

Dynamic Data Exchange

Kiejtése: *dí-dí-í*

A Windows programok automatikus adatcseréjét megvalósító módszer. Manapság az OLE kerül előtérbe ezen a területen.

DLL

Dynamic Link Library

Kiejtése: *dí-ell-ell*

Egy program működéséhez szükséges információt tartalmazó fájl. A merevlemezen nagyon sok .DLL kiterjesztésű fájl található. Ezeket ne vidd máshová és ne töröld, mert a megfelelő programnak szüksége lesz rájuk.

DRV

Driver

Kiejtése: *drájver*

A gyártó által megadott információk adott számítógépes részegységről (nyomtató, egér, monitor stb.). Számos .DRV kiterjesztésű fájl előfordul a merevlemezen. Ne töröld ezeket, mert ekkor a Windows 98 nem fog tudni beszélgetni az alkatrészekkel.

EMS

Expanded Memory Specification

Kiejtése: *í-em-esz*

A számítógép memóriájának bizonyos DOS programok által használt különleges része. A DOS programok Tulajdonságok párbeszédpaneljén beállítható ez a jellemző.

FAQ

Frequently Asked Questions

Kiejtése: *fak*

Szövegfájl, amely a leggyakrabban előforduló kérdésekre tartalmazza a választ (magyarul GYIK néven kezd meghonosodni, amely a „gyakran ismétlődő kérdések" rövidítése). Például a Mogyorókrém weblaphoz tartozhat FAQ oldal is, amely szépen megtárgyalja, hogy miért van egyes mogyorókban három, míg másokban két szem. (Ismeretlen dolgoknál keresd a GYÍK-okat.)

GPF

General Protection Fault

Kiejtése: *dzsí-pí-ef*

A Windows 3.1 programjai néha minden különösebb ok nélkül leálltak. Mielőtt átadták volna magukat az enyészetnek, kiírták, hogy GPF (általános védelmi hiba) került az útjukba. A Windows 98 már nem jelez annyi GPF hibát, helyette újabb nagyszerű feliratok születtek (példákért fordulj a 18. fejezethez).

HTTP

Hypertext Transfer Protocol

Kiejtése: *édzs-tí-tí-pí*

Nagy mértékben vizuális eljárás információ mozgatására számítógépek között az Interneten keresztül böngészőszoftver segítségével.

IBM

International Business Machines

Kiejtése: *áj-bí-em*
(Magyarországon, nagyon helyesen, *í-bé-em* névre is hallgat)

Hatalmas számítógépgyár, amely az első, elveiben ma is használatos személyi számítógépeket (PC) tervezte és gyártotta. Szerepe manapság csökkenőben van, mert a többi vállalat szorgalmasan lemásolta (időnként továbbfejlesztette) az eredeti koncepciót. A Windows 98 futtatásához IBM-kompatíbilis gép szükséges. (Persze itt is van kivétel: a Windows CE kis marokgépeken fut, de tömegesen ez nem terjedt el.)

INI

Initialization

Kiejtése: *in-í*

Egy programhoz testreszabott utasításokat (alapbeállításokat) tartalmazó fájl. Számos Windows 3.1es program megkeresi saját INI fájlját, és így biztosítja, hogy a felhasználó hóbortjainak megfelelően fusson. Például a WIN.INI nevű fájl a Windows 3.1 beállításait tartalmazta: színek, ablakméret, betűtípusok stb.

Hacsak nincs különös okod rá (például értesz egy kicsit hozzá), ne piszkáld az INI fájlokat, mert alapvetően elszúrhatod a programok helyes működését.

A Windows 98 a legtöbb ilyen adatot egy még jobban szervezett és még inkább bonyolult területen, az úgynevezett rendszerleíró adatbázisban tárolja. Ettől aztán tényleg tartsd távol magad.

IRQ

Interrupt Request Line

Kiejtése: *áj-ár-kjú*

Az a mód, ahogyan a számítógép egyes elemei magukra irányíthatják a számítógép agyának a figyelmét (megszakításkérelmi vonal). Például az egér minden egyes megmozdítására az egér a saját IRQ vonalán jelzést küld a processzorba, amely leállítja aktuális tevékenységét, és megjeleníti az egér új helyzetét a képernyőn. Minden eszköznek külön bejáratú IRQ vonallal kell rendelkeznie, mert közösködésnél kiszámíthatatlan lesz a működés.

ISDN

Integrated Services Digital Network

Kiejtése: *áj-esz-dí-en*

A számítógépek Internetre kapcsolásának új, gyors módja. Különleges ISDN modemet és az Internet-szolgáltató támogatását igényli (elég nagy helységben kell lakni ahhoz, hogy a helyi telefontársaság felajánljon ilyen vonalat).

ISP

Internet Service Provider

Kiejtése: *áj-esz-pí*

Ahogy a gáz- és az elektromos műveknek fizetsz, hogy meleg és világos legyen a lakásodban, ugyanúgy fizetned kell egy cégnek, amely az Internet-hozzáférést biztosítja. Internet-szolgáltatód a felhívandó telefonszámot, némi szoftvert és különleges kódszámokat ad, hogy ez az egész működhessék. (Az Internetről és a világhálóról bővebben a 14. fejezetben.)

JPEG

Joint Photographic Experts Group

Kiejtése: *dzséj-peg*

A képtárolás újabb módszere: a JPEG formátum a fájlokat a lehető legkisebbre nyomja össze. Mivel a kisebb fájlok a telefonvonalon gyorsabban közlekednek, a formátum elsősorban a világhálón terjedt el.

MSN

The Microsoft Network

Kiejtése: *em-esz-en*

A Microsoft új *online* szolgáltatása – mindenféle információ összegyűjtésének módja telefonvonalon és modemen keresztül.

OLE

Object Linking and Embedding

Kiejtése: *o-lé*

Különféle típusú adatok egyesítésének módja egyetlen fájlba (objektumok csatolása és beágyazása). Például betehetsz egy diagramot egy szöveges dokumentumba. Duplán kattintva a diagramba, megnyílik szerkesztője, ahol módosíthatod az adatokat. Mentés után a szövegfeldolgozód dokumentumában az OLE már az új diagramot jeleníti meg.

PCX

Kiejtése: *pí-szí-ex*

Valaha régen néhány fickó gondolt egy nagyot, és eljárást alkotott a grafika számítógépes fájlban történő tárolására. A formátumnak a kitalált PCX nevet adták. Ez manapság az egyik legelterjedtebb grafikus szabvány. A Windows 3.1 Paintbrush programjához hasonlóan számos más grafikus program is olvassa és írja az ilyen fájlokat.

A Paintbrush utódja a Windows 98-ban a Paint, amely azonban a Microsoft saját grafikus fájlformátumát használja: ez a *bitképes* vagy BMP.

PIF

Program Information File

Kiejtése: *piff*

Az ilyen fájlok a Windows 98 számára olyan speciális utasításokat tartalmaznak, amelyek a rakoncátlan DOS programok futtatásához szükségesek. Ilyen például a program által igényelt memória típusa és mennyisége, használandó betűkészlet stb.

PNP

Plug and Play

Kiejtése: *pí-en-pí*

A számítógépes részegységek irányzattá váló új fajtája, amelyet úgy terveztek, hogy a Windows felismerje őket, és harmonikusan osztozzanak a számítógép korlátozott erőforrásain. Csodák csodájára, a koncepció működni látszik.

RAM

Random Access Memory

Kiejtése: *rem*

A memória azon típusa, amely írható és olvasható: a Windows 98 a rendszer és programok futtatására, számításokra, átmeneti adattárolásra stb. használja. A számítógép kikapcsolása nyomán mindent elfelejtenek. (Ha csak memóriát mondunk, általában erre gondolunk, lásd például hibaüzenetek, több memória a gépbe stb.)

ROM

Read-Only Memory

Kiejtése: *rom*

Nem írható (kivéve egyszer, a gyártás során), csak kiolvasható memóriatípus. A számítógépes BIOS példában ilyenben tárolódik. A számítógépesített háztartási gépek (például mikrohullámú sütők) is általában ilyen eszközben tárolják a programlépéseket. Egyes válfajai különleges berendezésekkel az egynél többszöri írást is lehetővé teszik.

URL

Uniform Resource Locator

Kiejtése: *jú-ár-el*

Cím, amely megmondja a Web-böngészőnek, hogy melyik oldalt jelenítse meg. Általában a http://www különc rövidítéssel kezdődnek. Igen, ez is valami www badarság (lásd WWW, ISP, ISDN és a 14. fejezetet).

USB

Universal Serial Bus

Kiejtése: *jú-esz-bí*

Egy dugaszolófajta a számítógép hátulján, amely olyan új szerkezetek befogadására képes, amelyeket a számítógép automatikusan felismer. (Vélhetőleg még a PnP eszközöknél is jobban fog működni.)

WWW

World Wide Web

Kiejtése: *dabljú-dabljú-dabljú*

Az Internet a világon szétszórt számítógépek összekapcsolt gyűjteménye. A World Wide Web olyan szoftvert futtató gépek gyűjteménye, amelyek mindenféle információt küldenek az Interneten keresztül, például grafikát vagy olyan böngészdét, amelyen a repülőtéren is megnézed, hogy melyik szálloda ajánl ingyenes fuvart a városba. Ha például egy hotel szolgáltatásaira vagy kíváncsi, beírod az *URL* címét.

XMS

Extended Memory Specification

Kiejtése: *ex-em-esz*

Különleges memóriatípus, amely a 286 fölötti gépek sajátja. A Windows 98 olyan memóriakezelőt is tartalmaz, amely munkára fogja az XMS memóriát, és kiosztja a DOS vagy Windows programoknak, amikor szükségük van rá. Minél több memória van a gépedben, annál boldogabb leszel te is meg a programjaid is.

24. fejezet

Windows 98 ikonok és jelentésük

A Windows 98 különféle ikonokat használ a fájlok különféle típusainak jelölésére. Ettől még a legtapasztaltabb ikonográfus is megrészegül.

A 24.1. táblázat a Windows 98-ba beépített, leggyakrabban használt ikonok képét és azok jelentését mutatja be.

24.1. táblázat Windows 98 ikonok

Kinézete	*Jelentése*
	3,5"-es lemezegység
	Merevlemezes egység
	CD-ROM egység
	DOS parancsfájl; DOS parancsok sorozata a számítógép automatikus futtatáshoz
	Bitkép fájl; a grafika általában a Paint (Windows 98) vagy a Paintbrush (Windows 3.1) programban készült
	DOS program
	Mappa vagy könyvtár; fájlok számítógépesített tárolási területe
	Fontok; TrueType formátumban tárolt, szabadon méretezhető betűkészlet
	Fontok; régebbi, rögzített méretű formátumban tárolt betűkészlet
	Súgófájl; a Windows 98 súgórendszere számára különleges formátumban tárolt utasításokat tartalmaz
	Rejtett információ; a Windows ezeket a fontos rendszerfájlokat láthatatlanná teszi, hacsak nem billentesz át egy titkos kapcsolót (ekkor megjelennek, de szürkés, mosásban fakult kinézetben)

24.1. táblázat Windows 98 ikonok

Kinézete	*Jelentése*
	Internetes információ csatornáról; ezzel a módszerrel egyszerűbben állnak rendelkezésedre a kívánt adatok
	Internetes információ; általában webhely címe
	Mozi; általában AVI formátumban mentett fájl
	Zene; MIDI fájl különleges formátumú utasításokkal, amelyek a szintetizátornak vagy a hangkártyának írják le a létrehozandó hangokat
	Maradék; az asztalra húzott információ ujjlenyomata: például egy bekezdés a WordPadból
	Hang; rögzített hang wav fájlként mentve
	Rendszerfájl; a Windows 98 belső világába tartozó fájlok
	Szöveges fájl; a számítógép valamely részét vagy egy programot beállító információ
	Szöveg; általában a Jegyzettömbbel (vagy hasonlóval) előállított
	Témák; a 9. fejezetben ismertetett beállítások
	Szövegfeldolgozóval készített fájl; általában a WordPad vagy a Microsoft Word programmal hozták létre
	Olyan fájl, amelynek típusát a Windows 98 nem ismeri fel

25. fejezet

Tízféle útja az Internet, a Web és az Active Desktop kikerülésének

Ebben a fejezetben

- Megnézzük a probléma lényegét
- Megpróbálunk létezni az Internet nélkül
- Eltávolítjuk az internetes befolyást
- Szabályozzuk az internetes hatásokat
- Megnézzük, hogy kell-e nekünk Active Desktop

A Microsoft, mivel valami újat és divatosat akart adni, telepakolta a Windows 98 rendszert csillogó-villogó internetes trükkökkel. Sajnálatos módon (vagy szerencsére?) nagyon sok embert egyáltalán nem érdekli az Internet, bármennyire puccos is.

A Windows 98 azért mindenkinek kedvében akar járni, így megengedi annak beállítását, hogy mennyire uralja a terepet az Internet.

Ez a fejezet erről a választási lehetőségről szól, elmondja a teendőket, amikor állandóan Internet, Web vagy Active Desktop feliratokba ütközünk ablakon, üzeneten és mindenhol. Bemutatja, hogyan szabályozható az internetes hatás az elviselhetőség mértékéig.

Végül odáig jutunk, hogy az összes ilyen „megoldást" sutba vágjunk, és csak akkor vesszük elő, amikor éppen szükségét érezzük.

Ha a döntés előtt a témáról többet szeretnél tudni, a 14. fejezet segíthet.

A probléma lényege

Az Internet, a Web vagy az Active Desktop kifejezés lépten-nyomon előbukkan a Windows 98 rendszerben. Néha teljesen nyilvánosan mutatkoznak például a menükön, máskor a háttérben maradnak, ugrásra készen.

Ez problémát okozhat, és zavarhatja azokat, akik egy korábbi Windowsról tértek át a Windows 98 rendszerre, vagy akik életükben nem használták még az Internetet.

Van, aki szereti az Internetet, van, aki nem, és olyan is van, aki csak egyes részeit kedveli. Mivel a Windows 98 a rengeteg beállítási lehetőséggel mindenkinek meg akar felelni, ez néha bosszantóbb, mint maga az Internet.

- ✓ A Windows 95-tel szemben a Windows 98 az Internethátán üget, lehetővé téve weblapos tapétákat és az internetre ugrást szinte valamennyi menüből.

- ✓ Ha nem hallottál az internetről, bevezetőnek a 14. fejezet is megteszi. Ezután már könnyebben döntesz, hogy mennyire engeded eluralkodni az Internetet a Windows 98 rendszeren.

Mi van, ha nem használom az Internetet a Windows 98 rendszerrel?

Kettőnk között fog maradni. Tény, hogy a legtöbben észre sem fogják venni, mert ők sem használták még soha. Félreértés ne essék, sokan mások használják, például potenciométerek gyári adatainak meghatározására vagy annak eldöntésére, hogy a szomszéd négylábúját nyers vagy pörkölt mogyoróval etessék-e.

Mi a véleményem az egészről? Maradjunk annyiban, hogy a Windows 98 egészen jól működik az Internetnélkül is. Ugyanúgy (vagy jobban) lehet vele levelet írni, számolótáblán adót számolgatni, adatbázisba gyűjteni az otthoni könyveket vagy faxot küldeni modemen. Még a munkahelyi hálózat sem az Internethiányától áll le olyan gyakran.

A Windows 98 rendszert azonban arra hegyezték ki, hogy kiválóan együttműködjék az Internettel. Ha tehát szereted használni, bizonyára élvezni fogod ilyen irányú beépített képességeit.

- ✓ Például az Internetet használók kiaknázhatják a Windows Update szolgáltatást, amely egy különleges webhelyről automatikusan letölti és telepíti a legújabb illesztőprogramokat és javításokat. A varázsló megvizsgálja a géped alkatrészeit, majd ajánlatot tesz a frissítésekre.

- ✓ Ha kicsit túlbuzgó volt a varázsló, ugyanebben a részben módot találsz a korábbi állapot visszaállítására is.

- ✓ Azért idegenkedtél az internettől, mert nehéz volt a használata, főleg az első beállító lépések nem mentek? A Windows 98 új csatlakozási varázslója sokkal egyszerűbbé teszi a beiratkozást az Internetszolgáltatásaira. A szoftver beállításainak lépéseit automatikusan elvégzi (azért néhány mellbevágó kérdése marad, de talán a 14. fejezet ebben is segít).

- ✓ Az Active Desktop úgy szabja át az asztalt, hogy a Web egyes részeit folyamatosan ott tarthatod (például a tőzsdei árfolyamok alakulását).

✓ Az internetes csatornák a Start menühöz hasonló oszlopot jelenítenek meg a képernyőn, amely a tv távvezérlőjéhez hasonlóan működik. A csatornaváltással kedvenc webhelyeidre ugrálhatsz.

Az internetes befolyás eltávolítása

Az internetes befolyás többségének eltávolítása az alábbi módon történik:

1. **Kattints a Start gombra, és válaszd a Beállítások menü Mappa beállításai parancsát.**

2. **Válaszd ki a Klasszikus stílus beállítást.**

   Ekkor a Windows 98 igen hasonlóan fog viselkedni, mint elődjei, ami nagy megkönnyebbülés a Windows 95 és a Windows 3.1 korábbi használóinak.

3. **A beállítás mentéséhez kattints az OK gombra.**

- A klasszikus stílus választásakor a Windows 98 nem fog weblapként működni. Azt ikonokra például újból duplán kell kattintanod, ha meg akarod őket nyitni. A tapétáról is eltűnnek a webes anyagok: nem kell félned attól, hogy a háttérben elkövetett téves kattintásra a modemed azonnal az Internetet hívja.

- A klasszikus stílus nem száműzi teljesen az Internetet: ez akkor is készen áll a használatra (csak nem olyan tolakodó módon). Így is csatlakozhatsz a Világhálóra az InternetExplorerrel, letölthetsz fájlokat, használhatod a Windows Update szolgáltatásait. A klasszikus stílus mindössze visszahozza a régi berendezkedést az asztalon, és kiiktatja az egyszeres kattintást.

- Nem kedveled a „szélsőséges" döntéseket? A Windows 98 itt is minden igényt ki szeretne elégíteni: éppen elegendő beállítási lehetőséget nyújt az egyéni beállításokra. Ismét Start menü, Beállítások, Mappa beállításai a sorrend, de itt válaszd a legalsó beállítást, majd kattints a Beállítások gombra (25.1. ábra). A beállításoknál segíthet az 5. fejezet.

Kell-e nekünk az Active Desktop?

A rejtélyes Windows 98 Active Desktop, biztos, ami biztos, beépített titkos, ügynökkel rendelkezik. Ezt aktivizálva, különféle titokzatos kis ablakok nyílnak az asztalon, mindegyik különféle típusú információt megjelenítve.

A háttér egyik sarkában például tőzsdei diagramok rángatóznak a napi árfolyammozgást követve. Egy másik sarokban valódi rock and roll tombol: kat-

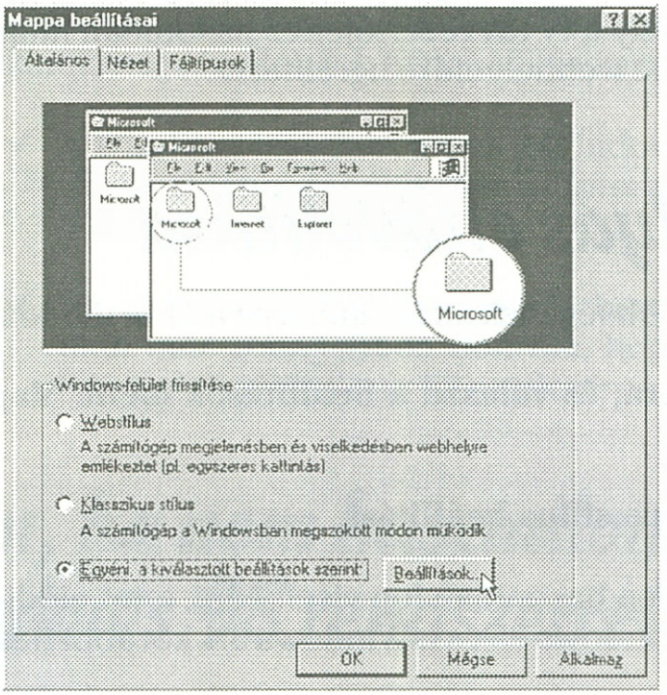

25.1. ábra. A web- és a klasszikus stílus ötvözéséhez válaszd az Egyéni beállítást

tints a kis zenegépre, és máris a legfrissebb CD-k zenéje szól az interneten keresztül.

Az Active Desktop beindításához kattints az asztalra a jobb egérgombbal, és a megjelenő menün válaszd az Active Desktop, majd az Asztal testreszabása parancsot.

Kattints az Új gombra, és Windows 98 máris az Active Desktop képtárba repít, ahol kiválaszthatod a kedvedre való művet, és tetszés szerint elrendezheted az asztalon. (Nincs Új gomb? Akkor előbb kattints a monitor képe alatti, az Active Desktop megjelenítése weblapként feliratú négyzetre.)

- ✓ Természetesen az egész előbbi játékhoz folyamatos internet-csatlakozás szükséges, és így a telefonvonalad hosszú időn át foglalt lesz. Mi a megoldás? Érdeklődj a helyi telefontársaságnál, nincs-e valami folyamatosan üzemelő modemes ajánlatuk.

- ✓ A fenti ügyködés után hamarosan kevés lesz a hely az asztalon. Minden jobban megy egy nagyobb méretű (például 20"-es, 1024 x 768 felbontású) monitoron.

- ✓ Még jobb megoldás, ha újabb videokártyát és egy második monitort állítasz be. A Windows 98 két monitoron való futtatásánál az összes internetes bűvészkedést elkülönítve a második monitoron tarthatod.

- ✓ A szavak néha megtévesztők: az új „aktív asztal" meglehetősen tunyává válhat, amelyről az Internet elérése több időbe kerülhet, mintha saját parancsokat adnál ki. Kikapcsolásához kattints az asztalra a jobb egérgombbal, és a megjelenő menün válaszd az Active Desktop, majd a Megjelenítés weblapként parancsot, ami ki- és bekapcsolja ezt a szolgáltatást.

A) függelék

A Windows 98 telepítése

Ebben a fejezetben

- Bekapcsoljuk a számítógépet
- Eldöntjük, hogy a Windows 98 telepítésekor felülírjuk-e a régi Windowst
- Telepítjük a Windows 98 rendszert
- Felfedezzük a Windows 98 rendszert
- Elhagyjuk a telepítőt
- Kikapcsoljuk a számítógépet

A *szoftver telepítése* annyit tesz, hogy a program adathordozójáról (általában CD-lemez) a számítógép merevlemezére kerülnek a fájlok. Ez esetenként többórás bütykölést is jelenthet, míg az újonnan telepített szoftver megfelelően nem működik az adott számítógépen, az adott nyomtatóval és egyéb nyalánkságokkal. Mivel a kudarc esélye elég nagy, érdemes ezt a feladatot számítógépes gurura bízni (ők kifejezetten élvezik a frissen felbontott CD-lemez illatát).

Szerencsére a Microsoft kegyeskedett gondolni a kezdőkre is: a Windows 98 úgyszólván önmagát telepíti. Csak be kell dugni a CD-lemezt, kattintani kell a Telepítés gombra, időnként meg kell válaszolni egy-két kérdést, aztán minden megy a maga útján.

Ez a fejezet a telepítési procedúrán vezet végig, és megjelöli a könyv megfelelő részeit is, ahol további információ nyerhető az adott témáról.

A számítógép bekapcsolása

Az első lépés a számítógép hálózati kapcsolójának megkeresése (néha Power felirat jelzi, néha meg piros színű).

- ✓ Tedd a füled a számítógép házához: ha semmi zajt sem hallasz, ki van kapcsolva vagy bedöglött. Kapcsold be a hálózati kapcsolóval: a számítógép életre kel vagy halott marad, ha rossz (de az is lehet, hogy a hálózati vezetéket nem csatlakoztattad a konnektorba).

- ✓ A számítógép gyakori ki- és bekapcsolása nem tesz jót a belsőségeknek. Kapcsold be reggel, és ha már aznap nem dolgozol, kapcsold ki. (Vannak, akik állandóan bekapcsolva tartják.)

- ✓ Sose kapcsold ki csak úgy egyszerűen a számítógépet, ha a Windows 98 rendszer fut. Így ugyanis tönkremehetnek az adataid és a programjaid. Ha a számítógép rendellenesen viselkedik, például lefagyni látszik, próbáld ki a 17. fejezetben leírt kíméletesebb módszereket.

- ✓ A monitor bekapcsolása hasonlóan történik (de ez időnként a számítógépből is táplálható, és megoldható, hogy a géppel együtt kapcsolódjon be és ki).

- ✓ Ha a gépeden régebbi Windows található, a telepítésnél meg kell azt is mondanod, hogy megmaradjon-e. Ezt célszerű kérni, mert a Windows 98 telepítője ekkor becsomagolva elrakja. Ha kitanulmányoztad az új rendszert, és tetszik, a régi Windowst letöröltetheted. (Ha valami okból vissza szeretnél térni a régihez, ez is rendelkezésedre áll. Mindkét művelet a Vezérlőpult Programok hozzáadása ikonjától indítható.)

Bontsd ki a CD-lemezt

Ha boltban vásároltad a Windows 98 szoftvert, bontsd ki a CD-lemezt a csomagolásból (lásd 16. fejezet).

Frissítés a Windows 98 rendszerre

A karácsonyfa díszítésével vagy a kocsidból származó furcsa hangokkal kapcsolatos kellemetlen tapasztalatokat elfelejtheted. A Windows 98 gondoskodik a kezdőkről is: a telepítőprogram benéz még a motorháztető alá is, és megfelelően felrakja és elrendezi a szükséges dolgokat (alighanem a folyadékszinteket is beállítja).

Íme, ilyen a teljes szerviz ügymenete:

Először is legyen bekapcsolva a számítógéped, valamint az összes hozzá kapcsolódó cucc (a nyomtató, a modem, a joghurtkeverő és minden egyéb). Még a joysticket is dugd be, mert ezt is felismeri a Windows 98.

1. **Indítsd el a gépeden lévő Windows verzióját, tedd be a Windows 98 CD-lemezét a megfelelő helyre, és válaszd a Start menü Futtatás parancsát.**

   Szerencséd lehet. Ha a géped azonnal elkezdi lejátszani a berakott hang CD-t, akkor a Windows 98 telepítőprogramja is automatikusan elindulhat. Örvendezz, mert a 2. lépést kihagyhatod.

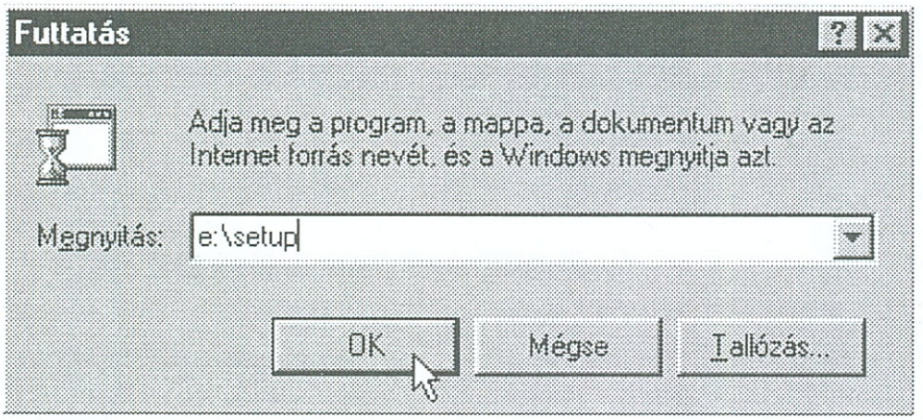

A-1. ábra. Ha a CD-egységed betűjele E, akkor az e:\setup szöveget írd be, majd OK

2. A Megnyitás mezőbe írd be a d:\setup szöveget, majd kattints az OK gombra.

Ügyelj rá, hogy ide a CD-egységedhez rendelt betűt írjad. Ha nálad a CD jele E, akkor az A-1. ábrán látható szöveget írd be:

```
E:\SETUP
```

Zavar a csinos kis :\ jel? Csinálhatod másképp is. A Windows 95-ben nyisd meg a Sajátgép programot, kattints duplán a CD-egységre (elég beszédes az ikonja), majd ugyanígy duplán a megjelenő fájllistában a *Setup* sorra. A korábbi Windowst használók a Fájlkezelőt nyithatják meg, kiválaszthatják a CD-egységet (ez már nem olyan beszédes ikon), és duplán kattinthatnak a *Setup* névre.

Megkezdődik a telepítés, amelyben az első ablak azt közli, hogy a Windows 98 megvizsgálja rendszert a folytatás előtt (A-2. ábra). Bejelenti azt is, hogy a telepítés fél óra és egy óra közötti időt vesz igénybe

3. Kattints a Tovább gombra, és a Windows 98 megvizsgálja a számítógépedet.

Ha a Windows 98 rendellenességet talál a merevlemezen, ezt jelzi, majd kijavítja.

Ha a Windows 98 valami hátborzongató problémába ütközik, a Részletek gombra kattintva tájékozódhatsz felőle. Általában azonban megúszod a Tovább gombra kattintással.

A Windows 98 betölti saját Telepítő varázslóját, hogy minden jól menjen.

Ha a Windows 98 azt kéri, hogy zárd be a futó programokat, tedd meg neki. A Windows 98 Telepítő varázslója ilyen fontos eseménynél nem tűr meg mindenféle dolgot maga mellett: az operációs rendszer fölrakásáig teljesen kisajátítja a gépet. Ha a háttérben programot futtatnál, zárd be. (***Javaslat:*** az Alt+Tab kombináció végigléptet a programokon.)

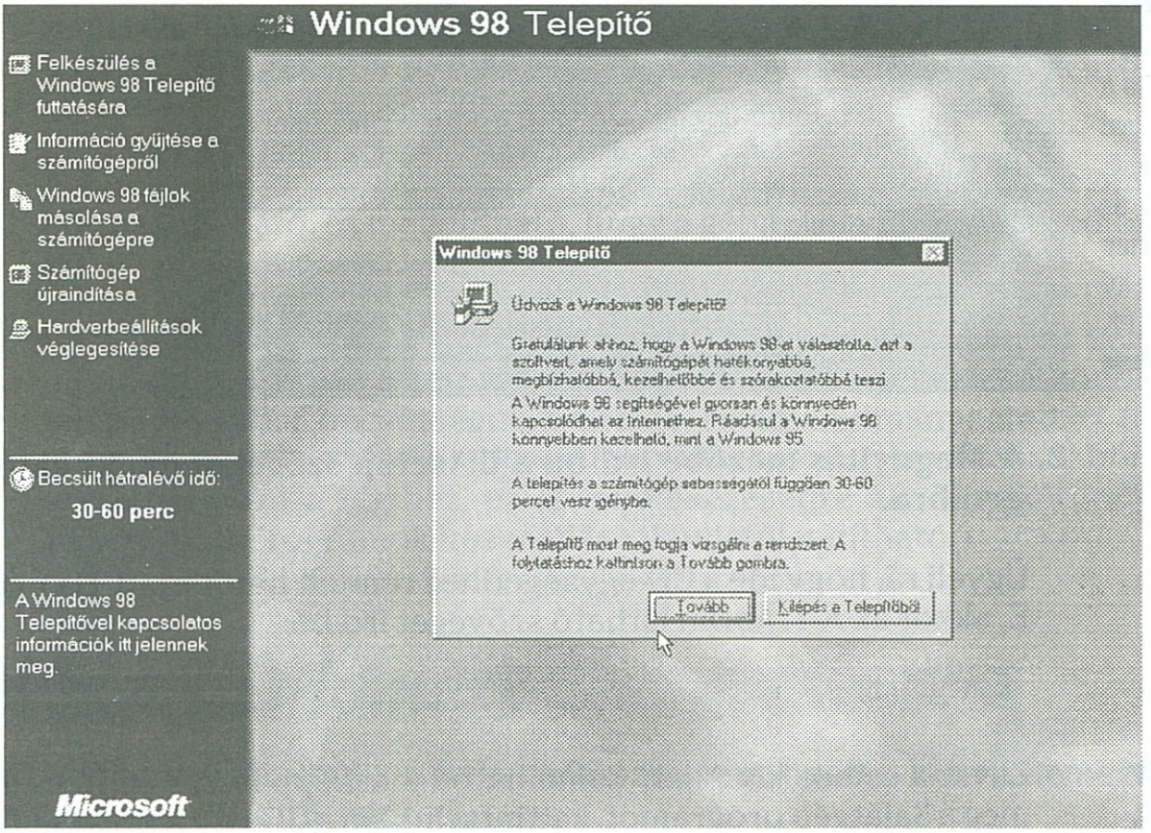

A-2. ábra. A Windows 98 telepítése 30-60 percig tarthat

4. Fogadd el a licencszerződést, és kattints a Tovább gombra.

A Microsoft ebben a lépésben az A-3. ábrán látható szerződést dugja az orrod alá. Ha nem fogadod el a Microsoft különleges Windows 98 feltételeit, a telepítési eljárás szépen megszakad, te meg ott találod magad, ahol a part szakad. Kattints tehát a megfelelő szövegre.

A Windows 98 megrángatja kicsit a merevlemezt, felkészítve a rá váró nagy próbatételre.

Nincs véletlenül régebbi Windows program a gépeden? A Windows 98 meg fog kérni, hogy rakd be annak telepítő lemezét: így ellenőrzi, hogy jogosan használod-e a Windows 98 frissítő verzióját. Ha nincs meg a *régi* Windows lemezed, csak a drágább teljes verziót használhatod.

5. Döntsd el, hogy a háttérben megmaradjon-e a régi DOS és Windows rendszered, hogy így eltávolíthasd a Windows 98 rendszert.

Ha biztonságra törekszel (és van mintegy 50 MB szabad hely a merevlemezeden), válaszd az Igen beállítást, ahogy ezt az A-4. ábrán is látod. Add meg a kívánt lemezegységet, és a Windows 98 abban a rejtett mappában elhelyezi a régi rendszerfájlokat, ahonnan helyreállíthatók.

Észrevetted a Vissza gombot is a Tovább mellett, néhány panelen? Ha véletlenül, a válasz megadása nélkül kattintottál a Tovább gombra, ne ess pánikba, a Vissza gombbal még visszakozhatsz, a Windows 98 hátrál egy lépést.

Jogi locsogás és használati jogosultság

Amikor elfogad a licencszerződést, lényegében azt közlöd a Microsoft céggel, hogy betartod a következőket:

- ✓ Nem másolod le a szoftvert, hogy aztán azt eladd, kölcsönadd másoknak.
- ✓ A Windows 98 jelen példánya igazából nem is a tiéd. Te csak a jogot kapod meg annak egy példányban való használatára. A Microsoft minden jogot megtart a képekkel, fotókkal, animációkkal, filmekkel, hangokkal, zenével, szöveggel, programmal és minden mással kapcsolatban, aminek kereskedelmi értéke lehet.
- ✓ Nem fejted meg a Windows 98 működését (de nem ám!), de ha mégis, abból nem húzol nagy nyereséget.
- ✓ 30 nap a szavatosság (ha egeret is veszel hozzá, szerencsés vagy, a Microsoft a hardverre 1 évet ad).
- ✓ Végül, meg kell értened, hogy mivel *te magad* csépeled a billentyűket, a Microsoft semmiféle felelősséget sem vállal, ha a szoftver tönkreteszi a számítógépedet, az üzletedet, az adataidat és a szerelmi életedet.

Üdvözöl a Windows 98!

6. Add meg az országod nevét a területi beállítások és az Internet-csatornák kiválasztásához.

Így a megfelelő alapbeállításokhoz jutsz (pénznem, számformátum), és az adott területen érvényes Internet-csatornákat kapod (ha lesz csatlakozásod).

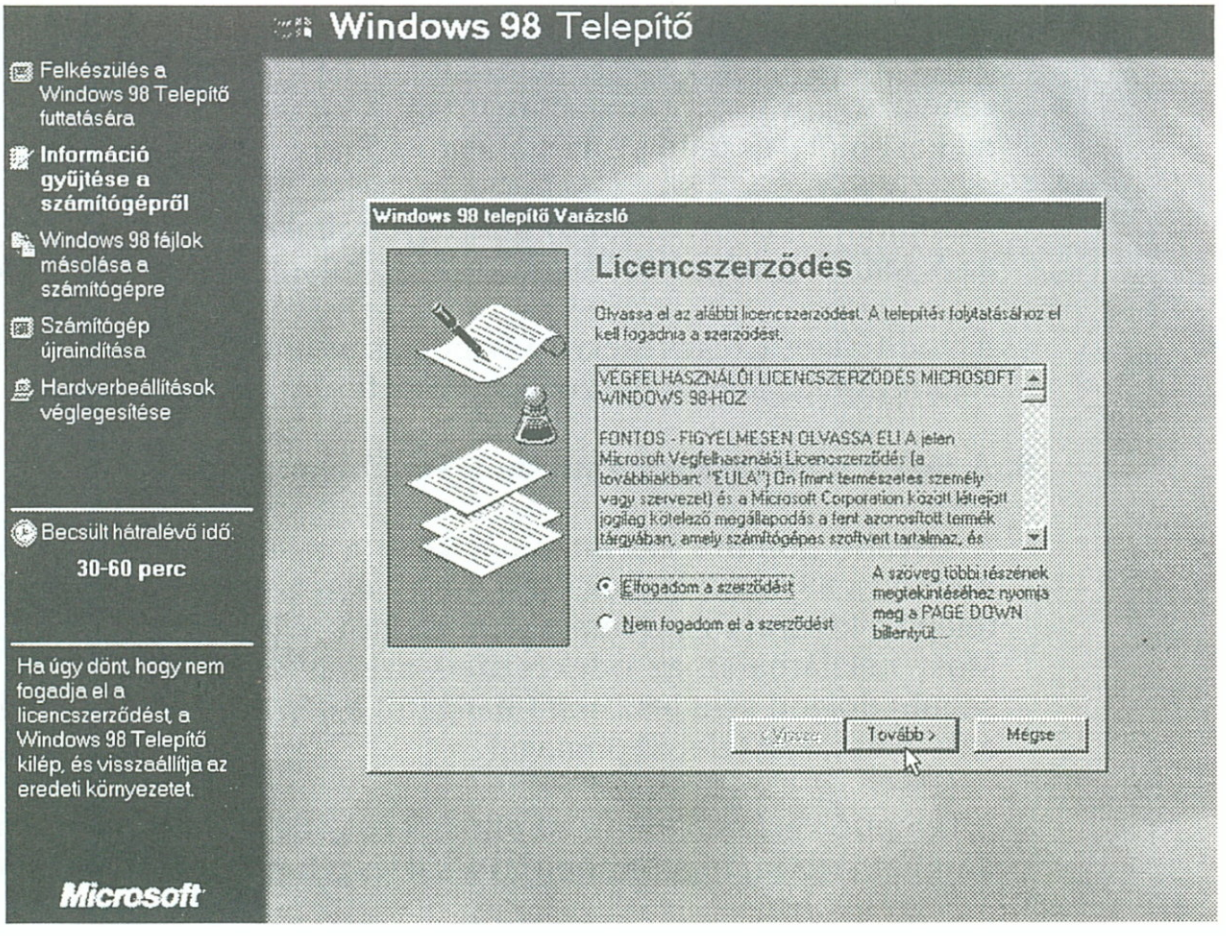

A-3. ábra. A licencszerződés elfogadása

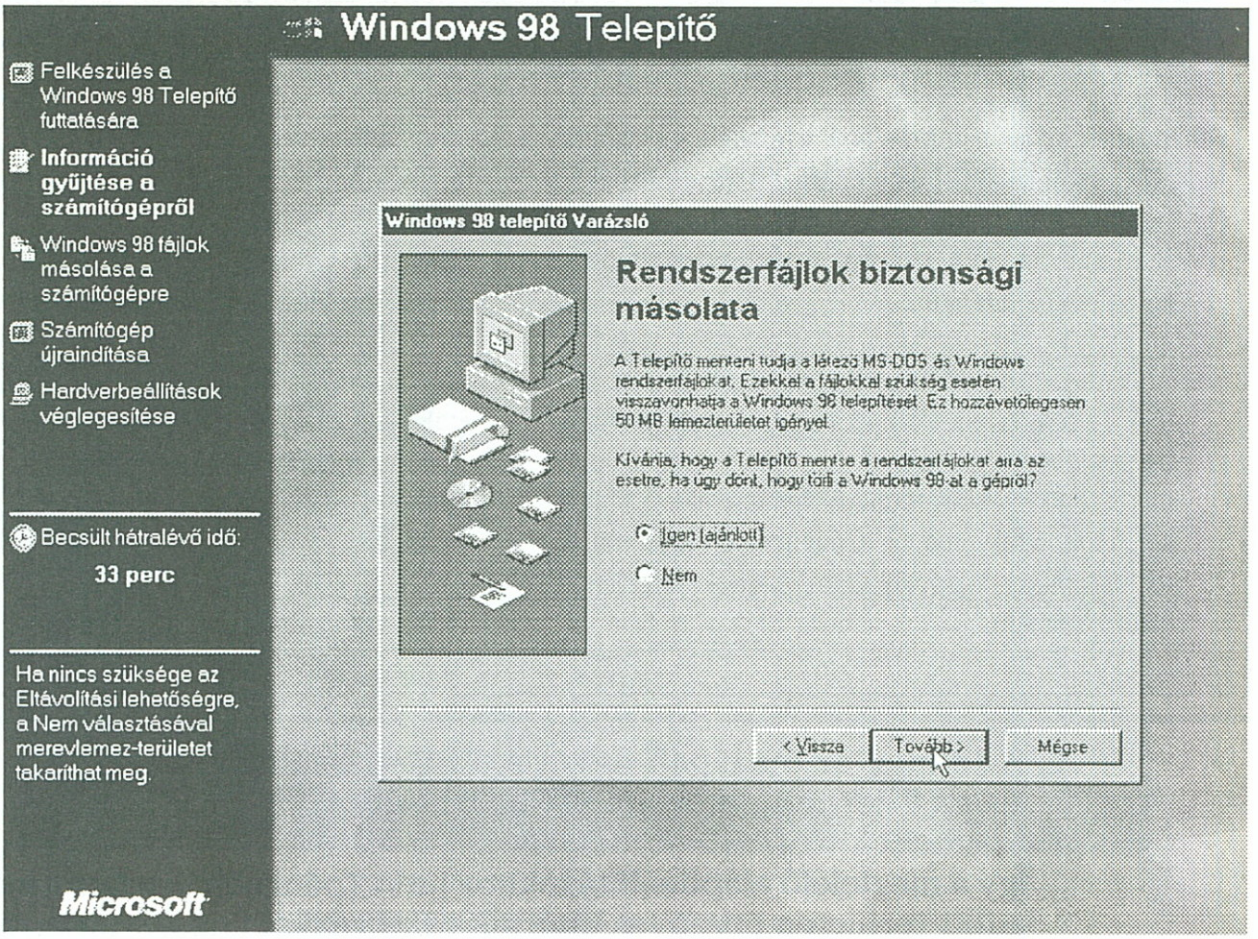

A-4. ábra. A régi rendszerfájlok mentéséhez add az Igen választ

7. Készíts indítólemezt.

Az A-5. ábrán látható panelen indítólemez készül, amely vészhelyzetben indításra és hibakeresésre használható, ha a merevlemezről nem indulna a rendszer. Egy floppy címkéjére írd rá: Windows 98 indítólemez (vagy valami hasonlót), és tedd be az A: meghajtóba.

Az indítólemezre, elkészülte után, egyéb címkét is írhatsz. A lényeg az, hogy az A: lemezegységbe *kell* behelyezned, különben nem működik.

Az indítólemez készítésekor a Windows 98 minden adatot töröl a lemezről. Nehogy olyan lemezt használj, melyen fontos fájlokat tárolsz!

8. A fájlok másolásához kattints a Tovább gombra.

A Tovább gombra kattintás azt közli a telepítővel, hogy kezdje meg a Windows 98 fájlok másolását a merevlemezre. Néhány kép kíséretében a telepítő kibontja és a lemezre másolja a Windows 98 megfelelő részeit. Most nekiláthatsz az odakészített szendvicsednek, mert jó pár percig semmi dolgod sem lesz, mint hallgatni a gép zümmögését. A Windows 98 automatikusan telepíti önmagát.

A Telepítő varázsló időnként pihenőt engedélyez a gépnek, esetleg újraindítja azt. A számítógépbe épített alkatrészek gyártóját és típusát megkísérli

A régi Windows-verziódra fogod telepíteni a Windows 98-at?

Felülírja-e a Windows 98 telepítése a régi Windows 3.1 vagy Windows 95 verziódat, amely olyan jól működött eddig – hacsak le nem fagyott?

Az új verzió nem gyomlálja ki teljesen a régi verzió lényeges részeit. Például az asztalon megmaradnak a programok. Ha nem a régi rendszer frissítését választod, akkor a programokat telepítheted újra.

Ha még óvatosabb akarsz lenni, a lényeges adatfájlokat másold floppylemezre. Ha rendesen dolgoztál, ezek nagy részéről amúgy is van már másolatod.

- ✓ Ha korábban nem készítettél biztonsági másolatot, ehhez beszerezhetsz a Windows 98 rendszerrel kompatíbilis szalagos egységet is.
- ✓ Ha megbarátkoztál a Windows 98 rendszerrel, és az megfelelően működik, a régi rendszert eltávolíthatod (a Vezérlőpulton a Programok hozzáadása ikon).

felismerni, és automatikusan telepíti a megfelelő kezelőprogramokat. (Ez a számítógépes intelligencia utóbbi években született nagy eredménye.)

9. Írd be a neved a Windows 98 névjegyébe

Gratulálunk! Sikerült a Windows 98 telepítése. Írd be a neved, és bármilyen különös, a Windows 98 ezek után szinte teljesen úgy néz ki, mint a Windows 95. Hát ezért fizettél?

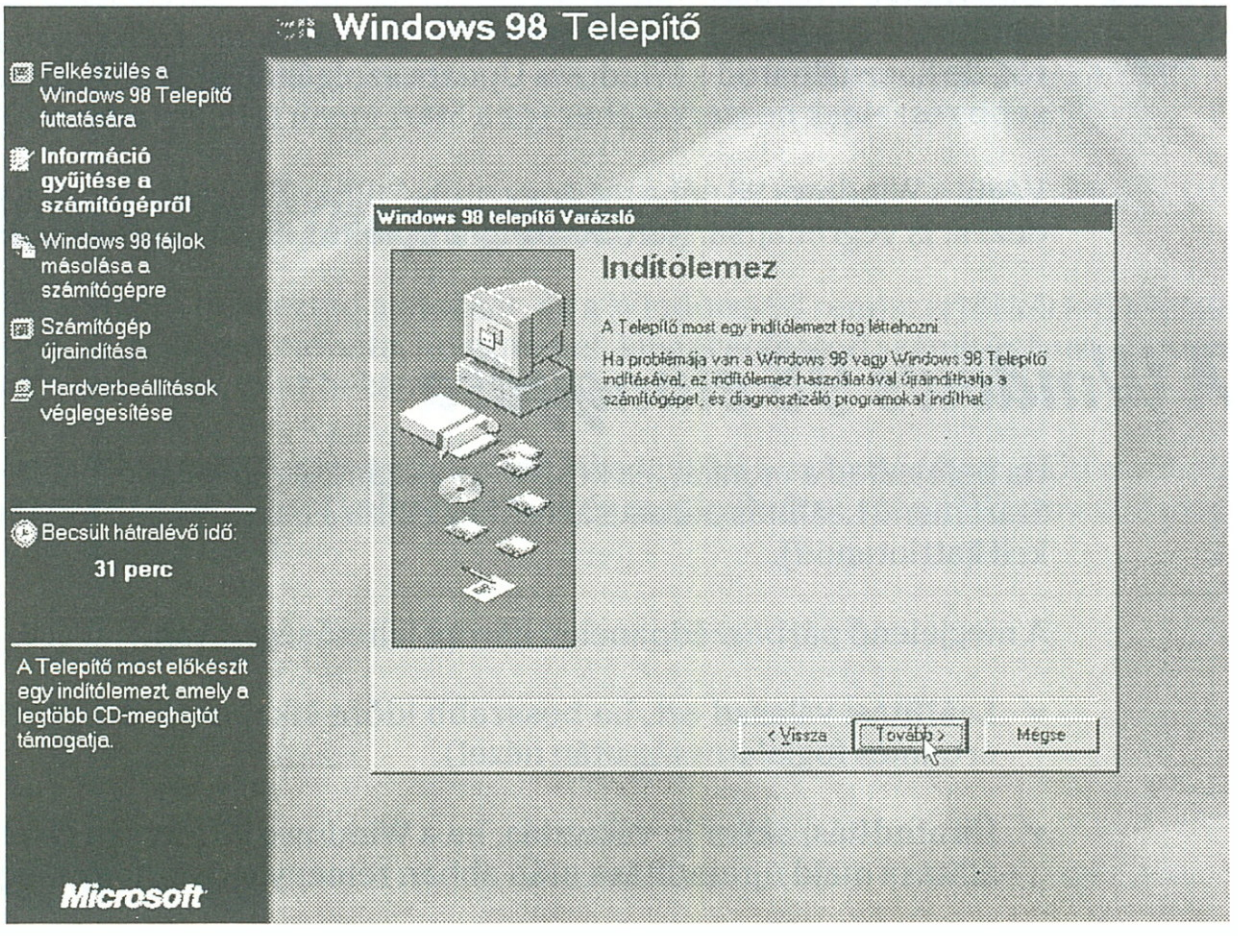

A-5. ábra. A vészhelyzetre készíts Windows 98 indítólemezt

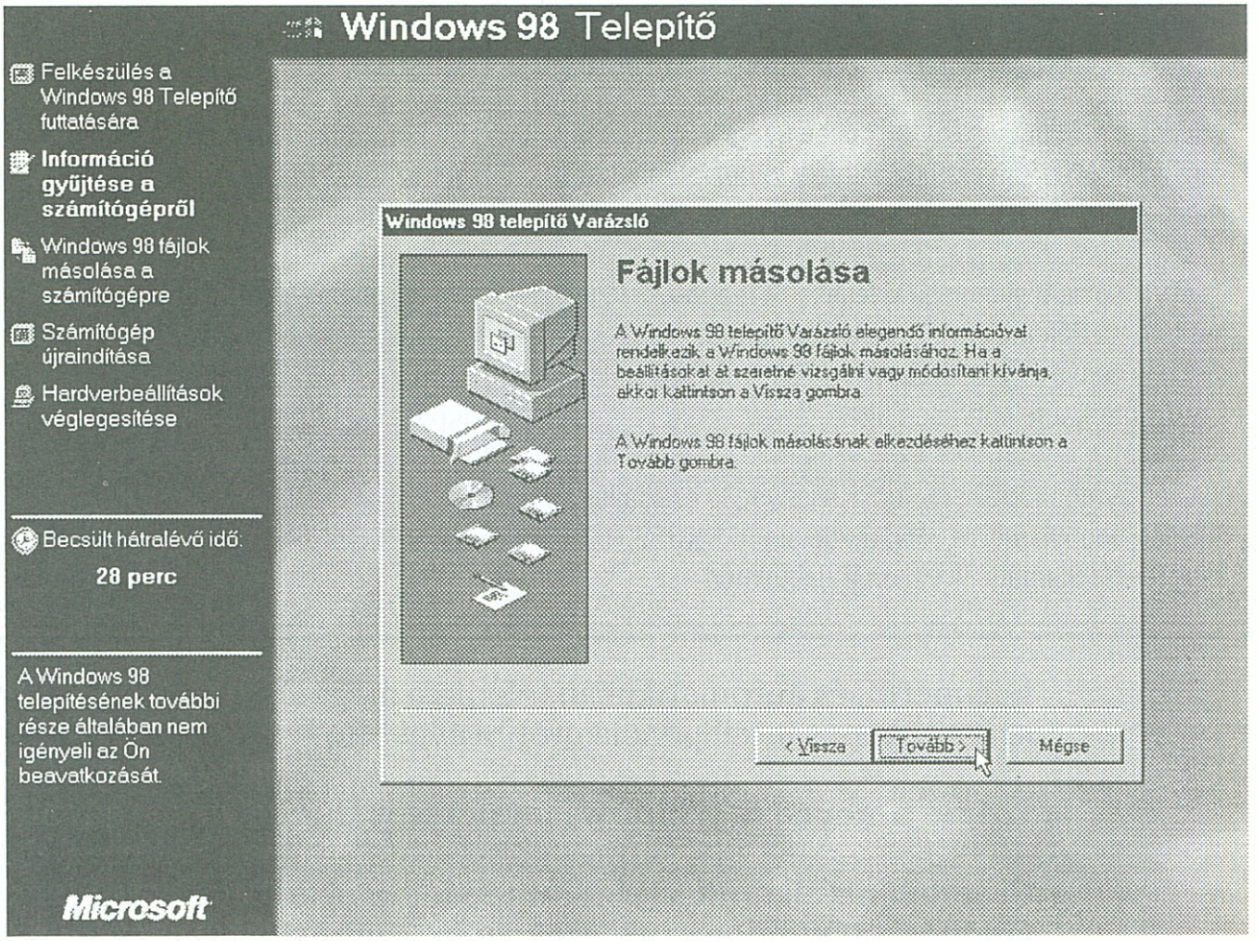

A-6. ábra. Kattints a Tovább gombra, és a Windows 98 megkezdi a másolást

Az üdvözlőképernyőn válaszd a Windows 98 felfedezését (A-7. ábra), így megismerheted a rendszer újdonságait. Ha van modemed, ezen keresztül regisztráltathatod magad. Ekkor tengernyi levelet kapsz az új Microsoft programokról, de használhatod a Windows Update szolgáltatást is a Windows 98 legfrissebb részeinek beszerzéséhez (ez a Start menü tetején található).

Végül a Windows 98 néha még egy utolsó újraindítást kér, hogy a végső elrendezést is végrehajtsa. Kattints az Igen gombra, és várj türelemmel.

A Windows 98 elhagyása

Ha befejezted a munkát, és kész vagy a számítógép kikapcsolására, válaszd a Start menü Leállítás parancsát (ehhez előbb a bal sarokban lévő Start gombra kell kattintanod).

A megjelenő párbeszédpanelen három lehetőséged van:

- ✓ **Leállítás:** válaszd ezt, ha hosszabb időre kikapcsolod a gépet (és valami értelmes foglalatosság után nézel).
- ✓ **Újraindítás:** akkor jó választás, ha a Windows 98 furcsán viselkedik, és leállítása majd újraindítása után abban reménykedsz, hogy megjavul.

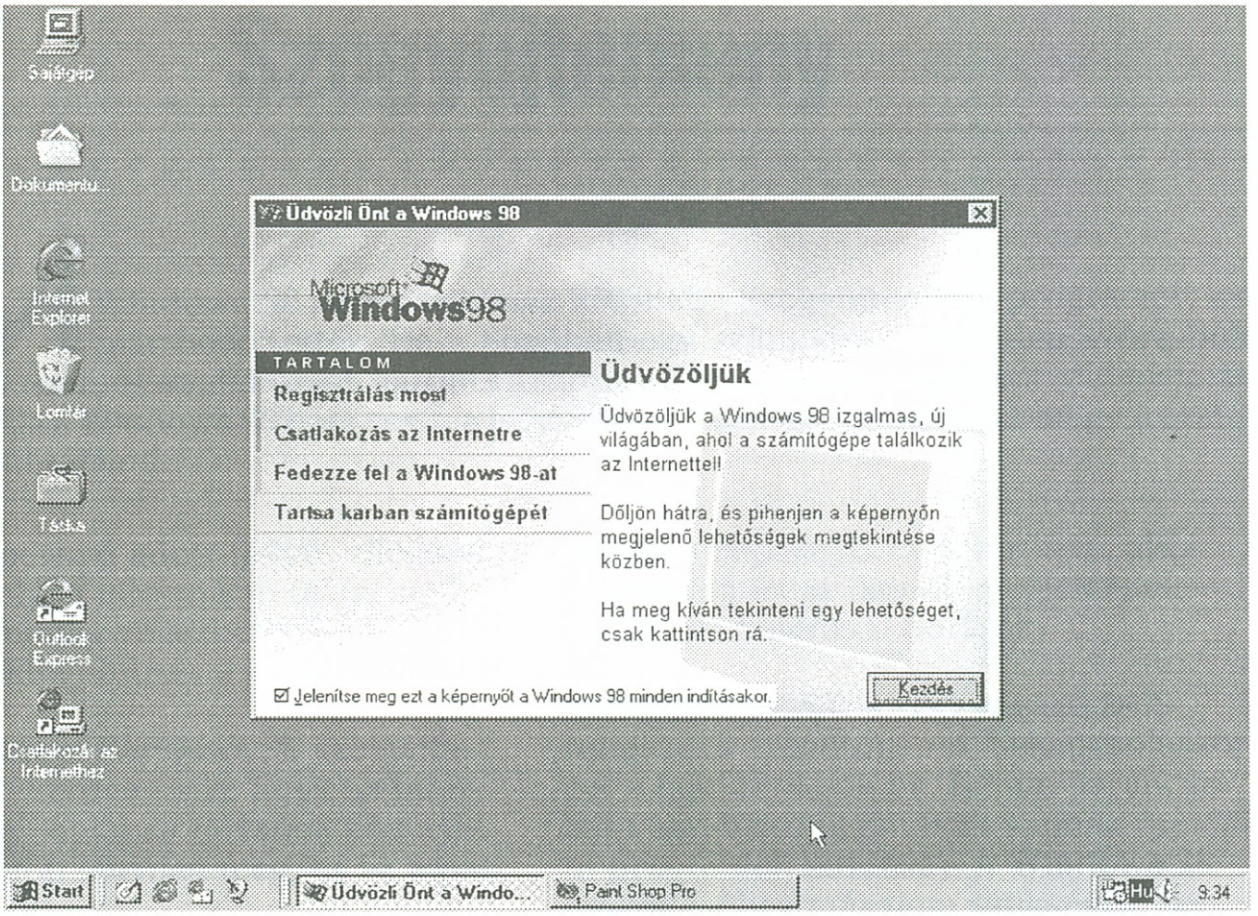

A-7. ábra. Az üdvözlőpanelről indulva felfedezheted a Windows 98 újdonságait

✓ **Újraindítás MS-DOS módban:** ezt ritkán kell használnod, hacsak nem akarsz DOS programot futtatni egymagában (vagy visszavágysz a régi szép időkbe). A DOS parancssorba beírt **exit** paranccsal térhetsz vissza az ablakok világába.

A számítógép kikapcsolása

Ha aznapra befejezted a munkát, és a Windows 98 rendszertől kérted a leállítást, az pedig azt mondta, hogy mehet, kikapcsolhatod számítógépet. (Ugyanaz a kapcsoló, mint bekapcsoláskor.)

Sohasem szabad egyszerűen csak kikapcsolni a számítógépet, előtte mindig a Leállítás parancsot kell választani, és meg kell várni, még a Windows 98 megadja az engedélyt.

B) függelék

Szógyűjtemény

A Windows 98 nem tartalmaz különálló Szógyűjtemény programot, ezt már beépítették. Ha a Súgóban egy számodra ismeretlen szóra bukkansz, és az aláhúzott, kattints a szóra: a Windows 98 megjeleníti definícióját. Ha a Windows 98 nem segít, a leggyakoribb szavak és fogalmak magyarázatát itt találod.

ablak: a képernyő adott helyét elfoglaló terület, amelyen információ tekinthető meg, vagy munka végezhető. A programok is ablakban futnak a képernyőn.

Active Desktop: Windows 98 szolgáltatás, amely lehetővé teszi, hogy az Internet valamely lapjának tartalma közvetlenül az asztalon jelenjen meg, és ez a háttérben frissül.

aktív ablak: az éppen kiemeléssel jelölt (legutóbb például erre kattintottál) ablakot tekintjük aktív ablaknak. Minden billentyűleütés erre az ablakra fog vonatkozni.

alapérték: az alapértelmezés szerinti érték vagy beállítás a választástól kímél meg. Ezt választja a számítógép helyetted, ha feladtad, és egyszerűen megnyomod az Enter billentyűt.

Alkalmaz: ha erre a gombra kattintasz, a Windows 98 azonnal végrehajtja az aktuális listában vagy beállításban végrehajtott módosításokat.

alkönyvtár: könyvtáron belüli könyvtár a fájlok további szervezésére. A Windows 98-ban az alkönyvtár egy mappán belüli másik mappa.

asztal: a képernyő azon területe, ahol az ablakok és az ikonok megjelennek. Sokan ezt tapétával borítják.

AUTOEXEC.BAT: a régi vágású DOS rendszerű számítógépek bekapcsoláskor ezt a fájlt olvassák be. Benne parancsokat végrehajtó utasítások vannak (például programok indítása). A Windows 98 működéséhez már nem szükséges, de azért meghagyták, hátha szükség lesz valami őszöreg programhoz.

bitkép: a képernyő kicsi képpontjainak tömkelegéből álló grafika. Ezeket bitképes fájlként mentik a programok, és a fájl kiterjesztése .BMP lesz. A Windows 98 Paint programja is ilyen fájlokat készít és szerkeszt.

CONFIG.SYS: a számítógép indításakor beolvasott fájl. A számítógép felépítéséről, kapcsolódó részeiről tartalmaz információt. A DOS és a Windows programok is használják. A Windows 98 működéséhez nem szükséges, de azért meghagyta, hátha szükség lesz rá valami régiséghez.

dokumentum: információt (például szöveg, hang, kép) tartalmazó fájl. A dokumentumokat programok hozzák létre, és ezekkel módosítható. *Lásd* program.

DOS: a Disk Operating System, egy korábban használt operációs rendszer

nevének rövidítése. A Windows 98 a DOS és a Windows számára készített programokat is futtatni tud.

DRV: az ilyen kiterjesztésű fájlok általában a számítógép részegységeinek kezeléséhez szükségesek a Windows 98 számára.

dupla kattintás: a bal oldali egérgomb lenyomásának és felengedésének gyors, egymás után kétszeri ismétlése.

fájl: összetartozó adatok gyűjteménye számítógépes használatra tervezett formátumban.

formázás: a lemez előkészítése adatok befogadására. A művelet a korábban ott lévő adatokat törli a lemezről.

hálózat: számítógépek kábellel összekötött rendszere, amelynél az adatokat a felhasználók közösen használhatják a saját gépükről.

húzás (az egérrel): négy lépésből álló egérművelet objektumok áthelyezésére. Első lépés: mutass az objektumra (ikon, kijelölt szövegrész stb.). Második lépés: nyomd meg, és tartsd úgy a bal oldali egérgombot. Harmadik lépés: húzd az egeret az áthelyezés helyére. Negyedik lépés: engedd fel az egérgombot. Az objektum átkerül új helyére.

ikon: az objektum (fájl, program, parancs) funkcióját jelképező kis kép.

INI: az *inicializálás* rövidítése, általában fájlkiterjesztés. Ezek a fájlok különleges rendszerbeállítások leírását tartalmazzák.

Internet: a szerte a világban elhelyezkedő, összekapcsolt számítógépek hatalmas gyűjteménye. Tetején a *World Wide Web* csücsül. Erre egy internetes szolgáltatónál fizethetsz elő (telefonvonal szükséges hozzá).

kattintás: az egérgomb megnyomása, majd felengedése.

kiemelés: a kijelölt információ jelölése. Eltérő szín vagy sáv jelzi a következő műveletben részt vevő objektumot.

kis- és nagybetű megkülönböztetése: számos program különbséget tesz a kis- és a nagybetűk között. Azt ilyen programban például a *Kópé* és a *kópé* két különböző dolog.

kis méret: az ablak méretezési művelete, amely után az ikonként jelenik meg a programban vagy a tálcán. Az ablak jobb felső sarkában található, aláhúzást mutató gombra kattintva hajtható végre.

könyvtár: fájlok tárolására szolgáló különálló *mappa* a lemezen (floppy, merevlemez, CD stb.). A kapcsolódó fájlok közös könyvtárban tárolása megkönnyíti megtalálásukat. A Windows 98 nemigen használja a könyvtár kifejezést, helyette a *mappa* szót részesíti előnyben.

kurzor: függőleges, villogó vonal, amely a következő beírt karakter helyét jelzi.

leállítás: az a művelet, amely azt közli a Windows 98 rendszerrel, hogy mentse a beállításokat és fájlokat, mert befejezted a számítógéppel való munkát. A számítógép kikapcsolása előtt mindig ki kell választani a Start menü Leállítás parancsát.

mappa: a fájlok rendszerezett tárolását megkönnyítő terület (régebbi nevén *könyvtár*). További mappákat is tartalmazhatnak.

memória: a számítógép működésekor életképes, programok és adatok befoga-

dására, műveletek végrehajtására szolgáló eszköz.

operációs rendszer: a számítógépek működéséhez szükséges szoftver, amely az alapvető műveletek végrehajtását irányítja: fájlok tárolása, nyomtatás, program indítása stb. A Windows 98 is ilyen.

parancsbillentyű: a menüben aláhúzott betű, amellyel a művelet az egér helyett a billentyűzetről indítható. Például a Súgó menü az Alt+S billentyűkombinációval választható ki.

parancsikon: a Windows 98 ikonja, amely nyomógombként szolgál valami végrehajtásához; ilyen lehet például fájl betöltése, program indítása, hang lejátszása. A parancsikonok bal alsó sarkában kis nyíl látható, így megkülönböztethető a ténylegesen fájlt vagy programot jelképező ikonoktól.

parancssor: készenléti jelként szolgáló szimbólummal, például C:\ vagy A:\, kezdődő sor. Ebbe utasítások – DOS parancsok – beírására nyílik mód.

Plug and Play: olyan számítógépes kártya vagy eszköz, amelyet a Windows 98 automatikusan felismer, és önállóan telepít.

program: a számítógépen való munkát lehetővé tevő, utasítások gyűjteményét tartalmazó fájl. Ilyen például egy szövegfeldolgozó, egy táblázatkezelő vagy egy rajzoló. Lásd *dokumentum*.

RAM: a Random Access Memory rövidítése. Lásd *memória*.

Start gomb: a képernyő bal alsó sarkában lévő gomb, amellyel a számítógépes munka elkezdhető. A Start menüt jeleníti meg.

Start menü: a Start gombra kattintás után megjelenő menü. Ebből programok indíthatók, fájlok tölthetők be, beállítások adhatók meg, programok vagy fájlok kereshetők meg, a Súgó hívható, vagy a rendszer állítható le a számítógép kikapcsolása előtt.

szegély: egy ablak széle. Húzásával az ablak mérete változtatható.

tálca: a Windows 98 sávja, amelyen a futó programok és megnyitott mappák ikonjai sorakoznak. Egyik szélén található a Start gomb.

tapéta: a képernyő hátterét borító kép. A Vezérlőpult segítségével különféle tapéták állíthatók be.

teljes méret: az ablak méretezési művelete, amely után az a teljes képernyőt kitölti. Végrehajtható az ablak címsorára való dupla kattintással, vagy a jobb felső sarokban lévő, négyzetet tartalmazó gombra kattintással.

többfeladatos: különböző programok egyidejű futtatásának lehetősége.

útvonal: egy fájl vagy program feltalálási helyét és nevét pontosan definiáló leírás.

Vágólap: a Windows 98 része, amely a programból, fájlból másolt vagy kivágott információt tárolja. Innen az információ más programba vagy helyre illeszthető be.

varázsló: szolgálatkész Windows program, amely műveletek végrehajtását könnyíti meg azzal, hogy végigvezet az egyes lépéseken (például a telepítésnél).

VGA: a színes megjelenítés egyik szabványa. Manapság már felváltotta az SVGA (Super VGA), amely még több

színt tud megjeleníti nagyobb felbontásban.

virtuális: egyre gyakrabban használt fogalom a számítógépes szimulálásnál. *Valóságosnak* tűnő dolgok leírására szolgál, amelyek azonban valójában nincsenek ott. A Windows 98 például *virtuális* memóriát kezelhet, ám ekkor ténylegesen a merevlemez egy részét használja.

Web-böngésző: a Világhálón (World Wide Web) való közlekedésre, weblapok meglátogatására szolgáló szoftver. A Microsoft ilyen programja, az Internet Explorer ingyenesen benne van a Windows 98 csomagban (de ugyanígy le is tölthető). Ellenlábasa a Netscape Navigator, amely egyelőre vezető helyen áll a piacon.

weblap: a Világhálóról vagy más hálózatról letölthető, különféle információkat tartalmazó oldalak. Bárki készíthet és közreadhat ilyeneket.

World Wide Web: egyszerűen csak „a Web" vagy Világháló. Az Internet tetején csücsülő, mérhetetlen sok információt szolgáltató hálózat. Számítógépesített televíziónak fogható fel, ahol kattingatással csatornáról csatornára ugrálhatunk.

Tárgymutató

386DX számítógép 19
386SX számítógép 19
3-D gyorsítós grafikus kártya
323-323
486DX számítógép 19
486SX számítógép 19

• A •

A meghajtó parancsikonja 178-179
ablakméret növelése 78
ablakok lépcsőzetes elrendezése
109-110, 116
ablakok
ismertetés 11, 56, 76-77, 366
teljes képernyős 102-103
keresés 113-116
elhelyezés 330
elrendezés 274
méretezés 101-102
kis méretű a tálcán 103-105
és a tálca 317
Active Desktop 94, 105, 339, 339, 351
adatfájlok 44, 200
AdLib hangkártya 34
Admirális 222-223
Aknakereső 224-225
aktív ablak 100, 351
aktív szövegmező 88
aláhúzott betűk menüben 71, 84
alapértelmezés szerinti beállítás 40, 364
alapértelmezett nyomtató 162
alaplap 322
Alkalmaz gomb 351
alkönyvtárak 41, 196, 366
Alt billentyű
ismertetés 29, 71-72, 80
egér helyett 78
Alt+Ctrl+Del billentyűkombináció
248-249
Alt+Enter 248
Alt+Esc 107-108, 117
Alt+F4 52-53, 74, 87
Alt+PrintScreen 128
DOS programoknál 131
Általános gombok parancs 210
Archiválandó fájljellemző 214
ASCII 239, 327
kódszám 227
asztal
ismertetés 12, 40-41, 174-176, 364
parancsikonok létrehozása 178-179
Lomtár 176-178
Start gomb 180-186
programok automatikus indítása 191
tálca 186-190
Webstílus 305-307
AT számítógép 19
Áthelyezés
fájlok 203-205
elemek a képernyőn 43
áthelyezés, ablakok
más helyre 100-101
felülre 99-100
Áthelyezés parancs, Vezérlő menü 87
átkapcsolás ablakok között 71, 109
átnevezés, fájlok és mappák 205-206
attribútumok, fájl 214
audio, multimédia 166
Autoexec.bat fájl 351
Automatikus elrendezés parancs 111
automatikus lejátszás, CD 22
automatikus mentés 54

• B •

Backspace billentyű 30, 94
bal oldali egérgomb 98, 309-310
balkezes egér 159
bármelyik billentyű 40
beágyazás, OLE 137, 138
Beállítások gomb 83, 94
Beállítások parancs, Start menü 181
Befejezés gomb 83
Beillesztés gomb 130
Beillesztés parancs
  ismertetés 129-130
  DOS programok 130-134
Beillesztés
  adatok másik ablakba 130
  Paint 236
  szöveg DOS programba 133-134
beillesztés, OLE 138
bekezdés kijelölése 126
beszúrás üzemmód 30
betöltés, fájlok
  ismertetés 48-49, 68-70
  Sajátgép 200-201
  Intéző 200-201
  két program egyidejűleg a képernyőn 70-71
Betűtípus mező 152
betűtípusok 157-158
  módosítás, DOS programokban 246-248
Betűtípusok ikon 144, 157, 335-336
Bezárás gomb 248-249
Bezárás parancs 109
Bezárás parancs, Vezérlő menü 87
Billentyűzet ikon 145, 169
Billentyűzet
  ismertetés 28-31, 71-72
  maximális ablakméret beállítása 103
  ablakok áthelyezése 101
BIOS 327-328
bitkép 149, 351
bitkép fájl ikon 335
bitképes font 248
biztonsági mentés 23, 37-38
BMP fájlkiterjesztés 149
böngészők, Web 255-256, 366
byte 47-48

• C •

Cancel billentyű 83
CapsLock billentyű 30
cartridge tárolóeszköz 38
CD
  ismertetés 21-22
  tárolási kapacitás 48
CD-lejátszó 221-222
CD-ROM egység ikonja 335
CD-ROM egységek
  ismertetés 21-22, 36
  gyorsabb 324
CD-zene, multimédia 166
Ceruza, Paint 234, 236
Címsor
  ismertetés 77-78, 102
  ablakok keresése 115
  teljes méret beállítása 86
  ablakok áthelyezése 100
COM port 163
CONFIG.SYS fájl 351-364
Ctrl billentyű 29
Ctrl+C 128
Ctrl+End 80
Ctrl+Esc 66, 109, 317
  ablakok keresése 114
Ctrl+Home 80
Ctrl+Insert 128
Ctrl+V 130
Ctrl+X 128
Ctrl+Z 79, 80, 98, 127
csatolás, OLE 137-138
csúszka 92-93

• D •

Dátum és idő ikon 143, 160
dátum
  ikonok elrendezése 111
  beállítás, 160-161, 274

DDE (dinamikus adatcsere) 328
Delete (Del) billentyű 30
dinamikus adatcsere 138
DLL 328
dokumentumok 364
  kiemelés 126
Dokumentumok gomb 65
Dokumentumok parancs, Start menü 181
DOS 364
  kilépés 42
DOS parancssor 10
DOS programikon 335
DOS programok 14
  gombok 245-246
  betűtípus megváltoztatása 246-248
  Másolás parancs 130-134
  kilépés 53
  teljes képernyőn 103
  szöveg beillesztése 133-134
  PIF 244-245
  futtatás 117-118
  futtatás ablakban 56, 86
  lassú végrehajtás 319
  futtatás Windows alatt 97, 243-244
hibaelhárítás 248-249, 284
DOS prompt 10, 12, 41-42
DriveSpace 21, 229
DRV 328, 364
dupla kattintás, egérrel
  ismertetés 39, 42-43, 76-77, 95, 98, 158-160, 315-316, 364
  választása 62-63
DVD-lejátszó 221-222

• E •

Ecset, Paint 234
Egér ikon 145, 158
Egér tulajdonságai párbeszédpanel 158-159
Egér
  ismertetés 24-26, 50, 316
  golyó 50
gombok 39
  dupla kattintás 39, 42-43, 158-160
  illesztőprogram 44
  üzemmód 25
  hibaelhárítás 280-281, 283
egérgombok 309-310
egérmutató alakja 25-26
egérmutató és kurzor 39
egérmutató útjának megjelenítése 159
Egyéni beállítások 339
egyéni színek beállítása 152
egyszeres kattintás 76-77, 95, 98
  fájlok betöltéséhez 69
elektronikus levél (e-mail) 252
ellipszis 96
Ellipszis, Paint 235
előre formázott floppylemez 20
eltávolítás
  Internet a Windows 98-ból 97, 339-339
  nyomtatók 163
eltávolítás, programok 168-169
EMS 328
Energiagazdálkodás ikon 146
Enter billentyű 30
Erőforrás-kijelző 229
Esc billentyű 29, 248
  húzás visszavonása 43
eszközök, multimédiás 166
eszköztárak 129
exit parancs 117

• F •

Fájl menü 68
Fájl menü, Megnyitás parancs 68-69, 95-96
Fájl menü, Mentés másként parancs 54
Fájl menü, Mentés másként parancs, WordPad 239
Fájl menü, Mentés parancs 53-54, 73
Fájl menü, Nyomtatás parancs 72
Fájl menü, Oldalbeállítás parancs 232, 239
fájl parancsikonja, hibaüzenet 289
fájlformátumok
  RTF 238
  szöveg 239
  Unicode 239
  Word for Windows 238

Fájlkezelő, Windows 3.1 267-269
fájlkiterjesztés 44-45, 207, 291
fájllista frissítése 215
Fájlnév mező 73
fájlnevek 44, 311
  módosítás 274
  hibaüzenetek 289, 291
  szabályos 206-207
fájlok 44-45
  ismertetés 364
  másolás és áthelyezés 203-205
  törlés és visszaállítás 201-203
  lemezegységen 197-198
  futtatás húzással 211-212
  keresés 118-120, 273
  adatai 210-211
  Tulajdonságok 48
  hiányzók listázása 214-215
  betöltés 48-49, 68-70
  megtekintés megnyitás nélkül 310-311
  megnyitás 95-97
  átnevezés 205-206
  mentés 72-73
  kijelölés 20
  ideiglenes 55-56
  típusok 200
  WordPad 237-239
fájlok átvitele Windows 98 és Windows 3.1 között 45
Fájlok és mappák, Keresés menü 120
fájlok megnyitása, hibaüzenetek 290-291
FAQ 329, 364
Fekete macska 223-224
felbontás, képernyő 27
  módosítás 154-155
Felhasználás tapétaként parancs 41
Felhasználók ikon 146, 169
felhasználók, Web 252-254
felülírásos üzemmód 30
Festékszóró, Paint 234
floppyegységek 36
floppylemez 20
  biztonsági mentés 38
  másolás 207-208, 272
  fájlok másolása 271-272
  formázás 214-215
  fájlok megjelenítése 330
  kapacitás 48
floppylemez ikon 335
formázás 364
formázott floppylemezek 214-215
frissítés
  Windows 3.1 rendszerről 15-16
  Windows 95 rendszerről 14-15
  Windows 98 rendszerre 342-349
FrontPage Express 246
funkcióbillentyűk 28, 52-53
futó programok megjelenítése 270
Futó programok, Windows 3.1 82, 269
Futtatás parancs, Start menü 182, 184
Futtatás
  DOS programok 117-118
  fájlok 211-212
  programok 49
  Windows 98 első alkalommal 61
függőleges elrendezés, ablakok 109-110

• G •

gigabyte 47-48
golyó, egér 50
gombok
ismertetés 82-87
  DOS programoknál 245-246
  egér 39
Görbe, Paint 235
görgetőmező 79
görgetőnyilak 79
görgetősáv 79-80
görgetősáv beállításai 153
GPF 329
grafika 131
grafikus felhasználói felület (GUI) 11, 45
grafikus kártyák 323
grafikus szimbólumok 45
gyorstörlés (formázás) 215

• H •

Hálózat ikon 146
Hálózatfigyelő 229
hálózati kapcsoló, számítógép 341
hálózati számítógépek 60-62
hálózatok 34, 51, 365
Hálózatok ikon 213
hang 164-166
  Windows indulásakor 60, 97
hang ikon 336
hangerő, beállítás 93
Hangerőszabályzó 222
hangkártyák 22, 34-35, 145, 164
  hangerő 187
Hangok ikon 146, 164
Hangrögzítő 35, 222
hardver 46
  új hozzáadása 166-167
  igények 16
Háttér gomb, DOS programok 246
háttér, megjelenítő 147-150
hibaelhárítás
  kattintás 285
  lefagyott számítógép 283-284
  DOS programok 248-249, 284
  illesztőprogramok 281-282
  Internet 338
  menük 281
  egér 280-281, 283
  nyomtatók 284-285
  Web 260-261
  Windows 98 programok 282-283
hibaüzenet fájlok törlésekor 290
hibaüzenetek
  fájlok törlése 290
  lemezegységek 288, 289
  fájl parancsikonja 289
  fájlnév 289, 291
  mappa parancsikonja 289
  memória 288
  fájlok megnyitása 290-291
  leállítás 291
  WordPad fájlok 290
hiperhivatkozás 256
homokóra egérmutató 26
hozzáférés a Webhez 254-255
HTML 94, 254
HTTP 329
húzás az egérrel
  ismertetés 43, 101, 102, 364
  fájlok 211-212
  jobb egérgombbal 43
HyperTerminal 33, 219

• I •

I alakú egérmutató 26
IBM 329
IBM-kompatíbilis vagy klón számítógép 17-18
idő beállítása 160-161, 274
Időzóna panellap 160
ikonok 364
  ismertetés 15, 45, 46, 64, 106, 335-336
  elrendezés 110-111, 274
  Vezérlőpult 142-146
  Nézőke 121-122
  és parancsikonok 180
  könyvben használt 6
ikonok térköze 153
illesztőprogramok 43-44
  frissített 44
  nyomtató 33
  hibaelhárítás 281-282
Imaging 231
Indítás
  programok 182-183, 273
  programok, automatikusan 191
  Windows 98 60-67
indítás, programok 49
indítólemez 169, 279-280, 346, 348
Indítópult mappa 191, 241
INI kiterjesztés 330, 365
Insert billentyű 30
Interaktív CD-bemutató 222
interfész 45
Internet 32-33, 47, 365
  elérése és a Windows 98, 260
  előnyei 338-339
  hibaelhárítás 338

Internet csatlakozás Varázsló 240
Internet Explorer 259-260
Internet szolgáltató (ISP) 254, 255, 331
internetes ikonok 144, 336
Iomega meghajtók 21
  biztonsági mentés 38
Írásvédett fájljellemző 214
írásvédett lemezek 23-24
IRQ 330
ISDN 325, 330

• J •

Játékok
  Admirális 222-223
  Fekete macska 223-224
  Aknakereső 224-225
  Pasziánsz 224
  vezérlők 144
Java 261
Jegyzettömb 231-232, 239
  kiemelés 126
  fájlok betöltése 212
Jegyzettömb beállítása naplóként 232
jelölőnégyzet 85, 91-92
Jelszó ikon 146, 169
jelszó, Windows 98 indításakor
    97, 60-62
jobb oldali egérgomb 98, 109, 309-310
  húzás 43
joystick 144
JPEG 331

• K •

Kartoték, Windows 3.1 269-270
kattintás, egérrel
  ismertetés
    24, 38-39, 95, 98, 315-316, 351
  választás 62-63
  egyszeres-dupla 42-43
  hibaelhárítás 285
kedvenc helyek, Internet Explorer 258
Kellékek menü 218-241
képek kijelölése 126
képernyő 26
  nyomtatása 31
Képernyő ikon 144, 146-156
Képernyő tulajdonságai 147, 148, 151
képernyő-beállítások 153-156
képernyőkímélő 150-151
képernyőtisztítók 27-28
képpont 27
Kerekített sarkú téglalap, Paint 235
Keresés parancs, Start menü 118, 181
Keresés párbeszédpanel 119
Keresés
  számítógépek hálózaton 120
  fájlok 118-120
  elveszett ablakok 113-114
  tálca 111
Keresés, Internet Explorer 120
Keresés, Súgó 300-301
kereső 259-260
kezdőlap, Internet Explorer 256-257
kiemelés 78, 98, 125-126, 364
kiemelt programok 64, 66
kijelölés 98
  fájlok és mappák 205
  több elem 312-313
  több elem az asztalon 90
kijelölés üzemmód, DOS programok 133
Kijelölés, Paint 234
kijelölési módszerek 126
kijelölő gomb, DOS programok 132
kikapcsolás, számítógép 349
kilépés 52-53
  DOS 42
  DOS programok 53
  ablakok 114
  Windows 73-74, 97, 348-349
Kilépés
  ismertetés 52-53
  Windows 98 73-74
kilobyte 47-48
kis- és nagybetű jelszóban 62, 351
Kis méret gomb 85
Kis méret parancs, Vezérlő menü 87
kis méret, ablakok 105, 365
Kisegítő lehetőségek ikon 143

Kisegítő lehetőségek varázsló 218
Kitöltés színnel, Paint 234
Kivágás parancs 127, 129
Kivágás
  ismertetés 124-125, 128-129
  adatok 127
  darabok, Paint 236
Klasszikus stílus 266, 339
klasszikus stílusú asztal 94
klón számítógépek 17-18
Kodak PhotoCD 22, 155
kommunikációs programok 33, 219
kompatibilitás 14
könyvjelző, Súgó 301
könyvtárak 41, 97, 196, 349
középre helyezett tapéta 149, 150
központi vezérlőegység (CPU) 19
Közzététel a Weben Varázsló 246
kurzor 39-40, 364
  egérmutató 39
kurzorvezérlő billentyűk 28-29, 39

• L •

laptop számítógépek 18
láthatatlan fájlok, Windows Explorer 177
Leállítás parancs, Start menü
    73-74, 182, 186, 349, 366
leállítás, hibaüzenet 291
legördülő listamező 90-91
legördülő menük
  ismertetés 67-71
  megnyitás és bezárás 68
Lemez másolása parancs 207-208
lemezegységek 20-24
  legjobbak a Windowshoz 22, 97
  hibaüzenetek 288, 289
lemezek 20-21
  biztonsági mentés 37-38
  teendők és tilos dolgok 23
Lemezkarbantartó 228
Lemeztördezettség-mentesítő 228
Lépcsőzetes elrendezés parancs
    109, 116
licencszerződés 344-346
listamezők 89-91
listázás, elveszett fájlok 214-215
LOG fájlkiterjesztés 232
Lomtár ikon 177
Lomtár
  törölt fájlok 202
  asztal 176-178
  törölt fájlok visszanyerése
    311-312
LPT portok 163

• M •

Macintosh számítógépek 18
mappa ikon 335
mappa parancsikonja, hibaüzenet 289
mappák 364
  létrehozás 208-210
  törlés és visszaállítás 201-203
  könyvtárak 41
  keresés 273
  bennük lévő fájlok keresése 97
  adatai 210-211
  Sajátgép 195-196
  elnevezés 206-207, 274
  átnevezés 205-206
  kijelölés 205
  megjelenítési beállítások 93-95
  tartalma 198-199
  Intéző 195-196
mappák megtekintése 200
margók, WordPad 239
Másolás parancs 129
  DOS programokban 130-134
Másolás
  ismertetés 124-125, 128-129
  fájlok 203-205
  fájlok lemezre 20, 271-272
  floppylemezek 207-208
  adatok 128
  kép DOS programból 131
  szöveg DOS programból 131-133
Médialejátszó 221-222
megabyte 47-48
megahertz (Mhz) 19

meghajtók megtekintése
  Sajátgép 196-200
  Intéző 197-199
Meghajtókonverter (FAT32) 228
Megjelenés menü 153
Megjelenés párbeszédpanel 152
megjelenés, képernyő 151-153
megjelenítés 26
  beállítások 151-153
  képernyőkímélő 150-151
megjelenítés háttere 147-150
megjelenítési beállítások, mappák 94-95
megjelenítési üzemmódok 153-156
Megnyitás párbeszédpanel 70, 96, 97
Megnyitás
  fájlok 68-70, 95-97
  fájlok WordPad programban 237-238
memória 49, 36
  bővítés 322
  hibaüzenetek 288
  igény 35, 49
  tapéta 150
Mentés másként parancs 54
Mentés parancs 53-54
Mentés
  fájlok 72-73
  WordPad fájlok 237-239
menük, hibaelhárítás 281
menüsor 68-70, 78-79
méret szerint, ikonok elrendezése 111
Méretezés parancs, Vezérlő menü 87
méretezés, ablakok 101-102
merevlemezek 20-21
  terület 35, 49
merevlemezes egység ikonja 335
merevlemezes egységek 49, 322-323
  szabad hely 276
Mi ez? 294
Microsoft Backup 38
Microsoft Chat 246
Microsoft IntelliMouse 25, 199, 309
Microsoft Internet Explorer
  ismertetés 14, 32, 33, 195, 240-246, 255-256
  mappák létrehozása 208-210
  kedvenc helyek 258
  Keresés 120
  tapéta 41
  tárgymutató és keresés 259
  telepítési problémák 260-261
  mozgás weblapok között 257-258
  kezdőlap 256-257
Microsoft Nagyító 218
Microsoft NetMeeting 246
Microsoft NetShow 246
Microsoft webhely 282
MIDI, multimédia 166
mikroprocesszorok 18-19
Minden ablak kis méretű parancs 105, 188
Minden fájl (*.*) beállítás 97
modemek 32-33, 36
  hozzáadás 167
  gyorsabb 325
Modemek ikon 145
monitorok 26-28, 36
  nagyobb 323
  több 155, 307-308
mozaikszerű elrendezés, ablakok 110, 116-117
mozaikszerű elrendezés, tapéta 149, 150
mozgás weblapok között 257-258
mozi ikon, 336
MS-DOS prompt 241
  Programok menü 42
MSN (Microsoft Network) 33, 331
multimédia 164-166
  telepítés 166
  hely 21
Multimédia ikon 145
munkaterület 79
mutatók 24, 51
  sebesség 159

• N •

Nagyító, Paint 234
Naptár, Windows 3.1 269-270
Netscape Navigator 261
NetShow Player 246
név szerinti elrendezés, ikonok 111
Nézőke 119, 121-122, 310-311

Normál parancs, számológép 230
numerikus billentyűzet 28
NumLock billentyű 28

• NY •

nyíl, egérmutató 24, 51
nyomtatás 72
  képernyőről 31
nyomtatás megszakítása 139
Nyomtatás parancs 139
nyomtatás szüneteltetése 139
Nyomtatáskezelő 139
Nyomtató hozzáadása ikon 162
nyomtató ikonja 72
nyomtató illesztőprogramja 164
Nyomtatók ikon 146, 161
Nyomtatók párbeszédpanel 161-162
Nyomtatók
  ismertetés 33, 161-164
  vezérlés 138-139
  telepítés 162
  eltávolítás 163
  hibaelhárítás 284-285
nyomtatóportok 163
nyomtatótelepítési varázsló 162

• O •

OK gomb 82
OLE 124, 136-138, 331-332
operációs rendszer 365
Outlook Express 246

• P •

Paint 233-236
  nyomtatás 31
  rajzeszközök 234-236
Paintbrush, Windows 3.1
    234, 269-270
paletta, Paint 234
parancsbillentyű 31, 79, 365
parancsfájl ikon 335
parancsgombok 82-84
parancsikon 365
parancsikonok 54-55
  törlés 55
  asztal 178-179
  és ikonok 180
parancsok 45
parancssor 351
párbeszédpanelek 30, 82, 88-93
Pasziánsz 224
PCI foglalatok 323
PC-kártya (PCMCIA) ikon 146
PCX 332
Pentium II számítógépek 19
Pentium Pro számítógépek 19
Pentium számítógépek 19, 35, 323
Personal Web Server 246
PgDn billentyű 29, 80
PgUp billentyű 80
PIF fájlok 244-245, 332
Plug and Play 16, 51-52, 332, 365
port beállítása 163
Print Screen billentyű 31, 128-129, 318
próbaprogramok 222
programfájlok 44, 200
Programkezelő, Windows 3.1
    194, 266-267
programok 365
  ismertetés 217
  Számológép 230-231
  kommunikációs 219
  szórakoztató 221-222
  keresés 241-241, 273
  játék 222-225
  Imaging 231
  telepítés 168-169, 318-319
  Internet Explorer 240-246
  betöltés, indítás, futtatás, végrehajtás 49
  két program egyszerre a képernyőn
    70-71
  Microsoft NetShow 246
  MS-DOS prompt 241
  Jegyzettömb 231-232
  Paint 233-236
  Tárcsázó 219-221

indítás 273
Indítópult 241
rendszereszközök 225-230
eltávolítás 168-169
Intéző 241
programok bezárása, tálca 109
programok felvétele a Start menüre 183-185
Programok gomb 65-66
Programok hozzáadás ikon 143
programok hozzáadás/eltávolítása 168-169
Programok parancs, Start menü 181
programok végrehajtása 49

• R •

Radír, Paint 234, 235
rajz, kiemelés 126
RAM 333
Rejtett fájljellemző 214
rejtett információ ikonja 336
Rendszer fájljellemző 214
Rendszereszközök
Biztonsági mentés 225
Karaktertábla 226-227
Vágólap-megjelenítő 227-228
Tömörítő ügynök/DriveSpace 228
Lemezkarbantartó 228
Lemeztöredezettség-mentesítő 228
Meghajtókonverter (FAT32) 230
DriveSpace 229
Hálózatfigyelő 229
Erőforrás-kijelző 229
ScanDisk 229
Ütemezett feladatok 229-230
Rendszerfájl-ellenőrző 230
Rendszerinformáció 230
Rendszermonitor 230
Üdvözli a Windows 230
Feladatütemező 230
rendszerfájl ikon 146, 169
Rendszerfájl-ellenőrző 230
rendszerfájlok másolása 215
Rendszerinformáció 230
Rendszermonitor 230
részletek megjelenítése 210
ROM 333
RTF fájlformátum 238

• S •

Sajátgép
ismertetés 193-195
floppylemezek másolása 207-208
fájlok és mappák másolása és áthelyezése 203-205
fájlok és mappák törlése és visszaállítása 201-203
fájlok futtatása húzással 211-212
fájlok és mappák adatai 210-211
mappák 195-196
floppylemez formázása 214-215
elveszett fájlok listázása 214-215
program vagy fájl betöltése 200-201
meghajtók megtekintése 196-199
hálózatban 212-214
fájlok és mappák átnevezése 205-206
fájlok és mappák kijelölése 205
frissítés Windows 98 rendszerre 343
sávok és sorok 77-82
ScanDisk 229
Scroll Lock billentyű 29-30
Shift billentyű 29
Sokszög, Paint 235
soros nyomtatók 163
soros portok 163
Sound Blaster kártya 34
Start gomb 60, 366
programok felvétele 183-185
keresés 272
beállítások 180-182
parancsikonok 5
leállítás 186
programok indítása 182-183
programok indításához 64-67
Start menü
ismertetés 366
programok felvétele 273-274
keresés 272

Súgó gomb 83
Súgó ikon 336
Súgó parancs, Start menü 181
súgórendszer 293-301
  F1 billentyű 294
  oldal megjelölése 301
  főmenüből 295
  jobb egérgomb 294-295
  témakörök 297-301
  hibaelhárítás 295-296

• SZ •

Szabadkézi kijelölés, Paint 234
szabályos mappa- és fájlnevek 206-207
szalagos biztonsági mentés 38
számítógépek
  ismertetés 17-18
  keresés hálózatban 120
  hibaelhárítás 283-284
  kikapcsolás 349
  bekapcsolás 341-342
Számológép program 109, 230-231
szavak kijelölése 126
szegélyek 81-82, 351
Szerkesztés menü 79, 129
Szerkesztés menü, Hosszú sorok tördelése parancs 232
Szerkesztés menü, Másolás parancs 231
Szerkesztés menü, Visszavonás parancs 80
Szín felvétele, Paint 234
Színek
  ismertetés 27
  megjelenítése 151-153, 155
színes kártya 36
szoftver 46
szórakoztató programok 221-222
szöveg
  fájlformátumok 239
  kiemelés 126
Szöveg, Paint 235
szövegfeldolgozó ikon 336
szövegfeldolgozók
  Jegyzettömb 231-232
  WordPad 236-240
szövegmezők 88-89
szürkített gombok 79

• T •

Tab billentyű
  ismertetés 30-31, 316
  űrlapok kitöltéséhez 39
tálca gombjai, ablak megnyitása 105-106
tálca
  ismertetés 81, 108-111, 186-187, 366
  lépcsőzetes és mozaikszerű ablakelrendezés 109-110
  testre szabás 189-190
  program bezárása 109
  keresés 111
  elveszett ablakok keresése 114
  rejtett 317-318
  érzékeny területek 186-188
  áttérés másik ablakra 109
  ablakok 317
tallózás
  fájlok keresése 197
  mappák 94
tapéta 147-150, 366
  módosítás 148, 274
  asztal 40-41
  memória 150
tapéta mintázata 150
Tárcsázó 219-221
Téglalap, Paint 235
Telefonos hálózat 146, 169
Telepítés gomb 83
Telepítés
  új programok 276
  régebbi Windows verziókra 347
  nyomtató 162
  programok 168-169, 318-319
  Windows 98, 341-349
Teljes méret gomb, 86, 102
Teljes méret parancs, Vezérlő menü 87
teljes méret, ablakok 78, 365
témák ikon 336
temp fájlok 55-56

területi beállítások 146, 169
típus szerint, ikonok elrendezése 111
TMP fájlkiterjesztés 56
Tovább gomb 83
több elem kijelölése
  fájlok és mappák 205
  ikonok 312-313
több feladatos végrehajtás 365
több monitor 307
Tömörítő ügynök/DriveSpace 228
Törlés
  ismertetés 128-129
  fájlok és mappák 201-203
  adatok 127
  parancsikonok 55
törölt elemek visszanyerése a Lomtárból 177-178
törölt fájlok visszanyerése a Lomtárból 311-312
TrueType betűkészletek 157, 158, 236, 248
Tulajdonságok 147
Tulajdonságok parancs, fájlok adatai 48
Tulajdonságok párbeszédpanel 214

• U •

új hardver hozzáadása 166-167
Új hardver hozzáadása ikon 143, 167
Új hardver hozzáadása varázsló 313
új programok, telepítés 276
új sor automatikusan 232
újraindítás 349
újraindítás MS-DOS módban 74, 349
Unicode fájlformátum 239
URL 333
USB 333
útvonal 365

• Ü •

Üdvözli a Windows 98, 230, 349
űrlapok kitöltése 39
Ütemezett feladatok 229-230

• V •

Vágólap
  ismertetés 31, 124, 135, 351
  tartalom törlése 136
  szöveg másolása 131-133
  és memória 288
Vágólap-megjelenítő 31
  ismertetés 125, 129, 134-136, 227-228
  megtekintés, kivágás, másolás 134-136
választókapcsolók 84-85, 92
varázslók 16, 313, 366
várólista 139
Vezérlő menü gombja 87-88
Vezérlőpult 141-169
  Programok hozzáadása gomb 16
  képernyő beállítása 146-156
  ikonok 142-146
  ablak 142
VGA 366
videó, multimédia 166
videókártyák 26-28, 153
  illesztőprogramok 155
Vissza gomb 83
visszaállítás, törölt fájlok és mappák 201-203
visszafelé kompatíbilis 14
Visszavonás 79, 80
vízszintesen elrendezett ablakok 109-110
Vonal, Paint 235
vonalak, kiemelés 126

• W •

Web 47, 56
  ismertetés 251
  elérése 254-255
  foglalt jelzés 261
  hibaelhárítás 260-261
  felhasználók 252-254
webböngészők 255-256, 366
webhelyek 252
  Microsoft 282
weblap 12, 366
  asztal 305-307

webstílusú asztal 93
webstílusú mappák 63
Windows 98 regisztrálása 61
Windows billentyűk 29
Windows felfedezése 97, 349
Windows ikon 336
Windows Intéző 241
  ismertetés 193-195
  floppylemezek másolása 207-208
  mappák létrehozása 208-210
  fájlok és mappák törlése és visszaállítása 201-203
  fájlok futtatása húzással 211-212
  fájlok és mappák adatai 210-211
  mappák 195,196
  floppylemezek formázása 214-215
  láthatatlan fájlok 177
  szabályos mappa- és fájlnevek 206-207
  hiányzó fájlok listázása 214-215
  program vagy fájl betöltése 200-201
  meghajtók megtekintése 197-199
  hálózatok 212-214
  mappák és fájlok átnevezése 205-206
  mappák és fájlok kijelölése 205
Windows Update 167, 181, 282, 308-309, 339
Windows 3.1
  ismertetés 13
  Naptár 269-270
  Kartoték 269-270
  kompatibilitás 14
  kilépés 53
  Filekezelő 267-269
  fájlnevek 70
  fájlok megnyitása 97
  Paintbrush 234, 269-270
  Programkezelő 194, 266-267
  Futó programok 81, 269
  fájlok átvitele 45
  frissítése 15-16
Windows 95
  kompatibilitás 14
  frissítése 14-15
Windows 98
  ismertetés 9-11
  kompatibilitás 14
  kilépés 348-349
  hardverigény 16, 35-36
  telepítés 341-349
  telepítés régebbi Windows rendszerre 347
  Internet 260
  internetes elemek elhagyása 338-339
  indítás 60-62
  hibaelhárítás 282-283
  frissítés 342-349
Windows CE 18
Windows NT 10
Word for Windows fájlformátum 238
WordPad 138-139
  párbeszédpanel 88
  kiemelés 126
  fájlok betöltése 212
  parancsbillentyűk 240
  szövegfeldolgozás 236-240
  Fájl menü 175
  hibaüzenetek 290
World Wide Web (WWW) 47, 334, 366
WYSIWYG 33

• X •

XMS 334
XT számítógépek 19

• Z •

zene ikon 336
Zip meghajtók 21

FIGYELMÉBE AJÁNLJUK A KOSSUTH KIADÓ SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KIADVÁNYAIT

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI SZAKKÖNYVEK	
Állománykiterjesztések szótára	590 Ft
Binzinger, Thomas: Delphi	2 490 Ft
Dembowski, Klaus: PC-táblázatok kézikönyve	1 800 Ft
Conrad, Anton-Eisenmenger, Richard: MIDI-varázs	1 490 Ft
Galántai Zoltán: A nagy adatrablás	1 200 Ft
Galántai Zoltán: Élettudományok az Interneten	895 Ft
Internet kisszótár	695 Ft
Jamsa, Kris: DOS	1 980 Ft
Jamsa, Kris: Így fejleszd a PC-det!	1 800 Ft
Jamsa, Kris: Az intranet bibliája 1. (CD-ROM-mal)	2 490 Ft
Jamsa, Kris: Az intranet bibliája 2.	1 600 Ft
Jamsa, Kris: JAVA	1 690 Ft
Jamsa, Kris-Klander, Lars: Tippek a Visual Basichez 1.	2 980 Ft
Jamsa, Kris-Klander, Lars: Tippek a Visual Basichez 2.	2 400 Ft
Jamsa, Kris-Schmader, Phil-Yee, Nelson: VRML programok könyvtára 1. (CD-ROM-mal)	2 800 Ft
Jamsa, Kris-Schmader, Phil-Yee, Nelson: VRML programok könyvtára 2.	1 800 Ft
Jamsa, Kris-Lalani, Suleiman „Sam"-Weakley, Steve: A Web programozása 1. (CD-ROM-mal)	2 490 Ft
Jamsa, Kris-Lalani, Suleiman „Sam"-Weakley, Steve: A Web programozása 2.	1 800 Ft
Kirch, Olaf: A LINUX hálózati adminisztrátorok kézikönyve	3 200 Ft
Komáromy Gábor: A Macintosh világa (CD-ROM-mal)	2 980 Ft
Komáromy Gábor: Történelem az Interneten	895 Ft
Lalani, Suleiman „Sam"-Chandak, Ramesh: Az ActiveX programozása 1. (CD-ROM-mal)	2 800 Ft
Lalani, Suleiman „Sam"-Chandak, Ramesh: Az ActiveX programozása 2.	1 980 Ft
Lalani, Suleiman „Sam"-Jamsa, Kris: JAVA programok könyvtára 1. (CD-ROM-mal)	2 700 Ft
Lalani, Suleiman „Sam"-Jamsa, Kris: JAVA programok könyvtára 2.	1 800 Ft
Levine-Baoudi-Levine Young: Internet (Dummies-könyvek)	2 300 Ft
Mercator: CorelDraw 7.0	1 690 Ft
Mercator: Office 97	2 400 Ft
Mogyorósi Istvánné: CorelDraw 6.0 (magyar és angol verzió)	1 490 Ft
Mogyorósi Istvánné: A Word alapjai	1 800 Ft
Multimédia kisszótár	790 Ft
Nógrádi László: PC-iskola	2 490 Ft
Perry, Greg: Tippek a Windows 95-höz	3 200 Ft
Pétery Kristóf: Windows NT 4.0	1 990 Ft
Rathbone, T.: Windows 98 (Dummies-könyvek)	2 300 Ft
Schels, Ignatz: Access 97	2 490 Ft
Schwartz, Randal L.-Christiansen, Tom: A Perl programozási nyelv	1 940 Ft
Spanik, Christian-Rügheimer, Hannes: A multimédia alapjai	1 800 Ft
Strobel, Stefan-Uhl, Thomas: Linux	1 800 Ft
Számítástechnikai kisszótár	650 Ft
Számítástechnikai lexikon 2. A Windows	1 590 Ft
Védd magad az Interneten! (Biztonságtechnika a számítógépes hálózatokon)	1 690 Ft
Wyatt, Allen L.: Az EXCEL alapjai	1 800 Ft

MEGRENDELHETŐ ÉS MEGVÁSÁROLHATÓ
Kossuth Kiadó Rt. 1327 Budapest, Pf. 55 / Tel.: 370-0609, fax: 370-0602 / E-mail: rt@kossuted.hu,
valamint boltjainkban: 1043 Budapest, Csányi László u. 36. / 1061 Budapest, Andrássy út 13.

FELELŐS KIADÓ KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR
A KOSSUTH KIADÓ RT. ELNÖK-VEZÉRIGAZGATÓJA
A KÖTETET HARGITAI GYÖRGY SZERKESZTETTE
MŰSZAKI VEZETŐ KUN GÁBOR
A TÖRDELÉS A KOSSUTH KIADÓBAN KÉSZÜLT
NYOMTATTA ÉS KÖTÖTTE A SZEKSZÁRDI NYOMDA KFT.
FELELŐS VEZETŐ VADÁSZ JÓZSEF IGAZGATÓ

A PC World

nemzetközi számítástechnikai magazin

azoknak szól, akik a személyi számítógépek világában kíváncsiak a hazai és nemzetközi piacról szóló információkra, az új szoftver- és hardvertermékek ismertetésére, multimédia-alkalmazásokra, hálózati megoldások és internetes témák kifejtésére. Található benne teszt, termékismertető, tippek és tanácsok rovat is, s mindez **CD-ROM-melléklettel** kiegészítve.

Megrendelés és hirdetésfelvétel: IDG Lapkiadó Kft.
Telefon: 356-8291 Fax: 356-9773 • http://www.pcworld.hu/

IDG
INTERNATIONAL DATA GROUP
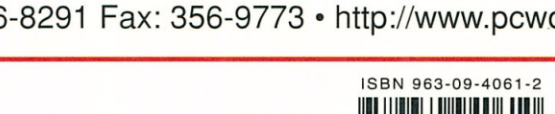
ISBN 963-09-4061-2